

ACTA PONTIFICUM DANICA

ACTA PONTIFICUM DANICA

PAVELIGE AKTSTYKKER VEDRØRENDE DANMARK

1316—1536

I BIND

1316—1378 (DET AVIGNONSKE TIDSRUM)

UDGIVET AF

L. MOLTESEN

BEKOSTET UDGIVET AF DEN HJELMSTJERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD

1904

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

INDLEDNING.

Acta Pontificum Danica 1316—1536 omfatter alle Pavebreve og dermed beslægtede Aktstykker vedrørende Danmark fra nævnte Tidsrum.

Grunden til nærværende Værk blev lagt i Vinteren 1894. Jeg var ude at rejse paa Universitetsstipendier og tog til Rom for at søge efter Kilder til Danmarks Reformationshistorie i det Vatikanske Arkiv, som allerede havde staaet aaben for Forskninger siden 1880, men som ingen Dansk endnu havde benyttet. Da jeg lærte at kende de systematiske Undersøgelser, som blev gjort i Arkivet af de forskellige Nationer, opgav jeg min oprindelige Plan og begyndte en Undersøgelse af hvad der overhovedet maatte findes i Arkivet vedrørende Danmark. Efter et Raad af Pater Franz Ehrle, den nuværende Præfekt for det Vatikanske Bibliotek, begyndte jeg min Undersøgelse med Pave Johannes XXII (1316), fordi de foregaaende Pavers Regester enten var udgivne eller skulde udgives samlede, hvilket var umuligt for de følgende Pavers Vedkommende, da Stoffet her er saa overvældende, at hver Nation maa gøre sit Arbejde.

Min Arbejdstid strakte sig fra 21. Febr. 1894 til 26. Juni 1895, fraregnet en Maaneds Sygdom, Maanederne Juli, August og September, og alle de mange Festdage og hver Torsdag, da Arkivet er lukket. Den daglige Arbejdstid er kun fra Kl. $8^1/_2$ til Kl. $11^3/_4$. I Slutningen af Oktober 1894 kom Dr. phil. K. H. Karlsson, Amanuensis ved det kgl. Bibliotek i Stockholm, for at arbejde med hvad der maatte findes vedrørende Sverrig. Vi planlagde straks et Samarbejde saaledes, at den ene optegnede, hvad han fandt den anden vedrørende, som paagældende saa senere selv afskrev.

Hvad vi fandt vedrørende hele Norden eller baade Danmark og Sverrig afskrev den, der fandt det, og den anden afskrev det saa hjemme. Vi optegnede, hvad vi fandt for Norge, hvis P. A. Munch ikke allerede havde fundet det. Før Dr. Karlsson kom, havde jeg optegnet, hvad jeg fandt for Norge og Sverrig.

Til Tidsrummet 1316—1378 haves 204 Papirsbind *(Regesta Avinionensia)* og 229 Pergamentsbind *(Regesta Vaticana*)*, som indeholder Afskrifter af udgaaede Breve, 49 Supplikbind, som indeholder korte Uddrag af indkomne Ansøgninger, og 13 Bind (Reg. Vat. 244 A—244 N), som indeholder Kladder til Breve fra Clemens VI.s—Gregor XI.s Tid. Forholdet mellem Papir- og Pergamentregesterne er i Korthed følgende: Reg. Avin. indeholder alle *Litteræ communes* (Kollationer, Reservationer, Promotioner, Afladsbreve og desl.), forud for hvilke der som Regel er gaaet Supplikker, adskillige *Litteræ de camera*, som handler om Kuriens Pengeforhold, nogle *Litteræ de curia*, som hovedsagelig er Breve af politisk Indhold, og enkelte *Litteræ secretæ*. Reg. Vat. indeholder alle *Litteræ secretæ, de curia* og *de camera* fra Johannes XXII.s og Benedikt XII.s Tid og saa godt som alle *Litteræ communes*. Fra Clemens VI.s Tid bliver Reg. Avin. rigere end Reg. Vat., hvad *Litteræ communes* angaar, fordi man ikke fik Tid til at indføre alle Papirsbreve paa Pergament.

Brevene i Reg. Avin. er oprindelig skrevne paa Læg *(Quaterni)*, som senere er bleven indbundne sammen i Foliobind. Foran de fleste Bind findes en Fortegnelse over hvert Lægs Indhold, men ved Indbindingen er enkelte Læg, der hører til én Pave, kommen ind i Bind, der hører til en anden, og Indholdsfortegnelserne er kommen i endnu større Vildrede. Selv om disse altsaa ikke kan bruges efter deres Bestemmelse, giver de dog af og til Oplysninger om Breve, som ellers er gaaet tabt. Til Reg. Avin. udarbejdedes i det 18. Aarh. paa Clemens XI.s Befaling »*Indices*«, alfabetisk ordnede efter Bispedømmer og Lande — hvad der ikke kunde komme ind derunder, blev sat under Rubrikkerne »*Nullius*«

---

*) I Reg. Vat. findes enkelte Papirsbind, saaledes 214—218.

og »*Pluria*« — i 49 store Foliobind. Disse »*Indices*« begyndte jeg med at gennemgaa, men da adskillige af Reg. Avin. til Johannes XXII og Benedikt XII er ødelagte, gennemgik jeg for disse to Pavers Vedkommende Reg. Vat. Blad for Blad. Til Clemens VI benyttede jeg »Indices«, undtagen for hans to sidste Paveaars Vedkommende, hvortil de ikke fandtes, Brevene *de curia* (Reg. Vat. 214—218) og *secretæ* (Reg. Vat. 137—146) gennemgik jeg efter Reg. Vat.

Da jeg var færdig med Clemens VI, kom Dr. K. H. Karlsson, og fra Innocens VI arbejdede vi sammen, idet vi Blad for Blad gennemgik Reg. Avin. til *Litteræ communes* og Reg. Vat. til det øvrige. Dr. Karlsson gennemgik alene Supplikregesterne. Fra de skismatiske Paver i Avignon fandt vi ingen Breve vedrørende Norden. Vi gav os da i Lag med de romerske Paver efter 1378, fra hvilken Tid der findes to Rækker Regester: *Regesta Vaticana* og *Regesta Lateranensia*. Vi gennemgik sammen Reg. Vat. indtil Martin V (incl.) og Reg. Lat. 1—16, men saa fordelte vi Arbejdet saaledes, at Dr. Karlsson alene fortsatte med Gennemarbejdelsen af Reg. Lat., mens jeg undersøgte de pavelige Regnskabsbøger. Jeg gennemgik *Collectoriæ* d. v. s. de pavelige Indsamleres Indberetninger og Regnskaber, hvoraf P. A. Munch har udgivet det vigtigste i »Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger (1282—1334)«, andet er udgivet i det norske Diplomatarium, noget nyt fandt jeg dog. Et langt rigere Udbytte fik jeg ved at gennemgaa *Introitus et Exitus cameræ apostolicæ* (Intr. et Exit.) og *Obligationes et Solutiones cameræ et collegii* (Oblig.), som P. A. Munch ikke havde haft fat paa.

Introitus et Exitus er Regnskabsbøger over Kuriens Indtægter og Udgifter fra 1291 til Reformationen. Nogle af Bindene er i Folio, andre i Kvart; nogle af dem har samme Indhold, men ikke samme Ordning, idet i den ene Slags, i de saakaldte Manualer, Indtægterne og Udgifterne er optegnede saaledes som de kom ind eller gik ud, mens de i den anden Slags er ordnede efter Art. Intr. et Exit. giver en nøjagtig Fortegnelse over Prælaternes Indbetaling af Servispenge og over hvor store Summer de pavelige Indsamlere fik, hvad der er af særlig Betydning for os, fordi Indsamlernes Regnskaber ikke er bevarede for Danmark

(eller i hvert Fald endnu ikke fundne) udover hvad P. A. Munch har offentliggjort. Til Tiden 1291—1378*) er der 349 Bind af Intr. et Exit., men Pater Fr. Ehrle laante mig en af ham udarbejdet Fortegnelse over Indholdet af disse Bind, hvorved Arbejdet blev mig i den Grad lettet, at jeg af de 349 Bind kun behøvede at gennemgaa 148. — *Obligationes* (Oblig.) indeholder Kvitteringer fra det pavelige Kammer og fra Kardinalkollegiet for Modtagelsen af Servispengene *(servitia communia* og *servitia minuta)*, Prælaternes Løfte om at betale Pengene til de og de Tider, Kvitteringer for at Bisperne personlig eller ved Prokurator har besøgt den apostolske Stol, enkelte Kvitteringer for de af Indsamlerne indbetalte Penge og flere Breve, som er udstedte af den pavelige Camerarius. Oblig. gaar fra Bonifacius VIII (1295) til Julius II (1512) gennem 88 Kvartbind, hvortil kommer et Bind til Tiden 1344—1359, som findes i det Vatikanske Bibliotek (Mss. Burghesiani 125). Af Oblig. gennemgik jeg de Bind, der gaar fra 1295—1402.

Under et Ophold i Paris paa Hjemrejsen fra Rom fandt jeg paa Bibliothèque nationale et Par Breve vedrørende Danmark i et Bind med Afskrifter af Breve fra Pave Johannes XXII (Nr. 82 og 83).

Grundstammen til første Bind af *Acta Pontificum Danica* er, hvad der paa den Maade er fundet i det Vatikanske Arkiv. Af tidligere utrykte Ting findes foruden det nævnte fra Nationalbiblioteket i Paris nogle Breve fra Rigsarkivet i Stockholm (Nr. 404 og 724) og fra de af P. A. Munchs Afskrifter, som gemmes i det danske Rigsarkiv. Findestedet for de hidtil utrykte Aktstykker angives undtagen for de Breve, der stammer fra Reg. Avin. og Reg. Vat. og fra Supplikregesterne. Afskrifterne af disse Breve findes i det danske Rigsarkiv, og paa Afskrifterne staar Findestedet.

I *Acta Pontificum Danica I* medtages alle Pavebreve og dermed beslægtede Aktstykker, som vedrører Danmark, den danske

*) Hvad der findes af Regnskabssager vedrørende Danmark før 1316, har jeg udgivet som Tillæg til »De avignonske Pavers Forhold til Danmark«, hvor ogsaa findes en nøjere Omtale af Regnskabsbøgerne.

Kirkeprovins eller danske Personer. Breve vedrørende Rygen*) og Reval medtages til henholdsvis 1325 og 1346, efter den Tid kun de, som ligefrem har noget med danske Forhold at gøre. Supplikkerne medtages kun, naar Brevet, der er Svaret paa dem, ikke findes, eller naar de indeholder noget udover hvad Brevet indeholder.

Foran alle Breve, baade de utrykte og de tidligere trykte, gives en kort Meddelelse om Brevets Indhold. Heri gives de nordiske Personnavne saa vidt muligt i deres nordiske Form, mens de fremmede som Regel beholder den latinske. Af de tidligere trykte Breves Tekst meddeles kun Adressaten, Brevets Begyndelsesord og Dateringen. Af de forskellige Steder, hvor Brevene er trykte, meddeles kun det lettest tilgængelige eller det Sted, hvor det først er trykt.

En hel Del af de utrykte Breve behandles paa samme Maade som de trykte. Det gælder følgende: Tilladelser til at lade læse Messe før Daggry og til at have et Rejsealter (bægge Slags Breve begynder med *Sincere devotionis affectus*), til at høre Messe under Interdikt *(Devotionis tue sinceritas)*, til at vælge en Skriftefader, som kan give fuld Syndsforladelse i Dødsstunden *(Provenit ex tue devotionis)*, Tilladelse for Bisper til at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved andre *(Tue devotionis precibus)*, Værnebreve (Conservatoria) *(Militanti ecclesie* eller *Ad hoc nos deus)* og endelig Dispenser for uægte Fødsel *(Ex parte* eller *Illegitime genitos)*, hvoraf en er trykt som Nr. 254 *(Constitutus in presentia nostra)*. For disse Breve var der i det pavelige Kancelli bestemte Formler, som er udgivne af *M. Tangl*, Die päpstlichen Kanzleiordnungen von 1200—1500 (Innsbruck 1894), og som forøvrigt let vil kunne findes baade i det norske og det svenske Diplomatorium, i Theiner, *Hungaria sacra* og i de af L. Helveg i Ny k. Saml. udgivne Pavebreve.

---

*) Da gejstlige Personer paa Rygen i Pavebreve ofte kun betegnes som hørende til Roskilde Stift uden nærmere Stedbetegnelse, kan det ikke altid afgøres, om et Brev er til Rygen eller til den danske Del af Roskilde Stift. I saadanne Tilfælde har jeg fulgt Regelen: hellere et med fra Rygen end lade et fra Sjælland ligge.

Af Udnævnelsesbrevene gengives Adressaten, Embedet, hvortil han udnævnes, og, om det er angivet, den, der er gaaet i Forbøn for paagældende, de Embeder, han har i Forvejen, Dateringen og hvis der er noget andet individuelt ved Brevet. Af *non obstantes* medtages saaledes: *quod in ecclesia N. N. beneficium nosceris(t) obtinere.* Inhibitionen og *Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire* udelades, kun findes af den sidste Sætning ogsaa nogle Steder *Nulli ergo etc.**). Følgebrevene (*In eodem modo*-Brevene) gengives paa samme Maade som i Forlægget.

Kvitteringerne for Servispengene gengives kun i Uddrag, efter at de er trykte fuldstændigt i Nr. 100 (*»De quibus etc.«*), Nr. 144 (*»Ceterum etc.«, »In cuius etc.«*) og Nr. 317 (*»Insuper etc.«, »Verum intellecta etc.«, »Ita tamen etc.«, »In quorum etc.«*). Under Kvitteringerne fra Gregor XI staar den Sum, som det har kostet at faa dem udstedt (f. E.: Nr. 678 3 flor. 3 gross). Løfterne om at betale Servispenge trykkes saaledes som de findes i Forlægget, f. E. i Nr. 89 *Alioquin infra quattuor menses etc. et juravit ut in forma (ↄ: ad sancti dei evangelii predicta servare presentibus testibus N. N.)* og i Nr. 261 *Alioquin non obstante etc. promisit, quod infra sex menses et juravit etc.*

I Kvitteringerne for, at Bispen har fyldestgjort sin Visitationspligt ved Prokurator, trykkes *Nihil tamen etc.* for hele Sætningen *Nihil tamen idem procurator pro eodem domino episcopo huiusmodi visitationis nomine camere domini nostri pape obtulit vel servivit.*

Almindelige Udeladelser og Forkortelser. Naar Paven er Brevets Udsteder, udelades hans Navn, Titel og Hilsen. Af *Urbanus V episcopus servus servorum dei venerabili fratri . . archiepiscopo Lundensi salutem et apostolicam benedictionem* trykkes kun *. . archiepiscopo Lundensi* (. . for Ærkebispens Navn). *Venerabilis frater* foran Bisper, *carissimus in Christo filius illustris* foran Konger, *dilectus filius* foran almindelige Personer og deslige Titler udelades, da der i den Henseende fulgtes en fast Skik;

*) Inhibitionen og Non obstanterne er gengivne af P. A. Munch i »Oplysninger om det pavelige Arkiv og dets Indhold«. S. 35 f. Anm.

kun naar der i visse Tilfælde afviges fra Regelen, saaledes naar Kongen kaldes *illustrissimus* i Steden for *illustris*, medtages det, fordi »den Stilling, som en Pave i Middelalderen indtog til en anden Person, fik et skarpt og bestemt Udtryk i de Titler og den Tiltaleform, som benyttedes i Dokumentet« (Jul. v. Pflugk-Harttung i Historisches Jahrbuch der Görresgesellschaft, 1901, S. 329). Foran afdødes Navne udelades *bone memorie, felice recordatione, clare memorie*, ligeledes udelades *misericorditer* og *favorabiliter* foran *dignaremur, annuamus* og desl. Af sideordnede Led beholdes som Regel kun det mest omfattende, f. E. *fructus, [redditus et proventus], ad episcopi collationem [provisionem seu quamvis aliam dispositionem] pertinens.* I Dateringen udelades Indictionen og i Supplikkerne *humiliter orator N. N.* I Kardinalkollegiets Kvitteringer for Betalingen af Servispengene udelades Meddelelsen om, hvordan de fordeltes blandt Kardinalerne. Af Adressaterne i de Breve, der er stilede til en hel Kirkeprovins, medtages kun de første.

Romertallene og i Regelen ogsaa de med Bogstav skrevne Tal trykkes med Arabertal. Ovenover den latinske Tekst sættes Taksten for Brevets Udstedelse, hvis den er angivet, f. E. Nr. 351*). Landenes og Bispedømmernes Navne, som i Forlægget staves paa mange forskellige Maader, er normaliserede. Hvad der er eller formodes udfaldet, eller hvad der formentlig maa indsættes for Meningens Skyld, er sat i skarpe Klammer [ ]. Tegnsætningen er Udgiverens. Forlæggets Retskrivning er som Regel fulgt**), dog er i og j, u og v ændrede efter Lyden og c og t er brugt efter den almindelige Retskrivning. Store Begyndelsesbogstaver bruges kun efter Punktum og i Egennavne.

Foruden de sædvanlige Forkortelser af Maanedernes Navne bruges gennemgaaende følgende Forkortelser: Avin. = Avinione, flor. = floreni, sol. = solidi, den. = denarii, mr. = marca, gross.

---

*) Jfr. Moltesen, De avignonske Pavers Forhold til Danmark, S. 73 f. Anm. om Tegnenes Betydning.

**) »som Regel« kun, fordi Bogstaveringen af et Brev i Papirregesterne ofte er en anden end den, der bruges i samme Brev i Pergamentregesterne.

tur. = grossi turonenses, mon. curr. = monete currentes, og andre let opløselige Forkortelser af Møntsorternes Navne.

Naar jeg afslutter dette Arbejde, er der mange, som jeg staar i Taknemmelighedsgæld til lige fra den Dag, da den svensk-norske Gesandt i Rom (nu i London), Historikeren, Friherre C. Bildt, førte mig ind i det Vatikanske Arkiv, og til den Dag, da Typografen satte det sidste Bogstav. Tak til Friherre C. Bildt og Pater Fr. Ehrle, der i Rom stod mig bi med Raad og Daad og med en utrættet Imødekommen. Med Tak mindes jeg det Vatikanske Arkivs Embedsmænd og de nu afdøde Historikere, Direktøren for »École française de Rome«, A. Geffroy og Direktøren for »Istituto Austriaco di studi storici«, T. Sickel, der gav mig Adgang til de af dem ledede Skoler og disses Bogsamlinger. Min Tak til Professor Edv. Holm og Professor Kr. Erslev, der straks omfattede mit Arbejde med virksom Interesse, saaledes at de Undersøgelser, som jeg havde begyndt, kunde blive fortsat og ført til en relativ Afslutning. Uden Professor Edv. Holm havde *Acta Pontificum Danica* vel næppe set Dagens Lys. For det personalhistoriskes Vedkommende har jeg aldrig forgæves søgt Hjælp hos Professor Johannes Steenstrup, Arkivar Thiset og Bibliotekar Weeke. Historikerne, Cand. mag. Alfr. Krarup og Johs. Lindbæk og Filologen, Cand. mag. Julius Nielsen, der tilligemed Dr. phil. M. Mackeprang og Cand. mag. Raphael Meyer har fortsat Undersøgelserne i Rom, har hver læst en Korrektur, d. v. s. de har maattet gennemstudere Stoffet, og har derved ikke alene givet formelle, men ogsaa reelle Rettelser og Forbedringer. En hjærtelig Tak for deres kammeratlige Hjælp. Det er Carlsbergfondet, der har sat mig i Stand til at ofre min Tid paa Udgivelsen af dette Bind, det er den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, der har bekostet Trykningen af det.

Københavns Østerbro, 24. Sept. 1904.

L. Moltesen.

JOHANNES XXII

valgt 7. Aug., viet 5. Sept. 1316, død 4. Dec. 1334.

1. **5. Sept. 1316.**

Johannes XXII meddeler Danmarks Konge, at han er bleven Pave.

Regi Dacie. Mira et inscrutabilis providentia etc. (Dipl. Norv. VI 80 f.). Datum Lugduni non. sep. anno 1.

2. **5. Sept. 1316.**

Johannes XXII meddeler den danske Ærkebiskop og hans Lydbisper, at han er bleven Pave.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Mira et inscrutabilis providentia etc. (Dipl. Norv. VI 82 f.). Datum Lugduni non. sep. anno 1.

3. **26. Okt. 1316.**

Paven meddeler Olof, udvalgt Ærkebiskop i Upsala, at Kannikerne Tyge af Lolland og Niels Sigfastsson skal bringe hans Pallium til Ærkebispen i Lund, som derefter skal overrække ham det og modtage hans Troskabsed paa Aahus Slot.

Olavo electo Upsalensi. Nuper Tucho de la Landia [Lalandia] Lundensis et Nicolaus Sigwasti Upsalensis ecclesiarum canonici etc. (Dipl. Svec. III 279 f.). Datum Avin. 7. kal. nov. anno 1.

4. **26. Okt. 1316.**

Ærkebiskoppen i Lund skal paa Aahus Slot overrække den udvalgte Ærkebiskop i Upsala Palliet og modtage og hurtigst sende til Paven dennes Troskabsed.

Archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Nuper etc. (Dipl. Svec. III 281). Datum Avin. 7 kal. nov. anno 1.

5. **8. Dec. 1316.**

Til det pavelige Kammer skal indbetales første Aars Indtægt (Annaterne) af de kirkelige Embeder, som bliver ledige i de førstkommende tre Aar, undtagen af Ærkebispens, Bispernes, Abbedernes og af de Embeder, hvis Aarsind-

tægt ikke overstiger 6 Mark Sølv, og af dem, der bliver ledige ved Bytning; endvidere undtages de Vikarier og Kapellanier, der er indstiftede til Sjælemesser.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis et electis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, prepositis, plebanis, archipresbiteris et aliis ecclesiarum prelatis etc. per civitatem et diocesim et provinciam Lundensem constitutis. Si gratanter advertitis etc. (Dipl. Norv. VI 83 f.). Datum Avin. 6. id. dec. anno 1.

6. **8. Dec. 1316.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper og Ærkedegnen i Roskilde og Provsten i Lund udnævnes til Indsamlere af Treaarsannaterne.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis et . . archidiacono Roskildensis et . . preposito Lundensis ecclesiarum. Si gratanter etc. (Dipl. Norv. VI 87 f.). Datum Avin. 6. id. dec. anno 1.

7. **3. Feb. 1317.**

Ærkebispen og Kapitlet i Lund skal indsamle Peterspengene i Danmark og aarlig aflægge Regnskab.

Archiepiscopo et capitulo Lundensibus. Licet census, qui vocatur denarius b. Petri etc. (Dipl. Norv. VI 91 f.). Datum Avin. 3. non. feb. anno 1.

8. **3. Feb. 1317.**

Ærkebispen og Kapitlet i Lund skal indsamle det resterende og betale det indsamlede af Peterspengene til det pavelige Kammer og for Fremtiden aflægge aarligt Regnskab.

Archiepiscopo et capitulo Lundensi. Licet census, qui vocatur denarius b. Petri in regno Dacie etc. (Dipl. Norv. VI 91 f.). Datum ut supra.

9. **3. Feb. 1317.**

Den danske Konge opfordres til at hjælpe Ærkebispen og Kapitlet i Lund ved Indsamlingen af Peterspengene.

Regi Dacie. In devotione matris ecclesie etc. (Dipl. Norv. VI 92). Datum Avin. 3. non. feb. anno 1.

10. **3. Feb. 1317.**

Ærkebispen i Lund, Bisperne i Linköping og Aabo skal passe paa, at verdslige Magthavere ikke gør Indgreb i Besættelsen af de kirkelige Embeder og i Kirkens Indkomster. Det forbydes Graabrødrene at absolvere dem, der forbryder sig paa den Maade.

. . archiepiscopo Lundensi et . . Lincopensi ac . . Aboensi episcopis. Militanti ecclesie etc. (Dipl. Svec. III 305 f.). Datum Avin. 3. non. feb. anno 1.

11. 27. Juni 1317.

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper faar Meddelelse om, at Ærkedegnen i Roskilde og Provsten i Lund er udnævnte til Indsamlere af Annaterne, og de opfordres til at hjælpe ved Indsamlingen af dem.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Ad hoc vos deus [etc. som i Dipl. Norv. VI 96 indtil] sicut in eisdem litteris, quas . . archidiaconus Roskildensis et . . prepositus Lundensis ecclesiarum nuntii nostri etc. Datum Avin. 5. kal. jul. anno 1.

12. 1. Juli 1317.

Ærkedegnen i Lund og Provsten i Roskilde, som skal indsamle Treaarsannaterne, faar Ret til at dispensere fra alle de kirkelige Straffe, som de falder i, der ikke betaler Annaterne i rette Tid.

Archidiacono Roskildensi et preposito Lundensi. Cum nos etc. (Ny k. Sl. III 794 f.). Datum Avin. kal. jul. anno 1.

13. 1, Juli 1317.

Annatindsamlerne, Ærkedegnen i Roskilde og Provsten i Lund, faar Lov til hver især at udnævne en dertil skikket Mand til Tabellionar.

Archidiacono Roskildensi et preposito Lundensi. Cum nos etc. (Ny k. Sl. III 795 f.). Datum Avin. kal. jul. anno 1.

14. 1. Juli 1317.

Følge- og Anbefalingsskrivelse for Ærkedegnen i Roskilde og Provsten i Lund til alle Prælater og gejstlige Personer i Danmark.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis necnon electis, abbatibus etc. ac aliis universis personis ecclesiasticis per regnum Dacie constitutis. Cum nos . . archidiacono Roskildensis et . . preposito Lundensis ecclesiarum nuntiis nostris quedam nostra et ecclesie Romane negotia in provincia Lundensi commiserimus prosequenda, universitatem vestram rogamus et hortamur attentius per apostolica vobis scripta districte precipiendo mandantes‘ quatenus eisdem nuntiis de securo conductu, cum illum a vobis duxerint postulandum, eundo, morando et redeundo per provinciam supradictam pro nostra et apostolice sedis reverentia sic liberaliter providere curetis, quod ipsi, cum ad nos redierint, de vobis referre valeant, que sint grata, nosque sinceritatem vestram proinde commendare merito valeamus. Datum Avin. kal. anno 1.

15. **11. Juli 1317.**

Fortegnelse over de Breve, som Upsala-Kanniken Niels Sigfastsson ved sin Hjemrejse fra Kurien faar med til Danmark.

Legatio Dacie, Svecie et Norvegie regnorum.

Magister Nicholaus Sigwasti canonicus Upsalensis fuit missus ad partes regnorum predictorum pro fructibus beneficiorum vacantium colligendis per triennium et portavit litteras infrascriptas die 11. jul. [anno 1317].

Unam litteram bullatam cum filo de serico, que dirigitur archiepiscopo Lundensi et subfraganeis et universis personis ecclesiasticis per provinciam Lundensem constitutis, per quam dominus noster deputavit sibi fructus beneficiorum vacantium ad triennium in provincia supradicta. Item aliam litteram bullatam cum filo canapis, que dirigitur eisdem archiepiscopo et subfraganeis ac . . archidiacono Roskildensis et . . preposito Lundensis ecclesiarum, per quam committitur eis collectio dictorum fructuum. Item aliam litteram, per quam conceditur dictis archidiacono et preposito, quod quilibet ipsorum possit creare unum tabellionem auctoritate apostolica. Item aliam litteram, per quam possunt petere securum conductum per provinciam supradictam. Item aliam exhortatoriam ad dictum archiepiscopum et subfraganeos, quod assistant dictis collectoribus favorabiliter in collectione fructuum predictorum. [Dernæst en Række Breve vedrørende Kollektionen i Sverrig og Norge].

Item tres litteras clausas ad reges Dacie, Svecie et Norvegie. Item tres litteras super collectione denarii b. Petri in dictis regnis Dacie, Svecie et Norvegie, que diriguntur archiepiscopis supradictis et capitulis ecclesiarum ipsarum. Item tres alias litteras super eodem, que diriguntur regibus supradictis, ut eisdem archiepiscopis et . . capitulis auxilium et favorem impendant super collectione dicti denarii. (Moltesen, De avign. Pavers Forhold til Danmark 213 f.).

16. **21. Juli 1317.**

Eberhard de Kistremburg indsættes til Prior for Johanniterne i Danmark, Sverrig og Norge for 10 Aar, i hvilken Tid han som Afbetaling paa Ordenens Gæld aarlig skal sende 100 Mark Sølv foruden de 100 Mark, som de nordiske Johannitere ellers sendte til Stormesteren, til Handelshusene Bardi og Perutii i Florens. Uafhængig af Stormesteren skal han staa til Regnskab for det pavelige Kammer, men foruden til Kammeret skal han dog ogsaa hvert Aar sende et Bevis for, at han har betalt sin Del af Gælden, til Stormesteren. Efter Udløbet af de 10 Aar indtræder Stormesteren i sine gamle Rettigheder.

Eberhardo de Kistrembureg priori prioratus hospitalis s. Johannis Jerosolimitani in Dacia, Svecia et Norvegia. Dum attenta meditatione pensamus magna discrimina, que . . magister et fratres hospitalis s. Johannis Jerosolimitani pro defensione catholice fidei sustinent continue in partibus transmarinis, ac beneficia, que pauperibus consveverunt preteritis temporibus ministrare, sollicita nos urget affectio, ut hospitalis eiusdem indempnitatibus oportunioribus, quibus possumus remediis, occuramus. Sane [petitio] Petri de Ungula cancellarii et Leonardi de Tibertis visitatoris citramontani et quamplurium aliorum dicti magistri locatenentium in diversis partibus cismarinis necnon et preceptorum in prioratibus hospitalis eiusdem [continebat, quod], cancellarius, visitator et alii locatenentes et preceptores predicti recognoverunt et affirmaverunt fuisse contracta [magna debita], clare et aperte ex causis legitimis coram nobis asserentes, quod de huiusmodi debitis per dictum hospitale satisfieri non poterat vel ipsum ab ipsis debitis liberari, nisi aliquos ex fratribus eiusdem hospitalis in rectores et priores prioratuum hospitalis ipsius consistentium in partibus cismarinis apostolice sedis providentia circumspecta, cum ad magistrum et conventum dicti hospitalis consistentes in partibus transmarinis non posset super hiis, que celeris provisionis remedium exigebant, absque periculose more dispendio haberi recursus, celeriter ordinaret, qui habentes rectorias, curas, gubernationes et plenas ac liberas administrationes dictorum prioratuum, ipsiusque hospitalis fratres, quos ad singulas domos et balivas subjectas prioratibus ipsis per singulos rectores et priores contingeret deputari, de huiusmodi debitis congrua distributione et taxatione facta, ut expedit, inter ipsos integraliter satisfacerent creditoribus antedictis. Nos itaque, in premissis et aliis dictum contingentibus(!) hospitalis ipsius profectum et commodum paternis affectibus prosequentes super ordinatione rectorum et priorum ipsorum cum eisdem cancellario et visitatore ac aliis exponentibus prelibatis de personis eiusdem hospitalis ad hoc ordinandis discretione precipuis et ad hec utiliter exequenda sufficienter ydoneis et discretis tractatus sollicitos et deliberationem huiusmodi diligentem [habuimus]. Et tandem, cum post tractatus et deliberationem huiusmodi de persona tua et quampluribus aliis in diversis prioratibus cismarinis in rectores et priores ordinandis de fidelitate, discretione et sollicitudine ad talia oportunis a fidedignis laudabilia nobis testimonia sint relata, nos premissis digna consideratione pensatis te in priorem prioratus hospitalis

eiusdem in Dacia, Svecia, Norvegia de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica usque ad decem annos proxime futuros constituimus et etiam ordinamus tibi rectoriam, curam et gubernationem ac plenam et liberam administrationem ipsius ac jurium et pertinentiarum eiusdem usque ad tempus predictum plenarie committendo, et nichilominus, ut balivas et domos hospitalis eiusdem in ipso prioratu consistentes per decem annos predictos fratribus eiusdem hospitalis ydoneis, de quibus tibi videbitur, et eorum videlicet singulis singulas balivas et domos et non plures concedere et committere valeas, concedentes plenam et liberam facultatem ac dicto magistro, qui nunc est et qui pro tempore fuerit, ac eiusdem hospitalis conventui districtius inhibentes, ne te per dictos decem annos a prioratu ipso ac cura et gubernatione ac administratione predictis seu fratres ipsos, quibus balivas et domos easdem committendas duxeris, ut prefertur, vel etiam concedendas, aut eorum aliquem a balivis et domibus ipsis vel ipsarum aliqua sine justa, rationabili et manifesta causa removere vel tibi huiusmodi prioratus seu cure vel gubernationis aut administrationis predictarum seu ipsis fratribus et eorum alicui balivarum seu domorum huiusmodi vel alicuius ipsarum exercitium aut facultatem interdicere quoquomodo presumant vel tibi vel ipsis vel alicui eorundem aliquod impedimentum afferre, quominus tu eiusdem prioratus dictique fratres et quilibet eorum balivarum et domorum huiusmodi et cuiuslibet eorundem ac jurium et pertinentiarum ipsarum rectoriam, curam, gubernationem et administrationem plenariam exercere libere valeatis. Non obstantibus quibuscunque statutis et consvetudinibus eiusdem hospitalis contrariis juramento, confirmatione apostolica vel quacunque firmitate alia roboratis seu quibuscunque privilegiis et indulgentiis dicte sedis eisdem hospitali magistro et conventui communiter vel divisim sub quacunque verborum forma vel expressione concessis, per que presentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Verum quia hospitale prefatum Bardorum et Perutiorum societatum de Florentia sociis et diversis aliis creditoribus in magnis pecuniarum summis obligatum existit, super distributione debitorum huiusmodi, ut ab ipsis posset facilius relevari, inter prioratus cismarinos eiusdem hospitalis provide facienda per cancellarium ac visitatorem et alios exponentes predictos coram nobis habito diligenti tractatu factaque

distributione, prout melius et commodius fieri potuit, pro exoneratione debitorum ipsorum provida et equali predictus prioratus tuus in centum marchis boni et puri argenti convertendis in satisfactionem debitorum huiusmodi, ad quorum solutionem predictis sociis et creditoribus faciendam in instanti astringi et teneri te volumus, est taxatus. Preterea voluimus et ordinavimus ac volumus et etiam ordinamus, quod responsationem consvetam ratione dicti prioratus thesauro ultramarino dicti hospitalis anno quolibet solitam destinari, que ad summam centum marcharum argenti ascendit, ad presens usque ad plenam et totalem satisfactionem debitorum huiusmodi singulis annis sociis et creditoribus ipsis solvere ac valorem expensarum et aliorum, que illis personis quondam militie templi, que in dicto tuo prioratu morantur, habes pro tempore ministrare, eisdem successivis temporibus cedentibus vel decedentibus responsionibus, quas, ut predicitur, ad thesaurum tenearis mittere supradictum, addere, et eisdem debitis persolutis prefatam responsionem ad memoratum thesaurum tuis periculis et expensis annis singulis destinare ceteraque supportare onera consveta et debita predicto tuo prioratui incumbentia tenearis. Et ut super hiis eisdem sociis et creditoribus caveatur obligandi te eiusdem prioratus nomine necnon et ipsius bona, mobilia et immobilia, presentia et futura usque ad dictas marcharum summas, que ratione taxationis et responsionis predictarum te ac prioratum ipsum rationabiliter contingere dinoscuntur, sociis et creditoribus antedictis sub penis sufficientibus ad premissa, donec eis de prefatis pecuniarum summis plenarie fuerit satisfactum, dictisque fratribus, quibus huiusmodi balivas et domos commiseris, sub penis eisdem obligationem similem faciendi pro solutione huiusmodi debitorum, renunciandi quoque de duabus dietis edite in concilio generali et omnibus Bonifacii pape VIII predecessoris nostri constitutionibus, per quas in citando, cognoscendo et subdelegando judices, delegatos et subdelegatos per litteras dicte sedis potestas et jurisdictio restringuntur, ac omnibus aliis litteris et indulgentiis apostolicis impetratis et etiam impetrandis omnique juris canonici et civilis auxilio et conventioni judicum et locorum, si dictorum sociorum et creditorum nomine sedis eiusdem litteras contigerit impetrari, ac omnibus exceptionibus, per quas contra socios et creditores eosdem tu dictique fratres communiter vel divisim in hac parte possitis imposterum vos tueri, recognoscendi etiam per te ac fratres eosdem vel tuos et eorum procuratores ad hoc legitime constitutos

in presentia sociorum et creditorum ipsorum vel eorundem procuratorum ad hoc sufficiens mandatum habentium coram auditore causarum camere nostre te ac dictum prioratum tuum dictosque fratres balivas et domos in dictis pecuniarum summis tibi et dicto prioratui tuo impositis et taxatis ex causis predictis sociis et creditoribus ipsis vos teneri, quousque eis de dictis pecuniarum summis fuerit, ut premittitur, integre satisfactum, et insuper submittendi vos communiter vel divisim jurisdictioni, potestati et sententiis auditoris eiusdem et in personas vestras jurisdictionem ipsius specialiter et ex certa sententia prorogandi, ita quod idem auditor ratione recognitionis et submissionis huiusmodi, quantum ad negotium summarum marcharum ipsarum pertinet, in personas vestras jurisdictionem omnimodam exercere ac excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias, si expedierit, valeat promulgare, plenam et liberam vobis auctoritate presentium concedimus facultatem. Volumus etiam et concedimus, juxta quod per cancellarium et visitatorem ac eiusdem magistri locatenentes et alios superius nominatos fuit postulatum a nobis, quod tu dictique fratres, si in terminis, qui ad hoc de tuo ac sociorum et creditorum ipsorum consensu fuerint constituti, huiusmodi pecuniarum summe, ad quarum solutionem tu dictique fratres sociis et creditoribus ipsis vos duxeritis obligandos, non fuerint persolute, dampna, expensas et interesse predictis sociis et creditoribus de bonis eiusdem prioratus, balivarum et domorum predictarum reficere teneamini, ita tamen quod de taxatione et responsionibus antedictis nichil penitus minuatur pretextu interesse sumptuum et dampnorum huiusmodi, cum de illis integre tenemini satisfacere, ut prefertur, quodque sociis et creditoribus ipsis pretextu cuiusvis constitutionis canonice ac civilis et cuiuscunque indulgentie sedis eiusdem, de quibus in nostris litteris plenam et expressam oporteret fieri mentionem, et per que vos vel successores vestri possetis in hac parte quomodolibet vos tueri, pecuniam debitorum huiusmodi in eiusdem hospitalis utilitatem conversam fore probandi necessitas non incumbat, sed sola vestra confessio instrumentis confectis seu conficiendis super debitis supradictis inserta sufficiens plena et efficax probatio irrefragabiliter habeatur. Et nichilominus volumus et tibi in virtute obedientie districte precipiendo mandamus, quatenus fratres ipsos, quibus balivas et domos huiusmodi dicto durante decennio, ut premittitur, committere te continget, attente sollicites et, si fuerit necesse, compellas, ut eam portionem, que de taxatione

ac responsionibus antedictis fuerit per te ipsis imposita et taxata, singulis terminis competentibus per te assignandis eisdem cum integritate persolvant. Et ut aperte sciatur, qualiter tu et fratres ipsi ordinationem nostram predictam in huiusmodi exonerationis ac taxationis et responsionum solutione servabitis, expresse mandamus, ut tu de omni eo, quod pro ipsis fuerit dicto durante decennio per te ac singulos de fratribus antedictis annis singulis ex[s]olutum per instrumenta publica vel autenticas litteras nos et dictam sedem ac magistrum et conventum predictos certificare omnimodo anno quolibet non omittas. Ceterum universis fratribus donatis, sororibus, hominibus et vasallis prioratus eiusdem damus tenore presentium districtius in mandatis, ut tibi in omnibus, que ad officium tuum pertinere noscuntur, devote pareant et intendant concessa tibi procedendi contra eos, qui contradictores extiterint vel rebelles, ad penas debitas secundum regulam ac statuta et laudabiles consvetudines hospitalis predicti plena et libera auctoritate presentium facultate. Per hoc autem prefatis magistro et conventui non intendimus imposterum derogare, quin ad ipsos predicto finito decennio aut etiam te cedente vel decedente concedendi prioratum ipsum vel aliter ordinandi de ipso juxta ipsius hospitalis laudabiles consvetudines et statuta libera potestas et facultas pertineat, sicut prius, ita tamen, quod illi, qui infra dictum decennium tibi cedenti vel decedenti in regimine dicti prioratus fuerint subrogati, ea, que restabunt, pro tempore preterito vel futuro de taxatione ac responsionibus predictis implenda implere et facere teneantur. Volumus autem et expresse mandamus, ut, si te prioratum dictosque fratres aut aliquem ipsorum balivas et domos predictas aut aliquam ipsarum vel ipsorum, mobilia et immobilia, bona aut eorum aliquod tibi et eidem prioratui tuo quomodolibet subjecta pro taxationis et responsionis huiusmodi solutione obligare continget, ea et ipsorum quodlibet ab eadem et quavis obligatione, qua forsitan quocunque modo vel causa existerent obligata, infra quinquennium proximo secuturum absolvere tenearis et totaliter liberare, ita quod eodem elapso quinquennio prioratus et balive ac domus et bona predicta et ipsorum quodlibet a predicta et qualibet alia ut predicitur obligatione per omnia sint libera et etiam absoluta. Alioquin te predicto prioratu tuo, cura, gubernatione ac administratione ipsius dictosque fratres et quemlibet eorundem, qui videlicet mandatum nostrum huiusmodi non curaverint adimplere, dictis domibus et balivis ac ipsarum qualibet exnunc apostolica

auctoritate privamus. Tenor autem dicte petitionis, que sigillis erat dictorum supplicantium sigillata, per omnia talis est: Supplicant sanctitatem vestram devoti filii vestri fratres ordinis hospitalis s. Johannis Jerosolimitani lingue Alemanie, Anglie, Francie, Alvernie, Provincie, Ispanie et Italie hic in curia existentes communiter et concorditer, quod etc. (Ansøgningen udelades her, da den er uden Interesse for Danmark og ikke indeholder noget nyt udover hvad der findes i det foregaaende).

Datum Avin. 12. kal. Aug. anno 1.

17. **27. Marts 1318.**

Efter Kapitlets Klage var Ærkebiskop Jens Grand af Bremen bleven afsat fra Administrationen af Ærkestolen, men da Grundene til Klagerne, om de nogensinde har haft noget paa sig, nu er ophørte, indsættes han igen i sine fulde Rettigheder, og Ærkebiskoppen i Riga, Biskoppen i Osnabrück og Kanniken Johannes Henriksen fra Slesvig skal indføre ham i dem.

. . archiepiscopo Rigensi et . . episcopo Osnaburgensi ac Johanni Henrici canonico Slesvicensi. Cum Johannes archiepiscopus Bremensis dudum per capitulum ecclesie Bremensis administratione spiritualium et temporalium eiusdem ecclesie certis ut asseruerunt ex causis, quas Franco dictus Dolendoy Bremensis et Andreas quondam Stephani de Lubeke Hamburgensis Bremensis diocesis ecclesiarum canonici suo et ipsius capituli nomine coram nobis proponi curaverunt, fuerit destitutus, nos attendentes, quod predicte cause coram nobis proposite et, etiam si hactenus fuissent veritate subnixe, ad presens tamen, sicut evidenter cognovimus, omnino cessabant, et propterea congruum et debitum extimantes, ut prefatus archiepiscopus plenam et liberam administrationem ecclesie sue in spiritualibus et temporalibus per se et procuratores seu vicarios suos possit et debeat libere exercere, ipsum ad administrationem predictam plenam et liberam restituendum fore decernimus et restituimus justitia exigente decernentes de administratis et gestis per quoscunque administratores et negotiorum gestores bonorum et jurium ad dictum archiepiscopum sive ad archiepiscopalem mensam suam spectantium per dictum capitulum ordinatos sibi ponendam et reddendam plenariam rationem. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta in virtute sancte obedientie districte precipiendo mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum eundem archiepiscopum in corporalem possessionem vel quasi bonorum omnium ad dictum archiepiscopum sive ad mensam archiepiscopalem spectantium

plene et integre reducatis. Datum Avin. 6. kal. apr. anno 2. (Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv).

18. 26. Apr. 1318.

Ærkebisperne i Lund, Upsala og Trondhjem opfordres til at forsvare og værne Sortebrødrene, som i nogle Lande lider Overlast.

Lundensi et Upsalensi ac Nidrosiensi archiepiscopis. Dilectos filios magistrum et fratres ordinis predicatorum etc. (Dipl. Svec. III, 362 f.). Datum Avin. 6. kal. maii anno 2*).

19. 9. Juni 1319.

Dr. Vilhelm Craak faar Dispens, fordi han uden pavelig Tilladelse i henved otte Aar har nydt Indtægterne af et Sogneembede uden at have været ordineret og uden at have naaet den kanoniske Alder.

Willelmo dicto Craak clerico Roskildensis diocesis legum doctori capellano nostro. Eximia tue probitatis merita, litterarum scientia et virtutum studia, quibus personam tuam dominus insignivit, sic te nobis reddiderunt gratum plurimum et acceptum ut te, quantum cum deo possumus, oportunis favoribus prosequamur. Sane petitio tua nobis exhibita continebat, quod tu olim defectum ordinum patiens et etatis quandam parrochialem ecclesiam aliter canonice tibi collatam recepisti, nunc infra annum promotus in presbiterum per octo annos vel circiter retinuisti prefatam ecclesiam fructus percipiens ex eadem, dispensatione super hiis sedis apostolice non obtenta, quare nobis supplicasti, ut, cum ecclesiam dimiseris memoratam, providere tibi super premissis de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur te restituimus in integrum. Datum Avin. 5. id. jun. anno 3.

20. 10. Juni 1319.

Vilhelm Craak faar et Kanonikat i Lybeck.

Willelmo dicto Craak legum doctori canonico Lubicensi capellano nostro. Dum ad eximia tue probitatis etc. tibi canonicatum ecclesie Lubicensis conferimus. Datum Avin. 4. id. juni. anno 3.

In e. m. Episcopo Ripensi et preposito Slesvicensi ac Buxolo de Parma canonico Tornacensi capellano nostro. Datum ut supra.

---

*) Efter Dipl. Norv. VI 101 f. var det »anno 3«.

21. **10. Juni 1319.**

Johannes Craak faar et Kanonikat i Roskilde.

Johanni Craak canonico Roskildensi. Virtutum studia etc. tibi canonicatum ecclesie Roskildensis conferimus. Datum Avin. 4. id. jun. anno 3.

In e. m. . . episcopo Ripensi et . . preposito Slesvicensi ac Buxolo de Parma. Datum ut supra.

22. **11. Juni 1319.**

Sognepræsten i Meelby, Vilhelm Friis, faar et Kanonikat i Roskilde.

Willelmo Johannis dicto Friis canonico Roskildensi. Laudabile testimonium etc. tibi canonicatum ecclesie Roskildensis conferimus. Non obstante quod parrochialem ecclesiam Myethelby Roskildensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 3. id. jun. anno 3.

In e. m. Episcopo Ripensi et preposito Slesvicensi ac Buxolo de Parma. Datum ut supra.

23. **13. Juni 1319.**

Paa Kong Eriks Ansøgning forbyder Paven under Trusel med Ban Prælaterne i dennes Lande at holde til med de Fredløse.

Archiepiscopis et episcopis ac ecclesiarum prelatis Danorum Sclavorumque regni. Si quorumcunque temeritas etc. (Ny k. Sl. III 796 f.). Datum Avin. id. jun. anno 3.

24. **13. Juni 1319.**

Kong Erik faar Lov til at lade holde Messe for sig før Daggry.

Erico regi Danorum. Sincere devotionis etc. (Ny k. Sl. III 801). Datum Avin. id. jun. anno 3.

25. **13. Juni 1319.**

Kong Erik faar Lov til at lade holde Messe for sig og sine paa Steder, der er under Interdikt.

Erico regi Danorum. Devotionis tue etc. (Ny k. Sl. III 801). Datum ut supra.

26. **13. Juni 1319.**

Seks af Kong Eriks Hofpræster maa i 5 Aar nyde Indtægterne af deres Embeder, uden at de behøver selv at tage sig af dem.

Erico regi Danorum. Eximie devotionis affectus etc. (Udtog i Ny k. Sl. III 801). Datum ut supra.

27. **30. Juni 1319.**

Vilhelm Craak udnævnes til pavelig Kapellan.

Magistro Willelmo Craak doctori legum canonico Lubicensi capellano nostro. Dum scientie tue fecunditatem advertimus et aliarum virtutum, quibus te gratiarum dominus insignivit, attendimus claritatem, personam tuam gratiosis libenter favoribus provehimus. Ad te igitur, qui propter hoc gratus nostris aspectibus presentaris, specialis benevolentie considerationem habentes et ad tui honoris intendentes augmentum te capellanorum nostrorum consortio duximus aggregandum. Sic igitur mentem tuam ad salubres dirigas actiones, quod per honorem tibi exhibitum divine gratie te constituas aptiorem et reddaris dignior ad ampliorem sedis apostolice obtinendam. Datum Avin. 2 kal. jul. anno 3.

28. **30. Juni 1319.**

Vilhelm Craak faar Lov til at gøre Testamente.

Willelmo dicto Craak doctori legum canonico Lubicensi capellano nostro. Quia presentis vite conditio etc. Nos tuis supplicationibus inclinati, ut de bonis tuis undecunque non per ecclesiam seu ecclesias alias tamen licite acquisitas, que ad te pertinere omnimodo dinoscuntur, libere testari valeas ac de bonis mobilibus ecclesiasticis tue dispositioni seu administrationi commissis ac etiam committendis, que tamen non fuerint altaris seu altarium ecclesiarum tibi commissarum vel committendarum imposterum ministerio seu alicui speciali earundem ecclesiarum divino cultui vel usui deputata necnon et quibuscunque bonis mobilibus a te per ecclesiam vel ecclesias acquisitas et acquirendas imposterum pro decentibus et honestis expensis tui funeris et pro remuneratione illorum, qui tibi viventi serviverint sive sint consanguinei sive alia, juxta servitii meritum, moderate tamen disponere ac erogare possis et alias prius de ipsis earundem ecclesiarum ere alieno deducto, ut ipse ecclesie non remaneant debitis obligate, de illis in pios usus convertere, plenam et liberam tibi concedimus auctoritate presentium facultatem. Volumus autem, ut in eadem ecclesiasticorum dispositione bonorum juxta quantitatem residui erga ecclesias, a quibus eadem recepisti et percipies in futurum, te liberalem exhibeas, prout conscientia tibi dictaverit et saluti anime tue videris expedire. Datum Avin. 2. kal. jul. anno 3.

29. **1. Juli 1319.**

Roskildekanniken Bondo Hugorm skænker Gods til Skolen ved Vor Frue i Odense.

Scolaribus domus site in civitate Othoniensi juxta ecclesiam b. Marie virginis Othoniensis. Cum a nobis petitur etc. (Ny k. Sl. III 797 f.). Datum Avin. kal. jul. anno 3.

30. **1. Juli 1319.**

Efter Ansøgning stadfæster Paven Kong Eriks Gavebrev, hvorved der oprettes Stipendier for 12 Skolarer ved Vor Frue Skole i Odense. Endvidere stadfæster han Biskop Peder af Odenses Gave af Fraugde Kirke, som Magisteren ved Vor Frue Skole skulde have til sit Underhold.

Scolaribus domus site in civitate Othoniensi juxta ecclesiam b. Marie virginis Othoniensis. Ea que divini laudem etc. (Ny k. Sl. III. 799 f.). Datum Avin. kal. jul. anno 3.

31. **4. Juli 1319.**

Karmeliterne faar Lov til paa fem Steder i Tyskland, Sverrig(?), Danmark og Norge at anlægge Klostre.

. . priori generali et fratribus ordinis b. Marie de Montecarmeli. Ex dono celestis gratie etc. (Dipl. Norv. VI 103 f.). Datum Avin. 4. non. jul. anno 3.

32. **12. Juli 1319.**

Kong Erik faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Erico regi Danorum. Provenit etc. (Ny k. Sl. III 801). Datum Avin. 4. id. jul. anno 3.

33. **12. Juli 1319.**

Vilhelm Craak faar et Kanonikat i Schwerin.

Willelmo dicto Craak legum doctori canonico Zwerinensi capellano nostro. Matris ecclesiastice gratiosa benignitas etc. Cum itaque canonicatus et prebende ecclesie Zwerinensis, quos quondam Johannes Bulongk olim canonicus eiusdem ecclesie in eadem ecclesia mortis sue tempore obtinebat, per ipsius obitum, qui nuper apud apostolicam sedem diem clausit extremum, apud eandem sedem vacare noscantur ad presens, nos canonicatum et prebendam predictos tibi conferimus, non obstante quod nuper tibi de canonicatu ecclesie Lubicensis providimus. Datum Avin. 4. id. jul. anno 3.

In e. m. Episcopo Lubicensi et preposito Slesvicensi et Buxolo de Parma. Datum ut supra.

34. **9. Okt. 1319.**

Ærkebispen i Lund skal sammen med to udenlandske Bisper tage Johanniterne i Forsvar.

Archiepiscopo Lundensi et Lubicensi et Sconensi [Scarensi] episcopis. Ad hec nos Deus pretulit etc. (G. C. F. Lisch, Jahrbücher des Vereins für meklenburgische Geschichte und Altertumskunde. VI 215—219). Datum Avin. 7 id. oct. anno 4.

35. **2.—4. Nov. 1319.**

Paven stadfæster Løgumklosters Rettigheder og Friheder.

Abbati et conventui monasterii Loci dei Cisterciensis ordinis Ripensis diocesis. Cum a nobis petitur etc. (Langebek, Scriptores VIII 188). Datum Avin. 5[!] non. nov. anno 4.

36. **22. Nov. 1319.**

Paven tager Løgumkloster i sin Beskyttelse.

Abbati et conventui monasterii Loci dei Cisterciensis ordinis Ripensis diocesis. Cum a nobis petitur etc. (Langebek, Scriptores VIII 188). Datum Avin. 10. kal. dec. anno 4.

37. **8. Jan. 1320.**

Biskoppen i Ribe og Provsten i Slesvig skal skaffe de Peterspenge og de andre Ting, der var bestemt for det pavelige Kammer, men som var strandede ved Ribe og som holdtes i Forvaring af den kongelige Lensmand dersteds, Peder Clausen. Pengene skal de ved et paalideligt Bud sende enten direkte til det pavelige Kammer eller til Flandern.

Episcopo Ripensi et preposito ecclesie Slesvicensis. Significavit nobis magister Nicolaus Sigwasti, canonicus Upsalensis, apostolice sedis nuntius, quod, cum ipse certam quantitatem argenti de denario b. Petri collectam in partibus ipsis in quibusdam lagenis una cum certis aliis rebus inclusam faceret ad cameram nostram in navibus per mare deferri, contigit, quod orta in mari valida tempestate naves ipse in regno Dacie prope civitatem Ripensem miserabile naufragium pertulerunt nonnullis personis et bonis aliis, quod moleste pertulimus, periclitantibus in eisdem, sed tandem cum prefate lagene cum argento et rebus predictis vento sicut deo placuit impellente prope civitatem ipsam pervenissent ad litus, Petrus Classen tunc ballivus . . regis Dacie in dicta civitate Ripensi lagenas ipsas cum argento et rebus eisdem capi fecit et recipi illaque fecit cum diligentia custodiri. Nos igitur de vestre circumspectionis industria plenam in domino fiduciam obtinentes et sperantes, quod ea, que vestre providentie committuntur, exequi curabitis fideliter et prudenter, discretioni vestre

per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel alter vestrum de personis aliis, ad quas lagene argentum et res predicte vel aliqua pars ipsorum forsitan pervenissent, de plano summarie sine strepitu et figura judicii diligentius inquirentes ab eis, quos repereritis habuisse vel habere argentum et bona predicta vel ipsorum partem nec non et a dicto ballivo illa petere, exigere et recipere nostro et ecclesie Romane nomine studeatis facientes vobis illa integraliter assignari ipsos ad id, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compellendo invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus si eis vel eorum aliquibus communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nos etiam inquirendi super premissis et alia omnia et singula, que circa ea expedire videritis, faciendi, plenam vobis et unicuique vestrum concedimus tenore presentium potestatem. Volumus autem, quod argento et rebus recuperatis eisdem, illos, a quibus ea receperitis, de hiis, que recipere vos continget ab eis, plene quitetis, et nichilominus illa per fidelem nuntium ad cameram nostram quantocius transmittatis vel in partibus Flandrie in aliquo tuto loco, de quo vobis videbitur, penes fidedignam personam seu personas restituenda nobis aut nuntio vel nuntiis nostris ad mandatum nostrum faciatis cum integritate deponi et de huiusmodi deposito, si fieri continget, duo confici publica consimilia instrumenta, quorum altero penes deponentem retento reliquum nobis per similem nuntium transmittatis ac rescribatis nobis per literas vestras harum seriem continentes, quicquid super premissis duxeritis faciendum. Datum Avin. 6 id. jan. anno 4.

38. **8. Jan. 1320.**

Brev om samme Sag til Peder Clausen.

Petro Classen dudum ballivo clare memorie regis Dacie in civitate Ripensi. Significavit nobis etc. ut supra proxima usque pervenissent ad litus, tu . . regis Dacie tunc in civitate Ripensi ballivus lagenas ipsas cum argento et rebus eisdem capi fecisti, et penes te, quod nobis gratum advenit, cum speremus illa per te fideliter custodiri, cum debita facis diligentia conservari. Cum igitur nos . . episcopo Ripensi et . . preposito ecclesie Slesvicensis demus per nostras sub certa forma litteras in mandatis, ut ipsi vel eorum alter a te argentum et res predicta petere, ex-

igere et recipere nostro et ecclesie Romane nomine cum integritate procurent, et de hiis, que restitues eisdem, plene te quitent, discretionem tuam rogamus et hortamur attentius, quatenus argentum et res predictas episcopo et preposito memoratis vel eorum alteri restituere et assignare nostro et ecclesie predicte nomine sine diminutione procures, alioquin mandamus eisdem per litteras supradictas, ut te ad id per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellere non omittant. Datum Avin. 6. id. jan. anno 4.

39. 23. Feb. 1320.

Efter Ansøgning af Ærkebiskop Esger, som for Øjeblikket opholder sig ved Kurien, forbydes det de danske Bisper at krone Kong Christoffer før St. Hansdag.

Episcopis regni Dacie. Exhibita nobis Esgeri archiepiscopi Lundensis petitio continebat, quod a fundatione Lundensis ecclesie usque ad hec tempora est inviolabiliter observatum, quod archiepiscopus Lundensis, qui est pro tempore, electum et preficiendum in regem Dacie habet inungere et diademate coronare. Quare dictus archiepiscopus, qui pro Lundensis et totius ecclesie regni Dacie negotiis in Romana curia occupatur, timens ne per vos in positione(!) juris, quod habet in unctione et coronatione huiusmodi dicti regis, quomodolibet perturbetur, nobis supplicavit, ut providere super hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur dicti archiepiscopi supplicationibus inclinati vobis auctoritate apostolica districtius inhibemus, ne saltem citra instans proxime venturum festum b. Johannis Baptiste ad unctionem et coronationem electi in regem Dacie procedere aliquatenus presumatis, decernentes irritum et inane si secus contingeret attemptari. Datum Avin. 8 kal. mart. anno 4.

40. 12. Marts 1320.

Biskoppen i Ribe skal dispensere Hertug Erik og Hertuginde Adelheid, fordi de har indgaaet Ægteskab, skønt beslægtede i fjerde Led.

Episcopo Ripensi. Petitio Erici de Waldemari laici et Alhexdis nate Henrici de Holsatia mulieris tue diocesis nobis exhibita continebat, quod ipsi olim bannis ut moris est editis matrimonium in facie ecclesie per verba de presenti publice contraxerunt, ignari, quod aliquid inter eos esset obstaculum, quod posset huiusmodi matrimonium impedire, et tandem carnali copula subsecuta prolem ex huiusmodi sic contracto matrimonio suscepe-

runt. Verum quia postmodum ad eorum pervenit notitiam, quod quarto consangvinitatis gradu invicem se contingunt, propter quod non possunt absque dispensatione sedis apostolice in sic contracto matrimonio licite remanere, fuit nobis ex parte ipsorum supplicatum, ut, cum impedimentum consanguinitatis huiusmodi sit occultum et ex ipsius matrimonii separatione si fieret gravia possent scandala provenire, providere eis super hoc de oportune dispensationis gratia dignaremur. Nos igitur fraternitati tue mandamus, qualenus si premissis veritas suffragatur cum dictis Erico et Alhexdi, ut impedimento consanguinitatis huiusmodi non obstante possint in dicto matrimonio licite remanere, auctoritate nostra dispenses prolem susceptam et suscipiendam ex eis legitimam nuntiando. Datum Avin. 4. id. mart. anno 4.

41. **21. Marts 1320.**

Ærkebiskop Esger faar Lov til, skønt han ikke er hjemme i sit Stift, at optage et Laan paa 1000 Gylden i sit eget og i Lundekirkens Navn.

Esgero archiepiscopo Lundensi. Cum sicut etc. (Ny k. Sl. III. 801—803). Datum Avin. 12. kal. apr. anno 4.

42. **21. Marts 1320.**

Sorømunken Peder Regnersen faar Lov til at modtage alle Stillinger indenfor sin Orden, skønt han som Præstesøn er uægtefødt. Hertug Christoffer af Danmark har taget sig af hans Sag.

Petro Rogneri monacho monasterii de Sora Cisterciensis ordinis Roskildensis diocesis. Vite mundicia et morum honestas ac scientia litterarum te dignum dicuntur efficere, quod gratiosi favoris affluentiam apud sedem apostolicam gaudeas invenisse. Hinc est, quod nos premissorum intuitu et consideratione Christophori ducis Dacie pro te nobis in hac parte supplicantis devotionis tue precibus annuentes tecum super defectu natalium, quem pateris de presbytero genitus et soluta, quod eo non obstante possis ad omnes tui ordinis dignitates curatas et etiam abbacias licite promoveri auctoritate apostolica de speciali gratia dispensamus. Datum Avin. 12. kal. apr. anno 4.

43. **21. Marts 1320.**

Vilhelm Craak faar et Kanonikat i Ribe.

Willelmo dicto Craak legum doctori canonico Ripensi capellano nostro. Etsi apostolice sedis benignitas consveta non nunquam extraneis et ignotis se in gratiarum largitionibus exhibeat

liberalem, nos tamen libentius provisionis gratia reficit, [cum] congruis effert honoribus et beneficiis munificentie potioris attollit, qui per suarum virtutum merita meruerunt familiaritatis eius titulo insigniri, ut, dum ipsi honorari se perspexerint, alii exemplo eorum ad perquirenda virtutum studia fortius admoveantur. Premissis igitur in te paterna consideratione pensatis canonicatum ecclesie Ripensis tibi conferimus. Datum Avin. 12. kal. apr. anno 4.

In e. m. Roskildensi et Slesvicensi episcopis ac magistro Buxolo de Parma. Datum ut supra.

44. 3. Apr. 1320.

Jakob Friis faar et Kanonikat i København.

Jacobo Johannis dicto Friis canonico ecclesie Haffniensis Roskildensis diocesis. Virtutum studia etc. canonicatum ecclesie Haffniensis Roskildensis diocesis tibi conferimus. Datum Avin. 3. non. apr. anno 4.

In e. m. Episcopo Ripensi et magistro Buxolo de Parma et Willelmo dicto Craak. Datum ut supra.

45. 3. Apr. 1320.

Magister Jacob Benediktsen faar, skønt han som Præstesøn er uægtefødt, Adgang til de højere kirkelige Embeder. Hans Studiefæller fra Paris er gaaet i Forbøn for ham.

Jacobo Benedicti magistro in artibus clerico Roskildensis diocesis. Apostolice sedis benignitas etc. Exhibita siquidem nobis tua petitio continebat, quod olim tecum super defectu natalium, quem pateris de presbitero genitus et soluta, quod eo non obstante posses in susceptis ordinibus ministrare et ad omnes sacros ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam animarum haberet, fuit auctoritate apostolica dispensatum. Cum autem, sicut fidedigna relatione percepimus, adeo laudabiliter in scientia profecisse noscaris, quod docendi meruisti licentiam in artibus Parisiis obtinere, nobis supplicasti, ut ampliorem tibi gratiam facere dignaremur. Nos igitur premissorum intuitu et supplicum precum instantia magistrorum et scolarium Parisiensium in artibus, qui pro te nobis in hac parte supplicarunt, volentes personam tuam dono gratie prosequi amplioris tecum, ut in ecclesia cathedrali canonicatum et prebendam, si aliter tibi canonice conferantur, libere recipere et licite valeas retinere, defectu non obstante predicto auctoritate apostolica de speciali gratia dispensamus. Datum Avin. 3. non. apr. anno 4.

46. **3. Apr. 1320.**

Engelbert Ennikini faar Sognekaldet i Ramdala i Bleking, som Provst Holmger før havde haft.

Engilberto Ennikini de Aos rectori parrochialis ecclesie de Randalce(!) Lundensis diocesis. Suffragantia tibi merita etc. Cum itaque parrochialis ecclesia de Randalce Lundensis diocesis, quam Holmgerus olim rector ipsius juxta tenorem constitutionis super pluralitate dignitatum, personatuum et beneficiorum ecclesiasticorum, que absque dispensatione legitima obtineri non poterant, ab hiis, qui ea etiam aliter ex dispensatione apostolica obtinebant, in certis casibus dimittendorum a nobis edite, omnino dimisit, vacavisse noscatur nullusque de illo preter nos disponere potuerit, nos predictam ecclesiam sic vacantem tibi conferimus. Datum Avin. 3. non. apr. anno 4.

In e. m. . . episcopo Ripensi et magistro Buxolo de Parma et Willelmo dicto Craak canonico Lubicensi. Datum ut supra.

47. **3. Apr. 1320.**

Vilhelm Craak faar Lov til i tre Aar fraværende at nyde Indtægterne af sine Embeder med Undtagelse af de daglige Uddelinger.

Willelmo dicto Craak legum doctori canonico Lubicensi capellano nostro. Personam tuam etc. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati auctoritate tibi presentium indulgemus, ut usque ad triennium residendo in loco, ubi studium vigeat generale, vel in aliqua ecclesiarum, in quibus beneficiatus existis, fructus beneficiorum tuorum ecclesiasticorum, que nunc obtines vel imposterum obtinebis, etiam si unum eorum dignitas vel personatus existat et curam habeat animarum, cum ea possis integritate percipere, cotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperes, si in ecclesiis, in quibus beneficia ipsa fuerint, personaliter resideres et ad residendum interim in eisdem minime tenearis neque ad id a quoquam invitus valeas coartari. Datum Avin. 3. non. apr. anno 4.

In e. m. . . episcopo Ripensi et . . decano Lundensi ac magistro Buxolo de Parma. Datum ut supra.

48. **8. Apr. 1320.**

Præsten i Kvandløse, Niels Nielsen, kaldet Vilhelmsen, faar et Kanonikat i Roskilde.

Nicolao nato Nicolaii dicti Willelmi canonico Roskildensi. Vite ac morum etc. canonicatum ecclesie Roskildensis tibi con-

ferimus. Non obstante quod ecclesiam Quamlosce Roskildensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 6. id. apr. anno 4.

In e. m. Episcopo Ripensi et Buxolo de Parma Tornacensis ac Willelmo dicto Craak Lundensis ecclesiarum canonicis capellanis nostris.

49. **8. Apr. 1320.**

Vilhelm Craak faar et Kanonikat i Lund i Betragtning af, at han har forsvaret Lundekirken mod dens Undertrykkere.

Willelmo dicto Craak legum doctori canonico Lundensi capellano nostro. Viros litterarum etc. (Ny k. Sl. III 804 f.). Datum Avin. 6. id. apr. anno 4.

In e. m. Ripensi et Arusiensi episcopis ac magistro Buxolo de Parma. Datum ut supra.

50. **8. Apr. 1320.**

Dekanen ved Lunds Domkirke, Guido, faar Lov til i to Aar at nyde Indtægterne af sine Embeder uden Residenspligt med Undtagelse af de daglige Uddelinger.

Guidoni decano ecclesie Lundensis. Personam tuam etc. (Ny k. Sl. III 803 f.). Datum Avin. 6. id. apr. anno 4.

In e. m. Episcopo Othoniensi et Buxolo de Parma Tornacensis ac Willielmo dicto Craak Lundensis ecclesiarum canonicis capellanis nostris.

51. **22. Apr. 1320.**

Prioren i Odense, Provsten og Kantoren i Aarhus udnævnes til Beskyttere for Løgumkloster.

Priori Othoniensis et preposito ac cantori Arusiensis ecclesiarum. Ad hoc nos deus etc. (Langebek, Scriptores VIII 185 f.). Datum Avin. 10. kal. maii anno 4.

52. **28. Maj 1320.**

Bernard de Montevalrano skal skaffe Ærkebiskop Esger Juel og Lundestol de Ejendomme og Rettigheder tilbage, som Erik Menved havde røvet fra dem. Hans Instrukser grundes paa Ærkebispens Fremstilling af sit Mellemværende med den danske Krone. Dette Brev udstedtes paany 28. Aug. 1320 (se Nr. 59) med de formelle Ændringer, som nødvendiggjordes ved at Kurien i Mellemtiden var bleven gjort opmærksom paa, at det var Christoffer og ikke Erik, der nu var Konge i Danmark.

Magistro Bernardo de Montevalrano archidiacono Sicalonie in ecclesia Bituricensi. In nostra et fratrum nostrorum presentia etc. (Ny k. Sl. III 806 ff.). Datum Avin. 5. kal. jun. anno 4.

53. **1. Juli 1320.**

Abbeden og Klostret i Løgum faar Ejendomsretten til det, som Klostrets Munke vilde have ejet, om de ikke var blevne Munke.

Abbati et conventui monasterii Loci Dei Cisterciensis ordinis Ripensis diocesis. Devotionis vestre etc. (Langebek, Scriptores VIII 187). Datum Avin. kal. jul. anno 4.

54. **24. Juli 1320.**

De danske Bisper maa ikke uden Ærkebispens Samtykke krone Kong Christoffer før Jul.

Episcopis regni Dacie. Exhibita nobis Esgeri archiepiscopi Lundensis petitio continebat etc. [som i Brev af 23. Febr. 1320, Nr. 39]. Nos igitur dicti archiepiscopi supplicationibus inclinati vobis auctoritate apostolica districtius duximus inhibendum, ne infra tunc proxime venturum festum b. Johannis Baptiste ad unctionem et coronationem regis Dacie presumeretis procedere quoquomodo, decernentes irritum et inane, si secus contingeret attemptari, prout in nostris super hiis confectis litteris continetur. Attendentes igitur, quod idem archiepiscopus negotiis adhuc apud sedem apostolicam occupatur quodque mora, quam dictus archiepiscopus pro eisdem negotiis apud sedem contrahit memoratam, nullum sibi debet prejudicium generare, adhuc eadem auctoritate vobis districtius inhibemus, ne ad unctionem et coronationem Christophori regis Dacie usque ad instans proxime venturum festum nativitatis domini absque consensu dicti archiepiscopi nullatenus procedere attemptetis. Nos enim exnunc irritum decernimus et inane, si secus per quoscunque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Datum Avin. 9. kal. aug. anno 4.

55. **24. Juli 1320.**

Paa Kong Christoffers Bøn faar hans Skriftefader Lov til at give de Munke af Cisterciensérordenen og af andre Ordener, som spiser ved Kongens Bord, Lov til at nyde Kød og andre Spiser, som ellers er dem forbudte.

Christoforo regi Dacie. Meritorum prerogativa tuorum etc. (Ny k. Sl. III 810 f.). Datum Avin. 9. kal. aug. anno 4.

56. **24. Juli 1320.**

Paa Kong Christoffers Bøn faar hans Kapellaner Lov til at modtage Offer af ham og af dem, der med ham overværer Messen i hans Kapeller eller anden Steds.

Christoforo regi Dacie. Sincere dilectionis affectus etc. (Ny k. Sl. III 811). Datum Avin. 9. kal. aug. anno 4.

57. **24. Juli 1320.**

Ifølge Ansøgning faar Kong Christoffer Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere ham for alle de Synder, som ikke er forbeholdt Pavestolen.

Christoforo regi Dacie. Personam tuam sincera etc. (Ny k. Sl. III 811). Datum Avin. 9. kal. aug. anno 4.

58. **24. Juli 1320.**

Den pavelige Nuntius i Danmark, Bernard de Montevalrano, faar Fuldmagt til at løse Kong Christoffer af det Ban, hvori han var sat, fordi han i sin Tid havde fængslet Ærkebiskop Jens Grand og Præsterne Lalo og Johannes, hvilke sidste var døde i Fængslet og var blevne begravede i uindviet Jord, paa Betingelse af at Kongen fyldestgør den romerske og den lundske Kirke.

Bernardo de Monte Valrano in regno Dacie apostolice sedis nuntio. Sicut Esgerus archiepiscopus Lundensis nobis exposuit etc. (Ny k. Sl. III 810). Datum Avin. 9. kal. aug. anno 4.

59. **28. Aug. 1320.**

Bernard de Montevalranos Instruks af 28. Maj 1320 (Nr. 52) om Ordningen af den danske Krones og Lundestols Mellemværende fornyes, fordi Kurien er bleven underrettet om, at Erik Menved er død og Christoffer er Konge.

Magistro Bernardo de Montevalrano archidiacono Sicalonie in ecclesia Bituricensi capellano nostro. In nostra et fratrum nostrorum presentia Esgerus archiepiscopus Lundensis lamentabilem proposuit querimoniam constitutus quod cum olim Ericus rex Dacie, [etc. som i Brev af 28. Maj 1320 indtil] discretioni tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus, si est ita, per te vel per alium seu alios Christophorum regem Dacie dicti Erici successorem ac universos et singulos alios tam bonorum eisdem archiepiscopo et ecclesie Lundensi juxta modificationem assignatorum predictam quam aliorum bonorum, jurium, libertatum et immunitatum, quibus idem Ericus rex dictos archiepiscopum et ecclesiam spoliavit, ac fructuum, reddituum et proventuum predictorum, quos ut predicitur recipi fecit injuste, ac terre et castri in Berendholm necnon et bonorum canonicorum, cleri, personarum et hominum predictorum detentores ex parte nostra moneas attentius et inducas, ut infra certum peremptorium terminum competentem, quem eis ad hoc duxeris statuendum, eadem bona, jura, libertates, immunitates, fructus, redditus et proventus ac terram et castrum cum fructibus inde per-

ceptis et qui percipi potuerint eisdem archiepiscopo et ecclesie dictisque canonicis, clero, personis et hominibus bona predicta, idemque Christophorus rex dictas 1500 mr. memoratis fidejussoribus a premissis fidejussione et obligatione penitus absolutis eidem archiepiscopo, et telonea, pedagia, tallias collectas et penas exactas ut premittitur canonicis, clero, personis et hominibus ipsis, dictasque decimas memoratis ecclesiis sine diminutione restituant, ipsisque archiepiscopo et ecclesie, canonicis, clero, personis et hominibus de dampnis et injuriis plenam et debitam satisfactionem impendant, et a quovis impedimento, quominus iidem archiepiscopus et ecclesia uti privilegiis, libertate, jurisdictione et immunitate predictis ipsamque jurisdictionem exercere libere valeant, studeant abstinere, dictum Christophorum regem et omnes alios et singulos supradictos, cuiuscunque dignitatis preminentie vel status extiterint, etiam si pontificali vel quavis alia premineant dignitate, ad premissa omnia efficaciter adimplenda per excommunicationis in dicti Christophori regis et detentorum eorundem personas ac in prefatum regnum Dacie dictorumque detentorum terras et loca interdicti sententias appellatione postposita compellendo. Non obstantibus si eis vel eorum aliquibus communiter vel divisim a dicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Avin. 5. kal. sep. anno 4.

60. **1. Sept. 1320.**

Bernard de Montevalrano skal i Dagpenge have 4 Gylden for Ordningen af Mellemværendet mellem Kronen og Lundestol. Pengene skal betales af Landets Bisper, Kapitler og Klostre.

Eidem magistro Bernardo de Montevalrano. Cum nos te ad regni Dacie partes pro certis ecclesie Lundensis negotiis destinemus, nos tibi de necessariis expensis providere volentes petendi, exigendi et recipiendi huiusmodi negotiorum tua prosecutione durante in presentia 4 flor. auri singulis diebus pro expensis eisdem a . . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis et electis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, prepositis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum prelatis ac rectoribus et ecclesiasticis personis, religiosis et secularibus eorumque capitulis et conventibus exemptis et non exemptis, Cisterciensibus, Cluniacensibus, Cartusiensibus, Premonstratensibus, s. Benedicti et Augustini, Ca-

maldulensibus et s. Guillelmi et quorumvis aliorum ordinum nec non et magistris, prioribus ac preceptoribus s. Johannis Jerosolimitani et aliorum quorumcunque hospitalium seu domorum provincie Lundensis et onus solutionis huiusmodi florenorum inter eos secundum quod pro quota solutionis decime ipsorum singulis posset contingere dividendi, et contradictores si qui fuerint vel rebelles per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendi, non obstantibus illa quam Gregorius papa X edidit in concilio Lugdunensi ac Bonifacii pape VIII predecessoris nostri et qualibet alia dicte sedis constitutionibus seu quibuslibet privilegiis, indulgentiis et licentiis apostolicis quibusvis personis, locis vel ordinibus sub quacunque verborum forma concessis, de quibus quorumque totis tenoribus plenam et expressam fieri oporteret in nostris litteris mentionem et per que huiusmodi nostre concessionis effectus impediri posset quomodolibet vel differri, liberam tibi concedimus auctoritate presentium facultatem. Datum Avin. kal. sep. anno 4.

61. **2. Sept. 1320.**

Bernard de Montevalrano skal kræve udbetalt til sig alt det, der er indsamlet til den hellige Landehjælp.

Eidem magistro Bernardo de Montevalrano. Cum te ad regnum Dacie pro certis nostris et ecclesie Romane negotiis destinemus, nos intendentes, quod utilitas terre sancte subsidio ex tuis laboribus afferatur, tibi petendi, exigendi et recipiendi omnia legata per quoscunque tam clericos quam laicos facta in dicte terre sancte subsidium et que fieri te dicta negotia prosequente contigerit, omnesque legata detinentes eadem et alios contradictores et rebelles ac impedientes quoslibet per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendi plenam tibi concedimus tenore presentium potestatem invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus etc. Volumus autem, quod de omnibus et singulis, que pro dictis legatis recipere te continget, distincte et particulariter eorum, a quibus illa receperis, expressis nominibus facias fieri singula publica instrumenta, et ipsos nichilominus de solutis per eos quites plenius et absolvas. Datum Avin. 4. non. sep. anno 4.

62. **4. Sept. 1320.**

Bernard de Montevalrano skal, naar han har ordnet Mellemværendet mellem Kronen og Lundestol, i Dagpenge have 3 Gylden.

Magistro Bernardo de Montevalrano. Cum nos de tue circumspectionis industria fiduciam obtinentes in domino specialem te ad regni Dacie partes tam pro certis nostris et apostolice sedis quam pro ecclesie Lundensis negotiis destinemus ac tibi pro eo tempore, quo eadem negotia predicte Lundensis ecclesie prosequi te continget, de certis stipendiis per . . archiepiscopum Lundensem eiusque suffraganeos et clerum provincie Lundensis per nostras sub certa forma litteras provideri mandemus, nos tibi, postquam eadem ipsius ecclesie Lundensis negotia fuerint expedita, tua huiusmodi nostrorum et dicte sedis negotiorum prosecutione durante de necessariis expensis providere volentes tibi 3 flor. auri salarium singulis diebus illius temporis, quo huiusmodi nostra et dicte sedis negotia post dictorum negotiorum ipsius ecclesie Lundensis expeditionem prosecutus extiteris recipiendorum de pecunia, que ad te ratione dictorum negotiorum pervenerit, tenore presentium deputamus. Datum Avin. 2. non. sep. anno 4.

63. **4. Sept. 1320.**

Da Paven har hørt, at Roskilde og Slesvig Stifter er saa store, at Bisperne ikke kan overkomme dem, faar Bernard det Hverv at undersøge, enten selv eller ved andre, hvor udstrakte de er og hvor store deres Indtægter er. Han skal danne sig en Mening om, hvor mange ny Bispedømmer de kan deles i og om hvor store Indtægter hver af dem kan faa, naar Hensyn tages til, at de to gamle Bispedømmer skal have større Indtægter end de ny, samt om hvor de ny Bisper skal bo og de ny Katedraler indrettes.

Eidem magistro Bernardo. Ad nostri apostolatus auditum relatio fidedigna perduxit, quod Roskildensis et Slesvicensis dioceses adeo per longa terrarum spatia sunt diffuse, quod Roskildensis et Slesvicensis episcopi, qui sunt pro tempore, ad visitandum easdem ac fidelium populos, quos in eis multiplicavit omnipotens, juxta debitum pastoralis officii non sufficiunt gubernandum, propter quod tam ecclesie et ecclesiastice persone diocesium earundem in spiritualibus et temporalibus quam ipsorum populorum fidelium multitudo in hiis, que ad salutem pertinent animarum, gravia perferunt detrimenta. Nos igitur personis ecclesiasticis et fidelibus antedictis in hac parte volentes paterne diligentie studiis providere discretioni tue per apostolicam sedem committimus et mandamus, quatenus per te vel per alium seu alios, per quot dietas seu leucas vel miliaria dicte dioceses protendantur, nec non et de jurisdictione temporali ac bonis et juribus aliis ac redditibus annuis Roskildensis et Slesvicensis episcopatuum et in quibus consistant, et pro quot episcopatibus de

novo creandis ibidem redditus ipsi possent convenienter sufficere, et quanta summa posset de redditibus ipsis contingere cuilibet episcopatuum eorundem, et, cum nostre intentionis existat, quod Roskildensi et Slesvicensi episcopatibus supradictis et eorum cuilibet aliquod ultra id quod uni de predictis episcopatibus de novo ut predicitur creandis de prefatis bonis et redditibus contingeret, assignare remaneat, quod et quantum posset ipsorum cuilibet remanere, et per quot leucas seu miliaria posset diocesis cuiuslibet ipsorum episcopatuum creandorum extendi, nec non et quot ecclesie ac parrochie et quot et qualia castra, terre, ville ac loca infra quamlibet diocesium ipsarum includi et de multitudine populorum degentium in eisdem ac modo divisionis diocesium assignandarum de novo creandis episcopatibus antedictis et que bona uni episcopatuum predictorum et que magis alii acomoda redderentur et de locis aptis ad erigendum in eis eosdem episcopatus et ecclesias cathedrales et de aliis omnibus huiusmodi negotiis circumstantiis diligenter inquirens, quicquid super hiis per inquisitionem huiusmodi te reperire contigerit, fideliter ac diligenter et distincte per singula in scriptis redigere et nobis sub tuo sigillo, ut quod super hoc agendum existat plenius videre possimus, remittere non postponas. Datum Avin. 2. non. sep. anno 4.

64. **4. Sept. 1320.**

Bernard skal indsamle Peterspengene.

Eidem magistro Bernardo de Montevalrano. Cum annuus census, qui vocatur denarius b. Petri, nobis et ecclesie Romane in regno Dacie debeatur, nos de tue circumspectionis industria et fidelitate probata plenam in domino fiduciam obtinentes te pro collectione census eiusdem et aliis certis ecclesie Romane negotiis ad dicti regni partes duximus destinandum. Quare discretioni tue per apostolicam sedem committimus et mandamus, quatenus predictum censum sive denarium ab omnibus de dicto regno tam ecclesiasticis quam secularibus personis exemptis et non exemptis, cuiuscumque ordinis, conditionis, status vel dignitatis existant, etiam si pontificali premineant dignitate, pro eo tempore quo solutus non extitit, et deinde usque ad beneplacitum apostolice sedis ab eisdem petere, exigere et recipere nostro et eiusdem ecclesie Romane nomine cum integritate procures, contradictores et rebelles ac impedientes quoslibet auctoritate nostra

appellatione postposita compescendo invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus etc. Volumus autem, quod illis, quos excommunicationis sententiam pro eo, quod censum huiusmodi in statutis eis terminis non solvissent, incurrere forte contigerit, postquam de huiusmodi censu per eos fuerit satisfactum, beneficium absolutionis impendas, et nichilominus cum personis ecclesiasticis, que huiusmodi ligati sententia irregularitatis maculam celebrando divina vel se illis immiscendo contraxerint, postquam ab huiusmodi excommunicationis sententia fuerint absoluti, auctoritate nostra dispenses, prout cum deo animarum ipsarum saluti videris expedire injuncto ipsis, quod de jure fuerit injungendum. Et insuper eos, a quibus censum seu denarium receperis supradictum, de hiis que receperis ab eisdem quites plenius et absolvas. Datum Avin. 2. non. sep. anno 4.

65. **4. Sept. 1320.**

Kong Christoffer faar Paamindelse om at godtgøre Johannitterne alle de Forurettelser, som Erik Menved havde tilføjet dem, og Bisperne i Odense, Linköping og Veksiö faar Ordre til at anvende Tvang mod Kongen, hvis han skulde være Paamindelsen overhørig.

Regi Dacie. Quanto maiora etc. (Ny k. Sl. III 812 ff.). Datum Avin. 2. non. sep. anno 4.

In e. m. . . Othoniensi et . . Lincopensi ac Wexionensi episcopis. Querelam . . magistri et fratrum hospitalis s. Johannis etc. (smstd. s. 816). Datum ut supra.

66. **4. Sept. 1320.**

Ærkebiskopperne i Lund og Upsala og Abbeden i Esrom skal paase, at Kong Magnus lader Johannitterne vende tilbage til Norge og erstatter dem hvad hans Morfader, Kong Hakon, havde berøvet dem, da han jog dem ud af Landet.

. . Lundensi et . . Upsalensi archiepiscopis ac . . abbati de Esrom Roskildensis diocesis. Querelam etc. (Dipl. Norv. VI 107 f.). Datum Avin. 2. non. sep. anno 4.

67. **5. Sept. 1320.**

Bernard skal efterse Treaarsannaternes Indsamleres Regnskaber; han skal tage imod det Indsamlede og besørge indsamlet det, der endnu staar tilbage.

Magistro Bernardo de Montevalrano. Dudum volentes nostris et ecclesie Romane necessitatibus providere fructus, redditus et proventus primi anni beneficiorum ecclesiasticorum, dignitatum,

personatuum et officiorum, que tunc in regno Dacie vacabant et que usque ad tres annos vacare contingeret, etiam si apud sedem apostolicam vacarent, certis beneficiis expressim exceptis sicut in diversis partibus aliis orbis pro eiusdem ecclesie necessitatibus et in suorum agendorum subsidium convertendos duximus deputandis certis ad hoc collectoribus in dicto regno Dacie constitutis. Nos igitur intendentes, ut de huiusmodi fructibus in eodem regno collectis nobis plena ratio et computus sine diminutione reddatur, discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus libros et scripturas collectionis fructuum, reddituum et proventuum eorundem tibi faciens integraliter assignari ab eisdem collectoribus vel subcollectoribus deputatis ab eis et quolibet eorundem de eo, quod eisdem singulis tribus annis de quolibet beneficio perceperunt, nominibus beneficiorum ipsorum expressis, exactum computum et integram exigas rationem faciens tibi dictos fructus, redditus et proventus seu pecuniam redactam ex eis sine diminutione persolvi et nichilominus fructus illorum beneficiorum, qui pro dictis tribus annis exacti non sunt, nec non et residua eorum, que restant forsitan colligenda, per te vel per alium seu alios petere, exigere et recipere cum integritate procures eosdem collectores et subcollectores ad solvendum et tradendum tibi fructus, redditus et proventus ac residua supradicta necnon et contradictores, si qui fuerint, vel rebelles per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus, quod dictum triennium est elapsum, aut si eis vel eorum aliquibus aut quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod collectores et subcollectores predictos de hiis, que ratione fructuum, reddituum et proventuum predictorum receperis ab eisdem, quites plenius et absolvas. Datum Avin. non. sep. anno 5.

68. **11. Sept. 1320.**

Af den i Vienne udskrevne Seksaarstiende er der kun indsamlet for to Aar; Bernard skal nu lade indsamle Tienden for de fire sidste Aar og det, der endnu ikke er indkommet fra de to første Aar.

Eidem [magistro Bernardo]. Licet dudum Clemens papa V predecessor noster decimam omnium fructuum, reddituum et pro-

ventuum omnium ecclesiasticorum in concilio Viennensi eodem approbante concilio per sex annos in terre sancte subsidium et alias contra infideles et inimicos catholice fidei convertendam in regno Dacie sicut in diversis aliis orbis regnis et partibus duxerit imponendam certis ad hoc collectoribus in eodem regno Dacie deputatis, tamen collectores ipsi in eiusdem collectione decime in prefato regno Dacie tepidos se reddentes multipliciter et remissos illam per quattuor annos in eisdem sex annis in eodem regno colligere in ipsius terre sancte dispendium neglexerunt. Nos igitur in hac parte ipsius terre sancte volentes indempnitatibus providere discretioni tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus prefatam decimam pro eisdem quattuor annis in prefato regno Dacie necnon et residua ipsius decime per duos annos ex dictis sex annis collecte, si qua restant forsitan colligenda, per te vel collectores predictos aut subcollectores, quos tu cum eis ad hoc duxeris deputandos, juxta formam litterarum apostolicarum super hoc dictis collectoribus directarum, quas in suo volumus robore permanere, petere, exigere ac recipere, super quo nec non et aliis omnibus in litteris eisdem contentis plenam tibi concedimus tenore presentium potestatem, cum integritate procures. Datum Avin. 3 id. sep. anno 5.

69. **27. Sept. 1320.**

Bernard skal indsamle Peterspengene fra de danske Prælater, som i flere Aar har undladt at indbetale dem, og afkræve dem Regnskab.

Eidem [magistro Bernardo]. Cum, sicut auditui nostri apostolatus innotuit, quidam ecclesiarum prelati per regnum Dacie constituti annuum censum, qui denarius b. Petri vocatur, nobis et ecclesie Romane debitum in regno predicto nostro et eiusdem ecclesie nomine pluribus annis preteritis collegisse ac recepisse noscantur nec illum camere nostre et apostolice sedis curaverint assignare neque de illo debitam reddere rationem, nos de fidelitate tua plenam in domino fiduciam obtinentes tibi, quem ad dicti regni partes pro certis eiusdem ecclesie negotiis destinamus, petendi, exigendi et recipiendi per te vel per alium seu alios censum seu denarium supradictum et de illo computum et rationem a dictis prelatis pro eo tempore, quo receperunt eundem, et quibusvis aliis, [qui] censum sive denarium predictum collegissent seu etiam recepissent vel ad quorum manus alias quomodolibet pervenisset, ipsosque ad reddendum computum et rationem huiusmodi et assignandum et tradendum tibi prefatum denarium seu

censum nomine nostro et ecclesie supradicte per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compellendi plenam tibi concedimus tenore presentium potestatem. Non obstante si eis vel eorum etc. Volumus autem, quod eos, a quibus censum seu denarium receperis supradictum, de eo, quod receperis ab eisdem, quites plenius et absolvas. Datum Avin. 5. kal. oct. anno 5.

70. **28. Sept. 1320.**

Tyge Hemmingsen faar et Kanonikat i Bremen.

Thuconi Hemingi canonico Bremensi. Merita tua etc. canonicatum ecclesie Bremensis tibi conferimus non obstante quod in Lundensi et Arusiensi ecclesiis canonicatus et prebendas nosceris obtinere. Datum Avin. 4. kal. oct. anno 5.

In e. m. Egidio electo Cremonensi et . . maiori ac . . de Strand ecclesie Slesvicensis prepositis ecclesiarum. Datum ut supra.

71. **28. Sept. 1320.**

Barquard Barcardi faar et Kanonikat i Aarhus.

Barquardo Barcardi canonico Arusiensi. Mentis tue probitatis etc. canonicatum ecclesie Arusiensis tibi conferimus. Datum Avin. 4. kal. oct. anno 5.

In e. m. Egidio electo Cremonensi et . . archidiacono ac . . cantori ecclesie Arusiensis.

72. **28. Sept. 1320.**

Jakob Esbernsen, der er Kannik i Lund og Sognepræst i Herrestad, faar Dekanatet i Lund, som Guido har maattet opgive, fordi han ikke kan forene det med Sognekaldet i Slagelse.

Jacobo Esberni decano ecclesie Lundensis. Tue meritis probitatis etc. Cum itaque decanatus, quem quondam Guido ultimus decanus ecclesie Lundensis in eadem ecclesia obtinebat quemque contra tenorem nostre constitutionis edite super pluralitate dignitatum, personatuum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, que absque dispensatione legitima obtineri non poterant, ab hiis, qui ea etiam alias ex dispensatione apostolica obtinebant, in certis casibus dimittendorum, cum parrochiali ecclesia iu Slaglosia olim detinuit, vacavisse noscatur, nos decanatum predictum tibi conferimus. Non obstante quod in predicta ecclesia canonicatum et prebendam et parrochialem ecclesiam in Herwestancha Lundensis diocesis nosceris obtinere. Volumus au-

tem, quod postquam dicti decanatus fueris pacificam possessionem adeptus, predictam parrochialem ecclesiam, quam extunc vacare decernimus, omnino dimittere teneatis. Datum Avin. 4 kal. oct. anno 5.

In e. m. Egidio electo Cremonensi et . . abbati monasterii Omnium Sanctorum Lundensis ac . . priori monasterii Dalbiensis per priorem soliti gubernari Lundensis diocesis. Datum ut supra.

73. **25. Okt. 1320.**

Fornyelse af Clemens V.s Bulle til de danske Bisper om den i Vienne udskrevne Seksaarstiende.

Universis presentes litteras inspecturis. Tenorem quarundem litterarum in regestro Clementis pape V predecessoris nostri repertum, ut de ipsis plena notitia habeatur, de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus, qui talis est: Clemens episcopus servus servorum dei . . archiepiscopo Lundensi ac universis et singulis episcopis exemptis et non exemptis per Lundensem provinciam constitutis. Redemptor noster etc. (Benediktinerudgaven af Regestum Clementis pape V [Rom 1888] anno octavo 412 ff. og 420). Datum Avin. 8. kal. nov. anno 5.

74. **25. Okt. 1320.**

Fornyelse af Clemens V.s Bulle til de danske Kapitler og Klostre om Seksaarstienden.

Universis presentes litteras inspecturis. Tenorem quarundem litterarum in regestro Clementis pape V predecessoris nostri repertum, ut de ipsis plena notitia habeatur, de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus, qui talis est: Clemens etc. universis abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, etc. per Lundensem civitatem et diocesim ac provinciam prioribus seu preceptoribus et magistris ac personis aliis et locis hospitalis s. Johannis Jerosolimitani et aliorum militantium ordinum dumtaxat exceptis constitutis. Redemptor noster etc. (Regestum Clementis pape V anno octavo 416 og 420). Datum Avin. 8. kal. nov. anno 5.

75. **13. Nov. 1320.**

Ærkebiskop Esger faar Lov til at optage et nyt Laan paa 500 Gylden.

. . archiepiscopo Lundensi. Dudum in nostra proposuisti presentia constitutus, quod cum tam pro tuis quam ecclesie tue Lundensis negotiis apud sedem apostolicam expediendis utiliter

oporteret te subire necessario magna onera expensarum, nobis supplicasti, ut usque ad summam 1000 flor. auri contrahendi mutuum sub certis modis et formis, sine quibus creditores te putas invenire non posse, licentiam largiri dignaremur. Nos igitur tuis supplicationibus inclinati tibi contrahendi huiusmodi mutuum usque ad dictam summam 1000 flor. auri per nostras sub certa forma litteras concessimus facultatem, licet in eisdem litteris plenius continetur, quod quidem mutuum usque ad eandem summam 1000 flor. auri juxta tenorem litterarum ipsarum postmodum contraxisti. Cum itaque apud dictam sedem tu pro expeditione negotiorum huiusmodi adeo longam moram traxisse noscaris, quod deficere cogeris in expensis sicque tam propter hoc quam etiam pro necessariis expensis, quas pro te ac magistro Bernardo de Montevalrano capellano nostro archidiacono Sicalonie in ecclesia Bituricensi dicte sedis nuntio ad partes regni Dacie, ad quas ipsum pro certis arduis eiusdem ecclesie tue negotiis destinamus, specialiter accedendo facere te oportet, ad huc necessario subire habeas magna, ad que spoliatus omnibus eiusdem ecclesie tue bonis sufficere non potes, onera expensarum, iterato nobis supplicasti, ut aliud contrahendi mutuum propter hoc usque ad summam 500 flor. auri sub modis et formis infrascriptis, sine quibus creditores te invenire non posse credis, tibi licentiam largiremur. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati contrahendi mutuum propter hoc usque ad predictam summam 500 flor. auri tuo et ecclesie predicte nomine ac te ipsum et successores tuos ac ipsam ecclesiam et tua et eorundem successorum et ecclesie mobilia et immobilia bona presentia et futura usque ad huiusmodi summam propterea creditoribus obligandi, usuris omnino cessantibus et renuntiandis constitutionibus tam Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam civitatem et diocesim, et alia, ne reus alterius diocesis ultra unam dietam a finibus eiusdem diocesis [ad] judicium evocetur nec procedatur in aliquo contra eum, quam de duabus dietis in concilio generali et quibuslibet aliis a predecessoribus nostris super hoc editis ac beneficio restitutionis in integrum et omnibus litteris et indulgentiis apostolicis impetratis et etiam impetrandis et omni juris canonici et civilis auxilio et conventione judicum et locorum, si eorundem creditorum nomine super hiis contingeret apostolicas litteras impetrari, necnon et omnibus aliis exceptionibus, per quas contra creditores eosdem tu dictique tui successores possetis imposterum vos tueri, plenam auctoritate

presentium concedimus facultatem. Volumus autem (etc. som i Ny k. Sl. III, Brev af 21. Marts 1320 indtil) impugnandis. Volumus autem, ut super hiis sic attente provideas, quod predicta ecclesia et eius bona pretextu nostre concessionis huiusmodi pro solutione dicte quantitatis, si eam pro quantitate ipsa te obligare contigerit, ultra annum nullatenus remaneant obligata. Datum Avin. id. nov. anno 5.

76. **13. Nov. 1320.**

Pas og Anbefalingsskrivelse for Bernard de Montevalrano.

Universis patriarchis, archiepiscopis et episcopis ac electis, abbatibus etc., ad quos littere presentes pervenerint. Cum nos magistrum Bernardum de Montevalrano archidiaconum Sicalonie in ecclesia Bituricensi capellanum nostrum apostolice sedis nuntium exhibitorem presentium ad regnum Dacie pro certis negotiis destinemus, universitatem vestram rogamus et hortamur attentius, quatenus prefatum nuntium, cum per terras et loca vestra transitum fecerit, cum familiaribus, comariis et aliis rebus suis sine cuiusvis exactione pedagii et impedimento quolibet abire et transire libere permittatis ei de securo conductu in eundo, morando et redeundo pro nostra et apostolice sedis reverentia liberaliter providendo, ita quod ipse, cum ad nos redierit, de vobis referre valeat, que sint grata, nosque sinceritatem vestram proinde commendare possimus. Datum Avin. id. nov. anno 5.

77. **13. Nov. 1320.**

Anbefalingsskrivelse for Bernard de Montevalrano til Præsteskabet i Danmark.

Universis patriarchis, archiepiscopis etc. et aliis universis et singulis personis ecclesiasticis, secularibus et regularibus, exemptis et non exemptis per regnum Dacie constitutis. Cum nos magistrum Bernardum de Montevalrano [etc. som ovenfor indtil] hortamur attentius et per apostolica vobis scripta mandamus, quatenus prefatum nuntium, cum per terras vestras transire contigerit, pro nostra et apostolica sedis reventia benigne tractare et ei de securo conductu in eundo, morando et redeundo, si a vobis illum duxerit postulandum, liberaliter providere curetis, ita quod ipse, cum ad nos redierit, de vobis grata referre valeat, nosque sinceritatem vestram merito commendare possimus. Datum Avin. id. nov. anno 5.

78. **13. Nov. 1320.**

Bernard skal undersøge, hvordan det forholder sig med Peterspengene, som i mange Aar ikke er bleven indbetalt fra Danmark.

Magistro Bernardo de Montevalrano. Cum nonnulli ecclesiarum prelati de regno Dacie annuum censum, qui denarius b. Petri vocatur, in dicto regno nobis et ecclesie Romane debitum a pluribus jam transactis annis collegisse noscantur illumque sibi retinentes nostre et eiusdem ecclesie camere non curaverint assignare nec de ipso debitam reddere rationem, nos camere predicte volentes in hac parte imdempnitatibus precavere discretioni tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus libros et scripturas collectionis et exactionis huiusmodi census tibi faciens assignari et inquisito etiam si tibi videbitur per te vel per alium seu alios summarie de plano sine strepitu et figura judicii, per quot annos singuli dictorum prelatorum censum huiusmodi collegerunt et ad quam summam census ipse videlicet per quemlibet ipsorum collectus singulis annis ascendit, diligentius veritate ab eis omnibus et singulis de predicto censu exactum computum et integram rationem exigas et recipias per te ipsum eos ad reddendum computum et rationem huiusmodi et assignandum ac tradendum tibi nomine nostre et eiusdem ecclesie omnem pecuniam pro dicto censu receptam et collectam per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compellendo, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstante etc. Volumus autem, quod eos, a quibus censum receperis supradictum, de eo, quod ab eis recipere te continget, quites plenius et absolvas. Datum Avin. id. nov. anno 5.

79. **21. Nov. 1320.**

Ærkebiskop Esger faar Terminen for Tilbagebetalingen af det af ham optagne Laan paa 1000 Gylden udsat et Aar fra Dato at regne.

. . archiepiscopo Lundensi. Exhibita nobis tua petitio continebat, quod dudum per te nobis exposito, quod tam pro tuis necessariis quam ecclesie tue Lundensis negotiis apud sedem apostolicam expediendis utiliter te subire oporteret magna onera expensarum, nos tuis supplicationibus inclinati tibi contrahendi mutuum usque ad summam 1000 flor. auri tuo et ipsius ecclesie nomine teque et successores tuos et eandem ecclesiam ac tua et eorundem successorum et ecclesie bona mobilia et immobilia usque ad dictam summam propterea creditoribus obligandi usuris omnino cessantibus per nostras sub certa forma litteras con-

cessimus facultatem volentes, quod ecclesia predicta eiusque bona pretextu nostre concessionis huiusmodi ultra unum annum a die concessionis eiusdem non remaneret aliquatenus obligata, prout in eisdem litteris plenius continetur. Verum quia tu pro dictorum negotiorum expeditione, que usque nunc ex certis causis extitit retardata, apud dictam sedem necessario moram trahens circa liberationem predictorum ecclesie ac bonorum ab huiusmodi mutuo, quod pro ipsa litterarum predictarum auctoritate juxta tenorem ipsarum obligasse dinosceris, intendere nequivisti, nobis supplicasti, ut cum infra residuum dicti anni, cuius medietas jam effluxit, ecclesiam et bona predicta posse liberare ab huiusmodi mutuo non confidas, predictum terminum prorogare de benignitate solita dignaremur. Tuis igitur supplicationibus inclinati terminum ipsum usque ad unum annum computandum a dato presentium de speciali gratia prorogamus. Datum Avin. 11. kal. dec. anno 5.

80. **27. Nov. 1320.**

Bernard skal kræve og modtage de Penge og det Gods, som er testamenteret Romerkirken eller som er deponeret for den i Danmark, og desuden hvad der maatte blive testamenteret og deponeret i den Tid, hans Nuntiatur varer.

Magistro Bernardo de Montevalrano. Cum nos de tue circumspectionis industria fiduciam obtinentes in domino specialem te ad regnum Dacie pro certis ecclesie Romane negotiis duxerimus destinandum, discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus per te vel per alium seu alios omnes pecuniarum summas et quecunque alia bona, in quibuscunque consistant, ecclesie Romane legata seu deposita pro eadem, que per quasvis personas ecclesiasticas vel seculares predicti regni exemptas et non exemptas quomodolibet detinentur et que legari et deponi contigerit tua dictorum negotiorum prosecutione durante a detentoribus eorundem et eorum singulis nostro et eiusdem ecclesie nomine petere, exigere et recipere cum integritate procures. Nos enim petendi, exigendi et recipiendi legata et deposita supradicta illaque faciendi tibi integraliter assignari contradictores insuper et rebelles, etiam si pontificali premineant dignitate, non obstante etc. Volumus autem, quod de singulis huiusmodi legatis et depositis, que recipere te continget, confici facias duo publica consimilia instrumenta, quorum altero penes te retento reliquum penes eos, a quibus receperis illa, dimittas et nichilominus eos

de hiis, que ab eis recipere te continget, quites plenius et absolvas. Datum Avin. 5. kal. dec. anno 5.

81. **18. Dec. 1320.**

Meddelelse om, hvilke Breve den pavelige Nuntius, Bernard de Montevalrano faar med til Danmark.

Legatio regni Dacie.

Die 18. dec. [anno 1320] fuerunt tradite et assignate 16 littere bullate aperte et 2 clause Bernardo de Montevalrano archidiacono Sicalonie in ecclesia Bituricensi apostolice sedis nuntio in regno Dacie deputato, que due clause regi Dacie diriguntur, et juravit secundum formam consvetam. In una littera de patentibus committitur dicto Bernardo, quod inquirat super longitudine et latitudine ac valore diocesium Roskildensis et Slesvicensis. Item in alia sibi committitur, quod petat, exigat et recipiat legata in subsidium terre sancte in dicto regno Dacie. Item in alia dantur sibi stipendia 3 flor. auri, postquam negotia Lundensis ecclesie per eum fuerunt expedita et negotiis Romane ecclesie ipsum vacare contingat. Item in alia sibi committitur, quod possit exigere et recipere censum seu denarium b. Petri in regno predicto. Item in alia, quod possit recipere decimam quattuor annorum in regno Dacie. Item in alia sibi committitur, quod possit exigere et recipere a prelatis pecuniam collectam de denario b. Petri*). Item in alia committitur sibi, quod possit exigere rationem a collectoribus fructuum beneficiorum vacantium in regno predicto. Item in duabus continentur, qualiter papa Clemens V reservavit sibi decimas sex annorum in dicto regno, que fuerunt extracte de regestro dicti pape Clementis. Item [in] alia committitur sibi, quod possit exigere et recipere legata et deposita ecclesie Romane in dicto regno et quecunque alia bona ipsi ecclesie legata. Item in alia committitur sibi, quod possit exigere libros et scripturas collectorum seu exactorum census seu denarii b. Petri in dicto regno. Item in alia conceditur sibi securus conductus, que dirigitur ad prelatos et personas ecclesiasticas. Item alia securi conductus et quod ab eo non exigatur pedagium, leuda vel exactio alia, que tam prelatis [et] personis ecclesiasticis quam baronibus et personis secularibus dirigitur. Item in alia committi-

---

*) I Marginen er tilføjet: Item tres de predictis litteris ultras(!) istas fuerunt sibi tradite duplicate.

tur, quod exigat decimam sexannalem collectam per quattuor annos per certos collectores in dicto regno deputatos et residua dicte decime pro duobus annis sequentibus. Item in alia sibi committitur, quod recipiat omnia legata per quoscunque facta in subsidium terre sancte et que fieri continget prosequtione sibi commissorum negotiorum durante. Item et in alia sibi committitur, quod censum, qui denarius b. Petri vocatur, exigat et recipiat pro tempore preterito et pro tempore futuro usque ad beneplacitum sedis apostolice. Item alia littera stipendiorum 4. flor. auri, in quibus archiepiscopus Lundensis diebus singulis, quibus in negotiis ecclesie Lundensis et ipsius archiepiscopi vacabit, providere tenetur. (Moltesen, De avign. Paver 214—216).

82. Datum? 1320.

Kong Christoffer opfordres til at yde sikkert Værn for nogle pavelige Kollektorer, hvis de skulde beslutte at sende det, de har indsamlet i Lybeck, over Danmark til det pavelige Kammer.

Regi Dacie. Cum magistris Ademaro Targa rectori ecclesie de Rupetallata [et] Manfredo de Montiliis et Jacobo de Rota clericis Ruthenensis [et Caturcensis] diocesium apostolice sedis nuntiis demus per nostras litteras in mandatis, ut pecuniam ad cameram nostram spectantem, quam in civitate et diocesi Lubicensi habere noscuntur, ad regnum tuum, quod eidem civitati et partibus contiguum fore dinoscitur, si eis videbitur, quod ibi possit tutius conservari et deinde ad cameram nostram differri, transferre procurent, magnificentiam regiam paterno rogamus et hortamur affectu, quatenus prefatos nuntios, si eos ad dictum regnum cum eadem pecunia transire contingat, habens pro nostra et apostolice sedis reverentia benivole commendatos eis de securo conductu tam per mare quam per terram usque ad tutum locum, de quo eisdem [expediens] videbitur, facias liberaliter provideri*).

---

*) Dette og følgende Brev er fra en Formelbog (Epistolarium Henrici de Arena canonici Cameracensis ac domini nostri pape Clementis septimi secretarii — Emptum a magistro Petro de Connoya litterarum apostolicarum scriptore pro ωκτω Φλορηνης anno MCCCLXXIX die ultima mensis octobris), som findes i Bibliothèque nationale i Paris (Nouvelle acquisition lat. 2207 fol. 542). Haandskriftet i Paris er en Afskrift efter Manuskriptet Nr. 496 i Biblioteket i Cambrai. Brevene er fra Johannes XXII's Tid. Da de kun skal tjene som Formler, er de udaterede. Nærværende to Breve maa sættes til 1320 i Henhold til Kirsch, Die päpstlichen Kollektorien in Deutschland während des 14. Jahrh. S. 85—105 (Quellen und Forschungen herausgeg. von der Görres-Gesellschaft 1894).

83. **Datum? 1320.**

De pavelige Kollektorer i Nordtyskland skal af Sikkerheds Hensyn sende de af dem i Lybeck indsamlede Penge over Danmark til Flandern eller til et andet sikkert Sted.

Magistris Ademaro Targa rectori ecclesie de Rupetallata et Manfredo de Montiliis ac Jacobo de Rota Ruthenensis et Caturcensis diocesium apostolice sedis nuntiis. Referunt quidam, qui civitatis et partium Lubicensium notitiam asserunt se habere, quod pecunia, quam habetis ibidem, in regno Dacie, quod eisdem civitati et partibus contiguum fore dinoscitur, posset tutius conservari, et deinde cum conductu regis Dacie usque ad locum tutum, de quo vobis expediens videretur, ad cameram nostram deduci; nos vero, quia conditionem earundem civitatis et partium ignoramus, volumus, quod super hoc cum cautela qua expedit providentes dictam pecuniam per tutiorem viam ad nostram cameram deferatis vel in eodem regno Dacie, si utilius vobis videbitur, aliquibus fidelibus mercatoribus assignetis, qui vobis vel aliquibus seu alicui vestrum illam in Flandria vel in aliquo alio tuto loco ipsius camere nomine restituant et assignent, aut per vos ipsos cum conductu dicti regis si vobis videbitur deportetis. Nos enim prefato regi scribimus per litteras nostras, ut vobis per dictum regnum suum tam per terram quam per mare de securo conductu usque ad tutum locum faciat provideri.

84. **23. Marts 1321.**

Udvalgt Biskop Otto af Reval betaler Kammeret en Sum Penge for en af den danske Konges Mænd.

[Anno 1321] die 23. mart. Oto electus Revaliensis camere ex secreta camere restitutione nomine Sculibi(!) familiaris regni(!) Dacie 15. flor. auri. (Intr. et Exit. 41 fol. 112 b).

85. **31. Jan. 1322.**

Bernard skal paa Pavens Vegne hæve Indtægterne af Roskilde Bispestol, saa længe den staar ledig.

Bernardo de Montevalrano. Cum ecclesia Roskildensis pastoris regimine carere noscatur ad presens, nosque fructus, redditus et proventus ad mensam episcopalem ejusdem ecclesie pertinentes dispositioni nostre et apostolice sedis, ejusdem ecclesie vacatione durante, duxerimus reservandos, discretioni tue, de qua fiduciam obtinemus in domino specialem, per apostolica scripta

committimus et mandamus, quatenus per te vel per alium seu alios predictos fructus etc. nomine nostro et Romane ecclesie petere, exigere et recipere cum integritate procures. Nos enim petendi, exigendi et recipiendi dictos fructus etc. nec non contradictores et rebelles et impedientes quoslibet per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendi, non obstantibus si eis vel eorum aliquibus communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum etc., et quibusvis privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus quibuscunque concessis, per que commisse tibi potestatis executio impediri posset quomodolibet vel differri, plenam tibi concedimus tenore presentium potestatem. Datum Avin. 2. kal. feb. anno 6. (C. F. Allens haandskrevne Samlinger Nr. I paa det kgl. Bibliotek).

86. **19. Marts 1322.**

Paven stadfæster Kapitlets Valg af Jens Hind til Biskop i Roskilde. Ærkebiskop Esger kunde ikke gøre det, da han var bortrejst.

Johanni electo Roskildensi. Pastoralis officii nobis etc. (Ny k. Sl. III 816 f.). Datum Avin. 14. kal. apr. anno 6.

In e. m. Preposito et capitulo ecclesie Roskildensis. In e. m. Clero civitatis et diocesis Roskildensis. In e. m. Populo civitatis et diocesis Roskildensis. In e. m. Universis vasallis ecclesie Roskildensis. In e. m. Archiepiscopo Lundensi. In e. m. Christoforo regi Dacie.

87. **23. Marts 1322.**

Udvalgt Biskop Otto af Reval betaler Kammeret en Sum Penge for en af den danske Konges Mænd.

[Anno 1322] die 23. mart. Otho electus Revaliensis assignavit camere ex secreta camere restitutione nomine Sculibi famuli regni(!) Dacie 16. flor. auri*). (Reg. Avin. 46 fol. 510 b. Intr. et Exit. 47 fol. 29 b).

88. **18. Apr. 1322.**

Biskop Jens Hind af Roskilde skal modtage Ordinationen af Biskop Raynaldus af Ostia.

Episcopo Roskildensi. Nuper Roskildensi ecclesia pastoris solatio destituta etc. (Ny k. Sl. III 818 f.). Datum Avin. 14. kal. maii anno 6.

---

*) Maaske er denne Meddelelse den samme som Meddelelsen af 23. Marts 1321.

89. 14. Maj 1322.

Biskop Jens Hind af Roskilde lover at betale Servispenge til Allehelgensdag og til den næstfølgende Kristi Himmelfartsdag.

Anno 1322 in Avinione in domo domini Portuensis die 14. maii Johannes episcopus Roskildensis in Dacia promisit pro suo communi servitio 1000 flor. auri et 5 servitia familiarium persolvere, medietatem videlicet in festo omnium sanctorum proxime venturo et aliam medietatem in festo ascensionis domini proxime secuturo, alioquin infra quattuor menses etc. et juravit ut in forma, presentibus magistris Oddone de Sermineto, Johanne de Lescapon clericis camere et Vincentio. (Oblig. 5 fol. 43 b. og 6 fol. 30).

90. 18. Maj 1322.

Meddelelse om to Breve, som er sendt Bernard de Montevalrano med hans famulus Guirandus.

Legatio regni Dacie.

Item fuerunt eidem Bernardo [de Montevalrano] misse littere infrascripte per Guirandum famulum suum die 18. maii anno 6. Una videlicet, per quam committitur ei collectio fructuum mense episcopalis Roskildensis ecclesie vacantis camere domini nostri pape reservatorum. Item alia, per quam committitur ei collectio denarii b. Petri in regno Svecie Romane ecclesie debiti. (Moltesen, De avign. Paver 216).

91. 1. Okt. 1322.

Efter at Jens Grand var fratraadt Ærkestolen i Lund og inden han endnu havde tiltraadt den i Bremen, havde han laant Klostret St. Denis en Sum rede Penge, mod at Klostret aarlig, saa længe han levede, betalte ham 40 Pund, for hvilken Sum Klostret havde stillet sin Ejendom de Trapis i Kaution. Klostret nægtede imidlertid at betale Summen og kom med tomme Udflugter. Paven giver da Johannes de Constancia, Jakob Lurthorp fra Slesvig og Officialen i Paris det Hverv, uden at tage Hensyn til de intetsigende Undskyldninger, at tvinge Klostret til at betale Jens Grand Pengesummen.

Magistro Johanni dicto de Constancia capellano nostro Constanciensis et Jacobo de Lurthorp Slesvicensis canonicis ecclesiarum ac . . officiali Parisiensi. Querelam Johannis archiepiscopi Bremensis recepimus continentem, quod licet . . abbas et conventus monasterii s. Dyonisii in Francia ordinis s. Benedicti Parisiensis diocesis evidenti utilitate dicti monasterii tunc gravium debitorum oneribus pregravati diligenter attenta habitoque super hoc diligenti unanimi et concordi tractatu eidem Johanni tunc

a regimine Lundensis ecclesie, cui prefuerat, auctoritate apostolica absoluto necdum promoto ad regimen Bremensis ecclesie memorate vendiderint et concesserint pensionem annuam 40 librarum Parisiensium bone monete percipiendam, levandam et habendam in dicto monasterio ab eodem Johanne archiepiscopo singulis annis, quamdiu vitam duceret in humanis, certis ad hoc terminis constitutis pro certa pecunie quantitate, quam ab eodem archiepiscopo receperunt et habuerunt in pecunia numerata et eandem totaliter converterunt necessitate dictorum debitorum urgente in evidentem utilitatem monasterii memorati promittendo bona fide sub certa pena dictam pensionem annuatim prefato archiepiscopo usque ad ipsius vite exitum absque difficultate solvere annis et terminis supradictis ac se et successores eorum et bona mobilia et immobilia dicti monasterii presentia et futura et specialiter domum eorum de Trapis cum ipsius redditibus, juribus et pertinentiis universis eidem archiepiscopo super hoc specialiter obligando prout in patentibus litteris inde confectis eorum sigillo munitis plenius et seriosius continetur, tamen dicti abbas et conventus contra venditionem, concessionem, promissionem et obligationem huiusmodi venire temere presumentes eidem Johanni archiepiscopo de pensione predicta satisfacere indebite contradicunt, et quamvis nos tam necessitatibus eiusdem Johannis archiepiscopi pio compatientes affectu quam fame et honori dictorum abbatis et conventus in hac parte providere et consulere cupientes eosdem abbatem et conventum per nostras litteras rogandos attente duxerimus et hortandos, ut provide attendentes, quod mens eorum et quorumlibet aliorum religioni vacantium debet esse sollicita, ut quidquid consulta ratione promittitur ad effectum debitum laudabiliter deducatur, venditionem, concessionem, conventionem et alia premissa juxta dictarum suarum litterarum formam prout justum esset et svaderet equitas, observarent, ipsi tamen in eorum litteris, quas super hiis nobis specialiter direxerunt, nonnullas excusationes frivolas allegantes nostris in premissis acquiescere precibus non curarunt in ipsius archiepiscopi non modicum prejudicium et gravamen, propter quod idem archiepiscopus ad nos super hoc duxerit recurrendum. Cum autem non deceat abbatem et conventum predictos divinis obsequiis militantes tali pretextu contra promissionem eorum venire dictumque contractum bona fide inter eos et prefatum archiepiscopum celebratum non absque reprehensionis et malicie nota in magnum eiusdem archiepiscopi dampnum et prejudicium im-

pugnare, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios excusationibus et allegationibus predictis, que sunt frivole reputande, nequaquam obstantibus eosdem abbatem et conventum ex parte nostra moneatis attentius et etiam inducatis, ut de pensione predicta pro preterito tempore, quo in solutione ipsius defecerunt, infra triginta dierum spatium post monitionem nostram huiusmodi, quos eis pro peremptorio termino assignetis, necnon pro presenti et futuro tempore juxta dictarum litterarum super contractu huiusmodi confectarum tenorem eidem archiepiscopo satisfaciant, ut tenentur, alioquin eos ad id per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compellatis, non obstante si eisdem abbati et conventui a predicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

92. **1. Okt. 1322.**

Kong Christoffer og hans Hustru faar Lov til at lade holde Messe før Daggry.

x
x

Christophoro Danorum Sclavorumque regi et regine eius consorti. Sincere devotionis etc. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

93. **1. Okt. 1322.**

Kong Christoffer og hans Hustru faar Lov til at lade udføre gudstjenstlige Handlinger paa Steder, der er under Interdikt.

x
x

Christophoro Danorum Sclavorumque regi et regine eius consorti. Ut regalis excellentie magnitudo etc. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

94. **1. Okt. 1322.**

Kong Christoffers Skriftefader faar Lov til at dispensere enhver Munk i Kongens Følge fra Regelens Forbud mod at spise Kød.

x
x

Confessori Christophori Danorum Sclavorumque regis. Preclara devotionis studia et fidei sinceritatis, quibus Christophorus Danorum Sclavorumque rex erga deum et Romanam ecclesiam

matrem suam spelendere(!) dinoscitur, promeretur, ut petitionibus suis, quantum cum deo possumus, annuamus; ipsius itaque supplicationibus inclinati, ut quibuscunque religiosis quorumcunque ordinum, quos idem rex suo consortio duxerit aggregandos, etiam si religiosis eisdem esum carnium suorum ordinum regulares observationes interdicant, quod in ipsius regis mensa carnibus et aliis cibariis eis prohibitis licite possint [vesci, auctoritate nostra concedas, indulgemus]. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

95. **1. Okt. 1322.**

Erik, Kong Christoffers Søn, faar Lov til at lade udføre gudstjenstlige Handlinger paa Steder, der er under Interdikt.

x
x
x

Erico Christophori Danorum Sclavorumque regis primogenito. Habet in nobis tua sincera devotio, ut in hiis tibi favorabiliter annuamus, que tue saluti commoda contingere dinoscuntur. Tuis itaque supplicationibus inclinati etc. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

96. **1. Okt. 1322.**

Erik Christoffersens Skriftefader faar Lov til at dispensere enhver Munk i Prinsens Følge fra Regelens Forbud mod at spise Kød.

x
x

Confessori Erici Christophori Danorum Sclavorumque regis primogeniti. Preclara devotionis studia etc. Datum Avin. kal. oct. anno 7.

97. **1. Nov. 1322.**

Ærkebispen af Bremen, Jens Grand, maa dispensere Klerken Johannes Felicis, der er Præstesøn, for uægte Fødsel.

. . archiepiscopo Bremensi. Accedens ad presentiam nostram Johannes Felicis clericus in minoribus ordinibus constitutus Roskildensis diocesis nobis supplicavit, ut cum eo, qui ad omnes ordines minores legitime est promotus, super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta, quod huiusmodi non obstante defectu possit in susceptis ordinibus ministrare et ad superiores ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam habeat animarum, si ei canonice conferatur, dispensare curaremus. De tua igitur circumspectione plenam in domino fiduciam obtinentes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus consideratis attentius circumstantiis universis, que circa ydoneitatem persone fuerint attendende, si

dictus clericus paterne non est incontinentie imitator sed bone conversationis et vite, super quibus tuam intendimus conscientiam onerare, atque sibi merita suffragantur ad dispensationis gratiam obtinendam, secum super premissis auctoritate nostra dispenses, prout secundum deum anime sue saluti videris expedire, ita tamen quod idem clericus prout requiret omne beneficium, quod eum post dispensationem huiusmodi obtinere contingerit, ad superiores ordines se faciat statutis a jure temporibus promovere et personaliter resideat in eodem, alioquin huiusmodi gratia quoad beneficium ipsum nullius penitus sit momenti. Datum Avin. kal. nov. anno 7.

98. **1322 el. 1323.**

Otto Fogats Enke, Valborg, havde efter sin Søn Johannes'es Død givet hele sin Formue bort til Oprettelsen af et Kloster for Cisterciensernonner i Odense Stift og havde selv givet sig ind deri. Klostret var bleven fortrædiget af nogle af hendes Søns formentlige Kreditorer, og da Erik Menved, som havde stadfæstet hendes Gave, var død, satte de sig i Besiddelse af Klostrets Gods. Den verdslige Domstol havde givet dem Medhold, skønt Valborg havde appelleret Sagen til Paven. Nu havde hun imidlertid selv personlig og paa sit eget Modersmaal fremstillet Sagen ved Kurien, hvorefter Bispen i Viborg, Bernard de Montevalrano og Niels Sigfastsson beskikkes til at tage sig af hendes Sag.

. . episcopo Viborgensi . . archidiacono Sicalonie in ecclesia Bituricensi et magistro Nicolao Sigwasti canonico Upsalensi. Accedens ad presentiam nostram etc. (Ny k. Sl. III 820 f.). Datum [ ]*).

99. **1322 el. 1323.**

Kong Christoffer opfordres til at tage sig af det af Valborg oprettede Kloster, ligesom hans Broder, Erik Menved, havde gjort.

Christophoro Danorum Sclavorumque regi. Quanto devotius etc. (Ny k. Sl. III 821 f.). Datum [ ]**).

100. **30. Jan. 1323.**

Biskop Jens Hind af Roskilde faar Kvittering for at have betalt første Halvdel af sine Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus episcopus Massiliensis domini pape camerarius. Universitati vestre tenore presentium innotescat, quod Johannes episcopus Roskildensis

*) Datum mangler, men det næstforegaaende Brev i Regesta Vaticana (secreta) 111, Pag. 257, er dateret Avin. 3. non. oct. anno 7.

**) Ogsaa her mangler Dateringen; det næstfølgende Brev i Regesta Vaticana er dateret Avin. 15. kal. oct. anno 7.

pro parte sui communis servitii, in quo est camere summi pontificis obligatus, 250 flor. auri prefate camere et pro 4 servitiis familiarium et officialium eiusdem domini nostri 40 flor. auri clericis camere supradicte pro eisdem familiaribus et officialibus recipientibus per proprias manus solvit. De quibus sic solutis dictum episcopum, ecclesiam et successores suos absolvimus et quitamus has sibi litteras sigillo camerariatus nostri munitas in testimonium concedentes. Datum Avin. 30. jan. anno 1323. (Oblig. 7 fol. 47 b).

101. **30. Jan. 1323.**

Biskop Jens Hind betaler Servispenge til Kardinalkollegiet.

Anno 1323 die 30. jan. Johannes episcopus Roskildensis solvit pro parte sui communis servitii collegium 25 cardinalium contingentis 250 flor., et pro parte servitii familie 10 flor. per manus Armanni domicelli sui, cuius obligatio facta fuit anno 1322 die 15. (jfr. Nr. 89) maii. (Oblig. 3 fol. 100).

102. **1. Feb. 1323.**

Bispen i Ribe, Provsten i Slesvig og Ærkedegnen i Roskilde skal faa Henrik af Mecklenburg til at tilbagegive Kong Christoffer af Danmark Rostock.

Episcopo Ripensi et preposito Slesvicensis et archidiacono Roskildensis ecclesiarum. Querelam Christofori regis Dacie etc. (Mecklenburgisches Urkundenbuch VII 81 f.). Datum Avin. kal. feb. anno 7.

103. **27. Feb. 1323.**

Biskop Jens Hind faar Kvittering for at have betalt sidste Halvdel af sine Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Universitati vestre etc., quod Johannes episcopus Roskildensis pro complemento sui communis servitii, in quo etc., 250 flor. auri prefate camere et pro 4 servitiis etc. 40 flor. auri etc. per manus proprias debito tempore cum integritate persolvit. De quibus etc. Datum Avin. 27 feb. anno 1323. (Oblig. 7 fol. 49).

104. **28. Feb. 1323.**

Biskop Jens Hind betaler Resten af sine Servispenge til Kardinalkollegiet.

Anno 1323 die ultima mensis februarii Johannes episcopus Roskildensis in Dacia solvit pro complemento sui communis servitii collegium 25 cardinalium contingentis 250 flor., et pro complemento servitii familie 10 flor. per manus Armanni Henrici

domicelli sui, cuius obligatio etc. [som i 30. Jan. 1323 Nr. 101]. (Oblig. 3 fol. 201 b).

105. Marts 1323.

Roskildebispens Servispenge fordeles mellem Kardinalerne og deres Tjenere.

Mart. 1323. Item mittimus [Berengarius cardinalis camerarius collegie cardinalium] vobis 10 flor. nos contingentes de 250 flor. solutis pro complemento communis servitii sancti collegii 25 cardinalium per episcopum Roskildensem.

Item pro complemento servitii familie 6 sol. 9 den. et restiterunt 15 den. ad dividendum. (Oblig. 4 fol. 64, 10 fol. 64).

106. 3. Maj 1323.

Meddelelse om, at der sendes Bernard de Montevalrano et Brev om, hvorledes man skal forholde sig med de af Paven reserverede Indtægter af Roskilde Bispestol.

Legatio regni Dacie.

Item die 3. maii anno 7 fuit eidem domino [Bernardo de Montevalrano] missa 1 littera patentes(!) per dictum [famulum suum] Guirardum(!), quod, si aliqua recepit de fructibus ecclesie Roskildensis per dominum nostrum reservatis, super quibus pro parte episcopi Roskildensis cum camera est conventum, illa ad cameram transmittat, si tute fieri potest, alioquin ea assignet dicto episcopo cautionibus receptis, quod eadem assignet camere supradicte ad exterminationem sui debiti, et quod revocet processus per eum factos et absolvat etc. et desistat a collectione dictorum fructuum. (Moltesen, De avign. Paver 216).

107. 14. Juni 1323.

Kong Christoffer opfordres til at hjælpe Bernard de Montevalrano.

Christoforo Danorum Sclavorumque regi. Benigne recipimus etc. (Ny k. Sl. III 823). Datum Avin. 18. kal. jul. anno 7.

108. 14. Juni 1323.

Biskop Jens Hee i Ribe skal hjælpe Bernard.

Johanni episcopo Ripensi. Dilectum filium etc. (Ny k. Sl. III 824). Datum ut supra.

109. 2. Aug. 1323 — 28. Feb. 1326.

Biskop Jens Hind af Roskilde betaler 7000 Gylden, som han skylder det pavelige Kammer for den Tid, Embedet stod ledigt, inden han fik det.

Anno 1323 die 2. aug. Johannes episcopus Roskildensis, qui ratione fructuum ecclesie Roskildensis reservatorum per summum

pontificem pro camera sua de toto tempore, quo vacaverat, antequam de ipsa ecclesia prefato episcopo fuisset provisum, quos dicto tempore receperat, erat memorate camere in 7000 flor. auri efficaciter obligatus, assignavit de dicta summa prefate camere et pro primo termino 2000 flor. auri.

Anno 1324 die 12. mart. dictus Johannes episcopus Roskildensis assignavit de summa dicti debiti camere supradicte 900 flor. auri.

Eodem anno die 20. jul. dictus Johannes etc. assignavit de summa dicti debiti camere supradicte 600 flor. auri.

Anno 1325 die 2. dec. dictus Johannes etc. assignavit de summa dicti debiti camere supradicte 3000 flor. auri.

Anno 1326 die 28. feb. dictus Johannes etc. assignavit pro complemento summe dicti debiti camere supradicte 500 flor. auri. (Moltesen, De avign. Paver 217 f.).

110. **13. Sept. 1323.**

Kanniken Johannes de Pum fra Langres Stift sendes til den danske Konge i Luxemburg for dèr at modtage en Pengesum, som denne skylder det pavelige Kammer.

Die 13. sep. eiusdem anni [1323] magister Johannes de Pum canonicus Tornodoriensis diocesis Lingonensis fuit missus ad regem Dacie in civitate Luceburgensi pro recuperatione cuiusdam depositi 580 mr. gross. boemicalium, in quibus tenetur camere pape, et ad partes Remenses quibusdam residuis fructuum vacantium pro parte illa, que non est de regno Francie. (Collect. 350 fol. 53).

111. **4. Nov. 1323.**

Bernard de Montevalrano indbetaler til Kammeret Peterspenge fra Sverrig og Lunde Stift.

Die 4. nov. [anno 1323] Bernardus de Montevalrano archidiaconus Sicalonie de censu, qui dicitur denarius b. Petri, collecto per eum tam in Svecia quam in diocesi Lundensi prope Daciam assignavit camere 595 flor. auri 4 den. cum massa auri 5 den. tur. gross. cum obolo rotundo. (Moltesen, De avign. Paver 217).

112. **4. Nov. 1323.**

Bernard de Montevalranos Indbetalinger til Kammeret fra Danmark.

Anno 1323 die 4. nov. Bernardus de Montevalrano archidiaconus Sicalonie sedis apostolice nuntius ad partes Dacie de pe-

cunia per ipsum recepta et aliis in provincia Lundensi de legatis relictis pro subsidio terre sancte assignavit camere 806 flor. auri 22. den. auri ad massiam 11 tur. gross. argenti cum obolo rotundo, quoddam frustrum auri ponderis unius uncie minus uno grano, quendam anulum auri cum lapide modici valoris, duos boconos parvos et unam fibulam argenti ponderis quartarii uncie cum dimidio ad pondus Avinionense. (Moltesen, De avign. Paver 217).

113. **23. Dec. 1323.**

Paven udnævner Roskildekanniken Olav til Biskop i Reval og ender hermed en Strid mellem Kong Christoffer, der i Kraft af sin paastaaede Patronatsret havde valgt Olav til Biskop, og Kapitlet i Reval, der havde valgt et af sine egne Medlemmer, Otto, hvem Paven imidlertid udnævner til Biskop i Culm.

Olavo electo Revaliensi. Pastoralis officii debitum etc. (Bunge, Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch VI 86 f.). Datum Avin. 10. kal. jan. anno 8.

114. **12. Marts 1324.**

Biskop Jens Hind af Roskilde betaler det pavelige Kammer 900 Gylden. (Se Nr. 109, 2. Aug. 1323).

115. **31. Maj 1324.**

Kong Christoffer opfordres til ikke at gøre fælles Sag med Ludvig af Bayern og til at lade sig belære af Biskop Bartolomæus af Alet og Abbed Bernard af St. Theofred, som Paven sender, for at de kan give ham en mundtlig Fremstilling af Ludvigs Brøde.

Christophoro regi Danorum illustrissimo. Magnificientie tue litteris solita benignitate receptis, prout ex illarum tenore perpendimus, magnam devotionem erga nos ut spiritualem patrem et sanctam Romanam ecclesiam matrem tuam habere pretendis, non absque sincere mentis judicio te nobis et tua liberaliter offerendo, super quo benivolentiam regiam cum gratiarum actione multiplici dignis in domino laudibus commendantes, ut versa vice de sincera patris affectione confidas, placitum gerimus, quod nos requiras in tuis oportunitatibus confidenter, nam sicut te ut carissimum filium brachiis paterne dilectionis amplectimur, sic in illis quantum cum deo poterimus te favorabiliter prosequemur. Ceterum quod Revaliensis episcopus nunc agens in curia repetat de nostra licentia eius ecclesiam huc usque ipsius absentiam verisimiliter deplorantem, quantum in nobis est, placet nobis et ab hactenus procul dubio placuit, dum tamen id aliter ipsius hic negotia com-

mode patiantur. Ad hec audivisse te credimus, quod cum magnificus vir Ludovicus dux Bavarie discorditer in Romanum regem electus ante obtentam ab apostolica sede approbationem et confirmationem ipsius indebite se immiscens administrationi eiusdem regni atque imperii, cuius regimen imperio ipso vacante sicut vacare noscitur in presenti ad nos et predictam ecclesiam de jure noscitur pertinere, impertinenter nomen et titulum regium sibi assumeret et jura dicti regni et imperii occuparet, in offensam dei, nostram et ecclesie prefate injuriam, opprobrium pariter atque dampnum, quamvis ad ipsum publica monitio nostra precederet, ut infra certum competentem terminum sibi prefixum a premissis desisteret et attemptata indebite revocaret, quia tamen sic insania sue mentis invaluit, quod huiusmodi nostra monitione contempta patenter adheret et favet nostris in Ytalia et eiusdem ecclesie rebellibus et hostibus publicis sententialiter tanquam hereticis condempnatis, contra ipsum ducem processum noviter fecimus, in quo eum prodolor tam exigente quam clamante justitia excommunicavimus publice ac processus adhuc alios fecimus, ex quibus dampnandos et reprobos ausus suos salubriter auctore domino reprimamus. Hec sane specialiter et succinte tibi presentibus intimanda providimus, ut ex illis attenta meditatione consideres et videas occultare jungendo te duci prefato, cui et quali rebus sic extantibus te conjungis, ut honori et fame tue non detrahas, et deum, nos ac ipsam ecclesiam in anime tue periculum non offendas. Et quia Bartholomeo episcopo Electensi et Bernardo abbati monasterii s. Theofredi ordinis s. Benedicti Aniciensis diocesis nuntiis nostris exhibitoribus presentium, quos ad partes ipsas transmittimus, super hiis certa commisimus tibi ex parte nostra oretenus referenda rogando et hortando subjungimus, ut ipsorum relatibus prebeas plenam fidem. Datum Avin. 2. kal. jun. anno 8*).

116. **9. Juni 1324.**

Karl Eriksen, der har et Præbende i Lund uden Sjælesorg og et i Odense Stift med Sjælesorg, faar et Kanonikat i Roskilde.

Carolo Erici canonico Roskildensi. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. III 828). Datum Avin. 5 id. jun. anno 8.

---

*) Udtog hos Raynaldus, Annales ecclesiast. tom. 5 pag. 270 (fol. Lucæ 1750), hvor ogsaa findes Kong Christoffers Svar.

In e. m. Abbati monasterii de Nestwidh Roskildensis diocesis et archidiacono Upsalensi et magistro Hermanno de Boemia canonico Pragensi. Datum ut supra.

117. **9. Juni 1324.**

Magister Peder Ricolfsen faar et Kanonikat i Ribe.

Magistro Petro Riculfi. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. III 828). Datum Avin. 5. id. jun. anno 8.

In e. m. Abbati monasterii Loci dei Ripensis diocesis et archidiacono Upsalensi et magistro Hermanno de Boemia. Datum ut supra.

118. **20. Juli 1324.**

Biskop Jens af Roskilde betaler det pavelige Kammer 600 Gylden. (Se Nr. 109, 2. Aug. 1323).

119. **12. Nov. 1324.**

Franciskanernes Provincialminister for Sachsen faar Lov til at oprette to Klostre i Prøjsen og et i Reval.

Ministro provinciali et universis fratribus ordinis Minorum Saxonie. Redemptor noster etc. (Bullarium Franciscanum V 280). Datum Avin. 2. id. nov. anno 9.

120. **30. Jan. 1325.**

Biskop Olav af Reval faar Kvittering for sine Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Olavus Revaliensis episcopus pro suo communi servitio, in quo etc., 150 flor. auri prefate camere et pro 4 servitiis etc. 28 flor. et 12 sol. et 8 den. vien. etc. per manus magistri Johannis de Capella canonici Roskildensis procuratoris sui solvi fecit. De quibus etc. Datum Avin. die 30. jan. anno predicto [1325]. (Oblig. 9 fol. 24).

121. **20. Feb. 1325.**

Biskoppen af Revals Servispenge fordeles mellem Pavens Tjenerskab.

Anno 1325 die 20. feb. facta fuit divisio per magistrum Johannem de Lescapon alterum clericum camere pape de 4 servitiis familiarium et officialium eiusdem pape receptis per ipsum a prelatis infrascriptis ut infra sequitur. In primis . . . ab episcopo Revaliensi 28. flor. 12. sol. 8 den. vien. (Oblig. 4 fol. 83—84).

122. **9. Okt. 1325.**

Paven stadfæster Kapitlets Valg af Domprovst Karl til Ærkebiskop i Lund og lader de sædvanlige Anbefalingsbreve medfølge.

Carolo electo Lundensi Svecie primati. Pastoralis officii nobis quamquam inmeritis superna dispositione commissi cura sedula solicitat mentem nostram, ut de statu prospero ecclesiarum omnium, quarum solicitudo nobis imminet generalis, quantum nobis ex alto conceditur, solicite cogitemus, sed de illis ecclesiis propensius cogitare debemus, quas vacationum conspicimus expositas detrimentis, ut illis cooperationis nostre ministerio in pastores viri preficiantur ydonei, qui eorum prudentia, scientia et virtute ipsis ecclesiis illorum gubernationi commissis salubriter ac utiliter preesse valeant pariter et prodesse. Dudum siquidem, ecclesia Lundensi per obitum Esgeri archiepiscopi Lundensis, Svecie primatis, pastoris solatio destituta, tu prepositus et . . decanus et capitulum ipsius ecclesie, vocatis omnibus, qui debuerunt, voluerunt et potuerunt commode interesse, die ad eligendum prefixa, ut moris est, insimul convenistis et, spiritus sancti gratia primitus invocata, deliberantes in huiusmodi electionis negotio per viam procedere compromissi, Johanni preposito Othoniensi, Nicolao dicte Lundensis, Petro Roskildensis archidiaconis, Petro Thrugoti et magistro Thome Ubbonis canonicis eiusdem Lundensis ecclesiarum providendi ea vice de se ipsis vel aliis, de gremio ipsius ecclesie Lundensis dumtaxat, per electionem canonicam de pastore unanimiter concessistis plenam atque liberam potestatem usque ad certum temporis spatium tantummodo duraturam. Ipsi namque compromissarii, huiusmodi potestate recepta, secedentes in partem, post deliberationem, quam super hoc inter se habuerunt diligentem, demum in te, in sacerdotio constitutum, direxerunt concorditer vota sua, et deinde prefatus archidiaconus Roskildensis vice sua et eorundem collegarum suorum ac decani et capituli predictorum, nec non et de ipsorum omnium ibidem presentium mandato te in archiepiscopum Lundensem infra huiusmodi spatium elegit, et electionem huiusmodi predictis omnibus presentibus publicavit, ipsique omnes electionem eandem voluntarie acceptarunt, que subsequenter fuit per dictum decanum de mandato predictorum capituli clero et populo solenniter publicata, tuque postmodum electioni presentate tibi ad instantiam dictorum capituli consensisti, ac deinde ad sedem apostolicam personaliter accessisti, et tam tu per te ipsum quam prefatum capitulum per certos eorum procuratores ydoneos,

ad hoc ab eis ad sedem ipsam propterea destinatos, confirmari per nos electionem predictam illius nobis presentato decreto, supplicastis, in hiis omnibus statutis a jure temporibus observatis. Nos igitur electionem ipsam tueque persone merita per Guilliel-mum episcopum Sabinensem ac Guillielmum tituli s. Ciriaci in Termis presbiterum et Neapoleonem s. Adriani diaconum cardinales examinari fecimus diligenter, factaque nobis ab eis super hiis relatione plenaria et fideli, quia invenimus electionem eandem de te persona ydonea, cui vite munditia, morum elegantia, litterarum scientia, spiritualium et temporalium providentia circumspecta et ad defensionem bonorum et jurium ipsius ecclesie Lundensis temporalis potentia, prout ex testimoniis fidedignis accepimus, laudabiliter suffragantur, canonice celebratam, illam de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica confirmamus, teque predicte Lundensi ecclesie preficimus in archiepiscopum et pastorem, curam et administrationem ipsius tibi tam in spiritualibus quam in temporalibus plenarie committendo, in eo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod dextera domini tecum faciente virtutem eadem Lundensis ecclesia sub tuo felici regimine votiva honoris et commodi suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus impositum in hac parte a domino humeris tuis onus devote supportans in ampliandis honoribus et profectibus procurandis predicte Lundensis ecclesie te gerere satagas solicitum et fidelem proficiendo inibi tibi per vite meritum et aliis per exemplum. Ita quod eadem Lundensis ecclesia sponso utili se copulatam sentiat et fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque proinde preter eterne retributionis premium a nobis et eadem sede continuum benedictionis et gratie merearis percipere incrementum. Datum Avin. 7. id. oct. anno 10.

In e. m. . . decano et capitulo ecclesie Lundensis. Pastoralis officii etc. usque incrementa. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus eidem electo tamquam patri et pastori animarum vestrarum plene ac humiliter intendentes obedientiam et reverentiam debitam sibi exhibere curetis eius salubria monita et mandata suscipiendo devote et efficaciter adimplendo. Alioquin sententiam, quam ipse rite tulerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus auctore domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Lundensis ut in proxima, que dirigitur decano et capitulo per totum. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Lundensis. Pastoralis officii etc. usque suscipiet incrementa. Quocirca universitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus prefatum electum devote recipientes et honeste tractantes eius salubribus mandatis et monitis humiliter intendatis. Ita quod ipse in vobis devotionis filios reperisse letetur vosque in eo patrem habeatis assiduo gratiosum. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Lundensis. Pastoralis officii etc. usque incrementa. Quocirca universitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus eundem electum devote suscipientes et honorificentia debita prosequentes eidem fidelitatem solitam et consveta servitia exhibere ac de juribus et redditibus sibi a vobis debitis integre respondere curetis. Alioquin sententiam sive penam, quam ipse spiritualiter et temporaliter rite tulerit vel statuerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus auctore domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum ut supra.

In e. m. Universis suffraganeis ecclesie Lundensis. Pastoralis officii etc. usque incrementa. Quocirca universitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus eidem electo tamquam membra capiti obsequentes exhibeatis ei obedientiam et reverentiam debitam et devotam. Ita quod mutua inter vos et ipsum gratia gratos sortiatur effectus et nos devotionem vestram possimus propter hoc in domino merito commendare. Datum ut supra.

In e. m. Regi Dacie. Ad fovendum in caritatis visceribus etc. (Ny k. Sl. III 824 f.). Datum ut supra.

123. **28. Okt. 1325.**

Ærkebiskop Karl lover at betale Servispenge.

[Anno 1325 die 28. oct. Avinione] Carolus archiepiscopus Lundensis promisit pro suo communi servitio 4000 flor. auri et 5 servitia familiarium persolvere, medietatem a festo proximo omnium sanctorum ad annum et aliam medietatem in festo pentecostes extunc sequenti, alioquin infra sex menses etc. et juravit ut in forma. [Fuerunt in eius promotione] 19 cardinales. (Oblig. 6 fol. 50 b og 10 fol. 11 b).

124. **19. Nov. 1325.**

Paulus Galgani faar det Kanonikat i Lund, som er bleven ledigt ved at dets tidligere Indehaver, Herman Provst, er død ved Kurien.

Paulo Galgani canonico Lundensi. Sedis apostolice copiosa benignitas illos consvevit favore specialis gratie prevenire, qui probitatis et aliis virtutum meritis redimiti se fore dignos gratia representant. Cum itaque canonicatus et prebenda, quos quondam Armannus dictus Prepositus canonicus Lundensis in ecclesia Lundensi, dum viveret, obtinebat, per ipsum Armanni obitum, qui nuper apud sedem apostolicam diem clausit extremum, apud sedem ipsam vacavisse noscantur, nos dictos canonicatum et prebendam sic vacantes tibi conferimus. Non obstante quod tibi de canonicatu et prebenda vacantibus in ecclesia b. Marie de Riza Albanensis dyocesis canonice est provisum. Datum Avin. 13. kal. dec. anno 10.

In e. m. . . episcopo Lubicensi et magistro Leonardo de Guarciis thesaurario ecclesie Lingonensis notario nostro ac . . abbati monasterii s. Pauli de Urbe. Datum ut supra.

125. **2. Dec. 1325.**

Biskop Jens Hind af Roskilde faar Kvittering for personlig at have betalt 3000 Gylden af de 7000 Gylden, som han skyldte det pavelige Kammer, fordi Pave Johannes XXII havde forbeholdt sig Indtægterne af Bispestolen i den Tid, den havde staaet ledig før hans Udnævnelse, og Biskop Jens havde maattet staa inde for Betalingen af Summen med sit eget og Kirkens Gods.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre etc., quod cum Johannes episcopus Roskildensis pro fructibus ecclesie Roskildensis per Johannem papam XXII pro oneribus sue camere facilius supportandis pro toto tempore vacationis ipsius ecclesie Roskildensis, antequam de eadem ipsi domino episcopo provisum per sedem apostolicam extitisset, specialiter reservatis et per eundem episcopum seu alium eius nomine dicte vacationis tempore receptis summam 7000 flor. auri camere pape diu est solvere promisisset et ad solvendam dictam summam flor. auri se bona sua et bona dicte ecclesie efficaciter obligasset, de dicta summa 7000 flor. auri 3000 flor. auri die date presentium manualiter assignavit. De quibus 3000 flor. auri sic ut premittitur assignatis ipsum episcopum, ecclesiam et successores suos prefate camere nomine absolvimus et quitamus has sibi litteras sigillo camerariatus nostri munitas in premissorum testimonium concedentes. Datum Avin. die 2. mensis dec. anno 1325. (Oblig. 9 fol. 86).

126. **10. Dec. 1325.**

Bisperne i Linköping, Oslo og Veksiö udnævnes til Beskyttere for Lundestift paa fem Aar.

. . Lincopensi et . . Asloensi ac . . Wexionensi episcopis. Ad hoc nos [deus] pretulit in servitium familie domus sue, ut oportuna singulis provisionis auxilia fidelis servitutis injuncte providentia pro tempore dispensante eorum presertim necessitatibus intendamus, occurramus dispendio ipsosque ab oppressionibus relevemus, qui assumpti in partem solicitudinis potioris sunt dignitatis titulo insigniti. Sane Caroli archiepiscopi Lundensis Svecie primatis conquestione percepimus, quod nonnulli clerici, seculares et religiosi, necnon duces, comites, barones, milites, nobiles et alii laici civitatis et diocesis ac provincie Lundensis ac etiam regni Svecie et partium vicinarum nuper occuparunt et occupari fecerunt castra, terras, possessiones, decimas, redditus et proventus, jurisdictiones, jura et nonnulla alia bona, immobilia et mobilia, ad mensam archiepiscopalem Lundensem spectantia, et ea detinent indebite occupata seu huiusmodi detinentibus prestant auxilium et favorem, quodque inhibent, ne clerici ecclesiasticeque persone ac vidue vel alie miserabiles persone, quibus jura defensionem spiritualis judicii favorabiliter concesserunt, habeant ad dictum judicium spirituale recursum, ac ne idem archiepiscopus molendina et alia utilia edificia in locis ad dictam mensam archiepiscopalem spectantibus construere seu edificare quoquomodo presumat, nonnulle quoque alie persone ecclesiastice seculares et regulares ac universitates et singulares persone civitatum necnon et castrorum ac villarum diocesis, provincie et partium earundem, qui nomen domini in vacuum recipere non formidant, eidem archiepiscopo in castris, terris, jurisdictionibus, juribus, bonis, decimis et rebus aliis ad mensam predictam spectantibus multiplices molestias inferunt et jacturas. Quare dictus archiepiscopus nobis supplicavit, ut cum valde difficile reddatur eidem pro singulis querelis ad apostolicam sedem habere recursum providere sibi super hoc paterna diligentia dignaremur. Nos igitur etc. (Formlen findes i M. Tangl, Die päpstlichen Kanzleiordnungen von 1200—1500 [Innsbruck 1894] 321—324). Datum Avin. 4. id. dec. anno 10.

127. **10. Dec. 1325.**

Ærkebiskop Karl maa opkræve Subsidier af sit Præsteskab. Bispen i Lybeck, Abbeden i Herrevadskloster og Prioren ved St. Knud i Odense skal hjælpe ham.

Carolo archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Ex tue devotionis provenit meritis, ut votis tuis favorabiliter annuentes illa

te foveamus gratia, quam tuis et ecclesie tue Lundensi fore prospicimus oportunam. Cum itaque, sicut petitio tua nobis exhibita continebat, tam pro tuis quam pro ecclesie tue negotiis et utilitatibus te oportuerit et oporteat multa subire onera expensarum, que absque subditorum tuorum subsidio nequis commode supportare, nos tibi super hiis paterno compatientes affectu et attendentes, quod conveniens est et condignum, quod membra capiti congrua, cum expedit, subventione respondeant indigenti, tuisque supplicationibus inclinati, quod a quibuscunque tibi seu ecclesie tue subditis personis ecclesiasticis petere et exigere hac vice valeas subsidium moderatum fraternitati tue auctoritate apostolica de speciali gratia indulgemus. Datum Avin. 4. id. dec. anno 10.

In e. m. . . episcopo Lubicensi et . . abbati de Heriwadis Lundensis diocesis ac . . priori s. Canuti Othoniensis per priorem soliti gubernari monasteriorum. Ex Caroli etc. usque duximus indulgendum. Quocirca mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios faciatis auctoritate nostra ab eisdem subditis seu personis ecclesiasticis huiusmodi moderatum subsidium eidem archiepiscopo vel procuratori suo infra certum terminum competentem per vos prefigendum eisdem juxta tenorem concessionis nostre huiusmodi exhiberi contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo non obstantibus etc. Datum ut supra.

128. **10. Dec. 1325.**

Den Gæld, som Ærkebiskop Esger uden pavelig Tilladelse har paadraget Lundekirke, fritages Ærkebiskop Karl for at betale.

Universis et singulis judicibus ecclesiasticis, ad quos presentes littere pervenerint. Perficax apostolice sedis auctoritas inter illa, que sub eius in domino dispositione geruntur, equali consideratione discernens sicut ecclesiarum promovere meditatur commoda sic et ipsarum vitare inducitur detrimenta. Sane petitio Caroli archiepiscopi Lundensis Svecie primatis nobis exhibita continebat, quod Esgerus archiepiscopus Lundensis predecessor suus multa contraxit debita cum multis et diversis creditoribus etiam regali dignitate fulgentibus sine auctoritate apostolice sedis, et ecclesiam Lundensem ac successores suos et bona eorum sub gravibus penis fidejussoribus, cautionibus et juramentorum prestationibus ad restitutionem debitorum eorundem in certis terminis faciendam dictis creditoribus obligavit confectis exinde

litteris prefati sui predecessoris sigillo munitis et aliis publicis instrumentis, quodque huiusmodi debita in utilitatem prefate Lundensis ecclesie conversa aliquatenus non fuerunt renuntiando conventionibus judicum et locorum et de una ac duabus dietis constitutionibns omnique beneficio juris canonici et civilis. Quare nobis idem archiepiscopus supplicavit, ut sibi et eidem ecclesie sue in hac parte providere de oportuno remedio dignaremur. Nos itaque attendentes, quod propter prefata debita, ex quo sicut asseritur absque dicte sedis auctoritate contracta fuerunt nec in utilitatem eiusdem ecclesie sunt conversa, obligari successores aliquatenus nequiverunt, ac propterea volentes indempnitati prefati archiepiscopi et dicte eius ecclesie salubriter providere discretioni vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus, quatenus prefatum archiepiscopum ad solutionem talium debitorum compellere nullatenus presumatis. Datum Avin. 4. id. dec. anno 10.

129. **10. Dec. 1325.**

Ærkebiskop Karl faar Lov til i tre Aar at lade Kirker og Kirkegaarde rense og indvie paany ved andre.

Carolo archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Exigentibus tue devotionis meritis votis tuis libenter annuimus et in hiis, que pie desideras, nos tibi favorabiles exhibemus. Cum igitur, sicut ex parte tua fuit propositum coram nobis, sepe contingat ecclesias et cimiteria tue diocesis per effusionem sanguinis vel seminis violari, que reconciliare non potes commode per te ipsum, nobis supplicasti, ut providere tibi super hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos itaque tuis devotis supplicationibus inclinati, ut ecclesias et cimiteria supradicta possis per aliquem sacerdotem ydoneum, quem ad hoc duxeris eligendum, facere reconciliari, quotiens oportunum fuerit, aqua prius per te vel aliquem ipsam catholicam gratiam et communionem sedis apostolice habentem ut moris est benedicta auctoritate tibi presentium concedimus facultatem. Per hoc autem constitutioni, que id per episcopum tantum fieri precipit, nullum aliter volumus prejudicium generari presentibus post triennium minime valituris. Datum Avin. 4. id. dec. anno 10.

130. **18. Dec. 1325.**

Ærkebiskop Karl faar Lov til at rejse hjem, efter at han ved Kurien har modtaget Vielsen og Palliet.

Carolo archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Nuper Lundensi ecclesie tunc vacanti te de fratrum nostrorum consilio prefecimus in archiepiscopum et pastorem curam et administrationem ipsius tibi in spiritualibus et temporalibus committentes tibique subsequenter per Bertrandum episcopum Tusculanum fecimus munus consecrationis impendi. Cum autem postmodum palleum insigne videlicet pontificalis officii fuerit a nobis pro parte tua cum ea qua decuit instantia postulatum, nos palleum ipsum de corpore b. Petri sumptum per Neapoleonem s. Adriani, Jacobum s. Georgii ad Velum Aureum, Bernardum s. Agathe et Bertrandum s. Marie in Aquiro diaconos cardinales tibi fecimus assignari juxta formam, quam ecclesia Romana consvevit in talibus observare, recepto a te postmodum per eosdem cardinales nostro et dicte ecclesie Romane nomine fidelitatis solito juramento. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus apostolice sedis beneplacitis te conformans ad predictam Lundensem ecclesiam cum nostre benedictionis gratia te personaliter conferre procures, sic te in administratione ipsius diligenter et solicite habiturus, ut utilis administratoris industrie non immerito gaudeat se commissam ac fame laudabilis tue odor ex tuis probabilibus actibus latius diffundatur et preter divine retributionis premium nostre benivolentie gratiam et favorem exinde plenius consequaris. Datum Avin. 15. kal. jan. anno 10.

131. **9. Jan. 1326.**

Prælaterne opfordres til at værne Ærkebiskop Karl og dem, han sender med Servispengene til Kurien, mod Ærkebiskop Esgers Kreditorer.

Universis patriarchis, archiepiscopis et episcopis etc., ad quos presentes littere pervenerint. Cum Carolus archiepiscopus Lundensis per creditoribus(!) E[s]ge[r]i archiepiscopi Lundensis proximi predecessoris sui dubitet in suo reditu ad ecclesiam suam Lundensem arrestari et personaliter impediri contra constitutionem Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, quod impedientes illos, qui ad apostolicam sedem veniunt vel recedunt ab ipsa, ipso facto sententiam excommunicationis incurrunt, universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus, quatenus eundem archiepiscopum, cum per loca vestra transitum fecerit, nec non nuntios suos, quos ad eandem sedem cum caritativo servitio camere nostre et sacro collegio cardinalium persolvendo destinabit, non permittatis per eosdem creditores et quoscunque alios aliquatenus impediri nec non eisdem de securo

conducto, cum a vobis illud idem archiepiscopus et eius nuntii duxerint postulandum, pro nostra et apostolice sedis reverentia liberaliter providere velitis, ita quod nos devotionis vestre promptitudinem proinde commendare merito valeamus. Datum Avin. 5, id. jan. anno 10.

132. 9. Jan. 1326.

De verdslige Stormænd opfordres til det samme.

Nobilibus viris universis, principibus, ducibus, marchionibus etc., ad quos presentes littere pervenerint. Cum Carolus archiepiscopus Lundensis etc. ut in proxima superiori usque excommunicationis incurrunt, universitatem vestram rogamus et hortamur attentius, quatenus eundem archiepiscopum, cum per loca etc. ut supra per totum usque in finem. Datum Avin. 5. id. jan. anno 10.

133. 9. Jan. 1326.

Ærkebiskop Karl faar Lov til selv at bortgive de Embeder, han havde, før han blev Biskop, skønt de var blevne ledige ved Pavestolen, og derfor egentlig forbeholdt Paven.

Carolo archiepiscopo Lundensi Svecieque primati. Personam tuam claris tuis exigentibus meritis volumus specialiter honorare, ut per honorem, [qui] tibi exhibitur, aliis valeas providere. Cum itaque beneficia ecclesiastica, que tempore tue promotionis ad ecclesiam Lundensem tunc pastore carentem obtinebas, per huiusmodi promotionem tuam et munus consecrationis apud sedem apostolicam de mandato nostro tibi impensum apud sedem ipsam vacare noscantur ad presens, de quibus nullus preter nos hac vice disponere potest, nos volentes ea te in hac parte gratia prosequi, per quam te reddere aliis valeas gratiosum, fraternitati tue conferendi hac vice omnia beneficia supradicta, etiam si unum illorum dignitas vel personatus existat et curam habeat animarum, singula videlicet ipsorum beneficiorum cum omnibus juribus et pertinentiis suis singulis personis ydoneis, de quibus videbitur tibi, et alia beneficia ecclesiastica se invicem compatientia obtinentibus, et inducendi personas ipsas vel procuratores suos ipsarum nomine per te vel alium seu alios in corporalem possessionem dictorum beneficiorum ac jurium et pertinentiarum ipsarum, et defendendi inductas, amotis quibuslibet detentoribus ab eisdem, ac faciendi ipsas vel dictos procuratores earum nomine ad huiusmodi beneficia, si prebendalia fuerint, in ecclesiis, in qui-

bus ipsa extiterint, in canonicos recipi et in fratres, stallo eis in choro et loco in capitulo cum plenitudine juris canonici assignatis, et ad huiusmodi dignitatem vel personatum, ut est moris, admitti eisque de ipsorum beneficiorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi, necnon contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendi, non obstantibus etc. plenam et liberam concedimus facultatem. Datum Avin. 5. id. jan. anno 10.

134. **23. Jan. 1326.**

Kong Christoffer og hans Embedsmænd skal respektere Lundekirkens Friheder og tilbagegive den Hammershus og Bornholm.

Christophoro regi Dacie. Tenemur ex caritatis affectu te fili carissime paternis inducere monitis, ut pro reverentia nostra et apostolice sedis ac Romane universalis matris ecclesie singulas ecclesias, alias venerabiles utique dei domos et ministros ipsarum sic in justitia maxima, cui prestanter astringeris, regali brachio protegas, quod tibi tam ad salutem profecisse quam famam merito recognoscas. Sane miranter accepimus, quod nonnulli officiales regni tui tuis in hac parte non servientes commodo nec honori libertates ecclesie aliaque privilegia Lundensis ecclesie multis profecto et variis meritis comparata non servant, suos redditus et jura diminuunt, imponunt clero ipsius ecclesie tallias aliaque onera graviora, castrum quoque ac terram Berendeholm(!) ad eandem ecclesiam Lundensem pleno jure spectantia occupata indebite detinent, de quorum jactura et injuria pariter eo plus ipsa dolet ecclesia quo majora in illis velut in facultatibus eius precipuis pati compellitur detrimenta. Quia igitur fili carissime te plurimum deo, nobis et dicte sedi ac eidem ecclesie Romane gratificas, si dictas ecclesias et ministros earum regia protectione defendas, nec decet excellentiam regiam in divine majestatis offensam, nostram et dicte sedis ac eiusdem ecclesie in anime tue periculum et eiusdem honoris tui dispendium talia sustinere, magnificentiam tuam rogamus et hortamur attente, teque nichilominus in tuorum remissionem peccaminum obsecramus, quantum affectuose possumus in domino Ihesu Christo, quatinus prefatos officiales tuos, quod ab huiusmodi talliarum et onerum impositione desistant, oportune compescas libertates et privilegia insuper Lundensis ecclesie memorate, quantum in te fuerit, per eos observari facias illibate, predicta quoque castrum et terram sibi manu restitui facias liberali, preterea tam Carolum eiusdem

ecclesie presulem quam ipsam ecclesiam et prefatum eius clerum eorumque bona, jura, redditus, homines et vasallos sic pro nostra et dicte sedis reverentia regio favore commendatos habeas, et propitiatione favorabili prosequaris, quod injurie sublata materia et grata de te commendatione que convenit subsecuta super hiis preter divine retributionis meritum prosequamur celsitudinem regiam dignis in domino actionibus gratiarum. Datum Avin. 10. kal. feb. anno 10.

135. 28. Feb. 1326.

Biskop Jens Hind af Roskilde betaler det pavelige Kammer 500 Gylden. (Se Nr. 109, 2. Aug. 1323).

136. 15. Marts 1326.

Biskop Jens Hinds Undskyldning, fordi han har været ved Kurien uden at besøge Paven, kendes for god.

Johanni episcopo Roskildensi. Fraternitatis tue litteris solita benignitate receptis et consideranter attentis causis, que de curia nobis invisis te pridem recedere compulerunt, excusatum te frater de recessu habemus huiusmodi veluti quem nec [!] reputamus tua de notione pensata voluntatis arbitrio sed necessitatis imperio taliter dicessisse. Ceterum non ignores, quod petitiones pro parte tua per ipsarum litterarum nuntium nobis exhibitas prout decenter cum deo potuimus ad exauditionis effectum duximus admittendas. Datum Avin. id. mart. anno 10.

137. 9. Juni 1326.

Biskop Jens Hind faar efter Ansøgning Lov til at bortgive Dekanatet i Roskilde, som blev ledigt ved Pavestolen ved hans Udnævnelse til Biskop.

x
x
x

Johanni episcopo Roskildensi. Personam tuam nobis et apostolice sedi devotam eo libentius honoribus attollimus et gratiis honoramus, quo maioribus virtutum titulis fore dinoscitur insignita. Cum itaque canonicatus et prebenda ac decanatus, cui cura imminet animarum, quos tu olim canonicus et decanus ecclesie Roskildensis tempore promotionis per nos facte de te ad eandem ecclesiam tunc vacantem in prefata ecclesia obtinebas, per huiusmodi promotionem tuam ac consecrationis munus apud sedem apostolicam tibi de mandato nostro impensum apud sedem eandem vacare noscantur ad presens, nullusque preter nos de dic-

tis canonicatu et prebenda ac decanatu hac vice disponere possit, nos volentes eandem personam tuam ea gratia prosequi favorabiliter in hac parte, per quam possis alii te reddere gratiosum, ac de circumspectione tua specialem in domino fiduciam obtinentes tuis supplicationibus inclinati fraternitati tue conferendi eadem vice auctoritate apostolica dictos canonicatum et prebendam ac decanatum alicui persone ydonee, de qua tibi videbitur expedire, plenam et liberam concedimus facultatem. Datum Avin. 5. id. jun. anno 10.

138. **9. Juni 1326.**

Biskop Jens Hind faar Tilladelse til at bortgive det Kanonikat og Præbende i Roskilde, som blev ledig ved Pavestolen ved Olavs Valg til Biskop i Reval.

Johanni episcopo Roskildensi. Personam tuam nobis et apostolice sedi devotam etc. som i det foregaaende med de selvfølgelige Ændringer. Datum Avin. 5. id. jun. anno 10.

139. **11. Juli 1326.**

Henrik Visbeke faar et Kanonikat i Slesvig.

I
I ≡
X X

Hinrico de Visbeke canonico Slesvicensi. Clara virtutum studia etc. canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus, non obstante, quod in ecclesia Caminensi canonicatum et prebendam ac parrochialem ecclesiam in Stabenhaghen Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. Volumus autem, quod dictam parrochialem ecclesiam omnino dimittere tenearis. Datum Avin. 5. id. jul. anno 10.

In e. m. . . preposito in Segheberghe Lubicensis diocesis ac . . decano et . . scolastico Lubicensis ecclesie. Datum ut supra.

140. **21. Aug. 1326.**

Prædikebrødrene i Provinsen Dacia faar uden Hensyn til deres Ordensregler Lov til at spise Kød paa de samme Tider, som andre Katoliker sammesteds; den Føde, de faar, naar de er udenfor deres Klostre for at prædike og yde Sjælesorg, er nemlig saa daarlig.

. . priori provinciali et fratribus ordinis predicatorum provincie Dacie. Presignis ordinis etc. (Dipl. Norv. VII 128 f.). Datum Avin. 12. kal. sep. anno 10.

141. **3. Sept. 1326.**

Henrik Fredagh eller Fredangh faar et Kanonikat i Roskilde.

Henrico Fredagh alias dicto Fredangh canonico Roskildensi. Laudabile testimonium etc. canonicatum ecclesie Roskildensis tibi conferimus, non obstante quod in Lundensi et Werdensi Coloniensis diocesis ecclesiis canonicatus sub expectatione prebendarum a sede apostolica, ut asseris, impetrasti. Datum Avin. 3. non. sep. anno 11.

In e. m. . . decano Engolismensi et . . preposito ac . . archidiacono Lundensi Coloniensis diocesis. Datum ut supra.

142. **2. Dec. 1326.**

Biskop Jens Hind faar Lov til af sine Præster at opkræve Subsidier, som skal beregnes efter Kaldets Størrelse.

Johanni episcopo Roskildensi. Ex tue devotionis etc. (Ny k. Sl. IV 194 f.). Datum Avin. 4. non. dec. anno 11.

In e. m. . . decano et . . cantori ac . . sacriste ecclesie Roskildensis. Datum ut supra.

143. **2. Dec. 1326.**

Jens Bruun fra Nyborg faar et Kanonikat i Ribe.

Johanni Bruun de Nyborgh canonico Ripensi. Laudabilia tue merita etc. canonicatum ecclesie Ripensis tibi conferimus, non obstante quod quoddam altare, cuius fructus 20 flor. auri de Florentia ut asseris valorem annuum non excedunt, in prefata ecclesia nosceris obtinere. Volumus autem, quod dictum altare omnino dimittere tenearis. Datum Avin. 4. non. dec. anno 11.

144. **2. Dec. 1326.**

Ærkebiskop Karl faar Kvittering for at have betalt første Halvdel af Servispengene til det pavelige Kammer, og den Ekskommunikation, hvori han var falden, fordi han ikke havde betalt i rette Tid, hæves.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre etc., quod Carolus archiepiscopus Lundensis pro parte sui communis servitii, in quo etc., 1000 flor. auri prefate camere et pro 4 servitiis etc. 210 flor. auri 16 sol. et 8 den. vien. etc. per manus magistri Guodofredi Gerlaci canonici Lundensis solvi fecit. De quibus etc. Ceterum eundem archiepiscopum ab excommunicationis, suspensionis et interdicti sententiis, reatu perjurii et penis aliis, quas quodve pro eo incurrisse dinoscitur, quod dictam pecuniam in statuto sibi termino non persolvit,

misericorditer duximus absolvendum. In cuius [testimonium presentes litteras fieri fecimus et sigilli camerariatus nostri appensione muniri]. Datum Avin. die 2. mensis dec. anno supradicto [1326]. (Oblig. 9. fol. 50).

145. 28. Dec. 1326.

Ærkebiskoppen i Lund opfordres til at hjælpe Bispen i Roskilde med Opkrævningen af Subsidierne.

. . archiepiscopo Lundensi. Habet pro parte etc. (Ny k. Sl. IV 195 f.). Datum Avin. 5. kal. jan. anno 11.

146. 23. Jan. 1327.

Ærkebiskop Karl faar efter Ansøgning Lov til at hæve første Aars Indtægt af de Embeder i hans Stift, som er ledige eller som vil blive ledige i det kommende Aar fra Dato at regne.

Carolo archiepiscopo Lundensi Svecieque primati. Sincere devotionis affectus, quem ad nos et Romanam ecclesiam habere dinosceris, promeretur, ut illa tibi favorabiliter concedamus, que tuis et ecclesie tue Lundensis necessitatibus fore credimus oportuna. Sane tua nuper nobis exhibita petitio continebat, quod tu pro juribus ecclesie tue Lundensis recuperandis et defendendis multipliciter gravaris onere expensarum; quare nobis supplicasti, ut providere tibi et eidem ecclesie super hiis de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur tam tibi quam eidem ecclesie pio compatientes affectu ac volentes tibi et prefate ecclesie de alicuius subventionis auxilio providere fraternitati tue percipiendi et levandi per te vel alium seu alios omnes fructus, redditus et proventus primi anni omnium et singulorum beneficiorum ecclesiasticorum tue diocesis nunc vacantium et imposterum usque ad annum a dato presentium computandum vacaturorum ibidem ipsosque in ipsius ecclesie necessitates convertendi, quibuscunque statutis et consvetudinibus contrariis nequaquam obstantibus, plenam et liberam concedimus tenore presentium facultatem. Datum Avin. 10. kal. feb. anno 11.

147. 7. Feb. 1327.

Ærkebiskoppen i Lund skal dispensere Præstesønnen Johannes Truelsen, Klerk i Aarhus Stift, for uægte Fødsel, og derefter indføre ham i det Kanonikat i Aarhus, som den ved Kurien afdøde Herman, kaldet Femerns Provst, havde haft.

x
x
x

. . archiepiscopo Lundensi. Ex parte Johannis Thrugilli clerici Arusiensis diocesis fuit nobis supplicatum, ut cum eo super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta, quod huiusmodi non obstante defectu possit ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam habeat animarum, dispensare de speciali gratia dignaremur. De tua igitur circumspectione plenam in domino fiduciam obtinentes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus consideratis diligenter circumstantiis universis, que circa ydoneitatem persone fuerint attendende, si dictum Johannem inveneris non esse paterne incontinentie immitatorem sed bone conversationis et vite aliasque existat ydoneus ad huiusmodi dispensationis gratiam obtinendam, super quibus tuam intendimus conscientiam honerare (!), cum eo, ut impedimento huiusmodi non obstante possit ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam habuerit animarum, apostolica auctoritate dispenses, prout secundum deum anime sue saluti videris expedire, et nichilominus cum canonicatus et prebenda, quos quidam Hermannus dictus Prepositus Ymbrie canonicus ecclesie Arusiensis in dicta ecclesia Arusiensi, dum viveret, obtinebat, per ipsius obitum, qui dudum apud sedem apostolicam diem clausit extremum, vacare noscantur ad presens, de quibus nullus preter nos hac vice disponere potuit neque potest [etc.], nos volentes personam dicti Johannis, si te contigerit cum eo ut premittitur dispensare, suorum laudabilium meritorum intuitu, super quibus apud nos fidedigno testimonio commendatur, uberiori gratia prosequi et favore dictos canonicatum et prebendam sic vacantes eidem Johanni vel procuratori suo eius nomine eadem auctoritate post huiusmodi dispensationem conferre et assignare procures. Datum Avin. 7. id. feb. anno 11.

148. **7. Feb. 1327.**

Bispen i Slesvig skal dispensere Præstesønnen Johannes Pedersen, Klerk i Slesvig Stift, for uægte Fødsel, saa han kan faa Adgang til alle kirkelige Embeder.

x
x

. . episcopo Slesvicensi. Ex parte Johannis Petri clerici tue diocesis fuit nobis supplicatum, ut cum eo super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta, quod huius-

modi non obstante defectu possit ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam habeat animarum, dispensare de speciali gratia dignaremur. De tua igitur circumspectione [etc.] Datum Avin. 7. id. febr. anno 11.

149. **7. Feb. 1327.**

Sognepræsten Peder Jensen, der som Søn af en Diakon én Gang har faaet Dispens for uægte Fødsel og Lov til at modtage et Sogneembede, faar nu Lov til at modtage et nyt Embede.

x
x

Petro Johannis presbitero Roskildensis diocesis. Etsi geniti ex copula, quam fedus matrimonii non excusat, illegitimi censentur, illis tamen, qui geniture maculam per honestatem morum, studium laudabilis conversationis et vite aliarumque virtutum merita satagunt abolere, tamquam a domino gratiam consecutis libenter apostolice munificientie januam aperimus eosque benigne prosequimur prerogativa favoris et gratie specialis. Hinc est, quod sicut petitio pro parte tua nobis exhibita nuper continebat, dudum super defectu natalium, quem patiaris de diacono genitus et soluta, quod eo non obstante posses ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiam si curam animarum haberet, tecum exstitit auctoritate apostolica dispensatum, cuius dispensationis vigore quandam parrochialem ecclesiam fuisti canonice assecutus. Cum autem eundem defectum natalium claris tuarum virtutum meritis sicut accepimus recompenses redimens favore virtutum, quod ortus odiosus ademit, nos volentes personam tuam propter hoc et alia tue probitatis merita specialis prosequi prerogativa favoris et gratie amplioris tuis supplicationibus inclinati tecum, ut preter dictam parrochialem ecclesiam, quam obtines, unum aliud beneficium ecclesiasticum, si tibi aliter canonice conferatur, libere recipere et una cum eadem parrochiali ecclesia licite retinere valeas, eodem defectu et qualibet constitutione contraria nequaquam obstantibus, de uberioris dono gratie dispensamus. Datum Avin. 7. id. feb. anno 11.

150. **12. Juni 1327.**

Den kølnske Kannik Herman Fredangh eller Fridach faar et Kanonikat i Roskilde.

Hermanno dicto Fredangh alias Fridach canonico Roskildensi. Apostolice sedis benignitas etc. canonicatum ecclesie Roskildensis tibi conferimus. Non obstante quod in ecclesia s. An-

dree Coloniensis canonicatum sub expectatione prebende nosceris obtinere. Datum Avin. 2. id. jun. anno 11.

In e. m. . . archiepiscopo Arelatensi et . . preposito et . . archidiacono ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

151. **16. Sep. 1327.**

Sognepræst i Hygum(?) og Kannik i Ribe, Peder Thuresen, faar Løfte om et Prælatur sammesteds.

Petro Thuronis de Dacia canonico Ripensi. Laudabile testimonium etc. Volentes itaque tibi huiusmodi meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem teque in ecclesia Ripensi, cuius existis canonicus, amplius honorare, dignitatem, etiam si ad eam consveverit quis per electionem assumi, dummodo huiusmodi dignitas post episcopalem maior in eadem ecclesia non existat, si qua in dicta ecclesia vacat ad presens vel cum vacaverit, quam per te vel procuratorem tuum ad hoc specialiter constitutum infra unius mensis spatium, postquam tibi vel eidem procuratori vacatio illius innotuerit, duxeris acceptandam, conferendam tibi post acceptationem huiusmodi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus. Non obstante quod in eadem ecclesia Ripensi canonicatum et prebendam et curatam ecclesiam Hyking Ripensis diocesis nosceris obtinere. Volumus autem quod postquam vigore presentis gratie huiusmodi dignitatem fueris pacifice assecutus prefatam curatam ecclesiam, quam ut predicitur obtines quamque extunc vacare decernimus, omnino dimittere tenearis. Datum Avin. 16. kal. oct. anno 12.

In e. m. . . episcopo Parisiensi et . . Lundensis et . . Slesvicensis ecclesiarum prepositis. Datum ut supra.

152. **28. Sep. 1327.**

Paven stadfæster Hertug Eriks Overdragelse til Løgumkloster af Patronatsretten til St. Laurentiuskirken i Bredevad.

Abbati et conventui monasterii Loci dei Cisterciensis ordinis Ripensis diocesis. Cum a nobis petitur etc. (Langebek, Scriptores VIII 187). Datum Avin. 4. kal. oct. anno 12.

153. **10. Nov. 1327.**

Nicolaus Ludolphi faar et Kanonikat i Slesvig.

Nicolao quondam Ludolphi dicti Theolonarii Lubicensis canonico Slesvicensi. Attributa tibi merita probitatis etc. canonica-

tum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus. Datum Avin. 4. id. nov. anno 12.

In e. m. . . archiepiscopo Bremensi et . . Bremensis et . . Tullensis ecclesiarum scolasticis. Datum ut supra.

154. **2. Dec. 1327.**

Sognepræst i Fuglie (Fuglhøge) Aage Gotskalksen faar et Kanonikat i Lund.

Achoni Gothscalci presbitero canonico Lundensi. Meritis tue probitatis etc. canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus. Non obstante quod beneficium curatum in Fughleghote Lundensis diocesis, cuius fructus 20 flor. auri valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, nosceris obtinere. Datum Avin. 4. non. dec. anno 12.

In e. m. . . archiepiscopo Ebredunensi et . . episcopo Ripensi ac . . decano ecclesie Roskildensis. Datum ut supra.

155. **24. Dec. 1327.**

Ærkebiskop Karl faar Kvittering for at have betalt sidste Halvdel af Servispengene til det pavelige Kammer.

Universis [presentes litteras inspecturis] Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Carolus archiepiscopus Lundensis pro complemento sui communis servitii, in quo erat etc., 1000 flor. auri prefate camere et pro quattuor servitiis etc. 210 flor. auri 16 sol. et 8 den. vien. clericis etc. per manus magistri Godiquini canonici Lundensis debito tempore solvi fecit. De quibus etc. Datum Avin. die 24. dec. anno supradicto [1327]. (Oblig. 9 fol. 73).

156. **28. Dec. 1327.**

Ærkebispen i Lund skal indsætte Sortebroder Egisl Birgersson til Medhjælper for den alderdomssvækkede Biskop Israel i Vesteraas.

. . archiepiscopo Lundensi. Inter cetera etc. (Dipl. Svec. IV 39 f.). Datum Avin. 5. kal. jan. anno 12.

157. **13. Jan. 1328.**

Ærkebispen i Lund skal stævne for Retten og straffe de to Adelsmænd fra Ribe Stift, Jakob Rozstach og Aage Esbernsen, som havde overfaldet og udplyndret den svenske Sortebroder Egisl Birgersson under hans Rejse til Rom.

X

. . archiepiscopo Lundensi. Exigit justitie debitum etc. (Ny k. Sl. IV 196 f.). Datum Avin. id. jan. anno 12.

158. **12. Feb. 1328.**

Ærkebispen i Lund skal modtage Biskop Niels af Børglums Afskedsbegæring og give ham Lov til at gaa ind i Dominikanerordenen; han skal gøre Forslag om hans Efterfølger, som Paven da vil udnævne.

. . archiepiscopo Lundensi. Cum sicut accepimus etc. (Ny k. Sl. IV 197 f.). Datum Avin. 2. id. feb. anno 12*).

159. **12. Feb. 1328.**

Ærkebispen i Lund skal gøre en Indstilling til Paven om Pensionen til Biskop Niels af Børglum.

. . archiepiscopo Lundensi. Nuper fidedigna etc. (Ny k. Sl. IV 198 f.). Datum Avin. 2. id. feb. anno 12.

160. **11. Maj 1328.**

Dekanen i Roskilde skal skaffe tilbage til St. Claraklostret sammesteds det Gods, som med Urette er kommen bort fra det.

. . decano ecclesie Roskildensis. Ad audientiam nostram etc. (Repertorium I 247). Datum Avin. 5. id. maii anno 12.

161. **31. Aug. 1328.**

Se Nr. 158 og 159.

162. **22. Sept. 1328.**

Biskop Johannes Bokholt af Slesvig skal give Præstesønnen Andreas de Gerding Dispens for uægte Fødsel, saa han kan faa Adgang til kirkelige Embeder.

Johanni episcopo Slesvicensi. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 202). Datum Avin. 10. kal. oct. anno 13.

163. **22. Sept. 1328.**

Navne Pedersen faar et Kanonikat i Slesvig.

Naunoni nato Petri proconsulis civitatis Slesvicensis canonico Slesvicensi . . . . canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 202). Datum Avin. 10. kal. oct. anno 13.

164. **22. Sept. 1328.**

Biskop Johannes Bokholt af Slesvig faar Lov til i tre Aar at lade Kirker og Kirkegaarde rense og indvie paany ved en anden.

Johanni episcopo Slesvicensi. Tue devotionis precibus etc. Datum Avin. 10. kal. oct. anno 13.

---

*) Dette og det følgende Brev udstedes paany 31. Aug. 1328. (Datum Avin. 2. kal. sep. anno 12).

165. **23. Dec. 1328.**

Sognepræsten i Bylderup, Bo Ricquardsen, faar et Kanonikat i Ribe.

Boetio Ricquardi canonico Ripensi . . canonicatum ecclesie Ripensis tibi conferimus. Non obstante quod parrochialem ecclesiam in Bjoldorp Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 203). Datum Avin. 10. kal. jan. anno 13.

In e. m. . . abbati monasterii Loci dei Ripensis diocesis et . . preposito Slesvicensi ac magistro Buxolo de Parma. Datum ut supra.

166. **9. Feb. 1329.**

Alver Henriksen faar et Kanonikat i Lund.

Alvero nato Hinrici Alveri canonico Lundensi. Attributa tibi merita probitatis etc. canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus. Datum Avin. 5. id. feb. anno 13.

In e. m. . . episcopo Arosiensi et . . s. Theofredi ac . . de Sora monasteriorum abbatibus Aniciensis et Roskildensis diocesium. Datum ut supra.

167. **27. Feb. 1329.**

Efter en Fremstilling af, hvorledes Fru Valborg havde maattet kæmpe for at bevare sit Gods, som hun havde testamenteret til Oprettelse af et Nonnekloster i Upabeer (Opager?) paa Lolland, og hvorledes hun personlig havde ført sin Sag ved Kurien mod Peder Vendelbo og endelig vundet den, befaler Paven Abbeden for Holme Kloster og Prioren og Provsten i Odense i hans Navn at overgive alt Fru Valborgs Gods til Abbeden i Sorø, som da skal sørge for, at Klostret oprettes i Overensstemmelse med hendes Villie.

Gratis pro deo.

. . abbati monasterii de Insula dei Othoniensis diocesis et . . priori ac . . preposito ecclesie Othoniensis. Debitum et meritorium fore dinoscitur sacram religionem oportunis fovere favoribus, eius incrementum prosequi ac testamentarias aliasque pias voluntates exequi defunctorum. Dudum siquidem quondam Walburgis, relicta quondam Ottonis dicti Fogat armigeri vidua Othoniensis diocesis, dum viveret, zelo fidei et devotionis accensa ad honorem dei et b. Marie virginis gloriose, pium devotumque habens propositum fundandi et dotandi de bonis suis quoddam monasterium Cisterciensis ordinis in curia sua in Upabeer in Lalandia dicte diocesis quoddam altare fecit erigi in dicta curia canonice et in eo divina officia celebrari seque devovit in eodem monasterio perpetuo servituram et ad opus ipsius monasterii fundandi et dotandi obtulit, dedit et imperpetuum applicavit omnia bona

immobilia, que per successionem quondam Johannis filii sui sibi obvenerant et que ipsa possidebat, que subsequenter suis propriis vocabulis exprimuntur, videlicet dictam curiam et quattuor alios fundos ibidem, in Kardorp quattuor fundos et in Akceby unam curiam et inibi alios duos fundos, in Gloslund unum fundum et unam curiam, in Stythceby*) unum fundum, in Tiliz quattuor fundos, in Trucelsby tres fundos, in Alstorp unam curiam, in Tiirstath duos fundos, in Asköö unum fundum, in Erixstorp duas curias et ibi alios duos fundos, in Litlæmærret tres fundos, in Pathorp duos fundos, in Gamælöstoftæ unum fundum, in Bokæslæt unum fundum, in Armingh unam curiam et duos fundos, in Donmar unum fundum, in Orte unam curiam, in Gloslund unam curiam et in Ströuby unam curiam cum agris, pratis, silvis, molendinis, piscariis aquarum decursibus et ipsorum attinentiis universis, ac loci diocesanus eidem vidue licentiam prestitit suumque consensum adhibuit. In predictis prefata insuper vidua voluit, quod monasterium ipsum institutis in eo monialibus et prefecta eis priorissa in eo domino servituris sub cura et obedientia . . abbatis monasterii de Sora eiusdem ordinis Roskildensis diocesis, qui esset pro tempore, velut patrisabbatis perpetuo haberetur. Quoque Ericus Danorum Sclavorumque rex supradictis omnibus et singulis pro parte dicte vidue sibi expositis oblationem et donationem huiusmodi per ipsam viduam de dictis bonis dicto monasterio fundando et dotando factas ratificavit expresse ac eas auctoritate regia confirmavit necnon immunitatis et libertatis privilegium cum premissa expressione bonorum eorundem auctoritate prefata duxit eidem fundando et dotando monasterio concedendum. Sed antequam monasterium ipsum fundatum ac priorissa et moniales predicte in illo institute forent juxta instituta et observantias ordinis antedicti, predicta vidua ad nostram presentiam accedente ac intimante nobis, quod ipsa dictum monasterium, quod tamen nondum fundatum erat, ad honorem dei et eiusdem virginis in suo proprio solo situm in diocesi Othoniensi prefata fundarat ipsaque bona illi obtulerat, dederat et imperpetuum applicarat seque devoverat ibidem domino perpetuo servituram, et quod postmodum cum pretextu quorundam debitorum, que dictus filius suus nomine quondam Martini dicti Duua militis eiusdem Othoniensis diocesis, cuius obsequiis idem filius, dum viveret, inheserat, contraxisse diceba-

*) eller Stytheby.

tur, idem monasterium, quod tamen nondum ut premittitur fundatum erat, ad instantiam creditorum, quibus debebantur debita ipsa, que dictus miles asserebatur recognovisse ante suum obitum esse sua, in bonis predictis graviter vexaretur, et quod dictus rex oblationem et donationem huiusmodi ratificarat expresse dictumque privilegium concesserat, ut prefertur, quodque demum eodem rege sublato de medio ipsoque monasterio, quod tamen nondum ut prefertur fundatum erat, dicta bona jure suo, ut ipsa dicebat, pacifice possidente dicti creditores in bonis eisdem sic dedicatis per potentiam et impressionem curie secularis appellatione seu provocatione per dictam viduam, quantum in ea fuerat et eo modo quo melius sciverat et potuerat, in suo vulgari ydiomate propter hoc ad sedem apostolicam interjecta indebite presumpserant et presumebant bona occupando et distrahendo predicta monasterium ipsum, quod nondum fundatum erat, ut predicitur, multipliciter molestare, nobisque supplicante per nos super hoc de oportuno remedio provideri, nos quondam Nicolao Sigwasti canonico Upsalensi et quibusdam aliis suis in hac parte collegis dedimus per nostras litteras inter cetera in mandatis, ut super predictis per ipsam viduam nobis intimatis simpliciter, summarie ac de plano et sine strepitu figuraque judicii vocatis, qui evocandi forent, se diligentius informantes exhiberent dicto monasterio, quod eadem vidua fundatum et dotatum esse dicebat, cum tamen non esset, celeris justitie complementum, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Deinde vero prefata vidua nobilem virum Petrum Vendelbo militem Burglanensis diocesis regium marescallum, qui, antequam dicta vidua potuisset dictis Nicolao et collegis vel eorum alicui dictas litteras presentare, dictam viduam supra dictis bonis, que ipsa pro fundando et dotando dicto monasterio possidebat, temeritate propria spoliarat eamque illis tenebat indebite et notorie spoliatam, fecit de facto coram . . episcopo Othoniensi, cui dictus Nicolaus solus prout ex forma dictarum litterarum alias poterat in huiusmodi negotio procedens vices suas in hac parte etiam de facto commiserat, donec eas ad se duceret revocandas, ad judicium evocavit, et tandem, cum fuisset ad aliquos actus coram dicto episcopo in huiusmodi appellationis causa similiter de facto processum, dictus miles ex quodam gravamine sibi ab eodem episcopo ut dicebat illato modo simili de facto ad dictam sedem vocem appellationis emisit, nosque causam huiusmodi appellationis et negotii principalis, cum etiam partes ipse

apud dictam sedem presentes existerent, ad instantiam ipsius militis magistro Oliverio de Cerzeto canonico Eduensi capellano nostro et apostolici palatii auditori causarum audiendam commisimus et fine debito terminandam, coram quo Thorberno rectore ecclesie de Ouetherhe (?) Lundensis diocesis procuratore dicti militis procuratoris nomine pro eo ac predicta Walburgi pro se ipsa in judicio comparentibus et a dictis procuratore et Walburgi libellis oblatis, dicta Walburgi in huiusmodi suo libello proponente ac dicente, quod ipsa possidente supranominata bona sua, que in eodem suo libello etiam nominatim exprimebat et sua esse dicebat, idem miles eam possessione ipsorum bonorum injuste spoliarat et spoliari mandarat ac spoliationem huiusmodi ratam habuerat, ac petente eadem bona sibi restitui per eundem militem et per dictum auditorem decerni et declarari ad dictam viduam bona pertinere prefata ipsumque militem seu legitimam personam intervenientem pro eo ad restitutionem dictorum bonorum cum fructibus inde perceptis et percipiendis faciendam ipsi vidue condempnari seque restitui et reintegrari ad possessionem bonorum eorundem ac etiam expensas per eam factas in causa ipsa restitui, et cum subsequenter vacationes de mandato nostro fuissent indicte, nos ad supplicationem eiusdem vidue commisimus auditori predicto, ut vacationibus huiusmodi nequaquam obstantibus in dicta causa simpliciter et de plano sine strepitu et figura judicii procederet et faceret partibus ipsis justitie complementum, dictisque procuratore ac Walburgi coram eodem auditore postea in judicio constitutis necnon ab eis de calumpnia et veritate dicenda prestitis juramentis datis, pro parte ipsius Walburgis quibusdam positionibus et ad ipsarum aliquas responsionibus subsecutis ac etiam productis, pro parte dicte Walburgis quibusdam instrumentis publicis apostolicis et aliis litteris autenticis, actis, juribus et munimentis, quibus volebat in huiusmodi causa uti, parte altera positiones aliquas seu quicquam pro se producere vel contra huiusmodi producta dicere non curante, in terminis successive ad singulos actus huiusmodi ipsis partibus assignatis, procurator prefatus Ferrandum Johannis procuratorem suum dicta Walburgi presente constituit apud acta, eadem Walburgi Recuperum de s. Geminiano altera parte presente procuratorem suum constituente similiter apud acta, dictusque auditor ad instantiam ipsius Recuperi eundem Ferrandum ad concludendum in causa ipsa vel dicendum causam rationabilem, quare concludi non deberet, in ea per certum cursorem nostrum

coram se citari fecit ad terminum peremptorium competentem, in quo dicto Recupero coram eo in judicio comparente et ipsius Ferrandi non comparentis contumaciam accusante ac petente in causa ipsa concludi prefatus auditor reputans dictum Ferrandum quoad actum huiusmodi merito contumacem cum eodem Recupero pro parte sua in causa concludente predicta conclusit et habuit pro concluso, dictisque Recupero et Ferrando coram ipso postmodum in judicio constitutis ad suam in dicta causa diffinitivam sententiam audiendam statuit peremptorie certam diem, in qua eisdem Ferrando et Walburgi coram eo in judicio comparentibus dictaque Walburgi sententiam ferri cum instantia postulante prelibatus auditor visis inspectis ac discussis diligenter et plene recensitis omnibus et singulis coram eo in causa huiusmodi actis habitis et productis factaque super hiis omnibus coauditoribus suis dicti palatii relatione plenaria et fideli ac intra se et cum peritis deliberatione super illis habita diligenti de ipsorum coauditorum consilio et assensu sententialiter et diffinitive pronuntiavit, decrevit et declaravit predictam Walburgim restituendam et reintegrandam esse ad possessionem bonorum eorundem plene, libere et cum effectu ipsamque ad ea, quantum potuit, restituit et reintegravit dictumque Ferrandum nomine supradicti militis et per eum dictum militem in persona ipsius Ferrandi in fructibus per eum ex dictis bonis perceptis necnon in dampnis, que incurrit dicta Walburgis ac expensis pro parte sua in hac et pro ea lite legitime factis merito condempnavit sibi taxatione ipsarum expensarum imposterum reservata, prout in instrumento publico inde confecto dicti auditoris sigillo munito plenius continetur. Ceterum post dictam sententiam, que nulla provocatione suspensa in rem transiverat judicatam, decurso certi temporis spatio memorata Walburgis apud sedem constituta predictam condens in sua ultima voluntate testamentum recognovit et confessa extitit sua sponte, quod omnia bona supradicta nominatim expressa in privilegio supradicto antea, dum mente atque corpore sana foret, pro fundando et dotando monasterio monialium prelibato in honorem dei et eiusdem virginis, quod sub obedientia dicti abbatis existeret, ex pia devotione donaverat et duxerat assignanda et in eodem testamento dicta bona tanquam ecclesiastica effecta cum omni ratione ac jure, quibus sibi quesita fuerant et ea tenuerat, necnon fructibus a dicto milite perceptis ex illis a tempore huiusmodi mote litis expensis et dampnis sibi adjudicatis per eandem sententiam ordinationi et dispositioni ac defensioni nostre

et ecclesie Romane reliquit atque commisit, ac nos executorem super hiis constituit, nobisque devote supplicavit, ut eadem bona in ordinationem et defensionem nostram dignaremur assumere, ipsamque sententiam juxta eius devotum propositum ad opus eiusdem monasterii fundandi et dotandi executioni debite demandare prout apparet legitimo documento. Nos igitur juxta piam intentionem et devotam supplicationem huiusmodi prefate Walburgis volentes, prout etiam rationi et pietati congruit, pro eodem monasterio fundando et dotando prefatam sententiam effectui debito mancipari discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel per alium seu alios bona predicta nostro et eiusdem ecclesie Romane nomine predicto abbati de Sora ea recepturo ad opus supradicti monasterii fundandi et dotandi vel procuratori suo ad hoc ab eo legitime constituto auctoritate nostra assignare curetis inducentes ipsum abbatem vel dictum procuratorem ab eo ut prefertur constituendum nomine restitutionis et reintegrationis in corporalem possessionem eorundem bonorum, jurium et pertinentium ipsorum, prout dicta Walburgis ad possessionem ipsam restitui et reintegrari, si viveret, debuisset, amoto dicto milite penitus ab eisdem et inductum etiam defendatis, quemadmodum ipsa Walburgis, si ut predicitur viveret, restituta et reintegrata defendenda existeret, ac facientes eidem abbati vel illi seu illis, quem vel quos ipse ad gubernationem dictorum bonorum duxerit deputandum vel deputandos, de ipsorum bonorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi ac de supradictis fructibus a dicto milite perceptis ex bonis eisdem et huiusmodi dampnis eidem abbati vel procuratori suo pro eo juxta ipsius instrumenti condempnationis tenorem plenam et debitam satisfactionem impendi, prout facienda foret eidem Walburgi, si ageret in humanis, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Datum Avin. 3. kal. mart. anno 13.

168. 2. Juni 1329.

Abbeden for Cismar Kloster skal sammen med Thesaurarius og Kantoren i Lybeck skaffe Cisterciensermunkene fra Knardrup deres Kloster og deres Gods tilbage. Barnum, Søn af Erik til Skarresøholm, Hallands Hertug, havde nemlig bemægtiget sig Klostret og udjaget Munkene, og efter dennes Død tog hans Enke og Ridderen Ingvar Hjort Klostret i Besiddelse, og nogle andre Lægmænd tog Byen Søsum og andet af Klostrets Gods og Ejendele.

. . abbati monasterii de Cismaria Lubicensis diocesis et . . thesaurario ac . . cantori ecclesie Lubicensis. Ex conquestione etc. (Ny k. Sl. IV 199 f.). Datum Avin. 4. non. jun. anno 13.

169. 5. Aug. 1329.

Ærkebiskop Karl af Lund, Jens Nyborg og Peter Gervasii skal som pavelige Nuntier indsamle Resten af den i Vienne udskrevne Seksaarstiende.

Carolo archiepiscopo Lundensi et Johanni Nyborgh de ordine fratrum predicatorum penitentiario nostro ac Petro Gervasii canonico ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntiis. Dudum Clemens papa V predecessor noster ad terram sanctam pium gerens compassionis affectum decimam omnium proventuum ecclesiasticorum ubicunque consistentium in subsidium dicte terre ac christicolarum transmarinarum partium necnon et aliter contra rebelles et inimicos fidei catholice in concilio Viennensi per sex annos eodem apostolico probante concilio imposuit convertendam. Sane cum decima huiusmodi pro maiori parte collecta in tua frater archiepiscope provincia sicut accepimus fuerit et in diversis locis reposita conservanda, nos volentes ipsam, ut in predictos usus dispensari liberius et commodius valeat, in tuto loco et ydoneo, donec aliter de ipsa ordinaverimus, tutius custodiri discretioni vestre per apostolica scripta committimus et mandamus, quatinus tam a suffraganeis tuis predicte archiepiscope quam aliis personis et locis, ubi et apud que dicta decima fuerit seu pervenerit, super quibus vos summarie, simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii, sicut expedire videritis, informetis, predictam decimam jam collectam necnon tam ab ipsis quam ab aliis personis et locis eiusdem provincie ipsius decime residua, si qua fuerint colligenda, petere, exigere ac recipere nostro et ecclesie Romane nomine cum integritate, ipsamque in aliquo tuto loco donec vobis, quid de illa debeatis facere, mandaverimus, conservare fideliter studeatis, contradictores et rebelles quoslibet super hiis exemptos et non exemptos, religiosos et seculares cuiuscunque gradus, status vel conditionis existant, etiam si pontificali dignitate premineant, auctoritate nostra appellatione postposita compescendo. Non obstante etc. Volumus autem, quod assignantes decimam et residua supradicta possitis absolvere plenius et quitare de hiis, que inde receperitis ab eisdem, faciendo super assignationibus singulis duo confici consimilia publica instrumenta, quorum altero penes assignantes dimisso reliquum ad nostram mittere cameram procuretis, quodque

dicta residua per vos et subcollectores a vobis in singulis civitatibus et diocesibus dicte provincie deputandos, prout oportunum cognoveritis, colligere valeatis. Datum Avin. non. aug. anno 13*).

170. **5. Aug. 1329.**

Meddelelse til de danske Prælater om de i det foregaaende nævnte tre Mænds Hverv.

Episcopis et electis, abbatibus, prioribus etc. per Lundensem provinciam constitutis. Dudum Clemens papa V predecessor noster ad terram sanctam (etc. som i det foregaaende med de selvfølgelige Ændringer). Datum ut supra.

171. **5. Aug. 1329.**

Ærkebiskop Karl, Jens Nyborg og Peter Gervasii faar Ret til at absolvere alle, der maatte være ifaldne Kirkestraffe, fordi de ikke har betalt Tienden i rette Tid.

Eisdem archiepiscopo et penitentiario et Petro Gervasii canonico s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntiis. Cum vobis, de quorum circumspectione ac fidelitate fiduciam in domino gerimus specialem, decimam sexennalem olim per Clementem papam V predecessorem nostrum impositam in concilio Viennensi in subsidium terre sancte et aliter contra rebelles et inimicos fidei catholice convertendam in tua frater archiepiscope provincia Lundensi collectam recipiendi a prelatis ac personis et locis aliis, ubi fuerit, necnon residua ipsius decime, si qua fuerint, colligendi demus per alias nostras litteras facultatem, ut prelatis et personis ecclesiasticis eiusdem provincie, qui pro eo, quod decimam ipsam vel eius residua statutis ad hoc terminis non solverint, excommunicationis aut alias spirituales penas et sententias incurrissent, possitis auctoritate nostra post satisfactionem vobis inde nostro et ecclesie Romane [nomine] plenarie prestitam de absolutionis et relaxationis beneficio juxta formam ecclesie providere, ac cum eis super irregularitate, si quam dictis ligati sententiis celebrando divina vel immiscendo se illis non tamen in contemptum clavium contraxissent, forsitan dispensare injuncto inde

---

*) Dette Brev er trykt i Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 69—70, men med en anden Datering. Den forskellige Datering beror paa, at Nuntierne ikke kom afsted i 1329, som det var bestemt, men først i 1330, hvorfor deres Instrukser blev omdaterede. Jfr. Moltesen, De avignonske Pavers Forhold til Danmark 164 f.

sibi, quod eis propter hoc videritis injungendum, plenam vobis concedimus auctoritate presentium facultatem. Datum ut supra.

172. **5. Aug. 1329.**

Jens Nyborg og Peter Gervasii skal alene modtage og kvittere for Seksaarstienden i Lundestift.

Eisdem penitentiario et Petro Gervasii apostolice sedis nuntiis. Volentes decimam sexennalem olim per Clementem papam etc. (som i Nr. 169) convertendam in provincia Lundensi collectam et etiam colligendam in certo tuto loco, ut in usus predictos possit dispensari, commodius conservari Carolo archiepiscopo Lundensi et vobis petendi, exigendi et recipiendi nostro et ecclesie Romane nomine decimam ipsam jam collectam in eadem provincia et ipsius residua colligendi necnon quitandi et absolvendi solventes seu assignantes decimam antedictam per alias nostras concessimus litteras facultatem. Cum autem velimus, quod memoratus archiepiscopus in suis propriis civitate et diocesi tam de suis proventibus quam aliis collecta ac etiam colligenda studeat similiter assignare in tuto loco una cum alia reponendam, ut eam recipere dicto nomine valeatis ab eodem ipsumque de assignatis et solutis quitare plenius et absolvere inde tamen duo consimilia publica instrumenta confici faciendo, quorum altero penes eundem archiepiscopum retento reliquum ad nostram destinare procuretis cameram, plenam vobis concedimus auctoritate presentium facultatem. Datum ut supra.

173. **5. Aug. 1329.**

Jens Nyborg anbefales til Laurids Jonsen, Knud Porse og Uffe Nielsen.

Laurentio Johannis capitaneo et dapifero regis Dacie. Illam de tua sinceritate fiduciam in domino gerimus, quod tanquam devotus ecclesie Romane filius in hiis, que nobis et ipsi ecclesie beneplacita credideris et accepta, promptis et devotis affectibus te impendes. Cum itaque Johannem Nyborg de ordine fratrum predicatorum penitentiarium nostrum pro certis nostris et eiusdem Romane ecclesie negotiis, que sibi ac Carolo archiepiscopo Lundensi committenda providimus, destinemus, nobilitatem tuam rogamus et hortamur attentius, quatenus cura prosecutionis et expeditionis felicis negotiorum huiusmodi memoratis archiepiscopo et penitentiario sic prompte ac benivole pro nostra et apostolice sedis reverentia velis assistere consiliis, auxiliis et favoribus oportunis, quod preter perennis retributionis premium,

quod inde mereberis, nostram et eiusdem sedis benedictionem et gratiam uberius merearis. Datum Avin. non. aug. anno 13.

In e. m. duci Kanuto Porsey.

In e. m. Ufoni Nicolai.

174. 11. Aug. 1329.

Ærkebiskoppen, Jens Nyborg og Peter Gervasii skal sende det, der kommer ind af Seksaarstienden, til Kurien.

Eisdem archiepiscopo et penitentiario ac Petro Gervasii. Per alias nostras litteras vobis, de quorum industria et fidelitate confidimus, dedisse meminimus in mandatis, ut decimam sexennalem olim per Clementem papam V predecessorem nostrum impositam in concilio Viennensi pro subsidio terre sancte et aliter contra rebelles et inimicos catholice fidei expendendam collectam in tua frater archiepiscope provincia Lundensi recipere necnon residua ipsius colligere ac in certo tuto et ydoneo loco conservare, donec vobis mandaremus, quid de illa deberetis facere, curaretis. Attendentes itaque, quod predicta decima tutius apud sedem apostolicam conservari poterit et exinde in usus predictos utilius et commodius dispensari, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus predictam decimam tam collectam quam etiam colligendam in provincia memorata mittere vel vos filii penitentiarie ac Petre predicte vel alter vestrum ad dictam sedem deferre, sicut melius et securius poteritis, studeatis nos et cameram nostram certificaturi nichilominus clare, particulariter et distincte, quid, quantum et a quibus singulis annis dicti sexennii receptum de decima fuerit antedicta. Datum Avin. 3 id. aug. anno 13.

175. 25. Aug. 1329.

Pas og Anbefalingsskrivelse for Jens Nyborg.

Patriarchis, archiepiscopis et episcopis ac electis, abbatibus etc. Cum nos Johannem Nyborgh de ordine predicatorum penitentiarium nostrum ad partes regni Dacie pro certis nostris et ecclesie Romane negotiis destinemus, universitatem vestram monemus, rogamus et hortamur attentius, quatinus eundem penitentiarium exhibitorem presentium, cum per terras et districtus, portus et loca vestra transitum fecerit, benigne recommendatum habentes et favorabiliter pertractantes eidem ac familiaribus suis etc. Datum Avin. 8 kal. sep. anno 13.

176. **15. Okt. 1329.**

Den kongelige Foged i Ribe, Henrik Nielsen, opfordres til at hjælpe de pavelige Nuntier.

Nobili viro Henrico Nicolai advocato Ripensi. Cum Johannem Nyborgh ordinis fratrum predicatorum penitentiarium nostrum et Petrum Gervasii canonicum ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntios ad partes regni Dacie commissis eisdem ac Carolo archiepiscopo Lundensi certis nostris et ecclesie Romane ibidem negotiis destinemus, nobilitatem tuam rogamus attentius et in domino exhortamur, quatenus eosdem nuntios super prosecutione ac expeditione negotiorum huiusmodi celeri et felici sic pro nostra et eiusdem sedis reverentia velis habere favorabiliter commendatos, quod preter retributionis eterne premium nostram ac sedis predicte benedictionem et gratiam uberius merearis. Datum Avin. id. oct. anno 14.

177. **15. Okt. 1329.**

Ærkebiskop Karl, Jens Nyborg og Peter Gervasii skal indsamle Peterspengene.

Carolo archiepiscopo Lundensi ac Johanni Nyborgh de ordine fratrum predicatorum penitentiario ac Petro Gervasii canonico ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntiis. Cum annuus census, qui denarius b. Petri vocatur, nobis et ecclesie Romane in regno Dacie debeatur, nos volentes nostris et eiusdem ecclesie juribus prospicere ac de vestre circumspectionis industria plenius confidentes petendi, colligendi, exigendi et recipiendi nostro et eiusdem ecclesie nomine per vos vel alium seu alios censum huiusmodi a personis ecclesiasticis et secularibus dicti regni, cuiuscunque conditionis, status, ordinis vel dignitatis existant, etiam si pontificali vel quavis alia premineant dignitate, tam pro eo tempore, quo in solutione illius cessatum est, quam etiam imposterum usque ad beneplacitum apostolice sedis, informandi quoque vos super premissis summarie, simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii, si et quando videritis expedire, necnon contradictores et rebelles ac impedientes quoscunque per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendi, non obstantibus, si eis vel eorum aliquibus communiter vel divisim a sede sit indultum predicta, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem et quibuslibet privilegiis, indulgen-

gentiis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus quibuscunque concessis, per que commisse vobis potestatis executio impediri posset quomodolibet vel differri, plenam vobis et vestrum cuilibet in solidum concedimus tenore presentium facultatem. Volumus autem, quod eos, a quibus censum receperitis supradictum, absolvere possitis plenius et quittare de hiis, que inde ab eis recipere vos continget, nos et cameram nostram reddituri clare, particulariter et distincte super hiis certiores. Datum Avin. id. oct. anno 14*).

178. **15. Okt. 1329.**

De ovennævnte tre Nuntier skal give Paven en Indberetning om de Embeder, der staar ledige i Følge Bullen »Execrabilis«.

Eisdem. Auditui nostri apostolatus innotuit, quod nonnulla beneficia in regno Dacie consistentia vigore constitutionis per nos super pluralitate beneficiorum dudum edite, que incipit »Execrabilis«, vacant et per diutina tempora vacaverunt, quorum dispositio ad nos et fructus de illis percepti medio tempore ad cameram nostram ratione reservationis per nos dudum de beneficiis et fructibus huiusmodi pertinere noscuntur. Nos autem volentes super hiis plenius informari discretioni vestre per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus de beneficiis huiusmodi eorumque valoribus et conditionibus ac modo et tempore vacationis ipsorum aliisque circumstantiis vos solerter et fideliter informantes, quicquid inde feceritis et repereritis, nobis referre, quam citius poteritis, studeatis. Datum ut supra.

179. **15. Okt. 1329.**

Nuntierne maa selv beskikke to Notarer, som skal være ugifte og uordinerede Klerke.

Eisdem. Ut negotia, que in partibus regni Dacie vobis per alias litteras nostras committimus, prosequi commodius cautelis adhibitis ydoneis valeatis, concedendi auctoritate nostra tabellionatus officium duobus clericis non conjugatis nec in sacris ordinibus constitutis, quos post diligentem examinationem a vobis faciendam ydoneos repereritis ad huiusmodi officium exercendum, prius tamen ab unoquoque ipsorum juramento nostro et ecclesie

*) Trykt i Munch, Pavel. Regnskabs- og Dagbøger 68, men med en anden Datering. Jfr. Brev af 2. Aug. 1330 Nr. 192.

Romane nomine juxta formam inferius annotatam recepto, plenam vobis concedimus auctoritate presentium facultatem. Formam autem juramenti, quod quilibet dictorum clericorum prestabit, presentibus inseri fecimus, que talis est: Ego etc. (Formlen findes i Tangl, Die päpstlichen Kanzleiordnungen (1894) 50). Datum [Avin.] id. oct. anno 14.

180. **15. Okt. 1329.**

Ærkebiskop Karl, Jens Nyborg og Peter Gervasii skal løse Grev Geert af Ban, naar han har tilbagebetalt de Romerkirken tilhørende Penge og Ejendele, som han havde røvet ud af Kirken i Slesvig, og naar han har givet Kirken i Slesvig en passende Erstatningssum for den Vold, han og hans Hjælpere har paaført den.

Carolo archiepiscopo Lundensi ac Johanni de Nyborgh de ordine fratrum predicatorum penitentiario nostro ac Petro Gervasii canonico ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntiis. Si nobilis vir Gerardus etc. (Ny k. Sl. IV 203 f.). Datum Avin. id. oct. anno 14.

181. **7. Nov. 1329.**

Ærkebispen i Lund skal paa rette Steder kundgøre, at Paven har reserveret sig Besættelsen af Linköping Bispestol.

Archiepiscopo Lundensi. Attendentes nuper ecclesie Lincopensi, si tunc vacabat vel quam(!) primum eam quovismodo et ubicunque vacare contingeret, de pastore ydoneo, per cuius industriam eadem ecclesia preservetur a noxiis et dirigatur ad salutaria, providere ecclesiam prefatam dispositioni nostre ac sedis apostolice hac vice specialiter reservamus districtius inhibentes . . capitulo ipsius ecclesie ac illi vel illis, ad quem vel ad quos electio, postulatio, nominatio, confirmatio seu quevis alia dispositio pastoris ibidem preficiendi pertinet, ne ad electionem, postulationem, nominationem, confirmationem seu quamvis aliam dispositionem ipsius procedere quovismodo non presumant, ac decernentes extunc irritum et inane, si secus super hiis per quoscunque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Volentes igitur reservationem huiusmodi in eadem ecclesia esse notam, ne sub ignorantie pallio aliquid per quoscunque attemptari in contrarium presumatur, mandamus, quatenus ipsam dictis capitulo et aliis, de quibus expedire videris, publicare auctoritate nostra procures faciens de intimatione et publicatione huiusmodi publica confici instrumenta, que nobis destinare fideliter quam citius non omittas. Datum 7. id. nov. anno 14.

182. **10. Nov. 1329.**

Arnold Ruffe faar et Kanonikat i Slesvig.

Arnaldo dicto Ruffe canonico Slesvicensi. Suffragantia tibi merita probitatis etc. canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus. Non obstante quod in ecclesia s. Marie Lubicensis quandam capellam seu vicariam nosceris obtinere. Datum Avin. 4. id. nov. anno 14.

In e. m. . . archiepiscopo Bremensi et . . episcopo Lubicensi ac . . abbati monasterii s. Theofredi Aniciensis diocesis. Datum ut supra.

183. **13. Nov. 1329.**

Grev Geert opfordres til at bøje sig for den i Brev af 15. Okt. (Nr. 180) fældede pavelige Kendelse.

Nobili viro Gehorardo[!] comiti Holsassie. Infesta dudum etc. (Ny k. Sl. IV 204 f.). Datum Avin. id. nov. anno 14.

184. **22. Nov. 1329.**

Meddelelse om, at Jens Nyborg og Peter Gervasii sendes til Danmark som pavelige Indkrævere, og om, at de faar udbetalt af Kammeret 100 Gylden, som de skal tilbagebetale af deres Løn, som er 2 Gylden om Dagen.

Anno 1329 die 22. nov. frater Johannes Nyburgh penitentiarius pape et magister Petrus Gervasii canonicus s. Euodii Aniciensis fuerunt missi ad partes Dacie per dominum nostrum summum pontificem pro exigendis pecuniis decimalibus et censibus Romane ecclesie ac denario b. Petri et aliis negotiis domini nostri et pro stipendiis eorum et familie ac expensis tradidimus eis 100 flor. auri, quos promiserunt solvere camere vel deducere de stipendiis suis, quod factum fuit de mandato domini nostri, qui deputaverat eis 2 flor. auri de stipendiis pro singulis diebus*).

185. **22. Nov. 1329.**

Ærkebiskoppen i Lund faar Befaling til at kundgøre Skriftet »Quia vir reprobus« mod Michael de Cesena.

Archiepiscopo Lundensi. Ad confutandas falsas opiniones etc. (Bullarium Franciscanum V 449 f.). Datum 10. kal. dec. anno 14.

---

*) Dette er igen bleven overstreget, og der er tilføjet: Cancellatum est, quod restituerunt, cum non facerent viagium predictum, ex cq(?). Jfr. Moltesen, De avign. Paver 166.

186. **25. Nov. 1329.**

Jens Nyborg og Peter Gervasii maa dispensere 10 Par, som har giftet sig indenfor de forbudte fire Slægtskabsgrader.

Johanni Nyborgh ordinis fratrum predicatorum penitentiario nostro et Petro Gervasii etc. apostolice sedis nuntiis. Cum de vestre circumspectionis industria gerentes in domino fiduciam specialem vos ad partes regni Dacie per nos ibidem commissis vobis certis negotiis destinemus, ut cum decem viris et totidem mulieribus dicti regni, qui se in quarto consanguinitatis vel affinitatis gradu contingentes matrimonia invicem ignoranter aliter tamen solennitate juxta morem servata debita contraxerint, quod impedimentis provenientibus ex consanguinitate vel affinitate huiusmodi nequaquam obstantibus in sic contractis matrimoniis remanere licite valeant, possitis auctoritate apostolica dispensare ac prolem ex eis susceptam et suscipiendam legitimam nuntiare facultatem plenariam vobis tenore presentium elargimur. Datum Avin. 7. kal. dec. anno 14.

187. **5. Dec 1329.**

Paven har efterkommet de Ønsker, som Grev Johan havde forebragt ved sit Sendebud, Henrik Ruffus; nu formaner han Greven til at blive bestandig i Fromheden og til særlig at tage sig af de Nuntier, han har sendt til hans Lande.

Johanni comiti Olsatie. Venientem nuper ad nostram presentiam Henricum dictum Ruffum canonicum Lubicensem nuntium et procuratorem tuum benignitate recepimus consveta, qui, prout ad hoc speciale mandatum habebat, in nostra presentia juramentum prestitit juxta formam contentam in quibusdam litteris tuo inpendenti sigillatis sigillo, quod eo plus gratanter recepimus, quo ex fervore devotionis sincere, quam ad nos et Romanam geris ecclesiam, ipsum procedere intuemur. Super quibus tibi gratias uberes exolventes nobilitatem tuam rogamus et in domino attentius exhortamur, quatenus sic inmobiliter continuare studeas huiusmodi tue devotionis affectum nullis a tam pio tamque laudabili proposito perversorum suggestionibus et latratibus segregandus, quod proinde humane laudis attollaris preconiis nostramque et apostolice sedis gratiam multiplicatis tuis meritis uberius merearis. Ceterum petitiones tuas, quantum honeste potuimus, ad gratiam exauditionis admisimus, prout in confectis super eis litteris poteris intueri, ad hoc nuntios nostros, quos pro certis nostris et ecclesie predicte negotiis ad partes illas specialiter destinamus, ut eis in agendis assistas et super ipsis prestes opem

et operam efficaces, nobilitati tue propensius commendamus. Datum Avin. non. dec. anno 14.

188. **19. Dec. 1329.**

Magister Hennikin Henceri faar et Kanonikat i Ribe.

Hennikino Henceri de Rippis in Dacia magistro artium canonico Ripensi . . . . canonicatum ecclesie Ripensis tibi conferimus. Non obstante quod parrochialem ecclesiam Draughby Arusiensis diocesis nosceris obtinere (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 203). Datum Avin. 14. kal. jan. anno 14.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensi et . . preposito Cavallicensi ac . . preposito Slesvicensi. Datum ut supra.

189. **15. Juni 1330.**

Jens Nyborg udnævnes af Paven til Biskop i Roskilde.

Johannes de Nyborgh, ordinis fratrum predicatorum et penitentiarius domini pape, preficitur per provisionem in episcopum Roskildensem. Datum Avin. 17. kal. jul. anno 14*).

190. **16. Juni 1330.**

Jens Nyborg lover at betale Servispenge.

[Anno 1330] die 16. jun. Avinione in hospitio Petri episcopi Portuensis frater Johannes electus Roskildensis in Dacia promisit pro suo communi servitio 1000 flor. auri et 5 servitia consveta persolvere in curia videlicet medietatem in proximo festo resurrectionis dominice et aliam medietatem in festo b. Michaelis de mensi septembris extunc proxime sequturo, alioquin infra sex menses etc. et juravit ut in forma. (Oblig. 6 fol. 93).

191. **2. Aug. 1330.**

Ærkebiskop Karl, Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii skal indsamle Resten af den i Vienne udskrevne Seksaarstiende.

Carolo archiepiscopo Lundensi et Johanni episcopo Roskildensi ac Petro Gervasii canonico ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntiis. Dudum Clemens papa V etc. (Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 69 f. Jfr. Brevet af 5. Aug. 1329 Nr. 169). Datum Avin. 4. non. aug. anno 14.

---

*) Denne latinske Regest har P. A. Munch optegnet, men han har ikke afskrevet selve Brevet, som det ikke har været muligt at finde i det vatikanske Arkiv, skønt Munch har set det — han bemærker, at der intet Følgebrev var til den danske Konge — og ogsaa optegnet, hvor det skal findes.

192. **2. Aug. 1330.**

Ærkebiskop Karl, Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii skal indsamle Peterspengene i Danmark.

Carolo archiepiscopo Lundensi et Johanni episcopo Roskildensi ac Petro Gervasii apostolice sedis nuntiis. Cum annuus census etc. (Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 68. Jfr. Brevet af 15. Okt. 1329 Nr. 177). Datum Avin. 4. non. aug. anno 14).

193. **2. Aug. 1330.**

Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii skal modtage det, der ligger indsamlet til den hellige Landehjælp i Danmark.

Johanni episcopo Roskildensi et Petro Gervasii apostolice sedis nuntio. Auditui nostri apostolatus etc. (Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 81). Datum Avin. 4. non. aug. anno 14.

194. **2. Aug. 1330.**

Peter Gervasii kan alene udføre de Hverv, som er paalagt ham og Ærkebiskop Karl og Biskop Jens Nyborg, hvis de to sidstnævnte enten ikke kan eller ikke vil hjælpe ham.

Petro Gervasii apostolice sedis nuntio. De tue circumspectionis et fidelitatis industria etc. (Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 70—71). Datum Avin. 4. non. aug. anno 14.

195. **2. Aug. 1330.**

Peter Gervasii skal modtage Seksaarstienden for Roskilde Stift af Biskop Jens Nyborg.

Petro Gervasii apostolice sedis nuntio. Volentes decimam sexennalem etc. (som i Nr. 172) convertendam in civitate et diocesi Roskildensi collectam et etiam colligendam in certo tuto loco, ut in usus predictos possit dispensari, commodius conservari Carolo archiepiscopo Lundensi, Johanni episcopo Roskildensi ac tibi petendi, exigendi et recipiendi nostro et ecclesie Romane nomine decimam ipsam jam collectam in eisdem civitate et diocesi et ipsius residua colligendi necnon quitandi et absolvendi solventes seu assignantes decimam antedictam per alias nostras concessimus litteras facultatem. Cum autem velimus, quod memoratus episcopus in predictis civitate et diocesi Roskildensi [tam] de suis proventibus quam aliis decimam collectam ac etiam colligendam studeat similiter assignare in tuto loco una cum

alia reponendam, ut eam recipere ab eodem episcopo dicto nomine valeas ipsumque de assignatis et solutis exinde absolvere plenius et quitare inde tamen duo consimilia publica instrumenta confici faciendo, quorum altero penes eundem episcopum retento reliquum ad nostram cameram destinare procures, plenam tibi concedimus tenore presentium facultatem. Datum 4. non. aug. anno 14.

196. **2. Aug. 1330.**

Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii skal af Ærkebiskop Karl modtage de Peterspenge, som Pavestolen har til Gode i Danmark.

Archiepiscopo Lundensi. Cum nonnulle pecunie quantitates de denario b. Petri ecclesie Romane in regno Dacie debite per te tuosque predecessores hactenus nomine ipsius ecclesie, sicut accepimus, sint collecte, fraternitati tue mandamus, quatenus Johanni episcopo Roskildensi et Petro Gervasii canonico ecclesie Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntio pecunias huiusmodi assignare integraliter eisdem ratione nichilominus reddita de premissis legitima non postponas. Nos autem eisdem episcopo et canonico recipiendi a te pecunias audiendique rationes predictas et te quitandi et absolvendi de ipsis, que ipsis inde assignaveris, confectis tamen super assignatione ipsa duobus consimilibus publicis instrumentis, quorum altero penes te retento ipsi reliquum ad nostram mittant cameram, per alias nostras concedimus litteras facultatem. Datum ut supra.

197. **2. Aug. 1330.**

Brev om samme Sag som i det foregaaende til Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii.

Eisdem episcopo et Petro. Cum nonnulle pecunie quantitates de denario b. Petri ecclesie Romane in regno Dacie debite per . . archiepiscopum Lundensem eiusque predecessores nomine ipsius ecclesie, sicut accepimus, sint collecte, nosque prefato archiepiscopo demus per alias nostras litteras in mandatis, ut pecunias huiusmodi reddita nichilominus de premissis ratione legitima nobis studeat integraliter assignare, discretioni vestre, de qua fiduciam in domino gerimus specialem, ab eodem archiepiscopo petendi, exigendi et recipiendi pecunias et rationes audiendi predictas et ad hec auctoritate nostra, si necesse fuerit, eundem archiepiscopum appellatione postposita compellendi necnon de hiis, que inde ab ipso receperitis, eum quitandi et plenius absol-

vendi faciendo tamen super assignatione huiusmodi duo confici consimilia publica instrumenta, quorum altero per archiepiscopum memoratum retento reliquum ad nostram cameram destinetis, plenam concedimus tenore presentium facultatem. Datum ut supra.

198. **2. Aug. 1330.**

Biskop Jens Nyborg og Peter Gervasii anbefales til Grev Geert og Grev Johan.

Gerhardo comiti Holsassie. Illam de te fiduciam gerimus, quod ad ea, que nobis et ecclesie Romane grata esse cognoveris, promptis et devotis affectibus tanquam devotus eiusdem ecclesie filius te impendes. Cum itaque Johannem episcopum Roskildensem et Petrum Gervasii canonicum ecclesie s. Euodii Aniciensis apostolice sedis nuntios ad partes regni Dacie pro certis nostris et eiusdem ecclesie negotiis destinemus, nobilitatem tuam rogamus attentius et hortamur, quatenus eosdem nuntios et eorum quemlibet super prosecutione ac expeditione felici negotiorum huiusmodi habens pro nostra et dicte sedis reverentia propensius commendatos eis sic favorabiliter assistere consiliis, auxiliis et oportunis favoribus studeas in hac parte, quod nos et eandem ecclesiam reperire merearis in tuis oportunitatibus propitios et benignos. Datum Avin. 4. non. aug. anno 14.

In e. m. Johanni comiti Holsassie terrarum Selandie et Scanie in regno Dacie capitaneo.

199. **13. Aug. 1330.**

Som pavelig Nuntius i Danmark faar Peter Gervasii $1^1/_2$ Gylden i Dagpenge.

Petro Gervasii apostolice sedis nuntio. Cum te de cuius etc. (Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 111 f.). Datum Avin. id. aug. anno 14.

200. **17. Aug. 1330.**

Biskop Jens Nyborg af Roskilde faar Lov til at optage et Laan paa 400 Gylden.

Johanni episcopo Roskildensi. Cum sicut etc. (Ny k. Sl. IV 205 f.). Datum Avin. 16. kal. sep. anno 14.

201. **11. Sept. 1330.**

Paven reserverer sig Besættelsen af Slesvig Bispestol.

Ad futuram rei memoriam. Ex debito pastoralis officii nobis injuncti desuper tenemur esse solliciti providere, quod in ecclesiis

cathedralibus tales preficiantur prelati, qui fideles et devoti existant Romane ecclesie ac velint et valeant preesse utiliter ac prodesse. Cupientes itaque Slesvicensi ecclesie, si nunc vacat vel cum eam primo vacare contigerit, de pastore ydoneo per sedis apostolice circumspectam sollicitudinem providere ex certis causis rationabilibus, que ad id nostrum animum induxerunt, eiusdem ecclesie Slesvicensis dispositionem et provisionem hac vice nobis et eidem sedi auctoritate apostolica specialiter reservamus, districtius inhibentes capitulo eiusdem ecclesie ac omnibus et singulis, ad quos electio, postulatio vel quevis alia provisio pastoris in eadem ecclesia preficiendi aliter pertinet quovis modo, ne ad electionem, postulationem vel provisionem huiusmodi contra reservationem nostram predictam quoquomodo procedant, ac decernentes extunc irritum et inane, si secus per eos vel quosvis alios quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit super hiis attemptari. Nulli ergo etc. Datum Avin. 3. id. sep. anno 15.

202. **11. Sept. 1330.**

Ærkebispen i Bremen skal kundgøre Reservationen.

Archiepiscopo Bremensi. Ex debito etc. ut supra verbis competenter mutatis. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus per te vel alium seu alios reservationem, inhibitionem et decretum nostra huiusmodi eisdem capitulo et aliis quorum interest publicare et ad eorum notitiam deducere non postponas, inde publica instrumenta seriem presentium continentia confici faciendo, que nobis postmodum fideliter destinare procures. Datum ut supra.

203. **24. Nov. 1330.**

Peter Gervasii, der skal til Danmark som pavelig Nuntius, faar udbetalt 60 Gylden til Rejsepenge for sig og sit Følge.

Anno 1330 die 24. nov. tradidimus magistro Petro Gervasii pro expensis suis et notarii sui et familie sue eundo ad partes regni Dacie, ad quas fuerat per dominum nostrum papam commissarius et nuntius ad exigendum et recipiendum tam pecunias sexennalis decime quam census Romane ecclesie et denarium b. Petri et alia sua cum Johanne episcopo Roskildensi deputatus, 60 flor. auri, quos promiserit reddere et solvere dicte camere de stipendiis sibi deputatis. (Moltesen, De avign. Paver 218).

204. **18. Dec. 1330.**

Biskop Sven og Kapitlet i Aarhus har meddelt, at Kirken i Aarhus for længe siden er nedbrændt, og at det ikke er muligt at opføre den ved dens egne Midler, hvorfor de har søgt om, at den Tredjedel af Tienden, som skal bruges til Kirkernes Vedligeholdelse i Aarhus Stift, maa blive givet til Opførelse af Aarhus Kirke. Dette giver Paven Lov til for et Tidsrum paa 5 Aar, og han overdrager Bispen i Ribe og Abbederne i Essenbæk og Alling at foretage det fornødne i den Henseende.

Episcopo Ripensi et Eskenbeck ac Alwing Arusiensis diocesis monasteriorum abbatibus. Significavit nobis Sweno episcopus et capitulum Arusiense, quod dudum Arusiensis ecclesia fuit casu fortuito incendio totaliter concremata et destructa, ad cuius refectionem proprie ipsius ecclesie, nisi aliunde succurratur eidem, commode non suppetunt facultates, quodque de consvetudine omnes decime in Arusiensi diocesi in tres dividuntur partes, quarum una plebano parrochialis ecclesie, in cuius parrochia decime predicte consistunt, et alia fabrice parrochialis ecclesie prelibate, tertia vero Christi pauperibus debentur, que quidem pars predicte fabrice debita consvevit interdum principibus interdum aliis potentibus et inferioribus personis pro certo pretio secundum antiquam taxationem concedi. Quare prefati episcopus et capitulum nobis supplicarunt, ut in subsidium reparationis predicte Arusiensis ecclesie dictam tertiam partem ipsarum decimarum eidem fabrice parrochialium ecclesiarum debitam pro eisdem pretio et taxatione antiqua, quibus principibus et aliis potentioribus et personis predictis concedi consvevit, ita quod humili pretio per eos prefate fabrice persoluto earum residuum convertere valeant in refectionem Arusiensis ecclesie supradicte eis concedere dignaremur. Nos igitur discretioni vestre mandamus, quatenus prestita prius per ipsos episcopum et capitulum sufficienti cautione ecclesiis, ad quas spectant decime supradicte, quod predictum residuum in usus alios quam in fabrica seu reparatione ipsius Arusiensis ecclesie non expendent, recipiendi pro pretio et taxatione predictis dictarum tertiam tertiam(!) partem dictarum decimarum ut predicitur et tenendi usque ad quinquennium dumtaxat ipsis auctoritate apostolica licentiam tribuatis contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstantibus si aliquibus communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Avin. 15. kal. jan. anno 15.

205. **10. Marts 1331.**

Ærkebiskop Karl kan i fem Aar lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Carolo archiepiscopo Lundensi. Tue devotionis precibus benignum etc. presentibus post quinquennium minime valituris. Datum Avin. 6. id. mart. anno 15.

206. **10. Marts 1331.**

Præsten Mads Pedersen i Lundestift havde under et Overfald paa alfar Vej dræbt en Lægmand. Nu opfordres Ærkebiskop Karl til at undersøge, om han havde handlet af Nødværge og havde gjort alt for at undgaa Drabet, og i saa Fald dispensere Hr. Mads.

x
x
x

Carolo archiepiscopo Lundensi. Significavit nobis Matheus Petri presbiter tue diocesis, quod ipse olim quendam laicum, qui ipsum presbiterum in communi via cum suis sequacibus acriter invasit et occidere volens, vitam suam defendendo interfecit. Quare pro parte sua nobis extitit supplicatum, ut cum eo, qui sic invasus fugere non temptavit, super hiis providere sibi de benignitate apostolica dignaremur. Quia vero de premissis notitiam non habemus, gerentes de tue circumspectionis industria fiduciam in domino specialem huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tue, qui de hiis notitiam habere poteris pleniorem, per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus de premissis te diligenter informes et, si per informationem huiusmodi repereris ipsum presbiterum licite homicidium huiusmodi propter sui defensionem perpetrasse, declares eum auctoritate nostra, prout de jure fuerit, irregularitatis notam nequaquam propterea incurrisse, si autem ipsum in hoc solum, quia non fugit, inveneris offendisse, cum vitali periculo omnia, que providenda essent, nequiverit providere juxta negligentie qualitatem, cum eo tam in executione ordinum quam in obtinendis beneficiis ecclesiasticis cum cura vel sine cura eadem auctoritate dispenses, prout secundum deum anime sue saluti videris expedire. Datum Avin. 6. id. mart. anno 15.

207. **6. Apr. 1331.**

Biskop Jens af Roskilde faar Kvittering for at have betalt første Halvdel af sine Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre etc., quod episcopus Roskildensis pro parte sui communis servitii, in quo est etc., 250 flor. auri prefate camere et pro quattuor servitiis etc. 25 flor. auri 6 sol. 6 den. cor. clericis etc. per manus Tuconis Hemmingi canonici Roskildensis et magistri Nerii Vitalis procuratorum suorum juxta dilationem sibi concessam debito tempore solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Datum Avin. die 6. mensis apr. anno 1331. (Oblig. 12 fol. 69).

208. 16. Apr. 1331.

Ærkebiskop Karl, der skal besøge Pavestolen hvert tredie Aar, har nu besøgt den ved sin Kapellan og Prokurator Mads Pedersen.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Carolus Lundensis archiepiscopus Svecieque primas teneatur singulis trienniis sedem apostolicam visitare. Sedem ipsam pro uno triennio proximo nunc transacto per Matheum Petri capellanum et procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum cum devotione debita visitavit. Nihil tamen etc. Datum Avin. die 16. mensis apr. anno 1331. (Oblig. 12 fol. 184).

209. 2. Maj 1331.

Efter Grev Johans Ansøgning fritages de Dele af Danmark, som han besad som Len eller som Pant, fra det Interdikt, der var lagt over Landet, fordi Kong Christoffer, efter at han igen havde taget Riget i Besiddelse, personlig havde grebet Biskop Tyge i Børglum og holdt ham fængslet.

Ad futuram rei memoriam. Sincere devotionis etc. (Ny k. Sl. IV 207 f.). Datum Avin. 6. non. maii anno 15.

210. 10. Juni 1331.

Ved et løst Rygte om Johannes Bokholts Død var Scolasticus i Bremen, Hellembert, af Paven bleven udnævnt til Biskop i Slesvig og indviet af Kardinalbiskop Gaucelin. Da det viste sig, at Johannes endnu ikke var død, maatte det hele stilles i Bero, men da han nu virkelig er død, stadfæstes Hellemberts Udnævnelse.

Hellemberto episcopo Slesvicensi. In supreme dignitatis specula etc. Dudum si quidem Johanne episcopo Slesvicensi regimini Slesvicensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum eam vacare contingeret, personam utilem per apostolice sedis providentiam presidere provisionem ipsius ecclesie Slesvicensis, quam (!) primum eam quovis modo et ubicumque vacare contingeret, dispositioni nostre et sedis apostolice ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum etc. et deinde

ad audientiam nostram deducto, quod ecclesia predicta per obitum dicti Johannis vacabat, nos etc. de te scolastico ecclesie Bremensis in sacerdotio constituto etc. de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica duximus providendum teque illi prefecimus in episcopum et pastorem et subsequenter tibi apud sedem apostolicam constituto per Gaucelinum episcopum Albanensem fecimus munus consecrationis impendi. Postmodum autem fidedigna et certa relatione percepimus, quod tempore huiusmodi provisionis nostre et consecrationis predicte dictus Johannes, licet gravi esset infirmitate gravatus, adhuc in humanis agebat, sed postea per aliquod spatium labentis temporis in illis partibus expiravit, nos igitur etc. de persona tua ipsi Slesvicensi ecclesie de ipsorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus etc. Datum Avin. 4. id. jun. anno 15.

In e. m. Capitulo ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vassallis ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

211. **19. Juni 1331.**

Hellembert faar en foreløbig Udnævnelse, gyldig paa 3 Maaneder, til Biskop i Slesvig.

Hellemberto electo Slesvicensi. Pridem ecclesia Slesvicensi etc. (Ny k. Sl. IV 209 f.). Datum Avin. 13. kal. jul. anno 15.

In e. m. Capitulo ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vassallis et subditis ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

212. **29. Juni 1331.**

Kapitlet i Slesvig underrettes om, at Hellembert er bleven udnævnt til Biskop og opfordres til lydigt at finde sig deri.

Capitulo ecclesie Slesvicensis. Intendentes dudum vestre ecclesie Slesvicensi, cum eam primo vacare contigerit, de pastore ydoneo per apostolice sedis circumspectam diligentiam provideri eiusdem ecclesie provisionem hiis et aliis certis causis rationalibus, que ad id nostrum induxerunt animum, nobis et dicte sedi ea vice specialiter reservavimus districtius inhibentes, ut nullus

contra reservationem nostram huiusmodi sedis provisioni [se] intromitteret ecclesie memorate ac decernentes extunc irritum etc. Subsequenter vero ad notitiam nostri apostolatus perducto ecclesiam ipsam per obitum Johannis episcopi Slesvicensis vacare nos de provisione ipsius utili solicite cogitantes et ad personam Hellemberti episcopi Slesvicensis dirigentes intuitum mentis nostre de ipsa duximus eidem ecclesie de fratrum nostrorum consilio providendum eum preficientes ipsi ecclesie in episcopum et pastorem. Ideoque provisionem huiusmodi ad vestram notitiam tenore presentium deducentes universitatem vestram rogamus et hortamur attentius vobisque per apostolica scripta in virtute obedientie districtius injungendo mandamus, quatinus eandem provisionem promptis et devotis affectibus amplectentes nichil in contrarium attemptetis nec attemptari per aliquos, quantum in vobis fuerit, permittatis. Et si qua facta secus essent per vos vel aliquem vestrum forsitan illa revocare tanquam viri providi studeatis eidem episcopo nichilominus super administratione predicte ecclesie ac jurium et bonorum ipsius utili operosis studiis taliter assistere, quod preter perennis mercedis premium exinde valeatis apud nos et sedem predictam merito commendari. Datum 3. kal. jul. anno 15.

213. **21. Juli 1331.**

Bispen af Skara skal fritage den forhenværende danske Provins, Nørrehalland, som nu tilhører Kong Magnus af Sverrig, fra det Interdikt, som blev lagt over Danmark paa Grund af Biskop Tyge af Børglums Fængsling.

. . episcopo Scarensi. Sincera devotio etc. (Dipl. Svec. IV 223). Datum Avin. 12. kal. aug. 15.

214. **5. Aug. 1331.**

Biskop Hellembert i Slesvig faar Kvittering for de 2000 Gylden, som han havde lovet at betale i Brygge til Hjælp for Paven i hans Kampe mod Kættere og Oprørere i Italien. 7. Juni havde han personlig betalt 800 Regaler, som var lig 940 Gylden, og Dags Dato havde han ved Ærkedegnen, Niels Gerhardsen i Vidaa, betalt Resten af Summen med 1080 Gylden.

Hellemberto episcopo Slesvicensi. Dudum tu frater etc. (Ny k. Sl. IV 211, hvor »Wicha« skal læses »Witha«). Datum Avin. non. aug. anno 15*).

---

*) Blandt det pavelige Kammers Regnskaber (Collectoriæ 378 fol. 169 b) findes en Kopi af nærværende Kvittering, hvortil er føjet følgende: Dictus episcopus fecit dictam summam assignari domino nostro pape in sua camera, ubi

215. **1. Sept. 1331.**

Bispen i Slesvig maa dispensere Utrecht-Klerken Gerhard Jacobi Hotmay de Embrica for uægte Fødsel.

. . episcopo Slesvicensi. Ex tenore petitionis Gerardi Jacobi Hotmay de Embrica Trajectensis diocesis bacallarii in jure canonico porrecte nobis accepimus, quod olim cum ipso Gerardo tunc scolari, ut defectu natalium, quem patitur de presbitero et soluta genitus, non obstante posset ad omnes ordines promoveri et obtinere beneficium ecclesiasticum sine cura, fuit auctoritate apostolica dispensatum, et demum idem Gerardus, qui post huiusmodi dispensationem in clericum extitit tonsuratus, super provisione sibi facienda de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura ad collationem . . Monasteriensis episcopi pertinente in ea forma, secundum quam pro pauperibus clericis beneficiandis tunc scripsimus, licet tum propter huiusmodi natalium tum etiam propter etatis sue, cum tunc esset minor annis, defectum, quo ad assecutionem curati beneficii non esset [idoneus], habet ad certos executores nostras litteras impetrarint (!), quodque idem executores in huiusmodi negotio procedere recusarunt. Cum igitur sicut dicta petitio subjungebat dictus Gerardus, qui postmodum in jure canonico bacallarius est effectus, litterarum scientia, honestate morum et vite et aliis laudabilium virtutum meritis redimat, quod ortus in eo ademerat odiosus, nos congruum reputantes, ut benemerita prerogativa specialis gratie foveantur eiusdem Gerardi supplicationibus inclinati fraternitati tue mandamus, quatenus si est ita cum dicto Gerardo, ut predicto defectu et quacunque constitutione contraria nequaquam obstantibus ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium, etiam si curam habeat animarum, dummodo aliter sibi canonice conferatur, libere recipere et licite retinere valeat, apostolica auctoritate dispenses. Datum Avin. kal. sep. anno 16.

216. **20. Sept. 1331.**

Biskop Hellemberts Ansøgning om Tilladelse til at udskrive Subsidier af sit Præsteskab bevilges.

x
x
x
x

Hellemberto episcopo Slesvicensi. Personam tuam nobis et apostolice sedi devotam sincera prosequentes in domino caritate

---

jacet, tam per manus suas quam per manus dicti archidiaconi prout in littera continetur. Camera autem sive thesauraria ipsius domini pape non recepit obolum de predictis nec valorem. (Moltesen, De avign. Paver 113, Anm. 1).

illa tibi libenter concedimus, que tuis et ecclesie tue Slesvicensis necessitatibus fore credimus oportuna. Cum itaque, sicut tu nobis exponere curavisti, te et dictam ecclesiam tuam propter tua et ipsius ecclesie tue negotia utiliter promovenda magna oportuerit et oporteat subire onera expensarum, que absque subditorum tuorum subsidio nequis commode subportare, nobis supplicasti, ut in relevationem expensarum huiusmodi providere tibi de alicuius subventionis auxilio de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, qui circa quarumlibet ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum statum juxta pastoralis officii debitum solicite vigilantes eis in necessitatibus libenter assistimus partesque nostre solicitudinis adhibemus, attendentes, quod dignum et rationi consentaneum fore dinoscitur, ut capiti membra subveniant indigenti, fraternitati tue petendi et levandi auctoritate nostra ab omnibus personis ecclesiasticis tuarum civitatis et diocesis non exemptis beneficia ecclesiastica in eisdem civitate et diocesi obtinentibus juxta uniuscuiusque beneficiorum huiusmodi exigentiam facultatum semel dumtaxat caritativum subsidium moderatum quibuscunque privilegiis statutis consvetudinibus contrariis nequaquam obstantibus plenam et liberam concedimus tenore presentium potestatem. Datum Avin. 12. kal. oct. anno 16.

217. **20. Sept. 1331.**

Biskop Hellemberts Klerk, Herman Hermansen fra Xanten, faar et Kanonikat i Slesvig med Løfte om et Prælatur, naar det ikke er det højeste efter Episkopatet, mod at han opgiver det Løfte, han har, om et Beneficium ved Salvatorkirken i Utrecht.

Hermanno nato quondam Hermanni de Xanctis canonico Slesvicensi. Meritis tue probitatis etc. Cum itaque in ecclesia Slesvicensi alique dignitates et aliqui personatus ac aliqua officia ad collationem seu provisionem . . episcopi Slesvicensis, qui est pro tempore, ut dicitur, pertinentes seu pertinentia existant, nos volentes premissorum meritorum tuorum obtuitu tibi, pro quo etiam Hellembertus episcopus Slesvicensis, cuius clericus existis, nobis super hoc supplicavit, gratiam facere specialem canonicatum ecclesie predicte cum plenitudine juris canonici apostolica tibi auctoritate conferimus et de illo etiam providemus, prebendam vero necnon unam dignitatem seu unum personatum vel officium cum cura vel sine cura de dignitatibus seu personatibus vel officiis supradictis, si que aut si qui vel si qua in dicta ecclesia vacant ad presens vel cum simul aut successive vacarint,

dummodo huiusmodi dignitas in dicta ecclesia post episcopalem dignitatem maior [non] existat, quas, quos vel que per te vel procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spatium, postquam tibi vel eidem procuratori vacatio illarum vel illorum innotuerit, duxeris acceptandas vel acceptandos seu acceptanda, conferendas vel conferendos seu conferenda tibi post acceptationem huiusmodi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus, non obstante, quod beneficium ecclesiasticum cum cura vel sine cura spectans ad collationem . . prepositi ecclesie s. Salvatoris Trajectensis auctoritate litterarum apostolicarum nosceris expectare, quasquidem litteras et processus earum vigore habitos et quecunque inde secuta exnunc quoad beneficium curatum cassamus et irritamus eaque nullius existere volumus roboris vel momenti eis quoad alia in suo robore duraturis. Datum Avin. 12. kal. oct. anno 16.

In e. m. . . episcopo Verdensi et . . thesaurario Pragensis ac Ambrosio de Lamayrola canonico Mediolanensis ecclesiarum. Datum ut supra.

218. **28. Sept. 1331.**

Biskop Jens Nyborg af Roskilde faar Kvittering for at have betalt sidste Halvdel af sine Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Johannes episcopus Roskildensis pro complemento sui communis servitii, in quo erat etc., 250 flor. auri prefate camere et pro quattuor servitiis etc. 43 flor. auri 6 sol. 5 den. clericis etc. per manus Tuconis Hemmingi canonici Roskildensis et magistri Nerii Vitalis procuratorum suorum juxta dilationem sibi concessam debito tempore solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Datum Avin. die 28. sept. anno ut supra [1331]. (Oblig. 12 fol. 76).

219. **21. Nov. 1331.**

Subdiakon Peder Nielsen Lollik faar Løfte om et Embede uden Sjælesorg i Ribe Stift, dets Aarsindtægt maa ikke overstige 20 Mark.

Petro Nicholai dicto Lalo subdiacono Othoniensis diocesis. Meritis tue probitatis etc. beneficium ecclesiasticum sine cura, cuius fructus, redditus et proventus 20 mr. argenti secundum taxationem decime valorem annuum non excedunt, solitum ab olim clericis secularibus assignari spectans ad collationem, pro-

visionem et presentationem seu quamvis aliam dispositionem . . episcopi et capituli Ripensis communiter vel divisim, si quod in civitate vel diocesi Ripensi vacat ad presens vel cum vacaverit, quod per te vel procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spatium, postquam tibi vel eidem procuratori huiusmodi beneficii vacatio innotuerit, duxeris acceptandum, conferendum tibi post acceptationem huiusmodi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus. Datum Avin. 11. kal. dec. anno 16.

In e. m. . . Rurisregii et . . Loci dei Slesvicensis et Ripensis diocesium monasteriorum abbatibus ac Willelmo dicto Craak canonico Lundensi capellano nostro. Datum ut supra.

220. **8. Feb. 1332.**

Det pavelige Kammer udbetaler Rejsepenge til Peder Nielsen Lollik, der har været ved Kurien med Breve fra Peter Gervasii.

[Anno 1332] die 8. febr. Petrus Nicolay alias dictus Lalo, quem Petrus Gervasii canonicus Vivariensis apostolice sedis in Dacia et Scotia [Svecia] nuntius miserat ad Romanam curiam cum certis litteris negotia domini nostri pape tangentibus, et [qui] non haberet pecuniam, cum qua posset redire ad dictum Petrum, recepit a dicto camerario in relevamen expensarum faciendarum in redeundo ad ipsum Petrum de pecunia camere domini nostri pape 2 sol. tur. gross. cum obolo rotundo, sed non recepi exinde notam.

221. **8. Feb. 1332.**

Paven udtaler i Breve til Ærkebispen i Lund og Bispen i Roskilde sin Forundring over, at han ikke har hørt noget fra dem om det Arbejde, han har paalagt dem og Peter Gervasii.

Carolo archiepiscopo Lundensi. Miramur admodum etc. (Ny k. Sl. IV 212). Datum Avin. 6. id. feb. anno 16.

In e. m. dicto episcopo Roskildensi verbis competenter mutatis. Datum ut supra.

222. **8. Feb. 1332.**

Ærkebispen i Lund og Bispen i Roskilde opfordres til at hjælpe Peter Gervasii.

. . archiepiscopo Lundensi. Cum nos magistrum Petrum Gervasii canonicum Vivariensem apostolice sedis nuntium pro certis

eidem commissis negotiis nos et ecclesiam Romanam tangentibus ad eas partes specialiter destinemus, fraternitatem tuam rogamus attentius et hortamur, quatenus circa felicem expeditionem negotiorum huiusmodi, que tibi prefatus nuntius seriosius explicabit, solerter ac fideliter elaborare procurans eidem nuntio sic efficaciter assistere studeas super hiis pro nostra et apostolice sedis reverentia consiliis, auxiliis et favoribus oportunis, quod proinde nostram et eiusdem sedis gratiam uberius assequaris. Datum Avin. 6. id. feb. anno 16.

In e. m. . . episcopo Roskildensi*).

223. **1. Apr. 1332.**

Grev Geert har betalt Kammeret en Del af den Sum, som han var bleven det skyldigt, fordi han havde taget den Del af Seksaarstienden, som var indsamlet i Slesvig Stift og som var henlagt i Kirken i Slesvig.

Anno predicto [ɔ: 1332] die 1. apr. Gerardus comes Holtzazie ac Stormarie diocesis Bremensis, qui contraxerat de ecclesia Slesvicensi certam pecunie quantitatem de pecunia decime sexennalis collecta in civitate et diocesi Slesvicensi et deposita in dicta ecclesia et se per procuratorem suum videlicet Thedericum de Xanctis canonicum ecclesie s. Gereonis Coloniensis ad solvendum domini pape camere 600 mr. argenti singulis marchis pro 4 flor. computatis obligaverat, prout constat per instrumentum factum manu magistri Arnoldi Jandonis notarii, assignavit camere de dicta [summa] per dictum procuratorem 600 flor. auri de Pedemonte valentes 572 flor. auri de Florentia 1 sol. 10 den. cur. secundum dictum mercatorem computatis 7 den. [et] obol. pro minori valentia cuiuslibet flor. de Pedemonte. (Moltesen, De avign. Paver 219).

224. **1. Maj 1332.**

Sogneembedet Fulltofta, som Kannik i Lund Tyge Lollik havde haft, var bleven ledigt ved det pavelige Forbud mod Ophobning af Embeder, og det var af Ærkebiskop Esger bleven besat med Niels Navnesen, som nu havde haft det i omtrent ti Aar. Paven alene havde imidlertid Ret til at besætte dette Embede, saa Niels Navnesen maa nedlægge det, men han faar det igen, og nu skal Abbederne for Allehelgensklostret og for Herrevad og Vilhelm Craak indføre ham i Embedet.

---

*) Slg. Munch, Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger 185. Dipl. Norv. VI 155—56.

(Gratis pro Deo).

. . Omniumsanctorum juxta Lundis et . . de Herivado Lundensis diocesis monasteriorum abbatibus ac Willelmo Cinak [Craak] canonico Lundensi capellano nostro. Ex vite mundicia et aliis probitatis meritis Nicholai Nafnonis presbiteri Lundensis diocesis, super quibus apud nos fidedigno testimonio commendatur, inducimur, ut personam suam prerogativa favoris precipui et specialis gratie prosequamur. Nuper siquidem exporrecte nobis eiusdem Nicholai petitionis series continebat, quod olim Tuco Lale caconicus Lundensis tunc rector parrochialis ecclesie de Folatosta dicte diocesis, cuius fructus 20 mr. usualis monete Lundensis secundum taxationem decime valorem annuum, prout idem Nicholaus asserebat, nequaquam excedunt, dictam ecclesiam juxta tenorem constitutionis super pluralitate parrochialium ecclesiarum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, que absque dispensatione legitima obtineri nequibant, ab hiis, qui ea etiam aliter ex dispensatione apostolica obtinebant, in certis casibus dimittendorum edite, omnino dimiserat, et quod licet de prefata ecclesia proinde tunc vacante sicut adhuc de jure vacat nullus preter nos hac vice disponere potuerit neque possit, pro eo quod nos parrochiales ecclesias et alia beneficia huiusmodi, que per constitutionem eandem vacare contingeret, collationi et dispositioni nostre ac sedis apostolice duximus reservanda et decrevimus extunc irritum et inane etc., tamen Esgerus archiepiscopus Lundensis eandem ecclesiam auctoritate propria de facto sed aliter canonice Nicholao contulerat antedicto, et quod ipse Nicholaus tunc dicte constitutionis ut dicit ignarus pretextu collationis huiusmodi dictam ecclesiam per simplicitatem per decem annos vel circa tenuerat et adhuc detinebat fructus percipiens ex eadem dispensatione super hoc legitima non obtenta, nobisque per dictum Nicholaum supplicato, ut super premissis anime sue saluti consulere suoque statui providere de benignitate apostolica dignaremur, nos predictorum meritorum suorum intuitu volentes secum super premissis agere gratiose ipsius supplicationibus inclinati hodie predictum Nicholaum auctoritate apostolica premissis nequaquam obstantibus habilitavimus et habilem reddidimus de apostolice plenitudine potestatis sibique fructus predictos per eum ut prefertur perceptos remisimus de gratia speciali. Voluimus autem, quod idem Nicholaus prefatam ecclesiam, quam ut premittitur detinebat, propter premissa de jure vacantem extunc realiter omnino dimitteret. Intendentes igitur eundem Nicholaum propter

huiusmodi sua merita dono prosequi gratie potioris discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios predictam ecclesiam sic vacantem, si tempore date presentium non sit in ea jus alicui alteri specialiter acquisitum, cum omnibus juribus et pertinentiis suis eidem Nicholao vel procuratori suo eius nomine auctoritate nostra conferre et assignare curetis. Datum Avin. kal. maii anno 16.

In e. m. Nicholao Nafnonis presbitero Lundensis diocesis. Vite munditia etc. ut supra mutatis mutandis. Datum ut supra.

225. **18. Maj 1332.**

Biskop Tyge af Børglum faar bevilliget sin Ansøgning om at faa Lov til at dispensere de Præster, som holdt Gudstjeneste under det Interdikt, der var lagt over Danmark for Kong Christoffers Fremfærd med ham.

Thome [Thuconi] episcopo Burglavensi. Exhibita nobis pro parte tua petitionis series continebat, quod tu olim ob indefessam libertatem [libertatis] ecclesie tue Burglavensis defensionem per flagitiosum Christoforum tunc regnum Dacie tyrampnice regentem in illis partibus hostilem cleri impugnatorem indutus pontificalibus pro missa per te tunc celebranda ante maius altare dicte tue ecclesie captus et 22 mensibus cathenis ferreis ac aliis exquisitis suppliciis gravissime tormentatus fuisti et teterrimo jacuisti ergastulo captivatus, propter quod dictum regnum fuit ecclesiastico suppositum interdicto. Quare cum aliqui sacerdotes et clerici tam religiosi quam seculares illarum partium existant, qui tempore huiusmodi interdicti a dicto Christophoro per metum mortis compulsi in nonnullis ecclesiis huiusmodi etiam ecclesiastico suppositis interdicto celebrando divina seu ecclesiastica sacramenta indebite ministrando vel aliter se divinis officiis immiscendo excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias per statuta provincialia se dubitent incurrisse ac exinde irregularitatis maculam contraxisse, pro parte tua nobis exstitit supplicatum, ut eisdem sacerdotibus et clericis providere super hoc de oportune absolutionis et dispensationis beneficio dignaremur. Nos igitur de tua circumspectione plenam in domino fiduciam obtinentes ac volentes cum eisdem sacerdotibus et clericis benignius agere in hac parte tuis supplicationibus inclinati absolvendi per te vel alium auctoritate apostolica illos sacerdotes et clericos, cuiuscunque conditionis, religionis, ordinis vel status existant, qui in tua diocesi Burglavensi commiserunt premissa ab huius-

modi excessibus ac excommunicationis sententia juxta formam ecclesie et cum eis super irregularitate, si quam propterea contraxerunt, dispensandi, si hoc humiliter petierint, ac injungendi eis pro modo culpe penitentiam salutarem et alia que de jure fuerint injungenda, tenore presentium concedimus facultatem. Datum Avin. 15. kal. jun. anno 16.

226. **18. Maj 1332.**

Abel Valdemarsen og hans Hustru Cæcilie kan lade læse Messe paa de Steder, der er under Interdikt.

Abeli Woldemari militi et Cecilie eius uxori etc. (Ny k. Sl. IV 212). Datum Avin. 15. kal. jun. anno 16.

227. **18. Maj 1332.**

Abel Valdemarsen maa vælge en Skiftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Abeli Woldemari militi etc. (Ny k. Sl. IV 212). Datum ut supra.

228. **18. Maj 1332.**

Ridder Otto Blixien faar Lov til at udvælge en Skriftefader, der kan give ham fuld Syndsforladelse i hans Dødsstund.

Ottoni Blixien militi Slesvicensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 15. kal. jun. anno 16.

229. **18. Maj 1332.**

Christiern Maltesen faar et Kanonikat i Slesvig.

Christierno Maltonis canonico Slesvicensi etc. canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus. Non obstante quod ecclesiam in Lekky Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 212). Datum Avin. 15. kal. jun. anno 16.

In e. m. cantori Ripensis, scolasticis Tullensis et Lubicensis ecclesiarum. Datum ut supra.

230. **18. Maj 1332.**

Magister Niels Sehested faar et Kanonikat i Ribe.

Nicolao de Sestede magistro in artibus canonico Ripensi etc. canonicatum ecclesie Ripensis tibi conferimus. Non obstante quod in ecclesia Slesvicensi canonicatum et prebendam et parrochialem ecclesiam de Siceby Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 213). Datum Avin. 15. kal. jun. anno 16.

In e. m. Abbati monasterii Rurisregii et preposito Novimonasteriensi ac Jacobo de Mutina scholastico ecclesie Tullensis. Datum ut supra.

231. **16. Juni 1332.**

Paven havde forbeholdt sig Besættelsen af Slesvig Bispestol, mens Johannes Bokholt var Biskop (se Nr. 201). Ved Rygtet om dennes Død udnævnte han Scolasticus i Bremen, Hellembert, til Biskop i Slesvig, og denne var allerede bispeviet, da det viste sig, at Rygtet havde løjet. Da Johannes Bokholt imidlertid kort efter virkelig døde, blev Hellembert paany valgt til Slesvigs Biskop, men han fik et foreløbigt Udnævnelsesbrev paa kun tre Maaneder. Da disse var omme, var den endelige Udnævnelse endnu ikke kommen, og da den kom, hindrede Grev Geert og hans Broder, Biskop Giselbert, at den blev bekendtgiort; de lod ikke Hellembert faa Adgang til Byen og bemægtigede sig Bispedømmets Gods. Nu faar Provsten ved St. Georgskloster i Stade, Scolasticus i Hamburg og den pavelige Kapellan, Magister Jakob de Mutina fra Toul, Paalæg om at hjælpe Hellembert i Besiddelse af Bispestolen og dens Ejendomme.

. . preposito monasterii s. Georgii Stadensis per prepositum soliti gubernari et . . Hamburgensis Bremensis diocesis ac magistro Jacobo de Mutina capellano nostro Tullensis ecclesiarum scolasticis. Violentarum presumptuosis etc. (Ny k. Sl. IV 216 ff.). Datum Avin. 16. kal. jul. anno 16.

232. **16. Juni 1332.**

Den udvalgte Biskop i Halberstadt, Giselbert og hans Broder, Grev Geert, skal lade Hellembert tiltræde sit Embede som Biskop i Slesvig og give ham Bispestolens Gods tilbage.

Giselberto electo Halberstadensi et nobili viro Gerardo comiti Holtzatie eius germano. Qvemadmodum habundanter etc. (Ny k. Sl. IV 213 ff.). Datum Avin. 16. kal. jul. anno 16.

233. **16. Juni 1332.**

Ærkebispen i Bremen, Provsten i Avignon og Scolasticus i Hamburg indsættes til Beskyttere for Slesvig Bispestol og Kapitel.

. . archiepiscopo Bremensi et . . preposito Avinionensis ac scolastico Hamburgensis Bremensis diocesis ecclesiarum. Militanti ecclesie licet immerito etc. (Formlen er trykt i Tangl. Die päpstlichen Kanzleiordnungen von 1200—1500 s. 321 ff.). Datum Avin. 16. kal. jul. anno 16.

234. **8. Aug. 1332.**

Biskop Hellembert i Slesvig faar Lov til at bortgive det Kanonikat og Præbende, som han havde haft i Hamburg, før han blev Biskop.

Hellemberto episcopo Slesvicensi etc. (Latinsk Regest i Ny k. Sl. IV 213). Datum Avin. 6. id. aug. anno 16

235. **3. Okt. 1332.**

Meddelelse til Præsterne i Upsala Stift, at Paven har udnævnt Prædikebrødrenes Provincialprior i Provinsen Dacia til Ærkebiskop i Upsala, ham, hvem Kapitlet forud havdę valgt.

Clero civitatis et diocesis Upsalensis. Apostolatus officium etc. (Dipl. Svec. IV 283 f.). Datum Avin. 5. non. oct. anno 17.

236. **26. Marts 1333.**

Biskop Hellembert af Slesvig betaler nogle af sine Servispenge.

Die 26. mart. [anno 1333] recepti [sunt] a Hellemberto episcopo Slesvicensi solvente per manus Coppi de Baroncellis pro parte partis sui communis servitii $237^1/_2$ flor. (Intr. et Exit. 120 fol. 15 og 132 fol. 12).

237. **18. Maj 1333.**

Biskop Hellembert af Slesvig betaler nogle af sine Servispenge.

Eadem die [ɔ: 18. maii anno 1333] recepti sunt a Hellemberto episcopo Slesvicensi solvente per manus Hermanni de Sanctis clerici Coloniensis diocesis procuratoris sui pro parte partis sui communis servitii 138 flor. auri. (Intr. et Exit. 120 fol. 16).

238. **28. Maj 1333.**

Anbefalingsskrivelse for Peter Gervasii som pavelig Nuntius i de tre nordiske Riger.

Patriarchis, archiepiscopis etc. (Munch, Pavelige Regnskabs- og Dagbøger 190). Datum Avin. 5. kal. jun. anno 17.

239. **9. Juni 1333.**

Jakob Lok fra Viborg Stift, der skal føre Breve fra Kurien til Peter Gervasii, faar Rejsepenge og udsteder en Kvittering for dem med den pavelige Pønitentiar Johannes Aabo som Tolk.

[Anno 1333] die 9. jun. Jacobus dictus Lok diocesis Viborgensis, cui fuerunt tradite de presenti certe littere apostolice et alie tangentes negotia Romane ecclesie portande per ipsum ad partes Svecie Petro Gervasii canonico Vivariensi apostolice sedis nuntio, recepit de pecunia camere domini nostri pape a predicto camerario et se habuisse et recepisse recognovit interprete mediante fratre Johanne Abbo [Abo] penitentiario domini nostri pape

pro expensis suis faciendis eundo ad dictas partes 6 sol. tur. gross. cum obolo rotundo.

240. 26. Juli 1333.

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper faar Meddelelse om, at Kong Filip af Frankrig vil drage paa Korstog, og at der derfor udskrives en Seksaarstiende. Der gives nærmere Regler for Opkrævningen af denne, og de opfordres til selv at betale den.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Non absque grandi mentis amaritudine debent cuncti catholice cultores fidei recenti memorie commendare occupationem gemebundam et statum miserabilem terre sancte perfidorum Agarenorum hostium crucis Christi affecte blasphemiis et injuriis diutius lacessite in gravem redemptoris nostri contumeliam et christiani nominis injuriam et contemptum, debent etiam tam dolenter quam diligenter attendere, quod filia ipsa Syon videlicet terra ipsa juxta prophete vaticinium ut umbraculum in vinea et sicut thugurium in cucumerario noscitur derelicta quodque urbes et loca sanctissima dicte terre sancte, que actor vite virginis gloriose puerpere partui suoque ortui dign ssimo deputavit ac sue passioni et morti delegit, exhausta fidel bus in solitudinem sunt redacta. O quam dolendum a fidelibus omnibus, quod locus Christi sanctificatus presentia blasphemantium ipsorum feda residentia prophanatur! O quam gemendum, quod terra, in qua genus humanum de vetuste captivitatis jugo liberatum extitit, in ignominiosam redacta est servitutem! O quam improperiosum cunctorum christianorum opprobrium, quod, ubi dei filius temporali morte crucis nos de perpetue cruciatu mortis eripuit, ibi acerbitate blasphemiarum et contumeliarum horrore jugiter exprobratur nec hiis Babilonici hostis regis Egipti nepharii severitas fera contenta semper, sicut multorum fidedignorum habet relatio, intendit super predictis vulneribus dolorem adicere aliaque loca catholica eidem terre sancte viciniora per sue vires nequitie occupare! Premissis itaque carissimus in Christo filius noster Philippus rex Francie illustris velut christianissimus princeps clare memorie christianissimorum regum Francie antecessorum suorum, qui caritatis et devotionis fervore succensi tanquam fideles pugiles et Christi atlethe constantissimi terre sancte negotium per retroacta jam tempora cordi specialiter habuerunt illudque fuerunt ferventer et favorabiliter prosecuti, vestigia imitando debita consideratione discussis volens eidem redemptori nostro, qui eum sublimavit in regem per debi-

tum obsequium in hoc seculo, gratitudinem exhibere ac se sibi reddere acceptabilem in excelsis cunctisque fidelibus ad dicte terre sancte succursum exemplum prebere ac viam etiam preparare necnon summum desiderium, quod a longo tempore habuit, etiam priusqam orthodoxi regni Francie gubernacula suscepisset, subveniendi calamitatibus et miseriis dicte terre ac in eius subsidium transfretandi cupiens deducere in effectum, per suos sollennes procuratores et nuntios propter hoc ad sedem apostolicam per eum pluries destinatos solicitis et continuatis instantiis nobis fecit humiliter supplicari, quod pro efficaciori terre predicte succursu passagium generale indicere ac pro illo celebrius et utilius peragendo verbum crucis vivifice cunctis Christi fidelibus cum indulgentiis consvetis predicari mandare eiusdemque passagii et totius exercitus christiani, qui in illo inspirante domino transfretabit prefatum regem generalem rectorem et capitaneum constituere ac pro huiusmodi faciendo passagio certa concedere subsidia dignaremur. Nos itaque sanctam intentionem regis eiusdem et ferventem compassionis affectum, quem ad statum prothdolor miserabilem dicte terre idem rex habere dinoscitur, multipliciter in domino commendantes necnon gaudentes et exultantes in eo sibique laudes et gratias humiliter exolventes, quia dignatus est tam pium tamque salubre propositum regalibus precordiis inspirare, cupientes quoque, ut huiusmodi sanctum negotium deo, cuius agitur causa, favente felicibus prosperetur eventibus et votivis proficiat incrementis, super hiis per nos cum nostris fratribus matura et diligenti deliberatione prehabita ipsius regis piis et sanctis annuentes affectibus et devotis supplicationibus inclinati ad honorem dei omnipotentis exaltationem et dilatationem catholice fidei cunctarum fidelium animarum profectum liberationem terre prefate ac exterminium hostium predictorum eisdem nuntiis et procuratoribus necnon prelatorum in Romana curia existentium et aliorum fidelium multitudine copiosa presentibus auctoritate apostolica de dictorum fratrum consilio passagium generale ad terram ipsam indiximus et prefatum regem ipsius et totius exercitus christiani, qui transfretabit in illo, rectorem constituimus et capitaneum generalem ac nichilominus per alias nostras inde confectas litteras verbum crucis cum certis gratiis et indulgentiis cunctis Christi fidelibus mandavimus predicari. Dicti quoque procuratores et nuntii eiusdem regis ad hoc per suas patentes litteras coram nobis et fratribus nostris exhibitas plenum sufficiens et speciale mandatum habentes pro eo et eius nomine

in nostra, fratrum nostrorum et aliorum predictorum presentia ipsum passagium per nos indictum ilico assumpserunt et capitaneatum et rectoriam illius et dicti exercitus acceptarunt ac in animam dicti regis, prout poterant, ex eodem mandato tactis sacrosanctis evangeliis juraverunt, quod ipse rex in kal. augusti, que erunt a. d. 1336, quas tam eidem regi quam cunctis crucesignatis et crucesignandis pro termino ad transfretandum in dicto passagio duximus assignandas, iter arripiet dicti passagii illudque deinde realiter et personaliter prosequetur justo ac legitimo impedimento cessante sub certis tamen conditionibus, modis et formis in aliis nostris super hoc confectis et dictis litteris regiis seriosius annotatis. Nos igitur attendentes, quod tam arduum tamque onerosum negotium innumeris egebit expensis, ac volentes ad honorem illius, qui terram ipsam, dum genus humanum redemit, suo proprio sanguine consecravit, ad subventionem expensarum huiusmodi apponere solicitis studiis manum apostolice potestatis, premissis omnibus digna consideratione pensatis ac pluribus et diversis temporibus multis tractatibus et deliberationibus cum eisdem nostris fratribus habitis super illis omnium ecclesiasticorum reddituum et proventuum decimam per universas mundi partes, personis et bonis hospitalis s. Johannis Jerosolimitani et aliorum militarium ordinum et aliis personis ecclesiasticis, qui obtenta licentia debita in isto sancto passagio personaliter transfretabunt, dumtaxat exeptis, usque ad sex annos a data presentium computandos auctoritate apostolica de dictorum fratrum consilio duximus propterea imponendam singulis annis dicti sexennii in duobus terminis, medietatem videlicet in purificationis b. Marie virginis et aliam medietatem in nativitatis b. Johannis Baptiste festivitatibus a vobis et ab omnibus archiepiscopis, episcopis ceterisque personis ecclesiasticis quibuscunque exemptis et non exemptis universarum partium predictarum, quantacunque prefulgeant dignitate seu cuiuscunque preminentie conditionis vel status ordinis aut religionis existant, quibus vel eorum alicui nulla privilegia vel indulgentias sub quacunque verborum forma vel expressione concessa quoad hoc volumus suffragari, preterquam a personis et locis hospitalis et militarium ordinum predictorum ac aliis ab huiusmodi decime solutione supra exceptis, integraliter exolvendam ac in dicte terre subsidium et alias contra infideles et inimicos catholice fidei convertendam cum modificationibus infrascriptis, videlicet quod in locis illis et partibus, in quibus ad certum tempus huiusmodi decima aliqui-

bus est concessa, finito tempore concessionis huiusmodi decima ipsa per nos imposita in partibus ipsis collegi debeat et levari per illud tempus dumtaxat, quod residuum fuerit de dictis sex annis ab expiratione concessionis eiusdem, ita quod in aliquo casu ipsius decime duplex exactio non concurrat, quodque illi, qui cum licentia debita transfretaverint, a prestatione decime suorum ecclesiasticorum reddituum et proventuum modo qui sequitur sint exempti. Videlicet quod decima eorum primi biennii aliorum quam diocesanorum tam exemptorum quam non exemptorum [non] penes diocesanos eorum diocesanorum, vero penes ecclesiarum suarum cathedralium capitula deponatur in usus eorum, si transfretaverint, vel in dicte terre sancte subsidium et alias contra infideles et inimicos fidei, si non transfretaverint convertenda. Volumus tamen quod illi, penes quos dicta decima deponetur, eis, a quibus ipsam recipient, promittere debeant, quod eis, cum transfretabunt, decimam ipsam reddent, ipseque persone collectoribus dicte decime cavere ydonee teneantur, quod in casu, in quo transfretare non contingat easdem, tertii anni decimam exclusa cunctatione qualibet collectoribus ipsis solvent. Exactionem autem et receptionem dicte decime tam a vobis quam certis archiepiscopis et episcopis ac aliis personis ecclesiasticis universarum partium predictarum fieri volumus absque injuria et oppressione quacunque, quodque vos, quos in singulis vestris civitatibus et diocesibus auctoritate presentium, necnon ceteri archiepiscopi et episcopi universarum partium predictarum, quos etiam in singulis eorum civitatibus et diocesibus collectores huiusmodi decime per alias nostras litteras deputamus, easdem personas exemptas et non exemptas in dictis mundi partibus constitutas de omnibus redditibus et proventibus ecclesiasticis eorundem ad solutionem dicte decime secundum suorum morem et consvetudinem in exactione et collectione huiusmodi decime hactenus observatos per dictos sex annos in terminis supradictis sub moderatione ac forma infrascriptis auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam ac etiam sequestrationem fructuum, reddituum et proventuum ecclesiasticorum suorum in eisdem vestris civitatibus et diocesibus consistentium, si expedire videritis, per vos seu alios, quos ad exactionem et collectionem huiusmodi decime assumendos duxeritis, appellatione postposita compellatis, ita quod ad fructus, redditus et proventus ecclesiasticos existentes extra vestras civitates et dioceses huiusmodi compulsionis potestatem nullatenus extendatis nec ad compulsionem huiusmodi faciendam

in aliquo casu per vos seu alios invocetis auxilium brachii secularis, nisi predictorum non solventium contumacia exigente aliud circa hoc per sedem eandem extiterit ordinatum, cum quibus etiam personis ecclesiasticis post debitam absolutionem ab excommunicationis, suspensionis et interdicti sententiis, si quas personas easdem occasione solutionis dicte decime non facte per ipsas in terminis constitutis incurrere forte contingat, a nobis obtentam super irregularitate, si quam ipse persone dictis ligate sententiis non in contemptum clavium celebrando divina vel alias se immiscendo eisdem forsan contraxerint, per vos auctoritate apostolica dispensari valeat, injuncta eis super hoc penitentia salutari. Quocirca universitatem vestram monemus, rogamus et hortamur attente per apostolica vobis scripta precipiendo mandantes, quatinus vos prefatam decimam de redditibus et proventibus vestris ecclesiasticis secundum taxationem ipsius decime, si juxta illam solvere consveveritis, alioquin secundum consvetudinem in exactione huiusmodi decime hactenus observatam, solvere per dictos sex annos in eisdem terminis solvendo in quolibet dictorum terminorum medietatem eiusdem decime singulos vestrum secundum dictos modum, morem et consvetudinem contingentem et ab aliis vestrarum civitatum et diocesium de redditibus eorundem decimam juxta predictos modum et morem per dictos sex annos colligere et exigere ac recipere studeatis. Quod si forsan aliquis vestrum in ipsis terminis deffecerit in solutione decime supradicte, taliter defficientem similes sententias, quas per vos vel subdelegatos vestros deputandos ad eandem decimam in vestris civitatibus et diocesibus colligendam in non solventes decimam ipsam in terminis supradictis proferri contigerit, incurrere volumus ipso facto, a quibus post satisfactionem debitam per aliquem ex vobis vel aliis vicinis episcopis excommunicationis sententia non ligatum et alias gratiam et communionem apostolice sedis habentem facta sibi fide de solutione huiusmodi possit absolutionis nec non super irregularitate, si quam occasione premissa huiusmodi ligatus sententiis celebrando divina vel alias se immiscendo eisdem non tamen in contemptum clavium forsan contraxerit, penitentia sibi super hoc imposita salutari oportune dispensationis beneficium obtinere. Huiusmodi autem decimam, que per vos et assumendos predictos exacta et collecta extiterit, et illam etiam, quam de vestris redditibus et proventibus persolvetis, cum exacta et collecta extiterit nobisque per illos, quos ad hoc assumendos duxeritis, assignata, singuli vestrum una cum

capitulo sue cathedralis ecclesie infra ecclesiam ipsam aut alibi, prout magis expedire cognoverint, in aliquo decentiori et tutiori loco repositam suis et ipsius capituli expensis faciant diligenter et fideliter custodiri per eosdem singulos vestrum, illi vel illis, quem vel quos ad id deputandum seu deputandos duxeritis, prout et quando nobis videbitur, assignandam ac in dicte terre sancte subsidium et alias contra infideles et inimicos eiusdem fidei convertendam. Si vero quod absit decimam ipsam vestre commissam custodie vel eius partem aliquam in usus alios converti contigerit aut quomodolibet usurpari, eos ex vobis et singularibus etiam personis capitulorum vestrorum, qui culpabiles in hoc extiterint, excommunicationis sententiam incurrere volumus ipso facto. Preterea ne de moneta, in qua solutio prefate decime fiet et fieri debebit, valeat hesitari vitenturque gravamina, que propter hoc hactenus viri ecclesiastici sunt perpessi, volumus, quod decima ipsa per vos vel assumendos ad hoc a vobis levetur ad monetam currentem communiter tempore, quo ipsius solutio facienda fuerit, et etiam exigatur juxta constitutionem super hoc editam in concilio Viennensi, ita quod pretextu alterius cambii debitores et solutores dicte decime non graventur, ad quam solutionem eiusdem monete currentis personas ecclesiasticas vestrarum civitatum et diocesium extra civitates et dioceses earundem faciendam volumus non teneri. Prefata etiam decima exigatur a personis ecclesiasticis supradictis et per vestrum etiam singulos exolvatur secundum taxationem decime in vestris et earum civitatibus et diocesibus hactenus factam vel, ubi nulla certa taxatio fuerit, secundum consvetudinem in exactione et solutione huiusmodi hactenus observatam. Fiat quoque ipsa exactio absque aliquo alio onere illorum, a quibus huiusmodi decima exigetur, nisi forte illis defficientibus in solutione ipsius in terminis antedictis ob huiusmodi eorum deffectum expensas fieri oporteret, ad quarum solutionem eos teneri volumus et astringi, quodque circa hec juxta constitutionem eiusdem Viennensis concilii calices, libros et alia ornamenta ecclesiarum divinis officiis deputata ex causa pignoris vel distractionis cuiuspiam vos vel quivis alii per vos ad collectionem et exactionem huiusmodi decime assumendi capere seu recipere distrahere seu occupare nullatenus presumatis. Vobis autem et singulis vestrum contradictores, si qui fuerint, ecclesiasticam contempnendo censuram in solutione dicte decime contumaces citandi ex parte nostra peremptorie ad Romanam curiam et certum eis peremptorium terminum prefigendi, quo

personaliter apostolico conspectui se presentent, super hiis si expediens visum fuerit, pro meritis recepturi ac citationis huiusmodi diem et prefixionis termini supradicti formam vobis per vestras litteras et proprios nuntios refferendi plenam concedimus facultatem. Non obstantibus si vobis aut vestrum aliquibus et predictis personis ecclesiasticis ac aliis quibuscunque communiter vel divisim a dicta sit sede indultum, quod ad solutionem alicuius decime minime teneamini et ad id compelli aut quod interdici, suspendi vel excommunicari non possitis, per litteras apostolicas, que de indulto huiusmodi et toto tenore de verbo ad verbum ac propriis ordinum et locorum seu personarum vestrarum nominibus plenam et expressam non fecerint mentionem, et quibuslibet privilegiis, indulgentiis exemptionibus et litteris apostolicis quibuscunque dignitatibus seu ordinibus eorundem et specialiter Cisterciensi, Premonstratensi, Cluniacensi, Cartusiensi, Grandimontensi vel eorum universitatibus aut personis singularibus generaliter et specialiter sub quacunque forma vel conceptione verborum a memorata sede concessis, de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris litteris specialis, plena et expressa mentio sit habenda. Ceterum quia presentes littere nequirent forsan propter viarum discrimina vel alia impedimenta legitima vestrum singulis commode presentari, volumus quod per te frater archiepiscope dictarum litterarum transumptum manu publica scriptum tuoque communitum sigillo vobis predictis suffraganeis transmittatur, cui adhiberi per vos volumus velut originalibus plenam fidem. Datum Avin. 7. kal. aug. anno 17.

241. **26. Juli 1333.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper faar Befaling til at prædike Korstog. Der gives Bestemmelser om Aflad for Prædikanterne og Korsfarerne og om hvordan man skal forholde sig overfor dem, der har taget Korset, men som dør forinden eller under Toget, endelig om Kirkens Beskyttelse for Korsfarernes Gods.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Ad commemorandum recentius cunctorum fidelium mentibus, quomodo salvator noster unigenitus dei filius Jhesus Christus in terra sancta suo purpurato sangvine salutem humani generis dignatus est misericorditer operari, necnon qualiter ipse post contumelias, flagella varia, spinas et sputa langores, que ineffabiles innocens sine causa dampnatus, saturatus obprobriis, clavis affixus, aceto et felle potatus, ac fossus lancea in crucis patibulo pro redemp-

tione nostra tam dire mortis subiit passionem, sic utinam redemptor ipse suo lumine in eisdem fidelibus oculos hominis interioris illustret, quod zelus eorum ad subveniendum ipsius terre calamitatibus et statui prochdolor miserabili accendatur, ut igni concalescant corda et inflammentur affectus ac prompta operis executio commendet effectum. Si enim christifideles premissa et alia innumerabilia ipsius redemptoris beneficia in dicta terra sancta humano impensa generi necnon, quam obprobriose spurcidi Agareni perfidi hostes Christi dictam terram sanctam, funiculum hereditatis dominice, ab eis tam longo tempore occupatam ipsorum nephandis actibus continue dehonorant et polluunt in injuriam et blasphemiam nominis christiani, frequenter infra claustra pectoris attenta meditatione revolverint et qua decet attentione pensarint, quem de eisdem fidelibus non pudebit nota ingratitudinis argui vel potius quodammodo de infidelitate notari, si creatori proprio tam benefico domino ad recuperationem hereditatis sue terre predicte potenter et viriliter non assurgat! Quis quoque fidelium predictorum pia compassione non movebitur ad relevandas ab olim continuatas et jugiter, quod dolenter referimus, augmentatas eiusdem terre sancte contumelias et pressuras, quas terra ipsa coinquinatorum pedibus tanto tempore conculcata cunctis fidelibus clamoribus validis et voce gemebunde lamentationis exponit! Premissis itaque carissimus in Christo filius noster Philippus rex Francorum [etc. som Nr. 240 indtil capitaneum generalem]. Et nichilominus per universas mundi partes decimam ecclesiasticorum reddituum imposuimus sexennalem colligendam sub certis modis et formis ac in utilitatem dicti passagii terre predicte subsidium et alias contra infideles et inimicos fidei convertendam necnon quedam alia subsidia pro ipso passagio fieri per alias nostras litteras ordinavimus et levari, que in eisdem nostris litteris plene et particulariter exprimuntur dictique procuratores et nuntii regis eiusdem ad hoc per ipsius patentes litteras coram nobis et dictis fratribus nostris per ipsos exhibitas ad hoc sufficiens et speciale mandatum habentes pro rege ipso et eius nomine in nostra, fratrum nostrorum et aliorum predictorum presentia [etc. som i Nr. 240 indtil seriosius annotatis]. Et quia nemini venit in dubium decimam et alia subsidia memorata ad tanti prosecutionem negotii non sufficere ipsiusque negotium longe majoris subventionis beneficio indigere ac ad illud coadjuvandum cunctorum fidelium grata subsidia existere oportuna, fideles eosdem ad hoc quibusdam spiritualibus munificientiis indulgentiis

videlicet ac remissionibus providimus invitandos. Quocirca fraternitati vestre de dictorum fratrum consilio per apostolica scripta committimus et mandamus vos nichilominus obsecrantes per aspersionem pretiosi sangvinis Jhesu Christi, quatenus commemorantes attente statum lugubrem dicte terre ac provide considerantes, quod, cum fidelium suorum regimini vos velut in solicitudinis partem assumptos prefecerit dominus, ad promotionem huiusmodi sancti negotii plus ceteris tenemini, ex officio pastorali tanquam precones fideles et fortes athlete fidei contra predictos perfidos hostes Christi singuli videlicet vestrum in singulis vestris civitatibus et diocesibus contra predictos blasphemos christiani nominis per vos et alias personas ecclesiasticas seculares et regulares ordinum quorumcunque, quas ad hoc ydoneas fore noveritis, cunctis Christi fidelibus juxta datam vobis et eis a deo prudentiam proponatis publice verbum crucis et venerabile signum eius quibusvis fidelibus illud suscipere devote volentibus, quos ad hoc utiles fore credideritis, concedatis ipsorumque humeris imponatis, fideles eosdem, quos ad audiendum propositionem ipsam, quotiens expedierit, ad loca ydonea convocare possitis, solicitis exhortationibus et oportunis instantiis inducentes, ut suscipientes cum reverentia signum crucis ipsumque suis cordibus imprimentes contra hostium predictorum perfidiam et ad eiusdem terre sancte succursum assurgant viriliter ac negotium ipsum ferventer assumant et ferventer prosequantur. Porro quia dignus est operarius mercede sua, singulis vestrum et eorum, quos ad predicationem crucis duxeritis assumendos, in hoc divino fideliter laborantibus opere preter mercedem eternam, quam merito sperare potestis, quotienscunque populis ad hoc specialiter convocatis proposueritis verbum crucis, unius anni et quadraginta dierum, necnon fidelibus ipsis, qui ad verbum huiusmodi audiendum devote convenerint, centum dierum vere tamen penitentibus et confessis indulgentiam elargimur. Volumus autem, quod omnes, qui signum crucis huiusmodi hactenus in dicte terre sancte subsidium receperint, auctoritate apostolica moneatis et inducatis attente ac nichilominus, si opus fuerit, per censuram ecclesiasticam compellatis, ut illud, si forte dimiserint, resumentes alacriter votum domino reddere studeant, quod voverunt, dicte terre subveniendo cum efficacia, ut tenentur; et ut cuncti fideles tanto libentius et efficacius premissa prosequi studeant, quanto ex suis laboribus potiorem gratiam se noverint percepturos, nos de omnipotentis dei misericordia et b. Petri et

Pauli apostolorum eius auctoritate confisi ac illa, quam nobis deus licet immeritis ligandi atque solvendi contulit, potestate omnibus Christi fidelibus, qui dicto rege huiusmodi passagium personaliter prosequente in eiusdem terre sancte succursum ad recuperationem ipsius transfretaverint et laborem huiusmodi in personis propriis subierint et expensis, plenam suorum peccaminum, de quibus fuerint veraciter corde contriti et ore confessi, veniam indulgemus et in retributione justorum salutis eterne pollicemur augmentum. Eis autem, qui licet in alienis expensis in propriis tamen illuc personis accesserint, et illis similiter, qui juxta qualitatem et facultatem suam bellatores ydoneos in expensis propriis destinabunt, quamvis personaliter ipsi non vadant, plenam concedimus suorum veniam peccatorum. Penitentias quoque omissas seu recte non factas per aliquos ex predictis, nisi peregrinationem aliam aut aliquod pium opus vel restitutionem seu aliam realem prestationem aut erogationem concernerent, eisdem misericorditer remittentes omnibus ipsis concedimus, quod per confessionem generalem peccatorum, de quibus memoriam non habuerint, que tamen, si de illis in speciali recolerent, confiterentur, libenter indulgentiam plenam obtineant taliter confitentes. Ita tamen quod, si postmodum ad eorum memoriam huiusmodi peccata redierint, illa confiteri specialiter teneantur. Eos preterea, qui, licet non juxta qualitatem et facultatem suam, aliquem tamen seu aliquos bellatores ydoneos, ut premittitur, in subsidium terre sancte predicte propriis sumptibus destinaverint vel de suis temporalibus bonis contribuerint ad aliquos destinandos et illos, qui ad subventionem ipsius terre de bonis eisdem congrue ministrabunt, prout singulis fuerit divinitus inspiratum, necnon consiliarios testatorum, qui testatores eosdem ad subveniendum dicte terre cum efficacia ortabuntur, ac illos etiam, qui pro huiusmodi sancto passagio laborabunt et hactenus laborarunt et alias ad promotionem huiusmodi negotii consilium et auxilium impenderunt seu impenderint, oportunum juxta qualitatem subsidii et devotionis affectum ac mensuram laboris participes esse volumus indulgentie supradicte. Ceterum desiderantes huiusmodi sanctum negotium votivo et felici exitu consumari, ne fideles Christi, qui habent propositum in isto passagio transfretandi, timentes forsitan ex assumptione crucis vel emissione voti huiusmodi heredes eorum, si eos premori contingeret, ad istud passagium obligari, ex hoc ab huiusmodi sancto proposito retrahantur, in maiorem favorem eiusdem passagii, quantum con-

nicere possumus, de presenti auctoritate concedimus supradicta, quod, si aliqui pretextu passagii sepefati vovendo vel crucem sumendo intellexerint vel voluerint heredes suos ex hoc nullatenus expresse vel tacite obligari et infra dimidium annum a voto vel assumptione huiusmodi numerandum coram diocesanis suis vel aliis deputandis ab eis, intentionem seu voluntatem suam huiusmodi declaraverint et per eos non steterit, quominus transfretando compleverint votum suum, nec heredes eorum nec bona in aliquo sint vel remaneant obligata, nisi forsan ipsi crucesignati vel voventes aliquid pro passagio huiusmodi, dum viverent, recepissent, quo casu ad hoc restituendum sint et remaneant, nisi obsistat aliud, obligati. Verum ad illos, qui jam crucem assumpserunt vel qui quovis modo ad crucem sumendam seu alias ad transfretandum in dicte terre subsidium jam obligati existunt, precedentem concessionem extendi nolumus, sed in ipsis statuta canonica observari; non tamen nostre intentionis existit, quod ex hiis, que in precedenti clausula proxima continentur, aliquis in plus, quam antea tenebatur, quomodolibet obligetur. Vobis quoque et singulis vestrum necnon et illis, quos ad predicationem crucis huiusmodi assumetis, mandamus, quod, antequam crucem concedatis eandem, cunctis illam recipere volentibus in vestris predicationibus exponatis, ut infra dictum dimidium annum intentionem suam de non obligando heredes eorum, si eam talem habuerint, coram diocesanis predictis vel deputandis ab eis debeant declarare. Quod si infra dictum dimidium annum intentionem suam huiusmodi non duxerint taliter declarandam, heredes eorum ad executionem dictorum assumptionis et voti remanere decernimus obligatos. Rursus illos, qui crucem assumpserunt vel assument aut votum de transfretando in isto passagio emiserunt vel emittent, si moriantur, antequam iter arripiant, dum tamen pro subsidio predicti passagii tantum demiserint, quantum expensuri fuissent secundum sui status decentiam eundo, morando et redeundo per annum, si personaliter transfretassent, et quantitatem huiusmodi in vita eorum juxta suas declaraverint conscientias, quas super hoc oneramus, necnon et eos, qui post assumptionem seu votum huiusmodi viventes declaraverint plenam indulgentiam obtinere se velle ac dare in dicte terre subsidium, si eos contingeret premori, quantum essent per annum eundo personaliter, ut de aliis premittitur, expensuri, etiam si quantitatem eandem viventes non declaraverint, quo casu quantitas ipsa per legatum sedis apostolice vel taliter decedentium

ordinarios debeat declarari, plene assequi volumus indulgentiam memoratam, retenta nichilominus sedi apostolice potestate, quod facultatem declarandi quantitatem predictam possit aliis committere vel transferre in alios, si hoc viderit expedire. Volumus insuper, quod illi ex crucesignatis seu voventibus supradictis, quos de intentione sua non obligandi, ut prefertur, heredes infra dictum dimidium annum declaratione non facta postea mori contigerit, plenam indulgentiam consequantur, heredes tamen ipsorum et bona ad quantitatem, quam illi, si transfretassent, fuissent per annum, ut de aliis predicitur, expensuri convertendam in dicte terre subsidium remaneant obligata. Si autem aliqui ex crucesignatis seu voventibus memoratis infra dimidium annum prefatum, priusquam declaraverint se velle plenam indulgentiam obtinere ac dare pro dicto passagio, quantum essent expensuri per annum, decedant, nullam habeant indulgentiam dictorum assumptionis seu voti pretextu, sed si forsan aliquid dederint pro passagio sepedicto juxta quantitatem subsidii et devotionis affectum, sint participes indulgentie memorate heredibus et bonis eorum alias in nullo remanentibus obligatis. Circa morientes vero post iter arreptum dicti passagii et bona, que tempore mortis eorum habuerint vel habere ordinaverint pro suo passagio faciendo, sic duximus ordinandum, videlicet quod in casu, in quo heredes taliter decedentium taliter remanserint ad faciendum pro ipsis passagium obligati, utpote quia, priusquam taliter decedentes crucem assumerent, transfretare tenebantur ex voto vel quia votum eorum non fuisse personale constabit seu quia crucesignati huiusmodi vel voventes intentionem suam de non obligandis heredibus infra prefatum dimidium annum per modum non declaraverint supradictum, bona huiusmodi decedentium, de quibus per eos dum viverent non fuerit aliter ordinatum, penes eorum heredes debeant remanere ipsique heredes exequi teneantur vota huiusmodi defunctorum, ita videlicet, ut vel personaliter juxta status sui decentiam transfretare vel expensas et subsidia, que transfretando fuissent facturi mortui, si vixissent, mittere in subsidium dicti passagii teneantur ipsique decedentes plene hoc casu indulgentiam habeant suprascriptam. In casibus quoque, in quibus heredes post arreptum iter dicti passagii decedentium ad dictam prosecutionem ipsius non remanserint obligati, concedimus, quod decedentes huiusmodi plenam indulgentiam consequantur, sic tamen, quod omnia, que tempore mortis eorum habuerint vel se habere ordinaverint pro suo passagio faciendo, et de quibus spe-

cialiter in vita vel in morte non disposuerint, remaneant et restent in subsidium passagii antedicti, proviso tamen de bonis eisdem familiaribus defunctorum et eis, qui cum illis transfretare debebant; et hoc de bonis huiusmodi taliter passagio applicandis in personis locum habere volumus laicorum. De clericis autem et personis ecclesiasticis sic morientibus ordinamus, quod potestas disponendi de bonis eorum in subsidium dicti passagii ad legatum sedis apostolice, qui cum dicto rege in dicto passagio transfretabit, debeat pertinere, rebus ad cultum divinum pertinentibus, ut sunt cruces, calices et paramenta et alia similia, que ad ecclesias, ad quas pertinuerint, restitui volumus, dumtaxat exceptis. Verum quia dignum est, ut celestis imperatoris obsequiis inherentes prerogativis specialibus et libertatibus sint muniti, universis et singulis, qui in dicto passagio transfretabunt ipso rege illud personaliter prosequente, auctoritate apostolica concedimus, quod ipsi a tempore arrepti itineris usque ad eorum reditum vel obitum a collectis extraordinariis nullo jure scripto vel non scripto debitis sint immunes, quorum etiam personas et bona post crucem assumptam extunc sub b. Petri et nostra protectione suscipimus statuentes, ut sub archiepiscoporum et episcoporum et aliorum prelatorum ecclesie sancte dei defensione consistant, propriis ad hoc protectoribus specialiter nichilominus deputandis, quodque donec de ipsorum obitu vel reditu certissime cognoscatur, integri ab omni violentia et injuria permaneant et quieti, et si quis contra presumpserit, censura ecclesiastica compescatur. Si qui vero proficiscentium illuc ad usuras prestandas juramento tenerentur astricti, creditores eorum, ut remittant eis huiusmodi juramentum et ab usurarum exactione desistant, precipimus eadem districtione compelli, quod si post absolutionem predictam creditores ad solutionem ipsos coegerint usurarum, creditores eosdem ad restitutionem earum simili cogi animadversione mandamus. Judeos vero ad remittendas usuras per seculares compelli percipimus potestates, et donec illas remiserint, ab universis Christi fidelibus per excommunicationis sententiam eis omnino communio denegetur. Ceterum quia cursorii et pirrate nimis impediunt subsidium terre sancte capiendo et spoliando transeuntes ad illam et redeuntes ab ea, ipsos et adjutores et fautores eorum excommunicationis vinculo innodamus sub interminatione anathematis inhibendo, ne quis scienter cum eis communicet in aliquo venditionis vel emptionis contractu, ac injungendo rectoribus civitatum et locorum suorum, ut eos ab hac

inquietatione revocent et compescant, alioquin in personas et terras eorum per ecclesiarum prelatos volumus severitatem ecclesiasticam exerceri. Quia vero ad hoc negotium exercendum est permaxime necessarium, ut principes et populi christiani adinvicem astringantur vinculo caritatis et pacis, injungimus ecclesiarum prelatis, ut discordantes ad veram pacem reducere studeant aut ad firmam treugam inviolabiliter observandam, etiam qui acquiescere forte contempserint, per excommunicationis in personas et interdicti sententias in terras eorum artissime compellantur, nisi forte tanta fuerit inimicorum malicia, quod ipsi non debeant tali pace gaudere. Quod si forsan censuram ecclesiasticam vilipendant, poterunt non immerito formidare, ne per auctoritatem ecclesiasticam contra eos tanquam turbatores negotii crucifixi secularis potentia inducatur. Verum quia presentes littere nequirent forsan propter viarum discrimina vel alias vestrum singulis commode presentari, volumus, quod per te frater archiepiscope dictarum litterarum transsumptum manu scriptum publica tuoque munitum sigillo vobis predictis suffraganeis transmittatur, cui adhiberi volumus per vos velut originalibus plenam fidem. Datum Avin. 7. kal. aug. anno 17.

242. **26. Juli 1333.**

I Anledning af det paatænkte Korstog faar Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper Befaling til at indsamle, hvad der maatte være testamenteret eller givet til Korstog. Der gives nærmere Bestemmelser om, hvordan denne Indsamling skal foregaa.

Archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Pridem ad supplicem precum instantiam etc. (Repertorium I 267). Datum Avin. 7. kal. aug. anno 17.

243. **26. Juli 1333.**

Ærkebiskoppen i Lund og hans Lydbisper faar Paamindelse om ugentlig at lade læse visse Messer og Bønner for det Korstog, som Filip VI af Frankrig skal lede, og i hver Domkirke og Sognekirke at lade opstille Blokke, som er forsynede med tre Laase, til Indsamling af Gaver til Toget.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Pridem ad supplicem precum instantiam etc. (Dipl. Svec. IV 327). Datum Avin. 7. kal. aug. anno 17.

244. **5. Feb. 1334.**

Sorøkloster faar Ejendomsretten til det, som Klostrets Munke vilde have ejet, om de ikke var blevne Munke.

Abbati et conventui monasterii de Sora. Devotionis vestre etc. (Repertorium I 272). Datum Avin. non. feb. anno 18.

245. **28. Apr. 1334.**

Præsterne og Indbyggerne paa Gotland har klaget over de verdslige Dommeres Uretfærdigheder især mod de skibbrudne og deres efterladte; Paven befaler nu Ærkebisperne og Bisperne i de tre nordiske Riger under Banstraf at forbyde saadan Uretfærdighed for Fremtiden og om fornødent yde de forurettede Hjælp.

. . archiepiscopis et . . episcopis in regnis Dacie, Svecie et Norvegie constitutis. Quibus est datum etc. (Rydberg, Sverges traktater I 555 f.). Datum Avin. 4. kal. maii anno 18.

246. **28. Juni 1334.**

Franciskanerne i Provinsen Dacia faar Lov til at lade afholde offentlig Gudstjeneste i deres egen Kirke ved deres forestaaende Provinsialmøde i Svendborg, skønt Landet ligger under Interdikt.

. . ministro provinciali et fratribus ordinis Minorum de regno Dacie. Cum tam in generali quam in provincialibus capitulis vestri ordinis consveverint cooperante domino salubria et utilia ordinari, dignum fore conspicimus, ut vobis apostolici favoris presidium impendamus, per quod ad salubria et utilia huiusmodi Deo auctore valeatis pervenire. Cum itaque, sicut ex tenore petitionis vestre nobis oblate percepimus, vos generali capitulo dicti ordinis Assisii novissime celebrato habeatis provinciale capitulum in oppido Swineburg Othoniensis diocesis, ecclesiastico interdicto subjecto. etiam in regno Dacie consistente, in festo assumptionis beate ac gloriose semperque virginis Marie proxime futuro necessario celebrare ac celebrationi huiusmodi provincialis capituli generale interdictum ecclesiasticum, cui dictum regnum vigore cuiusdam statuti provincialis per archiepiscopum Lundensem, in eodem regno metropolitanum, qui tunc erat, eiusque suffraganeos editi et per sedem apostolicam ex certa scientia, ut asseritur, confirmati suppositum extitit, quod quidem interdictum, in dicto regno generaliter observari dicitur, obsistere dinoscatur, nobis devote ac humiliter supplicastis, ut dignaremur vobis in hac parte de ipsius sedis clementia et benignitate apostolica providere. Nos igitur huiusmodi pio et honesto negotio eiusdem provincialis capituli nedum favere, sed illud promovere, quantum cum Deo possumus, intendentes, huiusmodi vestris supplicationibus inclinati, devotioni vestre presentium auctoritate concedimus,

quod per octabas dicti festi prefato capitulo provinciali durante possitis, excommunicatis tamen exclusis, in ecclesia vestra dicti oppidi divina officia solempniter celebrare, cum ibidem non sit aliqua collegiata ecclesiastica, cui super hoc valeat, prout asseritis, derogari, predicto interdicto, quod per easdem octabas quantum ad vos auctoritate predicta ex nunc prout ex tunc suspendimus, non obstante. Nulli ergo etc. Datum Avin. 4. kal. jul. anno 18. (Bullarium Franciscanum V 572 f.).

247. **30. Aug. 1334.**

Peter Gervasiis Indbetalinger til Kammeret fra Indsamlingen i Norden.

Recepta a collectore et nuntio apostolico regnorum Norvegie, Svecie et Dacie. 1334 die 30. aug. magister Petrus Gervasii in Norvegie, Svecie et Dacie regnis nuntius a sede apostolica deputatus de pecunia per ipsum in dictis regnis tam de decima sexennali imposita in concilio Viennensi quam de censu Romane ecclesie, qui b. Petri denarius nuncupatur, et fructibus beneficiorum vacantium tunc per triennium et alias per biennium ac de subsidio oblato domino nostro per repugnationem rebellium partium Lumbardie quam de legatis relictis in subsidium terre sancte et quibusdam mutuis factis per fratrem Johannem de Serone ordinis predicatorum et magistrum Bernardum de Ortolis tempore, quo fuerant in dictis partibus nuntii apostoloci deputati, recepta assignavit camere domini nostri pape 3766 flor. auri 14 den. agnos auri 3351 den. regales auri 25 den. Parisiensis, auri 56 den. ad massiam auri 3 mr. 4 uncias et dimidium cartayronum auri ponderis Avinionensis. De predictis autem florenis sunt 2666 flor. de Florentia et residui 1100 flor. sunt de cunio Pedimontensi. Dictas autem pecunias et aurum prefatus magister Petrus dixit se recepisse per modum infrascriptum videlicet de pecunia dicte decime sexennalis 2828 flor. 12 den. agnos auri 56 den. ad massiam auri 2 mr. medium cartonum uncie auri. Et de dicto censu 725 flor. auri 666 regales auri 25 Parisiensis auri. Et de fructibus dictorum beneficiorum 184 flor. auri 1643 regales auri 2 den. agnos auri. Et de dicto subsidio 456 regales auri. Et de dictis legatis 3 flor. auri 351 regales auri. Et de dictis mutuis factis per dictum fratrem Johannem de Serone et B. de Ortolis 26 flor. auri 235 regales auri 1 mr. 4 uncias auri.

Item dictus magister Petrus Gervasii, cum recepisset mutuo de pecunia camere domini nostri pape die 24. nov. de anno 1330, quando recessit de curia et ivit ad partes regni Dacie, pro ex-

pensis suis et familiarium suorum faciendis eundo ad dictas partes 60 flor. auri, assignavit et solvit dicte camere mutuum predictum videlicet [Summen er ikke indført]. (Intr. et Exit. 136 fol. 30).

248. **13. Sept. 1334.**

Franciskanerne har ligget i Strid med Cisterciensermunkene i Ryd om Lage Pedersen fra Dallerup, der først var gaaet ind i Franciskanerordenen, men som efter at være bleven løst fra dette sit Forhold af den pavelige Pønitentiar var gaaet i Cistercienserklostret i Ryd. Nu befaler Paven Franciskanernes ledende Mænd i Provinsen Dacia at lade Lage Pedersen og Ryd Kloster være med Fred.

Gratis pro deo.

. . ministro provinciali et universis custodibus et guardianis fratrum ordinis Minorum et eisdem fratribus per provinciam Dacie constitutis. Devotioni congruit, caritati concordat et consonat rationi, ut hii, qui se misericordiarum patri et domino pro eius miserationis gratia impetranda in humilitatis spiritu perpetuo serviturus regularis professionis astricti vinculo dedicarunt, in huiusmodi eorum honesto et salubri proposito foveantur nec in illo aliquatenus perturbentur, sed pacifice permittantur excellentie divine quietis mentibus pensum exsolvere debite servitutis. Sane Lagho Petri de Dalderup monachus monasterii Rurisregii Cisterciensis ordinis Slesvicensis diocesis sua nobis humili et devota insinuatione monstravit, quod olim ipse ab observantia et obedientia vestri ordinis, in quo se vinculo professionis astrinxerat, per litteras Gaucelini episcopi Albanensis penitentiarie nostre curam gerentis, auctoritate nostra et de speciali mandato nostro super hoc vive vocis oraculo sibi facto penitus absolutus ad ordinem Cisterciensem de licentia ipsius episcopi et auctoritate predicta sibi a nobis concessa infra tempus ab eodem episcopo sibi prefixum se transtulit, in quo per unum annum et quinque menses vel circa extitit jam professus et in dicto monasterio laudabiliter conversatus. Verum quia, prout eadem insinuatio subjungit, vos vel aliqui vestrum minus veraciter asserentes huiusmodi absolutionem et licentiam per eundem episcopum auctoritate et de mandato nostris predictis habitas et factas non valere, pro eo quod de potestate sua, quam super hoc a nobis receperit, sub bulla nostra non apparent absolutio et licentia prelibate, dictum Laghonem temere capere necnon et ad eundem vestrum ordinem, de quo auctoritate et mandato prefatis absolutus ut prefertur

fuerat, reducere nitimini et tam Laghonem quam monasterium predicta per impetitionem huiusmodi vexatis multipliciter et etiam perturbatis. Cum itaque idem Lagho intendat ut asserit in ordine Cisterciensi jam dicto virtutum domino imperpetuum famulari, nobis supplicavit, ut providere sibi super hoc de apostolice sedis clementia et benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi prefati Laghonis supplicationibus inclinati universitati vestre per apostolica scripta districte mandamus, quatenus Laghonem et monasterium antedicta premissorum occasione deinceps nullathenus perturbetis nec per alios perturbari quomodolibet procuretis, sed permittas (!) in pace predictum Laghonem degere deoque servire in monasterio et Cisterciensi ordine memoratis. Sic igitur huiusmodi mandatum apostolicum vobis directum obedienter adimplere curetis, quod exinde de virtute obedientie humilis et devote, ad quam etiam vos regularis observantie vigor astringit, commendari merito valeatis. Datum Avin. id. sep. anno 19.

249. **13. Sept. 1334.**

Dette Brev handler om en lignende Sag som den foregaaende, idet Cisterciensermunken i Løgumkloster, Knud Aagesen fra Ribe, først havde aflagt Løfte i Franciskanerordenen.

. . ministro ac universis custodibus et guardianis fratrum ordinis Minorum et eisdem fratribus per provinciam Dacie constitutis. Devotioni congruit etc. (Ny k. Sl. IV 220 f.). Datum Avin. id. sep. anno 19.

250. **10. Okt. 1334.**

Meddelelse om, at Biskop Hellembert af Slesvig har betalt nogle af sine Servispenge.

Facta fuit quitatio Hellemberto episcopo Slesvicensi de 124 flor. auri cum dimidio pro complemento sui communis servitii camere*) per manus discreti viri Bernardi de Zwernighen clerici sui solutis. De quibus etc. Datum Avin. 10. oct. anno 1334. (Oblig. 13 fol. 106 b.).

---

*) I Marginen er tilføjet: attende, quod debet quattuor servitia nec habuit litteram, quia semel fuit sigillata et postea sigillum amotum cancellata.

251. **1316—34.**

Joannes XXII dirimit litem inter fratres et præpositum Othoniensem, qui se dicebat habere jus in electione episcopali. Et insuper quendam citari jubet fratrem Petrum Pigardi nomine, qui stante lite se intromisit. (Udtog af et Pavebrev. Repertorium I 418 f.).

252. **1316—34.**

Joannes papa XXII dat abbatem de Holm delegatum et commissarium pro recuperatione alienatorum bonorum monasterii s. Canuti. (Udtog af et Pavebrev. Repertorium I 419).

BENEDIKT XII

valgt 20. Dec., viet 26. Dec. 1334, død 25. Apr. 1342.

---

253. **9. Jan. 1335.**

Benedikt XII melder sit Valg til det danske Præsteskab.

Archiepiscopo Lundensi et episcopis ac abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, archidiaconis et aliis ecclesiarum prelatis exemptis et non exemptis per Lundensem provinciam constitutis. Altitudo celestis consilii etc. (Dipl. Norv. VI 165 f.). Datum Avin. 5. id. jan. anno 1.

254. **20. Feb. 1335.**

Akolut i Odense Stift, Peder Nielsen, der er Præstesøn, har søgt om at faa Dispens for, at han har modtaget de lavere Vielser, og om at faa Lov til at faa et Præsteembede med Sjælesorg. Ved Kurien er hans Lærdom bleven prøvet og fundet tilstrækkelig; nu skal Bispen i Odense undersøge hans Færd, og hvis den er god, skal han paa Pavens Vegne opfylde hans Begæring.

. . episcopo Othoniensi. Constitutus in presentia nostra Petrus Nicolai acolitus tue diocesis nobis supplicavit, ut cum ipso super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta, quod huiusmodi non obstante defectu in susceptis minoribus ordinibus, ad quos se fecit absque dispensatione legittima promoveri, ministrare licite ac ad omnes sacros ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum, etiamsi cum cura fuerit, obtinere valeat, dispensare dignaremur. Cum itaque idem acolitus, quem per certos examinatores super hoc deputatos a nobis de litteratura examinari fecimus diligenter, inventus sit in illa convenienter ydoneus ad ecclesiasticum beneficium obtinendum, nos de vita et conversatione ipsius acoluti notitiam non habentes fraternitati tue, de qua plenam in domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, quatenus consideratis diligenter circumstantiis universis, que circa ydoneitatem persone fuerint attendende, si dictus acolitus aliter sit ydoneus, non sit paterne incontinentie imitator sed bone conversationis et vite aliaque sibi merita suffragentur ad huiusmodi

dispensationis gratiam obtinendam, secum super premissis auctoritate nostra dispenses, prout secundum deum anime sue saluti videris expedire. Datum Avin. 10. kal. mart. anno 1.

255. **20. Feb. 1335.**

Ærkebispen i Lund maa ligeledes dispensere Klerken Eskild Hemmingsen for uægte Fødsel, kun maa han ikke faa et Embede med Sjælesorg.

. . archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Esquillus Hemmingi clericus tue diocesis etc. ut supra ad beneficium ecclesiasticum, cui tamen cura non immineret animarum, obtinendum etc. ut supra. Datum Avin. 10. kal. mart. anno 1.

256. **20. Feb. 1335.**

Subdiakonen i Lundestift, Roland Henriksen, faar ligeledes Dispens for uægte Fødsel og Lov til at modtage Embede med Sjælesorg. Ærkebiskop Esger havde faaet Fuldmagt til at give ham denne Dispens, men af Frygt for at den havde mistet sin Gyldighed ved hans Død, havde han søgt om den paany.

. . archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Rolandus Henrici subdiaconus tue diocesis etc. et ecclesiasticum beneficium obtinere, etiamsi curam haberet animarum, per Esgerum tunc archiepiscopum Lundensem predecessorem tuum habentem tunc ut asserebat auctoritate apostolica super hoc potestatem fuit aliter auctoritate eadem dispensatum, et post dispensationem huiusmodi idem Rolandus per ipsum predecessorem tuum aliter tamen rite se fecit ad minores et subdiaconatus ordines statutis a jure temporibus promoveri. Dubitans tamen eandem dispensationem post dicti predecessoris tui obitum non tenendam nobis supplicavit, ut etiam ad eius conscientiam severandam quod defectu huiusmodi et aliis premissis nequaquam obstantibus in sic susceptis ordinibus ministrare et ad omnes superiores sacros ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium, etiamsi curam habeat animarum, obtinere valeat etc. ut supra. Datum ut supra.

257. **20. Maj 1335.**

Anbefalingsbrev for Peter Gervasii paa hans Rejse til Flandern.

Patriarchis, archiepiscopis et episcopis etc. (Dipl. Norv. XVII 34). Datum Avin. 13. kal. jun. anno 1.

258. **12. Nov. 1335.**

Underindsamleren af Seksaarstienden i Roskilde Stift, Kanniken Jens Saumarsen, der tillige var Sognepræst i Egeslev, var bleven banlyst af Peter Gervasii,

og hans Sogneembede var bleven givet til Præsten Niels Spink, fordi han ikke vilde betale alt det, som han havde indsamlet. Støttende sig paa nogle Pavebreve tog Abbeden for Alling Kloster og Kantor i Aarhus, Jens Rooth, sig af Jens Saumarsen; de lyste Niels Spink i Ban og lagde Sag an mod ham. Paa Niels Spinks Klage herover overdrog Paven Domprovsten i Lund at undersøge Sagen.

. . preposito ecclesie Lundensis. Officii nostri debitum etc. (Ny k. Sl. IV 221 f.). Datum Avin. 2. id. nov. anno 1.

259. **14. Feb. 1336.**

Biskop Hellembert af Slesvig betaler de Servispenge, han skylder Pavens Husstand.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Hellembertus episcopus Slesvicensis pro 4 servitiis familiarium et officialium eiusdem domini nostri pape, in quibus erat dictis familiaribus obligatus, 91 flor. auri clericis camere dicti domini nostri pape pro eisdem familiaribus et officialibus recipientibus per manus magistri Alberti Houels canonici ecclesie s. Johannis Trajectensis procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Datum Avin. die 14. febr. anno 1336. (Oblig. 13 fol. 141 b.).

260. **27. Feb. 1336.**

Paven stadfæster Kapitlets Valg af dets Dekan, Peder Jensen, til Ærkebiskop i Lund. Valget var foregaaet *per viam compromissi,* idet Kapitlet havde ladet sin Senior Niels Bunkeflod udpege fire Kapitelsmedlemmer, som sammen med ham skulde udpege en af selve Kapitlet til Ærkebiskop,

Petro electo Lundensi Svecie primati. Ad universalis ecclesie regimen divina dispositione vocati circa statum cuiuslibet ecclesie aciem solicite cogitationis extendimus; pastoralis partes officii vigilantius adhibentur, ut ecclesie singule pastoribus gubernentur ydoneis et rectoribus providis committantur quodque ecclesie ipse illorum circumspectione provida et providentia circumspecta operante illo, qui pastorum pastor et rector agnoscitur, spiritualium et temporalium suscipiant incrementa. Dudum siquidem ecclesia Lundensis per obitum Karoli archiepiscopi Lundensis Svecie primatis, qui in partibus illis diem clausit extremum, pastoris solatio destituta prepositus et capitulum ipsius ecclesie vocatis omnibus, [qui] debuerunt, voluerunt et potuerunt commode interesse, die ad eligendum prefixa, ut moris est, convenientes in unum ac sancti spiritus gratia invocata deliberantes in ipsius electionis negotio per viam procedere compromissi Nicolao Bunkaflo eorum canonico seniori assumendi quattuor alios de dictis

capitulo fidedignos, de quibus sibi videretur, et tam sibi quam dictis quattuor sic assumendis per eum providendi ea vice ipsi ecclesie de pastore de se ipsis vel de alio idoneo de gremio tamen dictorum capituli concesserunt unanimiter potestatem usque ad consumptionem unius candele ibidem accense tantummodo duraturam promittentes prefati prepositus et capitulum illum in eorum archiepiscopum recipere et habere, de quo ipse Nicolaus et quattuor assumendi predicti prefate ecclesie ante consumptionem dicte candele ipsi ecclesie ducerent providendum, ipseque Nicolaus te tunc decanum et Holmgerium prepositum, Karactum [Kanutum] archidiaconum et Petrum Swenonis canonicum eiusdem ecclesie in compromissarios ad providendum ipsi ecclesie juxta potestatem sibi traditam una secum assumpsit, ac deinde Nicolaus, prepositus, archidiaconus et canonicus predicti una tecum huiusmodi potestate recepta secedentes in parte post multos et varios tractatus primo infra vosipsos et deinde cum singulis de dictis capitulo habitos vice vota eorum concorditer direxerunt, ac prefatus Holmgerius ex potestate sibi ac suis collegis predictis tradita vice sua et collegarum ac capituli predictorum ibidem presentium et eorum nomine te in sacerdotio constitutum ante dicte candele consumptionem in archiepiscopum Lundensem elegit, quam electionem prefati capitulum concorditer acceptantes eam postmodum clero et populo solempniter publicarunt, deinde cum electioni huiusmodi de te facte illius tibi presentato decreto ad instantiam capituli predictorum consentiens ad sedem apostolicam personaliter accessisti, et tam tu per te ipsum quam prefati capitulum per eorum certos procuratores et nuntios idoneos ad nos propter hoc specialiter destinatos presentantes nobis huiusmodi electionis decretum a nobis cum instantia petiistis, ut electionem huiusmodi confirmare de benignitate sedis apostolice dignaremur in premissis omnibus statutis a jure temporibus observatis, nos itaque electionem ipsam tueque persone merita per Anibaldum episcopum Tusculanum et Petrum titulo s. Martini in Montibus presbiterum ac Jacobum s. Georgii ad Velum aureum diaconum cardinales examinari fecimus diligenter, et facta nobis ab eisdem episcopo et cardinalibus super hoc relatione plenaria et fideli, quia predictam electionem invenimus de te viro vite laudabilis morum honestate decoro, litterarum scientia predito, in spiritualibus provido et in temporalibus circumspecto et aliis multiplicibus virtutum meritis insignito canonice celebratam, eam de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica con-

firmavimus, teque prefate Lundensi ecclesie prefecimus in archiepiscopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi tam in spiritualibus quam in temporalibus plenarie committendo, tibique postmodum per Gaucelinum episcopum Albanensem munus fecimus consecrationis impendi firma spe fiduciaque tenentes, quod eadem ecclesia per tue circumspectionis industriam prospere dirigetur et salubria dante domino suscipiet incrementa. Quocirca mandamus, quatenus omne regimen eiusdem ecclesie Lundensis tibi impositum devote suscipiens curam et administrationem ipsius sic fideliter et prudenter gerere et exercere studeas gregem dominicum in illa tibi commissum doctrina verbi et operis informando, quod ipsa Lundensis ecclesia gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam, ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius defundatur, tuque preter eterne retributionis premium nostre ac sedis eiusdem benedictionis et gratie exinde merearis percipere incrementum. Datum Avin. 4. kal. mart. anno 2.

In e. m. Capitulo ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis suffraganeis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Magno regi Svecie (Dipl. Svec. IV 483 f.). Datum ut supra.

261. **1. Marts 1336.**

Ærkebiskop Peder af Lund lover at betale Servispenge.

Anno 1336 die 1. mart. in palatio apostolico P[etrus] archiepiscopus Lundensis in Dacia promisit pro suo communi servitio camere et collegio 18 cardinalium 1000 flor. auri et 5 servitia familiarium consveta, solvendo medietatem a festo resurrectionis domini proxime venturo ad annum et aliam medietatem in alio festo resurrectionis domini anno revoluto, alioquin non obstante etc. promisit, quod infra sex menses etc. et juravit etc. (Oblig. 6 fol. 146 b.).

262. **15. Marts 1336.**

Bispen i Slesvig skal dispensere Præstesønnen Ditlev Thitbrandsen for uægte Fødsel.

Gratis pro deo.

Episcopo Slesvicensi. Constitutus in presentia nostra Thetlavus Thitbrandi clericus tue diocesis nobis supplicavit, ut cum eo super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta etc. Datum Avin. id. mart. anno 2.

263. **15. Marts 1336.**

Bispen i Slesvig skal dispensere Præstesønnen Jens Boesen for uægte Fødsel.

Episcopo Slesvicensi. Constitutus in presentia nostra Johannes Boetii scolaris tue diocesis etc. Datum Avin. id. mart. anno 2.

264. **15. Marts 1336.**

Ærkebispen i Lund skal dispensere Præstesønnen Mikkel Tulesen for uægte Fødsel.

Archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Michael Tulonis clericus tue diocesis etc. Datum ut supra.

265. **15. Marts 1336.**

Bispen i Viborg skal dispensere Præstesønnen Mikkel Jensen for uægte Fødsel.

Episcopo Viborgensi. Constitutus in presentia nostra Michael Johannis clericus tue diocesis etc. Datum ut supra.

266. **19. Marts 1336.**

Paven stadfæster Ringsted Klosters Privilegier.

Abbati et conventui monasterii Ringstadensis ordinis s. Benedicti Roskildensis diocesis. Cum a nobis petitur etc. (Dänische Bibliothek III 147 f.). Datum Avin. 14. kal. apr. anno 2.

267. **26. Marts 1336.**

Formaningsskrivelse til Ærkebiskop Peder i Anledning af Overrækkelsen af Palliet.

Petro archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Cum nuper . . prepositus et capitulum ecclesie Lundensis te in archiepiscopum et pastorem eiusdem ecclesie tunc vacantis concorditer duxerint eligendum nosque deinde electionem huiusmodi de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica confirmantes te ipsi ecclesie prefecerimus in archiepiscopum et pastorem curam et admini-

strationem ipsius ecclesie in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo et subsequenter per Gaucelinum episcopum Albanensem tibi fecerimus munus consecrationis impendi, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur, ac postmodum palleum insigne plenitudinis videlicet pontificalis officii a nobis ex parte tua fuisset cum ea qua decuit instantia postulatum, nos huiusmodi supplicationibus annuentes palleum ipsum de corpore b. Petri sumptum per Neapoleonem s. Adriani et Raymundum s. Marie Nove ac Gualhardum s. Lucie in Septem Soliis diaconos cardinales tibi fecimus assignari, ut illo infra ecclesiam tuam illis diebus dumtaxat utaris, qui expressi in ipsius ecclesie Lundensis privilegiis continentur, recepto per eos a te nostro et ecclesie Romane nomine fidelitatis solito juramento. Ut igitur signum non discrepet a signato, sed, quod geris exterius, interius serves in mente, fraternitatem tuam monemus et hortamur in domino per apostolica tibi scripta mandantes, quatenus humilitatem et justitiam dante domino, qui dat munera et largitur premia, observare studeas, que suum servant et promovent servatorem ac Lundensem ecclesiam sponsam tuam solicite cures auctore domino spiritualiter et temporaliter augmentare. Datum Avin. 7. kal. apr. anno 2.

268. **12. Apr. 1336.**

Biskop Jens Nyborg af Roskilde har visiteret Kurien ved sin Prokurator Tyge.

Die 12. apr. [anno 1336] Johannes episcopus Roskildensis pro uno triennio proxime nunc transacto per Tukonem canonicum Roskildensem procuratorem suum sedem apostolicam visitavit. (Oblig. 17. fol. 101).

269. **26. Juni 1336(?).**

Præstesønnen Johannes Zwerow fra Roskilde Stift faar Dispens for uægte Fødsel.

X

Johanni Zwerow acolito Roskildensi. Illegitime genitos, quos vite decorat honestas, nature vitium minime decolorat etc. Datum 6. kal. juli anno 2*).

---

*) Dette Brev findes paa et af Ildebrand beskadiget Blad i Regesta Avenionensia tom. 3 fol. 396 til Benedikt XII's Tid, men i »Indices« til nævnte Regest staar tilføjet: »Ista littera in quisquiliis archiviis reperta non est istius pontificatus«.

270. **21. Juli 1336.**

Biskoppen, Dominikanerprioren og Franciskanerguardianen i Slesvig, Hertug Valdemar af Jylland og Adel og Stænder i Hertugdømmet har søgt om for Hertugdømmets Vedkommende at faa det Interdikt hævet, som blev lagt over Danmark paa Grund af Biskop Tyge af Børglums Fængsling, med den Begrundelse, at Hertugdømmet nu ikke mere er et dansk Len, selv om det staar under Danmarks Ærkebiskop, og at ingen dèr har haft Del i Bispens Fængsling, ja at Hertug Valdemars Onkel, Grev Geert, har slaaet Kong Christoffer og hans ældste Søn og fængslet hans yngre Søn, Otto, som han ikke vilde frigive, før Bisp Tyge var løsladt af Fængslet; desuden havde Interdiktet haft saa sørgelige Følger i religiøs og i sædelig Henseende. Nu giver Paven Provsten i Neumünster, Scolasticus og Kantoren i Hamburg Fuldmagt til at undersøge Sagen og til, hvis det forebragte har sin Rigtighed, at hæve Interdiktet.

C
C

. . preposito monasterii in Novomonasterio per prepositum soliti gubernari et . . scolastico ac . . cantori ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis. Plenis desideriis affectantes occurrere periculis animarum cunctisque fidelibus de salutis fomite providere ad ea libenter apostolice benignitatis inclinamus auditum, per que ipsis fructus salutiferi plenitudo valeat provenire hoc moderamine adhibito in premissis, quod, qui legitime reperiuntur obnoxii, declinare nequeant canonice judicium ultionis. Ex tenore siquidem petitionis . . episcopi et capituli Slesvicensis, . . prioris Predicatorum et . . gardiani fratrum Minorum ordinum, Waldemari ducis Jutie, consulum, militum et communis civitatis ac universitatum diocesis Slesvicensis ac ducatus eiusdem Jutie nobis oblate percepimus, quod, licet diocesis et ducatus predicti de provincia Lundensi fore noscantur, tamen ipse ducatus per se dominium existit, quamquam olim in feudum et(!) regis Dacie, qui erat pro tempore, teneretur, quodque nullus ex eis consilium vel favorem seu auxilium dederat, quod Tucho episcopus Burglavensis a Christoforo dudum rege Dacie captus manciparetur custodie carcerali, propter cuius captivitatem virtute cuiusdam statuti concilii provincialis Lundensis per sedem apostolicam confirmati interdictum in quibusdam diocesibus dicte provincie observatur, necnon Gerardus comes de Holzatia ipsius ducis avunculus eiusdem ducis nomine cum militibus diocesis et ducatus prefatorum plurimisque stipendiariis dictum Christophorum tunc regem cum exercitu suo in campo Martio dicte diocesis existentem inito prelio debellavit, et Ottonem dicti Christofori secundogenitum ipso Christoforo et primogenito suo fugientibus captivavit, qui nullo modo de carcere liberari potuit, antequam dictus

episcopus Burglavensis esset a vinculis absolutus et restitutus pristine libertati. Quare nobis supradicti episcopus Slesvicensis, capitulum, prior, guardianus, dux, consules, milites, commune ac universitates supplicaverunt, ut, ne quis dampnum patiatur, ubi videtur premium meruisse, ac interdictum huiusmodi jam sexennium vel circa sine culpa dictorum episcopi Slesvicensis, ducis et aliorum supplicantium prefatorum, sed propter solam obedientiam et reverentiam ipsius sedis observatum existat, cum etiam ob prefatum interdictum multa mala et enormia in partibus illis insurgant, sacerdotes et laici indifferenter in ecclesiis et cimiteriis occidantur, decime male solventur, omnes libertates ecclesie deprimantur et pereant, quidam laici incorrigibiles et inobedientes mortuos suos in cimiteriis manu laicali sepeliant, quascunque inhibitiones ecclesiasticas conentur infringere, nec sit, qui possit eorum dampnabilem errorem restringere ac insaniam temperare, ac prelati ecclesiarum, cum gladio temporali careant, spirituali gladio subditos suos vel seipsos nequeant defensare, nos dictorum supplicantium innocentiam et obedientiam attendentes providere ipsis et animabus eorum super eiusdem oportuna relaxatione interdicti de predicte sedis clementia dignaremur. Quia igitur prenarrata, si veritate nitantur, videntur in hac parte favorem succurrentis gratie promereri discretioni vestre per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus, si est ita, vos vel duo aut unus vestrum predictum interdictum quoad ducatum, civitatem et diocesim Slesvicensem predictos, cunctas ecclesias et loca eorum usque ad eiusdem sedis beneplacitum auctoritate apostolica relaxetis, et ubi et quando expedire videritis per vos vel alium seu alios denuntietis interdictum ipsum taliter relaxatum. Volumus tamen, quod eadem auctoritate plenam et sufficientem informationem recipere procuretis, si qui de dictis ducatu et diocesi Slesvicensi de huiusmodi captione huiusmodi Burglavensis predicti culpabiles extiterint et contra illos, quos per informationem huiusmodi reperietis de dicta informatione fuisse culpabiles ut prefertur juxta formam supradicti statuti eiusdem concilii auctoritate predicta procedere vestrumque processum super hoc habendum executioni debite demandare sublato appellationis obstaculo studeatis contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellatis veritati testimonium prohibere, non obstante si aliquibus communiter

vel divisim a prefata sit sede indultum, quod excommunicari, suspendi vel interdici non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 12. kal. aug. anno 2.

271. **21. Juli 1336.**

Bispen af Osnabrück, Abbeden for St. Ægidii Kloster i Brunsvig og Scolasticus i Hamburg udnævnes til i fem Aar at være Beskyttere for Slesvig Stift.

x
x
x
x

. . episcopo Osnaburgensi et . . abbati monasterii s. Egidii in Brunswic ac . . scolastico ecclesie Hamburgensis Halberstadensis et Bremensis diocesium. Ad hoc nos deus pretulit etc. Sane . . episcopi Slesvicensis conquestione etc., presentibus post quinquennium minime valituris. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 12. kal. aug. anno 2.

272. **19. Aug. 1336.**

Biskop Hellemberts Notar, Bernhard de Zwernighen, faar et Kanonikat i Slesvig.

x x

Bernardo de Zvernighen canonico Slesvicensi. Laudabilia tue probitatis merita etc. Volentes itaque premissorum meritorum obtuitu tibi, pro quo Hellembertus episcopus Slesvicensis asserens diutinum notarium et clericum suum commensalem per octo annos et amplius sibi et ecclesie sue Slesvicensi servivisse utiliter ac servire et fructuosius imposterum serviturum, quem propter multitudinem expectantium beneficia ecclesiastica ad suam collationem spectantia non potuit remunerare, nobis in hac parte supplicavit, gratiam facere specialem canonicatum eiusdem ecclesie Slesvicensis cum plenitudine juris canonici apostolica tibi auctoritate conferimus. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 14. kal. sep. anno 2.

In e. m. . . preposito monasterii Novimonasterii per prepositum soliti gubernari Bremensis diocesis et . . archidiacono Norwicensis maioris ac . . scolastico s. Willehardi Bremensis ecclesiarum. Datum ut supra.

273. **19. Aug. 1336.**

Biskop Hellembert af Slesvig faar Lov til i to Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Hellemberto episcopo Slesvicensi. Tue devotionis precibus etc. Cum itaque, sicut pro parte tua fuit propositum coram nobis, sepe contingat ecclesias et cimiteria tue diocesis presertim in Frisie ac Dacie partibus per effusionem sanguinis vel seminis violari, tuque ad partes ipsas propter inimicitias capitales, quas ibidem asseris te habere, ac metum tui corporis, inundationes aquarum et viarum discrimina non vales accedere, reconciliare non potes commode per teipsum, nobis supplicasti, ut providere tibi super hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos itaque etc. presentibus post biennium minime valituris. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 14. kal. sep. anno 2.

274. **21. Juni 1337.**

Biskop Tyge af Børglum skal undersøge, hvorvidt Grev Geerts Ansøgning om at faa Interdiktet mildnet i hans Lande, kan bevilges, og han faar Fuldmagt til at mildne det, hvis Undersøgelsen falder heldigt ud.

Thuconi episcopo Burglavensi. Significavit nobis etc. (Ny k. Sl. IV 223 f.). Datum Avin. 11. kal. jul. anno 3.

275. **28. Juli 1337.**

Bispen af Slesvig skal dispensere Broder af Tofting og hans Hustru Inge Hunvardsdatter, fordi de var beslægtede i fjerde Led.

Episcopo Slesvicensi. Petitio pro parte Brotheri de Toftingh laici et Inge nate Hunwardis de Toftingh etc. (Ny k. Sl. IV 556 f.). Datum 5. kal. aug. anno 3.

276. **13. Nov. 1337.**

Niels Bugge og hans Hustru Ingeborg faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan give dem fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund.

Nobili viro Nicolao dicto Buggy et nobili mulieri Ingyburgi eius uxori Viborgensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. id. nov. anno 3.

277. **13. Nov. 1337.**

Andreas Jensen og hans Hustru faar samme Tilladelse.

Nobili viro Andree Johannis et nobili mulieri Johanne eius uxori Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

278. **13. Jan. 1338.**

Paven opfordrer »de sorte Munkes« (Benediktinernes) Provincialkapitel til at overholde de reformatoriske Bestemmelser, som han har opsat og som han sender dem*).

Universis abbatibus, prioribus et decanis aliisque personis ordinis seu religionis monachorum nigrorum in proximo ipsorum provinciali capitulo celebrando in regno Dacie congregandis. Ad salubrem etc. (Ny k. Sl. IV 557 f.). Datum Avin. id. jan. anno 3.

279. **20. Juli 1338.**

Jens Mørk fra Aarhus Stift betaler 6 Gylden i Steden for at rejse til Rom.

Die 20. jul. [anno 1338] recepti sunt a Johanne dicto Myrk Arusiensis diocesis pro eo, quia vovit ire apud Romam et non potuit 6 flor. auri. (Intr. et Exit. 170 fol. 18 b.).

280. **1. Sept. 1338.**

Ærkebispen i Nidaros skal undersøge og dømme i Striden mellem Minoriterne i Provinsen Dacia og Ærkebispen og Kapitlet i Upsala. Minoriterne har klaget over, at Ærkebispen og Kapitlet har forfulgt dem og har bl. a. hindret, at Kong Magnus blev kronet i deres Klosterkirke i Stockholm.

. . archiepiscopo Nidrosiensi. Officii nostri etc. (Dipl. Svec. IV 622 f.). Datum Avin. kal. sep. anno 4.

281. **8. Dec. 1338.**

Jens Eriksen til Bosø og hans Hustru Gertrud faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Nobili viro Johanni Erici domino de Borsyo militi et nobili mulieri Gerthrudi eius uxori Othoniensis diocesis. Provenit etc. (Ny k. Sl. IV 558). Datum Avin. 6. id. dec. anno 4.

282. **23. Jan. 1339.**

Kong Magnus af Sverrig havde ansøgt om at faa pavelig Stadfæstelse for sig og sine Efterkommere paa Besiddelsen af Skaane, som han havde indløst med 36,000 Mark Sølv, og paa de andre Dele af Danmark, som han maatte erobre fra dette Riges Undertrykkere, da Danmark jo ikke hørte til det romerske Rige, men var skatskyldig til den romerske Kirke. Paven afslaar det, fordi det ikke er Skik, at den hellige Stol blander sig i verdslige Sager, uden at begge Parter er hørt, og opfordrer Kong Magnus til at afbryde enhver Forbindelse med Kirkens Fjender.

---

*) Der udstedtes samtidig 27 lignende Breve til andre Kirkeprovinser.

Magno Svecie Gotthorum atque Norvegie regi. Sicut vota principum etc. (Dipl. Svec. IV 647 f.). Datum Avin. 10. kal. feb. anno 5.

283. **27. Apr. 1339.**

Ærkebispen i Lund skal dispensere Laurids Pedersen for uægte Fødsel.

Archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Laurentius Petri de Dacia scolaris tue diocesis etc. Datum Avin. 5. kal. maii anno 5.

284. **30. Juni 1339.**

Kapitlet i Slesvig havde klaget over, at Biskop Hellembert uden at tage Hensyn til dette havde ødet Bispestolens Formue, indsat Grev Geerts Broder, Giselbert, til sin Vikar og Efterfølger og bragt Bispestolens Slotte, Godser og Rettigheder over i dennes Hænder mod at faa en aarlig Pension. Nu befaler Paven Hellembert at tilbagekalde alt, hvad han havde forordnet, og skaffe Kirken dens Ejendomme igen.

Hellemberto episcopo Slesvicensi. Ex insinuatione etc. (Ny k. Sl. IV 558 f.). Datum Avin. 2. kal. jul. anno 5.

285. **14. Juli 1339.**

Biskop Jens Nyborg af Roskilde visiterer Kurien ved sin Prokurator Bonaventura de Adria.

Die 14. jul. [anno 1339] Johannes episcopus Roskildensis pro uno triennio proxime nunc transacto per magistrum [Bona] Venturam de Adria procuratorem suum sedem apostolicam visitavit. (Oblig. 18 fol. 124).

286. **9. Feb. 1341.**

Paven takker Marieridderne i Lifland, fordi de har forsvaret Cistercienserklostrene Valkena, Pades og Gudvalla mod Udpresninger af den danske Høvding i Estland og opfordrer dem til at blive ved dermed.

. . magistro et fratribus Hospitalis b. Marie Theotonicorum Jerosolimitani in Livonia. Habet etc. (Dipl. Svec. V 15 f.). Datum Avin. 5. id. febr. anno 7.

287. **20. Apr. 1341.**

Paven paalægger »Danmarks og Hertugdømmet Revals Høvding« at ophæve den Afgift, som han har paalagt Klostrene Valkena, Pades og Gudvalla.

Nobili viro . . capitaneo regni Dacie ac ducatus Revaliensis. Si diligenter adverteres etc. (Dipl. Svec. V 32 f.) Datum Avin. 12. kal. maii anno 7.

288. **14. Nov. 1341.**

Biskop Hellembert af Slesvig faar Lov til at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Hellemberto episcopo Slesvicensi. Tue devotionis precibus etc. Datum Avin. 18. kal. dec. anno 7.

CLEMENS VI

valgt 7. Maj, viet 19. Maj 1342, død 6. Dec. 1352.

---

289. **29. Maj 1342.**

Lundeklerken Jens Ebbesen faar som Præstesøn Dispens for uægte Fødsel.

Johanni Ebbonis clerico Lundensi. Illegitime genitos etc. Datum Avin. 4. kal. jun. anno 1.

290. **15. Juli 1342.**

Biskop Jens Nyborg af Roskilde visiterer Kurien ved sin Prokurator Bonaventura de Adria.

Die 15. jul. [1342] Johannes episcopus Roskildensis pro uno triennio proxime nunc transacto per magistrum Bonaventuram de Adria procuratorem suum sedem apostolicam visitavit. (Oblig. 18 fol. 157).

291. **22. Juli 1342.**

Bispen i Odense skal dispensere Præstesønnen Daniel Nielsen for uægte Fødsel.

Gratis pro deo.

. . episcopo Othoniensi. Constitutus in presentia nostra Daniel Nicolai scolaris tue diocesis etc. Datum Avin. 11. kal. aug. anno 1.

292. **22. Juli 1342.**

Ærkebispen i Lund skal dispensere Præstesønnen Jens Asgersen for uægte Fødsel.

X

. . archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Johannes Asceri clericus tue diocesis etc. Datum ut supra.

293. **22. Juli 1342.**

Bispen i Ribe skal dispensere Præstesønnen Niels Matthiesen for uægte Fødsel.

Gratis pro deo.

. . episcopo Ripensi. Constitutus in presentia nostra Nycolaus Mathie scolaris tue diocesis etc. Datum ut supra.

294. **7. Nov. 1342.**

Paa Kong Magnus Smeks Bøn faar hans Klerk Harald Ulfsen det Kanonikat i Lund, som var bleven ledigt ved Pavestolen, da dets tidligere Indehaver, Peder Jensen, var bleven udnævnt til Ærkebiskop, mens han opholdt sig ved Kurien.

X X

Haraldo Ulfonis canonico Lundensi. Suffragantia tibi etc. Dudum siquidem Benedictus papa XII predecessor noster in sui apostolatus primordiis omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud sedem apostolicam quocunque modo vacantia et imposterum vacatura dispositioni sue, donec miserationis divine clementia ipsum universalis ecclesie regimini presidere concederet, reservavit, decernens extunc irritum et inane etc., ac deinde dicto predecessore, sicut domino placuit, de hac luce subtracto, nos ad apicem summi apostolatus assumpti, uno mensi a nostre promotionis exordiis tunc nondum elapso huiusmodi canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud dictam sedem quocunque modo vacantia et inantea vacatura cum similis interpositione decreti donationi nostre duximus reservanda. Cum itaque canonicatus et prebenda ecclesie Lundensis, quos Petrus archiepiscopus Lundensis olim tempore promotionis per predecessorem eundem de ipso, tunc apud sedem apostolicam personaliter constituto, facte ad Lundensem ecclesiam tunc vacantem in eadem ecclesia Lundensi obtinebat, per promotionem huiusmodi et consecrationis munus de mandato dicti predecessoris et eo vivente apud dictam sedem prefato Petro archiepiscopo impensum apud sedem ipsam vacavisse et adhuc vacare noscantur, nos attendentes, quod de dictis canonicatu et prebenda, de quibus sic vacantibus dictus predecessor dum vixit minime ordinavit, nullus preter nos hac vice disponere potest, reservationibus et decretis obsistentibus supradictis, ac volentes tibi premissorum meritorum tuorum intuitu nec non consideratione Magni regis Svecie et Norvegie, nobis pro te clerico suo supplicantis, gratiam facere specialem, predictos canonicatum et prebendam, quorum fructus 20 flor. auri de Florentia secundum taxationem decime antique valorem annuum, sicut asseritur, non excedunt, sic vacantes cum plenitudine juris canonici

ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illis etiam providemus, decernentes prout est irritum et inane etc. non obstantibus etc. Datum Avin. 7. id. nov. anno 1.

In e. m. . . episcopo Lincopensi et . . decano ac Wemundo Acconis canonico ecclesie Lincopensis. Datum ut supra.

295. **13. Jan. 1343.**

Kong Valdemar faar Lov til at lade afholde Messe paa Steder, der ligger under Interdikt.

Waldemaro regi Dacie. Devotionis tue etc. Datum Avin. id. jan. anno 1.

296. **4. Apr. 1343.**

Da Biskop Hellembert havde nedlagt sit Embede i Pavens Haand, udvælges Henrik Warendorp, Kannik i Lybeck, til Biskop i Slesvig.

XXXXXXXX
XXXXXXXX

Hinrico de Warendorpe electo Slesvicensi. In supreme dignitatis fastigio licet inmeriti presidentes ad universas orbis ecclesias aciem nostre considerationis extendimus et pro earum statu feliciter dirigendo libenter apostolici favoris auxilium adhibemus, sed de illis propensius cogitare nos convenit, que viduitatis deplorant incommoda, ut eis per nostrum ministerium pastores preficiantur ydonei, per quorum providentiam ecclesie ipse dirigente domino salubriter et utiliter valeant gubernari. Nuper siquidem ecclesia Slesvicensi ex eo vacante, quod Hellembertus episcopus olim Slesvicensis regimen ipsius ecclesie Slesvicensis, cui tunc preerat, per Fredericum Odilie canonicum ecclesie Buctensis Bremensis diocesis procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitutum ex certis causis apud sedem apostolicam sponte cessit in manibus Stephani tituli s. Johannis et Pauli presbiteri cardinalis de mandato nostro facto sibi super hoc vive vocis oraculo cessionem huiusmodi admittentis, nos volentes eidem ecclesie Slesvicensis sic vacanti, ne prolixe vacationis experiretur incommoda, paterna solicitudine precavere, cum nullus preter nos hac vice de provisione ipsius ecclesie se intromittere possit, pro eo quod nos ante cessionem huiusmodi provisiones omnium ecclesiarum cathedralium tunc apud dictam sedem quomodocunque vacantium et vacaturarum imposterum apud eam dispositioni et ordinationi nostre duximus reservandas decernendo extunc irritum et inane etc., post deliberationem, quam de pre-

ficiendo eidem ecclesie personam utilem ac etiam fructuosam, per quam eadem ecclesia preservari posset a noxiis et in prosperis feliciter augeri, cum nostris fratribus habuimus diligentem, demum ad te canonicum Lubicensem in dyaconatus ordine constitutum, litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum ac aliorum virtutum meritis, sicut fidedignorum relatione percepimus, multipliciter insignitum direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis de persona tua prefate Slesvicensi ecclesie de dictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius Slesvicensis ecclesie tibi tam in spiritualibus quam in temporalibus plenarie committendo in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod prefata Slesvicensis ecclesia per tuum ministerium fructuosum dextera domini tibi assistente propitia regetur utiliter et prospere dirigetur ac in eisdem spiritualibus et temporalibus multiplicia suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi huiusmodi onus a domino suscipiens reverenter curam et administrationem predictas sic prudenter et solicite studeas exercere, quod eadem ecclesia gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque provide preter ecclesie retributionis premium nostram et eiusdem sedis benedictionem et gratiam uberius consequi merearis. Datum Avin. 2. non. apr. anno 1.

In e. m. . . capitulo ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis Vasallis ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Woldemaro duci Jutie Slesvicensis. Datum ut supra.

297. **21. Apr. 1343.**

Biskoppen i Slesvig skal dispensere Eggert Navnesen for uægte Fødsel.

. . [episcopo] Slesvicensi. Constitutus in presentia nostra Eghardus Navnonis scolaris tue diocesis etc. Datum Avin. 11. kal. maii anno 1.

298. **21. Apr. 1343.**

Ærkebispen i Lund skal dispensere Sven Olavsen for uægte Fødsel og for at han uden at omtale Manglerne ved sin Fødsel har modtaget den første Vielse.

. . archiepiscopo Lundensi. Constitutus in presentia nostra Sweno Olavi clericus tue diocesis etc. Datum Avin. 11. kal. maii anno 1*).

299. **22. Apr. 1343.**

Den udvalgte Biskop, Henrik Warendorp, lover at betale Servispenge.

Anno 1343 in hospitio cardinalis [Imberti] de Puteo die videlicet 22. apr. Henricus electus in episcopum Slesvicensem in provincia Lundensi promisit pro suo communi servitio 1000 flor. auri et 5 servitia consveta solvendo medietatem in festo resurrectionis dominice et aliam in festo nativitatis domini extunc sequturo, alioquin infra 5 menses etc. . 25 cardinales. (Oblig. 6 fol. 201).

300. **7. Juni 1343.**

Paa Biskop Henrik Warendorps Ansøgning faar den lybske Præst, Herman de Lapide, det Kanonikat i Slesvig, som Navne Pedersen, der er død ved Kurien, havde.

I/X I/X

Hermanno de Lapide canonico Slesvicensi. Probitatis et aliarum virtutum merita etc. Cum itaque canonicatus et prebenda ecclesie Slesvicensis, quos quondam Navno Petri eiusdem ecclesie canonicus in dicta ecclesia, dum viveret, obtinebat, per ipsius Navnonis obitum, qui nuper apud sedem apostolicam diem clausit extremum, apud eandem sedem vacare noscantur ad presens, de quibus nullus preter nos hac vice disponere potest pro eo quod nos dudum ante vacationem huiusmodi omnes canonicatus, prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud dictam sedem vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni nostre specialiter reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc. Nos volentes te, pro quo etiam Hinricus episcopus Slesvicensis asserens te capellanum suum fore nobis super hoc supplicavit, premissorum intuitu prerogativa prosequi gratie specialis canonicatum et prebendam predictos sic vacantes tibi confe-

---

*) Bladet, hvorpaa dette og det foregaaende Brev findes, er meget beskadiget. Muligvis skal Datoen læses »XI kl. aug.« for »XI kl. maij«, saaledes har Forfatteren af Indices til de avignonske Regester læst.

rimus, non obstante quod quandam perpetuam vicariam in ecclesia s. Petri Lubicensis, cui animarum cura non imminet, nosceris obtinere. Datum Avin. 7. id. jun. anno 2.

In e. m. . . decano Lincolniensis et . . cantori Lubicensis ac Frederico Odilie canonico Bremensis ecclesiarum. Datum ut supra.

301. **7. Juni 1343.**

Optegnelse om, at Albert de Hordewich faar det Kanonikat i Güstrow, som Biskop Henrik Warendorp i Slesvig havde haft.

De canonicatu et prebenda ecclesie Gustrowensis diocesis vacantibus per consecrationem Henrici episcopi Slesvicensis fuit provisum Alberto de Hordewich. 7. id. jun. [anno 2].

302. **12. Sept. 1343.**

Henrik Bokholt, der er Kannik i Lund og Eutin, faar paa Anbefaling af Kong Magnus Smek, hvis Kapellan han er, Dekanatet i Lund, som blev ledigt ved Pavestolen, da den tidligere Dekan, Peder Jensen, blev Ærkebiskop.

X X

Hinrico de Bocholt decano ecclesie Lundensis. Honestas morum etc. Cum itaque decanatus ecclesie Lundensis, quem Petrus archiepiscopus Lundensis olim decanus ipsius ecclesie tempore promotionis facte de ipso per Benedictum papam XII predecessorem nostrum ad eandem Lundensem tunc vacantem ecclesiam obtinebat, per huiusmodi promotionem et consecrationis munus tempore dicti predecessoris et de mandato ipsius apud apostolicam sedem impensum eidem apud eandem sedem vacavisse et vacare noscatur ad presens, nos attendentes, quod de dicto decanatu, de quo sic vacante idem predecessor, dum vixit, minime ordinavit, nullus preter nos hac vice disponere potuit neque potest, pro eo quod idem predecessor diu ante vacationem huiusmodi omnes dignitates, personatus et officia ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud dictam sedem quocunque modo vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni sue specialiter reservans decrevit extunc irritum et inane etc., nosque postmodum, sicut domino placuit, dicto predecessore rebus humanis exempto ad apicem summi apostolatus assumpti uno mense ab huiusmodi nostre promotionis exordio nondum tunc lapso omnes dignitates, personatus, officia et beneficia huiusmodi tunc apud sedem ipsam vacantia et imposterum vacatura collationi et dispositioni nostre cum similis interpositione decreti duximus specialiter reservanda ac volentes te premissorum meritorum tuorum intuitu

necnon consideratione Magni Svecie, Norvegie ac Scanie regis pro te dilecto capellano suo nobis super hoc supplicantis in ipsa ecclesia, in qua existis canonicus, amplius honorare tibique gratiam facere specialem decanatum predictum sic vacantem cum omnibus juribus et pertinentiis suis tibi conferimus, non obstante, quod in eadem et in Utinensi Lubicensis diocesis ecclesiis canonicatus et prebendas nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 2. id. sep. anno 2.

In e. m. . . abbati monasterii Omnium sanctorum prope muros Lundenses et decano Lincolinensis ac preposito Roskildensis ecclesiarum. Datum ut supra.

303. **12. Sept. 1343.**

Den lybske Præst Laurentius Bokholt faar paa Magnus Smeks Anbefaling et Kanonikat i Slesvig.

Laurentio de Bocholt canonico Slesvicensi. Exigunt tue probitatis merita, super quibus apud nos fidedigno testimonio commendaris, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Hinc est, quod nos volentes tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Magni Svecie et Norvegie regis pro te nobis in hac parte supplicantis gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus, non obstante, quod in ecclesia b. Marie virginis Lubicensis quandam perpetuam vicariam non curatam nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 2. id. sep. anno 2.

In e. m. . . abbati monasterii in Reynevelde Lubicensis diocesis et . . preposito Lubicensis ac Johanni de Pistorio canonico Belvacensis ecclesiarum. Datum ut supra.

304. **20. Sept. 1343.**

En Optegnelse om, at Tymme Jensen fik det Kanonikat og Præbende i Ribe, som Ærkebispen i Lund, Peder Jensen, havde haft.

De canonicatu et prebenda ecclesie Ripensis vacantibus a tempore Benedicti pape per consecrationem Petri archiepiscopi Lundensis fuit provisum Tymmoni Johannis Ripensis diocesis. 12. kal. oct. [anno 2].

305. **30. Sept. 1343.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper opfordres til at prædike Korstog mod Tyrkerne. De skal love dem, der selv tager Korset eller som yder Hjælp dertil, Syndernes Forladelse, og de skal i Kirkerne lade opstille Blokke til Indsamlinger af Korstogsgaver.

. .popisco archie Lundensi eiusque suffraganeis. Insurgentibus contra fidem catholicam etc. (Dipl. Norv. VI 189 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 2. kal. oct. anno 2.

306. **Sept.—Dec. 1343.**

Optegnelse om, at Magister Franciscus de Aquila faar det Kanonikat og Præbende, der er bleven ledigt i Lund ved Karl Ketilsens Død.

De canonicatu et præbenda ecclesie Lundensis vacantibus per obitum Karoli Ketilli fuit provisum magistro Francisco de Aquila. [anno 2]*).

307. **1. Dec. 1343.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper faar Befaling til, at de og den danske Kirke skal betale en treaarig Tiende til Korstoget mod Tyrkerne.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Gustamus amaritudinis calicem etc. (Dipl. Norv. VI 192 ff.). Datum Avin. kal. dec. anno 2.

308. **16. Dec. 1343.**

Optegnelse om, at Henrik Cusvelt faar det Kanonikat og Præbende i Hamborg, som Biskop Henrik Warendorp af Slesvig havde haft.

De canonicatu et prebenda ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis vacantibus per consecrationem Henrici episcopi Slesvicensis fuit provisum Henrico Cusuelt. 17. kal. jan. [anno 2].

309. **13. Jan. 1344.**

Kong Valdemar maa lade læse Messe før Daggry.

Waldemaro regi Dacie. Sincere devotionis affectus etc. Datum Avin. id. jan. anno 2.

310. **13. Jan. 1344.**

Kong Valdemar faar Lov til at have et Rejsealter.

Waldemaro regi Dacie. Sincere devotionis affectus etc. Datum ut supra.

311. **13. Jan. 1344.**

Supplik fra Kong Valdemars Kapellan og Sendebud ved Kurien, Henrik Advocati, om at faa et Præbende i Hamburg.

---

*) Uden Datum, men staar imellem en Optegnelse fra 20. Sept. 1343 og 16. Dec. 1343.

Supplicat Henricus Advocati presbiter Verdensis diocesis capellanus et nuntius illustris principis Waldemari regis Danorum ad sanctitatem vestram transmissus, quatenus sibi de canonicatu et prebenda maiori ecclesie collegiate Hamburgensis Bremensis diocesis, in qua maiores et minores prebende existunt, non obstante consvetudine dicte ecclesie, qua cavetur, quod nullus maiorem prebendam potest adipisci in ea, nisi gradatim per minores ascendat, cum acceptatione, inhibitione, decreto et clausula anteferri etiam motu proprio dignemini providere, non obstante, quod idem Henricus ecclesiam parrochialem in Saltum Burglavensis diocesis noscitur obtinere. Fiat P. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat P. Datum Avin. id. jan. anno 2.

312. **13. Jan. 1344.**

Meddelelse om, at Bispen i Roskilde har faaet Lov til i tre Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie ved en anden.

Facta est gratia per dominum nostrum papam episcopo Roskildensi, qui possit ecclesias et cimiteria sue diocesis distantia a civitate Roskildensi predicta per clericum ydoneum hinc ad triennium facere reconciliari ut in forma. Datum Avin. id. jan. anno 2.

313. **22. Jan. 1344.**

Bispen i Ribe skal løse Hertug Valdemar fra den Ed, som han aflagde til de holstenske Grever for at komme ud af det Fængsel, hvori de havde holdt ham i to Aar, den Ed, som han havde svoret paa Kristi Legeme, at han vilde betale en stor Sum Penge og aldrig sætte sig op mod Greverne Henrik og Nikolaus og deres Hjælpere, og aldrig hjælpe sin Lensherre, Danmarks Konge.

. . episcopo Ripensi. Ad audientiam nostram pervenit, quod licet nobilis vir Waldemarus dux Jutie de regno Dacie fuisset et sit Waldemaro regi Dacie domino suo juramento fidelitatis astrictus, quidam tamen Alamanni hostes publici et invasores predicti regis Dacie atque regni, qui fuerunt et sunt homines et vassalli nobilium virorum Henrici et Nicolai comitum Holtsatie etiam invasores ut asseritur predictorum regis et regni, ipsum Waldemarum ducem dolo ceperunt et eum per duos annos integros dure custodie detinuerunt gravibus vinculis mancipatum ac coegerunt, antequam liberari potuerit ab eisdem detentoribus, ad dandum ipsis detentoribus cautionem de solvendo ipsis maximam pecunie quantitatem ac prestandum juramentum predictis comitibus supra corpus Christi, quod nunquam ipsis comitibus seu quibuscunque eorum fautoribus, invasoribus videlicet regis et

regni predictorum, se opponeret, nec predictum dominum suum regem Dacie ratione fidelitatis et juramenti, quibus regi tenebatur eidem, prout etiam tenetur, adjuvaret in aliquo contra ipsos. Cum igitur ea, que vi [et] metu sine causa fiunt, carere debeant robore firmitatis, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, dictum juramentum per ipsum ducem ut prefertur prestitum apostolica auctoritate studeas relaxare, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstantibus si dictis comitibus vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Avin. 11. kal. feb. anno 2.

314. **6. Feb. 1344.**

Paa Kong Magnus Smeks Bøn faar hans Klerk, Sognepræsten for Brundby, Mads Pedersen, det Kanonikat i Roskilde, som var bleven ledigt ved Pavestolen, da dets tidligere Indehaver, Peder Jensen, var bleven udnævnt til Ærkebiskop, mens han opholdt sig ved Kurien.

Mattheo Petri canonico Roskildensi. Attributa tibi merita etc. (Ny k. Sl. IV 561 ff.). Datum Avin. 8. id. feb. anno 2.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensi et . . decano et Benechino Henrici canonico ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

315. **12. Feb. 1344.**

Kong Valdemar maa udvælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Waldemaro regi Dacie. Provenit etc. Datum Avin. 2. id. feb. anno 2.

316. **7. Marts 1344.**

Baccalaur Andreas Hallandsfar faar et Kanonikat i Lund mod at opgive sin Stilling som Sognepræst ved St. Nikolajkirken i Melby.

I I
X X

Andree Hallandensi canonico Lundensi baccalario in decretis. Litterarum scientia etc. Volentes itaque tibi in presbiteratus ordine constituto gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus, non obstante, quod altare s. Andree in eadem ecclesia et parrochialem ecclesiam b. Nicolay in Methelby Lundensis diocesis, quorum fructus 40 flor. auri valorem annuum

ut asseris non excedunt, nosceris obtinere. Volumus autem, quod parrochialem ecclesiam predictam, quam ut prefertur obtines quamque extunc vacare decernimus, omnino dimittere tenearis. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. non. mart. anno 2.

In e. m. . . priori Sanctimonialium b. Petri Lundensis et . . Avinionensis ac . . Agathensis prepositis ecclesiarum. Datum ut supra.

317. **15. Apr. 1344.**

Kvittering for, at Ærkebiskop Peder har betalt første Halvdel af sine Servispenge til det pavelige Kammer; Ekskommunikationen, som han er falden i, fordi han ikke har betalt i rette Tid, hæves, og han faar Udsættelse med at betale Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc. quod Petrus archiepiscopus Lundensis in Dacia pro parte sui communis servitii, in quo est etc., 1000 flor. auri prefate camere necnon et pro parte 4 servitiis etc. 222 flor. auri 5 sol. et 4 den. monete Avin. clericis etc. per manus Mathei Petri canonici Roskildensis procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper ipsum archiepiscopum ab excommunicationis, suspensionis et interdicti sententiis, reatu perjurii et aliis penis, quas quodve, pro eo quia solutionem predicti per eum promissi servitii in terminis sibi assignatis facere promisit, noscitur incurrisse, auctoritate, qua fungimur, duximus absolvendum. Verum intellecta mole gravaminum pro parte ipsius archiepiscopi coram domino nostro summo pontifice in consistorio nuper exposita, [que] eundem archiepiscopum ad solvendum complementum dicti sui communis servitii necnon et servitia familiarium et officialium predictorum consveta reddebant et adhuc reddunt verisimile impotentem, ad que solvenda jam dudum sub certis penis et sententiis ac terminis se sponte et libere obligavit, de speciali et expresso mandato eiusdem domini nostri pape a proximo festo omnium sanctorum ad unius anni terminum sibi duximus prorogandum. Ita tamen quod, si in dictis sibi prorogatis terminis non satisfecerit de predictis, in penas et sententias, quibus tenebatur antea, relabatur. In quorum testimonium [presentes litteras fieri fecimus et sigilli camerariatus nostri appensione muniri]. Datum Avin. 15. apr. anno 1344. (Oblig. 19 fol. 47).

318. **28. Apr. 1344.**

Ærkebiskop Peder visiterer Kurien ved sin Prokurator Mads Pedersen.

Die 28. aprilis [1344] Petrus archiepiscopus Lundensis pro uno triennio proximo nunc transacto per Matheum Petri presbiterum procuratorem suum sedem apostolicam visitavit. (Oblig. 19 fol. 81).

319. **24. Juni 1344.**

Optegnelse om, at Nicolaus Wedele faar Lundenberg Sognekald i Slesvig Stift efter Biskop Henrik i Slesvig.

De parrochiali ecclesia in Lundenburch Slesvicensis diocesis vacante per consecrationem Henrici episcopi Slesvicensis fuit provisum Nicolao Wedele. 8. kal. jul. [anno 3].

320. **29. Sept. 1344.**

Ærkebispen i Lund skal fritage Dominikanerne i Provinsen Dacia for den Straf, som de maatte være faldne i, ved at de uden Pavens Forlov flyttede deres Kloster i Halmstad, samtidig med at Indbyggerne dèr af Knud Porse fik Befaling til at flytte deres By.

x
x
x

. . archiepiscopo Lundensi. Sacra dilectorum filiorum fratrum ordinis predicatorum religio refecta virtutum fecunditate meretur, ut ordinem et fratres eosdem illa gratia favorabiliter prosequamur, quam ipsorum fore conspicimus necessitatibus oportunam. Sane petitio pro parte prioris provincialis et fratrum dicti ordinis provincie Dacie nobis nuper exhibita continebat, quod licet ipsi in villa Halmstadensi tue Lundensis diocesis locum cum oratorio et aliis officinis haberent, quia tamen habitatores dicte ville cum domibus et edificiis, que in dicta villa habebant, de mandato nobilis viri Kanuti Porsii tunc ducis illius terre ad certum alium locum se transtulerant, prior et fratres dicti ordinis in eodem loco ipsius ville tunc habitantes attendentes, quod in eodem loco absque suffragio fidelium remanere nequibant, necessitate coacti de ipso loco eiusdem ville se transtulerunt ad ipsum locum, ubi dicti habitatores se transtulerant, et inibi oratorium et alias officinas necessarias pro habitatione eorundem construere inceperunt ac pro parte etiam construxerunt absque sedis apostolice licentia speciali. Quare pro parte dictorum prioris et fratrum nobis extitit supplicatum, ut de absolutionis ab excommunicationis sententia ac dispensationis beneficio super irregularitate, si quas propter ea forsitan incurrerunt seu etiam contraxerunt, nec non super retentione dicti loci, ad quem se ut premittitur transtule-

runt, providere de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur volentes ipsorum fratrum animarum saluti consulere salubriter ac ipsos [super aliis premissis prosequi favorabiliter in hac parte huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tue, de qua plenam in domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus si est ita eosdem fratres ab excommunicationum sententiis, si quas ex premissis quomodolibet incurrerunt, absolvere juxta ecclesie formam ac cum eis super irregularitatibus, si quas pro eo, quod sic ligati se immiscuerunt divinis, quomodolibet contraxerunt, auctoritate nostra dispensare procures injunctis eis et eorum singulis penitentia salutari et aliis, que de jure fuerint injungenda, ac nichilominus eisdem priori et fratribus remanendi et commorandi in eodem loco, ad quem se ut premittitur transtulerunt, et inibi oratorium et alias officinas inceptas perficiendi et alia construendi, prout moris est dicti ordinis, dummodo in eo duodecim fratres dicti ordinis inibi pro tempore moraturi decenter et congrue valeant sustentari salvo jure parrochialis ecclesie dicti loci et cuiuslibet alterius aliene, constitutione Bonifacii pape VIII predecessoris nostri prohibente, ne religiosi ordinum mendicantium loca de novo recipiant absque dicte sedis licentia speciali faciente plenam et expressam de prohibitione huiusmodi mentionem et qualibet alia contraria nequaquam obstante auctoritate predicta plenam et liberam licentiam largiaris, proviso quod ecclesia seu oratorium et cimiterium, que prior et fratres predicti in eodem loco, quem in prefata villa Halmstadensi habebant et habent et de quo ad alium certum locum predictum se ut premittitur transtulerunt, in quibus quidem ecclesia si ibidem remanserit, prior et fratres predicti per unum presbiterum faciant perpetuo in divinis celebrandis officiis deserviri, ad laicos minime transferantur. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 3. kal. oct. anno 3.

321. **22. Okt. 1344.**

Johannes Valdemarsen fra Slesvig Stift fængsledes, anklaget for Falsk, men frigaves, fordi han var uskyldig.

1344. Johannes Vuldemarii(!) Alamannus Slesvicensis diocesis fuit ductus ad carcerem de mandato abbatis de s. Florentio locumtenentis vicecancellarii die 18. oct. anno 1342(!) et accusatur de falsa grossa.

Predictus Johannes fuit relaxatus de mandato vicecancellarii die 22. oct. anno 1344 et non dedit ei aliquam sententiam, quia

ignoscus(!) erat. Nichil solvit pro carcere, quia non habebat, de quo magister Arnaldus, qui est camerarius vicecancellarii, fecit instrumentum sue liberationis. (Collect 49 fol. 6).

322. **6. Marts 1345.**

Den lybske Kannik, Johannes Ulzen, skal bilægge en Strid mellem Præsten Ludolph Michaelis i Kiel og Præsten Jens fra Gunslev paa Falster.

Johanni Ulzen canonico Lubicensi. Conquestus est nobis Ludolphus Michaelis rector ecclesie in Kilone Bremensis diocesis, quod Johannes de Gundesleke rector ecclesie in Falstria Othoniensis diocesis etc. (Westphalen, Monumenta II 158). Datum Avin. 2. non. mart. anno 3.

323. **16. Marts 1345.**

Thidericus de Vishusen, der har et Vikarie i Dorpat og et Kanonikat paa Øsel, faar et Kanonikat i Lund.

Thiderico de Vishusen canonico Lundensi. Vite ac morum honestas etc. canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus, non obstante quod in Tarbatensi vicariam perpetuam et in Osiliensi ecclesiis canonicatum sub expectatione prebende nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 17. kal. apr. anno 3.

In e. m. episcopis Frisingensi et Tergestino et Lubicensi. Datum ut supra.

324. **19. Maj 1345.**

Notits om, at Præstesønnen Peder Gote fra Ribe faar Dispens for uægte Fødsel.

Secuntur illi, qui petunt super defectu natalium, quem patiuntur de presbyteris geniti et solutis, quod defectu huiusmodi non obstante possint ad sacros ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum obtinere, etiamsi curam habeant animarum, cum eisdem misericorditer dispensari:

Petrus Gotonis Ripensis diocesis.

Fiat. R. Sine lectione R. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 14. kal. jun. anno 4.

325. **8. Juli 1345.**

Kvittering for, at Ærkebiskop Peder har betalt Resten af sine Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Gasbertus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Petrus archiepiscopus Lundensis in Dacia pro complemento sui communis servitii, in quo

est etc., 1000 flor. auri prefate camere, necnon pro complemento 4 servitiis etc. 222 flor. auri et 5 sol. et 4 den. monete Avin. clericis etc. per manus Mathei Petri canonici Lundensis tempore debito juxta dilationes sibi concessas solvi fecit. De quibus etc. Datum Avin. die 8. jul. anno 1345. (Oblig. 21 fol. 13 b.).

326. **31. Juli 1345.**

Biskop Jakob i Roskilde faar Lov til at lade Kirker og Kirkegaarde indvie ved en anden.

Jacobo episcopo Roskildensi. Tue devotionis precibus etc. Datum Avin. 2. kal. aug. anno 4.

327. **15. Aug. 1345.**

Bisperne i Roskilde, Ribe og Lybeck faar Befaling til at banlyse den sjællandske Lægmand Henrik Rise og hans Hjælpere, som havde overfaldet og udplyndret nogle skaanske Præster, da de til Søs vendte hjem fra deres Studeringer i Paris. Naar Voldsmændene har gjort deres Forbrydelse god, skal de sendes til Kurien for at løses af Bannet.

. . Roskildensi et . . Ripensi ac . . Lubicensi episcopis. Nuper Absolonis Absolonis, Jone Nicolai, Johannis Petri et Jacobi Nicolai, canonicorum Lundensium, Laurentii Petri et Gunari de Thorlose, clericorum Lundensis diocesis etc. (Ny k. Sl. IV 563 f.). Datum Avin. 18. kal. sep. anno 4.

328. **19. Aug. 1345.**

Ærkebiskop Peder i Lund faar Lov til at lade Kirker og Kirkegaarde indvi ved en anden.

Petro archiepiscopo Lundensi. Tue devotionis precibus etc. Datum 14. kal. sep. anno 4.

329. **20. Sept. 1345.**

Provsterne i Stade og Eutin og Thesaurarius i Lybæk udnævnes til Beskyttere for Slesvig Bispestol.

. . Stadensi et . . Utinensi prepositis Bremensis et Lubicensis diocesium ac . . thesaurario Lubicensis ecclesie. Sane Henrici episcopi Slesvicensis conquestione percepimus etc. (Ny k. Sl. IV 564 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 12. kal. oct. anno 4.

330. **10. Okt. 1345.**

Klerken Pillegrin Voltersen i Ribe har klaget over, at to Ribe-Borgere, Gotskalk Mule og Markvard Ulf, forfølger ham i Anledning af en Strid om Ejen-

domme. Kantoren i Slesvig skal nu holde Forhør i Sagen og faa Striden ud af Verden, om være skal ved kirkelig Censur.

. . cantori ecclesie Slesvicensis. Conquestus est nobis Pillegrinus Walteri clericus Ripensis, quod Gotscalcus dictus Mule et Marquardus dictus Wulf cives Ripenses etc. (Terpager, Ripæ cimbricæ 106 f.). Datum Avin. 6. id. oct. anno 4.

331. 10. Okt. 1345.

Pillegrin Voltersen har ført samme Klage som ovenfor over to Lægmænd fra Skærbæk, Jens Tygsen og Jens Eskildsen, og Provsten i Slesvig indsættes til at afgøre Striden.

. . preposito ecclesie Slesvicensis. Conquestus est Pillegrinus Walteri clericus Ripensis, quod Johannes Tuconis et Johannes Eschilli de Skerbek laici Ripensis diocesis etc. (Terpager, Ripæ cimbricæ 107). Datum Avin. 6. id. oct. anno 4.

332. 5. Nov. 1345.

Præsten Gerhard fra Lybeck ansøger om at faa det Kanonikat ved Frue Kirke i Hamborg, som Biskop Henrik Warendorp i Slesvig tidligere havde haft.

Supplicat Gerhardus de Lubbeke presbiter etc. (Ny k. Sl. IV 565 f.). Datum Avin. non. nov. anno 4.

333. 28. Nov. 1345.

Prædikebrødrenes Prior i Lund skal fritage Ridderen Jakob Jensens Hustru, Margrete af Markie, fra det Løfte, hun aflagde under Mandens Sygdom, at hun, hvis han blev rask, vilde gaa til St. Jakob, og paalægge hende andre Bodsøvelser, mod at hun sender til St. Jakob det Offer, som hun ellers vilde have givet.

. . priori fratrum ordinis Predicatorum Lundensi. Exhibita nobis ex parte nobilis mulieris Margarete uxoris nobilis viri Jacobi Johannis de Markoghe militis etc. (Dipl. Svec. V 516 f.). Datum Avin. 4. kal. dec. anno 4.

334. 28. Nov. 1345.

Ridder Jakob Jensen af Markie og hans Hustru Margrete maa lade læse Messe før Daggry.

Nobili viro Jacobo Johannis de Markoghe militi et nobili mulieri Margarete eius uxori Lundensis diocesis. Sincere devotionis etc. (Dipl. Svec. V 517 f.). Datum Avin. 4. kal. dec. anno 4.

335. 28. Nov. (?) 1345.

Optegnelse om, at der gives Aflad til dem, der besøge St. Jakobs og Katrines Kapel i Lund.

Universis Christi fidelibus capellam s. Jacobi et b. Catherine in ecclesia Lundensi visitantibus indulgentie largiuntur*).

336. 12. Dec. 1345.

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper skal fremdeles prædike Korstog mod Tyrkerne, og den tidligere paalagte Treaarstiende skal nu være en Femaarstiende.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Dudum non sine amaritudine etc. (Dipl. Norv. VI 200 ff.). Datum Avin. 2. id. dec. anno 4.

337. 13. Juni 1346.

Optegnelse om, at Johannes Guilabertis Klerk, Jakob Povlsen, bliver Ærkedegn i Aarhus.

Item fuit provisum Jacobo Pauli clerico Johannis Gilhaberti collectoris Dacie de canonicatu et prebenda ac archidiaconatu ecclesie Arusiensis. Id. jun. anno 5.

338. 30. Juli 1346.

Hertug Erik af Sachsen søger om, at hans Kapellan Meynrik Mornelbeth (el. Mornewech), der er Kannik i Dorpat, maa faa et Kanonikat i Slesvig.

Supplicat Ericus dux Saxonie, Angharie et Westfalie, quatenus sibi in persona sui capellani Meynrici dicti Mornelbeth**) canonici Tarbatensis specialem gratiam facientes de canonicatu cum plenitudine juris canonici ecclesie Slesvicensis, in qua maiores et minores existunt, dignemini providere, prebendam vero unam de maioribus cum dignitate, personatu vel officio cum cura vel sine cura eiusdem ecclesie et extra eandem consvetis tantum canonicis dicte ecclesie conferri, dumtaxat si vacant ad presens, alias cum simul aut successive vacaverint, conferenda eidem donationi apostolice reservare, non obstante, quod dictus Meynricus prebendam minorem in ecclesia Tarbatensi noscitur obtinere. Fiat de canonicatu sub expectatione prebende. P. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat P. Datum Avin. 3. kal. aug. anno 5.

---

*) Denne Notits findes i Fortegnelserne over Brevene i Regesta Avinionensia tom. XXIX fol. 42 under Rubrice quaterni quarti de indultis anni quarti, men selve Brevet fandt jeg ikke. Side om Side med dette staar Indholdsangivelsen af de to Breve, som findes trykt i Dipl. Svec. V 516—17 og 517—18, daterede Avin. 4. kal. dec. anno 4, men heraf kan man intet sikkert slutte om Datoen.

**) I Udnævnelsen staar »Mornewech«.

339. 7. Aug. 1346.

Valdemar Smalsted de Dacia, Klerk i Slesvig Stift, søger om et kirkeligt Embede i Hamburg.

Supplicat Woldemarus Smalstede de Dacia clericus Slesvicensis diocesis nullum beneficium ecclesiasticum assecutus, quatenus sibi specialem gratiam facientes de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura conjunctim vel divisim spectante ad collationem prepositi, decani et capituli ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis, si quod in civitate Hamburgensi vel diocesi vacat ad presens vel quod primum vacaverit, dignemini providere. Fiat. P. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat. P. Datum Avin. 7. id. aug. anno 5.

340. 1346—47.

Optegnelser om, at Heyno har faaet det Kanonikat i Lund, som Otto Akselsen har nedlagt; at Pavens Kapellan, Henrik Biscop, som har haft Embede i Bremens og i Kølns Stifter, faar det Kanonikat i Lund, der er blevet ledigt ved Aksel Akselsens Død, og at Johannes Brecling faar hans Embede i Bremens Stift; at Johannes de Alto faar det Kanonikat i Lund, der er blevet ledigt ved Peder Knudsens Død.

Confirmationes Allemanorum.

Collatio facta auctoritate ordinaria Hernono [Heynoni] de canonicatu et prebenda ecclesie Lundensis vacantibus per dimissionem Othonis Abslonis fuit confirmata.

De canonicatu et prebenda ecclesie Lundensis per mortem cuiusdam Apsolonis Apsolonis vacantibus fuit provisum Henrico Biscop sedis apostolice capellano.

De parrochiali ecclesia in Berna Bremensis diocesis per resignationem dicti Henrici Biscop fuit provisum Johanni Breclingh presbitero.

De canonicatu et prebenda ecclesie s. Marie ad gradus Colonienses vacantibus per resignationem factam per predictum Henricum Biscop fuit provisum . . . .

De canonicatu et prebenda ecclesie Lundensis vacantibus apud sedem apostolicam per mortem cuiusdam Petri Canuti fuit provisum Johanni de Alto.

341. 9. Jan. 1347.

Ribe Domkirkes Privilegier stadfæstes.

Episcopo et archidiacono ac capitulo Ripensi. Cum a nobis petitur etc. (Terpager, Ripæ cimbricæ 188 f.). Datum Avin. 5. id. jan. anno 5.

342. **2. Apr. 1347.**

Subdiakonen Niels Magnussen fra Linköping Stift faar Løfte om et Embede i Lunde Stift, hvis aarlige Indtægt maa være indtil 25 Mark, om det er med Sjælesorg, indtil 18 Mark, om det er uden.

Gratis pro deo.

Nicholao Magni subdiacono Lincopensis diocesis. Laudabilia tue merita probitatis etc. Volentes itaque tibi gratiam facere specialem beneficium cum cura vel sine cura, cuius fructus, si cum cura 25, si vero sine cura fuerit, 18 mr. non excedant, ad . . archiepiscopi Lundensis collationem pertinens, si quod in civitate vel diocesi Lundensi vacat ad presens vel cum vacaverit, quod tu per te vel per procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spatium, postquam tibi vel eidem procuratori de illius vacatione constiterit, duxeris acceptandum, conferendum tibi post acceptationem huiusmodi donationi apostolice reservamus. Datum Avin. 4. non. apr. anno 5.

In e. m. . . archiepiscopo Rigensi et . . preposito ac . . archidiacono ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

343. **22. Maj 1347.**

Bosøklosters Friheder stadfæstes. Datum 11. kal. jun. anno 6. (Repertorium I 351).

344. **8. Sept. 1347.**

Magnus Smeks Suppliker om, at Paven skal stadfæste Indlemmelsen af de skaanske Provinser i Sverrig og de Privilegier, som han har givet Aas Kloster, hvor Kongen har ladet sine Børn begrave, og om at hans Sekretær, Niels Markussen, maa faa et Prælatur i Lund og samtidig beholde sit Sognekald i Malmø.

Supplicat Magnus rex Svecie etc. (Dipl. Svec. V 705). Datum Avin. 6 id. sep. anno 6.

345. **8. Sept. 1347.**

Sognepræsten i Malmø, Magnus Smeks Sekretær, Niels Markussen, faar et Kanonikat i Lund med Løfte om et Prælatur.

X X

Nicolao Marci canonico Lundensi. Exigentibus tue probitatis etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Magni regis Svecie pro te secretario suo nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus, prebendam vero ac

dignitatem vel personatum seu officium etc. reservamus, non obstante, quod tu parrochialem ecclesiam Malmegha Lundensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 6. id. sep. anno 6.

In e. m. . . episcopo Vexionensi et . . abbati monasterii s. Salvatoris Lodovensis ac . . preposito ecclesie Scarensis. Datum ut supra.

346. **8. Sept. 1347.**

Ærkebispen i Lund maa indsætte 20 Klerke, som Magnus Smek dertil maatte udvælge, til Notarer.

. . archiepiscopo Lundensi. Eximie devotionis affectus, quem Magnus rex Svecie ad nos et Romanam gerit ecclesiam, promeretur, ut ipsum ea gratia favorabiliter prosequamur, per quam se possit aliis reddere gratiosum. Cum itaque, sicut oblate nobis pro parte ipsius regis petitionis series continebat, in regnis et terris suis magna penuria sive indigentia notariorum existat, nos ipsius regis in hac parte supplicationibus inclinati fraternitati tue, de qua in hiis et aliis plenam in domino fiduciam obtinemus, concedendi auctoritate apostolica tabellionatus officium 20 clericis, quos ad id dictus rex duxerit eligendos, dummodo non sint conjugati nec in sacris ordinibus constituti, si ipsos post diligentem examinationem ydoneos esse repereris, juramento prius ab eorum singulis juxta formam presentibus annotatam recepto, plenam et liberam concedimus tenore presentium facultatem, forma autem juramenti, quod quilibet ipsorum clerico[rum] prestabit, talis est: Ego . . clericus non conjugatus nec in sacris ordinibus constitutus ab hac hora inantea fidelis ero b. Petro et s. Romane ecclesie ac domino meo domino Clementi pape VI et successoribus suis etc. ut in forma usque in finem*). Datum Avin. 6. id. sep. anno 6.

347. **11. Sept. 1347.**

Valdemar Atterdags Suppliker om at blive løst af det Ban, som han og hans Følge maatte være faldet i, fordi de havde besøgt den hellige Grav uden Tilladelse, at hans Kansler, Henrik Advocati, der er Sognepræst i Saltum i Vendsyssel og har Løfte om et Kanonikat i Hamburg, maa faa Provstiet i Witstock i Havelberg Stift, at hans Fælle, den lybske Klerk Thidericus Cusvelt, maa blive Kannik og Kældermester ved Kirken i Lybeck, at hans Fælle Johannes Albo, Klerk fra Tournai, maa faa et Kanonikat i Brügge.

---

*) Edsformlen for Notarer findes i Tangl, Die päpstlichen Kanzleiordnungen von 1200—1500 (1894) S. 50.

Supplicat Waldemarus Danorum Slavorumque rex et dux Esthonie etc. (Ny k. Sl. IV 566 ff.). Datum Avin. 3. id. sep. anno 6.

348. **11. Sept. 1347.**

Biskoppen i Roskilde skal løse Valdemar Atterdag og hans Følge af det Ban, som de var faldne i ved uden Pavens Tilladelse at besøge den hellige Grav.

. . episcopo Roskildensi. Significavit nobis etc. (Ny k. Sl. IV 568 f.). Datum Avin. 3. id. sep. anno 6.

349. **13. Sept. 1347.**

Paa Grund af Pavestolens Pengevanskeligheder udstrækker Paven sit to Gange tidligere udstedte Paabud om en toaarig Indkrævning af Annater af alle gejstlige Embeder, hvis Besættelse tilkommer Pavestolen, til endnu at gælde for to Aar.

Ad futuram rei memoriam. Ducentes hactenus etc. (Dipl. Norv. VI 212 ff.). Datum Avin. id. sep. anno 6.

350. **13. Sept. 1347.**

Ærkebispen i Lund skal indsamle Annaterne.

. . archiepiscopo Lundensi. Ducentes hactenus etc. (Dipl. Norv. VI 215 f.). Datum Avin. id. sep. anno 6.

351. **8. Feb. 1348.**

Paven stadfæster Salget af Estland til de tyske Riddere.

x
x
x

Magistro generali et fratribus hospitalis s. Marie Theotonicorum Jerusalemitani. Hii, que pietatem sapiunt etc. (Bunge, Liv-, Esth- und Curländisches Urkundenbuch II 439). Datum Avin. 6. id. feb. anno 6.

352. **28. Apr. 1348.**

Den pavelige Nuntius i Norden, Vilhelm de Pareto, faar Lov til frit at benytte de Breve, som var udstedt til tidligere Nuntier sammesteds.

Guilelmo de Pareto canonico Maioricensi in Norvegie, Dacie ac Svecie regnis nec non in Lundensibus et Nidrosiensibus ac Upsalensibus civitatibus, diocesibus atque provinciis apostolice sedis nuntio. Cum te ad Norvegie, Dacie et Svecie regna etc. (Dipl. Norv. VII 210 f.). Datum 4. kal. maii anno 6.

353. **28. Apr. 1348.**

Anbefalingsskrivelse for Vilhelm de Pareto til Ærkebispen i Lund.

. . archiepiscopo Lundensi. Cum Guilelmum de Pareto etc. (Dipl. Norv. VII 211). Datum ut supra.

354. **25. Maj 1348.**

Vilhelm de Paretos Suppliker om, at han selv maa faa et Kanonikat i Upsala, og at hans Slægtning og Rejsefælle i Norden, Gaucelin de Quercu, maa faa et Kanonikat i Agde. For sin Slægtning faar han, hvad han søger, for sig selv faar han et Kanonikat i Tournay i Steden for i Upsala.

Supplicat Guilelmus de Pareto nuntius apostolice sedis pro ecclesie Romane negotiis ad regna Dacie, Svecie et Norvegie etc. (Dipl. Norv. VII 212). Datum Avin. 8. kal. jun. anno 7.

355. **21. Juni 1348.**

Franciskanermunken Bartholomæus Jensen, der er diakonviet, faar Lov til at træde ind i Cistercienserordenen paa Grund af de Forfølgelser, han er Genstand for fra sine Ordensbrødre.

Gratis pro deo.

Bartholomeo Johannis fratri ordinis Minorum provincie Dacie in diaconatus ordine constituto. Religionis favor exposcit et devotionis tue sinceritas promeretur, ut petitionibus tuis et illis potissime, que anime tue salutem respiciunt, quantum cum deo possimus favorabiliter annuamus. Exhibita siquidem nobis tua petitio continebat, quod tu olim ordinem fratrum Minorum ingressus fuisti et regularem professionem emisisti in eo quodque propter aliquas guerras et persecutiones plurimas tibi indebite illatas, quamquam nullus aliquod crimen tibi obiceret vel obicere posset, et propter periculum magnum et metum, qui cadere poterat in constantem, a dicto ordine recessisti, et per aliquem modum animam tuam salvare non potes in ordine memorato, maxime cum dicte persecutiones durent ad presens, quodque in Dacia provincia non sunt religiones alie mendicantium nisi Predicatorum et fratres ordinis prelibati, quare nobis supplicasti, ut providere tibi et statui tuo in hac parte de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi tuis supplicationibus inclinati transeundi ad ordinem Cisterciensem quibuscunque privilegiis dictis ordinibus concessis necnon constitutionibus et statutis et consvetudinibus contrariis nequaquam obstantibus tibi tenore presentium licentiam elargimur. Datum Avin. 11. kal. jul. anno 7.

356. **25. Okt. 1348.**

Ærkebispen i Lund, Bispen i Ribe og Abbeden for Hiddensee udnævnes til Beskyttere for Odense Stift for ti Aar.

x
x
x

. . archiepiscopo Lundensi et . . episcopo Ripensi ac . . abbati monasterii de Hendensa(!) Roskildensis diocesis. Ad hoc nos deus pretulit etc. presentibus post decennium minime valituris. Datum Avin. 8. kal. nov. anno 7.

357. **1. Nov. 1348.**

Provsten i Roskilde skal skaffe tilbage til Bosø Kloster alle de Godser og Ejendomme, som er komne bort fra det. Datum kal. nov. anno 7. (Repertorium I 361).

358. **8. Nov. 1348.**

Nicolaus Reventlow faar paa Kong Magnus Smeks og Dronning Blankas Forbøn et Kanonikat i Slesvig og Løfte om et Prælatur.

x x

Nicholao Reventlo quondam Hinrici de Reventlo militis filio canonico Slesvicensi. Nobilitas generis, etc. Volentes itaque tibi premissorum tuorum meritorum intuitu necnon consideratione Magni regis et Blanche regine Svecie et Norvegie pro te nobis super hoc supplicantium gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus ac unam de maioribus prebendis dicte ecclesie, in qua maiores, medie et minores prebende existunt, necnon dignitatem, personatum vel officium reservamus. Datum Avin. 6. id. nov. anno 7.

In e. m. . . episcopo Raceburgensi et . . archidiacono Januensis ac . . scolastico Hamburgensis ecclesiarum.

359. **1. Dec. 1348.**

Den pavelige Nuntius i Norden, Peter fra Gent, Sognepræst ved St. Martinskirken i Zomerghem, skal sende de Penge, han faar indsamlet, til Kurien ved paalidelige Købmænd.

Petro de Gandavo rectori ecclesie s. Martini de Zomerghem Tornacensis diocesis in Dacie, Svecie ac Norvegie regnis, in Lundensibus, Upsalensibus et Nidrosiensibus civitatibus, diocesibus atque provinciis ac terris regum regnorum ipsorum subjectis dominio, nostro et apostolice sedis nuntio. Cum oporteat etc. (Dipl. Norv. VII 214 f.). Datum Avin. kal. dec. anno 7.

360. **5. Dec. 1348.**

Peter fra Gent faar Fuldmagt til at kræve, modtage og kvittere for, hvad der af Pavestolens Tilgodehavende staar hos gejstlige og verdslige Personer i de tre nordiske Riger.

Eidem nuntio. Gerentes de fide etc. (Dipl. Norv. VII 215). Datum Avin. non. dec. anno 7.

361. **5. Dec. 1348.**

Peter fra Gent faar Fuldmagt til at absolvere de gejstlige og verdslige Personer i de tre nordiske Riger, der er hjemfaldne til Straf, fordi de har overtraadt Forbudet mod at tilføre Saracener og Vantro Varer, naar de da først udbetaler ham, hvad de har fortjent ved den forbudne Handel.

Petro de Gandavo. Cum sicut etc. (Dipl. Norv. VII 216). Datum Avin. non. dec. anno 7.

362. **5. Dec. 1348.**

Peter fra Gent anbefales til Ærkebispen i Lund.

. . archiepiscopo Lundensi. Cum Petrum de Gandavo etc. (Dipl. Norv. VII 217). Datum Avin. non. dec. anno 7.

363. **5. Dec. 1348.**

Peter fra Gent anbefales til Kong Valdemar.

Waldemaro regi Dacie. Cum Petro de Gandavo etc. (Dipl. Norv. VII 217). Datum ut supra.

364. **31. Dec. 1348.**

Abbeden for St. Michaelisklostret i Lyneburg og Dekanerne ved St. Andreas i Verden og ved St. Blasius i Brunsvig udnævnes til Beskyttere for Slesvig Stift paa 5 Aar.

x
x
x

. . abbati monasterii s. Michaelis in castro Luneborg Verdensis diocesis et . . s. Andree Verdensis ac . . s. Blasii in Brunswich Hildesemensis diocesis ecclesiarum decanis. Ad hoc nos deus pretulit etc. presentibus post quinquennium minime valituris. Datum Avin. 2. kal. jan. anno 7.

365. **26. Jan. 1349.**

Bispen i Slesvig faar Lov til at lade Kirker og Kirkegaarde indvi paany ved en anden.

. . episcopo Slesvicensi. Tue devotionis precibus etc. (Ny k. Sl. IV 569). Datum Avin. 7. kal. feb. anno 7.

366. **1. Marts 1349.**

Magnus, »Konge af Danmark og Sverrig«, opfordres til at beskytte Ærkebispen i Riga og hans Kirke (i hans Strid med de tyske Riddere).

Magno regi Dacie(!) et Svecie. Vromoldus archiepiscopus Rigensis ad ecclesiam Rigensem sue cure commissam duxit se presentialiter conferendum, quem nos pro meritis suis favorabiliter prosequentes serenitatem tuam attente rogamus, quatenus archiepiscopum et ecclesiam predictos ac alias sibi subditas ecclesias et personas ecclesiasticas pro divine majestatis reverentia et nostre interventionis obtuitu benigne recipias commendatos et in eorum oportunitatibus tui favoris presidio sic efficaciter prosequaris eosdem, quod et ipsi potentie tue protegantur auxilio et nos sublimitati tue ad gratiarum merita teneamur. Datum Avin. kal. mart. anno 7*). (P. A. Munchs Afskrifter i det norske Rigsarkiv).

367. **22. Maj 1349.**

Magister Simon Odstani faar et Kanonikat i Lund.

Simoni Odstani canonico Lundensi magistro in artibus. Litterarum scientia etc. Volentes itaque tibi, qui aliter scolaris in theologia esse diceris, gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Lundensis tibi conferimus, non obstante, quod capellaniam quandam in ecclesia Lincopensi nosceris obtinere. Datum Avin. 11. kal. jun. anno 8.

In e. m. . . Lincopensi et . . Vexionensi episcopis et . . sacriste ecclesie Avinionensis. Datum ut supra.

368. **23. Maj 1349.**

Roskildeklerken Olav Pedersens Supplik om at faa et Kanonikat i Oslo.

Supplicat Olavus Petri clericus Roskildensis diocesis etc. (Dipl. Norv. XVII 65 f.). Datum Avin. 10. kal. jun. anno 8.

369. **25. Maj 1349.**

Valdemar Atterdags Suppliker om, at han og hans Hoffolk i Krigstider maa nyde Mælkemad paa Fastedage, og at Munke maa nyde Kød ved hans Bord, at hans Protonotar, Henrik Advocati, der har et Kanonikat i Hamburg, maa blive Ærkedegn i Verden, at hans Kapellan, Hartvig de Salina, der er juridisk Baccalaur, maa blive Provst i Ulzen, at hans Kapellan, Thidericus de Monte, maa faa et Kanonikat i Verden, og at hans Klerk, Johannes Warendorp, maa faa et Kanonikat i Schwerin.

Supplicat Waldemarus rex Dacie etc. (Ny k. Sl. IV 569 f.). Datum Avin. 8. kal. jun. anno 8.

---

*) Et Brev af samme Indhold udstedtes til Kejser Karl IV, det findes helt afskrevet, mens der for dette Brevs Vedkommende kun staar: Magno regi Dacie et Svecie super eodem negotio.

370. **13. Juni 1349.**

Provsten i Roskilde skal skifte Ret mellem Klosterjomfruerne i Bosø og Cecilie Henriksdatter af Stothage (Stehag). Id. jun. anno 8. (Repertorium I 351 og 366).

371. **22. Juni 1349.**

Ved en Forglemmelse var der i Valdemar Atterdags Ansøgning om, at hans Protonotar Henrik Advocati maatte blive Ærkedegn i Verden (25. Maj 1349), ikke tilføjet, at han af Kongen var præsenteret til Sognekaldet i Stege. Dette meddeles nu Paven, som tillader Henrik at beholde dette Embede sammen med det i Verden og at bytte det med et andet, om han har Lyst.

Dignetur sanctitas vestra in litteris gratie facte Henrico Advocati etc. (Ny k. Sl. IV 572). Datum Avin. 10. kal. jul. anno 8.

372. **18. Aug. 1349.**

Optegnelse om, at Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper har faaet Befaling til at kundgøre Bullen om Jubelaaret 1350.

Mandatum archiepiscopo Lundensi et ejus suffraganeis, quatenus anni sancti proximi 1350 indulgentias concessas visitantibus urbis ecclesias in suis civitatibus et diocesibus publicent. Datum 15. kal. sep. anno 8*).

373. **1. Okt. 1349.**

Johannes Guilaberti udnævnes til som pavelig Nuntius at indkræve, modtage og kvittere for alt det, Romerkirken har til Gode i de tre nordiske Riger med Ret til at anvende kirkelige Straffe mod de uvillige.

Johanni Guilaberti canonico Virdunensi jurisperito nostro et apostolice sedis nuntio. Gerentes de fide etc. (Dipl. Norv. VI 222 f.). Datum Avin. kal. oct. anno 8.

374. **11. Nov. 1349.**

Ærkebiskop Peder i Lund faar Tilladelse til i fem Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvi ved en anden.

x

Petro archiepiscopo Lundensi Svecie primati. Tue devotionis etc. presentibus post quinquennium minime valituris. Datum Avin. 3. id. nov. anno 8.

375. **1349.**

Optegnelse om, at Anselm Hafnis faar Provstiet i Slesvig, der er bleven ledigt ved Niels Sehesteds Død, at Niels Geertsen faar Kantoratet i Slesvig og at Henrik Advocati faar Provstiet i Vidaa.

---

*) Denne Optegnelse i »Indices« til Regesta Avinionensia har jeg ikke kunnet finde det tilsvarende til i selve Regesterne.

Rotulus electionum in Dacia.

Item de Anselmo Hafnis ad preposituram ecclesie Slesvicensis vacantem per obitum Nicholay de Sefede [Sestede].

Item de Nicholao Gerardi ad cantoriam Slesvicensem vacantem per assecutionem prepositure.

Item de Henrico Advocati ad preposituram de Wida in prefata ecclesia Slesvicensi per assecutionem cantorie vacantem.

376. **2. Maj 1350.**

Kantoren i Slesvig, Niels Geertsen, og Provsten for Ærø og Taasinge, Ekhardt Reventlow, har ønsket at bytte Embeder, og har i den Anledning ved Kurien nedlagt deres Embeder. Nu udnævnes Niels Geertsen til Provst for Ærø og Taasinge.

x x

Nicolao Gerardi preposito ecclesie insularum Erre et Deslande(!) Othoniensis diocesis. Apostolice sedis circumspecta benignitas desideria justa petentium congruo favore prosequitur, ut votis eorum, que a rationis tramite non discordant, libenter se exhibeat propiciam et benignam. Cum itaque nuper tu per Henricum de Vemeren clericum Zwerinensis diocesis procuratorem tuum ad hoc specialiter constitutum canonicatum et prebendam et cantoriam ecclesie Slesvicensis et Echardus de Reventlo per seipsum preposituram ecclesie insularum Erre et Deslandie(!) Othoniensis diocesis, que collegiata non est, quas tunc temporis obtinebatis, affectantes eos ex certis causis rationabilibus invicem permutare in manibus magistri Guillelmi de Bordis notarii nostri ex causa permutationis huiusmodi apud sedem apostolicam duxeritis libere resignandos, idemque Guillelmus de speciali mandato nostro super hoc vive vocis oraculo sibi facto resignationes huiusmodi apud eandem sedem duxerit admittendas, nos votis tuis in hac parte favorabiliter annuentes preposituram predictam per huiusmodi resignationem vacantem, etiam si aliter prepositura, canonicatus et prebenda ac cantoria predicti vel eorum aliquis sint dispositioni sedis apostolice specialiter reservati, cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus, non obstante, quod in ecclesia Lubicensi canonicatum et prebendam nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 6. non. maii anno 8.

In e. m. . . episcopo Razeburgensi et . . decano Hamburgensis Bremensis diocesis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

377. **2. Maj 1350.**

Ekhardt Reventlow udnævnes til Kantor i Slesvig.

x x

Echardo de Reventlo canonico et cantori ecclesie Slesvicensis. Apostolice sedis circumspecta etc. Cum itaque nuper tu per te ipsum preposituram ecclesie insularum Erre de(!) Doslandie Othoniensis diocesis, que collegiata non est, et Nicolaus Gerardi per Henricum de Vemeren clericum Zwerinensis diocesis procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum canonicatum et prebendam ac cantoriam ecclesie Slesvicensis diocesis, quos tunc temporis obtinebatis, affectantes eos certis ex causis rationabilibus in vicem permutare in manibus magistri Guillelmi de Bordis notarii nostri ex causa permutationis huiusmodi apud sedem apostolicam duxeritis libere resignandos, idemque Guillelmus de speciali mandato nostro super hoc vive vocis oraculo sibi facto resignationes huiusmodi apud eandem sedem duxerit admittendas, nos votis tuis favorabiliter in hac parte annuentes canonicatum et prebendam ac cantoriam predictos per huiusmodi resignationem vacantes, etiam si canonicatus et prebenda ac cantoria et prepositura predicti vel eorum aliquis alias sint dispositioni sedis apostolice specialiter reservati, cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illis etiam providemus, non obstante, quod in ecclesia Lubicensi canonicatum et prebendam nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 6. non. maii anno 8.

In e. m. . . Razeburgensis et . . Hamburgensis Bremensis diocesis decanis ac sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

378. **18. Maj 1350.**

Kannik i Goslar og Lybeck, Johannes Cusvelt, faar et Kanonikat i Lund, efter at dets tidligere Indehaver, Franciscus de Aquila, er død ved Kurien.

x x

Johanni Cusuelt canonico Lundensi. Laudabilis probitatis etc. Cum itaque canonicatus et prebenda ecclesie Lundensis, quos quondam Franciscus de Aquila olim ipsius ecclesie canonicus, dum viveret, obtinebat, per ipsius Francisci obitum, qui nuper apud sedem apostolicam diem clausit extremum, apud sedem ipsum vacaverint et vacare noscantur ad presens, nos volentes

tibi premissorum meritorum intuitu gratiam facere specialem canonicatum et prebendam predictos sic vacantes tibi conferimus, non obstante, quod in s. Matthie in Godslaria Hildesemensis diocesis canonicatum et prebendam ac quod in Lubicensi ecclesia canonicatum obtines et super eiusdem ecclesie Lubicensis prebenda te asseris litigare. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jun. anno 8.

In e. m. . . archiepiscopo Arelatensi et . . Lincopensi ac . . Raceburgensi episcopis. Datum ut supra.

379. **18. Maj 1350.**

Johannes Guilabertis Suppliker om, at han maa faa det Dekanat i Dorpat, der var bleven ledigt ved Johannes Warendorps Død, at han maa faa et Kanonikat i Narbonne, at han maa nyde Indtægterne af sine Embeder ogsaa fraværende, at hans Ledsager paa Rejsen i Norden, Vilhelm Planese, maa faa et Diakonembede i Narbonne og at 6 navngivne Personer maa vælge en Skriftefader, der kan give dem fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund.

Supplicat Johannes Guilaberti clericus jurisperitus Narbonensis in regnis Dacie, Svecie et Norvegie ac aliis certis partibus vester et apostolice sedis nuntius deputatus, quatenus etc. (Dipl. Norv. VI 223 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jun. anno 8.

380. **21. Maj 1350.**

Dekanen i Roskilde skal forsvare Dalum Kloster, og de, der angriber det, skal ekskommuniceres.

Decano Roskildensi. (Brevet kendes kun fra et Udtog af Hamsfort, Scriptores I 308). Datum Avin. 12. kal. jun. [anno 9].

381. **9. Juni 1350.**

Biskop Henrik Warendorp af Slesvig betaler en lille Del af sine Servispenge; han faar Udsættelse med Resten til Allehelgensdag, og den Kommission, der er nedsat for at faa ham til at betale Pengene, ophæves indtil da.

Universis presentes litteras inspecturis Stephanus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc. quod Henricus episcopus Slesvicensis pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 40 flor. auri prefate camere necnon et pro parte partis 4 servitiorum etc. 10 flor. auri clericis etc. per manus Johannis de Vallebie(!) procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta mole gravaminum pro parte ipsius episcopi, que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et servitiorum familiarium et officialium dicti domini nostri pape,

ad que solvenda dudum sub certis penis et sententiis ac terminis se sponte et libere obligavit, reddebant et adhuc reddunt verisimiliter impotentem, auctoritate nobis in hac parte commissa usque ad festum omnium sanctorum proxime venturum terminum sibi duximus prorogandi commissione per nos et Guillelmum tituli s. Quattuor Coronatorum presbiterum cardinalem sacri collegii cardinalium camerarium facta sub data 24. jan. proxime presentis Lundensi et Bremensi archiepiscopis ac nonnullis aliis, quamquidem commissionem et contenta in ea usque ad predictum festum omnium sanctorum tenore presentium suspendimus, in aliquo non obstante, ita tamen quod si in dicto sibi prorogato termino non satisfecerit, de premissis penis et sententiis, quibus tenebatur antea, sit astrictus. Insuper etc. Datum Avin. die 9. jun. anno 1350. (Oblig. 25 fol. 50 og 26 fol. 59).

382. **9. Juni 1350—31. Dec. 1351.**

Indbetaling af nogle Servispenge fra Biskop Henrik Warendorp af Slesvig.

Recepta 4 servitiorum familiarium et officialium domini nostri pape facta per me B. de Nexonio clericum camere domini nostri pape a die nona mensis junii de anno 1350 usque ad diem ultimam mensis decembris de anno domini 1351 . . ab episcopo Slesvicensi 10 flor. . . ab episcopo Slesvicensi 20 flor. (Oblig. 24 fol. 4 f.).

383. **25. Juni 1350.**

Biskop Henrik Warendorp af Slesvig har betalt en Del af sine Servispenge og faar Opsættelse med Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Stephanus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Henricus episcopus Slesvicensis pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 130 flor. auri prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum etc. 20 flor. auri clericis etc. per manus Johannis de Wolbeke (!) procuratoris sui tempore debito juxta dilationem alias sibi concessam solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta mole gravaminum etc. usque ad festum resurrectionis domini proxime venturum etc. Datum Avin. die 25. jun. anno 1350. (Oblig. 25 fol. 55 og 26 fol. 64).

384. **14. Marts 1351.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper skal prædike Korstog mod de hedenske Russere, der har overfaldet og grusomt behandlet de nylig til Kristendommen omvendte Kareler og Ingrer.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Summus ille celestis agricola etc. (Dipl. Norv. VI 235). Datum Avin. 2. id. mart. anno 9.

385. **31. Maj 1351.**

Biskop Theoderik af Slesvig lover at betale Resten af sin Forgængers Servispenge foruden sine egne.

Anno 1351 die ultima mensis maii Theodericus episcopus Slesvicensis in provincia Lundensi recognovit camere apostolice pro parte communis servitii per Henricum predecessorem suum promissa et non soluta 330 flor. auri ac 5 servitia consveta pro rata. 25 cardinales.

Item promisit pro suo communi servitio 1000 flor. et 5 servitia consveta solvenda terminis supra proxime positis [ɔ: medietatem recogniti in festo resurrectionis domini proxime venturo et aliam medietatem in festo nativitatis domini extunc proxime secuturo et medietatem promissi in festo b. Michaelis exinde proxime veniente et aliam medietatem in festo nativitatis b. Johannis Baptiste extunc proxime secuturo]. 27 cardinales. (Oblig. 27 fol. 50, Mss. Burghesiani 125 fol. 113).

386. **20. Juni 1351.**

Clemens Akselsen faar et Kanonikat ved Frue Kirke i København.

Clementi Absalonis canonico ecclesie b. Marie Hafnensis Roskildensis diocesis. Laudabilia tuorum etc. canonicatum ecclesie b. Marie Hafnensis Roskildensis diocesis tibi conferimus. Datum Avin. 12. kal. jul. anno 10*).

In e. m. . . preposito et . . cantori Roskildensis ac. sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

387. **11. Juli 1351.**

1. Jan. 1348 havde Paven reserveret sig Besættelsen af Arkidiakonatet i Slesvig; da nu dets Indehaver, Johannes, er død, giver han det til Kanniken i Butzow, Arnold Nyendorp.

X X

Arnaldo Nyendorp canonico et archidiacono ecclesie Slesvicensis. Vite ac morum etc. Dudum siquidem intendentes de canonicatu et prebenda ac archidiaconatu ecclesie Slesvicensis, quos

---

*) Suppliken findes optegnet i Rotulus pauperum clericorum (Reg. Suppl. anno 10 lib. 2 fol. 3).

quondam Johannes Heentigii canonicus et archidiaconus eiusdem ecclesie tunc temporis obtinebat, cum illos vacare contingeret, per apostolice sedis providentiam ordinare canonicatum et prebendam ac archidiaconatum predictos, dum adhuc idem Johannes ageret in humanis, videlicet kal. jan. anno 6, collationi et dispositioni nostre ea vice specialiter reservamus, ac decrevimus extunc irritum etc. Cum itaque postmodum canonicatus et prebenda et archidiaconatus predicti per obitum dicti Johannis, qui extra curiam diem clausit extremum, vacaverint et vacent ad presens nullusque preter nos hac vice de illis disponere potuerit neque possit reservatione ac decreto obsistentibus antedictis, nos volentes tibi premissorum meritorum obtuitu gratiam facere specialem dictos canonicatum et prebendam ac archidiaconatum sic vacantes tibi conferimus, non obstante, quod in ecclesia Butzowensi Zwerinensis diocesis canonicatum obtines. Datum Avin. 5. id. jul. anno 10.

In e. m. . . episcopo Lubicensi et . . cantori Lubicensis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

388. **6. Aug. 1351.**

Johannes Guilaberti faar Meddelelse om, at Paven efter Kongerne Magnus Smeks og Valdemar Atterdags Ønske har udskrevet en Femaarstiende af alle gejstlige Indtægter i de tre nordiske Riger, at Bisperne af Linköping og Veksiö og Abbeden i Hovedøkloster skal indsamle den og at den ene Halvdel af den skal gaa til Kongerne, den anden Halvdel til det pavelige Kammer.

Johanni Guilaberti canonico Virdunensi apostolice sedis nuntio. Scire te volumus etc. (Dipl. Norv. VI 242). Datum Avin. 8. id. aug. anno 10.

389. **8. Aug. 1351.**

Johannes Guilaberti skal modtage den Halvdel af Femaarstienden, der er bestemt for det pavelige Kammer.

Johanni Guilaberti canonico Virdunensi apostolice sedis nuntio. Magno Svecie et Norvegie ac Waldemaro Dacie regibus etc. (Dipl. Norv. VI 243). Datum Avin. 6. id. aug. anno 10.

390. **8. Aug. 1351.**

Johannes Guilaberti anbefales til Valdemar Atterdag som den, der skal modtage Halvdelen af Femaarstienden.

Woldemaro regi Dacie. Cum Johannem Guilaberti etc. (Dipl. Norv. VI 243 f.). Datum Avin. 6. id. aug. anno 10.

391. **26. Aug. 1351.**

Jakob Mikkelsen fra Odense Stift faar Løfte om et Embede i Roskilde Stift paa 25 Mark, hvis det er med, paa 18, hvis det er uden Sjælesorg.

Jacobo Michaelis clerico Othoniensis diocesis. Vite ac morum etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem beneficium ecclesiasticum cum cura vel sine cura, cuius fructus, si cum cura, 25, si vero sine cura fuerit, 18 mr. argenti secundum taxationem decime valorem annuum, non excedant, spectans ad collationem . . episcopi Roskildensis, si quod vacat ad presens vel cum vacaverit, quod tu vel procurator tuus ad hoc legitime constitutus infra unius mensis spatium, postquam tibi vel eidem procuratori vacatio illius innotuerit, duxeris acceptandum, conferendum tibi post acceptationem huiusmodi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus. Datum Avin. 7. kal. sep. anno 10.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensi et . . preposito Roskildensis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

392. **8. Okt. 1351.**

Ærkebiskop Peder visiterer Kurien ved sin Prokurator, Provst Niels Markussen.

[1351] 8. oct. Petrus archiepiscopus Lundensis per Nicolaum Marci prepositum ecclesie Lincopensis procuratorem suum pro uno triennio proxime nunc transacto sedem apostolicam visitavit. (Oblig. 28. ikke pagineret).

393. **15. Okt. 1351.**

Subdiakon Uffe Pedersen faar, til Trods for at han ved et Ulykkestilfælde har mistet sin ene Pegefinger, Løfte om et Embede uden Sjælesorg i Lundestift, selv om det er ved selve Domkirken.

Uffoni Petri subdiacono Lundensis diocesis. Laudabilia tibi probitatis etc. Volentes itaque tibi in subdiaconatus ordine constituto, cum quo super defectu seu mutilatione unius digiti videlicet indicis, quem vel quam in dextera manu pateris, qui post dictum subdiaconatus ordinem susceptum casu fortuito sine culpa tua tibi extitit amputatus, ut defectu seu mutilatione huiusmodi non obstante in susceptis ordinibus ministrare et ecclesiasticum beneficium, cui cura non injuncta animarum, si tibi canonice conferetur, obtinere posses, extitit auctoritate apostolica dispensatum, premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem beneficium ecclesiasticum sine cura, etiam si in eccle-

sia cathedrali existat, cuius fructus 18 mr. argenti secundum taxationem decime valorem annuum non excedant, spectans ad collationem . . archiepiscopi Lundensis necnon . . prepositi . . decani et capituli Lundensis etc. reservamus. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. id. oct. anno 10*).

In e. m. . . episcopo Stavangrensi et . . priori monasterii Dalbyensis per priorem soliti gubernari Lundensis diocesis ac . . sacriste ecclesie Avinionensis (Dipl. Norv. VII 237 f.). Datum ut supra.

394. **15. Okt. 1351.**

Præstesønnen Peder Jensen fra Lundestift faar Dispens for uægte Fødsel.

. . archiepiscopo Lundensi. Ex parte Petri Johannis scolaris tue diocesis fuit nobis supplicatum, ut cum ipso, qui sicut asserit, ascribi desiderat militie clericali, super defectu natalium, quem patitur de presbitero genitus et soluta etc. dispensare dignaremur. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. id. oct. anno 10.

395. **15. Okt. 1351.**

Præstesønnen Jakob Eskilsen faar Dispens for uægte Fødsel.

. . archiepiscopo Lundensi. Ex parte Jacobi Eskilli scolaris tue diocesis fuit etc. Datum ut supra.

396. **20. Okt. 1351.**

Geert Nielsen, der som Præstesøn i sin Tid havde faaet Dispens for uægte Fødsel, ansøger om at faa Stadfæstelse paa sin Udnævnelse til Sognepræst i Hammer paa Sjælland. Han var kommen i Tvivl om sin Ret til det Embede, fordi Bispen i Roskilde havde udnævnt ham til Præst i Haraldsted, men dette Embede havde han opgivet samme Dag, han havde faaet det, og Bispen udnævnte ham da til Præst i Hammer.

Significat Gerardus Nicolay clericus Roskildensis diocesis etc. (Ny k. Sl. IV 572 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 13. kal. nov. anno 10.

397. **12. Jan. 1352.**

Johannes Guilaberti indbetaler Penge fra Indsamlingen i Norden.

Anno 1352 die 12. jan. recepti fuerunt a Johanne Guilaberti collectore fructuum beneficiorum ecclesiasticorum ac reddituum ad cameram apostolicam pertinentium in regnis Dacie, Svecie,

---

*) Findes ligesom de to følgende optegnet i Rotulus pauperum clericorum. (Reg. Suppl. anno 10, lib. 2, fol. 1 og 3).

Norvegie, Gotie et Scanie et aliis terris auctoritate apostolica deputato de pecuniis per eum in dicta collectoria sua receptis et recollectis ad cameram apostolicam pertinentibus ipso manualiter solvente et assignante 1100 flor. de Florentia boni 800 flor. de summa. (Intr. et Exit. 263 fol. 58. I Kvitteringen, som er trykt i Dipl. Norv. XVII 77 efter Obligationes, sættes Summen til 2000 flor. auri de Florentia boni ponderis).

398. 15. Jan. 1352.

Kapitlet i Slesvig havde efter Niels Sehesteds Død valgt Otto von der Wisch til sin Provst, men da han frygtede for, at Paven havde reserveret sig Provstiet, søgte han og fik pavelig Stadfæstelse.

X

Ottoni dicto de Wisch preposito ecclesie Slesvicensis. Suffragantia tibi merita probitatis etc. Sane petitionis tue nobis nuper exhibite series continebat, quod olim prepositura ecclesie Slesvicensis, ad quam prepositus, qui est pro tempore, consvevit per electionem assumi, per obitum quondam Nicolai de Zestede ultimi prepositi ipsius ecclesie, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacante capitulum ipsius ecclesie convenientes in unum te tunc canonicum ipsius ecclesie in eorum et dicte ecclesie prepositum canonice, nisi apostolica obstaret reservatio, elegerunt. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu dubites preposituram ipsam fore huiusmodi electionis tempore per nos specialiter vel generaliter reservatam teque posse propterea super illa imposterum molestari, nos tuis supplicationibus inclinati volumus et tibi in eadem ac Hamburgensi Bremensis diocesis ecclesiis canonicatus et prebendas obtinenti apostolice auctoritate concedimus, quod huiusmodi electio et quecunque inde secuta perinde valeant plenamque obtineant roboris firmitatem, ac si de dicta prepositura nulla per nos specialis vel generalis reservatio facta foret. Datum Avin. 18. kal. feb. anno 10.

399. 25. Marts 1352.

Biskop Theoderik af Slesvig faar et Sognekald i Breslau Stift, fordi han ikke kunde faa Indtægterne af Slesvig og saaledes ikke leve standsmæssigt.

Theoderico episcopo Slesvicensi. Ad personam tuam, quam altissimus multarum virtutum titulis insignivit, gerentes benivolentie paternalis affectum, que ad tue commoditatis augmentum cedere valeant, libenti animo procuramus. Cum itaque nuper Numburgensi ecclesie tunc vacanti de persona Johannis electi

Numburgensis de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica duxerimus providendum preficiendo ipsum dicte ecclesie in episcopum et pastorem, et propterea parrochialis ecclesia de Novoforo Wratislawiensis diocesis, quam idem electus tempore promotionis huiusmodi obtinebat, prout ad huc obtinet, per promotionem huiusmodi et munus consecrationis impendendum eidem in brevi vacare speratur, nos attendentes, quod ecclesia tua Slesvicensis eiusque bona temporalia per quendam intrusum in eadem tua ecclesia occupata detinentur, et quod non habes, unde juxta episcopalis dignitatis honorem valeas sustentari, ac dignum et congruum extimantes, ut pro tuis necessariis alicuius provisionis suffragium ex providentia sedis apostolice assequaris, parrochialem ecclesiam predictam, cum illam premisso vel alio quovis modo preterquam per ipsius Johannis obitum vacare contingeret, commendandam tibi, et per te, quoad vixeris, retinendam et etiam possidendam cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus, ita quod de fructibus eiusdem, postquam tibi commendata fuerit, ordinare ac disponere libere valeas, sicut veri eiusdem ecclesie rectores, qui dictam parrochialem ecclesiam obtinuerunt pro tempore, de illis ordinare ac disponere potuerunt ac etiam debuerunt, alienatione tamen immobilium et pretiosorum mobilium bonorum dicte parrochialis ecclesie tibi penitus interdicta. Datum Avin. 8. kal. apr. anno 10.

400. **23. Apr. 1352.**

Biskop Theoderik af Slesvig ansøger om, at Arnold Nyendorp maa blive Provst ved St. Andreaskirken i Verden.

Supplicat Theodericus episcopus Slesvicensis, quatenus dilecto suo Arnoldo Nyendorp jurisperito de canonicatu et prebenda ac prepositura s. Andree Verdensis cum obedientia in ecclesia Verdensi per obitum Henrici Ketelhoit vacantibus et donationi apostolice reservatis, dignemini providere, non obstantibus, quod canonicatum et prebendam obtinet in ecclesia Butzowensi et quod etiam sanctitas vestra eidem de canonicatu et prebenda ac archidiaconatu ecclesie Slesvicensis providit cum aliis non obstantibus etc. ut in forma. Fiat R. Sine alia lectione. Fiat R. Avin. 9. kal. maii anno 10.

401. **4. Juli 1352.**

Magister Nikolaus Druckeri de Dacia, Kannik i Worms, faar Lov til i 3 Aar for sine Studiers Skyld at opholde sig, hvor han vil og nyde Indtægterne af sine Embeder, naar de ikke er de øverste Prælaturer.

Nicolao Druckeri de Dacia canonico Wormacensi magistro in artibus. Litterarum scientiam etc. Tuis itaque supplicationibus inclinati auctoritate tibi presentium indulgemus, ut insistendo scolasticis disciplinis in loco, ubi studium vigeat generale, seu in aliquo beneficiorum ecclesiasticorum, que nunc in quibusvis ecclesiis obtines et imposterum obtinebis, etiamsi dignitates, personatus vel officia existant et curam habeant animarum, dummodo huiusmodi dignitates in cathedralibus post pontificales maiores vel in collegiatis ecclesiis principales non existant, residendo fructus beneficiorum predictorum cum ea integritate usque ad triennium libere percipere valeas cotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperes, si in dictis ecclesiis personaliter resideres, et ad residendum interim in eisdem minime tenearis nec ad id a quoquam valeas invitus coartari. Datum Avin. 4. non. jul. anno 11.

In e. m. . . Parisiensis et . . Spirensis decanis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

402. **17. Juli 1352.**

Johannes Guilabertis Suppliker om, at hans Ledsager i de nordiske Riger, Vilhelm Planese, maa faa et Kanonikat i Narbonne, at hans Notar, Joar Nikolassen fra Linköping, maa faa et Kanonikat i Strengnæs, at Niels Akselsen fra Lundestift maa faa et Kanonikat i Roskilde.

Supplicat Johannes Guilaberti etc. (Dipl. Norv. VI 246). Datum Avin. 16. kal. aug. anno 11.

403. **21. Okt. 1352.**

Johannes Guilabertis Suppliker om, at han selv maa blive Provst i Upsala, at han maa fritages for endnu i nogen Tid at lade sig ordinere, selv om hans Embeder medfører Sjælesorg, at den avignonske Klerk, Bernard Bartholomei, maa faa det Kanonikat i Lund, der er bleven ledigt ved, at Niels Markussen er bleven Biskop i Linköping.

Supplicat Johannes Guilaberti (Dipl. Norv. VI 248 f.). Datum Avin. 12. kal. nov. anno 11.

INNOCENS VI

valgt 18. Dec, viet 23. Dec. 1352, død 12. Sep. 1362.

404. **8. Jan. 1353.**

Bisperne af Tortosa og Spoleto og Abbeden for Klostret St. Peter i Nîmes Stift skal sørge for, at Raymundus de Galancio, der i Pavens Ærinde sendes til Norden, faar 2 Gylden om Dagen og frit Lejde.

Dertusensi et Spoletanensi episcopis ac abbati monasterii Psalmodiensis Nemausensis diocesis. Cum Raymundum de Galancio servientem armorum et familiarem nostrum latorem presentium ad Svecie, Norvegie et Dacie regna ac eorundem regnorum partes pro quibusdam negotiis per nos sibi commissis presentialiter destinemus, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios eidem Raymundo diebus singulis ab archiepiscopis, episcopis et electis, abbatibus, prioribus, decanis, prepositis, archidiaconis, archipresbyteris, plebanis, officialibus, rectoribus et aliis ecclesiarum et monasteriorum prelatis ipsorum vices gerentibus ac personis ecclesiasticis secularibus et regularibus et ecclesiarum ac monasteriorum ipsorum capitulis et conventibus exemptis et non exemptis Cisterciensis, Cluniacensis, Premonstratensis, Camaldulensis, sanctorum Benedicti et Augustini ac aliorum ordinum necnon domorum s. Johannis Jerosolimitani, b. Marie Theotonicorum, Calatravensis et Humiliatorum magistris, prioribus et preceptoribus in duobus florenis auri pro expensis suis necessariis [ ] et de securo conductu, cum ipsi super premissis [per] Raymundum vel eius nuntium fuerint requisiti, in eundo, morando et redeundo faciatis auctoritate nostra integre providere contradictores auctoritate eadem appellatione postposita compescendo non obstante, si eisdem personis ecclesiasticis secularibus et regularibus vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod nuntiis sedis eiusdem aut quibusvis aliis procurationem aliquam exhibere minime teneantur et ad id compelli aut quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per

litteras apostolicas non facientes plenam aut de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem sive quibuscunque privilegiis et indulgentiis quibusvis personis, locis et ordinibus sub quavis forma vel expressione verborum ab eadem sede concessis, de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris litteris similis mentio sit habenda et per que presens mandatum nostrum valeat quomodolibet impediri, presentibus post 9 menses a data presentium computandos minime valituris Datum Avin. 6. id. jan. anno 1. (Afskrift i Svenska Riksarchivet, jfr. Svenska Riksarchivets pergamentsbref I 31).

405. **11. Jan. 1353.**

Innocens VI fornyer Johannes Guilabertis af Clemens VI foretagne Udnævnelse til Nuntius i de tre nordiske Riger

Johanni Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis in regnis Dacie, Svecie et Norvegie ac in Lundensi, Upsalensi et Nidrosiensi civitatibus, diocesibus et provinciis apostolice sedis nuntio. Cum sicut fidedigne percepimus etc. (Dipl. Norv. XVII. 79.). Datum Avin. 3. id. jan. anno 1*).

406. **18. Jan. 1353.**

Raymundus de Galancio faar overrakt Johannes Guilabertis Stadfæstelsesbrev som Nuntius af 11. Jan. 1353.

[Anno 1353] die 18. jan. assignata fuit Raymundo de Galancio servienti armorum una littera apostolica bulla plumbea et in filo canapis more solito curie Romane bullata, cuius tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis: Johanni Guilaberti etc. Cum sicut fidedigne etc. (Nr. 406). Datum Avin. 3. id. jan. anno 1. (Moltesen, De avign. Paver 223 f.).

407. **18. Jan. 1353.**

Clemens VI havde udnævnt den 11aarige Bernhard Bartholomæussen til Kannik i Lund den 21. Okt. 1352, men da Udnævnelsesbrevet ikke var bleven udfærdiget før denne Paves Død, bekræfter Innocens VI nu Udnævnelsen.

---

*) I Dipl. Norv. er Brevet trykt efter Reg. Vat. 242, hvor det er dateret »non. jan. (5. jan.)«, men det er i »Collectoriæ« Nr. 352 fol. 4 indført med Dateringen »3 id. jan.«, og det maa være den endelige, da Afskriveren i Collectoriæ har haft den plumberede Bulle for sig.

$\overset{=}{\text{x}}$ $\overset{\equiv}{\underline{\text{x}}}$

Bernardo Bartholomei canonico Lundensi. Rationi congruit et etiam convenit honestati, ut ea, que de gratia processerunt Romani pontificis, licet eius superveniente obitu littere confecte non fuerint super illis, suum consequantur effectum. Cum itaque canonicatus et prebenda ecclesie Lundensis, quos Nicolaus episcopus Lincopensis tempore promotionis per Clementem papam VI predecessorem nostrum facte de ipso ad Lincopensem ecclesiam tunc vacantem obtinebat, per huiusmodi promotionem et munus consecrationis de mandato predecessoris eiusdem apud sedem apostolicam impensum eidem apud sedem ipsam vacare noscerentur tunc nullusque preter eundem predecessorem ea vice de illis disponere potuisset neque posset, pro eo quod idem predecessor diu ante vacationem huiusmodi omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud dictam sedem vacantia et imposterum vacatura collationi et dispositioni sue reservans decreverat extunc irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter contingeret attemptari, idem predecessor volens tibi in undecimo etatis tue anno constituto laudabilibus tue juventutis indiciis apud eum fidedignorum testimonio commendato horum intuitu gratiam facere specialem canonicatum et prebendam predictos sic vacantes cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis videlicet 12. kal. nov. pontificatus sui anno 11. apostolica tibi auctoritate contulit et de illis etiam providit decernens prout erat irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum forsan erat hactenus vel contingeret imposterum attemptari, non obstantibus etc. Ne autem pro eo, quod super huiusmodi gratia ipsius predecessoris littere eius superveniente obitu non fuerunt confecte, huiusmodi gratie frustreris effectu, volumus et apostolica auctoritate decernimus, quod huiusmodi gratia perinde a dicta die videlicet 12. kal. nov. suum sortiatur effectum, ac si eiusdem predecessoris littere sub ipsius diei data confecte fuissent prout superius enarratur quodque presentes littere ad probandum plene gratiam antedictam ubique sufficiant nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Datum Avin. 15. kal. feb. anno 1.

In e. m. . . episcopo s. Pontii Thomeriarum et . . decano ecclesie Tarbatensis ac . . officiali Lincopensi. Datum ut supra.

408. **26. Jan. 1353.**

Raymundus de Galancio faar overrakt Breve til de nordiske Bisper, Konger og Dronninger.

[Anno 1353] die 26. dicti mensis [jan.] assignate fuerunt Raymundo de Galancio servienti armorum misso ad partes Dacie, Svecie et Norvegie littere apostolice, que secuntur:

Aperte: Primo littera salvi conductus pro persona sua et familiaribus suis sub data 6. id. jan. Item alia littera super vadiis recipiendis sub data predicta. Item alia littera directa archiepiscopo Nidrosiensi et eius suffraganeis sub data 2. kal. jan. Item alia directa archiepiscopo Upsalensi et eius suffraganeis sub data predicta. Item alia directa archiepiscopo Lundensi et suffraganeis sub data predicta. Clause: Primo una littera directa Waldemaro regi Dacie. Item alia littera Blanche Svecie et Norvegie regine. Item alia littera directa Magno regi Svecie et Norvegie. Item alia littera directa . . regi[n]e Dacie. Et juravit ut supra in manibus domini [camerarii]. (Moltesen, De avign. Paver 224).

409. **21. Feb. 1353.**

Johannes Guilaberti indbetaler fra Indsamlingen i Norden til det pavelige Kammer 4500 Gylden ved Antonio Malabayla og 1000 Gylden ved den pavelige Skriver, Jacobus de Molendino.

Anno 1353 die 21. febr. recepti fuerunt a Johanne Guilaberti collectore fructuum beneficiorum ecclesiasticorum vacantium ad cameram apostolicam pertinentium in regnis Svecie, Dacie et Norvegie auctoritate apostolica deputato de pecuniis per eum in dicta collectoria sua receptis et recollectis ad dictam cameram pertinentibus solvente et assignante per manus Anthonii Malabayla 4500 flor. ponderis summe. (Kvitteringen i Dipl. Norv. XVII 81.).

Die eadem recepti fuerunt ab eodem collectore de pecuniis per ipsum in dicta collectoria sua receptis ad cameram pertinentibus solvente et assignante per manus magistri Jacobi de Molendino scriptoris domini nostri pape canonici ecclesie s. Victoris de Combeta Mediolanensis diocesis 1000 flor. (Intr. et Exit 271 fol. 105 b. jfr. Moltesen, De avign. Paver 224).

410. **10. Nov. 1353.**

Gunder Jeppesen (Jakobsen) faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Gundero Jepeson laico Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 4. id. nov. anno 1.

411. **1. Juli 1354.**

Kannik i Lund, Jens Stigsen, faar paa Magnus Smeks Forbøn Løfte om et Prælatur samme Steds.

x x

Johanni nato quondam Stygoti militis canonico Lundensi. Nobilitas generis, vite ac morum honestas etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Magni Svecie ac Norvegie regis gratiam facere specialem teque in ecclesia Lundensi, in qua canonicatum et prebendam, qui unacum qualibet dignitate ipsius ecclesie ut asseris possunt teneri, obtines, amplius honorare, dignitatem, etiamsi ei cura immineat animarum, si qua in dicta ecclesia vacat ad presens vel cum vacaverit etc. tibi reservamus, non obstante, quod in dicta ecclesia canonicatum et prebendam ut prefertur nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. kal. jul. anno 2.

In e. m. . . episcopo Othoniensi et . . abbati monasterii Omnium sanctorum prope Lundis ac . . sacriste ecclesie Avinionensis. Datum ut supra.

412. **1. Juli 1354.**

Kannik i Haderslev og Sognepræst i Tyrstrup, Niels Pedersen, faar et Kanonikat i Slesvig.

x x

Nicolao Petri canonico Slesvicensi. Probitatis et virtutum merita etc. canonicatum ecclesie Slesvicensis tibi conferimus, non obstante, quod in Haderslovensi ecclesia canonicatum et prebendam ac altare s. Crucis situm in eadem necnon parrochialem ecclesiam in Thyrstrop Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. kal. jul. anno 2*).

In e. m. . . abbati monasterii Rurisregis Slesvicensis diocesis et . . decano s. Agricoli Avinionensis ac Magno Nicolao canonico Ripensis ecclesiarum. Datum ut supra.

413. **2. Juli 1354.**

Efter Henrik Warendorps Død havde Kapitlet i Slesvig trods Pavens Reservation valgt et af sine Medlemmer, Niels (Brun), til Biskop, og denne rejste straks til Lund, hvor han modtog Bispevielsen af Ærkebiskop Peder. Clemens VI

---

*) Ifølge Suppliken, som er fremført af Robert de Duratio, var Niels Pedersen Skolar i kanonisk Ret, og han skulde opgive sine andre Embeder, naar han fik det i Slesvig.

udnævnte imidlertid Theoderik fra Minden, Biskop af Sarepta, til Biskop i Slesvig. Niels tog Bispestolen i Besiddelse, men Pavestolens Kandidat fastholdt sine Krav. Nu afgør Innocens VI Sagen saaledes, at han løser Theoderik fra sit Forhold til Slesvig, udnævner ham til Biskop i Minden og udnævner Niels til Biskop i Slesvig, idet han erklærer Kapitlets Valg for ugyldigt.

= = = = = =
x x x x x x
x x x x x x

Nicolao episcopo Slesvicensi. Ecclesiarum omnium licet immeritis etc. (Ny k. Sl. IV 574 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 6. non. jul. anno 2.

In e. m. . capitulo ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra*).

414. 15. Okt. 1354.

Præsten Jens Amandsen i Odense Stift faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere ham i hans Dødsstund.

=
x

Johanni Amandi de Lande presbitero Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. id. oct. anno 2.

415. 15. Okt. 1354.

Præsten Peder Monsen fra samme Stift faar samme Tilladelse.

Petro Monson presbitero Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

416. 15. Okt. 1354.

Ridder Peder Stygge fra samme Stift faar samme Tilladelse.

Nobili viro Petro dicto Stugge militi Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

417. 9. Dec. 1354.

Biskop Niels af Slesvig lover at betale Resten af sin Næstforgængers, Henrik Warendorps Servispenge og alle sin Forgænger Theoderiks foruden sine egne.

---

*) Følgebrevet til Kongen eller Hertugen findes ikke, men et saadant maa sandsynligvis være udstedt. Der er i hvert Fald betalt for Udstedelsen af seks Breve, men her er kun fem.

Anno 1354 die 9. dec. in camera apostolica absente domino cardinali presentibus B. de Nexonio, G. de Cavanhaco, Eblone de Mederio et Guillelmo Textoris clericis camere et collegii Nicolaus episcopus Slesvicensis in provincia Lundensi in regno Dacie recognovit pro communi servitio Henrici predecessoris sui per magistrum Nicolaum canonicum Ripensem procuratorem suum 600 flor. et 5 servitia integra.

Item recognovit pro communi servitio Theoderici alterius predecessoris sui per eundem procuratorem 1000 flor. auri et 5 servitia consveta.

Item promisit pro suo communi servitio 1000 flor. auri et 5 servitia consveta solvendam primam partem recognitam a festo pasche proxime venturo ad annum et medietatem recogniti pro Theoderico in eodem festo anno revoluto et aliam medietatem in simili festo extunc proxime secuturo et promissum in duobus similibus terminis tunc proxime sequturis, quod nisi infra 4 menses etc. et juravit etc. 22 cardinales. (Oblig. 22 fol. 164 b.).

418. **23. Aug. 1355.**

Den pavelige Nuntius, Johannes Guilaberti, skal visitere de eksempte Kirker og Klostre; han maa visitere flere paa én Dag og af hver tage de Visitationsafgifter, som blev fastslaaet af Benedikt XII.

Johanni Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis apostolice sedis nuntio in Dacie, Svecie et Norvegie regnis. Licet universaliter etc. (Dipl. Norv. XVII. 84 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 10. kal. sep. anno 3.

419. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar Atterdags Suppliker om, at hans Kapellan, Gerhardt de Monte, i Steden for Arkidiakonatet i Minden maa faa Arkidiakonatet i Verden, at hans Kapellan, Albert Gotghemac, der har et Kanonikat i Bremen og et i Halberstadt, maa faa et Kanonikat i Lybeck, at han selv i Krigstider maa nyde Mælkemad i Fasten, at de beneficerede Klerke i hans Tjeneste maa nyde Indtægterne af deres Beneficier uden at residere, at han, hans Dronning og hans Børn maa besøge Nonneklostre og være til Stede, naar Nonner optages og naar de begraves, at han med sit Følge maa lade læse Messe før Solopgang og under Interdikt, at han og hans Dronning tilligemed 10 Personer i det pavelige Kancelli maa faa fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund, og at han maa udvælge en Skriftefader til at absolvere ham i 10 Aar, at han maa besætte 2 Kanonikater i Lund og 2 i Slesvig, og at den adelige Frederik Went, der er Skolastikus i Münster og Kannik i Paderborn, maa faa Provstiet i Schildesee i Paderborn Stift. Alle Ansøgninger bevilges, den fjerde Ansøgning med den Indskrænkning, at den kun skal gælde i 8 Aar og for 8 Personer. (Jfr. Nr. 425).

Rotulus regis Dacie.

Significat Woldemarus rex Dacie etc. (Ny k. Sl. IV 581 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

420. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar faar Lov til at besætte to Kanonikater i Lunds og i Slesvigs Domkapitel, og Biskoppen i Ribe skal prøve Dygtigheden hos dem, han udnævner.

=
x
x

. . episcopo Ripensi. Eximie devotionis sinceritas etc. (Ny k. Sl. IV 578). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

421. **7. Sept. 1355.**

Valdemar Atterdag faar Lov til at spise Mælkemad paa Fastedage.

Woldemaro regi Dacie. Eximie devotionis sinceritas, quam ad nos et Romanam geris ecclesiam, promeretur, ut petitionibus tuis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati, ut uti lacticiniis in diebus jejuniorum per ecclesiam ordinatorum quibuscunque constitutionibus apostolicis necnon statutis et consvetudinibus contrariis nequaquam obstantibus libere et licite possis, devotioni tue indulgemus. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

422. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar og Dronning Helvig faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Woldemaro regi et Helwigi regine Dacie. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

423. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar maa lade læse Messe paa Steder, der er under Interdikt.

x

Woldemaro regi Dacie. Devotionis tue etc. (Ny k. Sl. IV 580). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

424. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar faar Lov til sammen med sin Dronning Helvig og sine Børn én Gang om Aaret at besøge Nonneklostrene, naar han kan faa Lov til det af de paagældende Klostres Ledere; de maa dog hverken holde Maaltid eller overnatte dèr.

x

Eidem. Devotionis tue etc. (Ny k. Sl. IV 580 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

425. **7. Sept. 1355.**

Kong Valdemar faar Lov til at udnævne 8 Hofpræster, som i 8 Aar maa nyde Indtægterne af deres Beneficier, uden at de skal residere.

≡ V̄
x x
x x

Woldemaro regi Dacie. Quanto maioris devotionis etc. (Ny k. Sl. IV 579 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

In e. m. . . Slesvicensi et . . Roskildensi ac . . Ripensi prepositis. Datum ut supra.

426. **7. Sept. 1355.**

Hertug Valdemar og hans Hustru Ingeborg faar Lov til at lade læse Messe paa Steder, der er under Interdikt, for sig og for 6 andre Personer hver.

x

Nobili viro Waldemaro nato quondam Erici ducis Jutie militi et nobili mulieri Ingeburgi eius uxori Slesvicensis diocesis. Devotionis vestre sinceritas promeretur, ut votis vestris in hiis presertim, que ad vestrarum animarum salutem cedere valeant, quantum cum deo possumus, favorabiliter annuamus. Vestris itaque supplicationibus inclinati auctoritate vobis presentium indulgemus, ut si forsan ad loca ecclesiastico interdicto supposita vos vel alterum vestrum contigerit declinare, liceat vobis et vestrum cuilibet etiam cum 6 personis, quas ad hoc vos vel vestrum quilibet duxeritis eligendas, in locis ipsis clausis januis excommunicatis et interdictis exclusis non pulsatis campanis et summissa voce missam et alia divina officia in vestra presentia facere celebrari, dummodo vos aut persone huiusmodi causam non dederitis interdicto, nec id vobis vel illis contigerit specialiter interdici. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3*).

427. **7. Sept. 1355.**

Da Paven af Hertug Valdemar har hørt, at Marie Magdalene Kirke i Ribe Stift er nedbrændt, giver han i 10 Aar 3 Aars og 3 Kvadragener Aflad til alle, der hjælper til med at bygge denne Kirke op.

---

*) Under samme Dato fik Grev Nicolaus af Holsten og hans Hustru Elisabeth samme Gunst.

x

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Ecclesiarum fabricis manus porrigere adjutrices pium apud deum et meritorium reputantes frequenter Christi fideles ad impendendum ecclesiis ipsis auxilium nostris litteris exortamur et, ut ad id fortius animentur, quo magis ex hoc animarum commodum se speraverint adipisci, nonnunquam pro hiis temporalibus suffragiis eis spiritualia munera videlicet remissiones et indulgentias elargimur. Cum itaque, sicut nuper ex parte Waldemari nati quondam Erici ducis Jutie accepimus, ecclesia b. [Marie] Magdalene Ripensis diocesis per incendium destructa fuerit et existat et ad eius rehedificationem, cum eius proprie non suppetant facultates, fidelium helemosine sint plurimum opportune, universitatem vestram rogamus, monemus et hortamur attente vobis in remissionem peccaminum injungentes, quatenus de bonis vobis a deo collatis ad ipsius ecclesie rehedificationem pias elemosinas et grata caritatis subsidia erogetis, ut per subventionem vestram huiusmodi dicta ecclesia rehedificari valeat, vosque per hec et alia bona, que domino inspirante feceritis, ad eterne possitis felicitatis gaudia pervenire. Nos enim de omnipotentis dei misericordia et b. Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus vere penitentibus et confessis, qui manus ad hoc porrexerint adjutrices 3 annos et 3 quadragenas de injunctis eis penitentiis misericorditer relaxamus, presentibus post decennium minime valituris, quas mitti per questuarios districtius inhibemus eas, si secus actum fuerit, carere viribus decernentes. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3*).

428. **7. Sept. 1355.**

Suppliker fra Ridderne Peder Lauridsen og Peder Stygge, der er Valdemar Atterdags Sendebud i Avignon, om at de og Niels Limbek og deres Hustruer tilligemed 10 Personer i det pavelige Kancelli maa faa fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund, at Peder Lauridsen maa forny det Kanonikat og Præbende, som hans Forfædre har oprettet i Ribe, og beholde Præsentationsretten til det for sig og sine Efterkommere, at Johannes Thoys**) maa faa et Kanonikat med Udsigt til et Prælatur paa Øsel, at Henrik Advocati, der er Dekan i Verden, maa faa et Kanonikat i Hamburg, at Sognepræsten i Horslunde, Provst Magnus Nielsen, maa faa et Kanonikat i Ribe.

---

*) Ifølge Suppliken (Ny k. Sl. IV 585) havde Hertug Valdemar bedt om 7 Aars og 7 Kvadrageners Aflad.

**) I Ny k. Sl. IV 584 kaldes han Tenys, men det er en Trykfejl.

Rotulus ambaciatorum regis Dacie. Supplicat Petrus Laurentii et Petrus Stugge etc. (Ny k. Sl. IV 583 ff.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

429. **7. Sept. 1355.**

Peder Lauridsen faar Patronatsretten til det Kanonikat og Præbende, som hans Forfædre har oprettet ved Domkirken i Ribe og som han selv har doteret, fordi de paa Grund af Krigen var blevne ludfattige.

III
X
X

Nobili viro Petro Laurentii militi Othoniensis diocesis. Honestis petentium precibus libenter annuimus et hiis, que divini cultus augmentum salutemque animarum respiciunt, nostri favoris presidium impertimur. Exhibita siquidem nobis tua petitio continebat, quod fructus, redditus et proventus quorundam canonicatus et prebende ecclesie Ripensis, quos tui progenitores de bonis eorum sufficienter dotasse noscuntur, propter guerrarum discrimina, que in illis partibus faciente satore discordie diutius viguerunt, adeo diminuti existunt, quod quasi ad nichilum sunt redacti, quodque tu zelo pie devotionis accensus canonicatui et prebende predictis sufficientem dotem de bonis propriis intendis assignare de novo. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, ut postquam dotem huiusmodi assignaris cum effectu, jus patronatus dictorum canonicatus et prebende tibi et heredibus tuis inperpetuum remaneat in eisdem, tibi et eisdem heredibus concedimus de gratia speciali. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

430. **7. Sept. 1355.**

Jens Lauridsen faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Johanni Lawersone armigero Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

431. **7. Sept. 1355.**

Jakob Basse faar samme Tilladelse.

Jacobo Basse laico Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

432. **7. Sept. 1355.**

Palne Jonsen faar samme Tilladelse.

Palnoni Ionessone militi Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

433. 7. Sept. 1355.

Peder Deyn faar samme Tilladelse.

Petro Deyne laico Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

434. 7. Sept. 1355.

Ivar Nielsen faar samme Tilladelse.

Nobili viro Yvaro Nickelssone militi Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

435. 7. Sept. 1355.

Jens Nielsen faar samme Tilladelse.

Nobili viro Johanni Nickelssone militi Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

436. 7. Sept. 1355.

Erik (Henrik) Nielsen faar samme Tilladelse.

Nobili viro Henrico Nickelssone militi Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

437. 7. Sept. 1355.

Niels Iversens Enke, Susanne, faar samme Tilladelse.

Nobili mulieri Susanne relicte quondam Nicolai Yverssone militis vidue Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

438. 7. Sept. 1355.

Anders Pedersens Enke, Cæcilie, faar samme Tilladelse.

Nobili mulieri Cæcilie relicte quondam Andree Petersone militis vidue Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

439. 7. Sept. 1355.

Kannik i Roskilde, Niels Jonsen, faar samme Tilladelse.

Nicolao Ionessone canonico ecclesie Roskildensis. Provenit etc. Datum ut supra.

440. 7. Sept. 1355.

Den parisiske Official skal eksaminere Provst Magnus Nielsen i Horslunde og derefter indføre ham som Kannik i Ribe.

. . officiali Parisiensi. Dignum arbitramur et congruum etc. Nos igitur volentes personam Magni Nicolai rectoris parrochialis ecclesie in Horslund Othoniensis diocesis apud nos de probitatis meritis multipliciter commendati prosequi favoribus gratiosis discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus si post diligentem examinationem dictum Magnum ad hoc ydoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, eidem Magno de canonicatu ecclesie Ripensis cum plenitudine juris canonici auctoritate nostra providere procures faciens ipsum vel procuratorem suum eius nomine in eadem ecclesia Ripensi auctoritate predicta in canonicum recipi et in fratrem stallo sibi in choro et loco in capitulo eiusdem ecclesie cum plenitudine juris canonici assignatis, prebendam vero etc., non obstante, quod dictus Magnus parrochialem ecclesiam in Horslund, prepositura rurali eidem parrochiali ecclesia annexa, dicte Othoniensis diocesis noscitur obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 7. id. sep. anno 3.

441. **16. Sept. 1355.**

Kong Valdemars Supplik for Albert Gotghemac, at han maa faa et andet Kanonikat i Lybeck med Udsigt til et Prælatur, da det Kanonikat, han før havde søgt om og faaet, viste sig at være bortgivet til en anden.

Significat rex Dacie etc. (Ny k. Sl. IV 585 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 16. kal. oct. anno 3.

442. **16. Sept. 1355.**

Valdemar Atterdags Sendebud ved Pavehoffet, Peder Lauridsen, havde forespurgt, om den af Clemens VI udskrevne Tiende stadig skulde indsamles; Paven meddeler nu, at det skal den, og Kong Valdemar opfordres til at hjælpe til med Indsamlingen af den og tillige til at beskytte Præsterne foruden i sit Land saa ogsaa i Riga Stift. Paven beklager, at han ikke kan opfylde et Ønske af Kong Valdemar, fordi den anden Part ikke er hørt.

Gulmaro(!) regi Dacie. Presentate nobis per Petrum Laurentii militem nuntium tuum littere tue, quas et ipsum quoque nuntium consideratione tua benigne recepimus, et eiusdem expositio nuntii circumspecta et provida sincere devotionis affectum, quem ad nos et Romanam ecclesiam matrem tuam per laudanda progenitorum tuorum vestigia gradiens habere probaris, seriosius exprimentes tanto nos ad tua reddiderunt et reddunt beneplacita promptiores, quanto huiusmodi tua sincera devotio filialis amoris fragrantiam svavius redolebat. Siquidem idem miles post grate tue potestatis oblationem ad nostra et ecclesie prefate servitia et

commemorationem placidam constantis fidei, quam progenitores prefati ad eandem gesserunt ecclesiam et quam in te continuatione laudabili dei timor et virtutum studia fortiter propagarunt, a nobis, utrum de beniplacito nostro esset, quod decima biennalis ecclesiasticorum proventuum regni tui, quam Clemens papa VI predecessor noster pro urgentibus ecclesie memorate necessitatibus imposuit, debeat exigi, inter alia requisivit, tuum circa id presidium, si de beneplacito nostro illius fieri deberet exactio, liberaliter pollicendo. Agentes itaque regi regum, per quem datur regnare principibus, quod hunc tibi formavit animum et infudit affectum eumque suppliciter exorantes, ut dies tuos longevos faciat et in utriusque hominis pace ac salute disponat, regni tui roboret solium, sceptra confirmet, dilatet fines, et post huius lubrice ac labilis vite cursum cum sanctis et electis suis in eterna te tabernacula introducat, scire te volumus, quod, cum ipsius ecclesie multiplicata onera et diminuti esse redditus dinoscantur, compellimur necessario non solum ad ipsius exactionem intendere decime quin immo alia pro huiusmodi supportatione oneris remedia querere oportuna, et ideo serenitatem regiam attente precamur, quatenus ipsius collectoribus decime in collectione illius tuum pro dei et b. Petri apostolorum principis reverentia ac nostre intercessionis obtuitu impartiaris auxilium et favorem. Sane quia id te semper agere cupimus, eis te desideramus operibus implicari, per que creatori redemptorique tuo reddaris acceptior et ipsius favorem et gratiam uberius merearis, huiusmodi precibus nostris adicimus et tibi tue salutis obtuitu paternis affectibus svademus, quatenus ecclesias et personas ecclesiasticas provincie Rigensis et alias regni tui, pro reverentia ipsius dei, cuius persone ipse ministri sunt et cui nunquam sine retributione servitur, honoribus regiis prosequaris, favoribus amplies ac jura et libertates custodias et tuearis earum. Ceterum super aliquibus, que idem miles a nobis pro parte tua suppliciter petiit, quantum cum deo potuimus, votis tuis gratanter annuimus petentes, ut molestum non habeas, si super quibusdam aliis non duximus annuendum, cum ea non audita parte, quam tangunt, fieri justitia prohiberet. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 16. kal. oct. anno 3.

443. **17. Sept. 1355.**

Gyrite Lauridsdatters Supplik om at faa fuld Syndsforladelse i sin Dødsstund.

Supplicat Gyrithe Lauri(?)doter mulier Lundensis diocesis, quatenus sibi plenam absolutionem a pena et culpa in mortis articulo dumtaxat concedere dignemini ut in forma. Fiat G. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat G. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. oct. anno 3.

444. 21. Sept. 1355.

Da det hyppigt hænder, at Klosterfolk spiser ved Kong Valdemars Bord, faar han sit Ønske opfyldt om, at hans Skriftefader maa give dem Lov til at spise Kød i hans Hus, undtagen paa Fastedagene.

X

Woldemaro Danorum et Sclavorum regi. Provenit ex tue devotionis affectu, quo nos et Romanam ecclesiam revereris, ut petitionibus tuis, quantum cum deo possumus, annuamus. Cum itaque, sicut ex parte tua fuit nobis expositum, frequenter contingat nonnullas religiosas personas ad mensam tuam tuumque hospitium declinare ac aliquas ex eis tecum etiam residere, quibus secundum statuta et consvetudines suorum ordinum est esus carnium interdictus, nos tuis supplicationibus inclinati, ut confessor tuus, quem habes vel habere te contigerit, possit eisdem personis auctoritate apostolica licentiam vescendi carnibus in hospitio tuo illis diebus dumtaxat, quibus a sacris canonibus esus carnium communiter prohibitus non existit, dummodo persone ipse juramento vel voto ad id minime sint astricte, licentiam concedere et cum eis super hiis dispensare, cum hoc probabiliter viderit expedire, super quo eius conscientiam oneramus, predictis statutis seu consvetudinibus ac privilegiis apostolicis contrariis nequaquam obstantibus, devotioni tue tenore presentium indulgemus. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 11. kal. oct. anno 3.

445. 21. Sept. 1355.

Peder Lauridsen og hans Hustru Ingeborg faar Lov til at lade læse Messe for sig og for 3 andre Personer paa Steder, der er under Interdikt, og til, om de eller deres Børn skulde dø under Interdikt, at blive begravede i indviet Jord.

X
X

Nobili viro Petro Laurentii militi ac nobili mulieri Ingeburgi eius uxori Roskildensis diocesis. Devotionis vestre (etc. som i Nr. 426 indtil) liceat vobis et vestrum cuilibet in illis clausis januis excommunicatis et interdictis exclusis non pulsatis campanis et summissa voce etiam cum 3 personis honestis missam et alia

divina officia facere celebrari, quodque vestra et liberorum vestrorum corpora, si vos et dictos liberos medio tempore de hac luce transire contingat, possint in locis huiusmodi tradi ecclesiastice sepulture, dummodo vos vel illi causam non dederitis interdicto nec id vobis vel illis contigerit specialiter interdici. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 11. kal. oct. anno 3.

446. (21. Sept.) 1355.

Peder Lauridsen og hans Hustru Ingeborg faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

V
X

Nobili viro Petro Laurentii militi et nobili mulieri Ingeburgi eius uxori Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. [11. kal. oct.] anno 3.

447. 21. Sept. 1355.

Anders Eriksens Supplik om at faa fuld Syndsforladelse i sin Dødsstund.

Supplicat Andreas Erikson, armiger eiusdem domini regis, Othoniensis diocesis etc. (Ny k. Sl. IV 586 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 11. kal. oct. anno 3.

448. 1. Okt. 1355.

Benediktinerklostret i Bosö faar Stadfæstelse paa sine Privilegier.

Priorisse et conventui monasterii monialium in Boso per priorissam soliti gubernari, ordinis s. Benedicti, Lundensis diocesis. Solet annuere etc. (Acta litteraria Sveciæ II 5 f.). Datum Avin. kal. oct. anno 3.

449. 4. Okt. 1355.

For at Dominikanerklostret i Vejle, der er grundlagt til Jomfru Maries Ære og bygget af Træ af Laurids Jonsen, kan blive opført af Sten, meddeles der for et Tidsrum af 10 Aar enhver, der besøger det og hjælper til ved dets Opførelse, et Aars og 40 Dages Aflad.

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Preclara meritorum insignia, quibus regina celorum virgo dei genitrix gloriosa humani patrona generis illustrata in excelsis preintitulatur, humilis contemplationis studio recensentes dignum rationabiliter arbitramur, ut sue laudis et honorificentie cultum in terris apostolicis satagamus favoribus ampliare. Cupientes igitur, ut ecclesia fratrum ordinis Predicatorum opidi Weldele (!) Ripensis diocesis in honore et sub vocabulo eiusdem gloriose

virginis fundata et quam quondam Laurentius Johannis ex lignis construi, ut accepimus, fecit, de lapidibus vel aliter honorabilius construatur et a Christi fidelibus congruis honoribus frequentetur et ut fideles ipsi eo libentius confluant ad eandem, quo ibidem uberius dono celestis gratie conspexerint se refectos, de omnipotentis dei misericordia et b. Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis, qui ecclesiam ipsam devote visitaverint annuatim ad eiusdemque ecclesie constructionem huiusmodi manus porrexerint adjutrices unum annum et 40 dies de injunctis eis penitentiis misericorditer relaxamus presentibus post decennium minime valituris. Datum Avin. 4. non. oct. anno 3.

450. 5. Okt. 1355.

Efter Ærkebiskop Peders Død valgte Kapitlet Jakob Nielsen (Kyrning) til Ærkebiskop i Lund, skønt Paven havde reserveret sig Besættelsen. Jakob Nielsen rejste til Kurien, Paven ophævede Kapitlets Udnævnelse, men udnævnte dernæst Jakob Nielsen til Ærkebiskop. Blandt de sædvanlige Følgebreve er et baade til Valdemar Atterdag og til Magnus Smek.

V̄ V̄ V̄ V̄ V̄ V̄ V̄ V̄
X X X X X X X X
X X X X X X X X

Jacobo Nicolai electo Lundensi. Pastoralis officii debitum, cui disponente domino presidemus, exposcit, ut de universis orbis ecclesiis, quorum cura nobis injuncta generalis, et de illis presertim, que vacationis exponuntur incommodis, solicite cogitemus, ut illis presertim preficiantur viri providi in pastores, qui eas in spiritualibus et temporalibus possint et sciant salubriter gubernare. Dudum siquidem Petro archiepiscopo Lundensi regimini Lundensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum eam vacare contingeret, operationis nostre ministerio utilem presidere personam provisionem ipsius ecclesie ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attemptari. Postmodum vero prefata ecclesia per ipsius Petri archiepiscopi obitum, qui extra Romanam curiam debitum nature persolvit, pastoris solatio destituta capitulum dicte ecclesie reservationis et decreti predictorum, ut asseritur, ignari te canonicum eiusdem ecclesie in sacerdotio constitutum in Lundensem archiepiscopum licet de facto concorditer elegerunt, tuque huiusmodi reservationis et decreti similiter inscius eidem electioni prestitisti assensum,

et demum reservatione et decreto predictis ad tuam deductis notitiam ad sedem apostolicam accedens proponi fecisti huiusmodi electionis negotium in consistorio coram nobis, nos igitur electionem ipsam utpote post et contra reservationem et decretum predicta attemptatam reputantes prout erat irritam et inanem et ad provisionem ipsius Lundensis ecclesie, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus, diligentem, demum ad te, cui de litterarum scientia, vite ac morum honestate, spiritualium providentia et temporalium circumspectione aliisque virtutum meritis apud nos laudabilia testimonia perhibentur, direximus oculos nostre mentis; quibus omnibus necnon predictorum te eligentium unanimi voluntate debita meditatione pensatis de persona tua ipsi Lundensi ecclesie de predictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providimus teque illi preficimus in archiepiscopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod eadem ecclesia per tue circumspectionis industriam et providentiam circumspectam sub tuo felici regimine dextera tibi domini assistente propitia salubriter et prospere dirigetur, jugum igitur domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite, fideliter et prudenter, quod ipsa ecclesia gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se comissam, tuque preter retributionis eterne premium benivolentie nostre gratiam uberius consequi merearis. Datum Avin. 3. non. oct. anno 3.

In e. m. Capitulo ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis suffraganeis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Magno regi Svecie. Divine retributionis premium et preconium humane laudis acquiritur, si per seculares principes personis ecclesiasticis precipue, que sunt dignitatis titulo insignite, condignus honor impendatur et favor necessarius exhibe-

tur. Dudum siquidem etc. usque dirigetur. Cum itaque carissime fili sit virtutis opus dei ministros benigno favore prosequi ac eos verbis et operibus pro regis eterni gloria venerari, serenitatem tuam rogamus et hortamur attente, quatenus eundem electum et commissam sibi ecclesiam habens pro nostra et dicte sedis reverentia propentius commendatos ipsum benigni favoris auxilio prosequaris, ita quod idem electus celsitudinis tue fultus auxilio in commisso sibi predicte Lundensis ecclesie regimine possit deo propitio prosperari et tibi exinde a deo perhennis vite premium et a nobis condigna proveniat actio gratiarum. Datum ut supra.

In e. m. Woldemaro regi Dacie. Gratie divine premium et preconium humane laudis acquiritur, si per seculares principes precipue ecclesiarum prelatis et presertim ecclesiarum cathedralium regimini presidentibus oportuni favoris presidium et honor debitus impendatur. Dudum siquidem etc. usque dirigetur. Cum itaque fili carissime sit virtutis opus dei ministros benigno favore prosequi ac eos verbis et operibus pro regis eterni gloria venerari, serenitatem regiam rogamus et hortamur attente, quatenus eundem electum et prefatam Lundensem ecclesiam sue cure commissam habens pro apostolice sedis et nostra reverentia propentius commendatos ipsos benigni favoris auxilio prosequaris, ita quod idem electus tue celsitudinis fultus presidio in commissa sibi cura pastoralis officii possit deo propitio prosperari ac tibi exinde a deo perhennis vite premium et a nobis condigna proveniat actio gratiarum. Datum ut supra.

451. **16. Okt. 1355.**

Biskop Henrik i Roskilde havde i sin Tid modtaget Kapitlets Valg og Ærkebispens Vielse uden at bryde sig om den pavelige Reservation af Roskilde Bispestol. Han blev imidlertid ængstelig for Berettigelsen af Valget, forelagde Sagen for Paven, der erklærede hans Valg og hans Vielse for gyldig.

XL

Henrico episcopo Roskildensi. Apostolatus officium, cui licet immeriti disponente domino presidemus, exposcit, ut circa ecclesiarum omnium et presertim cathedralium eisque presidentium statum salubrem et quietum studiosis favoribus intendamus. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod olim Roskildensi ecclesia per obitum Jacobi episcopi Roskildensis predecessoris tui pastoris solatio destituta capitulum dicte ecclesie pro celebranda electione futuri Roskildensis episcopi vocatis omnibus, qui eidem electioni voluerunt et potuerunt commode interesse,

die ad eligendum prefixa convenientes in unum te tunc eiusdem ecclesie canonicum in sacerdotio constitutum in Roskildensem episcopum concorditer elegerunt, tuque huiusmodi electioni ad capituli predictorum instantiam prestans assensum obtinuisti eam per Petrum archiepiscopum Lundensem loci metropolitanum auctoritate ordinaria confirmari tibique munus consecrationis impendi canonice, nisi apostolice reservationes obstarent, ac deinde regimini et administrationi ecclesie predicte in spiritualibus et temporalibus prefuisti. Cum autem, sicut eadem petitio subjungat, tu dubites, an dicte ecclesie provisio tempore electionis et confirmationis predictarum fuerit dispositioni apostolice reservata, pro parte tua fuit nobis supplicatum, ut providere [tibi] super hiis de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque premissa omnia necnon grandium dona virtutum, quibus personam tuam, sicut testimoniis fidedignis accepimus, altissimus insignivit, benignius attendentes ac tuo et ipsius ecclesie statui cupientes tam salubriter quam favorabiliter providere volumus et apostolica auctoritate decernimus, quod electio, confirmatio et eiusdem muneris impensio supradicte ac omnia et singula per te in regimine et administratione predictis alias tamen rite gesta perinde valeant et plenam obtineant roboris firmitatem, ac si de provisione ipsius ecclesie nulla reservatio facta foret. Datum Avin. 17. kal. nov. anno 3.

452. **18. Okt. 1355.**

Ærkebiskop Jakobs Supplik om, at hans Fælle, Frans Geertsen, maa faa St. Jacobi og St. Laurentii Alter i Lundekirke, som hans ved Kurien afdøde Fælle, Henrik Lambertsen, havde haft.

Supplicat Jacobus electus confirmatus Lundensis, quatenus sibi gratiam facientes specialem in personam familiaris sui Francisci Gerardi de altari ss. Jacobi et Laurentii in ecclesia Lundensi vacante per mortem Henrici Lamberti eiusdem electi familiaris, qui in curia Romana diem clausit extremum, cuius altaris fructus secundum communem extimationem 6 mr. non excedant, eidem Francisco dignemini providere. Fiat G. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat G. Datum Avin. 15. kal. nov. anno 3.

453. **22. Okt. 1355.**

Sognepræsten ved St. Amandus i Pabula i Tournai Stift faar det Kanonikat og Præbende i Lund, der er bleven ledigt ved Jakob Nielsens Udnævnelse til Ærkebiskop.

Gratia expectativa canonicatus et prebende ecclesie Lundensis, cum vacaverint per electi Lundensis consecrationem, pro . . . rectore parrochialis ecclesie s. Amandi in Pabula Tornacensis diocesis. Datum Avin. 11. kal. nov. anno 3*).

454. **31. Okt. 1355.**

Klavs Limbek og hans Hustru Ida faar Lov til at vælge en Skriftefader, der kan absolvere dem i deres Dødsstund.

V
X

Nobili viro Nicolao de Limbeke et nobili mulieri Yde eius uxori Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 2. kal. nov. anno 3.

455. **17. Nov. 1355.**

Lunde Domkapitels Privilegier stadfæstes.

Capitulo ecclesie Lundensis. Solet [annuere sede]s apostolica (Repertorium II 42). Datum Avin. 15. kal. dec. anno 3.

456. **21. Nov. 1355.**

Generalkvittering til Antonio og Guideto Malabayla, Købmænd i Asti, for hvad der mellem Aarene 1348 og 1352 er gaaet gennem deres Hænder af Penge eller Sager fra det pavelige Kammer eller fra de pavelige Nuntier i England, Polen, Danmark, Norge og andre Lande.

Anthonio Malabayle et Guideto Malabayle civibus et mercatoribus Astensibus. Cupientes de omnibus etc. (Dipl. Norv. VI 263 f.). Datum Avin. 11. kal. dec. anno 3.

457. **28. Nov. 1355.**

Den pavelige Nuntius, Johannes Guilaberti, skal indbetale i Brügge eller i Brüssel, hvad han har eller faar indsamlet i de tre nordiske Riger, til Lorenzo Spinelli, Bancho Davantini og Perozzo Corsini af det florentinske Handelshus Alberti Antichi.

Johanni Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis apostolice sedis nuntio. Discretioni tue etc. (Dipl. Norv. VI 265). Datum Avin. 4. kal. dec. anno 3.

---

*) Selve Brevet er for Størstedelen ødelagt af Fugtighed. Denne Notits er taget fra »Indices« til de avignonske Regester, hvis Forfattere ikke har læst Datoen, som forøvrigt er tydelig nok.

458. **28. Nov. 1355.**

De florentinske Købmænd Lorenzo Spinelli, Bancho Davantini og Perozzo Corsini faar Ret til at kvittere for de Summer, som den pavelige Nuntius i Norden, Johannes Guilaberti, maatte sende gennem dem til det pavelige Kammer.

Laurencio Spinelli et Bancho Davantini ac Perozzo Corsini civibus et mercatoribus Florentinis. Cum Johanni Guilaberti etc. (Dipl. Norv. VI 265). Datum Avin. 4. kal. dec. anno 3.

459. **9. Dec. 1355.**

Biskop Niels af Odenses Suppliker om, at han og 3 Personer, som han maatte udpege, maa faa fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund, og at han maa lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Supplicat Nicholaus episcopus Othoniensis, quatenus etc. (Ny k. Sl. IV 588). Datum Avin. 5. id. dec. anno 3.

460. **9. Dec. 1355.**

Bartholomæus Jensens Supplik om, at han, der af Clemens VI havde faaet Lov til at gaa fra Franciskanerordenen ind i Cistercienserordenen (Nr. 355), men som ikke havde kunnet finde Optagelse i noget af denne Ordens Klostre, maa gaa ind i St. Knuds Kloster i Odense, der paa Grund af Pesten mangler Munke.

Sanctissime pater. Licet olim Clemens papa VI cum Bartholomeo Johannis etc. (Ny k. Sl. IV 588 f.). Datum Avin. 5. id. dec. anno 3.

461. **9. Dec. 1355.**

Præsten Niels Helgesen faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Nycolao Helye presbitero Burglavensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 5. id. dec. anno 3.

462. **21. Dec. 1355.**

Johannes Guilaberti faar Pas som Nuntius i Norge, Danmark og Sverrig.

Patriarchis, archiepiscopis etc. Cum Johannem Guilaberti etc. (Dipl. Norv. III 236 f.). Datum Avin. 12. kal. jan. anno 4.

463. **21. Dec. 1355.**

Anbefalingsbrev for Johannes Guilaberti.

Patriarchis, archiepiscopis etc. Cum Johannem Guilaberti etc. (Dipl. Norv. XVII 89). Datum Avin. 12. kal. jan. anno 4.

464. **16. Jan. 1356.**

Ærkebiskop Jakob lover at betale Servispenge.

Anno 1356 die 16. jan. in camera apostolica absente domino cardinali presentibus B. de Nexonio, Guillelmo Cavanhaco et Guillelmo Textoris clericis camere et collegii Jacobus archiepiscopus Lundensis in Dacia promisit pro suo communi servitio 4000 flor. auri et 5 servitia consveta solvendam medietatem a festo resurrectionis domini proxime venturo ad annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto, quod nisi etc. et juravit etc. 18 cardinales. (Oblig. 22 fol. 179).

465. Jan.—Feb.(?) 1356.

Ærkebiskop Jakob faar Lov til at optage et Laan paa 1000 Gylden.

Jacobo archiepiscopo Lundensi. Cum, sicut in nostra proposuisti presentia constitutus, tam pro tuis expensis necessariis quam ecclesie tue Lundensis negotiis apud sedem apostolicam expediendis utiliter subire te oporteat magna onera expensarum, nobis supplicasti, ut usque ad summam 1000 flor. auri mutuum contrahendi sub modis et formis infrascriptis, sine quibus creditores te putas invenire non posse, tibi largiri licentiam dignaremur, nos igitur de tua tam in hiis quam in aliis circa eadem tua et ipsius ecclesie utiliter promovenda ac expedienda negotia circumspectione ac diligentia plenius in domino confidentes nec volentes, quod propter expensarum ipsarum defectum indigentiam patiaris vel quod eadem negotia inexpedita remanere contingat, tuis supplicationibus inclinati fraternitati tue contrahendi mutuum propter hoc usque ad predictam summam 1000 flor. auri nomine tuo et ipsius ecclesie Lundensis ac te et successores tuos archiepiscopos Lundenses et predictam ecclesiam ac tua et eorundem bona, mobilia et immobilia presentia et futura usque ad summam predictam propterea dictis creditorum usuris omnimodo cessantibus obligandi et renuntiandi de duabus dietis edite in concilio generali et Bonifacii pape VIII predecessoris nostri qua cavetur etc. (Tangl, Die päpstlichen Kanzleiordnungen (1894) 327 f jfr. Brevet af 21. Marts 1320 i Ny k. Sl. III 801 f.). Datum?*).

---

*) Dette Brev findes blandt Formlerne i »Liber cancellariæ« og er trykt hos Tangl. Da Brevet kun er opbevaret for at tjene som en Formel, er det uden Datering, men det maa være fra sidst paa Aaret 1355 eller først paa Aaret 1356; paa den Tid opholdt Ærkebiskop Jakob Nielsen sig nemlig ved Kurien, og han har personlig indgivet den Ansøgning, som ligger til Grund for dette Brev. Han forlod Kurien først paa Aaret 1356 (jfr. Moltesen, De avign. Paver, 90, Anm. 1); sandsynligvis er Brevet udstedt paa samme Tid.

466. **22. Jan. 1356.**

Giacomo Vannis af det florentinske Handelshus Alberti Antichi faar et Pavebrev, ved hvilket det overdrages Lorenzo Spinelli og Bancho Davantini at modtage det af Guilaberti indsamlede.

Anno 1356 die 22. jan. fuit tradita quedam littera domini pape bullata Jacobo Vannis factori societatis Albertorum Antiquorum super certas pecuniarum et rerum aliarum quarumlibet quantitates et summas ad cameram apostolicam pertinentes in regnis Dacie, Svecie ac Norvegie et aliis partibus, in quibus ipse nuntius dicte sedis existat, collectas et inantea colligendas, tradendas et assignandas nomine camere apostolice predicte per Johannem Guilaberti decanum ecclesie Tarbatensis Laurentio Spinelli et Bancho Davantini ac Perozzo Corsini civibus et mercatoribus Florentinis aut uni vel duobus ex ipsis. (Moltesen, De avign. Paver 225).

467. **23. Jan. 1356.**

Morten Pedersen og hans Hustru Ermegaard faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Martino Peterson laico et Ermergerth eius uxori Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 10 kal. feb. anno 4.

468. **23. Jan. 1356.**

Den lundske Kannik, Niels Pose, faar samme Gunst.

Nicholao Pose canonico Lundensi. Provenit etc. Datum Avin. 10. kal. feb. anno 4.

469. **20. Feb. (?) 1356.**

Biskop Wipertus af Ratzeburg søger om, at Volradus de Dorne, der er juridisk Licentiat, maa faa Provstiet i Slesvig, der er bleven ledigt ved Otto von der Wisch'es Død.

Pater sanctissime. Per mortem Ottonis de Wisch, qui extra curiam Romanam obiit, prepositura, que est dignitas electiva et curata, ac canonicatus et prebenda ecclesie Slesvicensis vacant. Quare supplicat Wipertus novus episcopus Razeburgensis, quatenus sibi in personam familiaris sui Volradi de Dorne licentiati in legibus etc. Datum Avin. 11. kal. (?) mart. anno 4.

470. **25. Feb. 1356.**

Johannes Guilaberti faar et nyt Anbefalingsbrev, da han atter sendes som Nuntius til Norden.

Archiepiscopis et episcopis etc. Cum Johannem Guilaberti etc. (Dipl. Norv. XVII 91). Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4*).

471. **25. Feb. 1356.**

Valdemar Atterdag takkes for den gode Modtagelse, som Johannes Guilaberti havde fundet i hans Lande.

Woldemaro regi Dacie. Johannes Guilaberti etc. (Ny k. Sl. IV 589 f.). Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

472. **25. Feb. 1356.**

Anbefalingsskrivelse for Johannes Guilaberti til Præsteskabet, da han atter vender tilbage som pavelig Nuntius til Norden.

Archiepiscopis et episcopis ac electis, abbatibus, prioribus, decanis, prepositis, archidiaconis etc. per Dacie, Svecie et Norvegie regna constitutis. Cum Johannem Gilaberti etc. (Dipl. Norv. XVII 91). Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

473. **25. Feb. 1356.**

Johannes Guilaberti anbefales til Raadet, Biskoppen og Kanniken Henrik Biscop i Lybeck og til de holstenske Grever Nicolaus og Henrik.

Proconsulibus et consulibus civitatis Lubicensis. Johannes Gilaberti decanus ecclesie Tarbatensis apostolice sedis nuntius nobis exposuit, quod vos ei ad Dacie, Svecie et Norvegie regna pro nostris negotiis accedenti et recedenti abinde in securo conductu et aliter favorabiliter et efficaciter pro nostra et apostolice sedis reverentia astitistis. Super quo vobis grates uberes referentes devotionem vestram attente rogamus, quatenus ipsum nuntium, quem ad partes easdem pro negotiis ipsis remittimus, nostre interventionis obtuitu velitis commendatum recipere sibique, ut iter suum tutius prosequatur, assistere favoribus consvetis. Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

In e. m. mutatis mutandis . . episcopo Lubicensi.

Item in e. m. Henrico Biscop canonico Lubicensi mutatis mutandis.

Item in e. m. mutatis mutandis nobili viro Nicolao comiti Olsatie et Stormannie.

Item in e. m. Nobili viro Henrico comiti Olsatie et Stormannie.

*) Samme Dag udstedes et Anbefalingsbrev for Johannes Guilaberti, der vendte tilbage til de nordiske Riger, til Borgmestre og Raad i Brügge.

474. **25. Feb. 1356.**

Johannes Guilaberti faar Fuldmagt til indenfor sit Nuntiaturs Grænser at inddrive Gæld til det pavelige Kammer.

Johanni Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis apostolice sedis nuntio. Cum super petendis etc. (Dipl. Norv. XVII 90 f.). Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

475. **25. Feb. 1356.**

Johannes Guilaberti faar som pavelig Nuntius Lov til at anvende kirkelig Censur mod dem af det pavelige Kammers Skyldnere, som nægter at betale.

Johanni Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis apostolice sedis nuntio. Cum super petendis etc. (Dipl. Norv. XVII 90). Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

476. **25. Feb. 1356.**

Ridder Niels Thrugotsen og hans Hustru Ingefrid faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Nobili viro Nicholao Thrugoti militi et nobili mulieri Ingefridi eius uxori Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

477. **25. Feb. 1356.**

Ridder Aksel Aggesen og hans Hustru Kristence faar samme Gunst.

Nobili viro Absaloni Aggeson militi et nobili mulieri Cristancie eius uxori Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

478. **25. Feb. 1356.**

Fru Margarete Pedersdatter faar samme Gunst.

Nobili mulieri Margarete Petorsdoter Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 6. kal. mart. anno 4.

479. **13. Marts 1356.**

Niels Akselsen bliver Kannik i Roskilde.

x x

Nicolao Absolonis canonico Roskildensi. Probitatis virtutum merita etc. Volentes itaque tibi, qui pro negotiis apostolice camere in regno Svecie ut percepimus laborasti, premissorum intuitu gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Roskildensis tibi conferimus. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 3. id. mart. anno 4.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensi et . . Lubicensi ac . . Burglavensi episcopis. Datum ut supra.

480. 21. Marts 1356.

Johannes Guilaberti faar et Kanonikat i Würzburg og Arkidiakonatet i Kintzelsawe, men saa skal han opgive Dekanatet i Dorpat og Provstiet i Upsala.

Johanni Guilaberti etc. (Dipl. Norv. VII 260). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 12. kal. apr. anno 4.

481. 2. Apr. 1356.

Optegnelse om de Buller, Johannes Guilaberti fik med paa sin Tilbagerejse til Norden.

[Anno 1356] die 2. apr. fuerunt tradite magistro Johanni Guilaberti decano Tarbatensi in regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolice sedis nuntio littere apostolice bullate ad officium suum pertinentes, que sequuntur. Primo una sibi directa continens, quod omnes et singulos contradictores et rebelles de partibus sibi decretis potest convenire et extrahere extra suas dioceses ubicunque eidem collectori expedire videbitur dum tamen infra partes, in quibus nuntius apostolice sedis existit. Item alia littera directa archiepiscopo Upsalensi, episcopo Vexionensi ac Birgero Gregorii canonico Strenginensi continens, quod bona, mobilia, debita et credita relicta per Hemmingum quondam Upsalensem archiepiscopum deberent presolidum per se vel per alios sublevare ac levata et recepta per eosdem debeant prefato collectori nomine camere assignare. Item alia littera directa universis archiepiscopis, episcopis etc. continens, quod cum pridem dictus collector fuisset de mandato domini nostri pape vocatus ad Romanam curiam pro computis et rationibus suis reddendis, quod de novo ipse remittitur ad partes predictas pro expediendis eisdem negotiis et quod ipsi debeant obedire in omnibus sicut prius. (Moltesen, De avign. Paver 225 f.).

482. 22. Maj 1356.

Den pavelige Skatmester, Biskop Reginald, faar Kvittering for det af ham for det forløbne Aar aflagte Regnskab og deriblandt ogsaa for de af Nuntierne i Norden indsamlede Summer.

Reginaldo episcopo Palentino thesaurario nostro. Ne rerum etc. (Dipl. Norv. VII 260 ff.). Datum 11. kal. jun. anno 4.

483. 15. Juni 1356.

Biskop Povl af Aarhus havde i sin Tid modtaget Kapitlets Valg og Ærkebispens Vielse; han var imidlertid bleven bange for, at Paven havde reserveret sig

Besættelsen af Bispestolen, hvorfor han forelagde ham Sagen, og Paven erklærede hans Valg og hans Vielse for gyldige.

XL

Paulo episcopo Arusiensi. Apostolatus officium etc. som i Nr. 451. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod olim Arusiensi ecclesia per obitum Swenonis episcopi Arusiensis, qui extra Romanam curiam decessit, pastore carente capitulum eiusdem ecclesie pro celebranda electione futuri Arusiensis episcopi vocatis omnibus, qui eidem electioni voluerunt et potuerunt commode interesse, die ad eligendum prefixa convenientes in unum te tunc archidiaconum ipsius ecclesie in presbiteratus ordine constitutum in Arusiensem episcopum concorditer elegerunt, tuque huiusmodi electioni ad capituli predictorum instantiam prestans assensum obtinuisti eam per Petrum archiepiscopum Lundensem loci metropolitanum auctoritate ordinaria confirmari tibique munus consecrationis impendi canonice, nisi apostolice reservationes obstarent, ac deinde regimini et administrationi ecclesie predicte extunc in spiritualibus et temporalibus prefuisti. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu timeas, quod provisio ipsius ecclesie tempore electionis et confirmationis predictarum fuerit dispositioni apostolice reservata, pro parte tua fuerit nobis supplicatum, ut providere tibi super hiis de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque grandium dona virtutum, quibus personam tuam, sicut testimoniis fidedignis accepimus, altissimus insignivit, benigne attendentes ac tuo et ipsius ecclesie statui cupientes tam salubriter quam favorabiliter providere volumus et tibi apostolica auctoritate concedimus, quod electio, confirmatio et eiusdem muneris impensio supradicte et omnia et singula per te in regimine et administratione predictis alias tamen rite gesta perinde valeant a die date presentium et plenam obtineant roboris firmitatem ac si de provisione ipsius ecclesie nulla reservatio facta foret. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 17. kal. jul. anno 4.

484. 22. Juni 1356.

Biskop Niels af Slesvig betaler nogle af Henrik Warendorps Servispenge.

[Anno 1356] die eadem [22. jun.] recepti sunt a Nicolao episcopo Slesvicensi pro communi servitio Henrici antecessoris sui solvente per manus Nicholai de Verda canonici dicte ecclesie 16 flor. (Intr. et Exit. 280 fol. 27).

485. 7. Juli 1356.

Hertug Valdemar og Hertuginde Rikardis af »Slesvig og Jylland« faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Nobili viro Woldemaro duci et nobili mulieri Rikardi ducisse Slesvicensi et Jutie eius uxori. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. non. jul. anno 4.

486. 8. Aug. 1356.

Indbetaling til Kammeret fra Johannes Guilabertis Kollektion.

Anno 1356 die 8. aug. recepti fuerunt a Johanne Guilaberti decano ecclesie Tarbatensis et collectore fructuum beneficiorum ecclesiasticorum vacantium ad cameram apostolicam pertinentium in Dacie, Svecie et Norvegie regnis auctoritate apostolica deputato de pecuniis per eum receptis et recollectis in dicta collectoria sua ad prefatam cameram pertinentibus solvente per manus Lamberti Lambertuschi de societate Albertorum Antiquorum de Florentia 1500 flor. summa. (Intr. et Exitus 278 fol. 71).

487. 12. Sept. 1356.

Niels Jakobsen faar ifølge Valdemar Atterdags Ansøgning et Kanonikat i Roskilde.

x

Nicolao Jacobi canonico Roskildensi. Laudabilia probitatis etc. (Ny k. Sl. IV 491 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 2. id. sep. anno 4.

In e. m. . . episcopo Othoniensi et . . abbati monasterii de Esrom Roskildensis dyocesis ac . . sacriste ecclesie Avinionensis. Datum ut supra.

488. 12. Sept. 1356.

Ridder Stig Andersen og hans Hustru Tove faar Lov til at udvælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Nobili viro Stigoto Andree militi et nobili mulieri Towe eius uxori Arusiensis diocesis. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 2. id. sep. anno 4.

489. 12. Sept. 1356.

Væbner Peder Sigvardsen faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Petro Siwardi armigero Arusiensis dyocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

490. **12. Sept. 1366.**

Biskop Magnus af Børglum faar samme Tilladelse.

Magno episcopo Burglavensi. Provenit etc. Datum ut supra.

491. **3. Okt. 1356.**

Biskop Henrik i Roskilde faar Lov til i to Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Henrico episcopo Roskildensi. Tue devotionis precibus etc. presentibus post biennium minime valituris. Datum Avin. 5. non. oct. anno 4.

492. **28. Jan. 1357.**

Provst Niels Akselsen i Lund faar Lov til at udvælge en Skriftefader, der kan absolvere ham i hans Dødsstund.

X

Nycolao Absalonis preposito Lundensis ecclesie. Provenit etc. Datum Avin. 5. kal. feb. anno 5.

493. **20. Marts 1357.**

Paven havde 4. Jan. 1353 reserveret sig Besættelsen af Provstiet i Slesvigs Domkapitel. Da Provst Otto v. der Wisch var død, valgte Kapitlet sin Kantor, Ekhard Reventlow, til Provst. Paven erklærer imidlertid Kapitlets Valg for ugyldigt, men paa Kapitlets Bøn udnævner han selv nævnte Reventlow til Provst.

X X

Echardo de Reventlo preposito ecclesie Slesvicensis. Exigentibus tue probitatis meritis, quibus personam tuam fidedignorum testimonio juvari percepimus, nos inducimur, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Dudum siquidem intendentes de prepositura ecclesie Slesvicensis, quam quondam [Otto] de Wisch prepositus ipsius ecclesie in eadem ecclesia tunc temporis obtinebat, cum ipsam vacare contingeret, per apostolice sedis providentiam ordinari, preposituram ipsam, dum adhuc idem Otto ageret in humanis videlicet 2. non. jan. anno 1., collationi et dispositioni nostre, dummodo dicta prepositura dignitas existeret, duximus specialiter reservandam decernentes extunc irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attemptari. Postmodum vero dicta prepositura, que dignitas curata existit et ad quam prepositus ipsius ecclesie, qui est pro tempore, consvevit per electionem assumi, per obitum dicti Ottonis, qui nuper extra Romanam curiam decessit,

vacante capitulum ipsius ecclesie reservationis et decreti predictorum ignari te cantorem ipsius ecclesie reservationem et decretum predicta similiter ignorantem in prepositum eiusdem ecclesie unanimiter et concorditer elegerunt licet de facto, nos igitur attendentes, quod huiusmodi electio et quecunque inde secuta viribus non subsistunt, et quod nullus preter nos hac vice de dicta prepositura disponere potuit neque potest reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ac volentes tibi, pro quo dicti capitulum nobis super hoc supplicarunt, premissorum intuitu gratiam facere specialem teque in eadem ecclesia, cuius existis canonicus, amplius honorare dictam preposituram sic vacantem cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus decernentes prout est etc., non obstante, quod in eadem ecclesia canonicatum et prebendam ac cantoriam nosceris obtinere. Volumus autem, quod quam primum vigore presentium dictam preposituram fueris pacifice assecutus, dictam cantoriam, quam extunc vacare decernimus, omnino, prout etiam ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Avin. 13. kal. apr. anno 5.

In e. m. . . Lubicensis et . . Hamburgensis Bremensis diocesis decanis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

494. 20. Marts 1357.

Da Kantorembedet i Slesvig var bleven ledigt ved Echard Reventlows Udnævnelse til Provst, reserverede Paven sig Besættelsen af det og udnævnte Wessel Bokholt til Kantor, saaledes at han derefter skulde opgive sit Kanonikat og Arkidiakonat i Barvidsyssel ved samme Kirke.

I/X I/X

Wescelo de Bocholte canonico Slesvicensi. Probitatis et virtutum merita, quibus personam tuam fidedignorum testimonio juvari percepimus, nos inducunt, ut te dono specialis gratie prosequamur. Cum itaque hodie Echardo de Reventlo preposito ecclesie Slesvicensis de ipsius ecclesie prepositura, que dignitas est, tunc vacante per nostras duxerimus litteras providendum, et propterea cantoria ipsius ecclesie, quam idem Echardus tunc temporis obtinebat prout obtinet, quam primum ipse possessionem dicte prepositure pacifice adeptus fuerit, vacare speretur, nos volentes tibi, prout etiam capitulum ipsius ecclesie nobis super hoc supplicarunt, premissorum intuitu gratiam facere specialem

teque in eadem ecclesia, cuius es canonicus, amplius honorare dictam cantoriam que dignitas curata existit et ad quam consvevit quis per electionem assumi, cum ipsam premisso vel alio quovis modo preterquam per obitum dicti Echardi vacare contigerit, conferendam tibi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus districtius inhibentes . . episcopo Slesvicensi et eisdem capitulo seu illi vel illis, ad quem vel ad quos eiusdem cantorie collatio, provisio, electio seu quevis alia dispositio pertinet communiter vel divisim, ne de dicta cantoria contra reservationem nostram huiusmodi disponere quoquomodo presumant ac decernentes extunc irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari, non obstante, quod canonicatum et prebendam ac archidiaconatum de Barthzuzel in eadem ecclesia nosceris obtinere. Volumus autem, quod quam primum vigore presentium dictam cantoriam fueris pacifice assecutus, dictum archidiaconatum, quem extunc vacare decernimus, omnino, prout ad id etiam te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Avin. 13. kal. apr. anno 5.

In e. m. . . Lubicensis et . . Hamburgensis Bremensis diocesis decanis ac . . sacriste Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

495. 17. Apr. 1357.

Provst Ekhard Reventlow i Slesvig lover at betale Annaterne til den pavelige Kollektor i Danmark. Provstiet er takseret til en aarlig Indtægt af 30 Gylden.

1357, 17. apr. Echardus de Reventlo, prepositus ecclesie Slesvicensis, promisit solvere pro dicta prepositura taxam, si taxata sit ad decimam, vel medietatem fructuum unius anni collectori pro camera apostolica in regno Dacie infra festum resurrectionis domini proxime venturum, et certificabit de dicta solutione facta collectori cameram apostolicam infra festum predictum; presentibus Conrado Heylgenstat et Alberto Gylo Maguntinensis diocesis. (Kirsch, Die päpstl. Annaten, S. 183 Anm. 3 i Quellen und Forschungen, herausgeg. von der Görresgesellschaft 1903, hvor følgende Optegnelse ogsaa findes: De prepositura ecclesie Slesvicensis fuit provisum Echardo de Reventlo; promisit conponere cum collectore Dacie, in cuius collectoria est. Iste docuit per litteras episcopi et capituli Slesvicensis, quod dicta prepositura

in universo non valet pro anno nisi 30 flor. et solvit pro media parte fructuum unius anni 15 flor.).

496. 17. Apr. 1357.

Henrik Advocati lovede paa Wessel Bokholts Vegne at betale Annaterne af Kantorembedet i Slesvig, og han betalte dem i behørig Tid med 20 Gylden.

1357, 17. apr. Item promisit Henricus Advocati pro W[e]selo de Bocolt cantoris(!) ecclesie Slesvicensis, nomine procuratorio, satisfacere dicto collectori regni Dacie infra festum pasche et certificare cameram, testibus presentibus ut proxima notula. (Kirsch, Die päpstl. Annaten, S. 183, Anm. 4, hvor ogsaa følgende Optegnelse findes: De cantoria ecclesie Slesvicensis fuit provisum We[s]selo de Bocolte; composuit pro annali ad 20 flor., quos solvit tempore debito. 20 flor.).

497. 10. Maj 1357.

Klerken fra Minden, Gotfred van der Nyghenmolens Supplik om at faa Embedet som Sognepræst ved St. Georgs Kirken i Lundenberg, som blev ledigt, da Henrik Warendorp i 1343 blev Bisp i Slesvig.

Supplicat Godfredus van der Nyghenmolen clericus Mindensis diocesis, quatenus sibi gratiam specialem facientes de parrochiali ecclesia s. Georgii in Lundenberch Slesvicensis diocesis per munus consecrationis quo Henrico de Warendorp eiusdem Slesvicensis ecclesie episcopo in curia Romana impenso vacante dignemini providere etc. ut in forma. Fiat G. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 6. id. maii anno 5*).

498. 3. Juni 1357.

Gotfred van der Nyghenmolen sværger paa, at hans Embedes Aarsindtægt er 32 Gylden, og lover at betale Halvdelen af den i Annater.

1357, 3. jun. Gotfridus van der Nyghenmolen, rector parrochialis ecclesie s. Georgii in Lundenberch Slesvicensis diocesis, dixit per juramentum suum, quod fructus unius anni dicte sue ecclesie valent 32 flor. et finavit ad 16 flor., quos promiserunt solvere dictus Gotgfridus(!) et Johannes dictus Mennevat clericus Mindensis diocesis, presentibus Raymundo de Mederio et Arnaldo Gaucelini Caturcensis et Sarlatensis diocesis. (Kirsch, Die päpstl. Annaten S. 183, Anm. 6, i Quellen und Forschungen der Görresgesellschaft 1903, sammesteds findes følgende Optegnelse: De

---

*) Udnævnelsesbrevet er udstedt »Gratis pro deo«.

parrochiali ecclesia s. Georgii in Lundenbergh Slesvicensis diocesis fuit provisum Gotfrido van(!); composuit pro annali ad 16 flor. de Florentia solvendos infra festum s. Johannis Baptiste anno 1360).

499. 13. Juni 1357.

Jakob Povlsens Ansøgning om at faa Arkidiakonatet i Aarhus.

Supplicat Jacobus Pauli clericus Johannis Guilaberti collectoris vestre sanctitatis per regna Dacie et Svecie, qui dicto collectori in negotiis camere sanctitatis vestre non modica prestitit servitia personam suam pluribus et diversis periculis exponendo, et potissime cum idem Jacobus nuper cum tribus sociis suis fuisset missus per eundem collectorem ad ecclesiam Herbipolensem pro quibusdam litteris apostolicis exequendis, nonnulli dictos tres ceperunt in ecclesia predicta ipsosque presente dicto Jacobo ligaverunt et deinde submiserunt, attamen dictus Jacobus, sicut deo placuit, quasi miraculose ab eorum manibus evasit, quatenus sibi specialem gratiam facientes de canonicatu et prebenda ac archidiaconatu ecclesie Arusiensis etc. dignemini providere etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. id. jun. anno 5.

500. 13. Juni 1357.

Mens Jens Thomsen var Ærkedegn i Aarhus, reserverede Paven sig 23. Aug. 1354 Arkidiakonatet sammesteds; da nu Jens Thomsen er død, giver Paven Arkidiakonatet, hvis aarlige Indtægt sættes til 10 Sølvmark, til Jakob Povlsen, der har virket i det pavelige Kammers Tjeneste i Danmark og i Sverrig.

= ≡
X X

Jacobo Pauli canonico ac archidiacono Arusiensi. Vite ac morum honestas etc. Dudum siquidem intendentes de beneficiis ecclesiasticis, que quondam Johannes Thome archidiaconus ecclesie Arusiensis tunc temporis obtinebat, cum ea vacare contingeret, per apostolice sedis providentiam ordinari, beneficia ipsa, dum adhuc idem Johannes ageret in humanis, videlicet 10. kal. sep. anno 2, dumtamen archidiaconatus ipsius ecclesie dignitas, personatus vel officium in eadem ecclesia existeret, collationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservanda decernentes etc. Cum itaque postmodum canonicatus et prebenda ac archidiaconatus ipsius ecclesie predicti, quos dictus Johannes tempore huiusmodi nostre reservationis in ipsa ecclesia obtinebat, per ipsius Johannis obitum, qui nuper extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacaverint et vacare noscantur ad

presens nullusque preter nos hac vice de illis, cum dictus archidiaconatus dignitas in eadem ecclesia existat, disponere potuerit neque possit, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes tibi, qui pro negotiis camere apostolice in regnis Dacie et Svecie te asseris fideliter laborasse, premissorum intuitu gratiam facere specialem canonicatum et prebendam ac archidiaconatum predictos, quorum fructus 10 mr. argenti secundum communem extimationem valorem annuum, ut asseris, non excedunt, sic vacantes cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illis etiam providemus decernentes etc., non obstante, quod in Roskildensi ecclesia quandam perpetuam vicariam nosceris obtinere. Volumus autem, quod quam primum vigore presentium canonicatus et prebende ac archidiaconatus predictorum fueris possessionem pacifice assecutus, dictam perpetuam vicariam, quam, ut prefertur, obtines, quamque extunc vacare decernimus, omnino, prout ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. id. jun. anno 5.

In e. m. . . archiepiscopo Tholosano et . . episcopo Burglavensi ac Nicolao Johannis canonico Roskildensi. Datum ut supra.

501. **4. Aug. 1357.**

Udbetaling til Kammeret fra Johannes Guilabertis Kollektion.

Anno 1357 die 4. aug. recepti fuerunt a Johanne Guilaberti collectore fructuum beneficiorum ecclesiasticorum vacantium ad cameram apostolicam pertinentium in regnis Dacie, Svecie et Norvegie ac aliis provinciis auctoritate apostolica deputato de pecuniis per eum seu eius subcollectores in dicta collectoria sua receptis et recollectis ad prefatam cameram pertinentibus solvente per manus Jacobi Alexandri habitatoris Avinionensis nomine Raymundi Verderii mercatoris Montispessuliani assignantis 550 flor. summam. (Intr. et Exit. 282 fol. 69.).

502. **31. Aug. 1357.**

Det Kanonikat og Præbende i Slesvig, som Ærkedegnen i Aarhus, Jens Thomsen, havde, reserverede Paven sig 23. Aug. 1354; da nævnte Ærkedegn døde, gav Paven hans Kanonikat og Præbende til Biskop Niels i Slesvigs Kapellan, Johannes Wanekini, der var Sognepræst i Broager.

Johanni Wanekini canonico Slesvicensi. Vite ac morum honestas etc. Dudum siquidem intendentes de beneficiis ecclesiasticis, que quondam Johannes Thome archidiaconus ecclesie Aru-

siensis tunc temporis obtinebat, cum ea vacare contingeret, per apostolice sedis providentiam ordinari, beneficia ipsa, dum adhuc idem Johannes ageret in humanis, videlicet 10. kal. sep. anno 2, collationi et dispositioni nostre, dummodo archidiaconatus ipsius ecclesie Arusiensis dignitas, personatus seu officium existeret, ea vice duximus specialiter reservanda decernentes etc. Cum itaque postmodum canonicatus et prebenda ecclesie Slesvicensis, quos idem Johannes unacum prefato archidiaconatu, qui dignitas existit, tempore reservationis predicte obtinebat, per ipsius Johannis obitum, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacaverint et vacare noscantur ad presens nullusque preter nos hac vice de dictis canonicatu et prebenda disponere potuerit neque possit, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes tibi in presbiteratus ordine constituto, pro quo etiam Nicolaus episcopus Slesvicensis asserens te dilectum capellanum suum nobis in hac parte supplicavit, premissorum intuitu gratiam facere specialem predictos canonicatum et prebendam sic vacantes cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus decernentes etc., non obstante, quod parrochialem ecclesiam b. Marie virginis in Broack[er] Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 2. kal. sep. anno 5.

In e. m. . . episcopo Ripensi et . . Lubicensis ac . . s. Agricole Avinionensis ecclesiarum decanis. Datum ut supra.

503. **9. Sept. 1357.**

Den slesvigske Kannik, Johannes Wanekini, lover at betale Annaterne inden Mikkelsdag 1358.

1357, sep. 9. Johannes Wanekini presbiter canonicus ecclesie Slesvicensis finavit cum camera de prebenda predicte ecclesie Slesvicensis et promisit satisfacere valorem collectori provincie dicte prebende et defferre litteras quittatorias a dicto collectore; testes Bertrandus de Turre et Raymundus de Rebombigis domicelli Caturcensis diocesis. (Kirsch, Die päpstlichen Annaten 184, Anm. 1 i Quellen und Forschungen, herausgeg. von der Görresgesellschaft, 1903, hvor følgende Optegnelse ogsaa findes: De canonicatu et prebenda ecclesie Slesvicensis fuit provisum Johanni Wanekini presbitero 2. kal. sep. anno 5; iste promisit conponere cum collectore in partibus Dacie et certificare cameram infra festum b. Miquahelis anno 1358. — — Iste solvit 4 flor.).

504. **15. Maj 1358.**

Anbefalingsbrev til Kong Valdemar for den hamburgske Provst, Henrik Biscop, der rejser i det pavelige Kammers Ærinde.

Woldemaro regi Dacie. Cum Henricus Biscop prepositus ecclesie Hamburgensis lator presentium pro negotiis camere apostolice per partes tibi subjectas ire, stare quandoque habeat ac redire, nos volentes ipsum ibidem cum bonis et familia plena securitate gaudere serenitatem tuam hortamur, requirimus et rogamus, quatenus eundem Henricum, cum per partes, terras, passus, districtus et loca tibi fili subjecta transiverit seu moram fecerit aliqualem, benigne recommendatum habens nullam sibi et familie sue predicte in personis et rebus eorum inferas injuriam, molestiam vel offensam nec ab aliis inferre permittas sed ei potius de securo conductu, si a te fili vel gentibus tuis illum petierit, de civitate vel loco ad civitatem vel locum alium, ut requiret, pro nostra et dicte sedis reverentia providere jubeas atque mandes, ita quod celsitudinem tuam de promptitudine obedientie commendare merito valeamus. Datum Avin. id. maii anno 6.

505. **15. Maj 1358.**

Anbefalingsbrev for samme Henrik Biscop til de svenske og danske Bisper.

. . Upsalensi et . . Lundensi archiepiscopis eorumque suffraganeis. Cum Henricus Biscop prepositus ecclesie Hamburgensis lator presentium pro negotiis camere apostolice per civitates et dioceses ac provincias vestras ire et stare quandoque habeat ac redire, nos volentes ipsum cum bonis et familia suis ibidem plena securitate gaudere fraternitatem vestram monemus, requirimus et hortamur vobis nichilominus per apostolica scripta districte precipiendo mandantes, quatenus eundem Henricum, cum per civitates, dioceses et provincias vestras transiverit seu moram fecerit aliqualem, nullam sibi et familie sue in personis et rebus eorum injuriam, offensam vel molestiam inferatis nec ab aliis inferri, in quantum in vobis fuerit, permittatis, sed ei de securo conductu, si a vobis illum petierit, de diocesi ad diocesim vel alias, prout expedierit, pro nostra et dicte sedis reverentia curetis attentius providere, ita quod devotionem vestram de promptitudine obedientie commendare merito valeamus. Datum Avin. id. maii anno 6.

506. **29. Maj 1358.**

Supplik fra Kneborch, Klerk i Roskilde Stift, om at blive Provst ved Mariekirken i Stettin.

Supplicat Kneborch clericus Roskildensis diocesis etc. (Ny k. Sl. V 845). Datum apud Villamnovam Avin. 4. kal. jun. anno 6.

507. **4. Sept. 1358.**

Heyno, der havde faaet det Kanonikat og Præbende i Lund, som Aage Akselsen selv frivilligt opgav, frygter for, at det var reserveret af Paven, og søger nu om Stadfæstelse (jfr. Nr. 340). Det samme søger Jens Stigsen for det lundske Arkidiakonats Vedkommende, som han havde faaet ved Knud Eriksens Død.

Confirmationes Allemanorum. Sanctissime pater. Cum Hernonus [Heyno] canonicatum et prebendam ecclesie Lundensis per liberam demissionem Achonis Abslonis tunc vacantes auctoritate ordinaria sibi collatos possedit per annum et ultra pacifice et quiete, prout adhuc possidet, timeatque canonicatum et prebendam predictos tempore collationis huiusmodi fuisse et esse collationi apostolice reservatos, supplicat, quatenus collationem huiusmodi et alia inde secuta dignemini ex certa scientia confirmare vel alias, etiam si sint vel fuerint tempore collationis huiusmodi dispositioni apostolice reservati, eidem de dictis canonicatu et prebenda de novo providere, non obstante, quod parrochialem ecclesiam in Osby Lundensis diocesis noscitur obtinere, cum clausulis et non obstantibus.

:

Item collationem et provisionem Johanni Stigoti vigore litterarum sanctitatis vestre factas de archidiaconatu ecclesie Lundensis vacante tunc per obitum Kanuti Erici et alia inde secuta dignemini ex certa scientia confirmare vel alias, etiam si sit vel fuerit tempore collationis et provisionis huiusmodi [dispositioni] apostolice reservatus, de dicto archidiaconatu eidem de novo providere cum clausulis et non obstantibus oportunis, non obstante, quod canonicatum et prebendam ecclesie Lundensis noscitur obtinere.

:

Dignetur sanctitas vestra omnes et singulas predictas supplicationes non cancellatas signare et prout petitur mandare expediri, nisi fuit alteri jus quesitum. Fiat G. Et sine lectione fiat G. Datum Avin. 2. non. sep. anno 6.

508. **1358.**

Ærkebiskop Jakob faar Lov til at lade Kirker og Kirkegaarde indvie ved en anden.

Jacobo archiepiscopo Lundensi Svecie primati conceditur, ut ecclesias et cimiteria suarum civitatis et diocesis per alium reconciliare possit*).

509. **18. Apr. 1359.**

Handelshuset Antonio Malabayla i Asti og dets Faktorer faar Fuldmagt til at modtage og kvittere for Pengeindsamlingerne i England, Polen, Danmark, Norge, Ungarn, Sverrig og Skotland.

Loysio de Ponzano et Loysio Malbeto civibus Astensis ac Petro de-Furno de Montecalvo Vercellensis necnon Manuelli Bota de Savilhano Taurinensis diocesium mercatoribus Anthonii Maille[bayla] civis et mercatoris Astensis ac societatis eius factoribus. Discretioni vestre etc. (Dipl. Norv. XVII 94.). Datum Avin. 14. kal. maii anno 7.

510. **10. Juli 1359.**

Cisterciensermunken Dubezlaus de Lanka, der var præsteviet, havde forladt sit Kloster Hiddensee paa Rygen, kastet Munkekutten og iført sig de verdslige Præsters Dragt. Han har fortrudt det og har nu udvirket hos Paven, at Bispen i Roskilde, Dekanen ved St. Agricola i Avignon og Kannik i Camin, Valdemar Podebusk, skal føre ham tilbage til Klostret igen efter Benedikt XII's Anordninger.

G[ratis].

. . episcopo Roskildensi et . . decano s. Agricole Avinionensis ac Woldemaro de Puddebutzeke canonico Caminensis ecclesiarum. Dudum Benedictus papa XII predecessor noster animarum periculis occurrere desiderabiliter affecta[n]s circa quorumlibet ordinum apostatas et etiam de suis ordinibus ejectos et quosvis alios religiosos sine prelatorum suorum licentia per seculum evagatos nonnulla salubria et utilia duxit auctoritate apostolica ordinanda; inter cetera namque voluit et ordinavit auctoritate prefata, quod universi et singuli tam exempti quam non exempti prelati quorumcunque religiosorum quorumlibet ordinum, a quibus temere apostarunt, ipsi apostatas illos ad habitum et religionem eorum priores recipere tenerentur, quod si forte prelati, capitula ecclesiarum, conventus monasteriorum seu fratres eorum aut locorum eorundem recusarent apostatas recipere prelibatos,

*) Denne Optegnelse findes i Registret til Reg. Avin. XVIII til Innocens VI's 6. Paveaar. Det er ikke afgjort sikkert, at Registret hører til det Bind, det er indbundet sammen med, men Innocens VI's 6. Paveaar passer godt, da Ærkebiskop Jakob netop i 1358 havde Bud ved Kurien. (Jfr. Moltesen, De avign. Paver 90).

ipsi prelati, capitula, conventus et fratres per certos executores super hoc a sede apostolica deputandos ad eos recipiendos salva ordinis disciplina, quam voluit et mandavit circa illos, qui sponte redirent ea vice, ut infra scribitur, misericorditer temperari monitione premissa per censuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo cogerentur, rursus voluit et ordinavit erga omnes apostatas supradictos et quemlibet ipsorum per eorum prelatos servato subscripto moderamine provideri, scilicet quod ipsi prelati circa huiusmodi apostatas, etiam si ante vel post eorum apostasiam excessus in ordine suo vel extra illum commisissent et proinde vel etiam ex quacunque alia causa in apostasiam huiusmodi lapsi fuissent vel ordinis sui carceres effregissent, pro predictis eis penam seu penitentiam salutarem imponerent juxta eorundem ordinum antiqua statuta, quam tamen penam seu penitentiam sic etiam misericorditer voluit temperari, quod apostate ipsi terrore ultionis seu pene non retraherentur a resumptione religionis et habitus eorundem, memoratis insuper prelatis eorundem apostatarum dictos apostatas ad religionem suam pristinam, ut preteragitur, redeuntes absolvendi ea vice juxta formam ecclesie ab excommunicationis sententia, in quam apostatando taliter inciderant, et cum eis super irregularitate, quam occasione apostasie huiusmodi vel aliter forsan sic ligati divina officia celebrando immo verius prophanando aut illis se immiscendo dampnabiliter incurrerunt, prout eorundem apostatarum saluti dicti prelati expedire conspicerent, dispensandi plenam atque liberam concessit auctoritate eadem potestatem, non obstantibus quibuscunque statutis et consvetudinibus quorumlibet ordinum, ecclesiarum, monasteriorum et aliorum locorum predictorum contrariis juramento, confirmatione apostolica vel quacunque firmitate alia roboratis vel etiam privilegiis, indulgentiis aut litteris apostolicis seu aliis quibuscunque, que premissis possent quomodolibet obviare, prout in eiusdem predecessoris litteris plenius continetur. Cum autem sicut Dubezlaus de Lanka monachus professus monasterii in Hiddenze Cisterciensis ordinis Roskildensis diocesis in presbiteratus ordine constitutus lator presentium nobis exposuit, idem Dubezlaus certis ex causis nobis expositis sine superioris sui licentia monasterium ipsum exiverit et eiusdem ordinis dimisso habitu vestes gesserit et deferat clerici secularis et sic incesserit et incedat per seculum evagandus(!), nos predicti Dubezlai reconciliari deo et eidem ordini suo, ut asserit, cupientis devotis supplicationibus inclinati discretioni vestre per aposto-

lica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios voluntates, ordinationes, mandata et concessiones predecessoris eiusdem predicta circa eundem Dubezlaum faciatis auctoritate nostra firmiter observari contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita auctoritate eadem compescendo, non obstantibus omnibus supradictis seu si . . abbati et conventui dicti monasterii vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede sit indultum eadem, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 6. id. jul. anno 7.

511. **8. Sept. 1359.**

Anbefalingsskrivelse paa et Aar for Eghardus de Basdew, Klerk i Verden Stift, der i Pavens Ærinde skal rejse til de tre nordiske Riger.

. . archiepiscopis, episcopis et electis, abbatibus, prioribus Cluniacensis, Cisterciensis et aliorum ordinum ac decanis, prepositis, archidiaconis, plebanis, archipresbiteris et capitulis ac aliis ecclesiarum prelatis seu rectoribus exemptis et non exemptis hospitalis s. Johannis Jerosolimitani et s. Marie Theotonicorum magistris et preceptoribus ipsorumque locatenentibus, ad quos littere iste pervenerint. Cum Eghardum de Basdew clericum Verdensis diocesis latorem presentium ad Dacie et Svecie ac Norvegie regnorum partes atque alias convicinas pro quibusdam negotiis apostolicis destinemus, nos eundem clericum cum rebus suis, bonis, equitaturis et familia suis volentes per maria, terras et flumina plena securitate gaudere universitatem vestram rogamus, monemus et hortamur attente per apostolica vobis scripta in virtute obedientie districte precipiendo mandantes, quatinus eundem Egardum, cum per vos transierit, pro nostra et apostolice sedis reverentia benigne recipientes et honeste tractantes eidem in necessariis necnon et securo conductu eundo, morando et redeundo liberaliter providere curetis, ita quod ipse, cum ad nos redierit, vos de prompte devotionis affectu possit non inmerito commendare, nosque sinceritatem vestram dignis gratiarum favoribus prosequamur presentibus post annum minime valituris. Datum Avin. 6. id. sep. anno 7.

512. **18. Feb. 1360.**

Indbetaling til Kammeret fra Johannes Guilabertis Kollektion.

Anno 1360 die 18. febr. recepti fuerunt a Johanne Guilaberti collectore fructuum beneficiorum ecclesiasticorum vacantium ad cameram apostolicam pertinentium in regnis Dacie, Svecie et Norvegie auctoritate apostolica specialiter deputato de pecuniis per ipsum recollectis in dicta sua collectoria ad dictam cameram apostolicam pertinentibus ipso manualiter assignante 1000 flor. summe. (Intr. et Exit. 293 fol. 16 b.).

513. **18. Maj 1360.**

Johannes Guilaberti og Henrik Biscop indsættes til Administratorer for Lundestift.

Johanni Gilaberti decano Tarbatensis apostolice sedis nuntio et Henrico Biscop canonico Lubicensis ecclesiarum nostro et eiusdem sedis capellano administratoribus ecclesie Lundensis. Regimini universalis ecclesie etc. (Ny k. Sl. V 845 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jun. anno 8.

514. **18. Maj 1360.**

Den lybske Kannik og pavelige Kapellan, Henrik Biscop, faar Fuldmagt til at lægge Sverrig, Norge og Skaane under Interdikt og atter at hæve det, eftersom han finder for godt.

Henrico Biscop canonico Lubicensi nostro et sedis apostolice capellano. Discretioni tue etc. (Dipl. Norv. VI 286 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jun. anno 8.

515. **19. Maj 1360.**

Ærkebiskop Jakob Kyrning har i over et Aar holdt Provst Niels Akselsen fængslet paa Hammershus, skønt Johannes Guilaberti ved kirkelig Censur har søgt at faa ham til at frigive ham. Nu skal Henrik Biscop tvinge Ærkebispen ved kirkelig Census og den verdslige Arms Hjælp til at frigive Provsten og tilbagegive ham hans Gods, og han skal stævne ham til Pavestolen, hvorhen og hvorfra han faar frit Lejde.

Henrico Biscop canonico Lubicensi nostro et sedis apostolice capellano. Sicut periti medici solers industria languidis membris unguentorum prius adicit molliciem et morbo ex malitia contumaci salutare cauterium imprimit ipsaque insuper membra demum toto precidit a corpore, cui amplius non poterant sine pernicie adherere, sic Romanus pontifex medicus animarum post salutaria monita, quibus egrotantibus fratribus ex paterne caritatis affectu mederi satagens dampnabiliter oberrantes revocare conatur ad viam, spiritualem gladium exerit, quo, sicut viros timoratos attrahit ad salutem, sic obstinatos in malo a corpore universalis

ecclesie, in qua periculosorum membrorum funguntur officio, resecat studiose, ac tandem huiusmodi obstinatos plurimis ulceribus, que sanie ac vermibus scatent, ne contagio sanos inficiant, spiritualiter temporaliterque percellit. Dudum siquidem sanctorum patrum canonice sanctiones in ecclesiis seu cimiteriis eorundem ymunitatem liberam ad ea quoque confugientibus tribuerunt multas penas et sententias contra fractores earum multiplices infligendo, deinde vero dampnationis frater ac sacrilegiorum patrator atque perditionis perceptor Jacobus archiepiscopus Lundensis non verens mansvetudinem ecclesiasticam in tirannicam rabiem transformare cum nonnullis satellitibus et sequacibus manu armata et violentia laicali in Nicolaum Asalonis prepositum Lundensis ecclesie memorate infra cimiterii sepefate Lundensis ecclesie ambitum existentem sua temeraria voluntate imponens violenter sacrilegas manus suas ipsum extraxit a cimiterio memorato, eundemque adduxit vinctum usque ad castrum maritimum Borneholm dictum, ubi ipsum detinuit per annum et amplius, prout adhuc detinet, sub clausis carceribus mancipatum penas et sententias a jure contra sacrilegos promulgatas eo dampnabilius incurrendo, quo canonum et constitutionum sacrorum protector esse debuerat et deffensor, quas quidem sententias atque penas et alias per Johannem Gilaberti decanum Tarbatensem apostolice sedis nuntium, cuius fuerat succollector, contra eundem sacrilegum ex sacrilegio huiusmodi rite latas per annum et ultra dampnabiliter tollerans animo indurato seque in divinis(!) et dampnate perditionis cumulum in contemptum clavium et ruptionem nervi ecclesiastice discipline interim ingerens sicut antea in divinis(!) atque relinquens unicam sponsam suam ab illo tunc desolatam, cumque nuntius memoratus post salutaria monita ac dulcis exhortationis affatus, quibus erga eundem sacrilegum herentem luto dampnationis eterne ymmo in illud precipitanter inmersum per gentes suas et litteras studio pii patris frequenter institerit apud eum, ut obtenebratos caligine peccatorum oculos ablueret penitentie lacrimis et illos ad deum creatorem suum attolleret lotos, ut salutis abinde lumen recipere mereretur, que ipse sacrilegus obturatis auribus ferrei cordis contumaciter obaudiens ea animo contempsit, quocirca nos nolentes neque valentes ipsius archiepiscopi virulentam nequitiam, que serpit et mordet ut coluber, pungit ut scorpio, rodit ut cancer, demolitur ut tinea et inficit ut venenum, ulterius sub votive ac periculose pallio conniventie preterire ymmo sic ipsius notam fieri et omnino

conteri pravitatem, ut ceteri terrore perterriti a similibus arceantur, discretioni tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatinus per te vel alium seu alios super hiis summarie et de plano absque strepitu et figura judicii vocatis evocandis cum fideli et solerti diligentia plenius te informes, si veritas relatibus suffragetur, eundem archiepiscopum, ut eundem prepositum, ut premittitur, captivatum reddi faciat et restitui cum effectu ad suam pristinam libertatem cum bonis et rebus suis sibi ablatis, contradictores, cuiuscunque status, gradus, ordinis vel conditionis existant, etiamsi pontificali vel qualibet alia ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo invocato ad hec, si opus fuerit, auxilio brachii secularis sepefatum quoque archiepiscopum ac quoscunque alios, quos obnoxios compereris, ad premissa citando, ut certo competenti termino per te sibi peremptorie prefigendo conspectui apostolico se habeant presentare hora consistoriali personaliter coram nobis, si persone fuerint singulares, si vero alie per ydoneos responsales. Ceterum licet venientes ad Romanam curiam et recedentes ab ipsa debeant plena securitate gaudere ac in spoliantes et capientes ac detinentes venientes ad ipsam et morantes ibidem ac ab ea recedentes excommunicationis et anathematisationis sententie sint per processus apostolicos promulgate, ne tamen dictus sacrilegus seu quispiam alter ex causa premissa citandus Romanam curiam communem omnibus patriam locum sibi minus tutum aut propter inimicitias vel aliis causis ymminere periculum sibi in itinere veniendi ad dictam curiam ad excusationis sui velamen seu pallium forsan allegent, universos et singulos archiepiscopos et episcopos ac alios ecclesiarum et monasteriorum prelatos necnon clericos et personas ecclesiasticas, duces quoque, principes, marchiones, comites, barones, milites, potestates, capitaneos et officiales alios eorumque locatenentes communia quoque civitatum et universitates opidorum et aliorum quorumcunque locorum auctoritate apostolica tenore presentium requirimus et hortamur, ut eidem archiepiscopo et familie sue aut quibusvis aliis ex causa premissa per te citandis veniendo ad dictam curiam, morando in ea et recedendo ab illa in personis, bonis et rebus eorum nullam inferant injuriam, molestiam vel offensam. Volumus autem, ut causam huiusmodi plene instructam cum citationibus, si quas personales te facere contigerit, in premissis ante terminum prefinitum gentibus camere apostolice per patentes litteras sub forma

publica effectas tuoque sigillo sigillatas harum continentiam explicantes habeas destinare. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 14. kal. jun. anno 8.

516. **19. Maj 1360.**

Bisperne i Tyskland, Danmark og Sverrig skal hver Søn- og Festdag ved deres Kirker kundgøre og forklare for Folket den Proces, som Pavestolen har indledet mod Ærkebiskop Jakob af Lund.

Archiepiscopis et episcopis per Alamanniam, Daciam et Sveciam constitutis. Nuper adversus Johannem(!) archiepiscopum Lundensem de fratrum nostrorum consilio processum huiusmodi, cuius tenor sequitur, super hiis verbis: Sicut periti medici etc. usque in finem. Quocirca fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus vos et singuli vestrum per vos vel alium seu alios processum huiusmodi ac omnia et singula in eo contempta(!) singulis diebus dominicis et festivis, dum populus convenerit ad divina, in singulis vestris maioribus et aliis ecclesiis atque locis vestrarum civitatum et diocesium, de quibus expediri videritis, publicetis et populo exponatis seu exponi faciatis per alios integraliter in vulgali(!). Datum ut supra.

517. **19. Maj 1360.**

Provsten, Dekanen og Kapitlet i Lund faar Meddelelse om, at Johannes Guilaberti og Henrik Biscop er udnævnte til Administratorer for Lundekirke, og de formanes til at vise dem Lydighed.

. . preposito et . . decano ac capitulo ecclesie Lundensis. Ad exequendum debitum officii pastoralis vigila[n]tibus studiis intendentes circa statum ecclesiarum et monasteriorum solicitis administratoribus carentium aciem nostre considerationis sollerter extendimus, ut de ipsorum profectibus solicite cogitemus opem et operam diligentius impendentes, ut ecclesie et monasteria per administratores idoneos gubernentur, quorum ministerio in spiritualibus fulgeant et spiritualibus augeantur. Nuper siquidem ecclesia Lundensis administratione incauta Jacobi archiepiscopi Lundensis mole debitorum nimium pregravata, ne diutius mali regiminis exponeretur dispendiis, Johannem Gilaberti apostolice sedis nuntium et Henricum Biscop canonicum Lubicensem nostrum et sedis apostolice capellanum administratores deputavimus ecclesie prelibate. Quocirca universitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus dictos administratores pro nostra et eiusdem sedis reverentia benigne recipientes et honorifice pertractantes

exhibeatis eisdem obedientiam et reverentiam debitam et devotam eorum salubria monita et mandata suscipiendo humiliter et efficaciter adimplendo, alioquin sententiam, quam iidem administratores rite tulerint seu statuerint in rebelles, ratam habebimus et faciemus auctore domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 14. kal. jun. anno 8.

518. **19. Maj 1360.**

Valdemar Atterdag faar Meddelelse om, at Johannes Guilaberti og Henrik Biscop er udnævnte til Administratorer for Lundekirke; han opfordres til at hjælpe dem med at faa Provsten, Niels Akselsen, ud af Fængsel.

Woldemaro Danorum [et] Sclavorum regi. In amore virtutum et operibus caritatis decet celsitudinem regiam esse continuo studiosam, maxime cum ex hiis procul dubio retributionis eterne premium et humane laudis preconium acquiratur. Dudum siquidem archiepiscopali sue Lundensi ecclesie presidente nos cupientes Jacobo statum ecclesie, cuiusmodi facultates propter incautam administrationem eiusdem archiepiscopi nimium sunt collapse, operationis nostre ministerio relevari cure et regimini ac administrationi ecclesie sepedicte Johannem Gilaberti apostolice sedis nuntium et Henricum Biscop nostrum et sedis apostolice capellanum administratores ecclesie memorate deputavimus, non est diu. Quia igitur fili carissime virtutis opus esse dinoscitur dei ministros benigno favore prosequi eosque verbis et operibus pro regis eterni gloria venerari, serenitatem regiam rogamus et hortamur attente, quatinus eosdem administratores Lundensis ecclesie memorate dictamque Lundensem ecclesiam eisdem, ut prefertur, commissam habens pro divina et apostolice sedis reverentia propensius commendatos administratoribus memoratis circa recuperationem et liberationem a carceribus atrocibus atque clausis, in quibus Nicolaus Aselonis prepositus ecclesie sepefate apostolice sedis nuntius per eundem archiepiscopum diutius detinetur pro sue voluntatis arbitrio, ut dicitur, captivatus, et circa recuperandum, manutenendum et ampliandum jura dicte ecclesie Lundensis te liberalem exhibeas et in cunctis oportunitatibus gratiosum, ut iidem administratores in commissa Lundensis ecclesie administratione debite prosperari et idem captivus a prelibatis carceribus liberari atque reduci ad suam pristinam libertatem valeant, deo propitio in futurum, ac tibi abinde a retributore bonorum omnium perempnis vite premium rependatur, ac a nobis con-

digna proveniat actio gratiarum, alias prestituris, quod ad prelibati captivi redemptionem sententiarum, interdictorum et aliis censure remediis procedetur. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 14. kal. jun. anno 8.

In e. m. Magno Svecie et Norvegie regi.

519. **21. Maj 1360.**

10 navngivne skaanske Adelsmænd opfordres til at værne Johannes Guilaberti og Henrik Biscop som Administratorer for Lundekirke.

Nobilibus viris Andree Niclosen et Jacobo Jonessen ac Thuvoni Gallen necnon Nicolao Trugoti et Johanni Trugoti et Nicolao Hakonis ac Holgkero Gregorii militibus Lundensis diocesis. Strenuitatis honor precipuus exhibetur, cum licitis actibus favor precipuus impenditur in agendis. Cum itaque nuper metropolitana Lundensi ecclesia debito administratore carenti Johannem Gilaberti apostolice sedis nuntium et Henricum Biscop canonicum Lubicensem nostrum et sedis apostolice capellanum administratores eiusdem Lundensis ecclesie deputaverimus, non est diu, nobilitatem vestram rogamus et hortamur attente, quatinus ob divinam et apostolice sedis reverentiam et reique(!) publice interventum eosdem administratores et suos sic strenue protegatis et defendatis, quod vestris presidiis et favoribus circumfulti salubriter valeant officium memoratum, quod cordi nostro insidet, adimplere, vosque divinam abinde laudem et premium valeatis merito promereri. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 12. kal. jun. anno 8.

In e. m. Nobili viro Iwaro Niclessen militi Lundensis diocesis.

In e. m. Nobili viro Trote Petri prefecto Scanie militi Lundensis diocesis.

In e. m. Nobili viro Hartwico Breiden militi Lundensis diocesis.

520. **17. Juni 1360.**

Johannes Guilaberti har søgt om, at de, der har hjulpet ham ved Indsamlingen, maa faa Embeder til Løn: Henrik Biscop faar det Kanonikat i Lund, som er bleven ledigt ved Aksel Akselsens Død, Johannes de Alto det Kanonikat, der er bleven ledigt sammesteds ved Peder Knudsens Død, Peder Budolfsen Kantorembedet, der er bleven ledigt samme Sted ved Benekin Henriksens Død, Jens Karlsen, der er Kannik i Linköping og Upsala, faar det Kanonikat i Lund, der er bleven ledigt ved Jonas Lylas (Litles) Død og Bernhard Bartholomæussen, der er Kannik i Lund, faar et Kanonikat i Lybeck.

Rotulus collectoris regnorum Svecie et Norvegie et Dacie de beneficiis vacantibus in partibus illis jure devoluto. (Dipl. Norv. VI 287 ff.*). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jul. anno 8.

521. **17. Juni 1360.**

Abbeden i Esrom skal indføre Peder Budolfsen i Embedet som Kantor i Lund.

x
x

Abbati monasterii in Esroem Roskildensis diocesis. Dignum arbitramur et congruum, ut illis se reddat sedes apostolica gratiosam, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter suffragantur. Cum itaque, sicut accepimus, cantoria Lundensis, quam quondam Benekinus Hentza [Henrici] ipsius ecclesie cantor, dum viveret, obtinebat, per ipsius Benekini obitum, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacet ad presens et tanto tempore vacaverit, quod eius collatio est ad sedem apostolicam juxta Lateranensis statuta concilii legitime devoluta, nos volumus Petrum Butolphi canonicum Lundensem apud nos de probitatis et virtutum meritis multipliciter commendatum, qui, ut asseritur, fructuum, redditum et proventuum camere apostolice debitorum in diocesi Lundensi succollector existat, premissorum intuitu favoribus prosequi gratiosis ipsumque in dicta ecclesia amplius honorare discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si dictum Petrum post diligentem examinationem ad hoc ydoneum, super quo tuam conscientiam oneramus, et premissa esse vera repereris, prefatam cantoriam, etiam si sit dignitas et curam habeat animarum, dummodo tempore date presentium non sit in ea alicui specialiter jus quesitum, cum omnibus juribus et pertinentiis suis eidem Petro auctoritate nostra conferre et assignare procures inducens per te vel alium seu alios eundem Petrum vel procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem cantorie ac jurium et pertinentium predictorum et defendens inductum amoto exinde quolibet illicito detentore ac faciens ipsum ad eandem cantoriam, ut est moris, admitti, sibique de ipsius cantorie fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi, contradictores auctoritate

---

*) Jfr. Kirsch, Die päpstlichen Annaten, S. 280—283, i Quellen und Forschungen, herausgeg. von der Görresgesellschaft 1903.

nostra appellatione postposita compescendo, non obstante, quod ipse in dicta ecclesia Lundensi canonicatum et prebendam ac parrochialem ecclesiam de Horby Lundensis diocesis noscitur obtinere. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 15. kal. jul. anno 8.

522. **23. Juli 1360.**

Kvittering for, at Biskop Niels af Slesvig har betalt nogle af sin Forgængers, Henrik Warendorps, Servispenge. Han faar Udsættelse med Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Stephanus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Nicholaus episcopus Slesvicensis in Dacia pro parte partis communis servitii Henrici antepredecessoris sui, in quo est etc., 42 flor. auri prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum etc. 8 flor. auri clericis etc. per manus Magni Nicholay et Johannis Michaelis canonicorum Ripensium die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc. usque ad festum nativitatis domini proxime venturum etc. Datum Avin. 23. jul. anno 1360. (Oblig. 32. fol. 80.).

523. **24. Juli 1360.**

Den slesvigske Kannik, Johannes Avekna, betaler 4 Gylden i Annater.

Secuntur pecunie [recepte per Eblonem] clericum camere apostolice [deputatum per] Arnaldum [archiepiscopum Auxitanensem pape camerarium ad recipiendum financias et annales fructuum beneficiorum ecclesiasticorum in Alamannia] a die 28. apr. anno 60 usque ad 19. mensis dec. eodem anno . . . . Die 24. juli a Johanne Auekna pro media parte fructuum unius anni prebende Slesvicensis, de qua fuit sibi provisum, 4 flor. (Kirsch, Die päpstl. Annaten, S. 196, i Quellen und Forschungen, herausgeg. von der Görresgesellschaft 1903).

524. **13. Sept. 1360.**

Johannes Guilaberti, Henrik Biscop og de andre pavelige Kollektorer i Norden skal sende de indsamlede Penge til Handelshuset Alberti Antichi.

Johanni Gilaberti et Henrico Biscop apostolice sedis nuntiis ac universis collectoribus et subcollectoribus per Philippum episcopum Cavallicensem auctoritate apostolica deputatis. Laurencius Spinelli etc. (Dipl. Norv. XVII 96). Datum Avin. id. sep. anno 8.

525. **22. Okt. 1360.**

Generalprioren for Augustinereremitterne søger blandt adskilligt andet om, at Ordenen maa faa Lov til at oprette 2 Klostre i hvert af de følgende Lande:

Skotland, Sverrig, Danmark og Norge, i hvilke Lande Ordenen kun har et Kloster.

Supplicat prior generalis ordinis fratrum Heremitarum s. Augustini, quatenus, cum dictus ordo in quam pluribus mundi partibus seu regnis et provinciis etc. Item cum dictus ordo in regnis Schochie(!), Svecie, Dacie et Norvegie tantum unum locum obtineat nullumque aliud habitaculum, ad quod fratres dicti ordinis valeant declinare, ob cultus divini augmentum et salutem totius populi ac christifidelium in dictis regnis commorantium eisdem fratribus et ordini concedere dignemini de gratia speciali licentiam in singulis dictorum regnorum recipiendi duo loca in locis convenientibus absque prejudicio juris cuiuscunque ordinariorum assensu ad hoc minime requisito et in eis commorandi, ecclesias seu oratoria, cimiteria cum campanilibus et campanis habendi et divina celebrandi aliasque officinas necessarias construendi juxta morem dicti ordinis constitutione Bo[nifacii pape VIII] seu alia quacunque in contrarium edita non obstante. Item etc. Datum Avin. 11. kal. nov. anno 8.

526. **20. Apr. 1361.**

Præsten Jakob Jermer faar Lov til at udvælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Jacobo Jermer presbitero Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 12. kal. maii anno 9.

527. **28. Apr. 1361.**

Biskop Niels Jonsen i Odense faar Lov til i 3 Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Nicolao episcopo Othoniensi. Tue devotionis etc. presentibus post triennium minime valituris. Datum Avin. 4. kal. maii anno 9.

528. **28. Apr. 1361.**

Biskop Peder Thuresen i Ribe faar samme Tilladelse.

Petro episcopo Ripensi. Tue devotionis etc. ut supra in finem. Datum Avin. 4. kal. maii anno 9.

529. **5. Juni 1361.**

Præsten Jens Mikkelsen faar Lov til at vælge en Skriftefader, som kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Joanni Michaelis presbitero Ripensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. non. jun. anno 9.

530. **23. Juni 1361.**

Kvittering for, at Biskop Niels Bruun af Slesvig har betalt nogle af sine Servispenge. Han faar Udsættelse med Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Universitati vestre tenore presentium innotescat, quod Nicholaus episcopus Slesvicensis in regno Dacie pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 42 flor. auri prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum etc. 8. flor. auri clericis etc. per manus Magni Nicholay et Johannis Michaelis procuratorum suorum tempore debito solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc. usque ad festum nativitatis domini proxime venturum etc. Datum Avin. 23. jun. anno 1361. (Oblig. 32 fol. 102 b.).

531. **31. Aug. 1361.**

Biskop Bertrandus [Bertramnus] af Lybeck udnævnes til Nuntius i Danmark, Sverrig og Norge.

Bertrando episcopo Lubicensi apostolice sedis nuntio. Gerentes de tua fidelitate etc. (Dipl. Norv. VII 269 f.). Datum Avin. 2. kal. sep. anno 9.

532. **5. Sept. 1361.**

Biskop Bertrandus anbefales til Valdemar Atterdag som pavelig Nuntius i Norden.

Woldemaro regi Dacie. Cum Bertrandus etc. (Dipl. Norv. VII 270 f.). Datum Avin. non. sep. anno 9.

533. **25. Sept. 1361.**

Kannik i Slesvig, Niels Pedersen Bruun, havde af Biskop Niels Bruun i Slesvig faaet Provstiet i Barvidsyssel, hvis aarlige Indtægt var 16 Gylden, efterat dets tidligere Indehaver, Wessel Bokholt, var bleven Kantor i Slesvig; nu søger han imidlertid om at faa Pavens Stadfæstelse, hvilken han faar paa Betingelse af, at ingen anden har faaet Løfte paa Provstiet.

Rotulus confirmationum Allemanorum. Item significat Nicolaus Petri dictus Bruun, presbiter Slesvicensis diocesis etc. (Ny k. Sl. V 847 f.). Datum Avin. 7. kal. oct. anno 9.

534. **23. Okt. 1361.**

Suppliker fra Peder Simonsen om at faa sin Udnævnelse til Præst ved Nikolajkirke i Lund stadfæstet eller faa en ny Udnævnelse, fra Niels Jakobsen om det samme for Domprovstiet i Lunds Vedkommende, fra Kannik i Slesvig og Ribe, Jens Mikkelsen, der er Sognepræst i Brøndum og har Vor Frues Alter i Emmerlev, om at faa Provstiet i Vidaa, som Jens Withorp har maattet opgive paa Grund af Bullen *Execrabilis*, eftersom han ogsaa er Sognepræst i Hvidding,

fra Daniel Nielsen om at faa et bedre Embede, da det Embede, han havde faaet i Odense Stift, paa Grund af Krig og Dødelighed var bleven saa fattigt, at han var til Tiggerstaven.

Supplicat Petrus Symonis clericus Lundensis diocesis etc. — Nicolaus Jacobi prepositus ecclesie Lundensis etc. — Johannes Michaelis presbiter studens in jure canonico etc. — Daniel Nicolai presbiter Othoniensis dioceses etc. (Ny k. Sl. V 848 ff.). Datum Avin. 10. kal. nov. anno 9.

535. 23. Okt. 1361.

Efter at Provst Niels Akselsen var død, gav Ærkebiskop Jakob Provstiet til Niels Jakobsen, der var Kannik i Lund og i Roskilde; senere gav Ærkebiskop Niels ham ogsaa den forrige Provsts Kanonikat og Præbende. Da Niels Jakobsen er bleven bange for, at disse Embeder var reserverede af Paven, har han søgt om at faa Stadfæstelse paa dem, hvad Paven nu giver.

Nicholao Jacobi canonico Lundensi. Probitatis et virtutum merita, super quibus apud nos fidedignorum commendaris testimonio, nos inducunt, ut te specialis favoris gratia prosequamur. Exhibita siquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod olim canonicatu et prebenda ac prepositura ecclesie Lundensis, que prepositura dignitas existit, quos condam Nicholaus Absolonis ipsius ecclesie canonicus et prepositus, dum viveret, obtinebat, per obitum ipsius Nicholay extra Romanam curiam defuncti vacantibus Jacobus preposituram et Nicholaus ipsius Jacobi successor archiepiscopi Lundenses prebendam predictas sic vacantes nulli debitas tibi tunc canonicatum et prebendam aliam in eadem ecclesia obtinenti, quam prebendam illico dimisisti, cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis auctoritate ordinaria contulerunt et providerunt etiam de eisdem canonice, nisi earum collatio sedi apostolice reservata aut ad eam devoluta foret, tuque prebendam et preposituram predictas sic tibi collatas extunc possedisti, prout pacifice possides et quiete. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu timeas preposituram et prebendam predictas sic tibi collatas tempore collationis et provisionis predictarum dispositioni apostolice reservatas aut eorum collationem ad sedem ipsam legitime devolutam fuisse teque super illis posse imposterum molestari, nos tuis in hac parte supplicationibus inclinati volumus et tibi canonicatum et prebendam in ecclesia Roskildensi obtinenti apostolica auctoritate concedimus, quod predicte collatio et provisio, ut premittitur, tibi facte et alia inde sequta perinde a data presentium valeant et plenum obtineant robur firmitatis, dummodo tempore ipsius date

in ipsis prebenda et prepositura non sit altero specialiter jus quesitum, ac si de dictis prebenda et prepositura nulla per sedem apostolicam reservatio facta foret aut earum collatio ad sedem ipsam non existeret devoluta. Datum Avin. 10. kal. nov. anno 9.

536. **25. Okt. 1361.**

Efter Jakob Kyrnings Død havde Kapitlet valgt Niels Jonsen til Ærkebiskop uden at tage Hensyn til den pavelige Reservation. Paven kasserede imidlertid Kapitlets Valg, men udnævnte derpaa selv Niels Jonsen til Ærkebiskop.

V V V V V V V
X X X X X X X
X X X X X X X

Nicolao electo Lundensi. Inter solicitudines varias, quibus assidue premimur, illa potissime pulsat et excitat mentem nostram, ut status ecclesiarum omnium cure nostre divina providentia commissarum spiritualiter et temporaliter augeatur quodque illis presertim, que suis destitute pastoribus vacationis incommoda deplorare noscuntur, tales ministros preficere studeamus, per quorum regimen utiliter et salubriter valeant gubernari. Dudum siquidem Jacobo archiepiscopo Lundensi regimini Lundensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum eam vacare contingeret, per apostolice sedis providentiam utilem et ydoneam preesse personam provisionem ipsius ecclesie dispositioni et ordinationi nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernentes extunc irritum et inane, si secus super hiis per quoscunque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attemptari, postmodum vero dicta ecclesia per obitum dicti Jacobi archiepiscopi, qui nuper in partibus illis diem clausit extremum, pastoris solatio destituta capitulum eiusdem ecclesie huiusmodi reservationis et decreti forsan ignari te canonicum ipsius ecclesie in sacerdotio constitutum in Lundensem archiepiscopum licet de facto concorditer elegerunt tuque reservationis et decreti predictorum similiter inscius eidem electioni illius tibi presentato decreto licet de facto etiam consensisti et deinde huiusmodi reservatione et decreto ad tuam deductis notitiam electionis huiusmodi negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis, nos igitur electionem predictam et alia inde secuta post et contra reservationem et decretum predicta attemptata, prout erant, reputavimus irrita et inania ac ad provisionem eiusdem ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus

supradictis, ne etiam ipsa longe vacationis subjaceret incommodo, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam habuimus cum nostris fratribus diligentem, demum ad te de litterarum scientia, vite ac morum honestate, spiritualium providentia et temporalium circumspectione et aliis multiplicum virtutum donis apud nos fidedignis testimoniis commendatum direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus necnon dictorum capituli te eligentium concordi voluntate attenta meditatione pensatis de persona tua nobis et eisdem fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta prefate ecclesie de eorundem fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in archiepiscopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo firma spe fiduciaque conceptis, quod prefata ecclesia gratia tibi assistente divina per tue industrie ac circumspectionis fructuosum studium salubria suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi onus eiusdem ecclesie a domino devote suscipiens curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite, fideliter et prudenter, quod ecclesia ipsa gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam tuque perinde preter eterne retributionis premium nostram et dicte sedis benedictionem et gratiam uberius consequi merearis. Datum Avin. 8. kal. nov. anno 9.

In e. m. Capitulo ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis suffraganeis ecclesie Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

537. 20. Nov. 1361.

Ærkebiskop Niels Jonsen lover at betale alle sin Forgængers Servispenge.

[Anno 1361] die 20. nov. Nicholaus archiepiscopus Lundensis in Dacia recognovit pro communi servitio Jacobi predecessoris sui 4000 flor. et 5 servitia consveta, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 16. jan. de anno 1360. 18 cardinales. (Oblig. 35 fol. 10 b.).

538. **31. Dec. 1361.**

Valdemar Atterdags Suppliker om at faa Stadfæstelse paa de Kapeller, han har anlagt i sine Fæstninger Vordingborg, Kallundborg, Søborg, Gurre, Korsør og København, og om at faa Lov til at anlægge fire andre paa passende Steder, at de, der besøger nævnte Kapeller paa Søn-, Marie- og Aposteldage og paa de Helgeners Dage, til hvilke de er indviede, og beder fromt for Konge og Rige, maa faa Aflad for et Aar og en Kvadragena, at han maa flytte Dominikanerklostret ved Helsingborg, Franciskanerklostret ved Kallundborg og Vor Frue Kloster ved Aalborg, fordi de ligger for nær ved Fæstningerne, at hans Sendebud ved Kurien, Provst Niels Jakobsen, maa faa det Præbende i Roskilde, der er bleven ledigt, ved at Niels Jonsen er bleven Ærkebiskop i Lund. Kongen faar, hvad han ønsker, mod at han selv bekoster Flytningen af Klostrene.

Supplicat Waldemarus Danorum Sclavorumque rex etc. (Ny k. Sl. V 850 ff.). Datum Avin. 2. kal. jan. anno 10.

539. **31. Dec. 1361.**

Valdemar Atterdags Sendebud ved Kurien, Provst Niels Jakobsen i Lund, faar det Præbende i Roskilde, som Ærkebiskop Niels Jonsen havde haft, mod at han opgiver det Præbende, han i Forvejen havde sammesteds.

x x

Nicholao Jacobi canonico Roskildensi. Attributa tibi probitatis merita etc. Cum itaque prebenda ecclesie Roskildensis, quam Nicholaus archiepiscopus Lundensis tempore promotionis per nos facte de ipso ad Lundensem ecclesiam tunc vacantem in eadem Roskildensi ecclesia obtinebat, per huiusmodi promotionem et munus consecrationis apud sedem apostolicam de mandato nostro impensum eidem apud sedem eandem vacaverit et vacare noscatur ad presens, nullusque preter nos hac vice de dicta prebenda disponere potuerit neque possit, pro eo quod nos diu ante vacationem huiusmodi omnes canonicatus, prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud sedem apostolicam vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc., nos volentes tibi canonicatum in eadem ecclesia Roskildensi obtinenti, qui, ut asseris, per Waldemarum Dacie regem nuntius ad nos destinatus specialiter existis, premissorum intuitu gratiam facere specialem predictam prebendam sic vacantem cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus decernentes, prout est, irritum et inane etc., non obstante, quod in Lundensi cum prepositura et canonicatu et in Roskildensi ecclesiis predictis prebendas nosceris obtinere. Volumus autem, quod quamprimum vigore presentium dictam prebendam

per nos tibi collatam fueris pacifice assecutus, prefatam prebendam, quam, ut prefatur, in eadem Roskildensi ecclesia obtines, quamque ex tunc vacare decernimus, omnino, prout ad hoc te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Avin. 2. kal. jan. anno 10.

In e. m. Episcopo Lubicensi et abbati monasterii in Esroem Roskildensis diocesis ac decano ecclesie s. Agricole Avinionensis. Datum ut supra.

540. **23. Apr. 1362.**

Provsten for St. Georgsklostret i Stade skal hjælpe Sognepræsten ved St. Marie i Kampen, Florentius Hasen, med at faa det tilbage, der er bleven røvet fra hans Kirke.

Preposito monasterii s. Georgii Stadensis per prepositum soliti gubernari Bremensis diocesis. Florentii Hasen, rectoris parrochialis ecclesie s. Marie in Campe Slesvicensis diocesis etc. (Codex diplomaticus Lubicensis III 457). Datum Avin. 9. kal. maii anno 10.

541. **8. Maj 1362.**

Palliet bliver sendt Ærkebiskop Niels Jonsen ved hans Sendebud ved Kurien, Dekanen Henrik Bokholt. Bisperne i Roskilde og Odense skal iføre ham det.

Nicolao electo Lundensi. Cum palleum insigne videlicet plenitudinis pontificalis officii ex parte tua fuisset a nobis per Hinricum Bocholte decanum ecclesie Lundensis nuntium tuum cum ea, qua decuit, instantia postulatum, nos tuis supplicationibus annuentes palleum ipsum de corpore b. Petri sumptum per Roskildensem et Othoniensem episcopos assignandum per prefatum Hinricum duximus destinandum, ut iidem episcopi vel eorum alter tibi illud assignent sub forma, quam eis sub bulla nostra mittimus interclusam, a te nostro ac ecclesie Romane nomine sub forma, quam sub eadem bulla dirigimus, fidelitatis debite solitum recipiant juramentum, tu autem illo intra ecclesiam tuam illis diebus utaris, qui expresse in ipsius ecclesie privilegiis continentur. Ut igitur signum non discrepet a signato, sed quod geris exterius interius serves in mente, discretionem tuam monemus et hortamur attente per apostolica scripta mandantes, quatenus humilitatem et justitiam dante domino, qui dat premia et merita elargitur, observare studeas, qui suum servant et promovent servatorem, et Lundensem ecclesiam sponsam tuam cures

solicite auctore domino spiritualiter et temporaliter augmentare. Datum Avin. 8. id. maii anno 10.

542. **8. Maj 1362.**

Bisperne i Roskilde og Odense skal iføre Ærkebiskop Niels Jonsen Palliet, modtage hans Ed og sende den under hans eget Segl til Kurien.

X

Roskildensi et Othoniensi episcopis. Cum palleum insigne videlicet plenitudinis pontificalis officii ex parte Nicolai electi Lundensis per Hinricum Bocholte decanum ecclesie Lundensis nuntium suum fuisset a nobis cum ea, qua decuit, instantia postulatum, nos ipsius precibus annuentes palleum ipsum de corpore b. Petri sumptum per vos vel alterum vestrum assignandum eidem secundum formam, quam sub bulla nostra mittimus interclusam, per prefatum Hinricum decanum duximus destinandum. Quocirca fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel alter vestrum palleum ipsum juxta premissam formam sibi assignare curetis et ab ipso nostro et ecclesie Romane nomine sub forma, quam sub eadem bulla dirigimus, fidelitatis debite recipiatis juramentum, formam autem juramenti, quod dictus Nicolaus prestabit, nobis de verbo ad verbum per eius patentes litteras suo sigillo signatas per proprium nuntium, quantum ocius destinare curetis. Datum Avin. 8. id. maii anno 10.

543. **11. Maj 1362.**

Den pavelige Nuntius i Norden, Guido de Cruce, anbefales til Valdemar Atterdag.

Woldemaro regi Dacie. Devotionis et fidei tue zelus etc. (Dipl. Norv. VI 297). Datum Avin. 5. id. maii anno 10.

544. **18. Maj 1362.**

Mens Benedikt var Abbed for Allehelgensklostret ved Lund, havde Paven reserveret sig Besættelsen af Abbedværdigheden. Da nu Benedikt er død, udnævner han sin Pønitentiar, St. Knudsbroderen i Odense, Erik Jensen (Krabbe), til Abbed.

Erico Johannis abbati monasterii Omnium sanctorum prope Lundis ordinis s. Benedicti. Suscepti cura regiminis cor nostrum continua pulsat instantia, ut solicitudinis debitum, ad quod universis orbis ecclesiis et monasteriis nos apostolice servitutis necessitas obligat, eorum singulis, prout nobis ex alto conceditur,

exolvamus, in eo potissime, ut illorum regimina, que propriis sunt destituta pastoribus, personis talibus committantur, per quorum solertiam circumspectam ecclesie et monasteria ipsa in spiritualibus et temporalibus valeant adaugeri. Dudum siquidem quondam Benedicto abbate monasterii Omnium sanctorum prope Lundis ordinis s. Benedicti ipsius monasterii regimini presidente nos cupientes eidem monasterio, cum vacaret, per apostolice sedis providentiam utilem et ydoneam presidere personam provisionem ipsius monasterii dispositioni nostre duximus ea vice specialiter reservandam decernentes extunc irritum et inane etc., postmodum vero prefato monasterio per obitum dicti Benedicti, qui nuper extra curiam Romanam diem clausit extremum, vacante nos vacatione huiusmodi fidedignis relatibus intellecta ad provisionem dicti monasterii celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne monasterium ipsum longe vacationis subiret incommoda, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem monasterio personam utilem ac etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te monachum ecclesie Othoniensis dicti ordinis ordinem ipsum expresse professum in presbiteratus ordine constitutum, penitentiarium nostrum, religionis zelo conspicuum, litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum aliisque multiplicium virtutum meritis, prout fidedignorum accepimus testimonio, insignitum, direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis de persona tua eidem monasterio de eorundem fratrum consilio auctoritate apostolica providemus, te[que] illi preficimus in abbatem curam et administrationem ipsius monasterii tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod dextera domini tibi assistente propitia prefatum monasterium per tue industrie et circumspectionis studium fructuosum regetur utiliter et prospere dirigetur ac grata in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus onus regiminis prefati monasterii suscipiens reverenter sic te in eo salubriter exercendo fidelem exhibeas ac etiam fructuosum, quod idem monasterium per laudabilem tue diligentie studium gubernatori provido et administratori fructuoso gaudeat se commissum tuque preter eterne retributionis premium nostram et sedis predicte

benedictionem et gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum Avin. 15. kal. jun. anno 10.

In e. m. Conventui monasterii Omnium sanctorum prope Lundis ordinis s. Benedicti. Suscepti cura etc. usque incrementa. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus eundem Ericum abbatem tanquam prebiterum et pastorem animarum vestrarum benigne admittentes ac exhibentes sibi obedientiam et reverentiam debitam et devotam eius salubria monita et mandata suscipiatis humiliter et efficaciter adimplere curetis. Alioquin sententiam, quam idem abbas rite tulerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus auctore domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum ut supra.

Archiepiscopo Lundensi. Ad cumulum tue cedit salutis et fame, si personas ecclesiasticas divine propitiationis intuitu presidii et favoris gratia prosequaris. Dudum siquidem etc. usque incrementa. Cum igitur, ut idem abbas in commisso predicto monasterio Omnium sanctorum sibi cura facilius proficere valeat, tuus favor sibi esse noscatur plurimum oportunus, fraternitatem tuam rogamus et hortamur attente per apostolica scripta mandantes, quatenus eundem abbatem in commisso sibi monasterio tibi ordinario jure subditum habens pro nostra et dicte sedis reverentia propensius commendatum in ampliandis et conservandis juribus suis sic eum tui favoris presidio prosequaris, quod idem abbas per tue auxilium gratie in commisso sibi eiusdem monasterii regimine se possit utilius exercere tuque divinam misericordiam et benevolentiam dicte sedis exinde valeas uberius promereri. Datum ut supra.

In e. m. Woldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

545. **Aug. 1362.**

Optegnelse om at den pavelige Skatmester har udbetalt 150 Gylden til Anthonio Albertis, der sendes til Norden med Buller og Breve.

Sequntur expense facte in dicto tempore [aug. 1362] solute per thesaurarium:

Item [pro extraordinariis et cera] Anthonio Albertis servienti armorum domini nostri pape misso cum similibus bullis et litteris camere ad partes Dacie, Svecie, Norvegie super pecuniis etiam per certos nuntios apostolicos etiam receptis ad dictam cameram pertinentibus 150 flor. (Moltesen, De avign. Paver 227 f.).

546. **16. Dec. 1362.**

Abbeden for Klostret i Lyneburg, Dekanen i Lybeck og Skatmesteren i Slesvig indsættes til Beskyttere for Bremerkirken i 3 Aar.

. . abbati monasterii in Luneborch Verdensis diocesis et . . decano Lubicensis ac . . thesaurario Slesvicensis ecclesiarum. Militanti ecclesie etc. presentibus post triennium minime valituris. Datum Avin. 17. kal. jan. anno 1.

547. **1352—1362.**

St. Knuds Klosters Privilegier stadfæstes.

»Innocentius papa VI confirmat etc. privilegia et exemptiones a secularium exactionibus tribuit.« (Udtog af et Pavebrev fra Odense Knuds Kloster Arkiv. Repertorium II 505).

URBAN V

valgt 28. Sep., viet 6. Nov. 1362, død 9. Dec. 1370.

548. **7. Nov. 1362.**

Urban V melder Valdemar Atterdag sin Forgænger Innocens VI's Død og sit Valg i hans Sted.

Woldemaro regi Dacie. Salvator noster dominus Jesus Christus etc. (Dipl. Norv. VI 298 f.). Datum Avin. 7. id. nov. anno 1.

549. **8. Nov. 1362.**

Jens Mikkelsen, der er Kannik i Ribe og Slesvig, Provst i Vidaa og Sognepræst i Brøndum og har et Alter i Emmerlev, fik af Innocens VI 12. Maj 1362 et Kanonikat i Upsala, mod at han skulde opgive Sognekaldet i Brøndum og Altret i Emmerlev. Da han ikke fik Brev herpaa før nævnte Paves Død, faar han det nu, og Provsten i Vesteraas, Dekanen ved St. Agricola i Avignon og Ærkedegnen i Linköping skal indføre ham i Embedet.

x
x

. . preposito Arosiensis et decano s. Agricole Avinionensis ac archidiacono Lincopensis ecclesiarum. Rationi congruit et convenit honestati, ut ea, que de gratia Romani pontificis processerunt, licet eius obitu superveniente apostolice littere super illis confecte non fuerint, suum consequantur effectum. Dudum siquidem Innocentius papa VI predecessor noster omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica quorumcunque collectorum et succollectorum fructuum camere apostolice debitorum tunc vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni sue reservavit, decernens extunc irritum et inane etc., postmodum vero per dictum predecessorem accepto, quod canonicatus et prebenda ecclesie Upsalensis, quas quondam Benedictus Johannis eiusdem ecclesie canonicus, dum viveret, obtinebat, per obitum ipsius Benedicti, qui huiusmodi fructuum in civitate et diocesi Upsalensi succollector existens extra Romanam curiam decessit, vacaverant et tunc vacabant, idem predecessor attendens, quod nullus preter eum de dictis canonicatu et prebenda ea vice dis-

ponere potuerat neque poterat, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ac volens Johannem Michaelis canonicum Ripensem in presbiteratus ordine constitutum de vite ac morum honestate aliisque probitatis et virtutum meritis apud eum fidedignorum testimonio commendatum huiusmodi meritorum intuitu favore prosequi gratioso voluit et concessit videlicet 4. id. maii anno 10 predictos canonicatum et prebendam, si, ut premittitur, vacabant et non erat tunc in eis specialiter alicui jus quesitum, predicto Johanni cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica auctoritate conferri et etiam assignari, non obstantibus etc. quod ipse in Ripensi et Slesvicensi canonicatus et prebendas et in Emberlesuulla(!) ecclesiis altare b. Marie virginis ac parrochialem ecclesiam de villa Brunum noscebatur, prout noscitur, obtinere quodque, ut asserebat, de rurali prepositura dicta Witha Slesvicensis diocesis sibi fuerat per dictum predecesssorem provisum. Voluit autem dictus predecessor, quod idem Johannes, quam primum voluntatis et concessionis predictarum vigore dictos canonicatum et prebendam ecclesie Upsalensis predicte foret pacifice assecutus, parrochialem ecclesiam et altare predicta, que, ut premittitur, obtinebat et que extunc idem predecessor vacare decrevit, omnino, prout ad id idem Johannes se sponte obtulerat, dimittere teneretur, ac insuper decrevit, prout erat, irritum et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum forsan erat tunc vel contingeret imposterum attemptari. Verum quia superveniente dicti predecessoris obitu littere apostolice super voluntate et concessione predictis non fuerint confecte, nos, ne propter hoc dictus Johannes huiusmodi voluntatis et concessionis frustretur effectu, volentes ac etiam decernentes, quod dicte voluntas et concessio ipsius predecessoris cum decreto et aliis clausulis supradictis a data predicta 4. id. maii perinde suum sortiantur effectum, ac si super voluntate et concessione huiusmodi dicti predecessoris littere sub ipsius diei data confecte fuissent, prout superius enarratur, quodque presentes littere ad probandum plene voluntatem et concessionem predictas ubique sufficiant neque ad id probationis alterius adminiculum requiratur, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios canonicatum et prebendam predictos ecclesie Upsalensis, si predicta die 4. id. maii, ut premittitur, vacabant et non erat tunc in eis specialiter alicui jus quesitum cum plenitudine juris canonici

ac omnibus juribus et pertinentiis suis eidem Johanni apostolica auctoritate predicta conferre et assignare curetis, inducentes etc. Datum Avin. 6. id. nov. anno 1.

550. **8. Nov. 1362.**

Kanniken i Lund, Bernhard Bartholomæussen, havde 17. Juni 1360 faaet et Kanonikat i Lybeck, men han havde ikke faaet Brev paa det før Innocens VI's Død; nu faar han det.

Bernardo Bartholomei canonico Lubicensi. Rationi congruit etc. (som i Nr. 549 indtil) effectum. Olim siquidem, cum Innocentius papa VI predecessor noster Hermannum de Rostok canonicum ecclesie Lubicensis, in qua maiores, medie et minores prebende existunt, in jure, quod quondam Henrico Sweyne eiusdem ecclesie canonico in quadam ex dictis maioribus prebendis ipsius ecclesie, in qua idem Henricus, dum viveret, cum quibusdam aliis in palatio apostolico litigabat, competeret, duxisset gratiose surrogandum, et propterea dictus Hermannus dicte prebende maioris possessionem pacificam foret assecutus, alia prebenda predicte ecclesie Lubicensis distincta nuncupata, quam idem Hermannus tunc temporis obtinebat, vacare speraretur, idem predecessor volens tibi apud eum de probitatis et virtutum meritis fidedignorum testimonio commendatum premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem, canonicatum ipsius ecclesie Lubicensis cum plenitudine juris canonici apostolica tibi auctoritate contulit et de illo etiam providit ac prebendam predictam distinctam nuncupatam, cum eam premisso vel alio quovis modo preterquam per ipsius Hermanni obitum vacare contingeret, conferendam tibi cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi apostolice videlicet 15. kal. jul. anno 8 reservavit, districtius inhibens etc. non obstantibus etc. quod canonicatum et prebendam ecclesie Lundensis tunc obtinebas prout obtines. Verum quia dicti predecessoris superveniente obitu apostolice littere super hiis confecte non fuerunt, nos, ne propterea dicte gratie frustreris effectu, volumus et apostolica auctoritate decernimus, quod predicta gratia per dictum predecessorem, ut premittitur, tibi facta a predicta die videlicet 15. kal. jul. perinde sortiatur effectum ac si super ea ipsius predecessoris littere sub ipsius diei data confecte fuissent prout superius enarratur quodque presentes littere ad probandum plene gratiam ubique sufficiant nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Datum Avin. 6. id. nov. anno 1.

In e. m. . . episcopo Verulanensi et Bremensis ac Hildesemensis ecclesiarum decanis. Datum ut supra.

551. **19. Dec. 1362.**

Jens Henningsen, Præst ved St. Mariealter i Lundekirke, hvoraf han har en aarlig Indtægt paa 20 Gylden, faar Østersyssels Provsti ved Roskilde Kirke, som Ærkebiskop Niels Jonsen tidligere havde haft og hvis Aarsindtægt var vurderet til 50 Gylden. Abbeden for Allehelgensklostret i Lund, Dekanerne i Lybeck og ved St. Peter i Avignon skal indføre ham i Embedet.

x
x

. . abbati monasterii Omnium sanctorum prope Lundis et . . Lubicensis ac . . s. Petri Avinionensis ecclesiarum decanis. Vite ac morum decor et alia probitatis et virtutum merita, super quibus apud nos Johannes Hennichini rector altaris s. Marie virginis siti in ecclesia Lundensi fidedignorum testimonio commendatur, exposcunt, ut ipsum dono specialis gratie prosequamur. Dudum siquidem Innocentius papa VI predecessor noster omnes dignitates, personatus et officia ceteraque beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura tunc apud sedem apostolicam vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni sue reservans decrevit extunc irritum et inane etc. Cum itaque postmodum, sicut accepimus, prepositura curata de Ostrasisel in ecclesia Roskildensi consveta canonicis ipsius ecclesie assignari, quam Nicolaus archiepiscopus Lundensis tempore promotionis per dictum predecessorem facte de ipso ad dictam Lundensem tunc vacantem ecclesiam obtinebat, per huiusmodi promotionem et consecrationis munus apud dictam sedem de speciali mandato dicti predecessoris eodem predecessore vivente impensum eidem apud eandem sedem vacaverit et vacet ad presens, nos, qui postmodum dicto predecessore per eum de dicta prepositura non proviso sublato de medio ad apicem summi apostolatus assumpti omnes dignitates, personatus et officia ceteraque beneficia huiusmodi tunc apud dictam sedem quocunque modo vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni nostre cum similis interpositione decreti duximus etiam reservanda, volentes eidem Johanni, qui in sacerdotio constitutus et in jure canonico, ut asserit, scolaris existit, premissorum meritorum suorum intuitu gratiam facere specialem discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios predictam preposituram, cuius ac etiam canonicatus et prebende ipsius ecclesie Roskildensis, de quibus tunc vacantibus

hodie eidem Johanni mandavimus per alias nostras certi tenoris litteras provideri, fructus 50 flor. auri secundum taxationem decime valorem annuum non excedunt, si, ut premittitur, vacat et tempore presentium non sit in ea alicui specialiter jus quesitum, eidem Johanni cum omnibus juribus et pertinentiis suis auctoritate nostra conferre et assignare curetis, inducentes etc. non obstante, quod prefatus Johannes prefatum altare, cuius fructus 20 flor. auri valorem annuum, ut asserit, non excedunt, noscitur obtinere. Datum Avin. 14. kal. jan. anno 1.

552. 19. Dec. 1362.

Jens Henningsen faar foruden Østersyssels Provsti det Kanonikat og Præbende i Roskilde, som Niels Jakobsen, der af Innocens VI havde faaet et andet Kanonikat og Præbende ved samme Kirke, havde haft. De samme, som skal indføre ham i Provstiet, skal indføre ham i Kanonikatet.

X X
X X

. . abbati monasterii Omnium sanctorum prope Lundis et . . Lubicensis ac . . s. Petri Avinionensis ecclesiarum decanis. Laudabile testimonium, quo Johannem Hennichini rectorem altaris b. Marie virginis siti in ecclesia Lundensi fidedignorum testimonio juvari percepimus, nos inducunt, ut sibi reddamur ad gratiam liberales. Dudum siquidem Innocentius papa VI predecessor noster omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica quorumcunque per assecutionem pacificam canonicatuum et prebendarum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum per eum seu auctoritate sua collatorum et inantea conferendorum eisdem tunc vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni sue reservans decrevit extunc irritum et inane etc. Cum itaque postmodum canonicatus et prebenda ecclesie Roskildensis ex eo vacaverint et, sicut accepimus, vacent ad presens, quod Nicolaus Jacobi canonicus ipsius ecclesie dictos canonicatum et prebendam obtinens alios canonicatum et prebendam in eadem ecclesia tunc vacantes auctoritate apostolica sibi dudum collatos dicto predecessore vivente extitit pacifice assecutus, nos, qui dicto predecessore, sicut domino placuit, sublato de medio ad apicem summi apostolatus assumpti omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica, quorumcunque per assecutionem pacificam canonicatuum et prebendarum et aliorum beneficiorum huiusmodi auctoritate apostolica eisdem collatorum tunc vacantia et inantea collationi et dispositioni nostre cum si-

milis interpositione decreti duximus reservanda, volentes eidem Johanni, qui, ut asserit, in sacerdotio constitutus et in jure canonico scolaris existit, premissorum meritorum intuitu gratiam facere specialem discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios dictos canonicatum et prebendam, de quibus idem predecessor minime ordinavit, quorum ac etiam prepositure curate Ostrasisel in ecclesia Roskildensi, de qua tunc vacante hodie eidem Johanni mandavimus per alias nostras certi tenoris litteras provideri, fructus 50 flor. auri secundum taxationem decime valorem annuum, ut asserit, non excedunt, si, ut premittitur, vacant et tempore date presentium non sit in eis alicui specialiter jus quesitum, eidem Johanni cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis auctoritate nostra conferre et assignare curetis inducentes etc., non obstante, quod prefatus Johannes predictum altare, cuius fructus 20 flor. auri valorem annuum, ut asserit, non excedunt, obtinet. Datum Avin. 14. kal. jan. anno 1.

553. **26. Jan. 1363.**

Hartvig Split, Kardinal Petrus'es Kapellan, der har et Sogneembede i Svansø i Slesvig Stift og et Vikariat i Eutin, faar et Kanonikat i Hamburg.

Hartwico Split canonico ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis. Nobilitas generis, morum et vite honestas etc. Volentes itaque tibi in presbiteratus ordine constituto premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Petri s. Marie Nove diaconi cardinalis pro te dilecto capellano et familiari suo nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis etc. tibi conferimus, non obstante, quod parrochialem ecclesiam in Zwancze Slesvicensis diocesis et quandam perpetuam vicariam sine cura in ecclesia collegiata Utynensi Lubicensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 7. kal. feb. anno 1.

In e. m. Episcopo Lubicensi et . . abbati monasterii in Reynevelde Lubicensis diocesis ac decano ecclesie s. Agricole Avinionensis. Datum ut supra.

554. **3. Marts 1363.**

Magnus Nielsen, Kannik i Ribe og Lund og Provst i Odense, havde under Innocens VI bedt om et Kanonikat og Præbende i Slesvig. Nu opfylder Urban V hans Bøn.

Rotulus confirmationum Alamanorum de tempore domini Innocentii.

Significat Bernardus de Tzuden etc. Item supplicat Magnus Nicolai ecclesiarum Ripensis et Lundensis canonicus prebendatus, quatenus collationem et provisionem de canonicatu et prebenda ecclesie Slesvicensis vacantibus per obitum Volradi de Dorne extra Romanam curiam infra duas dietas legales defuncti sibi auctoritate ordinaria impensas dignemini confirmare aut alias de novo non obstante, quod dictus Magnus prepositurani in ecclesia Othoniensi dinoscitur obtinere, cum aliis non obstantibus et clausulis providere . . .

Dignetur sanctitas vestra supplicationes premissas exaudire et admittere ac vestra manu beatissima, ut petitur, signare. Fiat pro omnibus et singulis supradictis non cancellatis et salvis additionibus et correctionibus et ut petitur B. Sine alia lectione. Fiat B. Datum Avin. 5. non. mart. anno 1.

555. 9. Juni 1363.

Officialen i Schwerin skal indføre Herman Hermansen Swart fra Schwerin i det Kanonikat og Præbende i Lund, som Bernhard Bartholomæussen havde haft, men som er bleven ledigt ved, at denne er bleven Kannik ved St. Andomar i Terouane Stift.

x
x

. . officiali Zwerinensi. Dignum arbitramur et congruum, ut illis se reddat sedes apostolica gratiosam, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter suffragantur. Olim siquidem omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica quorumcunque per assecutionem pacificam canonicatuum et prebendarum ac beneficiorum aliorum ecclesiasticorum quorumlibet per nos seu litterarum nostrarum auctoritate tunc collatorum et inantea conferendorum eisdem tunc vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni nostre reservavimus decernentes extunc irritum et inane etc., postmodum vero volentes Bernardo Bartholomei canonico ecclesie s. Andomari de s. Andomaro Morinensis diocesis gratiam facere specialem de canonicatu et prebenda dicte ecclesie s. Andomari tunc vacantibus per nostras certi tenoris litteras mandavimus provideri et inter cetera voluimus, quod dictus Bernardus, quam primum auctoritate litterarum ipsarum dictorum canonicatus et prebende possessionem foret pacificam assecutus, canonicatum et prebendam ecclesie Lundensis, quos tunc

temporis obtinebat et quos extunc vacare decrevimus, omnino dimittere teneretur, prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autem deinde dictus Bernardus huiusmodi canonicatus et prebende ecclesie s. Andomari predictarum litterarum auctoritate sibi collatorum possessionem pacificam extiterit assecutus, et propterea predicti canonicatus et prebenda prefate ecclesie Lundensis vacaverint et vacent ad presens, nullusque preter nos hac vice de illis disponere potuerit neque possit reservatione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes Hermannum Hermanni dicti Swart clericum Zwerinensis diocesis de probitatis et virtutum meritis apud nos multipliciter commendatum horum intuitu favoribus prosequi gratiosis discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si post diligentem examinationem dictum Hermannum ad hoc ydoneum esse reppereris, super quo tuam conscientiam oneramus, canonicatum et prebendam ipsius ecclesie Lundensis predictos, quorum fructus, ut asseritur, propter guerrarum discrimina 30 flor. auri valorem annuum non excedunt, sic vacantes cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis dicto Hermanno auctoritate apostolica conferas et assignes inducens etc. Datum Avin. 5. id. jun. anno 1.

556. 10. Juni 1363.

Georgius de Wutenbeke faar Løfte om et Embede i Slesvig Stift.

Rotulus presentatus per dominum Tusculanum cardinalem de expectantibus.

Supplicant infrascripti pauperes clerici de diversis partibus Alamanie, quatenus eis et cuilibet eorum de infrascriptis petitionibus dignemini gratiam facere specialem, cum acceptatione, inhibitione, reservatione, decreto et clausula anteferri et executoribus ut in forma.

Item in eadem forma Georgio de Wutenbeke presbitero Razeburgensis diocesis de beneficio etc. ad collationem prepositi, decani et capituli ecclesie Slesvicensis, ubi idem presbiter perpetuam elegerat mansionem, cum clausulis ut supra. Datum Avin. 4. id. jun. anno 1.

557. 27. Juni 1363.

En treaarig Tiende af alle kirkelige Indtægter i Danmark udskrives i Anledning af Krigen mod Bernabo Visconti af Milano.

Woldemaro regi Dacie. Tanta fili carissime etc. (Dipl. Norv. VI 300). Datum Avin. 5. kal. jul. anno 1.

558. **20. Juli 1363.**

Gotfred Warendorp faar de Rettigheder, som den ved Kurien afdøde Johannes Guilaberti havde, til Dekanatet i Dorpat; samtidig træffes Bestemmelse om en Del af Indtægterne deraf paa Grund af den Gæld, som Johannes Guilaberti stod i til Pavestolen i Anledning af Kollektionen i Norden.

Gotfrido Warendorp canonico et decano ecclesie Tarbatensis. Dudum cum Clemens papa VI etc. (Dipl. Norv. VI 301 f.). Datum Avin. 13. kal. aug. anno 1.

In e. m. . . episcopo Revaliensi et . . preposito Osiliensis et . . decano Butzowensis Zwerinensis diocesis ecclesiarum. Datum ut supra.

559. **22. Juli 1363.**

Da Danmark ligger over 70 Dagsrejser borte fra Kurien og Vejen derned ikke er uden Fare, faar Herman Hermansen Swart Lov til at slippe for at prøves ved Kurien, før han overtager Kanonikatet og Præbendet i Lund, hvis Aarsindtægt tilmed kun er 30 Gylden.

Pater sanctissime. Cum nuper Hermanno Hermanni dicto Swarth clerico de remotis partibus scilicet de diocesi Zwerinensi oriundo de canonicatu et prebenda ecclesie Lundensis in eisdem partibus videlicet regno Dacie site, quorum fructus 30 flor. auri propter guerrarum discrimina non excedunt, qui sperantur vacare apud sedem apostolicam, cum Bernardus Bartholomei eos obtinens alios canonicatum et prebendam ecclesie s. Andomari de s. Andomaro Morinensis diocesis sibi auctoritate apostolica collatos fuerit pacifice assecutus, sanctitas vestra providit, examen predicti Hermanni, cum sit absens, in partibus dignemini committere gratiose. Nam nimis grave sibi esset de tam longinquis partibus se ad curiam sanctitatis vestre pro tam modico beneficio, ut prefertur, transferre et studium suum relinquere, presertim cum regnum Dacie predictum a curia distat ultra 70 dietas, et via nimis est discriminosa, et magnum mare valde periculosum ipsum transire oporteret. Fiat B. Sine alia lectione. Fiat B. Datum Avin. 11. kal. aug. anno 1.

560. **6. Aug. 1363.**

Kongerne Magnus'es og Hakons Supplik om, at Kong Magnus'es Kansler, Niels Eskilsen, der er Klerk i Lundestift, maa faa et Kanonikat i Skara, at den 20aarige Jens Jensen, Klerk i Aarhus Stift, maa faa et Kanonikat i Roskilde.

Supplicant Magnus et Haquinus Svecie et Norvegie reges, quatinus etc. Nicolao Eskilli clerico Lundensis diocesis dicti Magni regis cancellario etc.

Item quatinus Johanni Johannis clerico Arusiensis diocesis 20 annorum de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie Roskildensis etc. (Dipl. Norv. VII 274—276). Datum Avin. 8. id. aug. anno 1.

561. 6. Aug. 1363.

Den 20aarige Jens Jensen, der hører til Kongerne Magnus'es og Hakons Følge, faar et Kanonikat i Roskilde.

Gratis pro deo.

Johanni Johannis canonico Roskildensi. Vite ac morum honestas etc. Volentes itaque tibi, qui, ut asseritur, etatis 20 annorum existis, premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Magni Svecie et Haquini Norvegie regum pro te dilecto familiari eorum nobis super hoc supplicantium gratiam facere specialem canonicatum ecclesie Roskildensis tibi conferimus. Datum Avin. 8. id. aug. anno 1.

In e. m. Arusiensi et Burglavensi episcopis ac decano ecclesie s. Agricole Avinionensis. Datum ut supra.

562. 6. Aug. 1363.

Guido de Cruce udnævnes til pavelig Nuntius og Kollektor i Danmark, Sverrig og Norge og faar Fuldmagt til at udnævne Underkollektorer.

Guidoni de Cruce jurisperito rectori ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapicensis diocesis capellano nostro apostolice sedis nuntio. Intendentes fidelitatis et industrie etc. (Dipl. Norv. III 262 og IV 337). Datum Avin. 8. id. aug. anno 1.

563. 22. Aug. 1363.

Den slesvigske Præst. Magnus Danmark, har faaet Kapellet paa Amrum(?), hvis Aarsindtægt er 30 Gylden, efter at dets tidligere Indehaver, Jens Brodersen, er død. Dekanerne i Rameslo og ved St. Agricola i Avignon og Kantoren i Hamburg skal indføre ham i det.

G[ratis pro deo].

. . Ramesloensis et . . s. Agricole Avinionensis ecclesiarum decanis ac . . cantori ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis. Exigentibus probitatis et virtutum meritis, super quibus Magnus Danmarch presbiter Slesvicensis diocesis apud nos fidedignorum commendatur testimonio, nos inducunt, ut sibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque, sicut accepimus, capella in Aorno(!) dicte diocesis, quam quondam Johannes Broderii ultimus ipsius capelle rector, dum viveret, obtinebat, per ipsius Johannis obitum, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacet

ad presens et tanto tempore vacaverit, quod eius collatio secundum Lateranensis statuta concilii est ad sedem apostolicam legitime devoluta, nos volentes dictum Magnum nullum, ut asserit, beneficium ecclesiasticum assecutum premissorum meritorum suorum intuitu favore prosequi gratie specialis, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios, si est ita, predictam capellam, cuius fructus 30 flor. auri valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, dummodo tempore date presentium non sit in ea alicui specialiter jus quesitum, eidem Magno cum omnibus juribus et pertinentiis suis auctoritate nostra conferre et assignare curetis, inducentes eum vel procuratorem suum etc. (Jfr. Supplik i Ny k. Sl. V 852). Datum Avin. 11. kal. sep. anno 1.

564. **25. Aug. 1363.**

Den pavelige Nuntius i Norden, Guido de Cruce, faar følgende Suppliker bevilgede: han selv og 8 af hans Ledsagere maa vælge en Skriftefader, der kan absolvere dem i deres Dødsstund; han maa dispensere 30 Personer for Synder, Domme, Ekskommunikationer, Suspensioner og andre Uregelmæssigheder og for alle andre Synder, som de lavere Pønitentiarer ved Kurien kan dispensere for; han maa dispensere 6 i fjerde Grad beslægtede, som er gifte, og 6 i fjerde Grad beslægtede, som agter at gifte sig; han maa dispensere 6 Præstesønner og 6 andre udenfor Ægteskab fødte Mænd, saa de kan faa kirkelige Embeder; han maa udnævne 6 Notarer.

Supplicat Guido de Cruce jurisperitus, quod etc. (Dipl. Norv. XVII 98 f.). Datum Avin. 8. kal. sep. anno 1.

565. **9. Sept. 1363.**

Den tidligere pavelige Nuntius og Kollektor i Danmark, Sverrig og Norge Henrik Biscop, faar Befaling til at udbetale til den pavelige Nuntius, Guido de Cruce, hvad han og hans Underkollektorer har indsamlet.

Henrico Biscop preposito ecclesie Bremensis olim in Dacie, Svecie et Norvegie regnis apostolice sedis nuntio et collectori. Cum propter multiplicia expensarum onera etc. (Dipl. Norv. VI 303). Datum Avin. 5. id. sep. anno 1.

566. **9. Sept. 1363.**

Brev om samme Sag til Guido de Cruce.

Guidoni de Cruce rectori parrochialis ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapiscensis dyocesis capellano nostro apostolice sedis nuntio. Cum Henrico Biscop etc. (Dipl. Norv. VI 303 f.). Datum Avin. 5. id. sep. anno 1.

567. **13. Sept. 1363.**

Den pavelige Pønitentiar, Dominikanermunken Gotskalk Falkdal, opfordres til at stemme de nordiske Konger venligt for Guido de Cruces Sendelse og til selv at hjælpe samme Guido med Raad og Daad.

Gotscalco Falcdal ordinis predicatorum penitentiario nostro. Guidonem de Cruce etc. (Dipl. Norv. VI 304 f.). Datum Avin. id. sep. anno 1.

568. **23. Sept. 1363.**

Ærkebispen i Lund opfordres til at hjælpe Guido de Cruce ved Indsamlingen af Peterspengene, som i flere Aar ikke er bleven betalt.

. . archiepiscopo Lundensi. Ad nostrum fidedigna relatione etc. (Dipl. Norv. VI 305). Datum Avin. 9. kal. oct. anno 1.

569. **23. Sept. 1363.**

Ærkebispen af Køln opfordres til at tage sig af Guido de Cruce, naar han med sit Følge drager igennem hans Lande.

. . archiepiscopo Coloniensi. Cum Guidonem de Cruce. (Dipl. Norv. VI 306). Datum Avin. 9. kal. oct. anno 1.

570. **4. Okt. 1363.**

Guido de Cruce maa udsætte Terminerne for Indbetalingen af Treaarstienden indtil 3 Maaneder efter den Tid, han kommer til hvert af Rigerne, da han i alt Fald ikke kan naa at komme der til første Termin (Allehelgensdag) og maaske ikke engang til anden Termin (Paaske).

Guidoni de Cruce rectori ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapiscensis diocesis capellano nostro apostolice sedis nuntio. Dudum sicut tua novit discretio etc. (Dipl. Norv. VI 306 f.). Datum Avin. 3. non. oct. anno 1.

571. **14. Nov. 1363.**

Sognepræsten i Borreby i Slesvig Stift, Johannes fra Helle, der studerer kanonisk Ret, faar Løfte om et Embede i Hildesheim Stift, men skal, naar han faar det, opgive Borreby.

$\overline{x}$ $\overline{\overline{\overline{x}}}$

Johanni de Helle rectori parrochialis ecclesie in Borby Slesvicensis diocesis. Laudabilia probitatis et virtutum merita etc. Volentes itaque tibi, in presbiteratus ordine constituto et qui, ut asseris, studens in jure canonico existis, premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem, beneficium ecclesiasticum cum cura vel sine cura, cuius fructus, si cum cura, 25, si vero sine cura fuerit, 18 mr. argenti secundum taxationem de-

cime valorem annuum non excedunt, ad collationem, provisionem, presentationem seu quamvis aliam dispositionem episcopi et decani et capituli Hildesemensis communiter vel divisim pertinens, dummodo canonicatus et prebenda ecclesie Hildesemensis non existat etc., donationi apostolice reservamus, non obstante, quod parrochialem ecclesiam de Borby*) Slesvicensis diocesis nosceris obtinere. Volumus autem, quod, quamprimum vigore presentium beneficium ecclesiasticum fueris pacifice assecutus, prefatam ecclesiam in Borby, quam, ut premittitur, obtines quamque extunc vacare decernimus, omnino, prout etiam ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Avin. 18. kal. dec. anno 2.

In e. m. Decano s. Agricole Avinionensis et scolastico Bremensis ecclesiarum et officiali Bremensi. Datum ut supra.

572. **22. Dec. 1363.**

Paven udtrykker sin Glæde over, at Valdemar Atterdag snart vil besøge ham og lover uden Tøven at sende Lejdebrev for ham og hans Følge.

Valdemaro regi Dacie. Grataanter recepimus etc. (Raynaldus, Annales ecclesiastici VII, S. 85, Lucæ 1752 og Videnskabernes Selskabs Skrifter IV, S. 224, 1750). Datum Avin. 11. kal. jan. anno 2.

573. **25. Dec. 1363.**

Pas for Valdemar Atterdag og hans Følge paa Rejsen til Kurien.

. . archiepiscopis et episcopis ac electis, abbatibus etc. necnon nobilibus viris ducibus, principibus etc. quoque ac communitatibus civitatum, castrorum, terrarum, villarum et aliorum quorumcunque locorum et aliis universis et singulis, ad quos presentes pervenerint. Etsi cunctis ad apostolicam sedem venientibus plena securitas debeatur, regibus tamen ac principibus ad sedem venientibus supradictam tanto securitas ipsa magis debetur, quanto ipsi maiori dignitate fulgentes maioraque negotia prosequentes a cunctis fidelibus sunt amplius honorandi magisque defendendi, ne illos et gentes eorum manus ledere valeant presumptorum. Cum itaque Woldemarus rex Dacie sit ad sedem apostolicam accessurus, nos cupientes prefatum regem et gentes

*) I Suppliken hedder det »non obstante, quod ecclesiam parrochialem in Borby Slesvicensis diocesis obtinet, in qua pro justitia maximas sustinuit tribulationes, nec sperat se in eadem ecclesia propter inimicitias capitales facere posse residentiam, quam paratus est dimittere«.

suas plena securitate gaudere universitatem vestram rogamus et hortamur attente, quatenus eundem regem et gentes suas, cum per passus, terras et loca vestra transitum fecerint, benigne recommendatos habentes nullam eis in personis et rebus eorum inferatis injuriam vel offensam nec ab aliis, quantum in vobis fuerit, permittatis inferre, sed eis potius de securo conductu, si a vobis illum petierint, sic libere providere pro nostra et apostolice sedis reverentia studeatis, quod vestra possit apud nos devotio merito commendari. Datum Avin. 8. kal. jan. anno 2.

574. **1363 el. 1364?**

Biskop Magnus af Børglum faar Bekræftelse paa, at hans Udnævnelse er gyldig.

Magno episcopo Burglavensi conceditur, quod electio, confirmatio . . . sic de ipso facte valeant*).

575. **7. Jan. 1364.**

Markvard, Søn af Eckhardt de Broke, faar efter Indstilling fra Kong Valdemar Atterdag, i hvis Tjeneste han staar, Løfte om et Embede i Hamburg-Bremen Stift.

x

Marquardo nato quondam Eghardi de Broke clerico Bremensis diocesis. Vite ac morum honestas etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Woldemari Danorum regis pro te dilecto suo servitore nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem beneficium ecclesiasticum etc. ad prepositi, decani et capituli singulorumque canonicorum ecclesie Hamburgensis et(!) Bremensis diocesis collationem, provisionem seu quamvis aliam dispositionem pertinens etc. donationi apostolice reservamus. Datum Avin. 7. id. jan. anno 2.

576. **14. Jan. 1364.**

Kongerne Magnus og Hakon søger om, at deres Hofmand, den adelige Roskilde-Klerk Johannes Blome, maa faa et Kanonikat i Upsala.

Item supplicant Magnus Svecie et Haquinus eius filius Norvegie rex, quatinus familiari ipsorum commensali Johanni Blomen

---

*) Denne Notits findes i en delvis ødelagt Indholdsangivelse til en af Papirsregesterne fra Urban V's 2. Paveaar (Reg. Avin. 9, fol. 16, anno 2); derfor er det imidlertid ikke helt sikkert, at Brevet er udstedt i det Aar. Selve Brevet har jeg hverken kunnet finde i Papirs- eller Pergamentsregesterne.

clerico Roskildensis diocesis de militari genere procreato de canonicatu sub expectatione prebende et etiam dignitatis, personatus vel officii in ecclesia Upsalensi dignemini providere cum omnibus non obstantibus et clausulis oportunis ac executoribus in forma. Fiat B. Sine alia lectione. Fiat B. Datum Avin 19. kal. feb. anno 2.

577. 5. Marts 1364.

Valdemar Atterdags Suppliker om, at Ærkebispen i Lund og Bisperne i Roskilde og Odense maa prøve de danske Mænds Levned, der er værdige til at helgenkaares, at Paven vil tage ham og hans Rige under sin og St. Peters Værn, at Paven vil stadfæste alle de Privilegier og Naadesbevisninger, som han og de tidligere danske Konger har modtaget af ham og hans Forgængere, at hans Raadgiver, Domprovst Niels Jakobsen, foruden sine øvrige Embeder maa faa et Prælatur i Roskilde, at han og et ubestemt Antal andre, som i Bevillingen fastsættes til 60, maa faa fuld Syndsforladelse, at de af hans Trofaste og Tjenere, som havde lovet at valfarte til Jerusalem, Rom eller St. Jakob og som havde aflagt andre Løfter af den Slags, maatte af deres Skriftefader faa dem omsat i en anden gudelig Handling, at ingen af hans Undersaatter, gejstlig eller verdslig, af nogen Grund ved pavelige Breve kan stævnes udenfor Riget, hvilket bevilges for 8 Aar, at de af ham anlagte og doterede Kapeller maa faa pavelig Stadfæstelse, at han maa faa Lov at anlægge Kapeller, hvor han vil i sit Rige, at han maa faa Lov at anlægge et Kloster, at de, der paa Festdagene og deres Oktav aarlig besøger nogle i det pavelige Kancelli nærmere betegnede Kapeller, som han eller hans kongelige Forgængere har forsynet med Relikvier, maa faa et Aars og én Kvadragen Aflad, at han maa oprette og dotere en Kollegiatkirke, at han maa besætte to Pladser, hvoraf den ene kan være et Prælatur, i hvert af sit Riges Domkapitler, og at Ærkebispen i Lund maa indføre dem i Embedet (Kongen faar kun Lov til at besætte én Plads i hvert Kapitel), at 10 af hans Kapellaner og Klerke maa nyde deres Embedsindtægter, selv om de er borte fra Embedet, at nogle af hans nærmere nævnte fyrstelige Slægtninge og Venner sammen med deres Hustruer maa faa Lov til at udnævne en Skriftefader, der kan absolvere dem i deres Dødsstund, at de maa have et Bærealter og lade læse Messe paa Steder, der er under Interdikt, at Ridderen Frederik von Lochen og Drosten Klavs Limbek maa faa de samme Begunstigelser som de nævnte fyrstelige Personer.

Rotulus regis Dacie.

Significat sanctitati vestre Waldemarus Danorum, Sclavorum et Gothorum rex etc. (Ny k. Sl. V 853—56 indtil) Item supplicat idem rex, quatenus sibi in personam principum, ducum et nobilium infrascriptorum, videlicet domini Haquini regis Norvegie et Margarite regine consortis sue, Henrici ducis Magnopolensis et Inghebørgis consortis sue, Erici ducis Saxonie et sue conthoralis, Waldemari ducis Slesvicensis, Barnim senioris ducis Stetinensis, Bugizlai, Barnim junioris et Wartzislai

fratrum ducum Stetinensium, Ludowici marchionis Brandenburgensis, Stephani ducis Bavarie, Frederici ducis de Tecke, Alberti burcgravii de Nurenberg, Frederici et Balthazar marchionum Misenensium, Ernesti et Henrici comitum de Glichen, Gerardi et Johannis comitum de Hoya et conthoralium ipsorum in cancellaria vestra nominandarum et cuilibet eorum specialem gratiam facientes dignemini ipsis et eorum singulis concedere plenam remissionem omnium peccatorum suorum in mortis articulo ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat idem rex, quatenus omnibus et singulis supra nominatis et dictis eorum conthoralibus nominandis, ut ipsi et eorum singuli in altari portatili missam per idoneum presbiterum proprium seu alienum celebrari facere possint et quilibet eorum possit, licentiam concedere dignemini gratiose ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat, quatenus omnibus et singulis supranominatis, ut ipsi et eorum singuli, quilibet cum 20 personis per eos et eorum singulos assumendis, conthoralibus vero singulis omnium supranominatorum nominandis, ut earum singule cum 10 personis per eas et earum singulas assumendis in locis ecclesiastico suppositis interdicto, dummodo ipsi aut alie persone huiusmodi assumende causam non dederint interdicto, missam et alia divina officia per ydoneum presbiterum proprium seu alienum coram se facere celebrari possint, licentiam concedere dignemini gratiose ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat idem rex, quatenus Frederico de Lochen militi, Nicolao de Lembeke militi ipsius regis dapifero et eius(!) uxoribus concedere dignemini plenam remissionem omnium peccatorum suorum in mortis articulo ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat, quatenus Frederico et Nicolao predictis concedere dignemini altare portatile prout supra. Fiat pro ipso Frederico et Nicolao. B.

Item supplicat, quatenus eisdem Frederico et Nicolao ac de(!) dictis aliis 50 personis nominandis militibus existentibus et ipsorum militum uxoribus, ut quilibet ipsorum militum et quelibet ipsarum uxorum cum 4 personis per eos et eas assumendis in locis ecclesiastico suppositis interdicto, dummodo ipsi ac alie huiusmodi persone assumende causam non dederint interdicto, missam et alia divina officia per ydoneum presbiterum coram se facere celebrari possint, licentiam concedere dignemini gratiose ut in forma. Fiat pro ipso N[icolao] et F[rederico] non obstante cancellatione. B. Et quod transeat sine alia lectione. Fiat B.

Datum Avin. 3. non. mart. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv.)

578. **5. Marts 1364.**

Ridderne Henning Moltke, Anders Finsen og Jesseke Paris fra Ruervold, der hører til Kong Valdemars Følge, søger om Syndsforladelse i deres Dødsstund for sig og Hustruer.

Supplicat Hennichinus Moltke, Andreas Fynndeson, Paris et(!) Jesseke de Ruerwold armigeri seu servientes armorum et familiares continui regis Dacie, quatenus illis et eorum cuilibet cum conthoralibus suis dignemini concedere omnium peccatorum suorum remissionem in mortis articulo ut in forma, fiat B. Datum Avin. 3. non. mart. anno 2.

579. **7. Marts 1364.**

Kong Valdemar beder om, at han og hans Følge maa faa 3 Aars og 3 Kvadrageners Aflad, naar de bærer det Agnus dei, som de har faaet af Paven. De faar 7 Aars og 7 Kvadrageners Aflad.

Item [supplicat Waldemarus Danorum, Sclavorum et Gothorum rex], quatenus sibi et omnibus et singulis familiaribus suis, qui agnum Dei per sanctitatem vestram datum ob reverentiam sedis apostolice portaverint, 3 annos et 3 quadragenas de indulgentia concedere dignemini. — Habeant 7 annos et 7 quadragenas. B.

580. **7. Marts 1364.**

Paven havde skænket Valdemar Atterdag noget af Jomfru Marias Haar og Klæder og noget af Korsets Træ foruden Relikvier af Johannes Døber, St. Georg, St. Vincens, af St. Nereus og St. Achilleus til Slotskapellerne St. Maria i Vordingborg, St. Jacob i Gurre, St. Georg i Kalundborg og St. Kristoffer i Søborg, han giver nu dem, der besøger nævnte Kapeller paa visse bestemte Fest- og Helgendage 2 Aars og 2 Kvadrageners Aflad. Ifølge den tilsvarende Supplik (Ny k. Sl. V 857) havde Kong Valdemar bedt om at faa 3 Aars og 3 Kvadrageners Aflad.

V
X

Universis in Christo fidelibus presentes litteras inspecturis. Splendor paterne glorie, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius majestate sperantium tunc precipue benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas sanctorum meritis et precibus adjuvatur. Cum itaque, sicut accepimus, Waldemarus rex Dacie de b. Marie virginis gloriose crinibus et vestibus ac de ligno s. crucis et de b.

Johannis Baptiste, s. Georgii et s. Vincentii, s. Nerei et Acchillei sacris reliquiis certas particulas nuper eidem regi per nos traditas et concessas in capellis s. Marie Woringeburgh et Jacobi de Gorre ac Georgii in Kalingheburgh et Christofori de Sytburg castris Roskildensis diocesis proponat cum devotione debita collocare, nos cupientes, quod eedem ecclesie et capelle ob ipsarum etiam reliquiarum reverentiam et honorem congruis honoribus frequententur et, ut Christi fideles eo libentius causa devotionis confluant ad easdem, quo ibidem uberius dono celestis gratie conspexerint se refectos, de omnipotentis dei misericordia et b. Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis, qui in nativitatis, circumcisionis, epiphanie, resurrectionis, ascensionis et corpus domini nostri Ihesu Christi ac penthecostis et in nativitatis, annuntiationis, purificationis et assumptionis b. Marie virginis gloriose ac in nativitatis b. Johannis Baptiste et apostolorum ac s. crucis et s. Georgii, Vincentii, Nereii et Acchillei festivitatibus et in celebritate omnium sanctorum et per dictarum nativitatis, epiphanie, resurrectionis, ascensionis et corporis domini nostri Ihesu Christi ac nativitatis et assumptionis eiusdem b. virginis ac nativitatis s. Johannis Baptiste et apostolorum predictorum festivitatum octavas et per 6 dies dictum festum pentecostes immediate sequentes prefatas capellas devote visitaverint, annuatim 2 annos et 2 quadragenas de injunctis eis penitentiis singulis videlicet ipsarum festivitatum et celebritatis et octavarum ac predictorum 6 dierum diebus, quibus easdem capellas visitaverint, ut prefertur, misericorditer relaxamus. Datum Avin. non. mart. anno 2.

581. **7. Marts 1364.**

Den danske Kirkes Friheder og Rettigheder stadfæstes.

x
x
x

Universis et singulis archiepiscopis et episcopis ac electis, abbatibus, prioribus etc. in regno Dacie consistentibus. Solet annuere sedes apostolica piis votis et honestis petentium precibus favorem benivolum impertiri. Hinc est, quod nos vestris et Waldemari Dacie regis supplicationibus inclinati omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris Romanis pontificibus sive per privilegia seu alias indulgentias vobis et ecclesiis ac monasteriis et prioratibus, domibus, hospitalibus ac locis vestris concessas necnon libertates et immunitates secularium exactionum

a regibus et principibus et aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis et ecclesiis, monasteriis, prioratibus, domibus, hospitalibus et locis vestris predictis indultas, sicut eas juste et pacifice obtinetis, vobis et per vos dictis ecclesiis, monasteriis, prioratibus, domibus, hospitalibus atque locis auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio committimus. Datum Avin. non. mart. anno 2.

582. **7. Marts 1364.**

Bisperne i Camin, Linkøping og Lybeck faar en tiaarig Fuldmagt til at eftergive Straffen for dem, der har brudt deres Ed til Valdemar Atterdag, eller som paa anden Maade har skadet ham, dog kun naar de i Forvejen har forliget sig med Kongen. Jfr. Suplikken i Ny k. Sl. V 859.

x
x
x

Caminensi et Lincopensi ac Lubicensi episcopis. Significavit nobis Waldemarus rex Dacie, quod cum nonnulle persone tam de regno predicto quam aliarum partium diversarum eiusdem regis subditi seu vasalli et etiam [...] nonnulla dampna, injurias et offensas eidem regi hactenus intulerint [et] fidelitatem per eos ipsi regi et regno suo Dacie debitam fregerint et juramentum ab eis sibi prestitum temere violarint, nos ipsius regis in hac parte supplicationibus inclinati fraternitati vestre absolvendi per vos vel alium seu alios hac vice auctoritate nostra omnes et singulos dampnorum, injuriarum et offensarum illatores ac fidelitatis fractores et juramenti violatores huiusmodi a reatu perjurii et infamie macula seu nota, quam propterea incurrerunt, congrua prius eidem regi de dampnis, injuriis et offensis huiusmodi debita satisfactione impensa, plenam et liberam vobis et singulis vestrum tenore presentium concedimus facultatem presentibus post decennium minime valituris. Datum Avin. non. mart. anno 2.

583. **7. Marts 1364.**

De samme Bisper skal ved kirkelig Censur tvinge de Udlændinge, som paa nogen Maade staar i et forpligtende Forhold til Valdemar Atterdag, til at opfylde deres Forpligtelser, hvad de hidtil har vægret sig ved og stadig vægrer sig ved. De skal ved kirkelig Censur tvinge paagældende til at vidne i Sagen. Kong Valdemar havde bedt om, at Ærkebispen i Lund eller en anden dansk Prælat maatte have faaet denne Fuldmagt. Jfr. Suppliken i Ny k. Sl. V 857.

x
x

Eisdem. Significavit nobis Waldemarus rex Dacie, quod nonnulle persone civitatum et diocesium et aliarum partium diver-

sarum extra regnum suum Dacie consistentes, que pro civitatibus, opidis, castris, villis et aliis locis, possessionibus et bonis, que ab ipso rege tenent in feudum, aut alia ratione seu causa vel modo, eidem regi prestiterunt fidelitatis debite juramentum et ad fidelitatis omagium et servitia et jura et alia sibi ab eis debita eidem regi facienda seu prestanda se astrinxerunt vinculo proprii juramenti, huiusmodi fidelitatem et juramenta servare contradixerunt hactenus et etiam contradicunt, super quibus idem rex apostolice sedis suffragium imploravit. Ideoque nos ipsius regis in hac parte supplicationibus inclinati fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios omnes et singulos contemptores huiusmodi, cuiuscunque preeminentie, status, ordinis vel conditionis existant, ad observantiam juramentorum huiusmodi auctoritate nostra appellatione remota per censuram ecclesiasticam compellatis, testes autem, qui fuerint vocati, [si] se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellatis veritati testimonium perhibere, non obstantibus Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, ne aliquis extra suam civitatem et diocesim nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad judicium evocetur, seu ne judices a sede deputati predicta extra civitates et dioceses, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere sive alii vel aliis vices suas committere aut aliquos ultra unam dietam a fine diocesis eorundem trahere presumant, dummodo ultra duas dietas aliquis extra suas civitates et dioceses auctoritate presentium ad judicium non trahatur, seu quod de aliis quam de manifestis injuriis et violentiis et aliis, que judicialem requirant indaginem in eos, si secus egerint, penis adjectis [se] nullatenus intromittant et aliis quibuscunque constitutionibus a predecessoribus nostris Romanis pontificibus tam de judicibus delegatis quam personis ultra certum numerum ad judicium non vocandis aut aliis editis, per quas vestre jurisdictionis explicatio posset in hac parte quomodolibet impediri, seu si aliquibus communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari vel ultra certa loca ad judicium trahi non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huius[modi] mentionem presentibus post decennium a data presentium computandum minime valituris. Datum Avin. non. mart. anno 2.

584. **7. Marts 1364.**

De samme Bisper skal ved kirkelig Censur tvinge Valdemar Atterdags Undersaatter til at holde deres Eder og Forpligtelser. (Supplik i Ny k. Sl. V 859.)

Eisdem. Significavit nobis Waldemarus rex Dacie, quod nonnulle persone diversarum civitatum et diocesium in regno suo Dacie consistentes fidelitatem sibi ab eis debitam frangere et super hoc et aliis ab eis ipsi regi prestitum juramentum temere violare et nonnullas alias injurias et offensas eidem regi inrogare indebite presumpserunt, super quibus idem rex apostolice sedis suffragium imploravit. Ideoque nos ipsius regis in hac parte supplicationibus inclinati fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios vocatis, qui fuerint evocandi, et auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, appellatione remota decernatis facientes, quod decreveritis, per censuram ecclesiasticam firmiter observari, testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellatis veritati testimonium perhibere, non obstantibus etc. Datum Avin. non. mart. anno 2.

585. **7. Marts 1364.**

De, der beder for Kong Valdemar og hans Rige, faar 100 Dages Aflad. (Supplik i Ny k. Sl. V 858.)

Waldemaro regi Dacie. Sincere devotionis affectus, quem ad nos et Romanam geris ecclesiam, promeretur, ut personam tuam in hiis presertim, per que in conspectum regis regum reddi possis acceptior, speciali gratia prosequamur. Cupientes igitur, quod ipse dominus dominantium, cui, sicut accepimus, sincere devotionis spiritu fideliter obsecundas, tanto te suis reddat beneplacitis aptiorem ac regnum tuum in quietis et pacis tranquillitate conservet tuumque exaltet regale solium, quanto frequentius devotis fidelium apud eum fueris orationibus commendatus, tuis in hac parte supplicationibus inclinati de omnipotentis dei misericordia et b. Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis, qui pro tuo et regni tui statu devotas ad deum orationes et preces duxerint effundendas, 100 dies de injunctis eis penitentiis misericorditer relaxamus presentibus ad vitam tuam tantummodo valituris. Datum Avin. non. mart. anno 2.

586. **7. Marts 1364.**

Kong Valdemar faar Lov til at besætte en Plads i hvert af sit Riges Domkapitler. Abbederne i Allehelgensklostret ved Lund, i Sorø og Esrom skal undersøge de udnævntes Duelighed og indføre dem i Embedet. (Supplik i Ny k. Sl. V 858.)

x
x
x

Omnium sanctorum Lundensis et Sorensis ac Esromensis Roskildensis diocesium monasteriorum abbatibus. Eximie devotionis sinceritas, quam Waldemarus rex Dacie ad nos et Romanam gerit ecclesiam, sublimis quoque status eius magnificentia promeretur, ut non solum ipsum sed illos, qui sibi obsequio studiose fidelitatis adherent, specialibus favoribus et condignis gratiarum muneribus honoremus. Volentes igitur premissorum intuitu eiusdem regis honorare personam et per honorem sibi exhibitum etiam aliis provideri discretioni vestre, de qua gerimus fiduciam in domino specialem, per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus hac vice dumtaxat auctoritate nostra in omnibus cathedralibus ecclesiis sui regni Dacie singulos canonicatus ecclesiarum ipsarum cum plenitudine juris canonici singulis personis, quas dictus rex vobis duxerit nominandas, si eas ad id simpliciter et de plano ydoneas esse reperitis, conferatis et provideatis etiam de eisdem facientes auctoritate predicta personas ipsas in dictis ecclesiis in canonicos recipi et in fratres, stallo eis in choro et loco in capitulo ipsarum ecclesiarum cum dicti juris plenitudine assignatis ac singulas nichilominus prebendas singularum earundem ecclesiarum, si que vacant ad presens vel quamprimum vacaverint, quas prefate persone per se vel procuratores suos ad hoc legitime constitutos infra unius mensis spatium, postquam personis vel procuratoribus predictis de ipsarum prebendarum vacatione constiterit, duxerint acceptandas, conferendas singulis personis eisdem cum omnibus juribus et pertinentiis suis donationi vestre eadem auctoritate reservetis districtius inhibentes locorum ordinariis et capitulis ipsarum ecclesiarum ac illi vel illis, ad quem vel ad quos in dictis ecclesiis prebendarum collatio, provisio, presentatio seu quevis alia dispositio pertinet communiter vel divisim, ne de illis etiam ante acceptationem predictam, nisi postquam eis constiterit, quod dicte persone taliter nominate vel procuratores earum noluerint acceptare, disponere quoquomodo presumant, dictasque prebendas post acceptationem predictam cum omnibus juribus et pertinentiis suis singulas earum videlicet singulis eisdem personis conferre et assignare cure-

tis inducentes per vos vel alium seu alios personas ipsas singulariter singulas vel earum procuratores pro ipsis in dictarum singularum prebendarum ac jurium et pertinentiarum ipsarum corporalem possessionem eadem auctoritate et defendentes inductas eisque facientes de ipsarum canonicatuum et prebendarum fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, non obstantibus de certo canonicorum numero et aliis quibuslibet statutis et consvetudinibus ecclesiarum, in quibus dictis personis provisum fuerit, contrariis juramento, confirmatione apostolica vel quacunque firmitate alia roboratis, aut si aliqui apostolica vel alia quavis auctoritate in eisdem ecclesiis in canonicos sint recepti vel, ut recipiantur, insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de canonicatibus et prebendis in dictis ecclesiis speciales vel de beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales dicte sedis vel legatorum eius litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus preterquam auctoritate nostra in ipsis ecclesiis receptis vel prebendas expectantibus in eisdem, dictas personas in assecutione canonicatuum ac prebendarum predictarum volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem prebendarum et beneficiorum aliorum prejudicium generari, aut si eisdem ordinariis et capitulis vel quibusvis aliis communiter vel divisim a predicta sit sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem alicuius minime teneantur et ad id compelli aut quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint, quodque de canonicatibus et prebendis ipsarum ecclesiarum vel aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, presentationem seu quamvis aliam dispositionem communiter vel separatim nulli valeat provideri per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indultis huiusmodi mentionem et qualibet alia dicte sedis indulgentia generali vel speciali cuiuscunque tenoris existat, per quam presentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratie impediri valeat quomodolibet vel differri et de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis, seu si dicte persone presentes non fuerint ad prestandum de observandis statutis et consvetudinibus ipsarum ecclesiarum solitum juramentum, dummodo in absentia earum per procuratores ydoneos et cum ad ecclesias predictas accesserint, corporaliter illud

prestent, aut si quelibet dictarum personarum unum vel duo aut plura beneficia ecclesiastica etiam . . . existat, obtinere noscantur, nos tunc exnunc irritum decernimus et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Datum Avin. non. mart. anno 2.

587. **8. Marts 1364.**

Aaboklerken Jakob Jonson, der er i Kong Valdemars Tjeneste, faar Løfte om et Embede i Aabo Stift.

Jacobo Johannis clerico Aboensis diocesis. Vite ac morum honestas etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Woldemari Danorum et Sclavorum regis pro te dilecto servitore suo nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem beneficium ecclesiasticum cum cura vel sine cura, cuius fructus, si cum cura, 25, si vero sine cura fuerit, 18 mr. argenti secundum taxationem decime valorem annuum [non] excedunt, ad . . episcopi et capituli Aboensis collationem, provisionem seu quamvis aliam dispositionem pertinens, si quod in civitate vel diocesi Aboensi vacat ad presens vel cum vacaverit etc. reservamus. Datum Avin. 8. id. mart. anno 2.

In e. m. . . preposito Upsalensis et . . decano s. Agricole Avinionensis ac . . archidiacono eiusdem Upsalensis ecclesiarum. Datum ut supra.

588. **9. Marts 1364.**

Den 26aarige Akolut, Regner Sønniksen fra Flensborg, der af økonomiske Grunde har maattet afbryde sine Studier, faar paa Valdemar Atterdags Bøn et Kanonikat og et mellemstort Præbende i Slesvig for at kunne fuldføre sine Studier. Bispen i Ribe skal prøve ham og indføre ham.

x
x

Episcopo Ripensi. Dignum arbitramur et congruum, ut illis se reddat sedis apostolica gratiosam, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter suffragantur. Volentes igitur Regnerum Senece de Flensburgh acolitum Slesvicensis diocesis, qui, ut asseritur, etatis 26 annorum existit, apud nos de probitatis et virtutum meritis multipliciter commendatum, quique pluribus annis in artibus studuit et ad huiusmodi studium, quod ob defectum necessariorum dimisit, redire summe desiderat, horum intuitu necnon consideratione Waldemari regis Dacie pro eodem Regnero nobis super hoc supplicantis favore prosequi gratioso fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si post diligen-

tem examinationem dictum Regnerum ad hoc ydoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, eidem Regnero de canonicatu ecclesie Slesvicensis, in qua maiores, medie et minores prebende fore noscuntur, cum plenitudine juris canonici apostolica auctoritate provideas faciens ipsum Regnerum vel procuratorem suum eius nomine in eadem ecclesia auctoritate predicta in canonicum recipi et in fratrem stallo sibi in choro et loco in capitulo ipsius ecclesie cum dicti juris plenitudine assignatis, prebendam vero unam videlicet de dictis mediis, si qua in dicta ecclesia vacat ad presens vel cum vacaverit, quam ipse Regnerus per se vel per procuratorem suum etc. donationi tue auctoritate predicta reserves. Datum Avin. 7. id. mart. anno 2*).

589. 9. Marts 1364.

Supplikrulle for Kong Valdemars Følge. Kongens Kammermester og Slægtning, Everhard Moltke, beder om, at han og hans Hustru Kristine maa faa fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund, lade holde Gudstjeneste under Interdikt, og have et Bærealter, og om at hans Nevø Luder Colver maa faa et Kanonikat i Camin, og at Kannik i Roskilde, Everhard Moltke, maa faa et Kanonikat i Lund. Kong Valdemar søger for følgende Riddere og deres Hustruer om Syndsforladelse i deres Dødsstund og Lov til at lade holde Gudstjeneste under Interdikt: Køgemesteren Niels Mus (Thott) og Hustru Kristine, Jep Olsen (Lunge) og Hustru Sofie, Olav Lunge og Hustru Gerwer, Jens Andersen (Brok) og Hustru, David Andersen (Hak) og Hustru, Anders Jakobsen og Hustru; at følgende Riddere med deres Hustruer maa faa Syndsforladelse i deres Dødsstund: Anders Peetz, Tuve Galen, Drosten, Baron Johannes Ragnvaldson, Holger Gregersen (Krognos), Kristjern Vendelbo, Erngislson fra Linköping Stift, Torkild Nielsen (Bing), og Væbneren Gerkin af Halle. Kong Valdemar søger om Embede for følgende Gejstlige: Gosvin Borentin i Lybeck, Ludolf Borentin i Colberg, Henrik Strakenim i Hildesheim, Olav Grubbe, Kongens Slægtning, i Roskilde, Pribitzlaw Wizen i Camin, Petrus Wangar i Lybeck, Conrad Cruzeborch i Mainz, Conrad Alberti i Camin, Johannes Bülow i Güstrow, Johannes Trepetow i Verden, Johannes Blome i Schwerin, Johannes Wictey Gautenoge i Schwerin, Herman af Rostock i Bremen, Jakob Jonson i Aabo, Henrik Brancow i Colberg, Herman og Paulus Ruwin i Strassburg og Basel, Markvard de Broke i Hamburg, Günther Borchard i Hildesheim.

Rotulus familiarium regis Dacie.

Supplicat Woldemarus Danorum Sclavorumque rex, quatenus sibi in personas dilectorum familiarium, clericorum, militum et servitorum suorum inferius supplicantium gratias facere ipsasque exaudire dignemini prout petunt.

*) I Suppliken fra Waldemarus Danorum Sclavorumque Gothorumque rex kaldes Regner notarius et commensalis episcopi Slesvicensis.

Primo supplicat nobilis vir Everhardus Molteke miles, camerarius domini regis predicti ac etiam de linea consanguinitatis eiusdem procreatus, quatenus sibi et Cristine uxori sue plenam remissionem omnium peccatorum suorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item quatenus sibi et dicte uxori sue ut in locis interdictis et tempore interdicti, dummodo ipsi huiusmodi causam non dederint interdicto, divina officia coram se facere celebrari valeant, concedere dignemini gratiose ut in forma. — Fiat. B.

Item, ut in altari portatili coram se facere celebrari valeat, eidem concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat predictus Everhardus, quatenus suo nepoti Ludero Colver clerico Caminensis diocesis in artibus provecto, qui etiam Parisiis in jure canonico(!) per triennium studuit in jure canonico et adhuc actu studet in Romana curia in eodem, gratiam facientes specialem canonicatum ecclesie Caminensis eidem conferre dignemini, prebendam vero unam de maioribus eiusdem ecclesie ac etiam dignitatem, personatum vel officium cum cura vel sine cura, etiam si ad huiusmodi dignitatem, personatum vel officium consvevit quis per electionem assumi, si que, quis vel quod in ecclesia, civitate et diocesi Caminensi vacant ad presens vel cum vacaverint, conferenda eidem Ludero donationi apostolice dignemini reservare, non obstantibus consvetudinibus et statutis dicte ecclesie, in qua minores et maiores prebende existunt, et presertim illis, quibus caveri dicitur, quod nullus in ipsa ecclesia maiorem prebendam obtinere valeat, nisi de minori ad maiorem gradatim ascendat, seu quod idem Luderus scolastriam, canonicatum et prebendam ecclesie Revaliensis ac ecclesiam parrochialem in Jenn(?) Revaliensis diocesis quamplurimum remote ab ecclesia Caminensi, de cuius diocesi idem clericus oriundus existit, pacifice dinoscitur obtinere, que omnia paratus est dimittere, dummodo vigore presentis gratie dignitatem, personatum vel officium et prebendam, ut premittitur, fuerit assecutus cum clausulis oportunis ut in forma. — Fiat ut petitur. B.

Item quatenus sibi in personam Everhardi Molteke canonici prebendati ecclesie Lundensis specialem gratiam facientes dignitatem, personatum vel officium, si que, quis vel quod in ecclesia Lundensi vacat ad presens vel cum vacaverit, eidem Everhardo conferendum dignemini collationi apostolice reservare, non obstante, quod canonicatum et prebendam in ecclesia Roskildensi noscitur obtinere cum ceteris non obstantibus et clausulis opor-

tunis, et quod committatur ad partes examen. — Fiat et dimitte unam ex dictis prebendis. B.

Item supplicat predictus rex, quatenus suo servitori Gozwino Borentin canonico ecclesie Lubicensis et pro predicto litigante in jure canonico perito, quatenus sibi de prebenda maiore seu pingviori dicte ecclesie Lubicensis cum additamentis in panibus prebendalibus et distributionibus seu aliis, quibuscunque(!) existant, consvetis senioribus canonicis assignari, ac dignitate, personatu vel officio, etiamsi collectiva fuerit, vacante ad presens vel proxime vacatura, dignemini providere, non obstante, quod canonicatus et prebenda[s] in ecclesia Butz[o]wensi cum decanatu diocesis Zwerinensis et Zwerinensi [Lubicensi] teneat, quos canonicatum et prebendam Butz[o]vensem cum decanatu et Lubicensem paratus est dimittere, cum predictorum fuerit pacifice etc. — Fiat. B.

Item supplicat Nicolaus Mus miles magister coquine regis predicti, quatenus sibi et Cristine uxori sue plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item quatenus sibi et dicte uxori sue, ut in locis interdictis, et tempore interdicti, dummodo ipsi huiusmodi causam non dederint interdicto, divina officia coram se facere celebrari valeant, concedere dignemini gratiose ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat, cum nuper Ludolfo Borentin clerico de canonicatu et prebenda maiori ecclesie Colbergensis Caminensis diocesis certo modo vacante providisset, in dicta supplicatione fuit de vacatione erratum, dignetur igitur eidem Ludolfo de canonicatu sub expectatione prebende in eadem ecclesia Colbergensi maioris vacantis vel vacature etc. providere. — Fiat. B.

Item Henrico Strakenim clerico de archidiaconatu in Walensen in ecclesia Hildesemensi ex eo vacante, quod Henricus Steinberg dictum archidiaconatum unacum prepositura s. Crucis Hildesemensis, que ambo curata existunt, tenuit, dispensatione legitima non obtenta, ultra annum et tanto tempore, quod eius collatio extitit ad sedem apostolicam legitime devoluta, ac [de] canonicatu sub expectatione prebende maioris in eadem ecclesia dignemini providere non obstantibus, quod nullus dictum archidiaconatum habere valeat nisi canonicus prebendatus, seu quod sanctitas vestra aliter eidem gratiam fecerit in forma communi ad collationem decani et capituli ecclesie Colbergensis Caminensis diocesis, quam paratus est dimittere. — Fiat. B.

Item Jacobo Olavi militi consiliario dicti regis et Sophie eius

uxori plenam remissionem omnium peccatorum suorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat B.

Item quatenus sibi et uxori sue, ut in locis interdictis et tempore interdicti, dummodo ipsi huiusmodi causam non dederint interdicto, divina officia coram se facere celebrari valeant, concedere dignemini ut in forma. — Fiat ad quadriennium. B.

Item supplicat, quatenus consanguineo suo Olavo Grubbe clerico Roskildensis diocesis de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie Roskildensis ac dignitate, personatu vel officio vacante vel vacaturo in eadem ecclesia dignemini providere, cum non obstantibus et clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item supplicat predictus rex, quatenus familiari suo Pribbezlao Wicen canonico ecclesie Caminensis ex utroque parente de linea militari procreato de prebenda maiori dicte ecclesie Caminensis, in qua minores, medie et maiores prebende existunt, vacante vel vacatura dignemini providere, non obstante, quod nullus in eadem ecclesia prebendam maiorem valeat obtinere, nisi prius per minores et medias gradatim ascendat ad eandem seu quod aliter sanctitas vestra eidem gratiam fecerit, in forma pauperum ad collationem etc. prepositi, decani et capituli ecclesie b. Marie Stetinensis Caminensis diocesis sub dimissione canonicatus, prebende dicte ecclesie Caminensis, quam gratiam paratus est dimittere. — Fiat. B.

Item Olavo Lunge militi et Gerwer eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item ut ipse cum uxore predicta in locis interdictis et tempore interdicti, dummodo ipsi huiusmodi causam non dederint interdicto, divina officia coram se facere celebrari valeant, concedere dignemini ut in forma. — Fiat ad quadriennium. B.

Item Petro Wangar pauperi presbitero Zwerinensis diocesis de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura spectante ad collationem episcopi, prepositi, decani et capituli singulorumque canonicorum ecclesie Lubicensis vacante vel vacaturo communiter vel divisim dignemini providere cum clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item Conrado Cruzeborch clerico Maguntine diocesis de beneficio ecclesiastico spectante communiter vel divisim ad collationem archiepiscopi, prepositi, decani et capituli singulorumque canonicorum ecclesie Maguntine etiam in ecclesia preterquam prebendas cum cura vel sine cura vacante vel vacaturo digne-

mini providere, non obstante, quod perpetuam vicariam in Tarbatensi teneat cum clausulis oportunis. — Fiat et dimitte vicariam perpetuam. B.

Item quatenus Johanni Andree militi et eius uxori, ut in locis interdictis, dummodo huiusmodi causam non dederint interdicto, divina officia coram se facere celebrari valea[n]t, concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item sibi et uxori sue plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Conrado Alberti rectori scolarium pluribus annis in opido solempni Marsowe pauperi clerico Caminensis diocesis de beneficio ecclesiastico ad collationem episcopi etc. ecclesie Caminensis etc. dignemini providere. — Fiat. B.

Item David Andree militi eiusque uxori, ut in locis interdictis etc. divina officia coram se facere celebrari valea[n]t, concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item quatenus eidem David et eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Johanni Bulow ex utroque parente de linea militari procreato de canonicatu sub expectatione maioris [prebende] ecclesie Gustrowensis Caminensis diocesis vacante vel vacaturo dignemini providere, non obstante, quod nullus maiorem prebendam habere valeat, nisi per minorem ascendat, seu quod sanctitas vestra eidem fecerit gratiam in forma communi ad collationem episcopi Zwerinensis cum clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item quatenus Andree Jacobi militi et uxori sue Lundensis diocesis, ut in locis interdictis etc. divina officia coram se facere celebrari valea[n]t, concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item eidem Andree et eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Johanni Trepetow presbitero et capellano dicti regis, qui(!) per decem annos logicam et physicam in solempni loco scolas regendo legenti et in jure canonico studenti de archidiaconatu in Sceslo in ecclesia Verdensi, qui dignitas curata existit, tanto tempore vacante, quod eius collatio ad sedem apostolicam devoluta, ac canonicatu sub expectatione prebende eiusdem ecclesie, cum nullus dictum archidiaconatum habere valeat nisi canonicus prebendatus, in eadem ecclesia vacantis vel vacature digne-

mini providere, non obstantibus premissis seu quod unum altare 24 flor. auri reddituum secundum taxationem decime in ecclesia s. Jacobi in Rostock Zwerinensis diocesis teneat, cum clausulis oportunis. — Fiat et dimitte altare. B.

Item quatenus Andree Peet militi et eius uxori plenam remissionem in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Tuvoni Galen militi marescallo predicti regis et uxori sue plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Johanni Blumen familiari dicti regis Roskildensis diocesis de canonicatu sub expectatione prebende maioris ecclesie Zwerinensis vacantis et vacature dignemini providere, non obstante consvetudine, quod nullus in eadem ecclesia maiorem prebendam assequi valeat, nisi per minorem et inferiorem gradatim ascendat ad eandem, et quod sanctitas vestra eidem gratiam fecerit de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie Upsalensis providit(!) cum aliis non obstantibus et clausulis oportunis. — Fiat et dimitte expectationem. B.

Item Johanni Wictey alias dicto Gautenoge clerico Zwerinensis diocesis, cui alias sanctitas vestra fecit gratiam in secunda forma pauperum ad collationem episcopi Zwerinensis tanquam inutilem propter pluralitatem impetrantium, dignetur sanctitas vestra gratiam facere eidem de beneficio ecclesiastico spectante ad collationem episcopi etc. ecclesie Zwerinensis communiter vel divisim vacante vel vacaturo, etiam in ecclesia preterquam prebendam dignemini providere cum clausulis oportunis. — Collationem te utiliter vicecancellarie(!). B.

Item Johanni de Ragnvaldi baroni dapifero predicti regis et eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini, ut in forma. — Fiat B.

Item quatenus suo capellano Hermanno de Rozstoch in jure canonico perito preposito ecclesie Buctensis Bremensis diocesis de dignitate, ad quam quis per electionem assumitur, in ecclesia Lubicensi vacante vel vacatura etc., si curam habeat animarum, dignemini providere, dictam preposituram, ad quam quis per electionem assumitur, dimittere est paratus, dum etc., non obstante, quod canonicatus et prebendas in Bremensi et Lubicensi ecclesiis obtinet cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item Holgero Gregorii militi consiliario dicti regis et eius

uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Jacobo Johannis pauperi scolari Aboensis diocesis de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura vacante vel vacaturo spectante ad collationem . . episcopi etc. Aboensis, si quod in civitate vel diocesi vacat ad presens vel cum vacaverit, eidem dignemini providere cum clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item Cristierno Wendelbo militi et consiliario predicti regis plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Henrico Brancowe magistro in artibus baccalareo in medicina studenti in jure canonico et in sacra theologia clerico Caminensis diocesis, quatenus sibi de canonicatu sub expectatione maioris prebende ecclesie s. Marie in Colberg eiusdem diocesis, in qua maiores et minores prebende existunt, dignemini providere, non obstante consvetudine vel statuto, quod nullus inibi maiorem prebendam assequi valeat, nisi per minores ad maiores gradatim ascendat, et quod canonicatum sub expectatione prebende ecclesie Caminensis noscitur obtinere cum clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item Erngislson militi Lincopensis diocesis et eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini. — Fiat. B.

Item supplicant Hermannus et Paulus dicti Ruwin, quod licet dudum cum eis, ut defectu natalium, quem patiuntur de soluto geniti et soluta, [non obstante] quilibet eorum duo beneficia compattibilia insimiliter recipere et tenere posset, fuerit apostolica auctoritate dispensatum, et post huiusmodi dispensationem dictus Hermannus canonicatum et prebendam Rinaugensis, Paulus vero canonicatum et prebendam Lucenbacensis ecclesiarum Argentinensis diocesis et Basiliensis diocesis fuerint pacifice assecuti, necnon predicto Hermanno de parrochiali ecclesia in Unckilch Constanciensis diocesis auctoritate predicta etiam est provisum, et Paulo de parrochiali ecclesia in Buswilte Argentinensis diocesis tanquam vacante [in] curia facta est gratia specialis, ut etiam ad quevis beneficia, dignitates, personatus et officia, etiamsi cura ipsis immineat animarum et in ecclesia cathedrali existant, libere recipere et tenere, ac si defectus predictus eisdem in nullo obstaret, citra tamen episcopalem dignitatem ipsaque beneficia, dignitates, personatus et officia sic recepta libere dimittere et loco

dimissorum alia recipere seu etiam permutare semel vel pluries cum ipsis dignemini dispensare. — Fiat. B.

Item pro Thorkillo Niclosson militi et uxori sue plenam remissionem omnium peccatorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Gerkino de Halle armigero cubiculari regis predicti Osnaburgensis diocesis plenam remissionem omnium peccatorum concedere in mortis articulo dignemini ut in forma. — Fiat. B.

Item Marcquardo nato quondam Eghardi de Broke clerico Bremensis diocesis de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura vacante vel vacaturo spectante ad collationem prepositi, decani, capituli singulorumque canonicorum ecclesie Hamburgensis dicte diocesis dignemini providere. — Fiat. B.

Item Gunthero Borchardi presbitero Hildesemensis diocesis de canonicatu et prebenda ecclesie s. Crucis Hildesemensis, quorum redditus 10. mr. argenti valorem annuum non excedunt, vacantibus ex eo, quod Johannes Ricmani in ipsos ut laicus fuit institutus et per plures annos obtinuit ad accolitatus ordines et aliquos sacros ordines non promotus, si predicto vel aliter quovismodo vacent, dignemini providere, non obstante, quod canonicatum et prebendam ecclesie s. Andree Hildesemensis, cuius redditus 15. flor. auri non excedunt, noscitur obtinere, quam paratus est dimittere cum clausulis oportunis. — Fiat et dimitte prebendam. B.

Item, si aliqui sint concurrentes, ut cum posteriori data secundum ordinem valeant expediri, concedere. — Fiat. B.

Examen ad partes pro absentibus propter pericula viarum. — Fiat de illis, qui non sunt presentes in curia. B. Sine alia lectione. — Fiat. B. Datum Avin. 7. id. mart. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv).

590. **9. Marts 1364.**

Ridder Anders Jakobsen og hans Hustru Bodild faar Lov til at udvælge en Skriftefader, der kan give dem fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund.

Nobili viro Andree Jacobi militi et nobili mulieri Botildi eius uxori Lundensis diocesis. Provenit etc. Datum Avin. 7. id. mart. anno 2.

591. **9. Marts 1364.**

Paven tager Kong Valdemar, hans Rige og de det tilhørende Lande under Apostlen Peter og Pavestolens Værn, og Kongen faar paa Grund af sin Umage

med det nylig afsluttede Besøg ved Kurien og sin Fromhed overhovedet Del i alle Guds Kirkes Goder.

x
x
x

Waldemaro regi Dacie. Eximie affectionis sinceritas etc. (Vidensk. Selsk. Skrifter IV 227—28). Datum Avin. 7. id. mart. anno 2.

592. **12. Marts 1364.**

Kong Valdemars Suppliker om, at hans Slægtning, Grev Erik af Hoya, maa faa et Kanonikat i Bremen, hans Notar, Rudolf af Wykersheim, et Kanonikat i Augsburg, hans Kapellan, Henrik Werner, et Kanonikat i Camin, at Sigfried Peysser maa blive anerkendt som Abbed for Ahusen Kloster i Eickstädt Stift, at Johannes Frisonis maa faa et Embede i Schwerin Stift, at hans Raad, Provst Niels Jakobsen i Lund, maa faa fuld Syndsforladelse i sin Dødsstund.

Pro familia regis Dacie.

Supplicat Waldemarus Danorum Sclavorumque et Gothorum rex, quatenus sibi in personis infrascriptorum gratias facere dignemini infrascriptas.

Primo quatenus Erico nato Johannis comitis de Hoya clerico Mindensis diocesis consanguineo suo de canonicatu sub expectatione prebende in ecclesia Bremensi dignemini providere cum non obstantibus et clausulis oportunis. — Fiat. B.

Item supplicat idem rex, quatenus Rudolpho de Wykersheim clerico Erbipolensis diocesis notario suo specialem gratiam facientes dignemini eidem Rudolpho de canonicatu ecclesie Augustensis providere, prebendam vero ac dignitatem, personatum vel officium, si que vel quis aut quod in eadem ecclesia vacat ad presens vel cum simul aut successive vacabunt, eidem Rudolpho conferendas et conferendum collationi apostolice dignemini reservare cum omnibus non obstantibus et clausulis oportunis ac executoribus ut in forma. — Fiat. B.

Item supplicat, quatenus Henrico Werneri canonico prebendato ecclesie Caminensis capellano suo, qui pluribus annis studuit in artibus et in jure canonico, specialem gratiam facientes dignitatem vel personatum aut officium, etiam si curam habeat animarum, si que vel quis aut quod in ecclesia Caminensi vacat ad presens vel cum vacaverit, eidem Henrico conferendum dignemini collationi apostolice reservare, non obstante, quod idem Henricus in Zwerinensi minorem sub expectatione maioris prebende et in Gustrowensi Caminensis diocesis ecclesiis canonicatum et prebendas noscitur obtinere, quos canonicatum et pre-

bendam ecclesie Gustrowensis paratus est dimittere cum vigore presentis gratie pacificam possessionem alicuius dignitatis, personatus vel officii fuerit assecutus cum ceteris non obstantibus et clausulis. — Fiat. B.

Item supplicat, quod cum Syffridus dictus Peysser monachus professus monasterii in Ahusen ordinis s. Benedicti Eystetensis diocesis concorditer et unanimiter electus sit et fuerit in abbatem predicti monasterii per omnes monachos ipsius monasterii, ad quos electio pertinet, quatenus electionem de ipso factam dignemini ratam et gratam habere et ex certa scientia confirmare cum omnibus non obstantibus ut supra. — Committimus cardinali Vabrensi ut informet se etc. B.

Item supplicat, quatenus Johanni Frisonis presbitero Zwerinensis diocesis de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura vacante vel vacaturo spectante ad collationem episcopi, prepositi etc. ecclesie Zwerinensis, etiamsi in ipsa ecclesia Zwerinensi existat, dignemini providere, non obstante, quod idem Johannes perpetuam vicariam in ecclesia s. Jacobi in Rozstock dicte diocesis noscitur obtinere, cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis. — Fiat et dimitte capellaniam. B.

Item supplicat, quatenus Nicolao Jacobi preposito ecclesie Lundensis consiliario nostro, qui ut frequenter negotiis nostris et regni est prepeditus, concedere dignemini plenam remissionem omnium suorum peccatorum in mortis articulo ut in forma. — Fiat. B. Et quod committatur examen ad partes. — Fiat. B. Et quod transeat sine alia lectione. — Fiat. B. Datum Avin. 4. id. mart. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv).

593. **12. Marts 1364.**

Valdemar Atterdag faar Lov at udvælge en Skriftefader, der kan give ham fuld Syndsforladelse i hans Dødsstund.

x
x
x

Waldemaro regi Dacie. Provenit etc. Datum Avin. 4. id. mart. anno 2.

594. **14. Marts 1364.**

Ærkebiskop Niels Jonsen faar Lov til i 3 Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Nicolao archiepiscopo Lundensi. Tue devotionis precibus etc. presentibus post triennium minime valituris. Datum Avin. 2. id. mart. anno 2.

595. 14. Marts 1364.

Ærkebiskop Niels Jonsen maa dispensere for uægte Fødsel 20, hvis Forældre begge var ugifte og Lægfolk, og 10, hvis Fædre var Præster eller Diakoner og hvis Mødre var ugifte eller gifte, saaledes at de kan faa kirkelige Embeder.

Nicolao archiepiscopo Lundensi. Personam tuam nobis et apostolice sedi devotam honorare volentes illam tibi gratiam libenter impendimus, per quam te aliis reddere valeas gratiosum. Tuis itaque supplicationibus inclinati dispensandi hac vice auctoritate apostolica cum 20 de soluto et soluta et 10 aliis personis provincie tue de presbitero vel diacono et soluta vel etiam conjugata genitis, de quibus etiam videbis expedire, quod huiusmodi defectu non obstante possint ad omnes ordines promoveri et eorum quilibet ecclesiasticum beneficium, etiam si curam haberet animarum, obtinere, dummodo consideratis circumstantiis universis, que circa ydoneitatem ipsarum fuerint attendende, paterne non sint incontinentie sectatrices sed bone conversationis et vite, super quibus tuam conscientiam oneramus, aliasque merita suffragentur eisdem ad huiusmodi dispensationis gratiam obtinendam prout secundum deum animarum suarum saluti videris expedire, fraternitati tue plenam et liberam concedimus auctoritate predicta tenore presentium facultatem. Datum Avin. 2. id. mart. anno 2.

596. 16. Marts 1364.

Det pavelige Kammers Udgifter ved Modtagelsen af Kong Valdemar i Pont-de-Sorge Søndagen 25. Febr. 1364.

[Anno 1364] die 16. mart. soluti fuerunt de mandato domini nostri pape Menothono Cola de Senis hostalario in Pontissorgie de expensis per regem Dacie et eius gentes nuper factis, dum venit in curiam Romanam, in dicto loco Pontissorgie prout in compoto per eum reddito plenius continetur, cuius tenor talis est:

Expense infrascripte facte sunt per regem Dacie et familiares suos in Pontissorgie die dominica 25. febr. proxime preteriti videlicet ea, que sequntur, et primo: pro 14 duodenis panis 2 flor., item pro vino dicti regis 33 sol. 4 den., item pro vino familie sue 2 flor. 8 sol., item pro oleo 1 flor., item pro ficubus 14 sol., item pro speciebus 16 sol., item pro cepis 4 sol., item pro avena equorum 14 flor, item pro lignis et aliis in coquina necessariis et camera dicti regis et familie sue videlicet 5 flor. Summa supradictarum expensarum factarum in hospitio dicti regis est 27 flor. 4 sol. 4 den.

Item in secundo hospitio pro avena et feno aliisque necessariis 10 flor. 12 sol.

Item in tertio hospitio ceterisque necessariis pro eis 13 flor. 6 sol. Et predicta omnia computa et finita de legali computo fuerunt per cancellarium et forrerium ipsius regis eadem nocte ac etiam per eorum notarium presentem in dicto finali computo, qui quidem notarius hanc cedulam manu sua scripsit in testimonium premissorum.

Item sequntur expense facte per dominum de Montferrato pro equis suis et illorum, qui cum eo erant, videlicet 4 libre et 16 sol. Item pro alecibus et pisce recenti et pane et 30 picheriis vini et pro caulibus 46 sol. et ista computa sunt et fuerunt cum Anthonio Luce de Albertibus, que quidem expense facte fuerunt, postquam computatum fuit de expensis dicti regis. Nam dicti domini habebant in summa 132 equos habentes, recipientes et dantes per tailliam 2 prebendas pro quolibet equo.

Summa universalis omnium premissorum est 50 flor. 8 libre 3 sol. 4 den. monete Avin., que deducte ad florenos valent 6 flor. 19 sol. 4 den., et sic est summa totalis eidem Menothone soluta in 61 flor. fortes 19 sol. 4 den. (Intr. et Exit. annorum 1363—1364 fol. 307.)

597. 22. Marts 1364.

Kong Valdemar beder om et Kanonikat for sin Kapellan Wolfram de Ropach, om at Benediktinermunken Wolfram de Bilrit i Lorch maa faa Administrationen af Klostrets Godser og Indtægter i Münster og Omegn, at Cisterciensernonnerne i Clarastella maa faa Stadfæstelse paa Patronatsretten til en Kirke i Walpach, at Benediktinermunken Jacob de Altheyn i Echenbrun maa overføres til et andet Kloster.

Pro rege Dacie.

Supplicat Woldemarus rex Dacie, quatenus sibi in personam predilecti capellani sui Wolframi de Ropach Herbipolensis diocesis specialem gratiam facientes de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie collegiate Wynpynensis diocesis Wormacensis etc. dignemini providere.

Item supplicat idem rex, quatenus sibi in persona fratris Wolframi de Bilrit presbiteri monachi expresse professi monachi in Lorch ordinis s. Benedicti Augustensis diocesis specialem gratiam facientes etc.

Item supplicat idem rex, quatenus sibi in personis religiosarum monialium abbatisse et conventus monasterii de Clara-

stella ordinis Cisterciensis Herbipolensis diocesis, que valde attenuate et ad multa inopia redacte testantur etc.

Item supplicat idem rex, quatenus sibi in persona fratris Jacobi de Altheyn monachi expresse professi monasterii in Echenbrun ordinis s. Benedicti Augustensis diocesis specialem gratiam facientes cum dictum monachum etc. Datum Avin. 11. kal. apr. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv) *).

598. **25. Marts 1364.**

Kong Valdemar søger om at følgende Gejstlige maa faa Kanonikater: Johannes de Thisenhusen i Dorpat, Engelbert de Oyen i Lybeck, Gerlach de Castello paa Øsel, Thidericus Vresen i Utrecht, Thidericus de Hamme paa Øsel, Thidericus Beyp (Beypeshorst) i Mynster, Radolf de Wabelkowe i Schwerin, hans Notar Ricmannus de Lanken i Camin. Endvidere søger han om, at hans Raad Benedikt Ahlefelt og dennes Hustru Katrine maa faa Syndsforladelse i deres Dødsstund og lade holde Gudstjeneste under Interdikt.

Supplicat Woldemarus Danorum Sclavorumque rex, quatenus Johanni de Thisenhusen clerico Tarbatensis diocesis de canonicatu sub expectatione maioris prebende ecclesie Tarbatensis etc.

Item quatenus Engelberto de Oyen clerico Bremensis diocesis de canonicatu sub expectatione maioris vel medie [prebende] ecclesie Lubicensis etc.

Item quatenus Gherlaco de Castello presbitero Osiliensis diocesis de canonicatu et media prebenda ecclesie Osiliensis; cum ipsa prebenda media per assecutionem prebende maioris ipsius ecclesie vacaverit vigore gratie sanctitatis vestre facte Petro Loyteken canonico eiusdem ecclesie de prebenda maiori inibi vacatura etc.

Item quatenus Thiderico Vresen canonico Tarbatensis de canonicatu sub expectatione prebende necnon dignitate, personatu vel officio ac supplemento ecclesie Traiectensis etc. non obstantibus etc., quod dictus T. super canonicatu et prebenda media ecclesie Tarbatensis in palatio sanctitatis vestre litigat ac canonicatum et prebendam ecclesie Revaliensis ac parrochialem ecclesiam in Goldenbeke Osiliensis diocesis obtinet, ac canonicatum sub expectatione prebende maioris ecclesie Tarbatensis noscitur expectare, paratus est canonicatum et prebendam ecclesie Revaliensis ac parrochialem ecclesiam dimittere.

Item quatenus Thiderico de Hamme magistro in artibus pres-

*) Disse Suppliker er ikke trykte helt ud, fordi de, bortset fra, at det er Kong Valdemar, der indgiver dem, ikke vedkommer Danmark.

bitero Tarbatensis diocesis studenti in jure canonico de canonicatu sub expectatione prebende maioris ecclesie Osiliensis etc.

Item quatenus Thiderico dicto Beyp alias Beypeshorst clerico Coloniensis diocesis ex utroque parente de militari procreato de cantoria ecclesie Monasteriensis etc.

Item quatenus Radolfo de Wobelkowe clerico Zwerinensis diocesis de canonicatu sub expectatione prebende maioris ecclesie Zwerinensis etc.

Item quatenus notario suo Ricmanno de Lanken clerico Roskildensis diocesis de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie Caminensis etc.

Item quatenus consiliario suo Benedicto de Alevelde militi et Katherine eius uxori plenam remissionem omnium peccatorum suorum in mortis articulo concedere dignemini ut in forma.

Item eidem et eius uxori ut in locis interdictis et tempore interdicti divina officia coram se facere celebrari valeant, concedere dignemini ut in forma.

Item pro absentibus dignemini examen committere ad partes. — Fiat pro omnibus et singulis supradictis et, ut petitur, salva cancellatura. B. Sine alia lectione. — Fiat. B. Datum Avin. 8. kal. apr. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv.)

599. 1. Apr. 1364.

Ærkebispen i Bremen og Bisperne i Lybeck og Linkøping skal stævne Henrik Biscop til fire Uger efter Stævningsdagen at møde ved det pavelige Kammer og aflægge Regnskab for sin Pengeindsamling i de nordiske Riger, hvis han ikke vil miste alle sine Embeder.

. . archiepiscopo Bremensi et . . Lubicensi ac . . Lincopensi episcopis et dictorum archiepiscopi et episcoporum officialibus. Volentes quod Henricus Biscop etc. (Dipl. Norv. XVII 100.) Datum Avin. kal. apr. anno 2.

600. 11. Maj 1364.

Kong Valdemar opfordres til at tage sig af den pavelige Nuntius i de tre nordiske Riger Guido de Cruce.

Woldemaro regi Dacie. Devotionis et fidei tue zelus, quem te habere cognovimus erga deum et Romanam ecclesiam matrem tuam, nobis spem indubiam repromittit, quod personas ecclesiasticas et presertim apostolice sedis nuntios occurrentibus casibus magnitudinis tue speciali gratia prosequeris. Cum igitur Guido-

nem de Cruce rectorem ecclesie s. Andree de Exociis Mirapiscensis diocesis dicte sedis nuntium pro quibusdam nostris et apostolice camere negotiis ad partes regni tui dudum duxerimus destinandum, serenitatem tuam rogamus attente, quatenus pro nostra et eiusdem sedis reverentia ipsum Guidonem suscipias efficaciter commendatum ac sibi in eisdem tui regni partibus, si oportunum fuerit, de securo conductu facias sic efficaciter provideri, quod in partibus eisdem officium sibi ab apostolica sede commissum valeat absque impedimento quolibet exercere, tuaque sublimitas per hoc nostram et dicte sedis benivolentiam plenius mereatur. Datum Avin. 5. id. maii anno 2*).

601. **15. Maj 1364.**

Kong Valdemar beder om, at der maa udfærdiges et nyt Brev for at Thidericus de Vresen har faaet Løfte om et større Præbende i Dorpat.

Pater sanctissime. Cum nuper fuerit supplicatum, quatenus Thiderico de Vresen canonico Tarbatensi de canonicatu sub expectatione prebende maioris ecclesie Tarbatensis provideretis, ipsaque supplicatio vestra beata manu extiterit signata et propter stilum cancellarie littere quoad maiorem prebendam transire non possint, humillime supplicat Woldemarus Dacie rex, quatenus sanctitas vestra dignetur litteras super premissis conficiendas ad maiores prebendas cum omnibus non obstantibus et clausulis in ipsa supplicatione per sanctitatem vestram signata contentis et sub data ipsius supplicationis mandare expediri. — Fiat. B. Datum Avin. id. maii anno 2.

602. **31. Maj 1364.**

Den pavelige Indsamler i Norden, Guido de Cruce, har i Brügge ladet veksle 4000 Gylden, som derpaa indbetales til Kammeret.

Anno 1364 die 31. mai. Cum die 25. mart. proxime preteriti Guido de Cruce domini nostri pape capellanus ac in Svecie, Dacie et Norvegie regnis apostolice sedis nuntius et collector auctoritate apostolica specialiter deputatus necnon ad recipiendum et recolligendum pecunias per Henricum Biscop Bremensis diocesis olim in dictis regnis nuntium apostolicum et commissarium receptas et recollectas ad cameram apostolicam quocunque modo debitas auctoritate predicta etiam specialiter deputatus fecerit cambium in villa de Brugis cum Laurentio Spinelli de Florentia so-

*) Under samme Dato anbefales Guido til »Alberto duci Magnopolensi«.

cio societatis Albertorum Antiquorum de Florentia de 4000 flor. fort. papalibus per dictam societatem camere apostolice solvendis et restituendis infra 2 menses a die 25. dicti mensis martii immediate sequentes, prout in quodam instrumento per Franciscum Loqueti clericum Morinensis diocesis apostolica et imperiali auctoritate notarium super hiis recepto latius continetur, hinc est, quod Thomas Lambertisqui de Florentia curiam Romanam sequens in satisfactionem et solutionem dicte summe nomine Nicolay de Albertis Antiquis et eius sociis ac Laurentio predicto die qua supra ultima hujus mensis maii manualiter dictos 4000 flor. fort. papales computato quolibet floreno ponderis camere pro 25 sol. 10 den. et singulis florenis fort. papalibus pro 24 sol. computatos in 3742 flor. 3 sol. 4 den. mon. Avin. (Intr. et Exit. 303 fol. 96.)

603. **6. Juni 1364.**

Valdemar Atterdag beder om, at hans Kapellan og Kansler Henrik Advocati maa faa et Kanonikat og Præbende og Dekanatet i Hildesheim.

Supplicat Waldemarus rex Dacie, quatenus sibi in persona capellani et cancellarii sui Henrici Advocati decani ecclesie Verdensis specialem gratiam facientes, canonicatum et prebendam ac decanatum ecclesie Hildesemensis, quos Gerardus de Monte electus Verdensis obtinet etc. non obstante, quod in Verdensi decanatum et in eadem ac in Bardewicensi Verdensis diocesis ecclesiis canonicatus et prebendas idem Henricus noscitur obtinere etc. — Fiat. B. Datum Avin. 8. id. jun. anno 2. (P. A. Munchs Afskrifter i det danske Rigsarkiv).

604. **24. Juni 1364.**

Johannes Bülow, der har et Kanonikat og Præbende i Güstrow, faar paa Kong Valdemars Bøn Løfte om et større Præbende ved samme Kirke.

Johanni Bulow canonico ecclesie Gustrowensis Caminensis diocesis. Nobilitas generis, vite ac morum honestas etc. necnon consideratione Waldemari regis pro te dilecto suo nobis super hoc supplicantis etc. Datum Avin. 8. kal. jul. anno 2.

605. **21. Aug. 1364.**

Henrik Biscop indbetaler til Kammeret en Pengesum som Rest fra Indsamlingen i Sverrig.

Eodem anno [1364] die 21. aug. recepti fuerunt a Henrico Biscop preposito ecclesie Bremensis in regno Svecie apostolice

sedis nuntio de pecuniis per ipsum ibidem a rege Svecie et prelatis dicti regni habitis et receptis ad cameram apostolicam quomodocunque pertinentibus, in quibus idem prepositus pro resta eidem camere tenebatur, prout in computis et rationibus per eum dicte camere redditis de premissis districte declaravit, ipso manualiter solvente 150 flor. fort. papal. (Intr. et Exit. 303 fol. 96.)

606. **28. Aug. 1364.**

Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper skal sørge for, at de spedalskes og de fattiges Hospitaler i deres Stifter faar Styrere, der ikke selv nyder de Indtægter, som tilkommer Hospitalslemmerne, men som gør deres Gerning i Overensstemmelse med Clemens V's Konstitution »Quia contigit«.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Quamvis super reformatione etc. (Dipl. Norv. XVII 101 ff.) Datum Avin. 5. kal. sep. anno 2.

607. **24. Sept. 1364.**

Paa Grund af de Misbrug, som stammer fra, at flere Embeder ophobes paa én Haand, og at disses Indehavere slet ikke passer dem, befaler Paven Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper inden en Maaned efter Modtagelsen af nærværende Brev at sammenkalde deres Stifts Præster til en Synode i Domkirkerne. De skal her paalægge dem, der har flere Embeder, inden en Maaned efter Synodens Afholdelse at sende en Indberetning over deres Embeders Navne og Størrelse; hvis de ikke gør det, skal de miste deres Embeder, som da skal besættes af Paven. En Maaned efter at have modtaget Indberetningerne skal Bisperne sende dem til Ærkebispen, som inden et Aar er gaaet skal sende dem tilligemed sine egne til Paven.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Ad officium injuncte nobis etc. (Dipl. Norv. XVII 103 ff.) Datum Avin. 8. kal. oct. anno 2.

608. **7. Okt. 1364.**

Efter at Biskop Niels ved sin Fuldmægtig, St. Knuds-Munken Gerhard de Vethcen, har nedlagt sit Embede i Kardinal Vilhelms Haand, udnævner Paven Abbeden for Allehelgensklostret ved Lund, Erik Jensen (Krabbe), til Biskop i Odense.

XXXXXX
XXXXXX

Erico electo Othoniensi. Suscepti cura regiminis cor nostrum continua pulsat instantia, ut solicitudinis debitum, ad quod universis orbis ecclesiis nos apostolice servitutis necessitas obligat, earum singulis, prout nobis ex alto conceditur, exolvamus, in eo potissime ut illarum regimina, que propriis sunt destituta pastoribus, personis talibus committantur, per quarum solertiam circumspectam et solertem circumspectionem ecclesie ipse in spiri-

tualibus et temporalibus valeant adaugeri. Nuper siquidem ecclesia Othoniensis ordinis s. Benedicti ex eo vacante, quod Nicolaus episcopus olim Othoniensis regimini eiusdem ecclesie, cui tunc preerat, per Gerardum de Vethcen monachum eiusdem ecclesie procuratorem suum ad hoc ab eodem Nicolao sufficiens et speciale mandatum habentem in manibus Guillelmi tituli s. Laurentii in Lucina presbiteri cardinalis apud sedem apostolicam ex certis causis rationabilibus sponte cessit, dictusque Guillelmus cardinalis cessionem huiusmodi ex speciali concessione nostra super hoc sibi facta oraculo vive vocis apud eandem sedem admiserit, nos attendentes, quod de provisione dicte ecclesie nullus preter nos hac vice se intromittere potuerit(!) neque potest, pro eo quod nos diu ante cessionem huiusmodi provisiones omnium ecclesiarum tunc apud dictam sedem quocunque modo vacantium et vacaturarum inantea apud eam ordinationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc., ac ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, ne longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te abbatem monasterii Omnium sanctorum dicti ordinis Lundensis diocesis consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam altissimus insignivit, et quod tu prefatam ecclesiam Othoniensem scies et poteris auctore domino salubriter regere et feliciter gubernare, direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua eidem ecclesie de dictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie in spiritualibus et temporalibus plenarie tibi committendo in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod dextera domini tibi assistente propitia prefata ecclesia per tue circumspectionis industriam prospere dirigetur et salubria dante domino suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi onus a domino devote suscipiens curam et administrationem predictas sic salubriter geras et solicite prosequaris, quod prefata ecclesia administratori studioso gaudeat se commissam tuque proinde premium eterne retributionis acquiras ac nostram et dicte sedis gratiam et benedictionem uberius consequi merearis. Datum Avin. non. oct. anno 2.

In e. m. Capitulo ecclesie Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. . . archiepiscopo Lundensis. Datum ut supra.

In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

609. **Okt. 1364.**

Biskop Erik af Odense lover at betale Servispenge.

[Die . . oct. anno 1364] Ericus episcopus Othoniensis in Dacia promisit pro suo communi servitio camere apostolice et collegio 150 flor. et 5 servitia consveta solvendo totum a festo omnium sanctorum proxime venturo ad duos annos extunc proxime secuturos. Alioquin etc. — 16 cardinales. (Oblig. 35 fol. 83 b.).

610. **6. Nov. 1364.**

Den pavelige Nuntius i Norden, Guido de Cruce, skal sende 12000 Gylden til det pavelige Kammer gennem det florentinske Handelshus Alberti Antichis Filial i Brügge; han skal sende Summen i tre Terminer, 4000 Gylden hver Gang.

Guidoni de Cruce rectori ecclesie de Exsociis Mirapiscensis diocesis apostolice sedis nuntio. Cum Thomas Nicolai de Albertis etc. (Dipl. Norv. XVII, 105 f.). Datum Avin. 8. id. nov. anno 3.

611. **6. Nov. 1364.**

Repræsentanterne for Handelshuset Alberti Antichi i Brügge faar Meddelelse om samme Sag.

Laurentio Spinelli, Laurentio Jacobi, Bartholomeo Johannis Sovaglini et Laurentio Fruosini mercatoribus Florentinis in partibus Flandrie et Brabantie commorantibus ac ibidem procuratoribus et factoribus societatis Albertorum Antiquorum de Florentia. Per alias nostras damus litteras etc. (Dipl. Norv. XVII 107 f.). Datum ut supra.

612. **21. Jan. 1365.**

Valdemar Podebusk faar paa Kong Valdemars Bøn et Kanonikat i Køln.

Waldemaro de Pudbuske canonico Coloniensis. Nobilitas generis etc. Volentes itaque tibi premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Waldemari regis Dacie pro te dilecto suo etc. canonicatum ecclesie Coloniensis tibi conferimus, non obstante, quod canonicatum et prebendam ecclesie Cami-

nensis ac archidiaconatum Deminensem in ecclesia eadem et quandam perpetuam vicariam in capella b. Marie in Gartze Roskildensis diocesis nosceris obtinere. Datum Avin. 12. kal. feb. anno 3.

613. **23. Juli 1365.**

Kong Valdemar takkes for de to Gejrfalke og de to hvide Hingste, som han ved Jens Rud har sendt Paven.

Woldemaro regi Dacie. Regie liberalitatis donaria videlicet duos girfalcos et duos palafredos albos per nobilem virum Johannem Ruthe domicellum et familiarem tuum latorem presentium gratanter recepimus in eis in se utique pretiosis et de terra tam longinqua transmissis affectum tuum sincerissimum contemplantes ac intendentes dictos palafredos nobis de bonitate laudatos de proximo in persona propria experiri, proinde itaque tue magnitudini copiosas gratiarum referimus actiones dispositi semper ad ea, que tibi sint placita tueque prosperitatis respiciant incrementa. Datum Avin. 10. kal. aug. anno 3.

614. **25. Juli 1365.**

Kannik i København, Niels Pedersen, der hører til Kong Valdemars Følge og som forhen har faaet Dispensation som Præstesøn, søger om at faa Lov til at faa et Præbende til det, som han i Forvejen har.

Supplicat Nicolaus Petri etc. (Ny k. Sl. V 859 f.). Datum Avin. 8. kal. aug. anno 3.

615. **2. Aug. 1365.**

Gozwin Borentin faar paa Valdemar Atterdags Bøn et større Præbende i Lybeck.

$\frac{\overline{\overline{}}}{x}$ $\frac{v}{x}$

Gozwino Borentin canonico Lubicensi. Probitatis etc. Volentes itaque tibi, qui, ut asseritur, in jure canonico provectus existis, premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Waldemari regis Dacie pro te servitore suo nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem, teque in ecclesia Lubicensi etc., non obstante, quod in Zwerinensi, in qua medie et integre prebende existunt, cum media, cuius fructus 12 mr. argenti valorem annuum, ut asseris, non excedunt, et in Butzowensi Zwerinensis diocesis cum integris prebendis ac decanatu et in dicta Lubicensi ecclesiis canonicatus obtines ac super una prebenda eiusdem Lubicensis ecclesie in palatio apostolico te asseris litigare. Datum Avin. 4. non. aug. anno 3.

616. **12. Aug. 1365.**

Provst Magnus Nielsen i Odense, Kong Valdemars Huskapellan, søger om at blive Pavens Kapellan og faa de dermed følgende Rettigheder.

Supplicat Magnus Nicolai prepositus Othoniensis et capellanus commensalis regis Dacie, quatenus ipsum in vestri et sedis apostolice capellani honorem recipere dignemini, et ut ipse omnibus juribus, privilegiis et libertatibus, quibus alii dicte sedis capellani gaudent, gaudere possit, sibi dignemini concedere gratiose ut in forma. Fiat B. Datum Avin. pridie id. aug. anno 3.

617. **12. Aug. 1365.**

Priorinden Gewardis og Nonnerne Thora Ewesdatter, Margrete Nielsdatter og Abela Lauridsdatter i Dalum Kloster og Fru Margrete Jakobsdatter og Helena Assersdatter fra Odense Stift søger om at faa Syndsforladelse i deres Dødsstund.

Supplicat Gewardis priorissa etc. (Ny k. Sl. V 860). Datum Avin. pridie id. aug. anno 3.

618. **12. Aug. 1365.**

Ridder Lyder Limbeks Ansøgning om, at han og hans Hustru Aleka maa have et Bærealter, hvorved der kan læses Messe under Interdikt, bevilges paa 6 Aar.

Supplicat Luderus Limbech miles de regno Dacie etc. (Ny k. Sl. V 860). Datum Avin. pridie id. aug. anno 3.

619. **16. Sept. 1365.**

Norges Konge, Hakon, beder om, at nogle danske Mænd og Kvinder maa faa Syndsforladelse i deres Dødsstund og have et Bærealter.

Supplicat Haquinus rex Norvegie, quatinus infrascriptis militibus et militaribus ac eorum uxoribus, videlicet Stigoto Andersen et Thove, Nicolao Offessen et Johanne, Nicolao Eyssen et Sophie, Laghoni Offessen et Cecilie, Thedlavo Maue [Mone?] et Elizabeth, Laurentio Fregersen et Live, Johanni Ebbysen et Margarete, Arusiensis et Burglavensis, Slesvicensis et Lundensis diocesium, plenam remissionem concedere dignemini ut in forma. — Doce de bona vita et conversatione. B.

Item quatinus omnibus et singulis prenominatis militibus et militaribus ac eorum uxoribus liceat habere altare portatile et super eo etiam tempore interdicti sibi in sua et familiarium suorum presentia missam et alia divina officia per proprios vel alios sacerdotes facere celebrari ad 10 annos. — Fiat ad 6 annos. B. — Item quod transeat sine alia lectione. — Fiat. B. Datum Avin. 16. kal. oct. anno 3. (Dipl. Norv. VII 280).

620. **16. Sept. 1365.**

Kong Magnus af Sverrig beder om, at nogle danske Mænd og Kvinder maa faa Syndsforladelse i deres Dødsstund og have et Bærealter.

Supplicatur pro parte Magni regis Svecie, quatinus infrascriptis militibus et eorum uxoribus videlicet Nicolao de Lembek et Berte, Johanni Nilessøn et Margarete, Benedicto Aneweld et Katerine, Thedelavo S(t)ampe et Yde, Arusiensis et Othoniensis diocesium plenam remissionem concedere dignemini ut in forma. — Doce de eorum bona vita et conversatione et fiat. B.

Item quatinus omnibus et singulis prenominatis militibus et uxoribus eorum liceat habere altare portatile et super eo etiam tempore interdicti sibi in sua et familiarium suorum presentia missam et alia divina officia per proprios vel alios sacerdotes facere celebrari ad 10 annos. — Fiat ad 6 annos. Item quod transeat sine alia lectione. — Fiat. B. Datum Avin. 16. kal. oct. anno 3. (Dipl. Norv. VII 280).

621. **18. Sept. 1365.**

Kong Hakon af Norge beder om, at Kannik i Aarhus og Sognepræst i Malmø, Jens Sommer, maa faa et Kanonikat i Lund, og at Klerken Jens Eg maa faa et Embede i Aarhus Stift.

Supplicat Haquinus rex Norvegie, quatinus familiari suo Johanni Somer canonico Arusiensi etc.

Item quatinus Johanni Eg clerico Arusiensis diocesis etc. (Dipl. Norv. VII 280 f.). Datum Avin. 14. kal. oct. anno 3.

622. **19. Sept. 1365.**

Biskop Magnus af Børglum flyttes til Bispestolen i Ribe efter Biskop Peder Thuresens Død.

Magno episcopo Ripensi. Credite nobis dispensationis urgemur officio, ut, qui dispositione divina cunctis ecclesiis potestatis plenitudine presumus, singularum utilitatibus, cum possumus, sic prospiciamus solicite, sic vigilanter et salubriter intendamus, ut per nostre attentionis instantiam nunc per simplicis provisionis officium, nunc vero per ministerium translationis accommode, prout personarum, locorum et temporum qualitas exigit et ipsarum utilitas persvadet, ecclesiis singulis pastor accedat ydoneus et rector providus deputetur, ut ecclesie ipse superni favoris auxilio suffragante votive prosperitatis successibus gratulentur. Dudum siquidem Petro episcopo Ripensi regimini ecclesie Ripensis presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum vacaret, per apostolice

sedis providentiam utilem et ydoneam presidere personam provisionem ipsius ecclesie ordinationi et dispositioni nostre duximus ea vice specialiter reservandam decernentes extunc irritum et inane etc., postmodum vero dicta ecclesia per obitum dicti Petri episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacante nos vacatione huiusmodi fidedignis relatibus intellecta et ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne ecclesia ipsa longe vacationis subiret incommoda, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam huiusmodi cum nostris fratribus habuimus diligentem, demum ad te episcopum Burglavensem consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam dominus earum largitor multipliciter insignivit, et quod tu, qui regimini ecclesie Burglavensis hactenus laudabiliter prefuisti, prefatam Ripensem ecclesiam scies et poteris auctore domino salubriter regere et feliciter gubernare, dereximus oculos nostre mentis; intendentes itaque tam eidem Ripensi ecclesie quam eius gregi domin[ic]o utiliter et salubriter providere te a vinculo, quo tenebaris ipsi Burglavensi ecclesie, cui tunc preeras, de fratrum predictorum consilio et apostolice potestatis plenitudine absolventes te ad prefatam ecclesiam Ripensem apostolica auctoritate transferimus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie Ripensis tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo liberamque tibi dando licentiam ad eandem Ripensem ecclesiam transeundi sperantes indubie, quod dirigente domino actus tuos eadem Ripensis ecclesia per tue circumspectionis studium fructuosum regetur utiliter et salubriter dirigetur grataque in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus ad predictam Ripensem ecclesiam cum gratia nostre benedictionis accedens eiusdem ecclesie solicitam curam geras gregem dominicum in illa tibi commissum doctrina verbi et operis informando, ita quod eadem ecclesia gubernatori circumspecto et fructuoso administratori gaudeat se commissam, ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, tuque preter eterne retributionis premium nostre benivolentie gratiam valeas exinde uberius promereri. Datum Avin. 13. kal. oct. anno 3.

In e. m. Capitulo Ripensi. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis Ripensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Ripensis. Datum ut supra.
In e. m. Populo civitatis et diocesis Ripensis. Datum ut supra.
In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.
In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

623. 19. Sept. 1365.

Jens Mikkelsen udnævnes til Biskop i Børglum efter Biskop Magnus.

XXXXX
XXXXX

Johanni Michaelis electo Burglavensi. Officii nostri debitum exigit, ut inter solicitudines nostras, quibus assidue angimur specialiter circa ecclesias, solertiam adhibentes earum utilitatibus intendamus, ut illis, que sunt prelatorum suorum regimine destitute, de talium nostre diligentie studio provideatur substitutione pastorum, per quorum regimen ecclesie ipse spiritualiter et temporaliter continuis proficiant incrementis. Sane ecclesia Burglavense ex eo vacante, quod nos hodie Magnum Ripensem tunc Burglavensem episcopum apud sedem apostolicam constitutum a vinculo, quo ipsi Burglavensi ecclesie, cui tunc preerat, tenebatur, de fratrum nostrorum consilio ex apostolice potestatis plenitudine absolventes ipsum ad Ripensem ecclesiam tunc vacantem auctoritate apostolica duxerimus transferendum preficiendo eum prefate Ripensi ecclesie in episcopum et pastorem, nos ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, ne longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem Burglavensi ecclesie personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te canonicum ipsius ecclesie Ripensis in sacerdotio constitutum, litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum et aliis multiplicium virtutum meritis, prout fidedignorum testimonio percepimus, insignitum intuitum direximus nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis de persona tua eidem ecclesie Burglavensi de dictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie Burglavensis tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod dextera domini tibi assistente propitia prefata ecclesia Burglavensis sub tuo felici regimine prospere dirigetur et salubria suscipiet incrementa. Jugum igitur domini tuis impositum humeris suscipiens reverenter et svavi eius

oneri humiliter colla summittens eiusdem Burglavensis ecclesie sic solicitam curam geras gregem dominicum in illa tibi commissum doctrina verbi et operis informando, quod ipsa ecclesia administratori fructuoso gaudeat se commissam, ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, tuque preter eterne retributionis premium nostre benivolentie gratiam exinde uberius consequaris. Datum Avin. 13. kal. oct. anno 3.

In e. m. Capitulo ecclesie Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

624. **27. Sept. 1365.**

Valdemar Atterdag opfordres til at faa Johanniterprioren for Provinsen Dacia til at betale sit Priorats Afgifter til Stormesteren.

Woldemaro regi Dacie. Ad nostrum pervenit auditum, quod . . prior prioratus Dacie ordinis Hospitalis s. Johannis Jerosolimitani responsiones per eum pro ipso prioratu . . magistro et conventui dicti Hospitalis debitas, ex quibus iidem magister et conventus tenentur infidelibus resistere ac fideles partium ultramarinarum defendere ab eisdem hospitalitatemque tenere, prout ad hoc deputati fore noscuntur, a magno tempore citra neglexit solvere et negligit de presenti, quare, cum hoc cedat in dampnum christianitatis presertim partium predictarum et anime dicti prioris non modicum detrimentum, serenitatem tuam rogamus attente, quatenus prefatum priorem ad solutionem dictarum responsionum per ipsum eisdem magistro et conventui tam pro preterito quam futuro tempore faciendam pro dei reverentia velis inducere et in hoc congruis modis efficaciter interponere partes tuas prefatum ordinem in conservatione suorum bonorum et jurium habendo tuis favoribus specialiter commendatum. Datum Avin. 5. kal. oct. anno 3.

625. **29. Sept. 1365.**

Jens Mikkelsen, der af Kapitlet var bleven valgt til Biskop i Ribe, men som af Hensyn til Kongens Ønske havde erklæret sig villig til at opgive denne Stilling og lade sig nøje med at blive Biskop i Børglum, som Paven havde udnævnt ham til, anbefales i den Anledning til Valdemar Atterdag.

Woldemaro regi Dacie. Ad serenitatis tue notitiam etc. (Ny k. Sl. V 860 f.). Datum Avin. 3. kal. oct. anno 3.

626. 4. Okt. 1365.

Biskop Magnus i Ribe og Biskop Jens i Børglum love at betale Servispenge, den ene 120 Gylden, den anden $66^2/_3$ Gylden, men saaledes, at de skal forhøjes, naar Stifterne er kommen til Kræfter efter den store Vandflod.

[Die 4. oct. anno 1365] Magnus episcopus Ripensis in Dacia promisit pro suo communi servitio camere apostolice et collegio 120 flor. et 5 servitia consveta solvendo medietatem a festo omnium sanctorum proximo ad unum annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto cum protestatione, quod si ad pingviorem fortunam dicta ecclesia devenerit, cum propter inundationes aquarum depauperata, quod ista taxa, quando iterum vacabit, non prejudicet, quin iterum retaxetur.

Johannes episcopus Burglavensis in Dacia promisit pro suo communi servitio 66 et duas partes unius et 5 servitia consveta solvendo ut supra et cum protestatione ut supra. 16 cardinales. (Oblig. 35 fol. 94).

627. 22. Nov. 1365.

Valdemar Atterdag havde bedt Paven om at flytte Biskop Erik Jensen af Odense ud af Riget, da han var en Fare for Kongen og en Skandale for sin Kirke, men det kan Paven ikke tjene ham med i Øjeblikket, dog skal han gøre det, saa snart Lejlighed gives. Paven beder samtidig Kongen om at hjælpe hans Indsamlere.

Woldemaro regi Dacie. Regias litteras etc. (Ny k. Sl. V 861 f.). Datum Avin. 10. kal. dec. anno 4.

628. 2. Maj 1366.

Den pavelige Indsamler i Norden, Guido de Cruce, indbetaler Penge til Kammeret.

Anno 1366 die 2. maii recepti fuerunt a Guidone de Cruce rectore parrochialis ecclesie s. Andree de Exociis Mirapiscensis diocesis in regnis Svecie, Dacie et Norvegie apostolice sedis nuntio et collectore auctoritate apostolica specialiter deputato de pecuniis per ipsum habitis et recollectis in dicta collectoria sua ad cameram apostolicam quomodocunque pertinentibus, de quibus in computis et rationibus per eum dicte camere reddendis particulariter declaravit, solvente per manus Ludolphi Irkesleue canonici s. Nicolai Novifori Magdeburgensis clerici dicti Guidonis 1121 flor. cam. (Intr. et Exit. 315 recepta mensis maii).

629. **26. Maj 1366.**

Biskop Henrik i Roskilde maa i tre Aar lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden. (Supplik i Ny k. Sl. V 862).

Henrico episcopo Roskildensi. Tue devotionis precibus etc. Datum Avin. 7. kal. jun. anno 4.

630. **6. Aug. 1366.**

Lady Mary de St. Paul, der har grundlagt Aula de Valencemarie (Pembroke Hall) i Cambridge, beder om et Embede i Ely Stift for Roskildeklerken, Magister Jakob Nielsen.

Item [supplicat Maria de s. Paulo comitissa Pembrochie domina de Belac et Montignac fundatrix collegii scolarium aule de Valencemarie in universitate Cantabriggie], quatenus Jacobo Nicolai clerico Roskildensis diocesis magistro in artibus studenti in theologia a 3 annis citra de beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura, cuius fructus, si cum cura, 60, si vero sine cura fuerit, 40 lib. sterling. secundum taxationem decime valorem annuum non excedunt, vacante vel vacaturo spectante ad collationem episcopi, prioris et capituli Eliensis providere dignemini. Fiat B. Sine alia lectione. Fiat B. Datum Avin. 8. id. aug. anno 4.

631. **20. Okt. 1366.**

Roskildepræsten Magister Macharius Magnussen, der har været Rektor for Universitetet i Paris og som nu studerer Jura samme Steds, søger om at faa en Afkortelse i sin Studietid.

Supplicat Macharius Magni presbiter Roskildensis diocesis de regno Dacie ipsius regis clericus, magister in artibus, studens Parisiis in facultate decretorum, quondam rector universitatis Parisii, quatenus cum de remotis partibus existat et propter ipsarum distantiam et discrimina viarum pecunias pro stando diu in dicto studio sine magna difficultate habere non possit, quatenus sibi specialem gratiam facientes dignemini indulgere, quod licet leges non audiverit, cum auditionem per 5 annos in dicta facultate compleverit, ad lecturam et, cum per alios 4 annos legerit, ad legitimam admittatur non obstantibus privilegiis vel statutis contrariis et cum aliis non obstantibus quibuscunque. Fiat. B. Sine alia lectione. Fiat. B. Datum Avin. 13. kal. nov. anno 4.

632. **30. Okt. 1366.**

Guido de Cruce indbetaler til Kammeret fra Indsamlingen i Norden 7627 Skind og sender den pavelige Camerarius Maarskind til Kappefoder, som denne dog sælger for 14 Gylden, hvilken Sum han indbetaler til Kammeret.

[Anno 1366] die 30. oct. recepti fuerunt a Guidone de Cruce etc. de pecuniis per eum in dicta sua collectoria habitis et receptis ad cameram apostolicam quomodocunque spectantibus, de quibus in compotis et rationibus per ipsum dicte camere reddendis particulariter declarare debet, de quibus quidem pecuniis de mandato dicte camere sunt 7627 pelles variorum crudorum assignatorum dicte camere per socios societatis Albertorum Antiquorum de Florentia nomine ipsius collectoris assignantes et per ipsam cameram venditorum Dominico Vanni pelisserio curiam Romanam sequenti pretio 651 flor. 6 sol.

Die eadem recepti fuerunt a dicto collectore de dictis pecuniis ad cameram pertinentibus per ipsum in dicta sua collectoria de dictis receptis pro quadam feliratura (!) martrarum cuiusdam mantelli per eundem collectorem camerario domini nostri pape missa, quam idem camerarius noluit recipere, sed potius voluit, quod ponerentur pro dicta camera in receptis dicti collectoris per manus Nicholay de Perussiis factoris dicte societatis assignante prefato Dominico Vanni vendita pretio 14 flor. (Intr. et Exit. 315 fol. 318).

633. Dag? 1366.

Prioren i Dalum, Niels, har klaget til Urban V over, at han og hans Kloster har lidt Overlast. Paven befaler nu Biskoppen i Odense at skaffe Klostret det røvede tilbage.

. . episcopo Othoniensi. (Brevet kendes kun gennem en Notits af Hamsfort i Langebek, Scriptores I 311).

634. 29. Jan. 1367.

Bispen i Schwerin skal undersøge de Klager, som Biskop Jens Mikkelsen og Kapitlet i Børglum har rettet mod Biskop Magnus i Ribe. Han faar apostolsk Fuldmagt til, hvis det forholder sig rigtigt med Klagerne, at bansætte Magnus, indtil denne gør sine Forseelser god igen og møder ved Kurien med et Bevis derfor fra Bispen i Schwerin.

x

. . episcopo Zwerinensi. Exhibita nobis pro parte Johannis episcopi et capituli Burglavensis petitio continebat, quod Magnus episcopus Ripensis, quem dudum de ecclesia Burglavensi, cui tunc preerat, ad ecclesiam Ripensem tunc vacantem auctoritate apostolica transtulimus, Sigilstorp et nonnulla alia castra, oppida, villas, terras, redditus, possessiones et alia jura et bona in diocesi Burglavensi consistentia et ad mensam episcopalem Burglavensem et dictam Burglavensem ecclesiam justo titulo pertinen-

tia detinet indebite occupata illaque eadem Johanni episcopo restituere indebite recusavit et recusat emolumenta ex eis provenientia percipiendo, dictumque castrum Sigilstorp, ut asserit, cuidam nobili partium earundem de facto tradidit, ac blada, annualia et alia bona in dicto castro Sigilstorp existentia et ad dictum Johannem episcopum ratione dicte mense pertinentia cepit et usurpavit, servitoresque dicti episcopi Johannis fugavit, ac sigillum dictorum capituli dolose surripuit, et multas falsas alienationes, pignerationes et alia de bonis dicte Burglavensis ecclesie fecit, et ignorantibus dicto capitulo dicto sigillo sigillavit, multosque presbiteros et servitores dicte ecclesie Burglavensis post translationem predictam cepit, incarceravit et acriter verberari fecit, et quam plurima mala perpetrare non expavit, quare pro parte dictorum Johannis episcopi et capituli nobis fuit supplicatum, ut providere eis super premissis de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si de huiusmodi captione, incarceratione et verberatione tibi constiterit, dictum episcopum Ripensem tamdiu appellatione remota excommunicatum publice nunties et facias ab omnibus artius evitari, donec passis injuriam congrue satisfecerit, et cum tuarum testimonio litterarum ad sedem venerit apostolicam absolvendi [causa], super aliis vero vocatis, qui fuerint evocandi, et auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, simpliciter et de plano et sine strepitu et figura judicii appellatione remota decernas faciens, quod decreveris auctoritate nostra firmiter observari, non obstantibus tam Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, ne aliquis extra suam civitatem et diocesim, nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad judicium et de duobus dietis in concilio generali, quam aliis constitutionibus apostolicis contrariis quibuscunque seu si eidem episcopo Ripensi vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum apud Montempessulanum Magalonensis diocesis 4. kal. feb. anno 5.

635. **22. Marts 1367.**

Provsten i Slesvig, Dekanen i Schwerin og Ærkedegnen i Minden skal beskytte Provst Henrik i Bremen.

. . preposito Slesvicensis et decano Zwerinensis ac archidiacono in Lo Mindensis ecclesiarum. Militanti ecclesie etc. Datum Avin. 11. kal. apr. anno 5.

636. **2. Juli 1367.**

Provsten i Slesvig og Dekanerne i Hildesheim og Schwerin skal beskytte Provsten i Meissen.

. . preposito Slesvicensis et . . Hildesemensis et . . Zwerinensis decanis ecclesiarum. Militanti ecclesie etc. Datum Viterbii 6. non. jul. anno 5.

637. **11. Aug. 1367.**

Ærkebiskop Niels i Lund betaler nogle af sine Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Universitati vestre etc., quod Nicolaus archiepiscopus Lundensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 400 flor. auri camere apostolice necnon pro parte partis 4 servitiorum etc. 88 flor. auri et 23 sol. monete curr. Avin. clericis etc. per manus magistri Magni Nicolay canonici Lundensis solvi fecit. De quibus habuit dilationem etc. usque ad festum purificationis b. Marie proxime venturum cum absolutione etc. Datum Viterbii die 11. aug. anno 1367. (Oblig. 38 fol. 7 b., hvor Aaret sættes til 1366, mens det i Intr. et Exit. 323 fol. 7 sættes til 1367, og det synes at være det rette ved Jævnføring med Kvitteringen af 17. Sept. 1367 (Nr. 647)).

638. **22. Aug. 1367.**

Præsten Macharius Magnussen maa vælge en Skriftefader, der kan absolvere ham i hans Dødsstund.

Machario Magni presbitero Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum Viterbii 11. kal. sep. anno 5.

639. **22. Aug. 1367.**

Diakonen Niels Pedersen faar samme Tilladelse.

Nicolao Petri diacono Roskildensis diocesis. Provenit etc. Viterbii 11. kal. sep. anno 5.

640. **22. Aug. 1367.**

Præsten Niels Fetggy faar samme Tilladelse.

Nicolao Fetggy presbitero Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum Viterbii 11. kal. sep. anno 5.

641. **22. Aug. 1367.**

Provst Magnus Nielsen i Odense, Valdemar Atterdags Hofkapellan, maa i 2 Aar nyde Indtægterne af sine Embeder uden at residere.

x x

Magno Nicolai preposito ecclesie Othoniensis. Laudabilia probitatis et virtutum merita etc. Hinc est, quod nos Woldemari regis Dacie pro te supplicationibus inclinati, cuius, ut asseris, capellanus commensalis [existis], nobis super hoc supplicantis ac eius in hac parte supplicationibus inclinati tibi [permittimus], ut ipsius regis insistendo [servitio] fructus, redditus et proventus prepositure ecclesie Othoniensis ac aliorum beneficiorum tuorum ecclesiasticorum, que obtines, usque ad biennium a data presentium computandum cum ea integritate libere percipere valeas cotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperes, si in dicta et aliis ecclesiis, in quibus beneficia ipsa consistunt, personaliter resideres et ad residendum in eisdem minime tenearis neque ad id a quoquam invitus valeas coartari, non obstantibus etc. Datum Viterbii 11. kal. sep. anno 5.

In e. m. . . preposito et . . decano ac . . cantori ecclesie Roskildensis. Datum ut supra.

642. **22. Aug. 1367.**

Ridder Kristoffer Eriksen og Hustru Helene maa vælge en Skriftefader, som kan absolvere dem i deres Dødsstund.

Nobili viro Cristoforo Erics(!) militi et nobili mulieri Helene eius uxori Roskildensis diocesis. Provenit etc. Datum Viterbii 11. kal. sep. anno 5.

643. **22. Aug. 1367.**

Junker Willikin Frethe og Hustru Marine faar samme Tilladelse.

Nobili viro Willikino Frethe domicello et nobili mulieri Marine eius uxori Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

644. **22. Aug. 1367.**

Ridder Kristian Kule og Hustru Ermegaard faar samme Tilladelse.

Nobili viro Cristiano dicto Kule militi et nobili mulieri Ermegardi eius uxori Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

645. **22. Aug. 1367.**

Ridder Everhard Moltke og Hustru Kristine faar samme Tilladelse.

Nobili viro Everhardo Meltika (!) militi et nobili mulieri Cristine eius uxori Othoniensis diocesis. Provenit etc. Datum ut supra.

646. **15. Sept. 1367.**

Biskop Henrik i Roskilde skal paa Pavens Vegne udnævne til Abbed for Allehelgensklostret ved Lund enten én af Klostrets egne Munke eller én fra et andet Ordenskloster, indvie eller lade ham indvie og modtage hans Troskabsed, alt uden fremtidig Forringelse i Ærkebispens Magt.

x
x

. . episcopo Roskildensi. Ex suscepte servitutis officio solicitudine pulsamur assidua, ut ecclesiarum et monasteriorum omnium, quorum cura nobis imminet generalis, utilitatibus intendentes illis, que vacationis incommoda deplorare noscuntur, per nostre operationis ministerium celeriter et salubriter consulatur. Dudum siquidem monasterio Omniumsanctorum prope Lundis ordinis s. Benedicti ex eo vacante, quod nos de persona Erici episcopi Othoniensis tunc abbatis dicti monasterii apud sedem apostolicam constituti ecclesie Othoniensi tunc vacanti auctoritate apostolica duximus providendum preficiendo eum dicte ecclesie in episcopum et pastorem, nos ad provisionem ipsius monasterii celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, pro eo quod nos diu ante vacationem huiusmodi provisiones ecclesiarum et monasteriorum omnium tunc apud dictam sedem quocunque modo vacantium et vacaturorum imposterum apud eam ordinationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc., ne dictum monasterium longe vacationis exponeretur incommodis de persona utili celeriter et salubriter provideri volentes ac de personis partium earundem notitiam certam non habentes fraternitati tue, de qua in hiis et aliis plenam in domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus de aliqua persona dicti monasterii, si sit ydonea, alioquin de alia eiusdem ordinis ad regimen ipsius monasterii utili et ydonea, super quo tuam conscientiam oneramus, hac vice auctoritate nostra provideas illamque, de qua taliter duxeris providendum, dicto monasterio preficias in abbatem curam et administrationem ipsius monasterii sibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo sibique faciendo a suis subditis obedientiam et reverentiam debitam exhiberi contradictores per

censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, et insuper impendat(!) per te vel alium antistem gratiam et communionem sedis apostolice habentem eidem persone munus facias benedictionis impendi. Volumus autem, quod tu vel idem antistes ab eadem persona, quam ipsi monasterio prefeceris, ut prefertur, nostro et ecclesie Romane nomine recipias seu recipiat fidelitatis debite solitum juramentum sub forma, quam sub bulla nostra mittimus interclusam, formam autem juramenti, quod ipsa persona prestabit, nobis de verbo ad verbum per eius patentes litteras sub suo sigillo signatas procures seu procuret quantocius destinare, quodque per hoc archiepiscopo Lundensi, cui dictum monasterium jure ordinario est subjectum, nullum imposterum prejudicium generetur. Datum Viterbii 17. kal. oct. anno 5.

647. 17. Sept. 1367.

Biskop Magnus af Ribe betaler Servispenge til det pavelige Kammer.

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Ad universitatis vestre notitiam etc., quod Magnus episcopus Ripensis pro complemento sui communis servitii, in quo erat etc., 60 flor. necnon pro complemento 4 servitiorum etc. 15 flor. auri clericis etc. per manus Nicolay canonici Ripensis solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Datum Viterbii die 17. sep. anno 1367. (Oblig. 38 fol. 9, hvor Aaret angives som 1366, mens det i Intr. et Exit. 323 fol. 10 b. sættes til 1367, hvilket stemmer, da Originalen til denne Kvittering er bevaret (Repertorium II 120)).

648. 17. Sept. 1367.

Biskop Magnus af Ribe betaler Servispenge til Kardinalkollegiet.

Nos Guillelmus etc. sacri collegii cardinalium camerarius recognoscimus, quod Magnus episcopus Ripensis in Dacia pro totali suo communi servitio, in quo prefato collegio tenebatur, 60 flor. auri et pro totali servitio familie cardinalium 3 flor. auri 19 sol. 6 den. mon. curr. Avin. per manus Nicolai Petri canonici Ripensis nobis solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Datum Viterbii die 17. sep. Urbani pape V anno 5. (Repertorium II 120).

649. 17. Sept. 1367.

Helena Asgersdatter, Junker Niels Gremarsens Enke, maa vælge en Skriftefader, der kan absolvere hende i hendes Dødsstund.

Helene Asceri relicte quondam Nicolai Gremari domicelli vidue Othoniensis diocesis. Provenit etc. (Ny k. Sl. V 862 f.). Datum Viterbii 15. kal. oct. anno 5.

650. **22. Sept. 1367.**

Provsten, Dekanen og Kantoren i Roskilde skal beskytte Provst Magnus i Odense mod Tiggermunkene.

. . preposito et . . decano ac . . cantori ecclesie Roskildensis. Frequentes hactenus ymmo innumerose quodammodo de diversis mundi partibus episcoporum aliorumque superiorum prelatorum necnon rectorum, curatorum et parrochialium sacerdotum querele contra Predicatorum et Minorum ordinum fratres sedis apostolice jam dudum excitarunt nostrumque clamosis insinuationibus excitare et fatigare non cessant auditum etc. Nuper etiam pro parte Magni prepositi ecclesie Othoniensis nobis extitit intimatum, quod predicti eorundem Predicatorum, Minorum, Heremitarum et Carmelitarum ordinum fratres contra tenorem decretalis eiusdem multa eisdem et eorum singulis gravamina et injurias inferunt et jacturas etc. (Formlen i Tangl, Die päpstlichen Kanzleiordnungen (1894) 324 ff.). Datum Viterbii 10. kal. oct. anno 5.

651. **Okt. 1367.**

Dekanen i Roskilde skal skaffe Dalum Kloster dets Gods tilbage.

. . decano Roskildensi. (Brevet er tabt, men findes i Udtog af Hamsfort. Repertorium II 122).

652. **13. Nov. 1367.**

Thidericus Vresen faar paa Valdemar Atterdags Bøn et Kanonikat i Lybeck

Thiderico Vresen canonico Lubicensi. Laudabilia probitatis etc. necnon consideratione Waldemari regis Dacie pro te familiari suo nobis super hoc supplicantis etc. Datum Rome apud S. Petrum id. nov. anno 6.

653. **21. Nov. 1367.**

Den af Paven udnævnte Biskop Jakob af Viborg faar Lov til at modtage Bispevielsen af den Bisp, som han selv maatte ønske, naar to eller tre Bisper er til Stede, uden at der derved skal være sket et Indgreb i Ærkebispens Metropolitanrettigheder.

=
x
x

Jacobo electo Viborgensi. Cum nos pridem Viborgensi ecclesie pastoris regimine destitute de persona tua nobis et fratri-

bus nostris ob tuorum exigentiam meritorum accepta de fratrum eorundem consilio auctoritate apostolica duxerimus providendum preficiendo te illi in episcopum et pastorem, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur, nos ad ea, que ad tue commoditatis augmentum cedere valeant, favorabiliter intendentes tuis supplicationibus inclinati, tibi, ut a quocunque malueris catholico antistite gratiam et communionem apostolice sedis habente ascitis et in hoc sibi assistentibus duobus vel tribus catholicis episcopis similem gratiam et communionem habentibus munus consecrationis recipere valeas, ac eidem antistiti, ut munus predictum auctoritate nostra impendere libere tibi possit, plenam et liberam concedimus tenore presentium facultatem. Volumus autem, quod idem antistes, qui tibi prefatum munus impendet, postquam illud tibi impenderit, a te nostro et ecclesie Romane nomine fidelitatis debite solitum recipiat juramentum juxta formam, quam tibi sub bulla nostra mittimus interclusam ac formam juramenti, quod te prestare contigerit, nobis de verbo ad verbum per tuas patentes litteras tuo sigillo sigillatas per proprium nuntium, quantocius poterit, destinare procuret, per hoc autem . . archiepiscopo Lundensi, cui prefata ecclesia metropolitico jure subesse dinoscitur, nullum imposterum prejudicium generetur. Datum Rome apud s. Petrum 11. kal. dec. anno 6.

654. **27. Marts 1368.**

Af de 12000 Gylden, som Guido de Cruce skal indsamle i Norden, har han ved sin Underkollektor i Danmark, Henrik de Thiveren, betalt 634 Gylden til Lorenzo Fruosini, som atter indbetaler dem til Kammeret.

Collectoria Svecie.

Anno 1368 die eadem (ɔ: 27. mart.). Cum die 4. jan. proxime preteriti de anno ab incarnatione domini 1367 in villa de Brugis Laurentius Fruosini civis et mercator Florentinus factorum et negotiorum gestorum in dicta villa de Brugis societatis Albertorum Antiquorum de Florentia habens potestatem a domino nostro papa petendi et recipiendi nomine camere apostolice a Guidone de Cruce etc. 12000 flor. auri, prout constare dicitur littera sive bulla domini nostri pape, receperat Brugis a Henrico de Thiverensi vicario ecclesie de Burlterke Trajectensis subcollectore prefati Guidonis de Crucis in regno Dacie tradente et assignante nomine et vice dicti Guidonis de pecuniis per eos recollectis, habitis et receptis in dictis collectoriis qualitercumque ad dictam cameram apostolicam pertinentibus, de quibus in suis computis

camere reddendis particulariter declaravit, 634 flor. ponderis camere, quos promisit et convenit camere apostolice infra terminum contentum in supradictis litteris apostolicis assignare vel assignari facere per socios dicte societatis in camera apostolica supradicta, prout constare dicitur instrumento anno et die predictis recepto Brugis per notum in eo contentum, hinc est, quod die presenti 27. mart. idem Laurentius in solutionem et satisfactionem predicte summe solvi et assignari fecit Avinione per manus Nicholay de Perussis factoris et procuratoris in Avinione dicte societatis manualiter assignantis, qui eadem die eidem Nicolao pro assignando Romam per viam cambii camere apostolice vel ubi Romana curia fuerit, reassignati fuere, prout habetur infra in capitulo de expenso — 634 flor. camere. (Intr. et Exit. 322 fol. 8).

655. **1. Apr. 1368.**

Dekanerne i Lybeck, Ribe og Velmen i Lybeck Stift udnævnes til Værneherrer for Ryd Kloster i 3 Aar.

Lubicensis et Ripensis ac Velmensis in Lubicensi diocesi ecclesiarum decanis. Militanti ecclesie etc. Sane abbatis et conventus monasterii Rurisregii Cisterciensis ordinis Slesvicensis diocesis conquestione percepimus, quod etc. non obstantibus presentibus post triennium minime valituris. Datum Rome apud s. Petrum kal. apr. anno 6.

656. **22. Maj 1368.**

Biskop Erik af Odense betaler sine Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Universitati vestre etc., quod Ericus episcopus Othoniensis pro totali sui communis servitii, in quo erat etc., 75 flor. necnon pro totali 4 servitiorum etc. 18 flor. auri 19 sol. et 6 den. mon. Avin. clericis etc. per manus Henrici Wernerii procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. In quorum etc. Datum apud Montemflasconis Balneoregensis diocesis die 22. maii anno 1368. (Oblig. 38 fol. 73 b).

657. **17. Juli 1368.**

Biskop Niels af Slesvig betaler nogle af sine Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Universitati vestre etc., quod Nicholaus episcopus Slesvicensis in regno Dacie pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 17

flor. auri camere apostolice necnon pro parte partis 4. servitiorum etc. 3 flor. auri clericis etc. per manus magistri Laurentii canonici eiusdem ecclesie die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc. neque ad festum pasche proxime venturum etc. Insuper etc. In quorum etc. Datum apud Montemflasconis die 17. jul. anno 1368. (Oblig. 38 fol. 99).

658. 1. Sept. 1368.

Provst i Bremen, Henrik Biscop, udnævnes til pavelig Nuntius og Kollektor i de tre nordiske Riger i Steden for Guido de Cruce, der ikke har passet sine Sager.

Henrico Biscop preposito ecclesie Bremensis apostolice sedis nuntio. Obsequiorum tuorum grata fidelitas, que nobis et apostolice sedi hactenus impendisti et adhuc impendere non desistis, multiplicia quoque merita probitatis, quibus personam tuam juvari percepimus, nos inducunt, ut camere nostre negotia tibi fiducialiter committamus. Cum itaque Guido de Cruce rector parrochialis ecclesie de Exsociis Mirapiscensis diocesis, quem dudum ad regna Dacie, Svecie et Norvegie pro fructibus et juribus ad eandem cameram inibi pertinentibus exigendis, recipiendis et levandis provideramus destinandum, circa premissa se reddat, sicut testimonio fidedignorum asseritur, quam plurimum negligentem ac remissum, nos optantes in premissis debitam diligentiam non deesse ac sperantes indubie negotia, que tibi duxerimus committenda, te ad executionem debitam perducturum te in prefatis regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolice sedis nuntium ac col lectorem fructuum, reddituum, proventuum et aliorum rerum et bonorum in eisdem regnis debitorum et debendorum facimus, constituimus et etiam deputamus, prefatum Guidonem ac omnes et singulos alios nuntios, collectores, receptores et commissarios hactenus per sedem apostolicam vel eius auctoritate in dictis regnis deputatos penitus revocando, tibi quoque per te vel alium seu alios petendi, exigendi et recipiendi nostre et ecclesie Romane ac camere apostolice nominibus tam a dicto Guidone quam a suis succollectoribus quibuscunque omnia pecunias, res et bona recepta, levata et collecta per eos et quemlibet eorum nomine camere prelibate necnon a quibuscunque personis ecclesiasticis, secularibus et regularibus exemptis et non exemptis cuiuscunque conditionis, status, gradus, ordinis vel preeminentie fuerint, etiam si pontificali vel alia quavis ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate, necnon capitulis, conventibus, collegiis et universi-

tatibus partium predictarum et de hiis dumtaxat, que receperis, finem, quitationem, absolutionem et liberationem plenariam ac omnia alia et singula faciendi, que nuntii dicte sedis facere consveverunt et possunt, ac unum vel plures procuratores, tot, quot et quotiens tibi expedire videbitur, succollectores deputandi ac per te vel alios deputatos revocandi, audiendi quoque et examinandi computa et rationes prefati Guidonis et succollectorum suorum de receptis, gestis et administratis per eos in officio collectorie et nuntiationis huiusmodi ac illa, si et prout tibi videbitur, approbandi, utendi quoque quibuscunque litteris apostolicis et gentium dicte camere quibuscunque precessoribus et predecessoribus tuis nuntiis dicte sedis per nos et gentes ipsas hactenus destinatis in quibuscunque ceptis et non ceptis negotiis, quatenus cameram ipsam directe vel indirecte concernunt, et eas libere exequendi, non obstantibus constitutionibus apostolicis contrariis quibuscunque necnon contradictores et rebelles, cuiuscunque status, ordinis vel conditionis existant, etiam si pontificali vel alia qualibet prefulgeant dignitate, et de ipsorum statibus, ordinibus et nominibus propriis oporteret in presentibus specialem ac plenam et expressam fieri mentionem auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstantibus tam Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, ne judices a sede prefata deputati aliquem vel aliquos extra suam civitatem et diocesim nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis auctoritate litterarum dicte sedis trahere quoquomodo presumant, et de duabus dietis in concilio generali quam aliis quibuscunque constitutionibus apostolicis contrariis, per quas tue jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, seu si aliquibus communiter vel divisim a sede predicta indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, tibi plenam et liberam concedimus tenore presentium potestatem. Datum apud Montemflasconis kal. sep. anno 6.

659. **24. Okt. 1368.**

Afladsbrev for Ribe Domkirke, hvorved alle, der paa visse bestemte Festdage besøger Kirken eller som rækker den en hjælpsom Haand, faar 1 Aars og 40 Dages Aflad.

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. (Brevet er trykt i Uddrag i Pontoppidan, Annales ecclesiæ Danicæ II 172). Datum 9. kal. nov. anno 7. (Dateringsstedet mangler).

660. **6. Juni 1369.**

Guido de Cruce indbetaler 2000 Gylden.

Collectoria Svecie.

[Anno 1369] die 6. jun. recepti fuerunt a Guidone de Cruce etc. de pecuniis per eum qualitercunque receptis, habitis et recollectis ad cameram apostolicam pertinentibus, de quibus in computis per eum dicte camere reddendis particulariter declaravit, ipso manualiter assignante, 2000 flor. camere. (Intr. et Exit. 322 fol. 8).

661. **8. Juni 1369.**

Paa Ribe Ærkedegns og Kapitels Bøn tillader den pavelige Pønitentiar, Kardinalpresbyter Stephanus, Abbeden i Løgumkloster at høre Skriftemaal af Præsterne ved Domkirken i Ribe og absolvere dem, naar de har gjort Satisfaktion.

Stephanus miseratione divina tituli s. Eusebii presbyter cardinalis religioso viro abbati monasterii Loci dei ordinis Cisterciensis Ripensis diocesis. Porrectis nobis ex parte Olai Presbiteri [Johannis] archidiaconi et canonicorum ecclesie Ripensis beneficiatorum supplicationibus quantum cum Deo possumus favorabiliter annuentes auctoritate domini pape, cujus penitentiarie curam gerimus etc. (Terpager, Ripæ Cimbr. 128). Datum Viterbii 6. id. jun. anno 7.

662. **9. Juni 1369.**

Paa Ribe Ærkedegns og Kapitels Bøn paalægger Paven Provsten i Slesvig at skaffe Kirken i Ribe dens fraranede Gods tilbage.

Preposito ecclesie Slesvicensis. (Udtog i Terpager, Ripæ Cimbricæ 106). Datum Viterbii 5. id. jun. anno 7.

663. **25. Juni 1369.**

Trods pavelig Reservation havde Kapitlet efter Biskop Povls Død valgt sin Ærkedegn Olav til Biskop i Aarhus. Paven kasserede Kapitlets Valg, men udnævner nu selv Olav til Biskop.

Olavo electo Arusiensi. Apostolice solicitudinis studium circa diversa, que agenda nostris incumbunt humeris, est illud potissimum, ut circa ecclesiarum omnium statum illarum maxime, que

pastorum suorum sunt regimine destitute, sic solicita diligentia intendamus, quod ecclesie ipse nostre operationis studio superni favoris auxilio suffragante preserventur a noxiis et prosperitatis votive successibus gratulentur. Nuper siquidem Paulo episcopo Arusiensi regimini Arusiensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum vacaret, per apostolice sedis providentiam ydoneam presidere personam provisionem eiusdem Arusiensis ecclesie ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum et inane etc., postmodum vero dicta ecclesia per obitum eiusdem Pauli episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, pastoris solatio destituta capitulum ipsius ecclesie reservationis et decreti huiusmodi forsan ignari te archidiaconum ipsius ecclesie in sacerdotio constitutum in episcopum Arusiensem licet de facto concorditer elegerunt tuque reservationis et decreti predictorum similiter inscius electioni huiusmodi de te facte illius tibi presentato decreto consensisti etiam de facto et deinde reservatione et decreto predictis ad tuam deductis notitiam huiusmodi electionis negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis, nos igitur electionem huiusmodi utpote post et contra reservationem et decretum huiusmodi de facto, ut premittitur, attemptatam ac omnia alia inde secuta, prout erant, irrita et inania reputantes et ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne dicta ecclesia longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam, que sciret, vellet et posset eam preservare a noxiis et adversis ac in suis manutenere viribus et etiam adaugere, cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum ac aliis virtutum meritis, prout ex fidedignorum assertione percepimus, multipliciter insignitum direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus et etiam dictorum capituli concorditer te eligentium voluntate debita meditatione pensatis de persona tua eidem ecclesie Arusiensi de dictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod ecclesia ipsa sub tuo felici re-

gimine gratia tibi assistente divina prospere dirigetur et salubria suscipiet incrementa, jugum igitur domini tuis impositum humeris suscipiens reverenter et svavi eius oneri humiliter colla submittens eiusdem ecclesie solicitam curam geras gregem dominicum in illa tibi commissum doctrina verbi et operis informando, ita quod eadem ecclesia Arusiensis gubernatori circumspecto et fructuoso administratori gaudeat se commissam ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur tuque preter eterne retributionis premium nostre benivolentie gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum apud Montemflasconis 7. kal. jul. anno 7.

In e. m. Capitulo ecclesie Arusiensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Arusiensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Arusiensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

664. **21. Juli 1369.**

Trods pavelig Reservation havde Kapitlet efter Biskop Henrik Geertsens Død valgt sin Ærkedegn Niels Jakobsen til Biskop i Roskilde. Paven kasserede Kapitlets Valg, men udnævner nu selv Niels Jakobsen til Biskop.

x x x x x x x
x x x x x x x

Nicolao electo Roskildensi. Apostolice solicitudinis etc. (som i Nr. 663). Dudum siquidem Henrico episcopo Roskildensi regimini Roskildensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum vacaret, per apostolice sedis providentiam ydoneam presidere personam provisionem eiusdem ecclesie Roskildensis ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum et inane etc., postmodum vero dicta ecclesia per obitum eiusdem Henrici episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, pastoris solatio destituta capitulum ipsius ecclesie reservationis et decreti huiusmodi forsan ignari te archidiaconum ipsius ecclesie in sacerdotio constitutum in episcopum Roskildensem licet de facto concorditer elegerunt tuque reservationis et decreti predictorum similiter inscius electioni huiusmodi de te facte illius tibi presentato decreto consensisti licet de facto et deinde reservatione et decreto predictis ad tuam deductis notitiam huiusmodi electionis

negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis, nos igitur electionem huiusmodi utpote post et contra reservationem et decretum huiusmodi de facto, ut premittitur, attemptatam ac alia inde secuta, prout erant, irrita et inania reputantes et ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne dicta ecclesia longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam, que sciret, vellet et posset eam preservare a noxiis et adversis ac in suis manutenere viribus et etiam adaugere, cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum ac aliis virtutum meritis, prout ex fidedignorum assertione percepimus, multipliciter insignitum direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus et etiam concorditer dictorum capituli te eligentium voluntate debita meditatione pensatis de persona tua eidem ecclesie de dictorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod ecclesia ipsa sub tuo felici regimine gratia tibi assistente divina prospere dirigetur et salubria suscipiet incrementa, jugum igitur domini tuis impositum humeris suscipiens reverenter et svavi eius oneri humiliter colla submittens eiusdem ecclesie solicitam curam geras gregem dominicum in illa tibi commissum doctrina verbi et operis informando, ita quod eadem ecclesia Roskildensis gubernatori circumspecto et fructuoso administratori gaudeat se commissam ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur tuque preter eterne retributionis premium nostre benivolentie gratiam uberius consequi merearis. Datum apud Montemflasconis 12. kal. aug. anno 7.

In e. m. Capitulo ecclesie Roskildensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Roskildensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Roskildensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Roskildensis. Datum ut supra.

In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.
In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

665. **11. Aug. 1369.**

Biskop Niels af Roskilde lover at betale Servispenge.

[Die 11. aug. anno 1369] Nicholaus episcopus Roskildensis in Dacia promisit pro suo communi servitio 1000 flor. et 5 servitia consveta solvendo a festo s. Michaelis proximo in unum annum 200 flor. et 5 servitia pro rata et tantumdem in simili termino annis revolutis, quousque de omnibus fuerit integre satisfactum. (Oblig. 35 fol. 129 b.).

666. **7. Nov. 1369.**

Trods pavelig Reservation havde Kapitlet efter Biskop Magnus'es Død postuleret Biskop Jens Mikkelsen af Børglum til Biskop i Ribe. Biskop Jens forelagde Sagen i det pavelige Konsistorium. Paven kasserede Kapitlets Valg, men udnævner nu selv Bispen i Børglum til Biskop i Ribe.

x x x x x
x x x x x

Johanni episcopo Ripensi. Romane pontificis, quem pastor ille celestis et episcopus animarum potestatis plenitudine sibi tradita ecclesiis pretulit universis, plena vigilie solicitudo requirit, ut circa cuiuslibet statum ecclesie sic vigilanter excogitet sicque prospiciat diligenter, quod per eius providentiam circumspectam nunc per simplicis provisionis officium nunc vero per ministerium translationis accommode, prout personarum, locorum et temporum qualitas exigit, ecclesiis singulis pastor accedat ydoneus et rector providus deputetur, qui populum sibi commissum salubriter dirigat et informet et ecclesiis ipsis votive prosperitatis afferat incrementa. Dudum siquidem Magno episcopo Ripensi regimini Ripensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum eam vacare contingeret, per operationis nostre ministerium utilem presidere personam provisionem eiusdem ecclesie ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum et inane etc., postmodum vero prefata ecclesia per obitum eiusdem Magni episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacante capitulum eiusdem ecclesie huiusmodi reservationis et decreti, ut asseritur, ignari te episcopum Burglavensem in Ripensem episcopum licet de facto concorditer postularunt tuque reservationis et decreti predictorum similiter inscius postulationi huiusmodi illius

tibi presentato decreto nec consentiens nec dissentiens te sedis apostolice beneplacito commisisti et deinde huiusmodi reservatione et decreto ad tuam deductis notitiam huiusmodi postulationis negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis, nos igitur attendentes postulationem predictam et alia inde secuta post et contra reservationem et decretum predicta attemptata fuisse ea, prout erant, reputavimus irrita et inania et ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne ecclesia ipsa prolixe vacationis exponeretur incommodis paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam, sicut testimoniis fidedignis accepimus, divina gratia insignivit et quod tu, qui regimini ecclesie Burglavensis hactenus laudabiliter prefuisti, dictam Ripensem ecclesiam scies et poteris auctore domino utiliter regere ac feliciter gubernare, nostrum animum duximus dirigendum, intendentes itaque tam dicte Ripensi ecclesie quam eius gregi dominico salubriter providere te a vinculo, quo eidem Burglavensi ecclesie, cui tunc preeras, tenebaris, de dictorum fratrum consilio et apostolice potestatis plenitudine absolventes te ad dictam Ripensem ecclesiam auctoritate apostolica transferimus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem dicte Ripensis ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo liberamque tibi dando licentiam ad eandem Ripensem ecclesiam transeundi firma ducti fiducia, quod tuos actus et opera illius clementia dirigente, a quo universorum carismatum dona proveniant; prelibate Ripensi ecclesie per tuam diligentem solertiam tuumque ministerium curiosum honoris et prosperitatis multiplicia votiva provenient incrementa. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus ad prefatam Ripensem ecclesiam cum gratia nostre benedictionis accedens curam et administrationem predictas sic diligenter geras et solicite prosequaris, quod ipsa Ripensis ecclesia gubernatori circumspecto et fructuoso administratori gaudeat se commissam ac bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur tuque preter eterne retributionis premium nostre benedictionis augmentum ac ipsius sedis gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum Rome apud s. Petrum 7. id. nov. anno 8.

In e. m. Capitulo ecclesie Ripensis. Datum ut supra.
In e. m. Clero civitatis et diocesis Ripensis. Datum ut supra.
In e. m. Populo civitatis et diocesis Ripensis. Datum ut supra.
In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra*).

667. **9. Dec. 1369.**

Da Provsten i Vardesyssel, Laurids Thrugotsen, døde ved Kurien, hjemfaldt hans Embede til Pavens Besættelse. Paa Biskop Jens Mikkelsens Anbefaling udnævner Paven Tuve Thorstensen, Kannik i Ribe, Sognepræst i Tjæreborg og Biskop Jens'es Kapellan, til Provst, mod at han opgiver Tjæreborg.

C C/X X

Tuvoni Thorstanni preposito de Warwithsysyl in ecclesia Ripensi. Laudabilia probitatis etc. Dudum siquidem omnes dignitates, personatus et officia ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud sedem apostolicam vacantia et inantea vacatura collationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc., cum itaque postmodum prepositura de Warwithsysyl in ecclesia Ripensi, quam quondam Laurentius Thrugoti prepositus de Warwithsysyl in eadem ecclesia, dum viveret, obtinebat, per ipsius Laurentii obitum, qui apud sedem predictam diem clausit extremum, apud sedem ipsam vacaverit et vacare noscatur ad presens nullusque preter nos hac vice de dicta prepositura disponere potuerit neque possit reservatione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes tibi, pro quo etiam Johannes episcopus Ripensis asserens te capellanum suum nobis super hoc supplicavit, horum intuitu gratiam facere specialem dictam preposituram, que ruralis est et curam habet animarum ac per canonicos prebendatos ecclesie predicte, cuius canonicus prebendatus existis, consvevit gubernari cuiusque fructus 20 flor. auri communi extimatione valorem annuum, ut asseris, non excedunt, sic vacante cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus decernentes, prout est, irritum et inane etc., non obstante, quod canonicatum et prebendam dicte ecclesie Ripensis ac parrochialem ecclesiam in Tyerburg Ripensis diocesis nosceris obtinere, volumus antem, quod quam primum vigore presentium dictam preposituram fueris pacifice assecutus prefatam parrochialem ec-

*) Følgebrevene til Ærkebispen i Lund og til Præsteskabet i Ribe Stift er trykt i Repertorium II 132—33,

clesiam, quam, ut prefertur, obtines et quam extunc vacare decernimus, omnino, prout ad id etiam te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Rome apud s. Petrum 5. id. dec. anno 8.

In e. m. Episcopo Razeburgensi et cantori Slesvicensi ac sacriste seculari s. Agricole Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

668. **14. Jan. 1370.**

Ved at Paven flyttede Biskop Jens Mikkelsen fra Børglum til Ribe, fik han Ret til at besætte Bispestolen i Børglum. Han udnævner nu Provsten i Vendsyssel, Sven, til Biskop og følger derved det børglumske Kapitels Ønske.

xxxxxxx
xxxxxxx

Swenoni electo Burglavensi. Pastoralis officii debitum, cui disponente domino presidemus, exposcit, ut de universis orbis ecclesiis, quarum cura nobis imminet generalis et presertim de illis, que suis viduate pastoribus vacationis incommoda deplorare noscuntur, solicite cogitemus, ut illis preficiantur viri providi in pastores, qui eas in spiritualibus et temporalibus velint et valeant salubriter regere et feliciter gubernare. Sane ecclesia Burglavensi ex eo pastoris solatio destituta, quod nos nuper Johannem Ripensem tunc Burglavensem episcopum extra Romanam curiam constitutum a vinculo, quo eidem Burglavensi ecclesie, cui tunc preerat, tenebatur, de fratrum nostrorum consilio et apostolice potestatis plenitudine absolventes ipsum ad ecclesiam Ripensem tunc vacantem auctoritate apostolica duximus transferendum preficiendo ipsum eidem Ripensi ecclesie in episcopum et pastorem attendentes, quod de provisione ipsius ecclesie Burglavensis nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, pro eo quod nos diu ante vacationem huiusmodi ipsius ecclesie Burglavensis provisionem omnium ecclesiarum cathedralium extunc inantea vacaturarum per translationes per nos de prelatis earum ubilibet constitutis imposterum faciendas ad alias cathedrales ecclesias tunc vacantes et inantea vacaturas ordinationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus extunc irritum et inane etc. et ad provisionem eiusdem Burglavensis ecclesie celerem et felicem, ne longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie Burglavensi personam utilem et etiam fructuosam cum dictis fratribus habuimus diligentem, demum ad te prepositum de Wendesysl in eadem Burglavensi ecclesia in presbiteratus ordine constitutum, litterarum scientia preditum,

vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum et aliis virtutum meritis, prout fidedignis testimoniis accepimus, insignitum, pro quo etiam capitulum eiusdem ecclesie Burglavensis per suas litteras nobis super hoc supplicarunt, direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis de persona tua nobis et dictis fratribus ob tuorum exigentiam meritorum accepta eidem Burglavensi ecclesie de ipsorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie Burglavensis tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod eadem Burglavensis ecclesia per tue circumspectionis industriam et providentiam circumspectam sub tuo felici regimine dextera domini tibi assistente propitia salubriter et prospere diregetur, jugum igitur domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite fideliter et prudenter, quod ipsa ecclesia Burglavensis gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam tuque preter retributionis eterne premium benivolentie nostre gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum Rome apud s. Petrum 19. kal. feb. anno 8.

In e. m. Capitulo ecclesie Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Universis vasallis ecclesie Burglavensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

In e. m. Waldemaro regi Dacie. Datum ut supra.

669. 30. Jan. 1370.

Den udvalgte Biskop i Børglum, Sven, faar Lov til at modtage Bispevielsen af den Præst, han selv maatte ønske, naar to eller tre Bisper er til Stede, uden at der dermed skal være sket et Indgreb i Ærkebiskoppens Metropolitanrettigheder.

Swenoni electo Burglavensi. Cum nos pridem Burglavensis ecclesie tunc pastoris regimine destitute etc. (som Nr. 653). Datum Rome apud s. Petrum 3. kal. feb. anno 8.

670. **30. Jan. 1370.**

Provst Henrik Biscop af Bremen udnævnes til Biskop i Slesvig.

xxxxx
xxxxx

Henrico electo Slesvicensi. Apostolatus officium quamquam insufficientibus meritis nobis ex alto commissum, quo ecclesiarum omnium regimini presidemus, utiliter exequi coadjuvante domino cupientes soliciti corde reddimur, ut, cum de ipsarum regiminibus agitur committendis, tales eis in pastores preficere studeamus, qui commissum sibi gregem dominicum sciant non solum doctrina verbi sed exemplo boni operis informare commissasque sibi ecclesias in statu pacifico et tranquillo velint et valeant duce domino gubernare. Dudum siquidem Nicolao episcopo Slesvicensi regimini Slesvicensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum ipsam vacare contingeret, utilem et fructuosam per apostolice sedis providentiam preesse personam provisionem ipsius ecclesie ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernentes extunc irritum et inane etc., postmodum vero ecclesia Slesvicensi predicta per obitum ipsius Nicolai episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacante nos vacatione huiusmodi fidedignis relatibus intellecta ad provisionem ipsius ecclesie celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne ecclesia ipsa longe vacationis subjaceret incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de preficiendo eidem ecclesie personam huiusmodi cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te prepositum ecclesie Bremensis in sacerdotio constitutum, litterarum scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum et in temporalibus circumspectum aliisque multiplicium virtutum donis, prout fidedignorum accepimus testimonio, insignitum direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis de persona tua nobis et eisdem fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta eidem Slesvicensi ecclesie de eorundem fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod prefata Slesvicensis ecclesia sub tuo felici regimine gratia tibi assistente divina prospere dirigetur et grata in eisdem spirituali-

bus et temporalibus suscipiet incrementa, jugum igitur domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite, fideliter et prudenter, quod ipsa Slesvicensis ecclesia gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam tuque preter eterne retributionis premium sedis predicte benedictionem et gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum Rome apud s. Petrum 3. kal. feb. anno 8.

In e. m. Capitulo ecclesie Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Slesvicensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

671. **9. Feb. 1370.**

Biskop Jens Mikkelsen af Ribe lover at betaler Servispenge.

[Die 9. febr. anno 1370] Johannes episcopus Ripensis promisit pro suo communi servitio 120 flor. et 5 servitia consveta solvendo medietatem in festo s. Andree proximo et aliam medietatem in simili festo anno revoluto. 17 cardinales. (Oblig. 35 fol. 135).

672. **1. Marts 1370.**

Paven besætter Arkidiakonatet i Roskilde, som er bleven ledigt ved Niels Jakobsens Udnævnelse til Biskop i Roskilde, med Olav Pedersen, der er Kannik i Roskilde og i Oslo, Biskop Niels'es Kapellan og Sognepræst i Uggeløse, hvilket sidste Embede han dog nu skal nedlægge.

) C
X X

Olauvo Petri archidiacono Roskildensi. Vite ac morum honestas etc. (som i Nr. 667). Cum itaque postmodum archidiaconatus ecclesie Roskildensis, quem Nicolaus episcopus Roskildensis tempore promotionis per nos facte de ipso ad ecclesiam Roskildensem tunc vacantem obtinebat, per huiusmodi promotionem et munus consecrationis eidem Nicolao episcopo apud dictam sedem impensum apud sedem eandem vacaverit et vacare noscatur ad presens nullusque preter nos de archidiaconatu predicto hac vice disponere potuerit neque possit reservatione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes tibi, pro quo etiam dictus Nicolaus episcopus asserens te capellanum suum nobis super

hoc supplicavit, gratiam facere specialem teque in eadem ecclesia, cuius canonicus existis, amplius honorare archidiaconatum predictum, qui dignitas curata in prefata ecclesia existit, sic vacantem tibi in presbiteratus ordine constituto conferimus, non obstante, quod in eadem et in Asloensi ecclesiis canonicatus et prebendas ac parrochialem ecclesiam in Wegelosa Roskildensis diocesis nosceris obtinere. Volumus autem, quod quamprimum archidiaconatum predictum fueris assecutus parrochialem ecclesiam predictam, quam obtines omnino, prout etiam ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Rome apud s. Petrum kal. mart. anno 8.

In e. m. Episcopo Pesauriensi et in Esromensi ac in Sora Roskildensis diocesis monasteriis abbatibus. Datum ut supra.

673. **1. Apr. 1370.**

Biskop Henrik af Slesvig lover at betale foruden sine egne Servispenge den fulde Sum for sine Forgængere Theoderik og Niels og Resten af sin Forgængers, Henrik Warendorps Gæld til Kardinalkollegiet.

Die 1. april anno 1370 Henricus episcopus Slesvicensis promisit pro suo communi servitio 1000 flor. et 5 servitia consveta.

Item recognovit pro communi servitio Theodorici predecessoris sui alios 1000 flor. et 5 servitia, cuius predecessoris obligatio facta fuit die ultima maii de anno 1351.

Item recognovit pro communi servitio Nicholai predecessoris sui alios 1000 flor. et 5 servitia consveta, cuius obligatio facta fuit die 9. dec. de anno 1354.

Item recognovit pro communi servitio Henrici predecessoris sui collegio 160 flor. et unum servitium integrum, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 22. apr. de anno 1343 solvendo a festo s. Michaelis proximo in unum annum 1000 flor. et 5 servitia pro rata et tantumdem in quolibet simili termino annis revolutis, quousque fuerit de omnibus satisfactum. Alioquin etc. (Oblig. 35 fol. 136 b).

674. **14. Maj 1370.**

Domkapitlet i Slesvig havde valgt sin Kantor, Niels Pedersen, til Biskop, men Paven valgte nu Henrik Biscop. For at bøde paa de store Udgifter, som Niels Pedersen havde haft for at faa sit Valg sat igennem, giver Paven ham et Kanonikat i Lybeck og Ekspektance paa et af de store Præbender, hvortil der er knyttet visse Ekstraindtægter, mod at han opgiver sit Kanonikat og Præbende i Slesvig og Ribe.

Nicolao Petri canonico ecclesie Lubicensis. Laudabilia probitatis et virtutum merita etc. Cum itaque in ecclesia Lubicensi, in qua maiores, medie, minores et infime prebende existunt, nonnulla stipendia et additamenta consveta 12 antiquioribus canonicis ipsius ecclesie dari et etiam assignari fore noscantur, nos volentes tibi, qui, ut asseris, per capitulum ecclesie Slesvicensis in episcopum Slesvicensem ecclesia ipsa tunc pastore carente concorditer electus fuisti, huiusmodi electionis, que ex certis causis non fuit sortita effectum, prosecutione multos labores et expensas sustinuisti premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem canonicatum dicte Lubicensis ecclesie cum plenitudine juris canonici apostolica tibi auctoritate conferimus et de illo etiam providemus, ac unam de dictis maioribus prebendis unacum huiusmodi stipendiis et additamentis consvetis uni ex predictis 12 canonicis assignari, in quibuscunque consistant, si qua in dicta ecclesia vacat ad presens vel cum vacaverit, quam tu per te vel procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spatium etc. reservamus, non obstante, quod in Slesvicensi cum cantoria et in Ripensi ecclesiis canonicatus et prebendas nosceris obtinere, volumus autem, quod quamprimum canonicatum et prebendam maiorem Lubicensis predicte fueris pacifice assecutus canonicatum et prebendam ecclesiarum [Slesvicensis et] Ripensis predictos, quos, ut prefertur, obtines quosque extunc vacare decernimus, omnino, prout ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum apud Montemflasconis 2. id. maii anno 8.

In e. m. Preposito Slesvicensis et decano s. Petri Avinionensis et archidiacono Roskildensis ecclesiarum. Datum ut supra.

675. **6. Juni 1370.**

Efter Provst Arnold de Harens Død udnævnte Kapitlet i Slesvig til Provst Johannes Wanekin, der var Medlem af Kapitlet og Sognepræst i Broager. Af Frygt for, at Provstiet var reserveret af Paven, forelagde Johannes Sagen for Kurien, og Paven stadfæstede da Kapitlets Valg mod at han opgav Broager.

Johanni Wanekin preposito ecclesie Slesvicensis. Laudabilia probitatis etc. Exhibita siquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod olim prepositura ecclesie Slesvicensis, que dignitas maior, ad quam quis consvevit per electionem assumi, in eadem ecclesia existit et quam quondam Arnaldus de Haren eiusdem ecclesie prepositus, dum viveret, obtinebat, per obitum ipsius Arnaldi, qui extra Romanam curiam decessit, vacante, capitulum ipsius ecclesie, ad quos electio prepositi eiusdem ecclesie

etiam de antiqua et approbata et hactenus pacifice observata consvetudine pertinet, vocatis omnibus, qui debuerunt, voluerunt et potuerunt commode interesse, die ad eligendum prefixa pro celebranda electione futuri prepositi ipsius ecclesie, ut moris est, convenientes in unum te canonicum dicte ecclesie in prepositum ecclesie eiusdem concorditer elegerunt, tuque electioni huiusmodi de te facte consentiens electionem ipsam a Jacobo Ebbonis et Ottone Johannis canonicis Slesvicensibus vicariis in spiritualibus ipsorum capituli dicta ecclesia Slesvicensi tunc pastore carente habentibus super hoc ab eisdem capitulo specialem potestatem obtinuisti auctoritate ordinaria confirmari canonice, nisi apostolice reservationes obstarent. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu dubites dictam preposituram tempore electionis seu confirmationis huiusmodi fore dispositioni apostolice reservatam teque posse propterea super ea imposterum molestari, nos volentes te premissorum meritorum tuorum intuitu favore prosequi gratioso tuis in hac parte supplicationibus inclinati volumus et apostolica(!) tibi canonicatum et prebendam eiusdem ecclesie ac parrochialem ecclesiam in Broacker Slesvicensis diocesis, cuius parrochialis ecclesie fructus 60 flor. auri valorem annuum, ut asseris, non excedunt, obtinenti apostolica auctoritate concedimus, quod electio et confirmatio predicte, etiam si eidem preposituro cura immineat animarum, et quecumque inde secuta perinde a data presentium, dummodo dictus Arnaldus familiaris noster non fuerit, valeant et plenam obtineant roboris firmitatem, ac si de dicta prepositura nulla per sedem apostolicam specialis reservatio facta foret. Volumus autem, quod quamprimum dictam preposituram fueris pacifice assecutus, parrochialem ecclesiam, quam, ut prefertur, obtines, et quam extunc vacare decernimus, omnino, prout ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum apud Montemflasconis 8. id. jun. anno 8.

676. **23. Juli 1370.**

Der indbetales 400 Gylden til Kammeret fra Guido de Cruces Indsamling.

Collectoria Dacie.

[Anno 1370] die eodem [23. jul.]. Cum dudum Guido de Cruce presbiter olim collector et nuntius apostolicus in regnis Dacie, Svecie et Norvegie auctoritate apostolica deputatus fecisset fieri cambium per Bernardum Andree domicellum Nemau-

sensis diocesis tunc succollectorem suum de pecuniis per ipsos collectorem et succollectorem in dictis regnis habitis et receptis ad cameram apostolicam qualitercunque spectantibus, de quibus prefatus Guido dicte camere [rationem] reddidit et particulariter computavit videlicet de mense maii anno a nativitate domini 1368 proxime preterito cum sociis societatis Albertorum Antiquorum de Florentia in villa de Brugis de 400 flor. ponderis predicte camere. Hinc est, quod predictus Bernardus Andree in solutionem et satisfactionem dicte summe et in presentia Thome Monis (?) de Florentia socii dicte societatis die ista 23. huius mensis julii camere predicte manualiter solvit et assignavit dictos 400 flor. de camera. (Intr. et Exit. 331 fol. 45).

GREGOR XI

valgt 30. Dec. 1370, viet 5. Jan. 1371, død 27. Marts 1378.

---

677. **19. Jan. 1371.**

Kvittering for, at Biskop Niels af Roskilde har betalt Servispenge til Kardinalkollegiet.

Nos Guillelmus tituli s. Stephani in Celiomonte presbiter cardinalis sacri collegii cardinalium camerarius tenore presentium recognoscimus et fatemur, quod Nicolaus episcopus Roskildensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo prefato collegio tenebatur, 100 flor. auri et pro parte servitii familiarium cardinalium predictorum 4 flor. auri 9 sol. 9 den. mon. curr. Avin. per manus fratris Jacobi penitentiarii de Dacia nobis pro ipso collegio recipientibus solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Datum Avin. die 19. jan. anno 1371. — 3 flor. 4 tur. (Oblig. 47 fol. 20—21).

678. **23. Jan. 1371.**

Kvittering for, at Biskop Niels af Roskilde har betalt Servispenge til det pavelige Kammer,

Universis presentes litteras inspecturis Arnaldus etc. Universitati vestre etc., quod Nicholaus episcopus Roskildensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 100 flor. auri prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum 17 flor. auri 7 sol. et 5 den. mon. Avin. clericis etc. per manus fratris Jacobi penitentiarii de Dacia die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Datum Avin. die 23. jan. anno 1371. — 3 flor. 3 gross. (Oblig. 39 fol. 60).

679. **25. Jan. 1371.**

Kong Hakon og Dronning Margrete maa vælge en Skriftefader, der kan give dem fuld Syndsforladelse i deres Dødsstund.

Haquino regi et Margarete regine Svecie eius consorti. Provenit etc. Datum Avin. 8. kal. feb. anno 1.

680. **8. Marts 1371.**

Biskop Henrik af Slesvig udnævnes til Nuntius og Kollektor af alt, hvad Pavestolen har til Gode i de tre nordiske Riger, og alle de tidligere udnævnte Kollektorer og Underkollektorer tilbagekaldes.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Ex fideli et solicita etc. (Dipl. Norv. VI 322 ff.). Datum Avin. 8. id. mart. anno 1.

681. **11. Marts 1371.**

Johannes Reventlow, Klerk i Odense Stift, faar Løfte om et Embede i Lybeck.

Johanni Reventlo clerico Othoniensis diocesis. Vite ac morum honestas etc. Volentes itaque tibi, pro [quo] etiam Bertramnus episcopus Lubicensis asserens te familiarem suum nobis super hoc supplicavit, gratiam facere specialem beneficium ecclesiasticum ad dispositionem . . episcopi Lubicensis, qui est pro tempore, et . . decani et capituli ecclesie Lubicensis pertinens etc. donationi apostolice reservamus. Datum Avin. 5. id. mart. anno 1.

In e. m. . . episcopo Slesvicensi et . . abbati monasterii in Doberan Zwerinensis diocesis et . . decano ecclesie s. Augusti Avinionensis. Datum ut supra.

682. **18. Apr. 1371.**

Domprovstiet i Lund, som blev ledigt, da Niels Jakobsen blev Biskop i Roskilde, havde Urban V ikke faaet besat før sin Død, og Ærkebispen besatte det da med Folkvin Degnersen. Gregor XI erklærer imidlertid dette Valg for ugyldigt og udnævner selv Folkvin til Domprovst.

Folquino Deneri canonico et preposito ecclesie Lundensis. Laudabilia probitatis etc. Dudum siquidem Urbanus papa V predecessor noster omnes canonicatus, prebendas ac dignitates, personatus et officia ceteraque beneficia ecclesiastica apud sedem apostolicam vacantia et imposterum vacatura collationi et dispositioni sue reservavit ac decrevit extunc irritum et inane etc., et deinde canonicatu et prebenda ac prepositura ecclesie Lundensis, quos Nycolaus episcopus Roskildensis tempore promotionis per dictum predecessorem facte de ipso ad Roskildensem ecclesiam tunc vacantem obtinebat, per huiusmodi promotionem et munus consecrationis eidem Nycolao de mandato dicti predecessoris et eo in humanis agente apud eandem sedem impensum apud sedem ipsam vacantibus dictoque predecessore de dictis canonicatu et prebenda ac prepositura per eum minime disposito, sicut domino placuit, de hac luce subtracto, nos divina favente clemen-

tia ad apicem summi apostolatus assumpti, cum a nonnullis revocaretur in dubium, an post dicti predecessoris obitum aliquis preter Romanum pontificem de canonicatibus et prebendis ac dignitatibus, personatibus, officiis ac aliis beneficiis ecclesiasticis per ipsum predecessorem dispositioni sue reservatis, que tempore obitus predecessoris eiusdem vacabant, disponere potuisset sive posset, ad huiusmodi ambiguitatis tollendum dubium per nostras litteras declaravimus canonicatus et prebendas ac dignitates, personatus, officia ac alia beneficia supradicta, que sic reservata tempore obitus dicti predecessoris vacabant, ut prefertur, remansisse et remanere per huiusmodi reservationem et decretum dicti predecessoris affecta nullumque de illis preter Romanum pontificem potuisse vel posse disponere quoquomodo ac decernimus irritum et inane quidquid, in contrarium a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum forsan erat tunc vel contingeret imposterum attemptari. Attendentes ergo, quod nullus preter Romanum pontificem hac vice de dictis canonicatu et prebenda ac prepositura, qui adhuc, ut prefertur, vacant, disponere potuit neque potest reservatione, declaratione et decretis obsistentibus supradictis, ac volentes tibi premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem predictos canonicatum et prebendam ac preposituram, quam preposituram tunc vacantem, ut asseris, aliquo tempore de mandato . . archiepiscopi Lundensis utiliter et laudabiliter rexisti et gubernasti, quorumque canonicatus et prebende ac prepositure fructus, qui, ut asseris, propter guerras sunt exiles et plurimum diminuti, 6 mr. argenti valorem annuum non excedunt, sic vacantes, etiam si prepositura ipsa dignitas curata existat, cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illis etiam providemus, non obstante, quod alios canonicatum et prebendam in eadem ecclesia Lundensi nosceris obtinere. Volumus autem, quod, quamprimum vigore presentium prefatos canonicatum et prebendam vel preposituram per nos, ut prefertur, tibi collatos fueris pacifice assecutus, dictos canonicatum et prebendam, quos, ut prefertur, obtines et quos extunc vacare decernimus, omnino, prout etiam ad id te sponte obtulisti, dimittere tenearis. Datum Avin. 14. kal. maii anno 1.

In e. m. . . abbati monasterii Omnium sanctorum Lundensis et . . preposito Lubicensis ac . . decano s. Agricole Avinionensis ecclesiarum. Datum ut supra.

683. **23. Apr. 1371.**

Da Provstiet i Odense blev ledigt ved at Magnus Nielsen blev Dekan i Lund, valgte Biskop Erik Jensen Adelsmanden Johan fra Butzow til Provst. Nu stadfæster Paven dette Valg og erklærer, at Bispen i Odense fra gammel Tid har Ret til at besætte Provstiet.

Johanni Butzowensi preposito ecclesie Othoniensis. Nobilitas generis, vite ac morum honestas etc. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod olim prepositura ecclesie Othoniensis, que dignitas curata existit, tunc ex eo vacante, quod Nicolaus Magni [ↄ: Magnus Nicolai] decanus ecclesie Lundensis tunc dictam preposituram obtinens decanatum dicte ecclesie Lundensis, qui etiam dignitas existit, tunc vacantem auctoritate ordinaria sibi collatum extitit pacifice assecutus, Ericus episcopus Othoniensis, cum ad episcopum Othoniensem pro tempore existentem dicte prepositure collatio et provisio etiam de antiqua et approbata et hactenus pacifice observata consvetudine pertineant, predictam preposituram sic vacantem tibi contulit et providit etiam de eadem canonice, nisi apostolice reservationes obstarent aut eiusdem prepositure collatio esset ad sedem apostolicam juxta Lateranensis statuta concilii legitime devoluta. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, dubites predictam preposituram tempore collationis et provisionis huiusmodi fore dispositioni apostolice reservatam aut eius collationem ad sedem predictam, ut premittitur, devolutam teque propterea posse super ea imposterum molestari, nos volentes te, qui, ut asseris, de militari genere procreatus existis, premissorum meritorum tuorum intuitu favore prosequi gratioso tuis in hac parte supplicationibus inclinati volumus et apostolica tibi auctoritate concedimus, quod collatio et provisio predicte et quecunque inde secuta perinde a data presentium, dummodo idem Nicolaus familiaris sedis apostolice non fuerit, valeant et plenam obtineant roboris firmitatem ac si de dicta prepositura nulla per sedem predictam, reservatio facta foret aut ipsius collatio ad sedem predictam, ut premittitur, non esset devoluta. Datum Avin. 9 kal. maii anno 1.

684. **2. Maj 1371.**

De pavelige Indsamlere i Ungarn og i Danmark skulde sende eller lade sende det indsamlede til den pavelige Nuntius i Brügge, Johannes Mauberti. Denne faar nu Ordre til i Tiden fra 23. Maj 1371 til samme Dag næste Aar at betale det indkomne til Handelshuset de Guardis.

Johanni Mauberti cantori ecclesie Noviomensis apostolice sedis nuntio. Cum collectores fructuum et proventuum ecclesiasti-

corum camere apostolice in Ungarie et Dacie regnis debitorum diversas pecuniarum summas per eos receptas et dicte camere debitas in loco de Brugis Tornacensis diocesis assignare teneantur, nos de circumspectione tua plurimum confidentes recipiendi ab eisdem collectoribus dictorum regnorum seu ab aliis ab eis deputatis nostro et dicte camere apostolice nomine quascunque pecuniarum summas per ipsos eidem camere debitas et illos, a quibus pecunias ipsas receperis, quitandi, liberandi et absolvendi plenam et liberam tenore presentium concedimus potestatem, et insuper tibi tenore presentium mandamus, quatenus omnes et singulas huiusmodi pecunias, quas a prefatis collectoribus seu deputatis ab eis recipere te continget, Matheo quondam Meti civi et mercatori Florentino curiam Romanam sequenti pro se ac Symone et Anthonio de Guardis fratribus filiis olim Nicolai quondam Symonis Guardi de Populo s. Remegii de Florentia et Philippo de Guardis predictis filio quondam Guardi de Populo s. Lucie de Magnolis de Florentia civibus et mercatoribus Florentinis seu eorum procuratoribus vel factoribus seu alterius eorundem ad hoc ab eis seu eorum altero legitime constitutis, quibus huiusmodi pecuniarum summas recipiendi et de receptis te quitandi per alias nostras litteras concedimus facultatem, tradere et assignare procures. Volumus autem et tibi mandamus, quatenus de singulis summis pecuniarum huiusmodi, quas a prefatis collectoribus recipies et etiam de illis, quas prefatis factoribus assignabis, duo publica consimilia fieri facias instrumenta, quorum uno penes te retento, reliquum eidem camere nostre omnis more sublato dispendio mittere non postponas, presentibus post unum annum a 23. die presentis mensis maii computandum minime valituris. Datum Avin. 6. non. maii anno 1 *).

685. **7. Maj 1371.**

Gregor XI stadfæster Urban V's Udnævnelse af Biskop Henrik i Slesvig til pavelig Nuntius og Indsamler af Treaarstienden.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum Urbanus papa V etc. (Dipl. Norv. VI 324). Datum Avin. non. maii anno 1.

---

*) Trykt efter Reg. Vat. 263 fol. 176 b, men i Reg. Vat. 274 (Cameralia) fol. 35 b. findes samme Brev med samme Ordlyd, men dateret Avin. non. maii anno 1.

686. **7. Maj 1371.**

Urban V havde, mens Biskop Magnus i Ribe endnu var i Live, besluttet at overtage Arv og Gæld efter hans Død. Skønt Biskop Magnus døde før Pave Urban, naaede han ikke at fuldføre sin Beslutning, som Gregor XI nu optager og overdrager sin Nuntius, Biskop Henrik af Slesvig, at overtage Biskop Magnus'es Bo paa hans Vegne.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum Urbanus papa V predecessor noster ex certis causis rationabilibus ante obitum Magni episcopi Ripensis omnia bona mobilia ac debita et credita ipsius episcopi, quecunque, quotcunque et qualiacunque forent, cum moderatione infrascripta ordinationi et dispositioni sue duxit specialiter reservanda ac decrevit extunc irritum et inane etc. Cum autem postmodum dictus episcopus eodem predecessore adhuc in humanis agente viam fuerit universe carnis ingressus, discretioni tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus per te vel alium seu alios omnia huiusmodi bona mobilia et credita ac debita prefati episcopi, quecunque, quotcunque et qualiacunque fuerint et in quibuscunque rebus consistant ac per quascunque detineantur seu debeantur personas, de et super quibus, si necesse fuerit, summarie, simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii te informes, auctoritate nostra et apostolice camere nomine petere, exigere ac recipere cum integritate illaque fideliter conservare et, quam primum commode poteris, ad cameram nostram mittere non postponas contradictores quoslibet et rebelles, cuiuscunque ordinis, status, gradus aut conditionis vel preeminentie fuerint, etiam si pontificali vel alia qualibet ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate, quandocunque et quotienscunque expedierit, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam et penas alias, de quibus tibi secundum eorum rebellionem videbitur, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, non obstantibus tam Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, qua cavetur, ut nullis nisi dignitate preditis aut personatum obtinentibus seu ecclesiarum cathedralium canonicis cause auctoritate litterarum apostolice sedis committantur et ne quis extra suam civitatem et diocesim nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad judicium evocetur seu ne judices a sede apostolica deputati extra civitatem et diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere sive alii vel aliis vices suas committere aut aliquos ultra unam dietam a fine diocesis eorundem trahere presumant,

et de duabus dietis in concilio generali, quam aliis constitutionibus apostolicis contrariis quibuscunque seu si aliquibus communiter vel divisim a prefata sede indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi et eorum (!) personis et locis ordinibus et nominibus propriis mentionem. Nos enim quitandi, liberandi et absolvendi plene et libere per te vel alium seu alios omnes et singulos, a quibus bona, credita et debita huiusmodi receperis, de hiis dumtaxat, que recipere te continget, tibi plenam concedimus tenore presentium facultatem, volumus autem et tibi in virtute sancte obedientie districte precipiendo mandamus, quatenus de omnibus et singulis bonis, creditis et debitis huiusmodi per instrumentum seu instrumenta publica etiam tuo sigillo sigillata cameram predictam certificare procures. Tenor autem dicte moderationis talis est: Voluit siquidem dictus predecessor et nos etiam volumus et mandamus, quod de huiusmodi bonis, creditis et debitis debita ipsius episcopi pro eius necessitatibus et sue Ripensis ecclesie contracta ac expensi decentis et honeste funeris et emende, si alicui debeantur, et pro remuneratione illorum, qui eidem episcopo viventi servierunt juxta servitii meritum, necnon libri, res et bona, que dictus episcopus ex patrimonio vel personalibus laboribus et industria seu alias quam ex sua Ripensi ecclesia vel ex bonis ecclesiasticis acquisivit, dum ageret in humanis, si tamen habeat heredes legitimos, per te legitime deducantur, quodque reservatio huiusmodi ad libros, calices, cruces, vestimenta et alia ornamenta pontificalia aut jocalia ecclesiastica eidem ecclesie, antequam dictus episcopus eius preesset regimini, aut per ipsum, dum viveret et preesset eidem, deputata nullatenus extendatur. Sic igitur mandatum nostrum huiusmodi exequaris, quod neque de negligentia neque de exactione indebita valeas reprehendi. Datum Avin. non. maii anno 1.

Eodem modo de bonis Johannis episcopi Aboensis mutatis mutandis sub eodem dato.

687. **7. Maj 1371.**

Biskop Henrik faar som pavelig Nuntius og Indsamler Ret til at bansætte enhver, der lægger ham Hindringer i Vejen.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Cum te in regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolice sedis nuntium no-

strumque collectorem et receptorem duxerimus deputandum, nos cupientes, ut in huiusmodi collectorie officio valeas deo propitio utilius et facilius prosperari, quo maiori fueris auctoritate munitus, exercendi censuram ecclesiasticam in quascunque personas tam ecclesiasticas etiam religiosas quam seculares ac nobiles et laicas, cuiuscunque status, ordinis vel conditionis existant, qui te seu succollectores a te deputatos in huiusmodi collectorie officio impediverint aut te seu succollectores predictos, dum huiusmodi collectorie officium exercebitis, bonis seu rebus vestris spoliaverint, non obstantibus constitutionibus apostolicis de una aut duabus dietis et aliis contrariis quibuscunque, etiamsi de illis et totis earum tenoribus esset presentibus specialis et expressa mentio facienda, seu si aliquibus communiter vel divisim a sede predicta sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, fraternitati tue plenam et liberam tenore presentium concedimus potestatem. Datum Avin. non. maii anno 1.

688. **7. Maj 1371.**

Handelshuset de Guardis' Faktorer i Brügge faar Meddelelse om, at den pavelige Nuntius Johannes Mauberti skal indbetale til dem Udbyttet af Indsamlingen i Ungarn og Danmark, og at de skal give det pavelige Kammer Underretning om, hvad de modtager.

Factoribus et procuratoribus Mathei quondam Meti, Symonis et Anthonii de Guardis fratrum filiorum olim Nicolai quondam Symonis Guardi de populo s. Remigii de Florentia ac Philippi de Guardis predictis filii quondam Guardi de populo s. Lucie de Magnolis de Florentia civium et mercatorum Florentinorum in loco de Brugis Tornacensis diocesis commorantibus per eos seu eorum alterum legitime constitutis. Per alias nostras litteras Johanni Mauberti cantori ecclesie Noviomensis apostolice sedis nuntio damus in mandatis, ut vobis vel alteri vestrum aut aliis vel alii super hoc a vobis speciale mandatum habentibus omnes et singulas pecuniarum summas, quas a collectoribus fructuum et proventuum camere apostolice in regnis Ungarie et Dacie debitorum recipiet, in loco de Brugis Tornacensis diocesis debeat assignare, quasquidem pecuniarum summas Matheus Meti mercator Florentinus Romanam curiam sequens pro se et nomine Symonis et Anthonii de Guardis fratrum et Philippi de Gu-

ardis mercatorum de Florentia infra certum tempus, postquam illas receperitis, gentibus camere nostre memorate in Romana curia, ubicunque fuerit, suis et dictorum Symonis et Anthonii et Philippi periculis et expensis assignare promisit se et eosdem ac sua et eorum bona ad hoc efficaciter obligando. Quocirca vobis et vestrum cuilibet ac a vobis super hoc speciale mandatum habentibus a dicto nuntio petendi omnes et singulas pecuniarum summas, quas dictus nuntius a prefatis collectoribus recipiet, necnon ipsum quitandi, liberandi et absolvendi de singulis huiusmodi pecuniarum summis, quas ab eo recipere vos continget, plenam concedimus tenore presentium facultatem. Volumus autem, quod de singulis summis, quas ab eo receperitis, supradictum Matheum et gentes dicte camere studeatis absque more dispendio reddere certiores. Datum Avin. non. maii anno 1.

689. 2. Sept. 1371.

Den tidligere Bestemmelse (jfr. Nr. 684), at Biskop Henrik af Slesvig som pavelig Nuntius i Norden skulde sende Udbyttet af Indsamlingen i Tiden fra 23. Maj 1371 og til samme Dag næste Aar til Faktorerne for det florentinske Handelshus de Guardis i Brügge ændres saaledes, at han til dem kun skal sende 5000 Gylden, mens han skal sende andre 5000 Gylden til Faktorerne for det florentinske Handelshus Alberti Antichi samme Steds.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Licet dudum inter gentes camere nostre ex una parte et Matheum natum quondam Meti de Guardis mercatorem Florentinum curiam Romanam sequentem pro se et sociis suis societatis de Guardis de Florentia ex altera pacta et conventiones infrascripta ju[n]cta fuissent atque facta, videlicet quod tu et nonnulli alii dicte sedis nuntii et collectores apostolici omnes pecunias, quas te et eos de fructibus, redditibus, proventibus et juribus ad eandem cameram pertinentibus a die 23. mensis maii proxime preteriti usque ad et per totum unum annum extunc proxime secuturum in tuis collectoriis congregare et recipere contingeret, dicto Matheo aut procuratoribus sociis et factoribus suis assignare et tradere deberetis, quas idem Matheus infra certum temporis spatium post singulas assignationes sibi vel procuratoribus, sociis et factoribus eisdem vel eorum alteri de huiusmodi pecuniis faciendas prefate camere in Romana curia suis periculis et expensis restituere et assignare promisit sub certis formis, modis et conditionibus, prout in conventionibus huiusmodi ac litteris nostris inde confectis tibi et aliis collectoribus predictis directis plenius continetur. Tamen gentes camere nostre predicte post-

modum dubitantes, quod dictus Matheus tot pecunias, quot ipse, socii, factores et procuratores sui predicti a te et aliis collectoribus in diversis mundi partibus recipere possent et habere infra terminum, de quo cum eisdem gentibus concordavit, prefate camere non posset integraliter assignare, quod esset in magnum ipsius camere dispendium, et super hiis de maiori securitate eidem camere in hac parte providere volentes modum infrascriptum duxerunt adhibendum, videlicet quod de pecuniis per te dicto anno durante ipsius camere nomine receptis et recipiendis nos primo eidem Matheo aut Symoni de Guardis et Anthonio de Guardis ac Johanni Arrigi de Guardis consociis, factoribus et procuratoribus suis vel uni ex eis 5000 flor. auri et deinde Raynerio Dominici et Petro Marci ac Bartholo Johannis mercatoribus Florentinis in loco de Brugis Tornacensis diocesis commorantibus ac ibidem factoribus et procuratoribus societatis Albertorum Antiquorum de Florentia vel eorum alteri alios 5000 flor. auri in dicto loco de Brugis vel alibi assignare et tradere habeas, quoniam Thomas Monis mercator Florentinus Romanam curiam sequens ac in ea factor et procurator societatis Albertorum predictorum existens omnes illas pecunias, quas de tempore predicto eisdem factoribus et procuratoribus societatis Albertorum predictorum duxeris assignandas, eidem camere infra duos menses cum dimidio post singulas assignationes per te in dicto loco de Brugis Raynerio, Petro et Bartholo predictis de pecuniis huiusmodi faciendas suis periculis et expensis promisit assignare se et societatem dictorum Albertorum ad hoc efficaciter obligando, et successive cum per litteras gentium dicte camere certificatus fueris et non alias, quod prefate pecunie sic per te tradite eidem camere fuerint assignate, te per modum et secundum ordinem predictos omnes alias pecunias, quas prefato tempore dicte camere nomine receperis, illi vel illis ex supranominatis mercatoribus, sociis seu factoribus aut procuratoribus dictarum societatum, de cuius seu quorum assignatione facta dicte camere fueris certificatus, realiter tradere habeas et etiam assignare. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus tu omnes et singulas pecuniarum quantitates per te tempore supradicto de fructibus, redditibus, proventibus, juribus ad prefaam cameram pertinentibus in partibus, ubi es nuntius apostolicus deputatus, receptas et recipiendas, non obstantibus quibuscunque litteris apostolicis ac gentium predictarum tibi directis ac quocunque mandamento per te vel ipsas gentes in contrarium

nobis facto per modum et secundum ordinem superius expressos his et non aliis mercatoribus, factoribus et procuratoribus predictis, quibus a te petendi et recipiendi et de receptis te quittandi per alias damus nostras litteras potestatem, tradere et assignare sine difficultate cures. Volumus autem et tibi presentium tenore mandamus, quod de singulis assignationibus, quas exinde facere te continget, duo publica consimilia instrumenta fieri facias, quorum uno penes te retento reliquum ad eandem cameram, quam cito poteris, mittere non tardes. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 4. non. sep. anno 1*).

690. 11. Sept. 1371.

Johannes Mauberti skal modtage og kvittere for de Summer, som Indsamlerne i Ungarn, Krakov, Polen, Danmark, Sverrig og Norge sender til Brügge, og sende Pengene videre til Kammeret paa den Maade, som han anden Steds har faaet Ordre til.

Johanni Mauberti canonico Cameracensi apostolice sedis nuntio. Cum collectores fructuum et proventuum ecclesiasticorum camere apostolice in Ungarie, Cracovie et Polonie ac Dacie, Svecie et Norvegie regnis debitorum diversas pecuniarum summas de dictis fructibus, redditibus et proventibus per eos receptas et recipiendas et dicte camere debitas et debendas in loco de Brugis Tornacensis diocesis illi vel illis, quos ad hoc duxerimus deputandos, assignare debeant et etiam teneantur, nos de probitate ac fidelitate tua plurimum confidentes recipiendi in dicto loco de Brugis vel alibi ubicunque ab eisdem collectoribus dictorum regnorum presentibus et futuris seu aliis ab eis seu eorum aliquo huiusmodi pecunias habentibus et deputatis nostro et dicte camere nomine quascunque et qualescunque pecuniarum et rerum aliarum quarumlibet quantitates et summas per ipsos collectas et colligendas eidem camere debitas et illos, a quibus pecunias ipsas receperis, quittandi, liberandi et absolvendi nec non contradictores auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendi plenam tibi et liberam tenore presentium concedimus potestatem, volentes et tibi precipiendo mandantes, quatenus huiusmodi pecunias, postquam eas receperis, ad cameram nostram juxta mandatum per nos aut gentes dicte camere tibi factum vel faciendum mittere non postponas, quodque de singulis assignationibus ex huiusmodii pecuniis tibi

---

*) Lignende Breve sendes til andre Kollektorer.

et per te aliis faciendis duo publica confici facias consimilia instrumenta, quorum uno penes te retento relicum ad eandem cameram mittere non postponas, non obstante, si aliquibus communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 3. id. sep. anno 1.

691. **27. Nov. 1371.**

Biskop Henrik af Slesvig skal som pavelig Nuntius i Norden indsamle Peterspengene og alle Pavestolens andre Indkomster.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Cupientes negotia etc. (Dipl. Norv. VI 328). Datum Avin. 5. kal. dec. anno 1.

692. **7. Dec. 1371.**

Ved at Niels Jakobsen var bleven Biskop i Roskilde, var hans Kanonikat og Præbende samme Steds bleven ledigt. Nu gives de til Niels Jonsen, Kannik i Linkøping.

Nicolao Johannis canonico Roskildensi. Vite ac morum honestas etc. Dudum siquidem Urbanus papa V predecessor noster omnes canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud sedem apostolicam vacantia et imposterum vacatura collationi et dispositioni sue reservavit decernens extunc irritum et inane etc., postmodum vero canonicatu et prebenda ecclesie Roskildensis, quos Nicolaus episcopus Roskildensis tempore promotionis per dictum predecessorem facte de ipso ad dictam ecclesiam Roskildensem tunc pastore carentem obtinebat, per huiusmodi promotionem et munus consecrationis de speciali mandato eiusdem predecessoris eidem Nicolao episcopo apud sedem predictam impensum apud sedem ipsam vacantibus dictoque predecessore per eum de dictis canonicatu et prebenda minime disposito sublato de medio nos ad apicem summi apostolatus assumpti, cum a nonnullis revocaretur in dubium, an post dicti predecessoris obitum aliquis preter Romanum pontificem de canonicatibus et prebendis ac aliis beneficiis ecclesiasticis per ipsum predecessorem dispositioni [sue] reservatis et tempore obitus predecessoris eiusdem vacantibus disponere potuisset sive posset, ad cuiuslibet ambiguitatis tollendum dubium per nostras litteras declaravimus canonicatus et prebendas ac alia beneficia supradicta, que sic reservata tempore obitus predecessoris eiusdem, ut prefertur, vacabant, remansisse et remanere per huiusmodi reservationem et decretum affecta nullumque de illis preter Romanum pontificem potuisse vel posse disponere quoquomodo ac decre-

vimus irritum et inane quicquid in contrarium a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum forsan erat tunc vel contingeret imposterum attemptari. Cum itaque canonicatus et prebenda predicti adhuc, ut prefertur, vacare noscantur nullusque de illis preter Romanum pontificem hac vice disponere potuerit neque possit reservatione, declaratione et decreto obsistentibus supradictis, nos volentes tibi in presbiteratus ordine constituto, qui, ut asseris, per 5 annos in jure canonico studuisti, premissorum meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem canonicatum et prebendam predictos, quorum fructus 6 mr. argenti secundum communem extimationem valorem annuum, ut asseris, non excedunt, sic vacantes cum plenitudine juris canonici ac omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illis etiam providemus, non obstante, quod canonicatum et prebendam ecclesie Lincopensis, quorum fructus 6 mr. argenti secundum communem extimationem predictam valorem annuum, ut asseris, non excedunt, nosceris obtinere, et quod nuper tibi, ut asseris, de aliis canonicatu et prebenda eiusdem ecclesie Lincopensis tunc certo modo vacantibus, per quorum assecutionem dictos alios canonicatum et prebendam eiusdem ecclesie, quos, ut prefertur, obtines, teneris dimittere, fuit auctoritate apostolica provisum. Datum Avin. 7. id. dec. anno 1.

In e. m. Episcopo Lubicensi et Lundensis et s. Agricole Avinionensis ecclesiarum decanis. Datum ut supra.

693. **10. Dec. 1371.**

Biskop Henrik skal overtage den afdøde norske Ærkebiskop Arvos Bo og Indtægterne af Ærkestolen mellem dennes Død og hans Eftermands Udnævnelse, hvilket Paven har reserveret sig, og han skal sende en Opgørelse af Boet til Kammeret.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum ex certis causis rationabilibus dispositionem bonorum mobilium ac debitorum et creditorum Arvonis archiepiscopi Nidrosiensis, qui nuper in illis partibus debitum nature persolvit, que ipse tempore sui obitus haberet vel pertinerent quomodolibet ad eundem, nobis reservavimus, et insuper in supportationem onerum nobis incumbentium fructus, redditus et proventus, jura et obventiones ad mensam archiepiscopalem Nidrosiensem quocunque modo spectantes, que a die huiusmodi obitus, usque quo foret dicte ecclesie provisum de pastore, quomodolibet obvenirent, camere nostre duximus applicanda decernentes irritum et inane etc.,

ideoque fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus tu per te vel alium seu alios bona, debita et credita necnon fructus, census, redditus et proventus, jura et obventiones huiusmodi, quecunque sint et in quibuscunque rebus consistant et per quascunque personas detineantur seu etiam debeantur, de quibus, si necesse fuerit, summarie, simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii te informes, petere, exigere ac recipere cum integritate procures contradictores quoslibet et rebelles, cuiuscunque status, gradus, ordinis vel conditionis aut preeminentie fuerint, etiamsi pontificali vel quavis alia prefulgeant dignitate, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstantibus, si aliquibus etc. Nos enim tibi per te vel alium seu alios etiam quittandi vel absolvendi plene et libere omnes et singulos eos, a quibus bona, debita et credita necnon fructus, redditus et proventus et jura huiusmodi receperis, de hiis dumtaxat, que ab eis recipere te continget, plenam concedimus tenore presentium potestatem. Ceterum volumus, quod de hiis, que inde recipies, cameram nostram per instrumentum seu instrumenta publica indilate certificare procures. Datum Avin. 4. id. dec. anno 1.

694. **8. Feb. 1372.**

En af Guido de Cruces Underkollektorer. Johannes Bremer, har ikke villet aflægge Regnskab for og udbetale det af ham indsamlede til Biskop Henrik, og han har, trods Stævning, ikke villet møde for det pavelige Kammer. Nu faar Biskop Henrik pavelig Fuldmagt til at udpante ham.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum ad nostram deducto notitiam, quod Johannes Bremer presbiter Bremensis diocesis, qui dudum per quondam Guidonem de Cruce rectorem parrochialis ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapiscencis diocesis collectorem apostolicum in regno Dacie succollector fuerat deputatus ac huiusmodi succollectorie officium aliquamdiu exercuerat, de receptis per eum in dicto officio tibi rationem et computum reddere, quamvis per te propter hoc citatus, monitus et excommunicatus fuisset, non curaverat nec curabat, nos tibi per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut per te vel alium seu alios prefatum Johannem ex parte nostra peremptorie citares, ut certo termino coram camerario nostro se personaliter presentaret, rationem et computum de receptis huiusmodi redditurus, tuque postmodum illum per Rodgherum Biscop scolasticum ecclesie Virdunensis citari fecisti, ut infra certum

peremptorium terminum competentem ad hoc ei statutum et etiam elapsum coram dicto camerario personaliter compareret super premissis de justitia responsurus, cum autem prefatus Johannes in huiusmodi termino nec post illum etiam coram eodem camerario comparere non curaverit neque curet in nostrum et apostolice sedis contemptum et ipsius camere prejudicium non modicum et jacturam, nos indempnitati dicte camere et ne dictus Johannes de sua malitia glorietur super hoc providere volentes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus per te vel alium seu alios de receptis, habitis et solutis nomine dicte camere per eundem Johannem sic, ut premittitur, summarie, simpliciter et de plano sine strepitu et figura judicii te informes, et si per informationem huiusmodi repereris ipsum eidem camere teneri in aliquo, prefatum Johannem ad solvendum et restituendum tibi indilate totum illud, in quo prefate camere tenebitur, ut prefertur, per captionem, venditionem et distractionem bonorum suorum mobilium et immobilium auctoritate nostra compellas. Contradictores etc. invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, non obstante, si eidem Johanni vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum etc. Datum Avin. 6. id. feb. anno 2.

695. **13. Marts 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig anbefales til Kong Hakon i Norge.

Haquino regi Norvegie. Ad illa te fili etc. (Dipl. Norv. VII 293 f.). Datum Avin. 3. id. mart. anno 2 *).

696. **29. Marts 1372.**

Idet Biskop Henrik af Slesvig bliver pavelig Nuntius og Indsamler i Norden, tilbagekaldes alle andre Nuntier og Kollektorer og de af dem indsatte Underkollektorer.

Ad futuram rei memoriam. Dudum dum. (Dipl. Norv. VI 328 f.). Datum Avin. 4. kal. apr. anno 2.

697. **29. Marts 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig skal stævne den genstridige Underkollektor Johannes Bremer til at møde for Paven eller det pavelige Kammer 80nde Dagen efter Stævningens Forkyndelse og meddele ham, at der vil blive ført Proces mod ham, hvad enten han kommer eller ikke kommer.

---

*) Samme Dag anbefales Biskop Henrik til Kong Albrecht af Sverrig, Hertug Albrecht af Mecklenburg og Ærkebiskoppen i Upsala.

Episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Nuper ad nostrum provenit auditum, quod Johannes Bremer presbiter Bremensis diocesis, qui dudum per quondam Guidonem de Cruce rectorem parrochialis ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapiscensis diocesis collectorem apostolicum in regno Dacie succollector fuerat deputatus ac huiusmodi succollectorie officium aliquamdiu exercuerat, de receptis per eum in ipso officio tibi rationem et computum reddere, quamvis per te propter hoc citatus, monitus et etiam excommunicatus fuerit, non curavit neque curat. Nos super hoc indempnitati camere nostre apostolice providere volentes fraternitati tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus per te vel alium seu alios prefatum Johannem auctoritate apostolica peremptorie cites, ut infra 80 dies a tempore citationis huiusmodi computandos coram nobis seu camerario nostro personaliter compareat rationem et computum de huiusmodi receptis per eum redditurus, aperte predicens eidem, quod, sive venerit sive non, contra ipsum, prout eius exiget contumacia, justitia semper mediante, procedemus, diem vero citationis huiusmodi et formam et quicquid super premissis scire poteris nobis per tuas patentes litteras in publicam formam redactas tuoque sigillo sigillatas harum seriem continentes quantocius referre procures, ut tua super hiis informatione instructi in premissis consultius procedere valeamus. Datum Avin. 4. kal. apr. anno 2.

698. **15. Apr. 1372.**

Til Kampen mod Kirkens Fjender udskrives en enaarig Tiende af alle gejstlige Indkomster, som for Danmarks Vedkommende skal indsamles af Bisperne og betales til den pavelige Nuntius, Kammerklerken Elias de Vodronio.

. . archiepiscopo Lundensi eiusque suffraganeis. Inter curas multiplicium etc. (som i Brevet af 13. Jan. 1373 om samme Sag til de norske Bisper, Dipl. Norv. VII 299—303). Datum Avin. 17. kal. maii anno 2.

699. **28. Apr. 1372.**

Kammerklerken Elias de Vodronio, der som pavelig Nuntius sendes til Tyskland, Bøhmen, Ungarn, Polen, Danmark, Norge, Frisland og andre Lande, skal af Kirker og Klostre udskrive Subsidier, hvis Størrelse og hvis Indbetalingstid til det pavelige Kammer han selv maa bestemme.

Helye de Vodronio cantori ecclesie Xanctonensis clerico camere nostre apostolice sedis nuntio. Reperiri nesciens sathane etc. (Dipl. Norv. XVII 115 f.). Datum Avin. 4. kal. maii anno 2*).

700. 6. Maj 1372.

Greverne af Oldenburg har tillige med Borgmestrene og ansete Borgere i Bremen ødelagt og udplyndret Biskop Henrik af Slesvigs Hus i Bremen, dengang han var Provst dèr, og mishandlet hans Folk. Paa hans Klage herover til Kurien havde Pave Urban V givet Bispen i Brandenburg og to andre Prælater Fuldmagt til at undersøge Sagen med Ret til at sætte de skyldige i Ban. Efter at Bispen af Brandenburg havde undersøgt Sagen, banlyste han Voldsmændene og lagde Interdikt over Bremen, indtil de gav Provst Henrik det røvede tilbage og betalte ham 3000 Gylden i Skadeserstatning samt Sagens Omkostninger. Bansættelsen og Interdiktet var virkningsløse, Bispen af Brandenburg trak sig ud af Sagen, som af begge Parter appelleredes til Paven. Processen blev ført ved Kurien med stor Vidtløftighed, og forhaledes ved, at de pavelige Auditører saa tit vekslede, ved at Henriks Modpart ikke mødte og ved Paveskiftet, men Resultatet blev det samme som Bispen af Brandenburg var kommen til, og imidlertid var Sagens Omkostninger svulmede op til 412 Gylden. Nu udnævnes Provsterne i Nîmes og Brandenburg og Skatmesteren i Lybeck til at bringe Dommen til Udførelse.

CXXXVI

. . Nemausensis et . . Brandeburgensis prepositis ac . . thesaurario Lubicensis ecclesiarum. Exhibita nobis pro parte Henrici episcopi Slesvicensis petitio continebat, quod olim pro parte ipsius episcopi tunc prepositi ecclesie Bremensis exposito Urbano pape V predecessori nostro, quod nonnulli iniquitatis filii, a quorum oculis dei timor abscesserat, pretextu guerrarum, quibus civitas et diocesis Bremensis dicebantur multipliciter fatigari, temere clericos et alias personas ecclesiasticas ecclesiarum et capellarum eidem episcopo tunc preposito ratione prepositure dicte ecclesie Bremensis, quam obtinebat, sibi subjectarum bellicis actibus se minime inmiscentes non absque manuum injectione violenta verberare, vulnerare ac ecclesias et capellas predictas ac quandam domum ipsius episcopi tunc prepositi infra immunitatem dicte ecclesie Bremensis ac alia loca ad eundem episcopum tunc prepositum ratione dicte prepositure ac aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, que obtinebat, [pertinentia] invadere, frangere,

---

*) I alle de mange Breve, der udstedes i 1372 og 1373 i Anledning af Elias'es Nuntiatur nævnes udtrykkeligt de nordiske Riger kun i dette Brev og i Brevet af 20. Maj 1372, ellers hedder det kun, at han er sendt til »Tyskland, Bøhmen, Ungarn og Polen og andre Egne«.

rapere, occupare et occupata detinere ac incendio concremare ac ecclesias et capellas predictas libris, calicibus, crucibus, sanctorum reliquiis, paramentis et ornamentis aliis divino cultui et usui deputatis spoliare ac huiusmodi libros, calices, cruces, sanctorum reliquias, paramenta et ornamenta ausu sacrilego necnon fructus, redditus, res et bona alia episcopi tunc prepositi et aliarum personarum ecclesiarum et capellarum predictarum tam in ipsis ecclesiis, capellis, domo et locis, quam extra illa existentia etiam violenter rapere, depredari et in predam abducere seu asportare presumpserant tunc et cotidie presumere non verebantur, propter que idem episcopus tunc prepositus, clerici et alie persone predicte huiusmodi ecclesias et capellas coacti deseruerant et deserebant, ac ecclesie et capelle predicte obsequiis divinis et Christi fideles sacramentis ecclesiasticis defraudabantur, quodque nonnulli, qui gloriabantur, cum malefecerant, huiusmodi criminum patratores necnon clericos et personas ecclesiasticas captas ab eis et insuper bona et res huiusmodi sic, ut predicitur, abducta et asportata scienter in civitatibus, castris, villis, fortalitiis, terris et aliis locis eorum receptaverant et receptabant, aliqui vero premissa omnia seu nonnulla ex eis fieri seu committi fecerant et etiam mandaverant, seu eorum nomine aut mandato facta seu commissa rata habuerant et habebant, alii etiam predictorum criminum patratoribus in committendis eisdem excessibus per se et alios prestiterant et prestabant auxilium et favorem, eaque omnia etiam in gravem divine majestatis offensam, animarum periculum, ecclesie libertatis contemptum et plurimorum scandalum cedere dinoscebantur, ac pro parte dicti episcopi tunc prepositi eidem predecessori supplicato, ut providere super hiis de oportuno remedio dignaretur, idem predecessor . . episcopo Brandeburgensi et duobus aliis eius in hac parte collegis suis dedit litteris in mandatis, ut ipsi vel duo aut unus eorum per se vel alium seu alios omnes et singulos tam clericos quam laicos, cuiuscunque status, ordinis vel conditionis existerent, clericorum et aliarum personarum ecclesiasticarum se, ut premittitur, bellicis actibus minime immiscentium verberatores et vulneratores necnon clericorum et aliarum personarum ecclesiasticarum detentores, ecclesiarum et capellarum predictarum effractores et incendiarios ac rerum et bonorum in ecclesiis ipsis et capellis existentium violentos spoliatores, raptores, depredatores necnon talia fieri mandantes seu procurantes aut eorum nomine vel mandato facta seu commissa grata et rata habentes utpote excommu-

nicatos a canone generaliter per omnes ecclesias et loca, in quibus expedire viderent, auctoritate apostolica excommunicatos publice nuntiarent, et insuper omnes et singulos tam sic excommunicatos a canone quam huiusmodi ecclesiarum et capellarum, domus, clericorum et locorum ac personarum ecclesiasticarum predictarum spoliatores ac librorum, fructuum, reddituum et aliorum bonorum prefatorum occupatores, detentores, raptores, depredatores, abductores et asportatores necnon eos, qui talia committi mandaverant seu fecerant aut eorum nomine aut mandato facta seu commissa rata habuerant et habebant ipsorumque ea patrantium ac rerum et bonorum huiusmodi in predam asportatorum et receptatorum de parte dicti predecessoris generaliter et publice in ecclesiis coram populo per se vel alios monerent, ut infra competentem terminum, quem ipsis prefigerent, huiusmodi spoliata, rapta, abducta et asportata restituerent, seu de eis et aliis huiusmodi per eos commissis debitam satisfactionem impenderent, et, si infra dictum terminum id non adimplevissent, in illos, qui alias a jure excommunicati non erant, generalem excommunicationis sententiam proferrent, ipsorumque omnium huiusmodi monita non adimplentium terras, oppida, castra, villas et loca subjicerent ecclesiastico interdicto, preterea tam predictos quam omnes alios et singulos clericos, personas ecclesiasticas, seculares et regulares, comites, pretores, barones, nobiles, milites et laicos, communia quoque et universitates civitatum, oppidorum, castrorum, villarum et aliorum quorumcunque locorum generaliter et publice eadem auctoritate monere curarent, ut a talibus omnes deinceps abstinerent, alioquin extunc in omnes et singulos, qui talia committere aut attemptare presumpserant, in singulares scilicet personas in illis videlicet casibus ex predictis, in quibus excommunicationem per jam editos canones non subirent, excommunicationis, ac universitates, communitates ac in omnium et singulorum talia committentium civitates, oppida, castra, terras, villas et loca interdicti generalis sententias proferrent, et nichilominus omnes et singulos, quos simpliciter et de plano sine strepitu et figura judicii solerti et fideli adhibita diligentia reperirent talia commisisse seu fecisse aut mandasse fieri aut committi aut eorum nomine aut mandato facta seu commissa rata et grata habuisse seu in futurum facere seu committere aut mandare fieri aut eorum nomine vel mandato commissa rata et grata habere, si singulares persone sive ab eodem canone sive vigore monitionum huiusmodi excommunicati essent, excommunicatos

nominatim candelis accensis, si vero communitates seu universitates fuissent et monitionibus huiusmodi non paruissent, eas etiam nominatim ipsarumque omnium et singularum personarum, universitatum, communitatum eisdem monitionibus non parentium civitates, oppida, castra, terras, villas et loca interdicta tam diu diebus dominicis et festivis in ecclesiis atque locis, in quibus eis videretur expedire, cum maior fuisset in eis cleri et populi multitudo, publice nuntiarent et nuntiari facerent ipsosque excommunicatos ab omnibus artius evitari, donec super hiis satisfacerent competenter et cum ipsorum episcopi et collegarum litteris rei veritatem continentibus ad sedem apostolicam venirent pro absolutionis ab excommunicatione predicta et interdicti huiusmodi relaxationis beneficiis obtinendis, et deinde idem episcopus Brandeburgensis solus in huiusmodi executionis procedens negotio huiusmodi processus generales monitiones, excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias continentes fecit juxta formam dictarum litterarum ac subsequenter, quia sibi legitime constitit, quod nobiles viri Cristianus de Oldenborch et de Delmenhorst, Conradus et Cristianus de Oldenborch comites, Albertus Doneldey proconsul, Bernardus de Dettenhusen, Hinricus Martini alias Prindeney, Thidericus Merke, Johannes de Reken, Johannes Bolleer, Johannes de Colonia, Hinricus Haddermisse, Johannes de Madelen, Hinricus Prindeney minor, Fredericus de Walle, Godfridus Wyman, Hinricus Steding, Martinus Prindeney, Otto Advocati, Johannes dictus de Hemeling, Nicolaus dictus Hemeling, Hinricus Groning, Johannes Brant consules, Hinricus de Ruthen, Johannes de Hasberghen, Reynerus Doleator, Otto Tedenever, Conradus de Haren, Sifridus Duckel, Thidericus Huud, Wynandus de Revele, Hinricus Groningh senior, Hermannus de Munstere, Johannes de Magelsen, Hinricus Doneldey, Johannes de Leze, Willekinus de Syden, Bernardus Advocati, Johannes Zwernigh, Hermannus Peye, Hinricus de Nyghenborch, Fridericus Luchterveld, Bernardus de Vechta, Hinricus Toke, Wichterus de Holtorpe, Johannes Drakenborch, Gerhardus Veltemche, Johannes Fine, Tidericus Mandelkerne, Godfridus Bolleer, Hinricus de Sutterum, Johannes Strus [Struv], Hinricus Kalnes Wanghe, Hinricus de Nigenborch, Oltmannus Vrove, Hinricus de Kneten, Gerhardus de Colonia, Hinricus de Broken, Albertus Creye, Hermannus Bukow, Thidericus dictus Doleator, Ludbertus dictus Aurifaber, Johannes Grans, Nicolaus Pulle, Nicolaus dictus Piscor et Johannes de Haren cives et commune civitatis Bremensis cum no-

minibus aliis eorum in hac parte complicibus ad quandam domum dicti episcopi tunc prepositi ecclesie Bremensis manu armata hostialiter accedentes domum ipsam ac quandam capellam eidem domui vicinam ad dictum episcopum tunc prepositum pertinentem funditus diruerant ac ignis incendio concremarant ac calices, sanctorum reliquias, libros, missalia et alios libros juris canonici et civilis, vestimenta sacerdotalia et omnia et singula bona in dictis domo et capella existentia secum asportarant, dictumque episcopum ipsis spoliarant necnon gentes, clericos et presbiteros eidem episcopo tunc preposito subjectos se bellicis actibus minime immiscentes verberarant, vulnerarant et aliquos ex ipsis crudeliter peremerant, nonnullaque alia dampna et injurias prefato episcopo tunc preposito intulerant, et quod monitionibus in dictis processibus contentis infra terminum in eis appositum vel etiam post non paruerant, sententialiter declaravit dictos comites, proconsulem, consules, cives et commune ad hoc legitime evocatos fuisse et esse a canone et etiam vigore monitionum huiusmodi excommunicatos ac civitatem Bremensem et commune necnon universitates, oppida, castra, terras, villas, insulas, suburbia, parrochias et loca dictorum sacrilegorum fuisse et esse interdicta ac subjacuisse et subjacere ecclesiastico interdicto a tempore, quo monitiones dicti episcopi Brandeburgensis expirarant, ipsasque violentias, rapinas, spolia, incendia, verberationes et alia premissa per eos perpetrata fuisse et esse injuriose et minus juste facta eosque, heredes ac testamentarios, inquantum bona ad eos devenerant defunctorum, si qui de dictis sacrilegis decesserant, ad restitutionem oblatorum et satisfactionem dampnorum factorum seu solutionem 3000 flor. auri Lubicensis teneri et ad restitutionem, satisfactionem et solutionem predictas condempnavit, ipsosque omnes et singulos predictos et alios, qui ipsos ac res et bona ablata in suis civitatibus, oppidis, castris, villis, suburbiis, terris, parrochiis et locis aliis receperant et receptabant seu hospitabantur scienter, ac huiusmodi bona et res tenebant et habebant, et qui eis impenderant consilium, auxilium et favorem, excommunicatos et ipsorum civitates, universitates, oppida, castra, villas, parrochias, insulas, suburbia et loca interdicta fuisse et esse ac debere per ipsum episcopum Brandeburgensem et alios singulis diebus dominicis et festivis publice excommunicatos nuntiari candelis accensis et ab omnibus artius, evitari, necnon civitatem et commune Bremense et alias universitates, oppida, castra, villas, parrochias, insulas, suburbia et loca

predicta interdicta fuisse et esse debere nuntiari pronuntiavit et ad ulteriora procedi debere, prout sibi in litteris dicti predecessoris mandabatur, donec huiusmodi spoliata et rapta restituerent, seu de ipsis et aliis per eos commissis ad summam dictorum 3000 flor. debitam satisfactionem impenderent et cum litteris testimonialibus dicti episcopi Brandeburgensis ad sedem venirent apostolicam absolvendi [causa], ipsos in expensis per dictum Henricum episcopum ratione premissorum factis nichilominus condempnando ipsarum expensarum taxatione sibi imposterum reservata, cumque postmodum prefatus episcopus Brandeburgensis super executione huiusmodi sententie nonnullos processus in talibus fieri consvetos fecisset, et in nonnullis locis iidem processus publicati et demum tamen fortuitu perditi fuissent, prefatus Henricus episcopus tunc prepositus predictum episcopum Brandeburgensem humiliter requisivit, ut huiusmodi processus innovare curaret. Verum quia prefatus episcopus Brandeburgensis processus ipsos per eum legitime factos innovare contra justitiam recusavit per dictum Henricum episcopum, ut prefertur, humiliter requisitus, prefatus Henricus episcopus sentiens exinde indebite se gravari ad sedem apostolicam appellavit, idemque episcopus Brandeburgensis appellationem huiusmodi differens partibus ipsis ad presentandum se apostolico conspectui certum duxit competentem peremptorium terminum prefigendum, prefatique comites, proconsul, consules, cives et commune asserentes se a prefatis processibus ad sedem apostolicam appellasse clericos civitatis et aliorum locorum predictorum ad celebrandum divina huiusmodi interdictum violando induxerunt, idemque Urbanus predecessor causam appellationis huiusmodi pro parte dicti Henrici episcopi tunc prepositi ad dictam sedem, ut premittitur, interjecte et negotii principalis ad instantiam dicti Henrici episcopi tunc prepositi infra dictum terminum Petro s. Eustacii diacono cardinali tunc capellano sedis apostolice et auditori causarum palatii apostolici primo et deinde predicto Petro cardinali tunc auditore, postquam per eum ad nonnullos actus in causa huiusmodi inter dictas partes processum fuerat, se de dicta curia absentante Petro s. Marie in Via lata diacono cardinali tunc capellano sedis et auditori causarum palatii predictarum usque ad reditum dicti Petri s. Eustacii diaconi cardinalis audiendam commisit et fine debito terminandam, qui dicto Henrico episcopo tunc preposito et quondam Johanni de Lautiens procuratori dictorum comitum, proconsulis, consulum, civium, communis coram

eo in judicio constitutis ad dandum et recipiendum libellum in causa huiusmodi assignavit certum terminum peremptorium competentem, in quo prefatus Henricus episcopus coram eodem Petro s. Marie in Via lata diacono cardinali tunc auditore in judicio comparens predicti Johannis de Lautiens non comparentis contumaciam accusavit et in eius contumaciam quendam pro parte sua in huiusmodi causa dedit libellum. Postmodum vero prefatus predecessor eidem Petro s. Marie in Via lata diacono cardinali tunc auditori commisit, ut in causa huiusmodi summarie, simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii procederet, tandem prefatus Petrus s. Eustacii diaconus cardinalis tunc auditor ad eandem curiam tunc reversus ad dicti Henrici episcopi coram eo in judicio comparentis instantiam prefatum Johannem de Lautiens ad prestandum et prestari videndum juramentum de calumpnia et de veritate dicenda in causa huiusmodi per quendam cursorem nostrum citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefatus Henricus episcopus coram eodem Petro s. Eustacii diacono cardinali tunc auditore in judicio comparens predicti Johannis de Lautiens non comparentis contumaciam accusavit, et in eius contumaciam in ipsius Petri s. Eustacii diaconi cardinalis tunc auditoris presentia predictum prestitit juramentum, prefatusque Petrus s. Eustacii diaconus cardinalis tunc auditor ad dicti Henrici episcopi instantiam predictum Johannem de Lautiens ad dandum et per alteram partem dari videndum propositiones et articulos, si quos dare vellet, in causa huiusmodi per quendam cursorem nostrum citari fecit ad certum peremptorium terminum competentem, in quo prefatus Henricus episcopus coram eodem Petro s. Eustacii diacono cardinali tunc auditore in judicio comparens predicti Johannis de Lautiens non comparentis contumaciam accusavit et in eius contumaciam quosdam propositiones et articulos pro parte sua in huiusmodi causa dedit. Postmodum vero idem predecessor causam huiusmodi magistro Hugoni Fabri capellano sedis et auditori causarum palatii predictarum ex certis causis audiendam commisit et fine debito terminandam, qui ad dicti Henrici episcopi coram eo in judicio comparentis instantiam predictum Johannem de Lautiens ad reddendum dictas propositiones et dicendum contra eosdem articulos, quidquid vellet, per quendam cursorem dicte sedis citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefatus Henricus episcopus coram eodem Hugone auditore in judicio comparens predicti Jo-

hannis de Lautiens non comparentis contumaciam accusavit, idemque Hugo auditor ad dicti Henrici episcopi instantiam predictum Johannem de Lautiens ad producendum et produci videndum omnia jura et munimenta, quibus partes ipse vellent in huiusmodi causa uti, per quendam cursorem dicte sedis citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo magister Conradus de Cassele procurator dicti Henrici episcopi ab eo de novo constitutus coram eodem Hugone auditore in judicio comparens predicti Johannis de Lautiens non comparentis contumaciam accusavit et in eius contumaciam nonnulla litteras apostolicas, instrumenta publica et alia jura et munimenta, quibus pro parte sua voluit in huiusmodi causa uti, produxit. Postmodum vero prefatus Johannes de Lautiens coram eodem Hugone auditore in judicio comparens nonnullas exceptiones contra producta predicti Conradi de Cassel in huiusmodi causa dedit in termino ad hoc dato. Postmodum vero prefato predecessore, sicut domino placuit, sublato de medio nos divina disponente clementia ad apicem summi apostolatus assumpti eidem Hugoni auditori commisimus, ut in causa ipsa procederet eamque audiret et fine debito terminaret, qui ad dicti Conradi de Cassele instantiam magistrum Fredericum Hunteman procuratorem dictorum comitum, proconsulis, consulum, civium et communis unacum dicto Johanne de Lautiens insolidum constitutum, ita quod non esset melior conditio occupantis, prout eidem Hugoni auditori apud acta cause legitime constabat, ipso Johanne de Lautiens vita functo ad concludendum et concludi videndum in causa huiusmodi vel dicendum causam rationabilem, quare in ea concludi non deberet, per quendam cursorem nostrum citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefatis Conrado de Cassele et Frederico coram eodem Hugone auditore in judicio comparentibus dictoque Conrado de Cassele in causa ipsa concludi petente prefatus Hugo auditor, cum idem Fredericus nil allegaret, quare concludi non deberet, cum dicto Conrado de Cassele in huiusmodi causa concludente conclusit et habuit pro concluso et ad magistri Hermanni de Bolne procuratoris dicti Henrici episcopi coram eo in judicio comparentis instantiam magistrum Bertrandum de Rivo substitutum per dictum Fredericum, prout ad hoc ab eisdem comitibus, proconsule, consulibus, civibus et communi sufficiens mandatum habebat, et eidem Hugoni auditori apud acta cause legitime constabat, ad suam in huiusmodi causa diffinitivam sententiam audi-

endam per quendam cursorem nostrum citari fecit ad competentem peremptoriam certam diem, in qua prefato Hermanno procuratore coram eodem Hugone auditore in judicio comparente et prefati Bertrandi non comparentis contumaciam accusante et in eius contumaciam sententiam ipsam ferri petente, prenominatus Hugo auditor reputans eundem Bertrandum quoad hoc, prout erat, merito contumacem in eius contumaciam visis et diligenter inspectis omnibus et singulis actis ac citatis c tandis et productis in causa huiusmodi ipsisque cum diligentia recensitis et examinatis et facta super hiis omnibus coauditoribus suis dicti palatii relatione plenaria et fideli de ipsorum coauditorum consilio et assensu per suam definitivam sententiam pronuntiavit, decrevit et declaravit, prout hec omnia in dicto libello petita fuerant, processus, monitiones, sententias et declarationes huiusmodi dicti episcopi Brandeburgensis eorumque publicationes et denuntiationes inde secutas fuisse et esse validas et efficaces, dictosque processus, monitiones, denuntiationes et sententias excommunicationis, suspensionis et interdicti fuisse et esse inviolate observandos et observari debere eisque parendum fuisse et esse et obediendum et obediri debere ac eas executioni ulteriori mandari debere usque ad satisfactionem condignam, ac contemptum vilipendium et violationem huiusmodi ecclesiastici interdicti, inobedientias et rebelliones omnium et singulorum patratorum predictorum contra dictos processus, monitiones, sententias et eorum denuntiationes, publicationes et violationem huiusmodi ecclesiastici interdicti ac inductiones dictorum clericorum ad celebrandum divina officia in civitate Bremensi et aliis locis predictis fuisse et esse temerarias, illicitas et injustas et de facto presumptas, dictosque criminum patratores omnes et singulos ac huiusmodi universitates et parrochianos ecclesiarum dictorum locorum in penas et sententias in dictis processibus et monitionibus et sententiis contentas dampnabiliter incidisse, eosque ligatos fuisse et esse ac pro parte ipsorum criminum patratorum male et perperam fuisse et esse appellatum ipsisque criminum patratoribus super suis appellationibus pretensis ac super contemptibus vilipendiis, contradictionibus, inobedientiis et violatione ecclesiastici interdicti perpetuum silentium imponendum fuisse et esse, et imposuit ipsosque in expensis litis, que tangunt primam partem predicti libelli alias tamen legitime factis, condempnavit ipsarum expensarum taxatione sibi imposterum reservata, a quaquidem sententia pro parte dictorum comitum, proconsulis, consulum,

civium et communis fuit ad sedem appellatum eandem, nosque causam appellationis huiusmodi a dicta sententia prefati Hugonis auditoris interjecte magistro Symoni de Regio capellano nostro et auditori causarum dicti palatii audiendam commisimus et fine debito terminandam, coram quo dictis Hermanno procuratore et Bertrando comparentibus et per eorum quemlibet quodam in huiusmodi causa pro parte sua dato libello liteque in causa huiusmodi legitime contestata ac de calumpnia et veritate dicenda in causa huiusmodi in ipsius Hugonis auditoris presentia prestitis juramentis in terminis ad hoc datis supradictus Symon auditor ad dicti Hermanni procuratoris instantiam prefatum Bertrandum ad dandum et dari videndum propositiones et articulos, si quos dare vellet, in causa huiusmodi per quendam cursorem nostrum citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefatus Hermannus procurator coram eodem Symone auditore in judicio comparens predicti Bertrandi non comparentis contumaciam accusavit et in eius contumaciam nonnullos propositiones et articulos pro parte sua in huiusmodi causa dedit, ac supradictus Symon auditor ad dicti Hermanni procuratoris instantiam predictum Bertrandum ad rendendum dictis propositionibus et dicendum contra eosdem articulos quidquid vellet necnon ad producendum et produci videndum omnia jura et munimenta, quibus partes ipse vellent in huiusmodi causa uti, per quosdam cursores nostros successive citari fecit ad certos terminos peremptorios competentes, in quibus prefatus Hermannus procurator coram eodem Symone auditore in judicio comparens predicti Bertrandi non comparentis contumaciam accusavit et in eius contumaciam nonnulla litteras apostolicas, instrumenta publica et alia jura et munimenta, quibus pro parte sua voluit in huiusmodi causa uti, produxit in dictis terminis ad hec datis. Postmodum vero prefatus Bertrandus coram eodem Symone auditore in judicio comparens nonnullas exceptiones contra producta dicti Hermanni procuratoris in huiusmodi causa dedit in termino ad hec statuto, ac prenominatus Symon auditor ad dicti Hermanni procuratoris instantiam supradictum Bertrandum ad concludendum et concludi videndum in causa huiusmodi vel dicendum causam rationabilem, quare in ea concludi non deberet, per quendam cursorem nostrum citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefato Hermanno procuratore coram eodem Symone auditore in judicio comparente et predicti Bertrandi non comparentis contumaciam

accusante et in eius contumaciam in causa ipsa concludi petente prenominatus Symon auditor reputans eundem Bertrandum quoad actum huiusmodi, prout erat, exigente justitia contumacem in eius contumaciam cum dicto Hermanno procuratore in huiusmodi causa concludente conclusit et habuit pro concluso et ad dicti Hermanni procuratoris instantiam prefatum Bertrandum ad suam in causa huiusmodi diffinitivam sententiam audiendam per quendam cursorem nostrum citari fecit ad competentem peremptoriam certam diem, in qua prefato Hermanno procuratore coram eodem Symone auditore in judicio comparente et dicti Bertrandi non comparentis contumaciam accusante et in eius contumaciam sententiam ipsam ferri petente memoratus Symon auditor reputans eundem Bertrandum quoad hec, prout erat, merito contumacem in eius contumaciam visis et diligenter inspectis omnibus et singulis actis ac citatis citandis et productis in causa huiusmodi ipsisque cum diligentia recensitis et examinatis et facta super hiis omnibus coauditoribus suis dicti palatii relatione plenaria et fideli de ipsorum coauditorum consilio et assensu per suam diffinitivam sententiam pronuntiavit, decrevit et declaravit per dictum Hugonem auditorem bene fuisse et esse processum sententiatum et diffinitum in causa huiusmodi ipsiusque sententiam confirmandam fore et confirmavit et pro parte dictorum comitum, proconsulis, consulum, civium et communis male fuisse et esse appellatum ipsasque appellationes comitum, proconsulis, consulum, civium et communis fuisse et esse frivolas, invalidas et inefficaces dictisque comitibus, proconsuli, consulibus, civibus et communi super appellationibus et earum prosecutionibus ac impedimentis predictis perpetuum silentium imponendum fore et imposuit ipsosque in expensis in huiusmodi causa coram se factis nichilominus condempnavit ipsarum expensarum taxatione sibi imposterum reservata, et subsequenter Hugo coram se in 190 et Symon auditores predicti, cui nos commisimus, ut etiam expensas coram dicto episcopo Brandeburgensi factas taxaret, tam coram dicto episcopo Brandeburgensi quam coram se factas expensas huiusmodi in 222 flor. auri in contumaciam dicti Bertrandi de mandato Hugonis et Symonis predictorum auditorum ad Hermanni procuratoris predicti coram eis successive in judicio comparentis instantiam per quosdam cursores nostros ad videndum taxari expensas huiusmodi ad certos terminos peremptorios competentes successive citati et non curantes comparere dicto Hermanno procuratore coram eisdem Hugone et Symone

auditoribus in dictis terminis successive in judicio comparente et dicti Bertrandi non comparentis contumaciam accusante et in eius contumaciam expensas ipsas taxari petente providis moderationibus taxaverunt predicti Hermanni procuratoris super eisdem expensis juramentis secutis, prout in instrumentis publicis inde confectis dictorum Hugonis et Symonis auditorum sigillis munitis dicitur plenius contineri. Nos itaque dicti Henrici episcopi in hac parte supplicationibus inclinati, que super hiis ab eisdem Hugone et Symone auditoribus proinde facte sunt, rata habentes et grata dictasque sententias ipsorum Hugonis et Symonis auditorum auctoritate apostolica confirmantes discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios premissa executioni debite demandantes dictasque sententias ipsorum Hugonis et Symonis auditorum, ubi et quando expedire videritis, auctoritate nostra solempniter publicantes faciatis eidem Henrico episcopo premissa ablata, si extant, restitui et de dampnis illatis satisfieri, alioquin in huiusmodi 3000 flor. auri ratione ablatorum et dampnorum huiusmodi ac de predictis aliis florenorum summis pro dictis expensis juxta predictorum instrumentorum earundem condempnationum et taxationum tenores plenam et debitam satisfactionem impendi invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstante, si eisdem comitibus, proconsuli, consulibus, civibus et communi vel quibusvis aliis communiter vel divisim a predicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indultis huiusmodi mentionem. Datum Avin. 2. non. maii anno 2.

701. **10. Maj 1372.**

Biskop Niels af Roskilde betaler nogle af sine Servispenge til Kammeret; han faar Udsættelse med Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Nicholaus episcopus Roskildensis pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 100 flor. auri dicte camere necnon pro parte partis 4 servitiorum 17 flor. auri 10 sol. mon. Avin. clericis etc. per manus Henrici Wernerii procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc. usque ad festum nativitatis domini proxime venturum etc.

Insuper etc. In quorum etc. Datum Avin. die 10. maii anno 1372. — 4 flor. 4 gross. — (Oblig. 39 fol. 257).

702. **13. Maj 1372.**

Biskop Niels af Roskilde betaler nogle af sine Servispenge til Kardinalkollegiet; han faar Udsættelse med Resten.

Nos Guillelmus etc., quod Nicolaus episcopus Roskildensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo etc., 100 flor. auri et pro parte partis servitii familiarium etc. 8 flor. auri 9 sol. 9 den. mon. curr. Avin. per manus Johannis Ennichini dicte ecclesie prepositi nobis etc. solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc. usque ad festum nativitatis domini proxime futurum etc. In quorum etc. Datum Avin. die 13. maii anno 1372. — 4 flor. 4 tur. — (Oblig. 47 fol. 20. 21*).

703. **15. Maj 1372.**

Biskop Niels i Roskilde faar Lov til i tre Aar at lade Kirker og Kirkegaarde indvie paany ved en anden.

Nicolao episcopo Roskildensi. Tue devotionis etc. post triennium minime valituris. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. id. maii anno 2.

704. **23. Maj 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig skal overtage Løsøre, Gæld og God i den afdøde norske Ærkebiskop Olavs Bo, som allerede i dennes levende Live var reserveret Pavestolen paa Grund af den Gæld, han stod i til samme.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum ex certis rationabilibus causis etc. (Dipl. Norv. VI 329 f.). Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 10. kal. jun. anno 2.

705. **25. Maj 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig og hans Underkollektorer anbefales til Valdemar Atterdag.

Waldemaro regi Dacie. Ad illa te fili libenter inducimus ac precibus exhortamur, que honestatem sapiunt teque in conspectu

---

*) Denne Kvittering tilligemed den af 19. Jan. 1371 er indføjet paa et Blad mellem Fol. 20 og Fol. 21, hvor der staar følgende Bemærkning: Quia supradicte littere in libris collegii non reperiebantur registrate, idcirco ipsarum originales venerabili camerario collegii exhibiturus sum episcopo Tusculano de ipsius mandato. Ego Stephanus de Prato dicti collegii clericus hic manu proprio registravi.

regis eterni reddere valeant gratiosum. Cum itaque Henrico Slesvicensi episcopo apostolice sedis nuntio ac subcollectoribus per eum deputatis in nostris et camere nostre apostolice negotiis peragendis favor regius sit plurimum oportunus, serenitatem tuam rogamus et hortamur in domino illam attentius deprecantes, quatenus pro nostra et apostolice sedis reverentia et etiam tui honoris intuitu episcopum et subcollectores predictos in premissis habeas favorabiliter commendatos, ita quod omnipotentem deum tibi constituas propitium et nos sinceritatem tuam dignis in domino laudibus attollamus. Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 8. kal. jun. anno 2.

706. **25. Maj 1372.**

Kong Hakon opfordres til at hjælpe Biskop Henrik af Slesvig, især naar han skal overtage den afdøde Ærkebiskop Olavs Efterladenskaber.

Aquino regi Svecie et Norvegie. Cum Henrico episcopo Slesvicensi etc. (Dipl. Norv. V 204). Datum apud Pontemsorgie Avin. dioc. 8. kal. jun. anno 2.

707. **29. Maj 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig skal stævne Ærkebiskop Thrond af Nidaros til at møde ved Kurien inden 6 Maaneder, hvis han vedblivende lægger Beslag paa sin Formands, Ærkebiskop Olavs Ejendele.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Cum tibi etc. (Dipl. Norv. V 205). Datum Avin. 4. kal. jun. anno 2.

708. **4. Juni 1372.**

Præsteskabet i Hamburg ligger i Strid med Bremerkirkens Skatmester om, hvor stor en Del det skal betale af den af Urban V udskrevne 2-aarige Prokuration. Paa Hamburgernes Bøn giver den pavelige Kamerar Biskop Henrik af Slesvig det Hverv at undersøge Sagen og indgive Beretning til Kammerklerken Elias de Vodronio, der nu er Indsamler af denne Afgift.

Petrus archiepiscopus Bituricensis domini pape camerarius.. episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio et collectori. Supplicationem nobis oblatam recepimus, cuius tenor talis est: Reverendissime pater. Exponunt paternitati vestre humiles vestri rectores parrochialium ecclesiarum, clerus et beneficiati prepositure Hamburgensis Bremensis diocesis, quod, cum in negotio procurationum biennalium per Urbanum papam V impositarum cum honorabili viro domino Theoderico de Westrem alias dicto Colner cellarario ecclesie Bremensis succollectore huiusmodi procurationum in dicta diocesi Bremensi per Johannem tunc episcopum

Wormaciensem nunc vero Augustensem ac per Guillelmum de Lacu canonicum ecclesie Ruthenensis in dicta dyocesi deputato in certa summa pecunie videlicet in 1200 flor. auri per ipsos ad usum camere sedis apostolice persolvenda juxta facultates ipsorum concordassent et huiusmodi pecunias exsolvissent Conrado thesaurario dicte ecclesie Bremensis in locum predicti Theoderici succollectoris subrogato, ipse tamen in huiusmodi summa pecunie non contentus et pretendens licet male eos in plus teneri cum re vera attenta totali summa videlicet 1200 flor., in qua cum toto clero ecclesie civitatis et diocesis Bremensis extitit concordatum, pars eos tangens tantum non ascenderat, nam in dicta civitate et dyocesi ultra cathedralem ecclesiam, que nobilis metropolis et in ea multe divites prelature et dignitates existunt, multe ecclesie collegiate divites et potentes 25 numero et alie multe parrochiales existunt, ita quod verisimiliter presumendum est, ymmo creditur omnino verum esse, quod dictus Conradus de facto receperit et habuerit in dictis civitate et diocesi ultra 2000 flor. nomine camere, et non creditur, quod ultra 1200 flor. compotum fecerit seu ministraverit ad usum camere prelibate et hiis non contentus cupiens adhuc pro se colligere eosque indebite depactare et talliare per se et per predictum Guillelmum de Lacu collectorem principalem, quem sinistre informarunt, graves et penales processus excommunicationis et interdicti sententias et alias penas in se continentes contra ipsos emisit et fieri procuravit, a quibus ad sedem apostolicam extitit appellatum et vos causam huiusmodi Petro Dalbiarim(!) clerico camere commisistis, qui informatus de ipsius meritis ipsam ad paternitatem vestram verbotenus tunc remisit et postea vobis retulit in eadem. Supplicant igitur paternitati vestre, quatenus huiusmodi negotium, si placet, Henrico episcopo Slesvicensi per Dacie et Svecie regna camere sedis apostolice collectori vel Jacobo Corumbeken archidyacono terre Tribezes in ecclesia Zwerinensi ac canonico Lubicensi eius succollectori propter vicinitatem loci et ad evitandum magnos labores et expensas, cum idem dominus Slesvicensis diu fuerit ante promotionem suam prepositus Bremensis et notitiam plenam habeat omnium conditionum et statuum ecclesiarum earundem et a diocesi Bremensi ultra unam dietam non distant, committere dignemini, ut ipsi informati de huiusmodi negotio Helyam de Vodronio ac Bernardum de Berna novos collectores in huiusmodi negotio possint certificare et plenius informare. Alioquin magnos labores et expensas, ut premittitur,

ipsos pauperes facere oportebit propter distantiam et mutabilitatem locorum, per que dictos dominos novos collectores et propter collectoriam per ipsos in diversis partibus hinc inde faciendam transire oportebit. Et cum potestate absolvendi dictos pauperes rectores a dictis excommunicationum sententiis etiam ad cautelam et tollendi seu relaxandi interdictum et alias penas processuum eorundem, si eos invenerint partem sufficientem secundum ratam eos contingentem de summa predicta vel alias secundum facultates eorum exsolvisse. Qua supplicatione lecta nos volentes recurrentibus ad nos super justitia in illa satisfacere, sicuti nos debemus, de fraternitate vestra plenam in domino fiduciam obtinentes vobis committimus tenore presentium et mandamus, quatenus de contentis in supplicatione predicta simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura judicii vos informetis et justitiam faciatis, de hiis vero, que super premissis feceritis, Helyam de Vodronio camere apostolice clericum in illis partibus apostolice sedis nuntium verbo aut litteris aut alias legitime certificare curetis, cuiquidem Helie ipsos rectores a predictis sententiis absolvendi et relaxandi, prout ei videbitur expedire, vobisque . . episcopo supplicantes eosdem, si vobis videatur, interim ad cautelam absolvendi plenam concedimus tenore presentium facultatem et committimus plenarie vices nostras. Datum Avin. 4. jun. anno 1372. (Collectorie 358 fol. 51 b.).

709. **5. Juni 1372.**

Biskop Henrik af Slesvig skal indkræve Tiende ogsaa af de kirkelige Embeder, som ikke endnu er takserede; denne Bestemmelse skal have tilbagevirkende Kraft.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Cum tam nos etc. (Dipl. Norv. VI 331). Datum apud Pontemsorgie non. jun.*) anno 2.

710. **20. Aug. 1372.**

Den af Gregor XI i Tyskland, Ungarn, Bøhmen, Polen, Sverrig, Danmark og i andre Lande udskrevne Etaarstiende, som Biskopperne i vedkommende Lande skal indsamle, skal Kammerklerken Elias de Vodronio inddrive hos Biskopperne.

Helie de Vodronio cantori ecclesie Xanctonensis clerico camere nostre apostolice sedis nuntio. Dudum pro nonnullis ne-

---

*) I Dipl. Norv. er det dateret non. jul.

cessitatibus etc. (Dipl. Norv. XVII. 117 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 13. kal. sep. anno 2*).

711. 2. Sept. 1372.

Biskop Henrik af Slesvig skal indbetale, hvad han har eller i Løbet af et Aar faar indsamlet af de Penge, som det pavelige Kammer har Krav paa, til det florentinske Handelshus Alberti Antichis Repræsentanter i London eller i Brügge.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Fraternitati tue etc. (Dipl. Norv. VI 331 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 4. non. sep. anno 2.

712. 2. Sept. 1372.

Handelshuset Alberti Antichi faar Underretning om samme Sag.

Nicolao Luce et Luce Aldobrandini nobilis viri Nicolai quondam Jacobi militis necnon Raynerio Dominici, Bartholomeo Johannis, Matheo Johannis, Bernardo Nicolai, Talento Andree et Petro Marci, Benedicto Nerocii de Albertis Antiquis et eius sociorum factoribus et procuratoribus mercatoribus Florentinis. Hodie per alias nostras litteras Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio dedimus in mandatis, ut omnes et singulas pecunias camere nostre apostolice per eum et succollectores ab eo deputatos recollectas et usque ad unum annum a data presentium computandum recolligendas quasquidem pecunias Jacobus Vannis Nicolai quondam Jacobi militis ac Thomas Monis Benedicti Nerocii de Albertis Antiquis et eius sociorum factores et procuratores mercatores Florentini Romanam curiam sequentes hic in Romana curia gentibus dicte camere nostre, postquam dictus nuntius illas vobis assignaverit, infra duos menses dare et assignare promiserunt et ad hoc se et dictos Nicolaum et Benedictum eorumque socios efficaciter obligarunt, vobis vel alicui vestrum in civitate Londoniensi vel in loco de Brugis Tornacensis diocesis tradat realiter et assignet, nos enim recipiendi huiusmodi pecunias ab eodem nuntio nomine dicte camere apostolice et eum de receptis quitandi, liberandi et absolvendi plenam et liberam vobis et vestrum cuilibet tenore presentium concedimus potestatem. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 4. non. sep. anno 2.

---

*) Samme Brev udstedtes paany 20. Jan. 1373 med nogle faa Ændringer i Afsnittet »Et insuper sententias«.

713. 8. Feb. 1373.

Da den tidligere Underkollektor Johannes Bremer stadig ikke vil udlevere det indsamlede og sidder Stævningen overhørig, skal Biskop Henrik udpante ham.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum ad nostram deducto notitiam, quod Johannes Bremer presbiter Bremensis diocesis, qui dudum per quondam Guidonem de Cruce rectorem parrochialis ecclesie s. Andree de Exsociis Mirapiscensis diocesis collectorem apostolicum in regno Dacie subcollector fuerat deputatus ac huiusmodi subcollectorie officium aliquamdiu exercuerat, de receptis per eum in dicto officio tibi rationem et computum reddere, quamvis per te propter hoc citatus, monitus et excommunicatus fuisset, non curaverat nec curabat, nos tibi per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut per te vel alium seu alios prefatum Johannem ex parte nostra perhemptorie citares, ut certo termino coram camerario nostro se personaliter presentaret rationem et computum de receptis huiusmodi redditurus, tuque postmodum illum per Rodgherum Biscop scolasticum ecclesie Verdensis citari fecisti, ut infra certum perhemptorium terminum competentem ad hoc ei statutum et jam elapsum coram dicto camerario personaliter compareret super premissis de justitia responsurus. Cum autem prefatus Johannes in huiusmodi termino nec post illum etiam coram eodem camerario tempore [debito comparere] non curaverit neque curet in nostrum et apostolice sedis contemptum et ipsius camere prejudicium non modicum et jacturam, nos indempnitati dicte camere et, ne dictus Johannes de sua malitia glorietur, super hoc providere volentes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus per te vel alium seu alios de receptis, habitis et solutis nomine dicte camere per eundem Johannem, sicut premittitur, summarie, simpliciter et de plano sine strepitu et figura judicii te informes, et, si per informationem huiusmodi repereris ipsum eidem camere teneri in aliquo, prefatum Johannem ad solvendum et restituendum tibi indilate totum illud, in quo prefate camere tenebatur, ut prefertur, per captionem, venditionem et distractionem bonorum suorum, mobilium et immobilium auctoritate nostra compellas contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstante, si eidem Johanni vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum etc. Datum Avin. 6. id. feb. anno 3.

714. 10. Feb. 1373.

Biskop Niels og Provst Jens i Roskilde har af Pavetienden modtaget 100 Mark Sølv og 500 Gylden, som de trods Biskop Henrik af Slesvig og hans Underkollektorers idelige Opfordringer og trods Bansættelse ikke har villet udlevere. Nu skal Biskop Henrik igen forsøge at faa dem til at betale, og hvis de saa ikke gør det, skal han stævne dem for Kurien. Bispen i Lybeck faar Ordre om samme Sag.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Pervenit ad nos fidedigna relatione quorundam, quod Nicolaus episcopus Roskildensis et Johannes prepositus ecclesie Roskildensis de decimis tam per Urbanum papam V predecessorem nostrum quam per nos in regno Dacie impositis 100 mr. argenti ab una parte et 500 flor. auri ad cameram apostolicam pertinentes ex alia parte a nonnullis personis ecclesiasticis dicti regni exegerunt et etiam receperunt et quod, licet ipsi tam per te quam succollectores tuos fuerint pluries et legitime requisiti, ut huiusmodi pecuniarum summas nomine dicte camere apostolice tibi tradere et assignare deberent, tamen episcopus et prepositus antedicti id facere recusarunt hactenus et recusant, propter quod excommunicationis sententiam in eos diceris promulgasse, quam extunc sustinuerunt et sustinent animis induratis in animarum suarum periculum, ipsius camere prejudicium non modicum et scandalum plurimorum, nos igitur, ne dicti episcopus et prepositus de sua malitia gloriari valeant, super hoc ac etiam indempnitati dicte camere providere volentes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, prefatos episcopum et prepositum ex parte nostra moneas et inducas, ut infra competentem peremptorium terminum, quem eis ad hoc statuas, tibi vel alii seu aliis ad hoc a te potestatem habentibus de huiusmodi 100 mr. et 500 flor. satisfaciant cum effectu, quod, si forsan id facere recusarint, tu predictos episcopum et prepositum auctoritate apostolica citare procures, ut infra certum peremptorium terminum competentem, quem eis duxeris prefigendum coram nobis vel camerario nostro seu gentibus dicte camere personaliter se presentent super premissis de justitia responsuri et alias facturi et recepturi, quod postulaverit ordo juris, aperte predicens eisdem, quod, sive in dicto termino venerint sive non, contra ipsos procedemus seu procedi faciemus, prout fuerit rationis, ipsorum absentia non obstante, diem vero citationis et formam et quicquid feceris in premissis nobis per tuas patentes litteras tuo sigillatas sigillo vel per instrumentum publicum formam presen-

tium continentes seu continens e vestigio destinare procures. Datum Avin. 4. id. feb. anno 3.

Eodem modo . . episcopo Lubicensi. Per totum ut supra*). Datum ut supra.

715. **12. Feb. 1373.**

Biskop Henrik af Slesvig skal indføre Herman Prouest, Kannik i Güstrow, i et Kanonikat i Lybeck.

Episcopo Slesvicensi. Dignum arbitramur et congruum etc. Volentes igitur Hermannum Prouest canonicum ecclesie Gustrowensis Caminensis diocesis etc. necnon consideratione Richardis regine Svecie pro ipso Hermanno capellano et familiari suo nobis super hoc supplicantis gratiam facere specialem fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus etc. Datum Avin. 2. id. feb. anno 3.

716. **28. Juni 1373.**

Den 10. Febr. havde Paven sendt Brev til Biskop Henrik om, at der i Løbet af en Maaned skulde skaffes Oplysninger om Johanniternes Personer og Forhold i Norden og at han skulde indsende Oplysningerne til det pavelige Kammer; da det meget haster, bedes han om skyndsomst at sørge for Sagen.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Dudum videlicet 4. id. feb. proxime preteriti ordinariis locorum tue collectorie per apostolicas litteras patentes, quas tibi direximus, duximus injungendum, quod de personis et facultatibus domorum Hospitalis s. Johannis Jerosolimitani consistentium in eorum civitatibus et diocesibus se plenarie infra unius mensis spatium informarent tibique informationem huiusmodi tradere procurarent, ac tibi per alias litteras nostras clausas mandavimus, quod huiusmodi informationem seu scripturas super ea factas et tibi assignatas et nomina illorum, qui in hac parte negligentes forent, quam cito posses, ad nostram cameram mittere procurares, ideoque, cum necessitas urgeat, quod informationem huiusmodi celeriter habeamus, fraternitati tue per apostolica scripta districte precipiendo mandamus, quatenus eosdem ordinarios super hoc oportune et importune solicitare et scripturas huiusmodi, quas

---

*) Der findes (i Reg. Vat. 276 Cameralia fol. 27) en anden Form for Brevet til Biskoppen i Lybeck, hvorefter han straks skal stævne de paagældende for Kurien uden først at forsøge paa at faa dem til at betale, men nærværende Form er sandsynligvis den endelige.

ab ipsis receperis, ad dictam cameram mittere illico non postponas nobis, quid super hoc feceris, rescripturus. Datum Avin. 4. kal. jul. anno 3*).

717. 23. Aug. 1373.

Biskop Henrik af Slesvig faar Meddelelse om, at af de gejstlige Boer, som Paven har forbeholdt sig, skal den Gæld, som paagældende har paadraget sig til Bedste for sit Embede, Udgifterne til hans standsmæssige Begravelse og hans Tjenestefolks Løn betales. Bøger og hvad den afdøde har skaffet sig ved sin fædrene Arv eller ved sit legemlige Arbejde, skal tilfalde mulige Arvinger. Undtaget fra det pavelige Forbehold er endvidere det, der fra gammelt er nødvendigt til Kirkernes og Embedsjordernes Værn og Drift.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Nuper volentes ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum utilitati consulere auctoritate apostolica per nostras certi tenoris litteras duximus ordinandum, quod, si quandoque contingat bona ac credita et debita aliquorum prelatorum vel aliarum personarum ecclesiasticarum secularium aut regularium ante eorum obitum per nos pro necessitatibus ecclesie Romane imminentibus reservata reperiri, de bonis, creditis ac debitis huiusmodi sic reservatis debita ipsorum prelatorum et aliarum personarum ecclesiasticarum sic decedentium propter utilitatem ecclesiarum, monasteriorum seu beneficiorum, quibus prefuerunt, contracta ac expense decentis et honesti funeris secundum decentiam et statum personarum decedentium et remunerationes servitorum eorundem secundum personas et merita servitiorum ac etiam emende, si re vera alicui sic decedentes tenebantur, persolvantur, quodque de dictis bonis libri et alia, que talis decedens de patrimonio suo vel ex labore proprii corporis seu alias quam ab ecclesia seu beneficio, cui prefuit, acquisivit, si quem habeat heredem legitimum, et non alias deducantur, quodque huiusmodi reservatio nostra ad libros, calices, cruces, vestimenta et alia ornamenta ab antiquo videlicet ante tempus sic decedentis vel per ipsum in vita sua sine fraude ad usum ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum huiusmodi, quibus prefuit, necnon etiam ad lectos, vasa, vinaria et alia utensilia aut arma pro custodia locorum, ecclesiarum et monastiorum et beneficiorum huiusmodi necessaria seu ad boves et alia animalia et res similiter ab antiquo pro agricultura seu aliis usibus ecclesiarum seu monasteriorum et beneficiorum huiusmodi deputata nullatenus se

*) Samme Skrivelse er udsendt til 21 andre Egne i Kirken.

extendant. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus huiusmodi voluntatem et ordinationem nostras diligenter observes et a subcollectoribus a te deputatis et aliis quibuscunque facias inviolabiliter observari sciturus, quod locorum ordinariis nostris aliis damus litteris in mandatis, ut voluntatem et ordinationem nostras predictas facient publicari, quodque, si qui in exactione indebita contra voluntatem et ordinationem nostras reperti fuerint culpabiles, eos taliter puniemus, quod cedet ceteris in exemplum. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 10. kal. sep. anno 3*).

718. **23. Aug. (?) 1373.**

Det forbydes Biskop Henrik af Slesvig som pavelig Indsamler i Norden at udlaane noget af det indsamlede uden Kuriens Tilladelse og at sælge Kostbarhederne fra de Boer, som Paven har forbeholdt sig, da det snarest skal sendes til det pavelige Kammer.

Henrico episcopo Slesvicensi apostolice sedis nuntio. Audivimus nuper, quod nonnulli collectores fructuum et proventuum camere apostolice debitorum non attendentes multiplices et varias necessitates nobis et dicte camere presertim pro deffendendis terris et juribus Romane ecclesie sponse nostre imminentes, multiplices pecunias per eos recollectas et ad predictam cameram pertinentes diversis personis mutuare presumunt. Nos igitur super hoc indempnitati dicte camere providere volentes discretioni tue tenore presentium districtius inhibemus, ne aliquas ex huiusmodi pecuniis per te receptis et inantea recipiendis alicui absque nostro seu camerarii vel thesaurarii nostri speciali mandato mutuare presumas, et, si secus feceris, excommunicationis sententiam incurras ipso facto. Et insuper etiam tibi sub pena simili inhibemus, ne de bonis prelatorum et aliarum personarum ecclesiasticarum, que per nos fore reservata reperiri contigerit, libros, vassellam auream vel argenteam, anulos, lapides pretiosos, cappellas, mitras, paramenta, baculos pastorales aut alia jocalia absque nostro seu camerarii vel thesaurarii predictorum speciali et expresso mandato vendas seu per succollectores a te deputatos vendi permittas, sed de huiusmodi libris, vassellis, anulis, lapidibus, cappellis, paramentis et aliis jocalibus, quam primum ad manus tuas seu predictorum succollectorum pervenerint, nos seu gentes camere nostre predicte certificare et ea ad cameram ipsam,

---

*) Lignende Breve er samtidig udstedte til adskillige andre.

quam primum commode poteris, mittere ac destinare procures. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. [ ] anno 3*).

719. **27. Juni 1374.**

Der indbetales til Kammeret 3842 Gylden fra Biskop Henrik af Slesvigs Indsamling i Norden.

[Anno 1374] die 27. dicti [junii] mensis recepti fuerunt a Henrico episcopo Slesvicensi in regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolice sedis collectore, quos de mense maii proxime preterito tradiderat Raynerio Dominici supradicto deputato ad hoc per Johannem Mauberti apostolice sedis nuntium et commissarium ad recipiendas Brugis pecunias certorum collectorum partium Alamannie reddendas per socios dictorum Albertorum camere antedicte dictis Jacobo et Matheo assignantibus nomine supradicti episcopi et dicti Raynerii, qui pretextu et vigore procurationis per dictum Johannem Mauberti sibi facte illos receperat, videlicet 3842 flor. camere. (Intr. et Exit. 339 recepta mensis junii).

720. **1. Okt. 1374.**

Ærkebiskop Petrus af Arles meddeler det pavelige Kammers Indsamlere i Danmark, at Pave Gregor XI har fritaget Dominikanernonnerne for at betale de Tiender og Subsidier, som ellers kræves af Prælater og kirkelige Personer.

Petrus archiepiscopus Arelatensis domini pape camerarius universis nostris collectoribus et quibuscunque recipientibus subsidium decimale vel aliam subventionem per dominum papam impositam per provincias et dioceses Dacie. Ad notitiam etc. (Repertorium II 164). Datum Avin. die 1. mensis oct. anno 4.

721. **23. Okt. 1374.**

Biskop Henrik af Slesvig forflyttes til Øsel.

Henrico episcopo Osiliensi. Romani pontificis etc. (Bunge, Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch VI 257 f.). Datum Avin. 10. kal. nov. anno 4.

722. **12. Dec. 1374.**

Ærkebiskop Niels betaler nogle af sine Servispenge og faar Udsættelse med Resten.

---

*) Dagen er ikke tilføjet. Brevet forud er dateret »non. nov.«, det bagefter »10. kal. sep.« Nærværende Brev, der er stilet til 33 andre Kollektorer, er sandsynligvis udstedt samtidig med foregaaende Brev af 23. Aug.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Nicholaus archiepiscopus Lundensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 151 flor. auri camere prefate necnon pro parte partis 4 servitiorum 36 flor. auri clericis etc. per manus Enrici(!) episcopi Osiliensis collectoris in illis partibus ac Nicholai Benedicti de Albertis Antichis de Florentia die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc. usque ad festum b. Johannis Baptiste proxime venturum etc. Insuper etc. In quorum etc. Datum Avin. die 12. dec. anno 1374. — 5 flor. 5 tur. — (Oblig. 40 fol. 267).

723. **17. Dec. 1374.**

Ærkebisperne i Lund og Upsala og Bispen i Lybeck udnævnes til Eksekutorer og Dommere for Linkøping Stift med Ret til at lyse Ban over alle dem, der plyndrer Kirker og Klostre dèr.

Lundensi et Upsalensi archiepiscopis ac . . episcopo Lubicensi. Ad reprimendas insolentias transgressorum et transgressiones insolentium refrenandas, si nervus publice discipline lentescat, eorum ad peccandum voluntas sit lapsior et exemplum impunitate periculosius in alios derivatur, propter quod ad presidentis officium pertinet, sic debitam executionem adhibere justitie, quod commissa jam crimina puniat et committendorum imposterum audaciam interdicat. Sane lamentabilis cleri civitatis et diocesis Lincopensis querela etc. Datum Avin. 16. kal. jan. anno 4. (Jfr. Svenska Riks-Archivets pergamentsbref I 347).

724. **11. Jan. 1375.**

Ærkebispen i Lund, Bispen i Vesteraas og Dekanen ved St. Agricola i Avignon udnævnes til Eksekutorer og Dommere for Upsala Stift med Ret til at lyse Ban over alle dem, der plyndrer Kirker og Klostre dèr.

. . archiepiscopo Lundensi et . . episcopo Arosiensi ac . . decano ecclesie s. Agricole Avinionensis. Ad reprimendas insolentias etc. (som i Nr. 723). Sane lamentabilis cleri civitatis et diocesis Upsalensis querela etc. Datum Avin. 3. id. jan. anno 5. (Jfr. Svenska Riks-Archivets pergamentsbref I 348).

725. **14. Jan. 1375.**

Bestemmelsen i Brevet af 17. Dec. 1374 om, at de i Linkøping Stift, der vilde løses fra de dem af Eksekutorerne idømte Straffe, kun skulde kunne løses

fra dem ved at henvende sig til Paven, ændres, saaledes at de kan løses fra dem af Eksekutorerne.

. . Lundensi et . . Upsalensi archiepiscopis ac . . episcopo Lubicensi. Nuper contra nonnullos iniquitatis filios, qui in civitate et diocesi Lincopensi pretextu guerrarum, quibus eadem civitas et diocesis dicebantur multipliciter fatigari, et alias temere clericos et ecclesiasticas personas seculares et regulares etiam in dignitatibus constitutas civitatis et diocesis predictarum bellicis actibus se minime immiscentes non absque manuum injectione violenta capere, detinere, carceribus mancipare, tormentis subicere, verberibus cedere, volnerare, morti tradere et crudelibus afflictionibus ad redemptiones illicitas personaliter coercere, ecclesias, monasteria, hospitalia et alia pia loca secularia et regularia dicte diocesis invadere, frangere, capere, occupare, occupata detinere, diruere ac incendio concremare et ecclesias, monasteria et loca ipsa libris, calicibus, crucibus, sanctorum reliquiis, paramentis et ornamentis aliis divino cultui et usui deputatis spoliare ac huiusmodi libros, calices, cruces, sanctorum reliquias, paramenta et ornamenta ausu sacrilego necnon fructus, redditus, res et bona alia personarum ecclesiasticarum, hospitalium et locorum aliorum huiusmodi tam in ipsis ecclesiis quam extra ipsas existentia etiam violenter rapere, depredari et in predam abducere seu asportare presumpserant tunc et cotidie presumunt non verebantur, litteras nostras, in quibus vos judices et executores deputavimus in forma, que incipit: »Ad reprimendas«, duximus concedendas et, ne sub spe venie obtinende faciliter intentivum delinquendi aliquibus forsan preberetur, absolutionem ab excommunicationum sententiis et relaxationem seu suspensionem interdicti, que per vos auctoritate litterarum earundem proferri contigerit seu etiam promulgari, nobis vel successoribus nostris Romanis pontificibus tantummodo reservavimus, ita videlicet quod nullus preterquam in mortis articulo quemquam ab huiusmodi excommunicationum sententiis absolvere posset, prout in eisdem litteris plenius continetur. Nos igitur attendentes, quod civitas et diocesis predicte a Romana curia quam plurimum distare noscantur et quod propter guerras, que in illis partibus vigent, ac latronum insultas et viarum pericula valde difficile existit pro singulis excommunicationibus supradictis ad eandem curiam venire pro huiusmodi absolutionis beneficio obtinendo, cupientesque animarum providere saluti ac de circumspectione vestra in hiis et aliis quam plurimum in domino confidentes absolvendi in forma ecclesie

omnes et singulos, qui huiusmodi excommunicationum sententias incurrerunt, ut prefertur, seu in eos auctoritate litterarum predictarum occasione premissa preterquam propter violentam manuum injectionem in clericos, ex qua mors, membrorum mutilatio aut truncatio seu pecuniarum extorsio fuerint subsecute seu propter huiusmodi hominum captivationem vel rerum et bonorum spoliationem aut rapinam in ecclesiis factam proferri contigerit seu etiam promulgari, si hoc humiliter postulaverint ac relaxandi interdicta huiusmodi, postquam tamen parti lese congrue satisfecerint, injunctis eis pro modo culpe penitentia salutari et aliis, que de jure fuerint injungenda, vobis et cuilibet vestrum auctoritate apostolica tenore presentium concedimus facultatem. Datum Avin. 2. id. jan. anno 5.

726. **16. Feb. 1375.**

Ærkebisperne i Lund og Upsala og Bispen i Avignon kan løse dem af Ban, som havde øvet Vold mod Kirker og Præster i Strængenæs Stift.

Lundensi et Upsalensi archiepiscopis ac episcopo Avinionensi. Hodie contra nonnullas etc. (Dipl. Svec. I 266 f., hvor det er urigtigt henført til Gregor IX og sat til 16. Feb. 1232, jfr. Svenska Riksarchivets pergamentsbref I 350). Datum Avin. 14. kal. mart. anno 5.

727. **16. Feb. 1375.**

Ærkebisperne i Upsala og Lund og Bispen i Avignon udnævnes til Eksekutorer og Dommere for Strængenæs(?) Stift.

Upsalensi et Lundensi archiepiscopis ac episcopo Avinionensi. Ad reprimendas insolentias transgressorum et transgressiones insolentium etc. (Brevet er ødelagt, men et lille Brudstykke er trykt i Dipl. Svec. I 267, hvoraf det ikke kan ses, hvilket Stift det gælder, men sammenholdt med Brevet (Nr. 726) af samme Dato formodes det at være Strængenæs). Datum Avin. 14. kal. mart. anno 5.

728. **10. Marts 1375.**

Biskop Henrik af Øsel, tidligere af Slesvig, faar Kvittering for 10 Gylden, som han har indbetalt for en Sag, der ikke vedkom hans Indsamling i de nordiske Riger, men disse 10 Gylden er bleven opført under de andre Indbetalinger fra ham.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Henricus olim Slesvicensis nunc Osiliensis episcopus in regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolice sedis nuntius et collector computavit cum camera apostolica de 10 flor.

auri ponderis camere, quos extra collectoriam suam recepit a Nicholao Kedernere pro vacatura seu annata altaris s. Laurentii, quod idem Nicholaus obtinet in ecclesia Osiliensi, et dicti 10 flor. in maiore summa, quam prefatus episcopus alias dicte camere assignavit seu assignari fecit, sunt inclusi. In quorum etc. Datum Avin. die 10. mart. anno 1375. (Oblig. 42 fol. 12).

729. **14. Marts 1375.**

Dronning Margrete af Sverrig og Norge faar Lov til at lade læse Messe paa Steder, der er under Interdikt, for sig og otte af sine Tjenere.

Margarite regine Scocie(!)-Norvegie. Devotionis tue etc. Datum Avin. 2. id. mart. anno 5.

730. **14. Marts 1375.**

Dekanen i Lund skal indføre Magnus Pedersen, der hører til Dronning Margretes Følge, i det Kanonikat i Roskilde, som han har faaet paa Kong Hakons og Dronning Margretes Forbøn

x
x

. . decano ecclesie Lundensis. Dignum arbitramur etc. (Dipl. Norv. VII 306 f.) Datum Avin. 2. id. mart. anno 5.

731. **22. Marts 1375.**

Biskop Jens i Ribe har betalt nogle af sine Servispenge til Kardinalkollegiet.

Nos Guillelmus etc. sacri collegii cardinalium camerarius recognoscimus, quod Johannes episcopus Ripensis pro parte partis sui communis servitii, in quo prefato collegio tenebatur, 28 flor. auri per manus Nicholai Petri cantoris Slesvicensis nobis solvi fecit, de quibus sic solutis episcopum quittamus. Verum intellecta etc. Insuper etc. Datum Avin. die 22. mart. Gregorii pape XI anno 5. (Repertorium II 168).

732. **28. Marts 1375.**

Biskop Jens i Ribe har betalt nogle af sine Servispenge til det pavelige Kammer; han faar Udsættelse med Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Johannes episcopus Ripensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., 25 flor. auri 25 sol. 11 den. mon. Avin. camere prefate necnon pro parte partis 4 servitiorum etc. 6 flor. auri 2 sol. 1 den. dicte monete clericis etc. per manus Nicholai Petri cantoris Slesvicensis die date

presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc. usque ad festum b. Michaelis proxime venturum etc. Insuper etc. Datum Avin. 28. mart. anno 1375. — 4 flor. 4 gros. — (Oblig. 41 fol. 37. Jfr. Repertorium II 168 f.).

733. **9. Apr. 1375.**

Biskop Henrik af Øsel betaler nogle af sine Servispenge, som han skyldte fra han var Biskop i Slesvig, og Terminer fastsættes for Betalingen af hans øvrige slesvigske Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Henricus episcopus Osiliensis olim Slesvicensis in Dacia pro parte partis sui communis servitii, in quo est etc., pro dicta ecclesia Slesvicensi, cui prefuit, 85 flor. auri de camera 6 sol. 8 den. mon. Avin. prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum 23 flor. auri 16 sol. dicte monete clericis etc. manualiter die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc. predicta ecclesia Slesvicensis etc. quod in festo b. Michaelis proxime futuro teneatur solvere pro dictis communi servitio et 5 servitiis familiarium tam camere quam collegio 300 flor. auri de camera et in alio simili festo b. Michaelis anno revoluto totum residuum, in quo dictis camere apostolice et collegio pro dictis communi servitio et 5 servitiis familiarium etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Avin. die 9. apr. anno 1375. (Oblig. 41 fol. 63 b).

734. **9. Apr. 1375.**

Biskop Henrik af Øsel lover at betale de resterende Servispenge for Slesvig og sætter sine Ejendomme i Lybeck i Pant derfor.

Die 9. apr. anno 1375 Henricus episcopus Osiliensis promisit et obligavit se ad solvendum 800 flor. camere restantes et 5 minuta servitia integra, in quibus dimisit ecclesiam Slesvicensem oneratam, solvendos 300 in festo s. Michaelis et 500 a die presenti in unum annum, et pro istis adimplendis obligavit bona temporalia et patrimonialia et alia, que habet in civitate Lubicensi etc., et voluit, quod episcopus Lubicensis, qui est et erit pro tempore, sit executor etc., submisit etc. Et dominus camerarius monuit eum etc., et dictus camerarius licentiavit eum etc.*) (Collectorie 391 fol. 140 b. [Miscellanea cameralia 1370—1375]).

Testes { Thesaurarius.
Helias de Vodronio.
Guillelmus de Prochinis. }

*) Findes i denne afkortede Form, og jeg fandt ikke en Formel, hvorefter jeg kunde udfylde det.

735. 16. Apr. 1375.

Biskop Henrik af Øsel indbetaler fra Indsamlingen i Norden 500 Gylden.

[Anno 1375] die 16. apr. recepti fuerunt a Henrico episcopo Osiliensi in regnis Dacie et Svecie ac Norvegie apostolice sedis nuntio et collectore etc. de pecuniis per eum habitis et receptis in dictis regnis ad cameram apostolicam quomodocunque spectantibus, qui sibi in suis compotis collocabantur ipso manualiter assignante 500 flor. camere. (Intr. et Exit. 342 recepta mensis aprilis).

736. 2. Juni 1375.

Biskop Johan Skondelev af Slesvig lover at betale sine egne og sine Forgængeres Servispenge.

[Die 2. jun. anno 1375] Johannes episcopus Slesvicensis promisit pro suo communi servitio 1000 flor. et 5 servitia consveta. (18 cardinales).

Item recognovit pro communi servitio Henrici predecessoris sui alios 1000 flor. et 5 servitia, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 1. apr. de anno 1370. (17 cardinales).

Item recognovit pro communi servitio Theodorici predecessoris sui alios 1000 flor. et 5 servitia, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 31. maii de anno 1351. (27 cardinales).

Item recognovit pro communi servitio Nicholai predecessoris sui alios 1000 flor. et 5 servitia consveta, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 9. dec. de anno 1354. (22 cardinales).

Item recognovit pro communi servitio Henrici predecessoris sui collegio 160 flor. et 1 servitium integrum, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 22. apr. de anno 1343. Solvendo medietatem promissi a festo pasce proximo in unum annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto et recognitum in similibus terminis annis revolutis. (Oblig. 35 fol. 197).

737. 11. Juli 1375.

Biskop Jens i Ribe har betalt nogle af sine Servispenge.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Johannes episcopus Ripensis pro complemento sui communis servitii, in quo est etc., 34 flor. auri 2 sol. et 1 den. mon. Avin. camere prefate necnon pro complemento 4 servitiorum etc. 8 flor. auri et 11. den. dicte monete clericis etc. per manus Nicholai cantoris Slesvicensis et Eskili canonici Ri-

pensis solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Datum Avin. die 11. jul. anno 1375. (Oblig. 41 fol. 87 b).

738. 9. Aug. 1375.

Kong Valdemar har klaget over, at nogle af hans Undersaatter har brudt deres Troskabsed og paafører ham Skade. Nu skal Ærkebispen i Lund og Bisperne i Roskilde og Odense undersøge Sagen og træffe Bestemmelser derom.

. . archiepiscopo Lundensi, . . Roskildensi ac . . Othoniensi episcopis. Justis petentium desideriis etc. (Ny k. Sl. V 863 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 5. id. aug. anno 5.

739. 23. Aug. 1375.

Paven takker Kong Valdemar for de Gaver, han har sendt ham med sit Sendebud Jens Rud. Til Gengæld for at Kongen havde sendt ham sit Sekret, sender han nu ham sit tilligemed nogle Breve, ved hvilke han vil søge at raade Bod paa Kongens Klager over sine oprørske Undersaatter, hvoriblandt der endog er Prælater.

Waldemaro regi Dacie. Visis tuis scriptionibus etc. (Langebek, Scriptores VIII 437 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 10. kal. sep. anno 5.

740. 27. Aug. 1375.

Lægmanden Mikkel Jensen, der bor i de fattiges Hospital i Slagelse, faar fuld Syndsforladelse i sin Dødsstund.

x

Michaeli Johannis laico in hospitali pauperum Slaulosie Roskildensis diocesis commoranti. Provenit etc. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 6. kal. sep. anno 5.

741. 2. Sept. 1375.

Da der er bleven klaget over, at man i Danmark holder Torvedage og Markeder paa Søn- og Helligdage og gør Støj paa Gader og Stræder til Gudstjenestens Forstyrrelse, skal Ærkebispen i Lund og hans Lydbisper sørge for, at saadan slet Sædvane afskaffes, og faa Folk til at gaa i Kirke, selv om det skal ske ved kirkelig Censur.

. . archiepiscopo Lundensi et eius suffraganeis. Nuper ad nostrum pervenit auditum etc. (Ny k. Sl. V 864 f.). Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 4. non. sep. anno 5.

742. 2. Sept. 1375.

Dekanen i Lybeck, Kantoren i Ribe og Skatmesteren i Hamburg udnævnes til Værneherrer for Slesvig Stift i tre Aar.

x
x
x

Decano Lubicensis et cantori Ripensis ac thesaurario Hamburgensis Bremensis diocesis ecclesiarum. Militanti ecclesie etc. post triennium minime valituris. Datum apud Villamnovam Avin. dioc. 4. non. sep. anno 5.

743. **5. Sept. 1375.**

Kantor i Slesvig, Niels Pedersen, der paa Kammerets Vegne skal undersøge Biskop Henrik af Øsels Færd som Kollektor i Danmark, aflægger Troskabsed.

[Anno 1375] die 5. sep. Nicholaus Petri cantor ecclesie Slesvicensis deputatus ad sollicitandum jura camere apostolice et inquirendum de gestis per episcopum Osiliensem in regno Dacie olim collectorem promisit et juravit se fideliter habere juxta formam litterarum apostolicarum etc. (Collectorie 391 fol. 82 [Miscellanea cameralia 1370—75]).

Testes { Helias de Vodronio.
Guillelmus de Prochinis.

744. **22. Okt. 1375.**

Trods pavelig Reservation havde Kapitlet efter Biskop Eriks Død valgt Ærkedegnen i Camin, Valdemar Podebusk, til Biskop i Odense. Paven kasserede Kapitlets Valg, men udnævner nu selv Valdemar til Biskop.

x x x x x
x x x x x

Woldemaro electo Othoniensi. Apostolatus officium quamquam insufficientibus meritis nobis ex alto commissum, quo ecclesiarum omnium regimini presidemus, utiliter exequi coadjuvante domino cupientes soliciti corde reddimur et solertes, ut cum de ipsarum regiminibus agitur committendis tales eis in pastores preficere studeamus, qui commissum sibi gregem dominicum sciant non solum doctrina verbi sed exemplo boni operis informare commissasque sibi ecclesias in statu pacifico et tranquillo velint et valeant duce domino salubriter regere et feliciter gubernare. Dudum siquidem Erico episcopo Othoniensi regimini Othoniensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie, cum eam vacare contingeret, per operationis nostre ministerium utilem et ydoneam presidere personam provisionem eiusdem ecclesie ordinationi et dispositioni nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernendo extunc irritum et inane etc., postmodum vero prefata ecclesia per obitum eiusdem Erici episcopi, qui ex-

tra Romanam curiam diem clausit extremum, pastoris solatio destituta capitulum dicte ecclesie reservationis et decreti predictorum, ut asseritur, ignari te archidiaconum Dyminensem in ecclesia Caminensi in presbiteratus ordine constitutum in episcopum Othoniensem licet de facto concorditer elegerunt tuque reservationis et decreti predictorum similiter inscius electioni huiusmodi illius tibi presentato decreto etiam de facto consensisti et deinde reservatione et decreto predictis ad tuam deductis notitiam huiusmodi electionis negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis, nos igitur huiusmodi electionem et quecunque inde secuta utpote post et contra reservationem et decretum predictum de facto, ut premittitur, attemptata reputantes, prout erant, irrita et inania et ad provisionem ipsius ecclesie Othoniensis celerem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest, reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne ecclesia ipsa longe vacationis exponeretur incommodis, paternis et solicitis studiis intendentes post deliberationem, quam super hiis cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te, cui de litterarum scientia, vite munditia, honestate morum, spiritualium providentia et temporalium circumspectione et aliis virtutum meritis apud nos fidedigna testimonia perhibentur, direximus oculos nostre mentis, quibus omnibus necnon dictorum capituli te eligentium concordi voluntate debita meditatione pensatis de persona tua nobis et dictis fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta eidem Othoniensi ecclesie de ipsorum fratrum consilio auctoritate apostolica providemus teque illi preficimus in episcopum et pastorem, curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, in illo, qui dat gratias et largitur premia, confidentes, quod eadem ecclesia per tue circumspectionis industriam et providentiam circumspectam sub tuo felici regimine dextera domini tibi assistente propitia salubriter et prospere dirigetur ac grata in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa, jugum igitur domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite, fideliter et prudenter, quod ipsa ecclesia gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam tuque preter eterne retributionis premium benivolentie nostre gratiam exinde uberius consequi merearis. Datum Avin. 11. kal. nov. anno 5.

In e. m. Capitulo ecclesie Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. Clero civitatis et diocesis Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. Populo civitatis et diocesis Othoniensis. Datum ut supra.

In e. m. Archiepiscopo Lundensi. Datum ut supra.

745. **10. Nov. 1375.**

Henning Podebusk faar Lov til at have et Rejsealter i ti Aar.

x

Nobili viro Henningho de Podbuzke militi seniori Roskildensis diocesis. Sincere devotionis etc. post decennium minime valituris. Datum Avin. 4. id. nov. anno 5.

746. **10. Nov. 1375.**

Henning Podebusk faar Lov til i 10 Aar at lade holde Gudstjeneste under Interdikt.

Nobili viro Henningho de Podbuzske militi seniori Roskildensis diocesis. Devotionis tue etc. (Ny k. Sl. V 865). Datum Avin. 4. id. nov. anno 5.

747. **19. Jan. 1376.**

Bispen i Lybeck og Dekanen og Skatmesteren i Hamburg udnævnes til Værneherrer for Slesvig Stift.

x
x
x

Episcopo Lubicensi et decano ac thesaurario ecclesie Hamburgensis Bremensis diocesis. Ad hoc nos deus pretulit etc. Sane episcopi Slesvicensis conquestione percepimus, quod etc. Datum Avin. 14. kal. feb. anno 6.

748. **1. Apr. 1376.**

Biskop Henrik betaler nogle af sine Servispenge for sit nuværende Stift Øsel og for sit forhenværende Slesvig og faar Udsættelse med Betalingen af Resten.

Universis presentes litteras inspecturis Petrus etc. Universitati vestre etc., quod Henricus episcopus Osiliensis pro parte partis communis servitii dicte ecclesie Osiliensis, cui preest, in quo est etc., 122 flor. auri de camera 20 sol. mon. Avin. ipsi camere necnon pro parte partis 4 servitiorum 27 flor. auri 8 sol. dicte monete. Item pro parte partis sui communis servitii ecclesie Slesvicensis, cui prefuit, 121 flor. auri de camera 12 sol. dicte monete necnon pro parte 4 servitiorum 28 flor. auri 16 sol. dicte

monete clericis etc. per manus Henrici Varnerii die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum tamen etc., quas ratione suorum communium servitiorum ecclesiarum, cui prefuit et preest usque ad festum assumptionis b. Marie proxime futurum. Insuper etc. In quorum etc. Datum Avin. die 1. apr. 1376. (Oblig. 41 fol. 196).

749. **11. Juli 1376.**

Provsten i Slesvig skal dømme i en Strid om en Pengesum mellem Kapitlet i Ribe og en Borger sammesteds, Jakob Jensen.

Preposito ecclesie Slesvicensi. Conquesti sunt etc. (Terpager, Ripæ Cimbricæ 108). Datum Avin. 5. id. jul. anno 6,

750. **30. Sept. 1376.**

Der indbetales 670 Gylden fra Biskop Henriks Indsamling i Norden.

[Anno 1376] die ultima sept. recepti fuerunt a Philippo Astasii mercatore habitatore Avinionensi solvente pro Henrico Biscob episcopo Oziliensi olim in regnis Dacie, Svecie et Norvegie apostolico collectore in deductionem maioris summe, in qua tenetur et est camere obligatus, pro resta et conclusione computorum suorum per ipsum camere apostolice ultimo redditorum, prout in instrumento per magistrum Jacobum de Solegiis dicte camere notarium super premissis recepto latius continetur, dicto Philippo manualiter assignante 670 flor. camere. (Intr. et Exit. 347 fol. 8, Kvitteringen i Oblig. 42 fol. 92).

751. **20. Feb. 1377.**

Gregor XI stadfæster Viborg Domkapitels og Kirkes gamle Friheder.

Preposito et capitulo ecclesie Viborgensis. Cum a nobis petitur etc. (Repertorium II 188). Datum Rome apud s. Petrum 10. kal. mart. anno 7.

752. **10. Apr. 1377.**

Ærkebisperne i Lund og Upsala og Bispen i Linkøping udnævnes til Eksekutorer og Dommere for Veksiø Stift med Ret til at lyse Ban over alle dem, der plyndrer Kirker og Klostre dèr.

Lundensi et Upsalensi archiepiscopis ac episcopo Lincopensi. Ad reprimendas insolentias etc. (som i Nr. 723). Sane lamentabilis querela multorum nostrum frequenter turbavit auditum amaricavit et mentem, quod nonnulli iniquitatis filii, a quorum oculis dei timor abcessit, in civitate et diocesi Vexionensi pre-

textu guerrarum, quibus eedem civitas et diocesis dicuntur multipliciter fatigari, et alias temere clericos et ecclesiasticas personas seculares et regulares etiam in dignitatibus constitutas civitatis et diocesis predictarum bellicis actibus se minime immiscentes non absque injectione manuum violenta capere detinere etc. Datum Rome apud s. Petrum 4. id. apr. anno 7.

753. **(10.) Apr. 1377.**

Bisperne i Camin, Lybeck og Veksiø udnævnes til Eksekutorer og Dommere for Lundestift med Ret til at lyse Ban over alle dem, der plyndrer Kirker og Klostre.

Caminensi et Lubicensi ac Wexionensi episcopis. Ad reprimendas insolentias transgressorum et transgressiones insolentium etc. (som i Nr. 723). Sane lamentabilis querela multorum nostrum frequenter turbavit auditum etc. Datum Rome apud s. Petrum (4) id. apr. anno 7. (Svenska Riksarchivets pergamentsbref I 391*).

754. **14. Maj 1377.**

Ærkebiskop Niels betaler nogle af sine Servispenge.

[Anno 1377] die eadem [14. maii] fuerunt recepti a Nicholao archiepiscopo Lundensi in Dacia pro parte partis sui communis servitii per manus Rogerii Biscop recipiente Petro de Marteriis 300 flor. camere 22 sol. 6 den. Avin. (Intr. et Exit. 345. Recepta mensis maii).

755. **7. Juli 1377.**

Dekanen i Lund skal indføre Roskildeklerken, Adelsmanden Henning Gotskalksen, der paa Dronning Margretes Bøn har faaet et Kanonikat i Roskilde.

Decano ecclesie Lundensis. Dignum arbitramur etc. Volentes itaque Hennekinum Gotscalci clericum Roskildensis diocesis apud nos de nobilitatis genere, vite ac morum honestate etc. harum intuitu necnon consideratione Margarete regine Norvegie pro dicto Hennekino dilecto suo nobis super hoc supplicantis favore prosequi gratioso discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus, si post diligentem examinationem dictum Hennekinum, qui, ut asseritur, ex utroque parente de nobili genere pro-

---

*) I Originalen, som er meget medtagen, er Dateringen Rome apud s. Petrum . . id. apr. anno 7, men i en Afskrift fra 15. Aarh. i Registrum ecclesie Lundensis fol. 1—4 er Dateringen 4. id. apr. anno 7.

creatus existit, ad hoc ydoneum esse repereris, ei de canonicatu ecclesie Roskildensis etc. Datum Anagnie non. jul. anno 7.

756. 9. Aug. 1377.

Den slesvigske Kantor Niels Pedersen indbetaler til Kammeret en Sum, som han har faaet af Biskop Henrik af Slesvigs Underkollektorer.

[Anno 1377] die 9. dicti mensis [augusti] fuerunt recepti ibidem a Nicolao Petri cantore ecclesie Slesvicensis in regno Dacie, qui alias fuit missus ad illas partes ad inquirendum de levatis et receptis per Henricum olim Slesvicensem nunc Osiliensem episcopum, qui fuerat collector in dicto regno, quos dictus Nicolaus asseruit recepisse a certis subcollectoribus illarum partium, in suis compotis declarandis recipiente vicethesaurario 50 franci valentes — computatis prout fuerunt expensi videlicet pro 50 solidis monete urbis et floreno camere pro 48 — 52 flor. camere 4 sol. mon. urbis. (Intr. et Exit. 345. Recepta mensis augusti).

757. 9. Sept. 1377.

Da Urban V havde udnævnt Sven til Biskop i Børglum, blev Provstiet i Vendsyssel ledigt og hjemfaldt til Pavens Besættelse. Urban V havde ikke faaet det besat, og da der var Tvivl om, hvorvidt Paven stadig forbeholdt sig Besættelsen, erklærer Gregor XI, at han vil besætte det, og giver det da paa Kong Olavs og Dronning Margretes Bøn til Kanniken i Ribe, Gotskalk Jensen.

x V x

Gotscalco Johannis preposito ecclesie ruralis in Veendesysel Burglavensis diocesis. Laudabilia probitatis etc. Dudum siquidem Urbanus papa predecessor noster omnia beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura, que promovendi per eum ad quarumcunque ecclesiarum cathedralium regimina tempore promotionum huiusmodi obtinerent extunc inantea vacatura, collationi et dispositioni sue reservans decrevit extunc irritum et inane etc., et deinde prepositura ecclesie ruralis in Veendesysel Burglavensis diocesis, quam Sweno episcopus Burglavensis tempore promotionis per ipsum predecessorem facte de eo ad ecclesiam Burglavensem tunc vacantem obtinebat, per huiusmodi promotionem et consecrationis munus eidem Swenoni episcopo extra Romanam curiam de mandato dicti predecessoris eidem predecessore vivente impensum vacante dictoque predecessore per eum de dicta prepositura minime disposito, sicut domino placuit, sublato de medio nos ad apicem summi apostolatus assumpti, cum a nonnulis in dubium revocaretur, an post dicti predecessoris obitum ali-

quis preter Romanum pontificem de beneficiis ecclesiasticis per ipsum predecessorem dispositioni sue reservatis et que tempore obitus eiusdem predecessoris vacabant, disponere potuisset sive posset, ad huiusmodi ambiguitatis tollendum dubium per nostras litteras declaravimus beneficia supradicta, que tempore obitus dicti predecessoris sic reservata vacabant, ut prefertur, remansisse et remanere per huiusmodi reservationem et decretum affecta nullumque de illis preter Romanum pontificem potuisse vel posse disponere quoquomodo ac decernimus irritum et inane quidquid in contrarium a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum forsan erat tunc vel contingeret imposterum attemptari. Cum itaque dicta prepositura adhuc, ut prefertur, vacet, nullusque preter Romanum pontificem hac vice de illa disponere potuerit neque possit reservatione, declaratione et decretis obsistentibus supradictis, nos volentes te, qui presbiter existis, premissorum meritorum tuorum intuitu necnon consideratione Olavi regis Dacie ac Margarete Svecie et Norvegie regine pro te dilecto suo nobis super hoc supplicantium favoribus prosequi gratie specialis predictam preposituram, cui cura imminet animarum et dignitas vel personatus non existit nec ad eam consvevit quis per electionem assumi, et cuius fructus 40 flor. auri valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, sic vacantem cum omnibus juribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de illa etiam providemus decernentes, prout est, irritum et inane etc., non obstante, quod canonicatum et prebendam in ecclesia Ripensi ac hospitale pauperum s. Spiritus Ripensis, in cuius fundatione extitit ordinatum, quod imperpetuum beneficium assignaretur, quorum omnium fructus 6 flor. auri valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, nosceris obtinere. Datum Anagnie 5. id. sep. anno 7.

In e. m. Abbati monasterii in Sora Roskildensis diocesis et decano Lubicensis ac cantori Slesvicensis ecclesiarum. Datum ut supra.

758. **10. Sept. 1377.**

Olav og Margrete faar Lov til at flytte Kong Valdemars Ben, der var begravne i Vordingborg Slotskirke, og Dronning Helvegs, der var begravne i Esrom, til Sorø Kloster.

Olavo regi Dacie et Margarete regine Norvegie. Exigit vestre devotionis integritas etc. (Ny k. Sl. V 866). Datum Anagnie 4. id. sep. anno 7.

759. **4. Dec. 1377.**

Bispen i Roskilde, Provsten i Slesvig og Dekanen i Lybeck udnævnes til Værneherrer for Ribe Stift for fem Aar.

x
x
x

. . episcopo Roskildensi et preposito Slesvicensis ac decano Lubicensis ecclesiarum. Ad hoc nos deus etc. Sane episcopi Ripensis conquestione percepimus, quod etc. presentibus post quinquennium minime valituris. Datum Rome apud s. Petrum 2. non. dec. anno 7.

NAVNE- OG SAGLISTE.